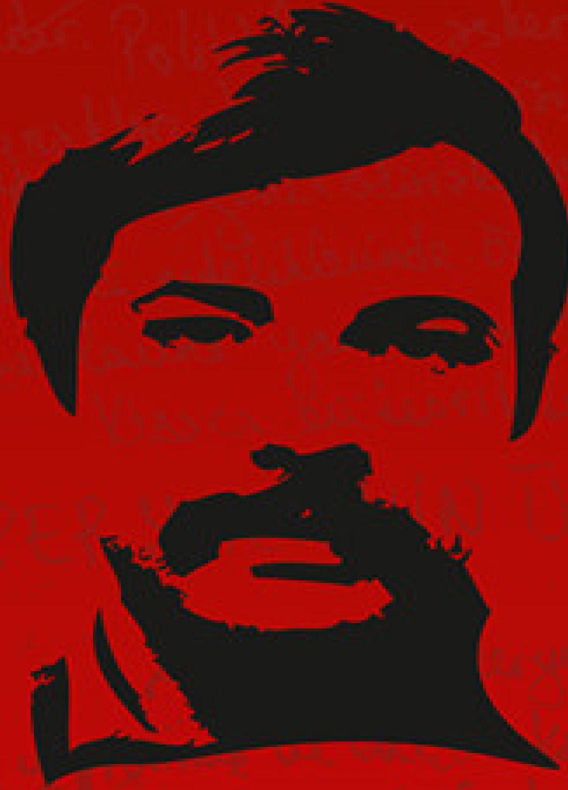

MAHİR ÇAYAN

Bütün Yazılar

Aren Oportünizminin Niteliği [*]

"Öte yandan Sadun Aren ve Fatma Hikmet İşmen arkadaşlarımız gene son günlerde Zonguldak ve Karadeniz Ereğlisi'ne gitmiş oralarda partili arkadaşlar ve emekçilerle görüşmüşler, çeşitli sorulara cevap vermişler ve teşkilatın sorunları üzerine bilgi edinmişlerdir." (Emek, 14 Temmuz 1969, Sayı 6)

Oportünizm çeşitli kılıklara bürünerek sosyalist hareket içinde ortaya çıkar.

Oportünizmin kılığını o ülkenin ekonomik ve sosyal bünyesi, gelişme derecesi -gelişme derecesiyle kopmaz bağları olan-proletaryanın politik bilinç ve örgütlenme düzeyi, dolayısıyla ülkenin içinde bulunduğu devrim aşamasının niteliği belirler.

Kısaca özetlenirse, ülkedeki hakim ve tali çelişkilere göre oportünizm biçimlenir, kılık kıyafetini ayarlar.

Sosyalizme geçmiş olan bir ülkede antagonist çelişkiler uzlaşmaz çıkar çelişkileri geniş ölçüde çözümlenmiş olacağı için, çelişkilerinin niteliği antagonist olmayan, sınıflı topluma özgü olmayan "uzlaşabilir" çelişkiler biçimindedir. Burada oportünizmin amacı "uzlaşabilir çıkar çelişkilerini", "uzlaşmaz çıkar çelişkileri" haline getirmektir. Bunu başarmak için de sinsi girişimlerde bulunur, sürekli pusuda uygun ortam bekler.

Sosyalist olmayan ülkelerde ise oportünizm mücadelenin içinde bulunduğu aşamalara göre değişik giysiler ile karşımıza çıkar.

Sanayi devrimini tamamlamış, politik bilinci gelişmiş çok güçlü proletarya sınıfına sahip bir ülkede oportünizm, karşı güçleri büyütmek, kendi olanak ve gereçlerini olduğundan daha aşağıda değerlendirerek, vurulması gereken yerde vurmamak, beklemektir. Burjuva parlamentarizminin devamlı bir denge unsuru olmaktır.

Bizim gibi milli demokratik devrim aşaması içinde bulunan yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede ise oportünizm ya "devrim düz bir hat izlemek zorundadır", diyerek yanına alabileceği, tarafsızlaştırabileceği güçleri karşıya iter, temel çelişki-tali çelişki

ayrımını gözden uzak tutar veya tali çelişkiyi temel çelişki kabul eder. İşçi sınıfı ile çelişkisi olan tüm sınıf ve tabakalara karşı, bir kördöğüşüne kalkar: Mao-Tse-Tung'un deyişi ile "balığı derin sulara, serçeleri de sık ağaçlıklara sürdüğü gibi, o, milyonlarca kişiyi milyonlar üstüne ve kudretli bir orduyu düşmanın üzerine sürerek kırdırır ki, düşman şüphesiz bunu alkışlar." Ya da belli bir süre için bile olsa, işçi sınıfına politik bilinç verme ve örgütlendirme sorunlarını ihmal eder, gereken gayreti göstermez veya geçici güçlüklerin yanlış bir analiziyle, korku vs. nedeni ile karşı-devrim saflarını olduğundan güçlü, kendi güçlerini olduğundan zayıf değerlendirerek milli kurtuluş mücadelesinde pasif kalır veyahut milli kurtuluş mücadelesinde millici sınıflarla olan tali çelişkisini unutarak onları denetim altında tutmaz.

Bazen iki tip oportünizm ülkemizde olduğu gibi içiçe girer. Sosyalist olduğunu söyleyen bir hizip, aynı anda hem sol, hem de sağ oportünizm içinde olabilir.

Kabaca -ana hatları ile- gelişmiş kapitalist, sosyalist ve geri kalmış ülkelerdeki devrim süreci içindeki oportünizmin belirgin niteliklerini belirttikten sonra, gelelim oportünizmin genel, değişmez kârakterine; hangi devrim sürecinde olursa olsun, hangi kılığa bürünürse bürünsün oportünizmin değişmez özelliği ideolojik mücadeleden kaçmaktır. Oportünizmin panzehiri ideolojik mücadeledir. Oportünizm proleter devrimcilerin karşısına hiçbir zaman açıkça çıkamaz.

T.İ.P. Ereğli ve Zonguldak ilindeki olgular bunun pratikte açık kanıtlarıdır.[1]

9 HAZİRAN, EREĞLİ TİP TEŞKİLATI

Bay Aren, Fatma Hikmet İşmen ile ilçe teşkilatında; işçi omuzdaşlarımıza Türkiye sosyalizminin (siz oportünizminin anlayın) sorunlarını anlatıyor:

"Biz proletaryanın öncülüğünde sosyalist devrimi savunuyoruz. Onlar ise küçük burjuva reformistleri olan asker ve sivil bürokrasinin öncülüğünde demokratik devrimi savunuyorlar... Türkiye demokratik devrimi geniş ölçüde tamamlanmıştır. (1923) Bu nedenle önümüzdeki aşama sosyalist devrim aşamasıdır... Emperyalizm ülkemizde daha

ziyade askeri niteliktedir ve bizim kavgamız sosyalist yani anti-emperyalist anti feodal ve anti-kapitalist bir mücadeledir. Eğer söyledikleri gibi emperyalizme karşı olan küçük burjuvalar varsa, sosyalist mücadele anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeleyi içerdiği içîn bizim yanımıza gelerek mücadeleye katılırlar:.. 'Demokratik Devrimi Lenin otokrasiye karşı Rusya'da savunmuştur. 8 Saatlik iş saati vs. için. Türkiye'de otokrasi mi var? Türkiye'de demokrasi vardır." -Filipin tipi, diye bağıran bir arkadaşımıza-, "Olsun, demokrasi değil mi?" demiştir...

"Ayrıca sosyalist devrim ile demokratik devrim aşamalarının birbirine karıştığı tarihin birçok dönemlerinde görülmüştür, bunun böyle olması doğaldır..."

"6. Filo'ya karşı meşhur Kanlı Pazar'da anti-emperyalist sloganlar örneğin Kahrolsun Amerika vs. gibi sloganlar, Toprak Köylünün Fabrika İşçinin gibi sosyalist(!) bir sloganın yanında sönük kalmıştır. Bu da pratikte, içinde bulunduğumuz devrimci aşamanın sosyalist aşama olduğunun kanıtıdır."

İşte, TİP'nin Anadolu teşkilatlarına Türkiye'deki devrim stratejisi böyle anlatılıyor, oportünizm tarafından... "TÜRK SOLU" parti teşkilatlarına oportünist parti yöneticileri tarafından sokulmadığından biz proleter sosyalistleri, partili kardeşlerimize küçük burjuva ajanları diye tanıtılıyoruz.

Tabii, hemen müdahale ettik, Ereğlili birkaç devrimci arkadaşla birlikte Sadun Aren'in konuşmasına. Milli demokratik devrimin, proletaryanın öncülüğünde, diğer devrimci sınıf ve tabakalarla birlikte başarıya ulaştırılabilecek bir devrim olduğunu, demokratik devrimin marksizmin zorunlu bir aşaması olduğunu, milli demokratik devrimin yarı sömürge, yan feodal ülkeler için geçilmesi gerekli aşamayı oluşturduğunu ve 3. Enternasyonal'in (Lenin ve Stalin'in katıldığı en devrimci enternasyonal) kararı ve Mao Tse-Tung'un işlediği bir tez olduğunu ve Türkiye'de hiçbir proleter sosyalistinin küçük burjuva bürokrasisine öncülük tanımadığını, milli demokratik devrimin öncüsünün proletarya olduğunu, ancak bu öncülüğün a priori, durağan bir biçimde değil, hareket içinde elde edilebileceğini söyledik.

Sadun Aren'in gerçekleri tahrif edip, söylenmemiş sözleri söylenmiş gibi anlattığını, YALAN söylediğini ve yarı sömürge yarı feodal bir ülkede, bir ileri aşamanın devrimini, yani sosyalist devrimi savunmanın, sosyalizme ihanet ve milli cepheyi böldüğü için Amerikan emperyalizmine hizmetten başka bir şey olmadığını, nedenlerini açık bir biçimde ortaya koyarak, diğer ülkelerin devrimlerinden örnekler verip, kısaca izah ettik.

Odaya girdiğimizde hayretlerini gizlemeyerek ve burada ne aradığımızı sorarak bu karşılaşmadan müthiş sıkılmış görünen (emperyalizme hizmetten dolayı FKF'den atılmasını önerenlerden olduğumuz için) Aren'i bu, köşeye sıkışmış durumdan Senato'daki sosyalizmin (!) sesi olan Bayan Fatma Hikmet İşmen kurtardı. Teorik sorunlar üzerinde konuşmaktan hoşlanmadığı halinden açıkça belli olan, tartışmalara yalnız bir kere karışarak, prekapitalist dönem ilişkileri içindeki "Doğu Anadolu'da demokratik devrim şiarı tutmaz. Çünkü Amerika ile bir çelişkisi yoktur doğu halkının; bu nedenle anti-emperyalist sloganlar işe yaramaz" diyerek sosyalizmi ne kadar bildiğini (!) gösteren Senatör Fatma Hanım birdenbire rahatsızlandı -sağına soluna ağrılar girdi.- Biran önce Ankara'ya gidip istirahat etmesi gerektiğini, arabayı kendisinin kullandığı için çok yorgun düştüğünü, bu. nedenle hemen kalkmalarının gerektiğini söyledi. İşçi omuzdaşlarımız Bay Aren'nin renkten renge girmesi ve bizim sözlerimize karşı sağlam bir şey söyleyememesi, kemkümleri karşısında sinirlenerek, "Bize şimdiye kadar yanlış şeyler söylediler demokratik devrimi savunanlar hakkında, oysa gerçek öyle değilmiş, bu nedenle bu sorunun açıklığa kavuşması gerekir" diyerek, derhal itiraz ettiler bu kaçışa. Fakat Fatma Hanım tutturmuştu bir kere "gideceğim ben" diye. Bay Aren de Fatma Hanıma tabi olduğunu, bu nedenle kendisinin de Fatma Hanımla birlikte gitmesi gerektiğini söyledi. Partili arkadaşlar direndiler bu kaçışı önlemek için. Bizim ve diğer partili omuzdaşlarımızın direnmeleri karşısında ileri bir tarihte -5 Temmuz kararlaştırıldı- geleceğine dair söz verdi, Sadun Aren. Ve neşesi tekrar gelen Fatma Hanımla birlikte partiyi acele terkettiler.

Biz Sadun Aren'in diğer söylediklerine ilişkin, partiyi terketmesi nedeni ile kendisine yöneltemediğimiz eleştirilerimizi işçi

arkadaşlarımıza anlatarak, partide sohbetimize devam ettik. Bay Aren'in sosyalist slogan diye öne sürdüğü "Toprak Köylünün, Fabrika İşçinin" sloganının yanlış olduğunu, ayrı iki devrim aşamasının sloganlarının birbirine karıştırıldığını, ayrıca bir bölgedeki fabrikanın bizatihi o bölgedeki işçilerin değil, işçilerin devletine ait olduğunu ve bu şiarın olsa olsa işçinin devletinin kurulması aşamasının (sosyalist aşamanın) bir şiarı olabileceğini, toprak köylünün şiarının ise sosyalist değil demokratik devrimin şiarı olduğunu söyledik.

Proletaryanın öncülüğünde, -feodal unsurlar hariç- köylünün bütünü ile sosyalizmi kurmayı amaç edinenlere, marksist literatürde küçük burjuva sosyalistleri dendiğini, biz proleter sosyalistlerin, feodal unsurlar hariç, köylünün bütünü ile beraber yürüdüğümüz sürece önümüzdeki devrimin demokratik devrim olduğunu, ancak bu aşama geçildikten sonra proletarya, yarı proletarya ve yoksul köylü ittifakı ile sosyalizmi kurmanın mücadelesinin yapılmasının mümkün olacağını ve de partimizin bugünkü programının eksik bir demokratik devrim programını (asgari programımız) oluşturduğunu, asıl hedefin, proletarya sosyalizmini kurmak (azami program) olduğunu detaylı biçimde anlattık.

Aren'in, "mademki anti-emperyalist küçük burjuvalar varmış, gelirler bize katılırlar. Çünkü sosyalist mücadele anti-emperyalizmi de içermektedir" sözünün sosyalizmin bilimine aykırı ve yanlış bir söz olduğunu, bir kere küçük burjuvazinin sosyalizm için mücadele etmeyeceğini, çıkarları milli demokratik devrimde olduğu için, demokratik devrim mücadelesine katılabileceğini, katılmasının da bize ilhak demek olmadığını, her sınıf kendi sınıf iktidarı için mücadele edeceğinden bağımsız bir güç halinde, bağımsız örgütleriyle ortak hedef için yanımızda yer alacağını, ikinci olarak küçük burjuvaziyi homojen kabul etmemek gerektiğini, milli demokratik devrim mücadelesine karşı alacakları tavırların ekonomik durumlarına göre kuşkulu, tarafsız ve yandaş olmak üzere üç ayrı biçimde olduğunu, ancak demokratik devrim kavgasının en üst aşamasında kuşkulu olanların bile bu mücadeleye katılabileceğini belirttik.

Bu iki devrim aşamasının unsurlarının birbirine pekala karışabileceğini İki Taktik'ten (say.87) bölüm "... ama bu iki devrimin

kısmi unsurlarının tarihte birbirine karıştığını inkar edebilir miyiz? Batı Avrupa, demokratik devrimler döneminde çeşitli sosyalist hareketler, çeşitli sosyalist girişimler tanımadı mı?" okuyarak oportünizmini Lenin'le kanıtlamaya cüret etmiş olan Aren in bu tahrifatına karşılık, biz de, "Evet, tarih bu iki devrimin unsurlarının birbirine karıştırılmasına sahne olmuştur, ama böyle bir stratejinin başarısına değil, bozgununa sahne olmuştur" diyerek, Lenin'in "İki Taktik"te (say. 82) bunu açıkça belirttiğini -say. 82'den bir paragraf okuyarak- "Tarihin ... demokratik devrimler ile sosyalist devrimler unsurlarını ayırdedemeyen, cumhuriyet uğruna mücadele ile sosyalizm uğruna mücadeleyi birbirine karıştıran ve Fransa Merkez Bankasına (Banque'de France'a) el koyma vb. hatasını işleyen bir işçi hükümetini kaydettiğidir." anlattık.

Bütün bu konuşmalar süresi içinde işçi arkadaşlarla iyice kaynaştık. Ve omuzdaşlarla uzun süren bir sohbetten sonra 5 Temmuz'da görüşmek üzere ayrıldık. Ayrılırken de 5 Temmuz'da Aren'in gelmeyeceğini, çünkü oportünizmin temel niteliğinin ideolojik mücadeleden kaçmak olduğunu söylemeyi de ihmal etmedik.[2]

5 TEMMUZ ZONGULDAK[3]

Ereğli'de söylediğimiz doğru çıkmıştı. Bay Aren yoktu Zonguldak'ta. Ereğli İlçe Başkanı toplantıyı bildirmesine karşılık, Zonguldak İl Başkanı Ahmet Hamdi Dinler, "haberimiz yok, yoksa Aren üç gün önce gelmişti" dedi, oysa daha önce görüştüğümüz İl Sekreteri ise, "evet, böyle birşeyden haberimiz var, fakat biz gerekli görmedik" diyordu.

Kısacası, Aren'in kaçışını partili arkadaşlardan gizlemek için Arenzadeler birbirleri ile ters sözler söylemek zorunda kalmışlardı.

Ulus orman köyündeki mitingden dönüldüğü için parti biraz kalabalıkça idi -yirmi beş, otuz kişi- Aren oportünizminin temsilcisi olan yönetim kurulunun etkisi altında olan omuzdaşlarımıza gelişimizin nedenini anlattık. TİP içinde Aybar ve Aren'in temsil ettiği oportünist kliklere karşı tavır alan, bunlara karşı parti içinde mücadele açan proleter sosyalistleri olduğumuzu söyledik.

Kalabalıktan "Milli Demokratik Devrimciler" vs. sözler kulağımıza geliyordu, bunun üzerine "Milli Demokratik Devrimci" diye bir şeyin olmadığını ancak, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede olduğumuz için, içinde bulunduğumuz aşamanın Milli Demokratik Devrim aşaması olduğunu söyleyen proleter sosyalistlerin var olduğunu, parti içi eğitimin oportünist yönetici klik yüzünden olmadığı ve oportünizmin sürekli tahrifatına maruz kalındığı için parti içinde pek çok yerde ana sorunların yanlış bilindiğini, bu nedenle yapılacak teorik tartışmaların az da olsa, olmayan parti içi eğitimin boşluğunu doldurabileceğini, ters bilinçlenmenin ancak böyle önlenebileceğini söyledik. Ve biz sosyalistlerin ideolojik mücadelede birbirimizi en sert biçimde eleştirerek hırpalayabileceğimizi ve sosyalistler arasında dostluğu, dayanışmayı ve omuzdaşlığı yalnız ve yalnız ideolojik mücadelenin sağlayacağını, ve de sosyalist bir partiyi ayakta tutan, canlılığını devam ettiren mekanizmanın eleştiri - özeleştiri mekanizması olduğunu anlattık.

Bütün bu sözlerimizi İl Başkanı Ahmet Hamdi Dinler, "Evet, haklısınız tüm söylediklerinizde, ancak biz hazır değiliz tartışmaya" sözleri ile yanıtladı.

Bu sözlerin korkunçluğuna bakın! Bir sosyalist, sosyalizm üzerine tartışmaya, konuşmaya hazır değilmiş, daha önceden hazırlanması gerekirmiş!

Evet, bu sözleri sarfeden partinin herhangi bir üyesi ve teorik sorunlar üzerinde ahkam kesmemiş bir kişisi olsa, yine bir dereceye kadar mazur görülebilir. Ama bu, sözlerin sahibi, içinde bulunduğumuz aşama sosyalist devrim aşamasıdır diyen ve biz proleter sosyalistleri likidatörlükle suçlayan, yüzbin küsur işçinin bulunduğu bir sanayi bölgesinde sosyalist bir partinin il başkanıdır. Bu nedenle bir dereceye kadar filan mazur görülemez. Mesleğinin mimarlık olduğunu ve Zonguldak'a arada sırada, önemli zamanlarda -seçim vb.- uğradığını sonradan partili arkadaşlardan öğrendik. Böyle bir başkana sahip olan Zonguldak il teşkilatının hali ise yürekler acısı; Parti, yüzbin küsur sanayi işçisinin bulunduğu bir yerde kendisini tamamen işçilerden tecrit etmiş durumdadır -Özellikle bir tek maden işçisi partide yok-. Ne garip, ne komik ve de ne acıklı ki, böyle bir

sanayi bölgesinde partinin faal işçi üyesi 10'u geçmiyor ve yönetim kurulu başkanı İstanbul Gümüşsuyu'nda oturan bir mimar. Başkanın arkadaşları olan, İstanbul ve diğer yerlerden gelen komisyoncu ve mühendis, hanımlı, beyli devamlı gelen bir grup, partiye yaptığı maddi yardımlarla partinin karar mekanizması üzerinde kendi küçük burjuva dünya görüşlerini, değer yargılarını egemen kılmışlardır.

Partili ve FKF'li birkaç devrimci arkadaşla birlikte direnmelerimize ve de diğer üyelerin böyle bir tartışma açılmasını istemelerine karşın, başkan, oportünizmin tüm sorumluluğunu üzerine aldığını söyleyerek konuşmalara son verdi ve parti binasını kapatacağını bildirdi. Ve eğer ertesi gün Zonguldak il toplantısına kalabilseymişiz bu konular konuşulabilirmiş.[4] Ertesi günkü toplantıya kalacağımızı bildirdiğimizde, "bu konu ancak seçimlerden sonra konuşulacaktır" diyerek bir kere daha Zonguldaklı partili omuzdaşlarımızın gözünde rezil olmuştur.

Teorik mücadeleden kaçışın oportünizmin genel karakteri olduğunu, oportünizmin ideologu Bay Aren'in kaçışı ne denli doğalsa, Aren çömezlerinin de kaçışının o denli doğal olduğunu söyleyerek partiden ayrıldık.

6 TEMMUZ ZONGULDAK TOPLANTISI

Zonguldak ilinin faaliyetleri diğer il teşkilatlarından gelenlerle birlikte görüşülecek. Gündemdeki ilk madde Ulus orman köylerine ilişkin. Ulus orman köylerine ilişkin eylemin kritiği yapılırken ortaya çıkan tablo şuydu; Aren oportünizminin kalesi olan Zonguldak teşkilatı, birkaçı hariç, oportünizmin yanlış bilinçlendirmesine maruz kalmış, içtenlikli, iyiniyetli, yiğit, yürekli. fakat sosyalist teoriden habersiz popülist kişilerden oluşmaktadır. Yalnız popülizm değil, sağ-sol sapma ve küçük burjuva sosyalizmi içiçe geçmiş, ortaya hepsinin karışımı garip bir sosyalist (!) teori çıkmıştı. (Öyle ki proletaryanın öncülüğünde köylülerin bütünü ile sosyalizmi kurmayı amaçlamanın küçük burjuva sosyalizmi olduğunu, teorik bilince, ideolojik aydınlığa sahip olmayan işçi kafasının küçük burjuva değer yargıları ile dolu olduğunu söylediğimizde, partili arkadaşlar hayretler içinde kalmışlardır. Böyle olması çok doğal, çünkü oportünizm ancak bu biçimde, sosyalist teoriden habersiz partili arkadaşlarımıza karşı bol

bol emekçi dalkavukluğu yaparak sen emekçisin, dolayısıyla sosyalistsin temasını işleyerek, parti içinde yasama ve karar mekanizmasına egemen olabilme olanağına sahip olabilir.

İşte partinin eylemleri de bu teorinin (!) ışığı altında yapılıyor ve değerlendiriliyor. Ulus orman köylerinde yapılan eylem ve yapılan eylemlerin değerlendirilmesi bunun en güzel kanıtıdır: (Bak: Devrimci teori olmadan devrimci eylem olmaz. TÜRK SOLU, sayı 87)

Ulus orman köylerinde, köylülerin hemen hepsinin az da olsa toprakları var. Ve tüketim için üretim yapıyorlar. Yılda 3-5 ay orman işletmesinde kendi araç ve gereçleri, (balta, testere ve tomrukları "ara depo"lara taşımak için gerekli öküz) ile ücretlerinin bir kısmını ayni, diğer kısmını ise nakdi alarak çalışıyorlar.

Köylü, tefeci-bezirgan tarafından iliklerine kadar sömürülmekte ve tefeciye borcu her geçen gün artmaktadır.

Koşulları böyle olan Ulus orman köylerinin üretim ilişkilerinin değerlendirilmesine bakın; Orman İşletmesinde köylüler işçi olarak çalışıyorlar; çünkü ücretlidirler. Ve köylüler yumurtalarını pazara götürdüklerinden dolayı hakim üretim biçimi kapitalist üretim biçimidir. Bu nedenle çelişki bürokrat köylü arasındadır. –Başkan böyle değerlendiriyor.– Diğerleri emek-sermaye çelişkisi var diyorlar.

Tabii bu nefis değerlendirmeler başta bu eyleme katılan devrimci öğrenci arkadaşlar ve Karabük İlçe Başkanı Halis Özkan ile tarafımızdan, "tefeci bezirgan sermaye", "işçi", "tüketim için üretim" kavramları açıklanarak eleştirildi.

Bu eleştirilere karşı komik, gayrı ciddi itirazlar öne sürüldü. Örneğin, "oradaki işçiler mecburen üretim araçlarına sahiptirler, bu nedenle onların işçi nitelikleri değişmez."

Daha neler neler...

Gündemin ikinci maddesi "Sömürücüye Yumruk" gazetesinin sorunlarına ilişkindi. Gazeteyi çıkartanların niteliklerini, eylemdeki tavırlarını belirttik. Bu nedenle bu keskin sosyalistlerin (!) gazetelerinin de niteliğini artık siz değerlendirin. Bu yüzden gazetenin kapsamı üzerine konuşulanları burada uzun uzun yazmayacağım.

Ancak, Aren oportünist kliğinin genel niteliğini belirleyeceğine ve Aren'in objektif olarak neye hizmet ettiğini çok açık ortaya koyacağına inandığım için, gazeteye ilişkin bir konudaki tartışmayı olduğu gibi nakledeceğim.

"-Gazetede Amerikan emperyalizminden hiç sözedilmiyor. Oysa bilindiği gibi ülkemiz yarı işgal altındadır. Bu nedenle İkinci bir Milli Kurtuluş Savaşı vermemiz gerekiyor. Bu savaşı sonuna kadar götürecek ve diğer anti-emperyalist sınıflara öncülük edecek olan proletaryaya bilinç vermeyi amaç edinen bir gazetede neden Amerikan emperyalizminden hiç bahsedilmiyor" sorumuza verilen cevap;

"-İşçi somut olarak Amerikan emperyalizmini görmüyor , işçi karşısında işvereni görüyor. Örneğin sözleşmeyi hükümet yaptı. Amerikan hükümeti Amerika kıtasından kalkıp Türkiye'ye gelip, bu mukaveleyi mi yaptı? diye düşünür işçi. Ve Amerika nire, Türkiye nire der."

Bizim cevabımız:

"-Korkunç sözler bunlar. Sizler bilmeyerek emperyalizme hizmet etmektesiniz. Emperyalizm bugün artık bir ülkeye tankları, topları ve askerleri ile girip klasik anlamda işgal etmiyor, yeni sömürgecilik bugün uzmanları, kredileri, barış gönüllüleri, üsleri ile yani kendini gizleyerek bir ülkeyi işgal ediyor. Ve görünüşte yerli, fakat gerçekte emperyalizmin iktidarı ile işgalini sürdürüyor."

"-Şimdi sorarım sizlere; Amerikan emperyalizmi ile somut gözüken (AP iktidarının aracılığı dışında) hangi sınıf ve tabakaların çelişkisi var?"

"-Birkaç Amerikan işyerinde çalışanların dışında hiçbir sınıf ve tabakanın Amerikan emperyalizmi ile çelişkisi açık, görünür değildir ülkemizde."

"-AP iktidarı kimin iktidarıdır? AP iktidarı milli bir iktidar mıdır? AP îktidarı Amerikan emperyalizminin ülkedeki uzantısı değil midir?"

"-Halk elbet somut olarak Amerikan emperyalizmini göremez. Somut olarak gördüğü gün emperyalizmin Türkiye'de sonu gelmiş demektir."

Karşı-devrim yoğun anti-komünist propaganda vb.1eri ile gizlenmiş ve ülkenin iliklerine kadar sızmış, Amerikan emperyalizminin baskısı altında da olan, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede; biz proleter sosyalistlerin acil görevi nedir? Başta proletarya olmak üzere emperyalizmle çelişen diğer bütün sınıf ve tabakalara anti-emperyalist bilinç vererek Amerikan emperyalizmini Türkiye'den atmak değil midir? Amerikan emperyalizminin boyunduruğundan kurtulmadan sosyalist iktidarı kurmak mümkün mü?"

-Ben burada kimsenin bilinçli biçimde emperyalizmin lehine çalıştığına inanmıyorum. Fakat Amerikan emperyalizmini somut olarak göremediği için anlamıyor diyerek Amerikan emperyalizminden hiç bahsetmemek objektif olarak emperya1izme hizmet etmek demektir."

Çıt yok. Derin bir sessizlik. En son konuşan Başkan bize cevap veriyor; "Söylenenler doğru tabi. Ancak biz, işçiye anti-emperyalist bilinci giderek vereceğiz. Önce sınıf bilinci vereceğiz.(!) Sınıf bilinci verdikten sonra Amerikan emperyalizminden sözedeceğiz."

Ve gündemin maddesi geçiliyor acele olarak.

Ayrılırken FKF'in çıkarttığı "Bağımsız Türkiye" gazetesinden bir miktar yollanırsa, burada dağıtmalarının mümkün olup olmadığını sorduğumuzda, Başkanın cevabı şuydu; "Bağımsız Türkiye gazetesini şehirde dağıtabiliriz. Fakat fabrikalarda, işçi bölgelerinde dağıtamayız çünkü bu gazete küçük burjuvaziye bilinç veriyor. Bu konudaki bizim görüşlerimizi biraz önce öğrendiniz."

"Bağımsız Türkiye" gazetesinin birinci sayısı "Kanlı Pazar"dan, Amerikan emperyalizminin Türkiye'deki durumundan bahsetmekte ve işçisi, köylüsü, memuru, öğrencisi kısaca bütün Türkiye halkını Amerikan emperyalizmine karşı direnmeye çağırıyordu.

İşte niteliği bu olan Bağımsız Türkiye gazetesi yalnız küçük burjuvaziye bilinç veriyormuş (!)

Ne denir, Amerikan emperyalizmi ile çıkarları çelişmeyen ve İkinci Milli Kurtuluş Savaşımızın dışında yer alacak bir işçi sınıfı var sanki. Ve bu beylerin kafasına göre emperyalizm atılmadan sosyalizmi kurmak mümkün galiba (!).

İşte Aren oportünizmi, İşte Bay Aren'in gerçek çehresi!

Bay Aren, keskin sosyalist gözükerek, İkinci Milli Kurtuluş Savaşımızın öncüsü ve en kahraman ordusu olacak olan Türkiye proletaryasını etkilemekle yükümlü partili arkadaşlara uzun bir süre ters bilinç vererek; sanayi bölgelerinde oportünizmin egemen kılınması için yoğun faaliyetlerde bulunarak, Amerikan emperyalizminin teslimiyet politikasını bugüne dek başarı ile yürüttünüz.

Ancak bu düzene başkaldırmış, sosyalist bir Türkiye'nin kurulması için mücadele etmek amacıyla partimizin saflarında yer almış yiğit, yürekli ve coşkulu omuzdaşlarımızı daha ne kadar uyutabileceğinizi düşünüyorsunuz?

Bugün yanlış bilinç verildiği için oportünizmin saflarında yer alan partili omuzdaşlarımızdan korkun. Korkun, çünkü sosyalistler bilinçli hainleri affetmezler. Korkun, çünkü bugün gerçekleri göremedikleri için size alkış tutan nasırlı elleri yarın yakanızda hissedeceksiniz.

Proleter sosyalistleri, bir yandan proleter sosyalist teorinin ışığı altında proletaryaya politik bilinç vererek örgütleyecek, diğer yandan, emperyalizme karşı, sınıf ve tabakaların yanında yer alacaktır.

Bu mücadelede emperyalizm pek çok ajan provokatörlerini saflarımıza sokarak proletaryayı ve partisini yanlış yollara sürüklemeye çalışacaktır.

Fakat perde, proleter sosyalistlerinin zaferi ile kapanacaktır. Bütün bunları yaşayan kişiler olarak göreceğiz. Biz de göreceğiz, siz de.

Dipnotlar

[*] Bu yazı ilk kez 22 Temmuz 1969 tarihinde Türk Solu dergisinin 88. sayısında yayınlanmıştır.

[1] Zonguldak İl Teşkilatı Aren oportünizminin kalesidir.

[2] 7 Temmuz Ereğli, "Gelmeyeceği buradaki kaçışından belliydi diyorlar, Ereğlili omuzdaşlarımız."

[3] 5 Temmuz'daki toplantı, Ereğli de Aren ile aramda geçen konuşma daha çok kişiyi kapsasın diye, Ereğli yönetim kurulu tarafından Zonguldak'a alınmıştır. Fakat Zonguldak İl Başkanı, herhalde Aren'in istemi ile, bu toplantıyı örtbas etmiştir.

[4] Ertesi gün gitmemiz gerektiğini bildirmiştik, önceden, fakat, "yarın gitmeseydiniz bu konuyu konuşurduk" demeleri üzerine hareketimizi erteledik.

Revizyonizmin Keskin Kokusu (I) [*]

Bilindiği gibi Türkiye, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkedir. Böyle bir ülkede devrimci mücadele, bağımsızlık ve demokrasi için yapılan mücadeledir. Yani emperyalizmin ve uzantı ve müttefiklerinin temizlendiği, milli bir demokrasiye sahip, tam bağımsız Türkiye'yi kurma mücadelesidir, bugünkü devrimci mücadele. Milli demokrasiye sahip, bağımsız Türkiye'yi kurma mücadelesi yalnızca proleter devrimcilerin değil, bütün Türkiyeli yurtseverlerin ortak bir mücadelesidir.

Bu nedenlerden dolayı bu yazı, proletarya devletinin kurulması sürecine ilişkin sorunları içerdiğinden dolayı, Türkiye için sunulan bir öneri değildir. Sosyal bilimlerden birazcık haberi olan bir kişi bunu açıkça görür. Bu yazı proletarya devletinin kurulmasına yönelik Marksist devrim teorisinde, dolayısıyla Marksist bilimde yapılan tahrifatı ortaya koymak için yazılmıştır.

Ayrıca şu gerçeği de özellikle belirtmek gerekir; "Herhangi bir düşünce sistemine kişi katılır veya katılmaz, bu seçiş tamamen ona ait ve onun özgürce yapacağı bir zihni işlemdir. Ancak ister kabul edelim ister etmeyelim 'bilimsel namusluluk' içinde kalmak istiyorsak, düşünce sistemlerinin kanun ve tezlerini tahrif etmeden ortaya koymamız gerekir. 'Bilimsel namusluluk' için bu da yetmez, hangi dünya görüşü olursa olsun, o düşüncenin ustalarının eserlerine yapılan tahriflere müdahale ederek subjektif olarak kabul etmesek bile, meseleyi objektif olarak ortaya koymamız ve yapılan tahrifatı düzeltmemiz gerekir.

Eğer Kenan Somer, Marksizmin değil de, başka herhangi bir düşünce sisteminin ana bir eserinde tahrifat yapmış olsaydı, biz ona da müdahalede bulunur ve bay Somer'in yapmış olduğu 'eserin ruhuna aykırı' yorumu objektif olarak ortaya koyardık. (Bilimsel namusluluk bunu öngördüğü için)

- I -

Bilimsel sosyalizmin ustaları devrimci savaşı, iktisadi, siyasi, ideolojik mücadele diye tanımlarlar.
Sahip olduğu devlet aygıtı, ideolojisi, kültürü, sanatı... vb. bilimsel sosyalizmin karşısında bozguna uğramış olan karanlık güçler, zorla, savaşla gelişmesini, güç kazanmasını önleyemedikleri proleter sosyalizminin gelişmesini bir süre de olsa engellemek için, proleter sosyalist saflara sızarak proleter sosyalist teoride tahrifler, sabotajlar yapmaya, devrimci saflarda kargaşalık yaratmaya çalışırlar.
"Tarihin diyalektiği öyledir ki Marksizmin nazari zaferi, onun maruzlarını Marksizm kılığına girmeye mecbur eder." [1*]
Bilimsel sosyalist teoride tahrifler yapma ve kafaları bulandırma eylemi mutlaka bilinçle ve art niyetle yapılmaz. İnsanlığın mutluluğu, özgürlüğü, vb. gibi yüce amaçlarla yola çıkan kişi, iki bin yılın idealist tortularından salt anlamıyla arınamamasının ve de devrimci teoriyi kavrayamamasının sonucu -proleter sosyalist teorinin lafızlarına kölece bağlanılması, sınıf iç güdüsünde devrim yapamamış sözde sosyalist, pratiğe katılmayan bir bireyci vb.- bilimsel sosyalist teoride tahrifler yaparak, gerici sınıfların hesabına pekala çalışabilir. Bu kişiye literatürde *"objektif olarak ajan"* denilir.
Bilimsel sosyalizmin ustaları tehlikeyi başlangıçtan itibaren görmüşler ve bilimsellik kisvesi altındaki bu gerici güçlerin devrimci saflardaki uzantılarıyla, yaşantıları boyunca mücadele etmişlerdir. Bilimsel sosyalizmin gelişimi bir yerde bu sapmalara karşı verilen uzun mücadeleyle hızlanmış ve güç kazanmıştır. Açıkça karşı saflarda yer alanlardan çok daha tehlikelidirler, sosyalist saflardaki gericiler.
Kısaca özetlersek, anti-sosyalist güçlerin, kılık değiştirip devrimci saflara sızarak, bilimsel sosyalist teoride sabotajlar yapmasına literatürde "oportünizm" denir. Oportünizm bukalemun gibidir. Amacı için girmeyeceği kılık, yapmayacağı şey yoktur.

> *"Oportünizm, çeşitli kılıklara bürünerek sosyalist hareket içinde ortaya çıkar. Oportünizmin kılığını, o ülkenin ekonomik ve sosyal bünyesi, gelişme derecesi -gelişme derecesi ile kopmaz bağları olan- proletaryanın politik bilinç ve örgütlenme düzeyi,*

dolayısıyla ülkenin içinde bulunduğu devrim aşamasının niteliği belirler. Kısaca denirse, dünyadaki ve ülkedeki hakim ve tali çelişkilere göre oportünizm biçimlenir, kılık kıyafetini ayarlar. Hangi devrim süreci içinde olursa olsun, hangi kılığa bürünmüş olursa olsun oportünizmin değişmez özelliği ideolojik mücadeleden kaçmaktır. Oportünizmin panzehiri ideolojik mücadeledir. Oportünizm devrimci teorinin karşısına hiç bir zaman açıkça çıkamaz."[2*]

Oportünizmin açıkça çıkamamasından anlatılmak istenen şudur; açıkça teorik tartışmalardan kaçınmak, devrimci teoriyi küçümseyerek yalnız pratiğe önem vermek, koşulları ve olanakları uygun ise bilimsel sosyalizmin öğrenilmesine karşı çıkmak ve parti içinde sosyalist eğitimi önemsememek, ülkenin koşullarının uygun olmadığını söyleyerek bilimsel sosyalist teoriye ters düşen kavramlar kullanmak ve aykırı şeyler söylemek ve kanımızca en önemlisi de, bilimsel sosyalizmin ustalarının arkasına gizlenerek, bilimsel sosyalizmin ana metinlerinde tahrifat yaparak, kendi oportünist tezlerini bilimsel sosyalizmin tezleri diye savunmaktır.

En son söylediğimiz oportünizm, yani bilimsel sosyalizm ustalarının eserlerini tahrif ederek, bilimsel sosyalizm ustalarının, yaşadıkları dönemin bazı ülkelerinin ayrık ve özel koşullarının oluşturduğu sosyal pratikten hareketle, o ülkeler için geçerli olan istisnai tezlerini, evrensel geçerliliğe sahip tezler diye ileri sürerek veyahut bunun tam tersi bir davranışla uzlaşmaz çıkar çelişkileri devam ettiği sürece, evrensel geçerliliğe sahip ana tezlerin geçmiş dönemin tezleri olduğunu ve içinde yaşanılan dönem için geçerli olmadığını söyleyerek kafalarda karışıklık yaratıp kendi tezlerini sinsice sergileyen oportünizm en ince, en dikkat edilmesi gereken ve de en tehlikeli olan oportünizm türüdür.

Özellikle, bilimsel sosyalizmin ana eserlerinin kısa bir zaman dilimini kapsayan bir süreç içinde çevrilmesinden dolayı sosyalist bilinç düzeyinin pek yüksek olmadığı, sosyalizm adına oportünizmi tezgahlayarak, sosyalist hareketi, yığınların gözünde geçici de olsa bir çıkmaza sokmayı ve karamsarlık yaratmayı başarabilmiş olan oportünist bir kliğin yönetimindeki sosyalist (!) bir partiye sahip,

sınırlı bir parlamentarizmin yürürlükte olduğu yarı-sömürge bir ülkede çok daha fazla önem kazanır, bu tip oportünizm.
Bu nedenle Emek dergisinde Marksizmin ana eserlerini tanıttığını söyleyen Kenan Somer'in kitap tanıtmaları üzerinde titizlikle ve dikkatle durmak gerekir.
Somer, Marksizmin ana eserlerini değil de, kendi oportünist düşüncelerini Lenin ve Mao'nun eserleriyle kanıtlamaya (!) çalışmaktadır. Bunu ilginç bir ikilem içinde yapmaktadır; Marksist diyalektik metodu tahrif ederek, bir yandan Marksist metodun dinamiği olan "somut durumların, somut tahlili" ilkesini amacından saptırarak, somut durumun somut tahlilinden bilimsel soyutlamaya geçişi, yani diyalektiğin ana ilkelerinden biri olan "özelden genele, genelden özele iki bilme yolu arasındaki iç bağı" ihmal ederek, diğer yandan "somut durumların, somut tahlili" ilkesini bir tarafa iterek Marx'ın tekel öncesi kapitalizmde ayrık ve çok özel koşullar için ileri sürdüğü, fakat tekelci kapitalist dönemde Leninizmin geçersiz kabul ettiği önerilerini, bugün geçerliymişçesine ileri sürerek tekelci kapitalist dönemin Marksizmi olan Marksizm-Leninizmi yadsıma gayretleri içinde görülmektedir, bay Somer.
Somer, özellikle, Marksizm-Leninizmin, ihtilâlle burjuva diktatoryasının parçalanıp, proletarya diktatörlüğüne dönüştürülmesine ilişkin devrim teorisinin emperyalist çağdaki evrensel geçerliliğini oportünizmle küllemeye çalışmaktadır.
Biz bu yazımızda, yalnızca Leninizmin ana eserlerinden olan Devlet ve İhtilâl'in tanıtılması sırasında Leninist devrim teorisinin nasıl tahrif edilmeye çalışıldığını göstermeye çalışacağız.

- II -

"Sosyalist devrimin barışçı yoldan gerçekleşmesi meselesinde sapı samana karıştırarak, keskin bir revizyonizm kokusu duyanlar vardır." (Emek, Sayı: 5, sf. 6)

Gerçekten de bilimsel sosyalizmin kurulmasından bugüne kadar sosyalizme barışçı yoldan geçiş sorununda daima burunları hassas olmuştur, Marksistlerin. Ve dikkatler daima bir sapmanın olup, olmadığına yönelmiştir.
Emperyalist dönemde ise Marksistlerin burnuna keskin bir revizyonizm kokusu gelmiştir, bu sözden.
Tekelci kapitalist dönemde bu sözün neden keskin bir revizyonist kokuyu yaydığının detaylarına geçmeden önce, bu sözün ilk planda neyi hatırlattığını belirtelim.
Bu sözler bize eski bir türkünün sözlerini, Bernstein, Plekhanov, Kautsky, Turati, Jaureslerin, kısaca 2. Enternasyonalin söylediği o meşhur türkünün sözlerini anımsatmaktadır. Adı "oportünizm", sağcı-sosyalizmdir, bu türkünün.
Her ne kadar bay Somer bunu açıkça, yüreklilikle söylemiyorsa da, tanıttığını iddia ettiği yapıtların arasında sinsi sinsi mırıldandığı, ağzında eveleyip, gevelediği türkü aynı türküdür. Hem de bunu ustalarının izinde yürüyerek, Bernsteinvari güftenin Marks'a ait olduğunu iddia ederek yapmaktadır.

- III -

"Barışçıl yollardan" sosyalizme geçmek ne demektir? Kısaca açıklayalım.
Barışçıl yollardan sosyalizme geçmek, burjuva parlamentosu aracılığıyla sosyalizme geçmeyi mümkün görmektir. Ve barışçıl yollardan sosyalizme geçmek proletarya diktatoryasını ön görmez. Sınıflar arası parlamentarist yarışı ve bu yolla nihai olarak sosyalizme geçilebileceğini öngörür. Çağımızda barışçıl yollardan sosyalizme geçilebileceğini kabul eden bütün parlamentocu sosyalist partiler, iktidara geldiklerinde proletarya diktatoryasını kurmayacaklarını açıkça ilan etmişlerdir. [3*]

- IV -

"Böyleleri için -tekelci kapitalist dönemde barışçıl bir yoldan sosyalizme geçme sorununda keskin bir revizyonizm kokusu duyanlar için- *bu meselenin geçmişinden kısaca söz etmek belki yararlı olur. Aslında bu mesele de Marx'ın adıyla başlar. Gerçekten Marx, I. Enternasyonalin 1872 Lahey Kongresinden sonra, Amterdam'da düzenlenen bir mitingte konuşmuş ve bazı şartlarda emekçilerin amaçlarına barışçı araçla da varabileceklerini söylemiştir. Marx aynı düşünceyi daha önce de ifade etmiş, örneğin "The World" adlı bir Amerikan gazetesine verdiği demeçte (3 Temmuz 1871) amaca barışçı ajitasyonla daha çabuk ve daha emin ulaşmanın mümkün olduğu yerde silahlı ayaklanmanın büyük bir budalalık olacağını söylenmiştir. Gene Marx, ünlü Amsterdam konuşmasından daha sonra, 1878'de Almanya'da yürürlüğe konan anti-sosyalist kanun dolayısıyla, iktidarı elde tutanlar tarafından şiddete başvurulmadıkça, tarihi gelişmenin barışçı kalabileceğini, ama eski düzenden çıkarı olanlar şiddete başvururlarsa, barışçı hareketin şiddete dönüşebileceğini söylüyordu"* demekte Kenan Somer. (Emek, Sayı: 5, sayfa: 16) [4*]

Kenan Somer'in yaptığı ile, 2. Enternasyonalin oportünist liderlerinin yaptıkları arasında, insanı şaşırtacak derecede ilginç bir ayniyet vardır.

Yarım asırı aşan bir zaman dilimi önce, Marksizmin sofrasına 2. Enternasyonalin oportünist liderlerinin sürdükleri bu yemeğin zamanını geçirdiği için, "içi geçmiş" olduğunu, dolayısıyla yenilemeyeceğini ve bu nedenle bu bayatlamış yemeğe Marksizmin sofrasında yer olmadığını Lenin o denli açık bir biçimde belirtmiştir ki, aynı bayatlamış yemeği (hem de "Devlet ve İhtilâl" yapıtını tanıtırken) tekrar sofraya getirmek cesaretini gösteren Bay Somer'e ve bu korkunç cesaretine hayran olmamak ve de şaşmamak elde değil. [5*]

Bize burada düşen iş, oportünizmin bu önerilerini çürüten Marksizmin

ustalarının bu soruna ilişkin sözlerini açarak sergilemektir.

Önsel olarak, şunu açıkça söylemek gerekir, Marksizme ilişkin bir yazıda -hem de "Devlet ve İhtilâl"in tanıtılmasında- Marx'ın tamamen özel, istisnai koşullar ve durumlar için, bir ihtimal olarak öngördüğü -ki Leninizm ile geçerliliğini o ülkelerde de yitiren- ve hiç bir ana yapıtında uzunca bahsedilmeyen "sosyalizme barışçıl yollardan geçilmesinden" uzunca bahsedip de, Marx ve Engels'in genel kural olarak "zora" dayanan devrimi öngördüğünden bir tek kelimeyle bile bahsetmemek, Marx ve Engels'i tahrif etmekten başka bir şey değildir.

Marx, *"barışçıl yollardan sosyalizme geçişi bazı şartlarda ve amaca barışçı ajitasyonlarla daha çabuk ve daha emin ulaşılmasının mümkün olduğu yerlerde"* diyerek açıkça bu yöntemin istisnai olduğunu belirtmiştir.

Marx, "barışçıl yollardan sosyalizme geçiş"i Kara Avrupa'sından tamamen farklı ve de çok değişik özelliklere sahip İngiltere ve Amerika için, *bir ihtimal olarak öngörmüştür.*

Bir kere, bu tarihlerde her iki ülkede de kapitalizm, diğer Kara Avrupası ülkelerinde olduğu gibi "serbest rekabetçi" dönemi içindeydi. İkinci olarak, özellikle İngiltere, ülkenin geleneksel siyasi özgürlüğünün bir sonucu olarak, Kara Avrupasına nazaran kültür düzeyi yüksek ve nüfusun içinde yoğun bir ağırlığı olan, sendikalarda iyi örgütlenmiş bir proletarya sınıfıyla, uzlaşma geleneğine sahip -kolayca satın alınabilecek- bir kapitalist sınıfa sahiptir. Bu niteliklerinin yanında güçsüz, az gelişmiş bir bürokrasi ve militarizme sahip olması nedeniyle İngiltere'ye ayrıcalık Marx tarafından tanınıyordu. (Amerika'nınki de İngiltere'ye benzer). Nicelik ve nitelik olarak oldukça güçlü bir proleter sınıfa ve güçsüz bir bürokrasi ve militarizme sahip İngiltere'de devrime ihtilâlle değil, barışçıl yollardan geçilebilinirdi, Marx'a göre.

"O sırada, işçilerin İngiliz kapitalistlerine barışçı yoldan boyun eğdirmelerinin mümkün olduğu fikrini yaratan şartlar bunlardı" [6*] diyen, Lenin, tekelci kapitalist dönemde, tekel öncesi kapitalist dönem için doğru olan bu görüşün, değerini yitirdiğini söyleyerek, bu dönemde koşulların değiştiğini ve bu ülkelerde militarizmin ve

bürokrasinin Kara Avrupası'nın ülkelerinden artık farklı olmadığını, bu nedenle diğer ülkelerde olduğu gibi Amerika ve İngiltere'de de sosyalist devrimin temel şartının ancak *"şiddet"* kullanarak, "devlet makinasının" kırılması ve proletarya diktatörlüğünün kurulması yoluyla sosyalizme geçilebileceğini ileri sürüyordu. (Devlet ve İhtilâl, 51, 52 ve 53, 84'de detaylı bir biçimde açıklamaktadır Lenin).

> *"Marx'ın İngiltere ile Amerika için tanıdığı sınırlama, daha doğrusu istisna, bu ülkelerde gelişmiş bir militarizm ile gelişmiş bir bürokrasi olmadığı sürece yerindeydi. Lenin'in görüşüne göre, bu sınırlama,* İngiltere ile Amerika'daki militarizm ile bürokrasi, Avrupa Kıtasındaki öbür ülkelerde olduğundan daha çok değilse bile daha az olmayan bir gelişmeye ulaşınca, *tekelci kapitalizm şartlarında ortadan kalkıyor. Bu yüzden büyük proletarya devrimi, istisnasız bütün emperyalist devletlerde, sosyalizme yönelmiş gelişme için kesinkes bir önşarttır."* [7*] (Stalin, Sağ Sol Sapmalar Üzerine, "Partimizdeki sosyal demokratik sapmalar üzerine" için sonsöz, 3 Kasım 1926, sf.76)

Gelelim 1878 Almanya'sında yürürlüğe konulan "anti-sosyalist kanun" dolayısıyla Marx'ın söylediklerine.
Bir kere Marksistler herhangi bir dönemde herhangi bir durum için önerilen taktikleri, yöntemleri, o dönemin tarihi ve o ülkenin koşulları içinde yorumlarlar. Marx, bu sözleri o dönemde Alman militarizminin çok güçlü olması ve "Gousehalk"lerin eski etkinliklerini önemli ölçüde yitirmelerine karşın, hala proletarya üzerinde nüfuz sahibi olmalarını ve bu anarşist grupların, subjektif şartlar uygun değilken zamansız bir çıkış yaparak bir bozguna sebep olabileceklerini düşünerek söylemiştir. Bütün sosyalist örgütlerin, işçi yığın örgütlerinin, sosyalist basının yasaklanmasını öngören bu kanun, 1890'da yığın işçi hareketleri sonucunda, yani pasif olarak değil, aktif bir karşı koyma ile kalkmıştır.
İkinci olarak, Marx'ın "şiddete başvurulmadıkça şiddete başvurulmaması" sözü, Marksizmin genel kuralıdır. Marksizm içinde saldırganlığı ve şiddeti taşımaz. Ancak zora zorla karşı karşılık verir. Ve Marksistler yasallığı burjuvazi bozmadan bozmazlar.

Marks'ın bu denli açık ve saptırılmayacak sözü bile saptırılmıştır. "Şiddete başvurulmadıkça, tarihi gelişimin barışçıl kalabileceğine" ilişkin sözlerine, o dönemde de bugün bay Somer'in yaptığı gibi dört elle sarılmıştır, oportünistler. Oportünistlerin Marx'ın bu sözünü saptırmalarını şiddetle eleştirmiştir, Engels. Ve Engels'in 19 Haziran 1871'deki oportünizme dönük eleştirilerini kapsayan "Erfurt Program Taslağının Eleştirisi"nin Kautsky tarafından nasıl hasıraltı edildiği ve Neue-Zeitung'ta ancak on yıl sonra yayınlandığı sosyalistler tarafından bilinen bir gerçektir.

"Erfurt Program Taslağının Eleştirisi"nde Engels, Marx'ın Alman militarizminin güçlülüğünden dolayı barışçıl bir yöntem önermesine -ki asla pasifizmi önermemişti Marx- ilişkin sözlerine, dört elle sarılarak kendi burjuva reformizmlerine alet etmeye çalışan Alman oportünistlerini en sert biçimde yererek, *"..Ama ne olursa olsun, olaylar ileriye doğru zorlanmalıdır. Bunun ne kadar gerekli olduğunu, bugün sosyal demokrat basının büyük bir kısmında yayılmaya (einreissende) başlayan oportünizm apaçık gösterir. Partinin, sosyalistlere karşı kanunun yenilenmesi korkusu içinde, ya da kanun yürürlükteyken mevsimsiz olarak yayılmış bazı fikirleri hatırlayarak, şimdi bütün taleplerini barışçıl yoldan gerçekleştirmek için Almanya'da mevcut kanuni düzeni yeterli olarak kabul etmesi isteniyor..."* suçlar (Lenin, Devlet ve ihtilâl, s.90). Ve bundan sonra Lenin devam eder. *"Alman sosyal demokratların olağanüstü kanunun yenilenmesi korkusuyla hareket etmeleri Engels'in birinci plana koyduğu ve tereddüt etmeksizin oportünizm olarak suçladığı esaslı bir olgudur."* (Lenin, Devlet ve ihtilâl, sf. 91).

Görüldüğü gibi mesele son derece açık; Marx'ın çok istisnai tarihi şartlar için ve çok özel niteliklere sahip tekel öncesi Amerika ve İngiltere'si için bir ihtimal olarak "barışçıl yollardan sosyalizme geçişe ilişkin" söylediği sözler Leninizm tarafından tekel öncesi doğru, fakat tekelci kapitalist dönem için doğru ve geçerli kabul edilmemektedir.

Ve Marksist-Leninist teoriye karşı, oportünistler dört elle bu sözlere sarılarak demagojilerine Marx'ın bu sözlerini kılıf yapmaya çalışmışlardır.

Aslında bu mesele Marx adıyla başlıyor diyen Bay Somer'i, *baza düşmüş turnusol misali, sosyalizmin hocalarının bu konudaki*

düşüncelerinin içine batırıp çıkardıktan sonra, konuya Stalin'in sözleriyle noktayı koyalım:

> *"Marx'ın şartlı sınırlamasına dört elle sarılan ve bu sınırlamayı proletarya diktatörlüğüne karşı ileri süren BÜTÜN ÜLKELERİN OPORTÜNİSTLERİ, bu yüzden Marksizmi değil, kendi oportünist meselelerini savunuyorlar."* [8*]

Marksist doktrinin ana çatısı olan "sınıf mücadelesi" Marx'tan önce bilinen ve burjuva tarihçi ve ekonomistlerinin kabul edip irdeledikleri bir düşündür. Marx'ın yaptığı, bu sınıf mücadelesinin zorunlu olarak, o zamana kadar görülmemiş derecede sert bir ihtilâlle burjuva devlet cihazını parçalayarak, sosyalizme proletarya diktatoryasının aracılığıyla varacağını açık seçik koymasıdır.
Gerek Marx, gerek Engels, Lenin'in açıkladığı gibi kendilerini devrimi gerçekleştirme metotlarıyla, yani biçim meseleleriyle -birçok yeni durumların ortaya çıkabileceğini ve devrim süreci içinde sık sık değişebileceğini düşünerek- bağımlı kılmamışlardır. Ancak Marx ve Engels'in düşüncelerinin temelinde yatan gerçek yine Lenin'in belirttiği gibi *"şiddete dayanan devrim"dir.* Ve bu genel ilkedir.
"Marx ve Engels'in şiddete dayanan devrimin kaçınılmazlığı ile ilgili doktrini.." burjuva devletiyle ilgilidir. Burjuva devleti proleter devlete (proletarya diktatoryasına) yerini "yok olma" yoluyla değil, genel kural olarak, ancak ve ancak şiddete dayanan bir devrimle bırakabilir. Engels'in şiddete dayanan devrime yaptığı övgü, Marx'ın birçok beyanlarıyla tam bir uygunluk halindedir. (Şiddete dayanan devrimin kaçınılmazlığını yürek pekliğiyle, açıkça ilan eden Felsefenin Sefaleti ve Komünist Manifestosu'nun vargısını hatırlayalım, otuz yıl daha sonra, 1875'de Marx'ın Gotha Programının oportünist muhtevasını yerin dibine batırdığı (Gotha programının eleştirisini hatırlayalım). Bu övgü hiç de bir "boğuntu" sonucu, bir tumturaklı söz, bir tartışma hevesi değildir. *"Bu şiddete dayanan devrim fikri ve bu fikrin ta kendisini sistemli olarak yığınlara maletme zorunluğu, Marx ve Engels doktrininin tümünün temelinde yatan bir şeydir"* diyor Lenin, Devlet ve İhtilâl'inde (sf. 31)
"Halk Bankası" aracılığıyla işçilere karşılıksız kredi vermek suretiyle,

sınıf mücadelelerinin, barışçıl bir biçimde hallolunabileceğini ileri süren Proudhon'a Marx'ın verdiği cevap kesindir.

> *"... Ancak artık sınıfların ve sınıf çelişmelerinin bulunmadığı bir düzendedir ki, sosyal evrimler, artık siyasi devrimler olmaktan çıkacaklardır. O zamana kadar toplumun her yerinden değiştirilip, düzeltilmesinin arifesinde sosyal bilimin son sözü şu olacaktır, YA MÜCADELE, YA ÖLÜM, YA KANLI SAVAŞ, YA DA YOK OLMA."* [9*]

"İşte Engels'in bu konudaki düşüncesi" diyerek Lenin, Engels'ten (Anti-Dühring'ten) alıntı yapıyor; [10*] *"...Fakat zorun tarihte (kötülük kaynağı olmaktan) başka bir rol, devrimci bir rol de oynadığını, zorun Marx'ın sözleriyle bir yenisine gebe olan her eski toplumun ebesi; toplumsal hareketin taşlaşmış ömrünü bitirmiş politik biçimleri alteden ve parçalayan aleti olduğuna dair Bay Dühring'de bir tek kelime yoktur. O sadece içini çekerek ve ah ederek, sömürme ekonomisinin yıkılması için zorun belki de lüzumlu olabilmesi imkanını itiraf etmektedir..."*

Engels, görüldüğü gibi Marx'ın ihtilâl teorisinden bir tek kelime söz etmemesi nedeni ile -ki Dühring şiddeti de kabul etmektedir, barışçıl yolun dışında- Dühring'i eleştirmektedir.

Ya Kenan Somer? Marx'ın devrim hakkındaki düşüncelerini bu denli açık ortaya koyan "Devlet ve İhtilâl"i iki-üç sayfa içinde tanıtırken, Marx'ın genel ilke olarak kabul ettiği ihtilâle ilişkin düşüncesinden bir tek kelime bile bahsetmeden Marx'ın istisnaya ilişkin önerdiği ve bir söylev ve gazeteciye verilen beyanatının oluşturduğu barışçı yoldan geçiş hakkındaki sözlerine -ki tanıtılan kitapta Lenin bunun emperyalist çağda şartların değişmesi nedeni ile geçersiz olduğunu belirtir- adeta övgü yazarcasına üç sayfanın bir sütununu ayırmasına ne anlam vermek gerekir acaba!

Barışçıl bir dönüşüm üzerinde, herhangi bir neden yokken -özellikle- duranların söylediklerinden soyut, lafazanlıktan öteye gitmeyen devrimci laf ebelikleri ve Marksizmin ABC'si olan birkaç devrimci kırıntı ayıklandığında ortada yalnızca sipsivri bir revizyonizmin kaldığını tarih bugüne kadar göstermiştir Marksistlere...

"... Revizyonizm için Marx'ın kullandığı anlamda -ihtilâl anlamında- devrim artık sadece bir rüya, bir hayaldi. Tek politik amaç olarak ne kalıyordu? Oyların % 50'sinden fazlasını sağlamak..." [11*]

İşte bunun için Marksistlerin bu konuda burunlarının hassas olmasını bay Emek yazarının doğal karşılaması gerekirdi. Ve "devrimin barışçıl yoldan gerçekleşmesinde" keskin bir revizyonizm kokusu duymak sapı samana karıştırmak değil, sapı ile samanı karıştırmamak; bilimsel sosyalizm ve revizyonizmi ayırmak demektir.

- VI -

Marksistler, "proletarya devleti ancak devrimle kurulabilir" derken, legalitenin olanaklarından, burjuva parlamentarizminin olanaklarından yararlanmayı da ihmal etmezler. Marksistlerin en gerici parlamentolarda bile çalışabileceklerini "Marksizmin Çocukluk Hastalığı, Devrim Stratejisi" adlı eserinde Lenin açıkça belirtmiştir.
Ona göre parlamenterizm amaç değil araçtır. Bu nedenle parlamenter eylem; Marksistlerin sınandığı bir sınavdır. Ve ince bir çizgidir. Lenin'in ünlü sözü açıktır: *"Parlamenter eylem bazı kişilere -Marksist geçinen bazı kişilere- uşaklık ünvanını, bazı kişilere de sürgün ve ağır hapis cezaları kazandırır".* [12*]
Görülüyor ki Marksist-Leninist teori, bürokrasinin ve militarizmin son derece güçlü olduğu kapitalizmin can çekişme çağında, parlamentarizm içinde eylem gösterilirken bile parlamentarist yolla proletarya devletinin kurulmasının imkansız olduğunun bir an olsa bile unutulmamasını öngörür.

"Şeyler durmadan kendilerini birinci biçimden ikincisine dönüştürmektedirler. Oysa çelişmeler içindeki mücadele iki biçimde de bulunur. Bunun için zıtların birliğinin şarta bağlı,

geçici ve nispi olduğunu, buna karşılık zıtlar arasındaki mücadelenin mutlak olduğunu söylüyoruz." [13*]

Sınıflı toplumlarda savaş ve barış gibi zıt şeyler belli şartlarda özdeş halindedir. Ve şartların değişmesi halinde bu özdeş zıtlar birbirine dönüşürler. Belli şartların değişmesi halinde tabii. Eğer sen burjuva parlamentarizminin denge unsuru haline gelirsen, şartlar da değişmez, yüzeydeki barış da devam eder, elbette.
"Revizyonizme evet, devrimci sosyalizme hayır!.."
Bu, burjuva parlamentarizminde burjuvazinin ana şiarıdır.
Ancak şu gerçeği tekrar tekrar hatırlamak gerekir, burjuva demokrasisine en saygılı davrananlar yalnız ve yalnız Marksistlerdir.

"Dünya proletaryası, burjuva demokrasisi haklarını alabilmek için kan revan içinde kalmıştır ve bu haklarını da elinde tutabilmek için, tabii ki bütün gücüyle savaşacaktır." [14*]

Sosyalistler burjuva yasallığını, burjuvazinin bozması üzerine terkederler. Engels'in *"önce siz ateş edin mösyö burjuvazi"* sözü, Marksistlerin burjuva yasallığına saygısının açık belirtisidir. Bu nedenle devrimlerin objektif şartlarını, devrimciler değil, baskı, cebir ve şiddet getirmek suretiyle burjuvazi hazırlar.
Tekelci kapitalist dönemle birlikte başlayan sosyalist devrimler çağında, bütün proletarya devrimlerine baktığımızda bu gerçeği çok açık görürüz.

- VII -

"Devlet ve İhtilâl'in teorik özünü, yazıldığı anın siyasi pratiğinden ayrı değerlendirmemek, örneğin sosyalist devrimin ihtilâlden başka bir yolu olmadığını düşünmek yanlış olur. "Devlet ve İhtilâl"in yazılışından 52 yıl sonra bu kitabı bir çeşit hareket planı olarak değerlendirmek, ancak küçük-burjuva dar kafalılığı

ile açıklanması mümkün ve bizzat Marksist- Leninist anlayışa, bilimsel düşünceye temelden aykırı bir sapıklık olur. (...) *(Ama kitap Ekim ihtilâlinden sonra yayınlanabildiğine göre ihtilâl üzerine doğrudan doğruya bir etkisi olmamıştır)"*. (Emek, Sayı: 5, s: 14-16)

Yazımızın başından beri açıklamaya çalıştığımız gibi Emek yazarının Leninizmi tahrif çabaları bu sözlerde iyice somutlaşmaktadır. Tahrifat basit bir polemikçinin hokkabazlığı içinde yapılmaktadır. Doğru bir sosyalist önermeden, revizyonist bir "çıkarmaya" gidilmektedir. *"Devlet ve İhtilâl'in teorik özünü, yazıldığı anın siyasi pratiğinden ayrı değerlendirmemek" doğru* önermesinin arkasından *"Sosyalist Devrimin ihtilâlden başka bir yolu olmadığını düşünmek yanlış olur"* sapmalı çıkarması ile gizlenen revizyonizm ortaya çıkmaktadır.
Bilindiği gibi Marksizm hareketin, hareket halindeki bir doktrinidir. Marx, Engels, Lenin ve Marksizmin diğer ustaları, içinde bulundukları toplumun sosyal pratiğini gözönünde bulundurarak, somut durumların somut tahlilini yapıp, bilimsel genellemeye gitmişlerdir.
Marx, Engels, tekel öncesi kapitalizminin sosyal pratiğinden hareketle somut tahlillerden soyutlamalara gitmişlerdir. Onlar gelecekteki devrim sürecinin değişeceğini bildikleri için, hiç bir zaman ana ilkelerin dışında, kesinkes yöntemler önermemişlerdir. Ancak genel kural önermişlerdir.
Bu genel kural, burjuva diktatoryasının "zorla" parçalanarak, proletarya diktatoryasına dönüştürülerek sosyalizme geçiştir.
20. yüzyılda ise serbest rekabetçi kapitalizm yerini tekelci kapitalizme dolayısıyla serbest rekabetçi dönemin özellikleri ve şartları yerini tekelci dönemin özellikleri ve şartları, yerini tekelci dönemin şart ve özelliklerine bırakmıştır. Kapitalizmin tekel öncesi döneminde yaşayan Marx ve Engels'in, tekel sonrası döneminin özelliklerini önceden görmeleri imkansızdı. Bu nedenle Marx ve Engels'ten tekelci döneme ilişkin özel kanun ve yöntemler öngörmelerini beklemek yanlış ve saçma bir tutum olur.
Bu nedenlerden dolayı Marksizm, tekelci kapitalist dönemde Leninizm ile tamamlanmıştır.
Marx'ın İngiltere ve Amerika için, bir ihtimal olarak öngördüğü

istisnayı, Leninizmin emperyalist çağda geçersiz saydığını daha önce etraflı bir biçimde belirtmiştik. Ayrıca Lenin'in devrim teorisinden de bahsettik ve emperyalist sürecin devamı boyunca, bu devrim teorisinin, Marksizme göre evrensel olduğunu ve sosyalizme geçişin bir eylem kılavuzu olduğunu detaya inerek söylemek gereksiz olur herhalde.

> *"Burjuva devlet biçimleri son derece çeşitlidir. Ama nitelikleri aynıdır. Bütün bu devletler son tahlilde şu ya da bu biçimde, ama zorunlu olarak, bir burjuvazi diktatoryasıdır. Elbette kapitalizmden sosyalizme geçiş de politik biçimler bakımından büyük bir bolluk ve geniş bir çeşitlilik göstermekten geri kalmaz* -*Çin, Vietnam, Küba ve diğer sosyalist ülkelerin somut pratikleri*-. *Ama hepsinin niteliği aynı kalacaktır; Proletarya diktatoryası* (...) *gerçekte bu dönem -emperyalist dönemde sosyalizme geçiş- zorunlu olarak, son tahlilde keskin biçimlere bürünmüş ve o zamana kadar görülmemiş şiddetle -pasifist değil non pasifist-, bir sınıf mücadelesinin damgasını taşır."* [15*]

Bu nedenle serbest rekabetçi dönemde, dünya mali guruplar tarafından paylaşılmamışken, kapitalizm bugünkü gibi can çekişme değil de gürbüzleşme dönemindeyken, Marx'ın istisnai yerler için önerdiği "barışçıl yoldan sosyalizme geçiş", Lenin'in belirttiği gibi Marksizm için olanaksızdır.
Marx'ın ve Engels'in yapıtlarını, yapıtların düşüncelerinin tarihi gelişim içindeki yeri ve derinleşmesini gözönünde tutmadan, Marx ve Engels'i iktibas etmek, Marksizme ihanettir ve bütün oportünistlerin Marksizmi çürütmek için yaptıkları ortak bir harekettir. Ve yine daha önce de belirttiğimiz gibi sosyalist mücadelenin tarihinde açıkça görülmektedir ki bütün oportünistler, Stalin'in deyişiyle "Marx'ın şartlı sınırlamalarına dört elle" sarılarak kendi oportünizmlerini savunmuşlardır. Bunun pek çok örnekleri bilinen gerçeklerdir. Örneğin Trotsky...
Emperyalizmin olmadığı ve "kapitalizmin gelişmesinin eşit oranda olmaması" kanunu bulunmamışken, bulunmasına da imkan yokken, Marx ve özellikle Engels'in bir tek ülkede değil, bütün Kara

Avrupa'sında birden sosyalist devrimin başarıya ulaşacağını öneren tezine, "kapitalist ülkelerin gelişmesinin eşit oranda olmaması" kanununun bulunması ile birlikte tek ülkede sosyalizmin zaferinin mümkün olmasını oluşturan tekelci kapitalist dönemde, nasıl ki "dört elle sarılan" Trotçky oportünizmin batağına saplanmışsa, aynı dönemde artık Leninizm tarafından kabul edilmeyen "barışçıl yollardan sosyalizme" geçiş istisnasına dört elle sarılanlar da gırtlaklarına kadar oportünizm bataklığına gömülmüşlerdir.
"Devlet ve İhtilâl'in yazılışından 52 yıl sonra bu kitabı bir çeşit hareket planı olarak değerlendirmek" sözündeki "hareket planı" fazla soyut, tek başına ne anlama geldiği somut olarak belli olmayan bir sözcük. Bu nedenle bu "hareket planı" sözcüğünü okuyucunun gözünde somutlaştırmak için derinleştirmek ve açmak gerekiyor.
İçinde yaşanılan toplumun süreci içindeki çelişmelerden ana çelişmenin saptanarak, bu ana çelişmenin tayin ettiği, o sürecin niteliğinin belirtilmesine, (devrimci aşamanın tayini) ve bu niteliğe uygun devrimci şiarların kompoze edilmesine Marksist literatürde "strateji" denir. Aslında askeri bir kavram olan strateji *fethetme sanatıdır.* Ana çelişmenin niteliğini tayin ettiği süreç -herhangi bir şeyin gelişim sürecinde var olan farklı aşamalar- içinde çeşitli aşamaları ihtiva eder. Ve her aşamada farklı şartları içinde taşır. Farklı şartlar da doğal olarak farklı özellikleri gerektirir. İşte "taktik" denilen esnekliğin biçimlendirilmesinin önemi burada ortaya çıkar. Taktik ana çelişmenin niteliğini tayin ettiği sürecin, değişik aşamalarının değişik şartlarına göre (sürecin belli aşamalarında bazen tali çelişki ana çelişki ile üstüste gelebilir, bazen de ana çelişmenin bazı kısmi unsurları çözümlenir), bu şartlara uygun pozisyonlar çizme, şartlara uygun, tecrit edilmiş hareketler yapma sanatıdır.
Marksist literatürde "strateji" ve "taktik" tanımlamaları böyledir (yeri gelmişken belirtelim, Kenan Somer'in taktik ve stratejiyi ne denli anladığını (!), "İki Taktik" üzerine yazdığı yazıda *"demokratik devrim stratejileri"* demesinden bilmekteyiz). Şimdi burada "taktik" ve "strateji"den bahsetmemizin nedeni bu *"hareket planı"* sözcüğünün ayağını yere bastırarak, içinde kullanıldığı cümlenin anlamını somutlaştırmaktır.
İçinde bulunulan devrimci aşamanın niteliğinin ve şiarlarının

saptanması işine "hareketin makro planlaması" (strateji tespiti) denilebilirse, hareketin makro planının içerdiği ve hareketin dolambaçlı virajlarına, iniş ve çıkışlarına, diğer bir deyişle aşamalarına göre çizilen, yalnız o aşamalar için geçerli olan planlara da "hareketin mikro planları" diyebiliriz. [16*]

Şimdi sormak gerekir; bu hareket planından kastedilen nedir? Hareketin makro planı mı (stratejik planlaması mı) hareketin mikro planlamaları mı (taktik planlamaları mı) kastediliyor?

Böyle bir somuta indirgemede "hareket planı" sözcüğü, tek başına nitelik belirtici olmuyor. Ve lastikli bir kavram olarak ortada kalıyor. Bu nedenle bu "hareket planı" sözcüğünü, içinde kullanılan cümle içinde yazarın daha önceki sözleri ile organik bağlar kurarak yorumlamaktan başka çare yoktur.

Yazarın yazısının başından itibaren, önsel bir yargı ile, kapitalizmin tekelci döneminde "proletarya devletinin barışçıl yollardan kurulabilmesinin" mümkün olabileceğini ilişkin dayanak arama çabaları (ki bu çabaların Marksizm-Leninizmi tahrifata kadar yönelmesini umursamadan, tekrar tekrar çabalara girişmesi) açıkça görüldüğü için, cümlenin şöyle kurulması mümkündür; *"Lenin'in ihtilâl teorisini 'Devlet ve İhtilâl' kitabının yazılışından 52 yıl sonra proletarya devrimi için bir metod olarak değerlendirmek, ancak küçük burjuva darkafalılığı ile açıklanması mümkün ve bizzat Marksist-Leninist anlayışa, bilimsel düşünceye temelden aykırı bir sapıklık olur"* (eğer yanlış anlamışsak, cümlenin şekli düzeltilir, biz de ona göre eleştirimizi yöneltiriz).

Yazımızın başından beri defalarca gerekli olduğu için belirttiğimiz gibi, kapitalizmin 1. buhran döneminde Lenin, kapitalizmin tekelci döneme girmesiyle birlikte burjuva devlet bürokrasisi ve militarizmin tekel öncesi döneme nazaran çok daha kuvvetlendiğini belirterek, kapitalizmin bu yeni özellik ve şartlarına uygun olarak, Marx ve Engels'i derinleştirerek "Leninist ihtilâl teorisi"ni önermiştir.

20. yüzyılın ikinci yarısında ise, kapitalizmin III. buhran dönemine girdiğini ve ölümünü biraz daha ileriye atabilmek için I. buhran dönemine nazaran bürokrasi ve militarizmine I. buhran dönemiyle kıyaslanmayacak derecede, çok daha sıkı yapıştığını söyleyen bu

dönemin Marksist ustaları, Lenin'in ihtilâl teorisinin bu dönemde çok daha fazla önem kazandığını ve evrensel geçerliliğe sahip olduğunu açıkça belirtmekte ve bu evrensel geçerliliği kabul etmeyen sözde Marksistleri de Marksizm-Leninizme ihanet etmekle suçlamaktadırlar. [17*] Ve bu tip düşünce Kenan Somer'in yorumunun tam tersi, yaşadığımız dönemin Marksist ustalarına göre, Marksist-Leninist düşünceye temelden aykırı bir sapıklıktır.

> *"Marksist Leninist devrim teorisi, son çözümlemede halka karşı savaşa, bir halk savaşıyla karşı koyma teorisidir."* [18*]

"Devlet ve İhtilâl" yapıtı, özetle, Lenin'in Marx'ın devlet anlayışını derinleştirerek oluşturduğu Marksizmin *"devlet teorisi"ni* ve yine Marx'ın "sınıf mücadelesi ve proletarya diktatoryası" düşüncesini derinleştirerek, az sayıda profesyonel ihtilâlcilerden oluşmuş, çelik gibi bir disipline sahip, manevra kabiliyeti yüksek, devrimci teoriyi eylem kılavuzu kabul etmiş öncü bir partinin yönetimiyle, zorla burjuva devlet cihazını parçalayarak kurulan proletarya diktatoryası aracılığıyla sosyalizme geçişi belirleyen *"ihtilâl teorisi"ni* kapsamaktadır.

Bundan dolayı bu eseri, "yalnızca 1917'nin taktiklerini kapsıyor, şimdi ise şartlar değişmiştir" diyerek bir kenara itmek, Marksizmin ustalarına göre Marksizin-Leninizmden istifa etmek demektir. Ve yine bu ustalara göre, "Devlet ve İhtilâl" eseri, Somer'in göstermeğe çalıştığı gibi yalnız Rus devriminin ürünü değil, aynı zamanda çağımızın da niteliğini taşımaktadır. Çünkü tekelci dönemde Marksizmi bütünleyen Leninizmin ilkelerinin en önemlileri bu eserde yer almaktadır.

Bu nedenle çağımızda Marksistler, Marksist teoriye göre Leninizmin evrensel gerçekleri ile kendi ülkelerinin somut pratiklerini birleştirerek, stratejik ve taktik planlarını veya Somer'in deyişi ile "hareket planlarını" çizerler. Yoksa "aradan 52 yıl geçmiştir o dönemde geçerliydi, ama şimdi geçerliliğini yitirmiştir" diyerek Leninizmin en önemli evrensel tezlerinin yer aldığı "Devlet ve İhtilâl" eserine saygısızca dudak bükmezler.

Böyle bir düşünce, Marksizm-Leninizmin ustalarına göre dar kafalı

küçük-burjuva dünya görüşünün somut bir belirtisidir.
İşte Marksizmin ustalarının görüşleri ve de işte Kenan Somer'in bilimsel (!) yorumu.
Bütün bu açıklamalardan sonra Bay Somer'e "bilimsel namus"luluğa ilişkin birkaç söz söylemek gereğini duymaktayız :
Namuslu bir aydın kişi bir doktrini kabul etmese bile, o doktrine ilişkin bir eseri, diyelim ki görevi gereği tanıtırken, eserin yazarının düşüncesine uygun olarak tanıtmak zorundadır.
Siz Marksist düşünceye inanmayabilir, Marksist dünya görüşünü, dünya görüşü olarak kabul etmeyebilirsiniz Bay Somer. Anayasamıza göre herkes düşünce ve kanaat özgürlüğüne sahiptir. Bu nedenle istediğiniz dünya görüşünü kabul etmek ve savunmakta özgürsünüz.
Ama bu size bir doktrini tahrif etmek hakkını vermez. Belli bir dünya görüşünü savunmak ayrı bir şeydir, bu görüşe karşıt olan bir dünya görüşünü tahrif etmek ayrı bir şeydir.
Kişi kendine ve bilime saygılı ise kendi dünya görüşüne karşıt görüşleri, bu görüşlerin yer aldığı eserleri tahrif ederek kendi düşüncelerini savunmak yoluna gitmez. Tam tersi bir davranışla, karşı olduğu düşünce sistemini ve bu sistemin yöntemlerini önce o düşünce sisteminin sahiplerinin tez ve yöntemlerini sonra da kendi düşüncesinin tez ve yöntemlerini ortaya koyarak "red yoluna" gider.
Bu yönde insanı şaşırtacak derecede hırsla ve bir o kadar da gözü kapalı çabalar sarfediyorsunuz ki, bu çabalarınız, *"kitap Ekim İhtilâlinden sonra yayınlanabildiğine göre ihtilâl üzerine doğrudan doğruya bir etkisi olmamıştır"* gibi Marksizmden bihaber, orta zekalı bir kişiye bile saçma gelecek bir sözü size söyletebilmektedir.
Kenan Somer'in bu sözü karşısında ne söylenebilir? Herhalde yapılacak en doğru iş bu perişan mantığa yalnızca gülüp geçmektir.
Yazarı Lenin olan, Leninizmin "Devlet" ve "İhtilâl" teorilerini kapsayan, baştan sona kadar Lenin tarafından yürütülen Ekim İhtilâli üzerine, doğrudan doğruya bir etkisi olmamışmış (!) bu kitabın... Pes doğrusu böyle bir mantığa. Saçma sapan bu söz üzerinde daha fazla durmak, en azından okuyucuya saygısızlık olur.

Hareketin, hareket halindeki doktrinidir Marksizm. Engels'in deyişiyle, ezbere öğrenilmesi ve mekanik olarak tekrarlanması gereken bir dogma değil, bir gelişim kuramıdır.
Ve Marksizmde mutlak, nihai bir gerçek yoktur. Gerçek izafi , hareket halindedir ve geçicidir.
Marksist bilgi edinme somut tahlili dışında herhangi bir tahlilin belirli tabiatı üzerine bilgi edinme olanağı yoktur.
Marksizmin ustaları daima devrimci diyalektiğin bu değişmez ilkesini kullanmışlardır. Marksizm de gelişme halindedir. Çünkü doğa bilimlerinin bugünkü bulguları ile sınırlıdır bilgilerimiz. Bu nedenle bugün yeterli olan yarın yetersizdir. Marksizm kendini devamlı aşan ve yenileyen bir dünya görüşüdür...

> *"Doktrinin derinleşmesiyle aynı zamanda metodun yeni ortaya çıkmış ya da tahlili bir an için bir kenara bırakılmış realitelere uygulanışı içine alan bir gelişme, prensiplerin revizyonundan ayrı bir şeydir..."* [19*]

Sorunu, Marksist-Leninist eylemin ve kuruluşun önverisi olan Lenin'in derinleştirdiği "Marksist devlet teorisi"ni ve "ihtilâl teorisi"ni o dönemin koşulları için geçerlidir diyerek, hareket halindeki bir doktrinin hareket halindeki evrensel tezi olan *"Marksist devlet teorisi"*ni emperyalist çağda geçerli görmemek ve "ihtilâl teorisi"ni yine emperyalist dönemde eylem kılavuzu olarak kabul etmemek revizyonizmden başka bir şey değildir, Marksizmin ustalarına göre.
Revizyonizmin felsefi temeli de agnostizmden başka bir şey değildir. (Revizyonistler eklektik "seçimci" bir yöntemle sorunları ele alıp yorumlarlar. Ancak "eklektizm"lerinin temelinde agnostizm "bilinemezcilik" yattığı açıktır).
Okuyucuya sorunu daha somut sunabilmek için, buradaki "agnostizm"i biraz açalım.
Bilindiği gibi, gerçek her yerde somuttur. Bu nedenle Marksizmin tahlil metodu, daima "somut durumların somut tahlilidir". Bunun dışında nesnel bilgi edinme yolu yoktur.

Ama diyalektik yöntem kullanıyorum diye "somut durumların, somut tahlilinde" tahlile tabi tuttuğun sorunu bıraktın mı hapı yuttun demektir. İşte o anda diyalektik yöntem, mekaniğe, senin dünya görüşün de, bilinemezciliğe dönüşür de sen hala Marksist diyalektikle sorunlara yaklaştığını zannedersin.
Kısacası, "somut durumların, somut tahlili"ni kullanmaya kalkan, diyalektikten habersiz, çatısı dar mekanik kafaların düşeceği kaçınılmaz yer, "agnostizm"dir. Oysa Marksist diyalektik "somut durumların, somut tahlilinden" *objektif bilgi teorisine* geçer.
Diyalektiğin objektif bilgi teorisinden habersiz, sözüm ona bir Marksist, vahaya bakıp da çölün de yeşil olduğunu zanneden kişiden farksızdır.
Bütün, parçalarında nicelik farklılıkları içinde yansıdığı gibi parçalar da bütünde aynı biçimde yansır. *Yani özel ile genel, genel ile özel arasında sıkı bir bağ vardır. İşte bu bağı, bu ikili bilme yolunu bire indirgemek, Marksist diyalektiğe "elveda" demektir.*
Gerçeğe bakış ancak somutun tahlilinden bilimsel soyutlamaya geçişle olur. Bu soyutlama ile soyut fakat gerçekliğe (somut) dayanan kavram ve ulamlar formüle edilerek genel Marksist bir teze gidilebilir. (Marksist herhangi bir tezin evrenselliği o tezin ilişkin olduğu sürecin devamıyla sınırlıdır.) Ancak böyle bir yöntem ile gerçeğin sonsuzca giriftliği içindeki somuta açık veya gizli yansımış hareket ve kanunlarına varılabilir.
Bu anlattıklarımızı bir örnekle iyice somutlaştıralım; Lenin, Çarlık Rusya'sının somut şartlarını tahlil ederek demir gibi bir disipline sahip az sayıda kişiden oluşmuş bir öncü partinin aracılığıyla gerici iktidarı parçalayarak, proletarya diktatoryasının kurulmasını olanaklı görmüştür.
Ancak sorunu bu sözün dar kalıpları içinde bırakırsak, masanın dört ayağının ikisini dışarıda bırakmış oluruz.
Tekelci kapitalist dönemin evrensel özellikleri ile, askeri feodal bir ülke olan Çarlık Rusya'sının öznel özellikleri, tamamen birbirinden ayrı mıdır? Değildir tabii. Bu durum genelin özelde nicelik farklılıkları içinde yansımasından başka bir şey değildir.
Emperyalizmin bütün çelişkileri İngiltere, Fransa, Amerika, Almanya ve kapitalizmin az çok geliştiği diğer batı ülkelerinde yansıyordu, 20.

yy. başında. Ancak bu çelişmeler üçgen prizmaya çarparak kırılıp farklı renklere bürünen güneş ışınları gibi, nicelik farklılıkları içinde yansımaktadır, bu ülkelerde. Tekelci kapitalizmin çelişkilerinin yansıması, İngiltere'de pembe gözüktüğü halde, Çarlık Rusya'sında kızıl gözükmektedir bu yıllarda. Farklı renklere bürünmesini tayin eden o ülkenin tarihi gelişimi, ekonomik ve kültür düzeyi, sınıfların güç ve bilinç kompozisyonu, sınıfların liderlerinin yeteneklerinin farklılıkları ve de bölgesel özellikleridir.

Lenin, Çarlık Rusya'sının somut durumunun somut tahlilini yaparken, emperyalist dönemin tahlilini de, Rusya'ya yansımasıyla beraber yapmaktaydı, 20. yy. başlarında.

Zaten bolşevikleri, menşeviklerden ve ihtilâlci sosyalistlerden ayıran ana kriter, Marksist diyalektiği doğru tahlil yöntemi olarak kullanmalarıdır.

İhtilâlci sosyalistler [20*] somut durumun, somut tahlilini yanlış bir biçimde yaparak Marksizmin evrensel tezlerini yadsıma yoluna gitmişlerdir. (Kenan Somer'in yaptığı birinci hata ihtilâlci sosyalistlerin yaptığından pek farklı değildir.) Çarlık Rusya'sının durumuna, şartlarına Marksist tezlerin uymadığını söyleyerek, Rusya'da feodalizm ile kapitalizmin aynı anda çökeceğini ileri sürmüşlerdir.

Menşevikler ise, Marksizmin hareketin, hareket halindeki doktrini olduğunu unutarak, Marksizmin lafızlarını mekanik bir biçimde tekrarlayıp durmuşlardır. Örneğin Marx'ın tekel öncesi kapitalizm için öngördüğü "barışçıl yollardan sosyalizm"e (ki tekel öncesi için bile bu yolun istisnai olduğunu Marx özellikle belirtmiştir) geçişe dört elle sarılan Bernstein ve diğer revizyonistlerle aynı şeyleri söylemişlerdir. (Kenan Somer'in ikinci hatası; mekanik bir biçimde Marksist lafızları tekrarlaması.) Çarlık Rusya'sının sosyalist bir devrime hazır olmadığını önererek, burjuvaziye destek olunmasını savunmuşlardır. "Marx, -nicelik ve nitelik olarak- gelişmiş güçlü bir sanayi ülkesinde devrim olacağını öngörmemiş miydi?" O halde Çarlık Rusya'sının da böyle bir ülke haline gelmesi gerekir, diyen menşevikler 1917 Çarlık Rusya'sının koşullarını sosyalist devrim için uygun görmemişlerdir. Ve bunun sonucu olarak ters yoldan hareketle ihtilâlci sosyalistlerin yanında yer alıp, burjuvazi iktidarına destek olmuşlardır.

Menşeviklerin ve ihtilâlci sosyalistlerin, tamamen zıt amaç ve yollardan hareketle aynı yere gelmelerine şaşmamak gerekir. Başlangıçta sorunlar diyalektik yöntemle ele alınıp irdelenmezse veya diyalektik metod yanlış kullanılırsa, bu yanlış tahlile dayanan eylemler, ister sağdan gelsin, ister soldan nihai olarak birbirleriyle çakışırlar.
Bu nedenle ihtilâlci sosyalistlerle, menşevikler ayrı ayrı makamlardan aynı şarkıyı söylemişlerdir, bütün devrim boyunca.

MAHİR ÇAYAN
12 Ağustos 1969

Dipnotlar

[*] Bu yazı, ilk kez 12 Ağustos 1969 tarihinde Türk Solu dergisinin 91. sayısında yayınlanmıştır.

[1*] Karl Marx, Hayatı ve Eserleri II, Henri Lefebvre, sf. 145, Anadolu Yayınları

[2*] Geniş bilgi için bkz; "Aren Oportünizminin Niteliği", Türk Solu, Sayı, 88. sf. 14-15-16.

[3*] Çağımızda bu yolu savunanlar proletarya diktatoryasını öngörmemektedirler. Oysa Marx, istisnai ve de ufak bir ihtimal olarak kabul ettiği bu yöntemin sonucunda mutlaka proletarya diktatoryasını öngörür.

[4*] Tire içindeki yazılar bize aittir.

[5*] Somer'in cesaretini çok büyütmemek gerekir aslında. Çünkü Somer bu yolu öneren tek kişi değildir. Batı kapitalist ülkelerinde bütün Marksizm kalpazanları, bu biçimde sürekli yayınlar yapmaktadırlar. Ayrıca dünyanın bilinen bir geri kalmış ülkesinde "biz dünyada denenmemiş bir yolu ilk defa deniyoruz. Bu bizim Marksizme katkımızdır" diyerek bu yolu savunan bir kalpazanlar grubunun çığırtkan bağırtısı da meseleyi bilenlerin kulaklarında hala yankılar yapmaktadır.

[6*] "Toprak Meselesi", "Ayni Vergiler Üzerine", sf. 150, Lenin, Sol Yayınları.

[7*] Düz yazılar bize aittir

[8*] "Sağ-Sol Sapmalar" ("Partimizdeki sosyal demokratik sapmalar üzerine" İçin Sonsöz.) 3 Kasım 1926, sy.76, Stalin, Sol Yayınları, Ankara.

[9*] "Felsefenin Sefaleti", Karl Marks, s.195, Sol Yayınları. "Georg Sand'ın ünlü sözü Türkçeye çeviride açık yazılmamıştır. Orijinal bu biçimdedir".

[10*] "Devlet ve İhtilâl", Lenin, sf. 30, "Bilim ve Sosyalizm Yayınları".

[11*] "Lenin, Hayatı ve Eserleri", sf. 29, Henti Lefebvre, Anadolu Yayınları, (tire içindekiler bize aittir).

[12*] "Sosyalizm", s. 52, Lenin, Habora Yayınevi, (tire içindekiler bize aittir).

[13*] "Teori ve Pratik", Mao Tse Tung, s.67. Sol Yayınları.

[14*] "Faşizme Karşı Birleşik Cephe", "Burjuva Demokrasisine Karşı Tutum", s. 167, Dimitrov.

[15*] "Devlet ve İhtilal", Lenin, s.47-48, "Bilim ve Sosyalizm Yayınları".

[16*] "Makro" ve "Mikro" kavramları Marksist literatürde mevcut olmayan kavramlardır. Bu nedenle kullanılmaması gerekir. Burada kullanmamızın nedeni, Somer'in ifadesine netlik getirerek okuyucuya sorunu somut bir biçimde sunabilmek içindir.

[17*] Mao Tse Tung ve Lin Piao'nun eserlerinde mesele son derece açık ve tartışma götürmez bir biçimde konmaktadır.

[18*] "Yaşasın Halk Savaşının Zaferi", Lin Piao, s.60, "Bilim ve Sosyalizm Yayınları".

[19*] "Karl Marx - Hayatı ve Eserleri", Henri Lefebvre, s.144, Anadolu Yayınları.

[20*] Rusya'daki "ihtilâlci sosyalistler", sosyalizmin işçi sınıfı ile olan kopmaz bağlarını kabul etmemiş, bilimsel sosyalizmi reddetmişlerdir. "İhtilalci Sosyalist Parti" popülist ve anarşist bir örgüt olup, Marksizmle hiç bir ilişkisi yoktur.

Revizyonizmin Keskin Kokusu (II) [*]

"Lenin'in düşüncesini anlama çabası
geliştirilirse, sevinç duyarım."
Kenan Somer

- I -

Geçen sayıdaki yazımızda, Lenin'in "Devlet ve İhtilâl" eserini Emek Dergisinde tanıtan Somer'in, Marksistler için tekelci kapitalist dönemde evrensel geçerliliğe sahip olan "Leninist Devrim Teorisi"ni nasıl tahrif ettiğini ve bu işlemi de nasıl bir yöntemle yaptığını açıkladık. Bu yazımızda ise, Lenin'in "iki devrim arası taktik ve şiarlarının" ve de Mao Tse Tung'un "Yeni Demokrasi" eserinin aynı yöntemle Somer tarafından nasıl tahrif edildiğini ortaya koyacağız.

"Lenin, Devlet ve İhtilâl'i hangi tarihi konjonktür içinde yazdı? Günün başlıca stratejik ve taktik meseleleri neydi? Kitabın önemi ancak bu çerçeve içinde doğru olarak değerlendirilebilir. Kitapta genel bir geçerlilik taşıyan doğruların yaratıcı bir biçimde kavranabilme olanağını, ancak böyle bir değerlendirme sağlayabilir." (Emek, Sayı: 5, s.14) diyen Kenan Somer, Şubat ve Ekim devrimleri arasındaki sürenin kısa bir tahlil ve yorumunu yapmaktadır.

Kenan Somer'in yukarıdaki sözlerine bir itirazımız yoktur. Çünkü söylenenler, genel planda bütün sosyalistlerin kabul ettiği gerçeklerdir.

Bizim itirazımız, Kenan Somer'in bu giriş önerisine değil, bu öneriden sonra yapılan iki devrim arası Leninist taktik ve şiarların Somer'vari yorumlanmasınadır. Bay Somer'in bu yorumu öyle başarılı ki (!), öyle başarıya ulaşıyor ki, bu yorumu okuduktan sonra, Leninizmin ruhuna, "amin" demek zorunluluğunu duyuyor insan.

Öyle bir yorum ki, yorumun temelinde revizyonizm çöreklenmiş sırıtıyor. İşte bizim itirazımız, sol gösterip de, sağ yumruğunu havaya kaldıran revizyonizmin tahrifatınadır.

Bay Somer'in Leninizmin iki devrim arası taktik ve şiarlarına ilişkin tahrifatına geçmeden önce, şunu belirtmek gerekiyor. Gerçekten "Devlet ve İhtilâl" kitabındaki "Devlet" ve "İhtilâl" teorilerinin sağlıklı olarak kavranabilmesi için mutlaka 1917 iki devrim arası konjonktürünün açıklanması zorunludur. Zorunludur, ama tek başına yeterli değildir. Sağlıklı olarak kavranmasının sadece bir koşuludur. Yalnızca bu dönemin yorumlanması ile yetinirsek hiç bir şeyi açıklamamış oluruz, Lenin'in "İhtilâl ve Devlet" teorilerinin gerçek yörüngesine oturtulmasında.

Emek'ci yazar, iki devrim arası olaylarını betimledikten sonra, *"İşte Devlet ve İhtilâl, Razliv kıyısındaki kulübede, Ağustos- Eylül 1917'de, bu ortam içinde yazıldı"* diyerek kanımızca tahrifatını daha tutarlı yapabilmek amacı ile okuyucuyu dar bir kalıba, dar bir bakış açısına sokmaya çalışmaktadır.

Oysa, bilindiği gibi bu eser yalnız 1917, 2. Demokratik devrimle sosyalist devrim arasındaki sürenin bir ürünü değildir. Bu eseri Lenin, 1905 demokratik devriminde ve ondan sonraki yıllarda, özellikle I. emperyalist savaşta Marksizme açıkça ihanet eden "sosyal şovenler" diye nitelendirdiği oportünistlerin ihanetlerini, bu yıllar boyunca gözlemleyerek, irdeleyerek, Marks ve Engels'in "Devlet" ve "İhtilâl"e ilişkin teorilerini tekrar tekrar okuyarak, ünlü *mavi kaplı defterine* gerekli dökümantasyonları toplayarak yazmıştır. (Özellikle 1916'da Kautsky'nin, Marksist devlet anlayışına ve "proletarya diktatorya"sına ilişkin inkarları, Lenin'in bu eseri yazmasına ilişkin düşüncesinde çok etkili olmuştur).

Kısaca özetlersek, bu eserdeki Marksist tezler, Leninizmin oluştuğu kısa sayılmayacak bir devrenin sonucu, Marx ve Engels'in önerilerinin derinleştirilmesinin ortaya çıkardığı tezlerdir. Ve kitabın birinci baskıya önsözündeki *"Bu kitap, 1917 Ağustos ve Eylül'ünde yazılmıştır"* sözünü bu açıdan anlamak gerekir. Sözün anlamı açıktır. Kerensky polisi taraflından arandığı için kaçmış olduğu Razliv kıyılarında, o zamana kadarki toplamış olduğu dökümantasyonlarını derleyerek

kaleme almıştır, Lenin. Bu nedenle bu kitap, yalnızca iki devrim arası konjonktürüne dayandırılırsa, yanlış bir değerlendirme yapılmış olur. Ki, bunu söyleyen Bay Somer, garip bir açmaza kendi kendisini sokarak, bu kitap 1917 Ekim döneminden sonra yayınlandığı için, devrim üzerinde etkili olmamıştır, demektedir. Geçen sayıdaki yazımızda açıkladığımız gibi bu sözler, Lenin'in 1917 Ekim devrimine doğrudan bir etkisi olmamıştır anlamına gelir ki, bu nefis (!) değerlendirmeye bizim söyleyecek bir sözümüz yoktur.

Bay Somer'in yorumuna geçmeden önce, 1917'den oldukça gerilere giderek, Lenin'in, Leninizmin özünü teşkil eden *"örgütlenme"*ye ilişkin görüşlerini ve bolşevik örgütlenmesini, konumuzdan uzaklaşmadan kısaca anlatmakta yarar görmekteyiz. *Çünkü, Leninizmin Devrim Teorisi "örgütlenme ilkesi" belirtilmeden kolay kolay anlaşılamaz.*

1917 iki devrim arası, Leninizmin taktik ve şiarları ve de Somer'in tahrifatı, kanımızca ancak böyle bir ön açıklamayla berraklığa kavuşabilir.

- II -

Lenin, tekelci kapitalist dönemin, tekel öncesi döneminden farklılıklarını, değişik olan özelliklerini teşhis ederek, bu dönemin çelişmelerinin çözümlenmesi için gerekli teori ve taktikleri, Marx ve Engels düşünüşünü derinleştirerek formüle etmiştir.

Lenin'in, tekelci kapitalist dönemin çelişkilerinin, sosyalizme dönüşünü sağlayan çözümlemesine ilişkin önerdiği teori, strateji ve taktikler, Marx'ı mekanik yorumlayan ortodoks Marksizme karşı kıyasıya verdiği teorik mücadelesiyle birlikte siyasi pratiği içinde gelişmişlerdir. Bu nedenle Leninizmi, Marksizmin evrensel tezleri olan "Devlet" ve "İhtilal" teorilerini bu anlayış içinde ele almak gerekir. Marx'ın *"son analizde ekonomi siyasayı belirler"* görüşünü yanlış yorumlayarak, Marksizmi evrimciliğe indirgeyen, Marksist diyalektiğin devrimci ruhunu, nane ruhu haline getiren literatürde *"Ekonomizm", "Ortodoks Marksçılık", "Kaderci Marksistler"* vb. adlarıyla anılan

oportünizme karşı, Lenin'in verdiği amansız mücadele, Leninizmin teori, strateji ve taktiklerinin tümünde yansır.

Marksizmi, pasif bir kaderciliğe, 'evrimciliğe' dönüştüren, "Rusya gibi az gelişmiş kapitalizmin var olduğu bir ülkede proletarya devrimi olanaksızdır, bu nedenle kapitalizmin gelişmesini ve sosyalist devrim için gerekli şartları yaratmasını beklemek zorunludur" diyen "objektivizm"e karşı Leninizmin tavrını açıklamadan, ne "Marksist-Leninist sürekli devrim teorisi", ne de "Devlet ve İhtilal" teorileri açıklanabilir.

Leninist örgütlenme, objektivizme, "trade-unioncu kendiliğinden gelmeciliğe" karşı emperyalist dönem çelişkilerinin doğru analizinin oluşturduğu bir tepkidir.

Özellikle, *"Bir Adım İleri, İki Adım Geri", "Ne Yapmalı"* eserlerinde Leninist örgütlenme kesin bir ifadeyle Lenin tarafından açıklanmaktadır. Bilindiği gibi amaca varmak için takip edilmesi gereken yola göre örgütlenme şeması çizilir. Diğer deyişle örgütlenme, genel bir hareket planının statik bir ifadesidir.

Trade-unioncu= kendiliğinden gelmeciliğin, küçük-burjuva reformizmine varacağını, sosyal demokrasinin (Marksizm-Leninizmin) öncülüğünü kabul etmeyen bir hareketin kaçınılmaz olarak küçük-burjuva hareketi olarak kalacağını ve işçi sınıfının, spontane bilinciyle en fazla sendikacılık bilincine sahip olabileceğini, bu nedenlerden dolayı proletaryaya ancak dışarıdan bilinç verilebileceğini söylemektedir Lenin. Proletaryaya dışardan bilinç ise, kendi kendini adamış, mesleği devrimcilik olan, az sayıda partizandan oluşan öncü, teoriyi eylem kılavuzu kabul etmiş, demokratik merkeziyetçi bir ihtilâl partisi tarafından verilebilirdi.

Ancak böyle bir parti aracılığıyla, siyasi bilince sahip olma imkanını bulabilecek olan "proletarya ordusu" tekelci dönemin çok güçlenmiş olan bürokrasisi ve militarizmini alaşağı edebilirdi.

Marx'ı mekanik yorumlayan, dolayısıyla tekelci kapitalist dönemin çelişkilerini yanlış analiz eden ortodoks Marksizmin, tahlildeki yanlışlıkları örgütlenmeye ilişkin görüşlerinde de yansıyordu, doğal olarak.

Ortodoks Marksizm'i yerel, "adem-i merkeziyetçi" aşağıdan yukarı doğru örgütlenmiş, geniş tutulmuş, non-partizan, legalitesi ağır basan işçi örgütleri fikrini savunuyordu. Sonradan bu görüş "Sovyetler"i meydana çıkaracaktır. (Özellikle Ortodoks Marksist, menşevik örgütlenmesinin teorisyeni Axelrod bu örgütlenme şemasını şiddetle savunuyordu, Lenin'e karşı).

"Oportünist Sosyal Demokrasinin örgütlenme prensipleri aşağıdan yukarıya doğru örgütlenme usulünü izler ve bu yüzden mümkün olduğu kadar (aşırı bir şevkle) anarşizm noktasına varan özerkliği ve demokrasiyi yeğ tutar.

Devrimci Sosyal Demokrasinin örgütlenme prensipleri ise, yukarıdan aşağıya doğru örgütlenme usulünü izler, bu yüzden de parçalarla ilişkide merkezin gücünün ve haklarının genişletilmesinden yanadır". (Bir Adım İleri, İki Adım Geri, sy. 232-233, Lenin, Sol Yayınları).

Leninist örgütlenme, Leninist devrim teorisinin nasıl an1aşılması gerektiğine açıklık getirmektedir.

"Silah kullanmasını öğrenmeye çalışmayan, silah sahibi olmaya çaba göstermeyen baskı altında bir sınıf köle muamelesi görmeyi hak etmiş demektir" [1*] demektedir, Lenin.

Leninizm için önemli olan tek şey Devrimin esenliğidir. Yalnız devrimin esenliği en yüce yasa veya savaşçı yollardan sosyalizme geçiş Leninizmin sorunu değildir.

Lenin'e göre, bir ülkede "proletarya ihtilâlinin" objektif ve subjektif şartların (ülkenin iktisadi düzeyi ile proletaryanın bilinç ve örgütlenme düzeyi) ihtilâl için uygun olması gerekmektedir. I. Demokratik devrimde, hemen iktidarın ele geçirilmesini ve proletarya diktatoryasının kurulmasını önerenlere Lenin'in cevabı açıktır; *"Rusya'nın ulaşmış olduğu iktisadi gelişme (objektif şartlar) ve geniş proletarya yığınlarının ulaşmış oldukları bilinç ve örgütlenme derecesi (objektif şartlarla kopmaz bağları olan subjektif şartlar) işçi sınıfının şu anda ve tam olarak kurtuluşunu imkansız kılmaktadır.* (...) *İşçilerin kurtuluşu, işçilerin kendilerinin eseri olacaktır, yığınların bilinci ve örgütlenmesi olmadan, yığınları hazırlamadan ve eğitmeden, bir*

sosyalist devrim söz konusu olamaz." (İki Taktik, sy. 20-21, Lenin, Sol Yayınları)

Lenin'in örgütlenme, devrim gibi Leninizmin temellerini meydana getiren düşünceleri, Ortodoks Marksizmi tarafından hiç anlaşılmıyor ve Lenin Marksizmden sapmış bir sapık, diktatörlüğe özenen bir küçük-burjuva devrimcisi, Blanquist gibi suçlamalara hedef oluyordu.

1917 Şubat Devrim'inden sonra, "bolşevik" saflara geçerek Leninizmi benimseyen Trotsky, (Trotsky'nin devrimci dönemi); *"Tabiatıyla, AYAKLANMA İÇİN EN UYGUN ŞARTLAR KUVVET İLİŞKİLERİNDE BİZİM LEHİMİZE MAKSİMUM DÖNÜŞ OLDUĞU ZAMAN VAR OLUR. Burada, pek tabii, bilinç alanına, yani politik üst yapı alanına giren kuvvet ilişkilerinden söz ediyoruz, tüm devrim devresi boyunca, aşağı yukarı değişmeden kalacağını varsayabileceğimiz ekonomik temellerden değil. Tek bir ekonomik temele ve toplum içinde bir tek sınıf ayırımına dayanan kuvvet ilişkileri proleter kitlelerin hayallerini yıkarak politik tecrübelerinin artması, ara sınıf ve grupların devlet gücüne itimatlarının yıkılması ve en sonunda devlet gücünün kendi kendine olan itimadını kaybetmesi oranında değişime uğrar. Devrim sırasında bütün bu süreçler, yıldırım hızıyla yer alır. TAKTİK KULLANMA SANATI ŞARTLAR BİRARAYA TOPLANDIĞI ZAMAN BİZİM EN UYGUN ANI YAKALAYABİLMEMİZ DEMEKTİR."* [2*] diyerek, Leninizmde amacın ne olduğunu, neyin hayati öneme sahip olduğunu tartışma götürmez bir biçimde açıklamaktadır.

Böyle bir ön açıklamadan sonra tekrar dönelim Bay Somer'in iki devrim arası yorumuna. Ve Lenin'in önerdiği taktik ve şiarları nasıl ana ereğinden saptırarak tahrif ettiğini sergileyelim.

- III -

10 Nisan tezinden bir tanesi olan *"bütün iktidar Sovyetlere"* tezini Bay Somer, şöyle yorumlamaktadır. (...) *"Geçici hükümetin halk*

tarafından silahlı bir ayaklanmayla devrilmesine bir çağrı teşkil etmiyordu. Çünkü geçici hükümeti zorla devirmeye kalkışmak, onunla mutabık bulunan ve onu destekleyen Sovyetlere karşı da ayaklanma anlamına gelirdi. Oysa ki Lenin'e göre, Şubat devriminden sonra, bütün iktidarın barışçı yoldan Sovyetlere geçmesi için, 'istisnai' bir imkan belirmişti. (...) *Ama durum değişebilir ve parti iktidarı silahla almak zorunluğu karşısında da kalabilirdi. Bütün barışçı imkanlardan yararlanmakta israr eden Lenin, burjuva diktatoryasını silahlı ayaklanmayla yıkma yolunu da gözden uzak tutmuyor..."* (Emek, Sayı: 5, sy. 15)

Gerçekten de "bütün iktidar Sovyetlere" şiarı, geçici hükümete karşı silahlı bir ayaklanmaya çağrıyı içermiyordu, 1917 Nisan'ında. Ancak bundan sonraki, Bay Somer'in sözlerine dikkat edelim.

İfade açık, *Somer'e göre, barışçı yoldan geçiş için istisnai bir imkan var olduğu için, Lenin sonuna kadar barışçı yoldan sosyalizme geçişte direnmiş fakat en sonunda başka çare kalmadığı için zora başvurmuştur.*

İkinci bölümdeki ön açıklamadan anlaşılacağı gibi böyle bir yorum, Leninizmin esprisine aykırıdır. Dolayısıyla böyle bir açıklama bizzat Lenin'in düşüncelerine ters düşmektedir. Hatırlanacağı gibi geçen sayıdaki yazımızda, "Kenan Somer Marksizmin ana eserlerini değil, kendi oportünist düşüncelerini, Marx ve Lenin'in eserleriyle sergilemeye çalışmakladır" diyerek Bay Somer'i, "bilimsel namus"a sahip olmamakla suçlamıştık. Açıktır ki, Bay Somer'in bu yorumu, suçlamamızın açık ve kesin bir kanıtıdır.

Ayrıca bu yorum, Lenin'i Dühring'in düzeyine indirgemektedir. Öyle ya Dühring de sonuna kadar "barışçı yolda" ısrar etmenin gerektiğini, ancak çok gerekli olduğu zaman "zor"a başvurulabileceğini söylemiyor mu? Böyle bir yorumdan sonra Lenin'in, küçük-burjuva ideoloğu Dühring'den ne farkı kalıyor?

Bilimsel objektifliğe sahip bir kişi, Somer'in yaptığı gibi değil de, tanıtmaya çalıştığı bir eseri, bizzat o eserin sahibinin düşüncesi ışığı altında yorumlamaya çalışır.

1917 iki devrim arası Lenin'in öngördüğü şiar ve taktiklere açıklık getirmek, dolayısıyla "açık olan", "Somer tahrifat"ını okuyucunun gözünde daha da somutlaştırmak için, bu dönemi kısaca özetleyelim. (Meseleyi çok açık bir biçimde ortaya koymak için, bu dönemin sadece konumuzla çok yakın ilişkisi olan şiar, taktik ve olaylarına değineceğiz.)

3 Nisan'da Petrograd'a gelen Lenin'e göre, sosyalist devrim için Rusya'nın objektif şartları hazırdı. Fakat subjektif şartlar hazır değildi, çünkü işçi, köylü ve askerlerin örgütlendikleri sovyetlerde, menşevik ve ihtilâlci sosyalistler hakimdi.

Yığınların gözünde sovyetlerin manevi otoritesi, Bolşevik Partisi'nin manevi otoritesinden daha üstündü. Bu nedenle emekçi yığınların karar organı olan sovyetlerin dışında girişilecek bir ayaklanmanın "sol macera"dan başka bir şey olmayacağını düşünen Lenin için sosyalist ihtilâl ancak sovyetlerin meşruluğu içinde söz konusuydu. Yani sosyalist devrim için subjektif şartların olgunlaşması sovyetlerde çoğunluğu sağlamak anlamına geliyordu.

Lenin, bu şiarla birlikte ılımlı sosyalistlerin (menşevik ve ihtilâlci sosyalistler) gerçek renginin yığınlar tarafından görüleceğini, böylece sovyetlerde çoğunluğun sağlanacağını düşünüyordu. Çünkü sovyetlerde çoğunluğa sahip olan menşeviklerin, teorileri gereği, bu şiarı kabul edip, ikili yönetime son vererek iktidarı omuzlamaları imkansızdı. Çünkü menşevik teorisine göre; iki tip devrim vardır, burjuvazinin yapacağı burjuva devrimi, proletaryanın yapacağı sosyalist devrim; Rusya'nın içinde bulunduğu şartlar, proletarya devrimine uygun olmadığına göre iktidar burjuvaziye ait olmalıdır. (1905) I. Demokratik Devrim'e zorla giren ve durumu omuzlarına yüklenmiş bir ağırlık gibi kabullenen menşevikler, I. Demokratik Devrim'den sonra bu devrimin bozgunla sonuçlanmasını hep işçi sınıfının çok fazla ileriye gitmesine, kendi taleplerini zorla burjuvaziye kabul ettirmeye kalkarak, burjuvaziyi ürkütüp, kaçırdıklarına bağlamışlardı. 1917 Şubat Devrimi'nden sonra tekrar aynı hatayı işlememekte kararlı olan menşevikler elbette bu şiarı benimsemeyeceklerdi.

Ve bu düşüncenin doğal sonucu olarak menşevikler, ihtilâlci sosyalistlerle birlikte Mayıs ayında, burjuva yönetimine, Geçici Hükümete katıldılar.

Bu aylarda, bolşevik şiar ve taktikleri ise, subjektivizmi hazırlamak için günün şartlarına göre çeşitli biçimler alıyordu. Slogan ve öneriler hep menşevik işçileri, ihtilâlci sosyalistlerin peşinden giden köylüleri hedef alıyordu. Ilımlı sosyalistlerin ihanetlerinin, emekçi yığınlar tarafından anlaşılabilmesi için bıkmadan hergün çeşitli ajitasyonlar ve girişimler yapılmaktaydı.

Bolşevikler tarafından bu evrede, iki ana slogan işleniyordu; *"Bütün iktidar sovyetlere", "Kahrolsun on bakan"* ("Kahrolsun geçici hükümet" değil, "Kahrolsun on kadet" şiarı işleniyordu. Çünkü burjuva hükümette sovyetlerde çoğunluğa sahip olan ılımlı sosyalistler de yer almakta.)

Baş1angıçta oldukça azınlıkta olan Bolşevikler, emekçi yığınların özlemini dile getiren bu sloganları sürekli olarak işlemeleriyle ve bu sloganlara uygun taktikler tatbik etmeleriyle giderek gelişmeye ve güçlenmeye başladılar. Emekçi kitleler ılımlı sosyalistlerden umduklarını bulamayınca, yavaş yavaş "Bolşevik" saflara geçmeye başlıyorlar.

Ancak, ülkedeki güçler dengesine bakan Lenin'e göre daha VURMA ZAMANI gelmemişti. Parti içinde bu gelişime bakarak derhal harekete geçilmesini öneren "sol bolşeviklere" Lenin bir yandan itidal ve beklemeyi önerirken diğer yandan da *"... kafasında şu soruları tartışmaktaydı, ZAMAN GELMİŞ MİDİR? Kitlelerin ruh hali Sovyet üst yapısını aşmış mıdır? Sovyetlerin meşruluğu ile gözlerimiz bağlanarak kitlelerin havasının gerisinde kalmak ve onlardan kopmak tehlikesiyle karşı karşıya mıyız?"* [3*]

Bu haftalar boyunca Lenin'in kafasında hep, *"acaba zaman geldi mi?", "şartlar olgunlaştı mı?"* soruları yer alıyordu.

Ve Ağustos ayı geldi.

Devrimden bu yana beş ay geçmişti. Bütün olumlu ge1işimlere, emekçi yığınların hergün kitleler halinde bolşevik saflara katılmalarına rağmen, Sovyetlerin üst kademelerinde bir değişiklik olmamıştı.

Burjuvazi saflarına geçmiş olan menşevik ve ihtilâlci sosyalistler hala Sovyetlerdeki yukarı kademeleri ellerinde tutuyorlardı. Bu şartları değerlendiren ve ihtilâl için subjektif şartların olgunlaştığını düşünen Lenin, *"Sovyetlerin meşruluğu ile gözlerimiz bağlanarak kitlelerin havasının gerisinde kalıyor ve onlardan kopuyoruz"* diyerek, hareket komutunu veriyordu. *"Köylülükle ittifak kuran proletaryanın iktidara geçmesi".* Bu şiarı atarken de Lenin, Sovyetleri kesinkes karşıya itmiyordu; *"Sovyetler yeni ihtilâlde ortaya çıkabilirler ve çıkmalıdırlar. Fakat bugünkü Sovyetler değil, bunlar burjuvaziyle uzlaşma organlarıdır. İktidarı proletaryanın kendisi ele almalıdır ..."* [4*]

Ağustos'un 26'sında, başlangıçta Kerensky'nin de desteğini almış olan General Kornilov, Kerensky'yi de hedef alan bir "karşı-devrim" teşebbüsünde bulundu. Kronstadt Bahriyelileri, işçi ve köylülerin aktif karşı koymalarıyla bu karşı-devrim teşebbüsü bastırıldı.

Kornilov olayı sırasındaki bolşevik tavrını açıklamakta özellikle yarar görmekteyiz. Çünkü Kornilov'a karşı bolşevik taktiği, kendisini Marksist zanneden küçük-burjuva mezhepçilerinin bir türlü anlayamadıkları *"taktik esnekliğin"* nefis bir örneğidir. Kornilov'a karşı bolşevikler, kendilerine en sert metodları uygulayan ve Lenin'i "Alman Casusu" diyerek tutuklamaya çalışan Kerensky hükümetiyle bile güçbirliğine gitmişlerdir.

> *"Kronstadt Bahriyelileri, hapiste bulunan Troçki'yi ziyaret ederek Kornilov'la birlikte, Kerensky'nin de 'çaresine bakmak' gerekip gerekmediğini sorduklarında Troçki, düşmanlarını birer birer tepelemenin daha doğru olacağını söylemişti onlara."* [5*]

Ve Kornilov harekâtı bir dönüm noktası oldu. Burjuvazi olmaksızın iktidarı devralmayacaklarını çok iyi bildiği ılımlı sosyalistlere Lenin, onları artık sabırları kalmayan Sovyetlerdeki emekçi yığınların gözünden iyice düşürmek için, Kornilov'la işbirliği yapmış olan Kadetlerin de yer aldığı burjuvazi iktidarını derhal terkederek, hükümeti tek başlarına kurmaları teklifinde bulunuyordu. Ilımlı sosyalistlerin cevabı, Lenin'in düşündüğü gibi olumsuzdu.

> *"İsteğin menşevikler ve sosyal devrimciler tarafından kabul edilmemesi, sözü geçen partileri, emekçi sınıfların gözünde telafi*

edilmez şekilde küçük düşürmüştür." [6*]

Ilımlı sosyalistlerin ihanetlerini somut olarak görebilen yığınlar bolşevik saflara geçtiler. Ve böylece bolşevikler ilk defa olarak Sovyetlerde çoğunluğa, hem de ezici bir çoğunluğa sahip oluyorlardı.

Tekrar, "Bütün İktidar Sovyetlere" şiarı ana şiar oldu.

Artık ihtilâl için bütün şartlar hazırdı. (Subjektivizm olmuştu) *"Tarih, enternasyonal proletarya ve Rus işçi sınıfı önünde, bütün geleceği, silahlı ayaklanma kozuna bağlayarak tehlikeye atmaya hakkımız yok"* diyerek, kurucu mecliste mutlaka çoğunluğa sahip olunacağını dolayısıyla barışçı bir yoldan sosyalizme geçilebileceğini savunan Kamaniev ve Zinoviev'e karşı Lenin'in tarihi cevabı; *"Kriz olgunlaşmıştır* ... *Rus devriminin, dünya proletarya devriminin geleceği söz konusudur. Beklemek bir cinayettir* ... *Gündemde AYAKLANMA yazılıdır. Her gecikme ö1üm demektir.* (Leninski Sbornik 239, 290, 293. CXXI)"[7*]

Ve *"barışçı yoldan geçişi"* savunan Kamaniev ve Zinoviev'in 2 oyuna karşılık on oyla Bolşevik Merkez Komitesi *"silahlı ayaklanmayla iktidarın ele geçirilmesi"* kararını alıyordu...

Böylece 1917 iki devrim arası bolşevik şiar ve taktikleri olaylarla birlikte kısaca özetlemiş olduk. Tabii bolşevik şiar ve taktikleri özetlerken, bu arada Somer tahrifatını da iyice somuta indirgeyerek, sergilemiş oluyoruz.

"FRANSIZCA" konuşma imkanı oluşturmak için, "ALMANCA" hitap etmek zorunda olan "Lenin almancasının" Bay Somer tarafından nasıl "KUŞDİLİ" yorumuna tabi tutulduğunu açıklığa kavuşturduk herhalde. (Bilindiği gibi Marksist literatürde, *Almanca konuşmak*, örgütlenme ve subjektivizmi hazırlama, *Fransızca konuşma* ise hücuma geçmek ve ayaklanma anlamında kullanılır.)

- IV -

Marks, Engels, Lenin ve nihayet Mao Tse Tung...

Somer tarafından tahrif edilmeye çalışılan Marx, Engels ve Lenin'den sonra Mao Tse Tung da, Emek'in 6. sayısında "Devrim

Teorisi ve Yeni Demokrasi" adlı Somer'in tanıtma yazısında aynı tahrifata maruz kalıyordu.

Ama kapitalizmin 3. bunalım döneminde yaşayan Mao Tse Tung'u tahrif etmek, tekel öncesi yaşamış olan Marx ve Engels'i tahrif etmekten çok daha zordur. *Çünkü Mao, Marx -Engels- Lenin düşüncesini, kapitalizmin 2. ve 3. bunalım devrelerinin genel çelişkileri ile, bu çelişkilerin Çin'de yansıması olan Çin'in özel çelişkilerini tahlil ederek ülkesinin somut pratiğinin zengin deneylerinden faydalanarak, derinleştirmiş ve Marksist Devrim teorisini "Dünya ancak tüfekle değişebilir" sözü ile formüle etmiştir.*

"İktidar tüfeğin ucundadır veya dünya ancak tüfekle değişebilir" gibi anlatmak istediğinin dışında başka bir tarafa çekilmesi mümkün olmayan "Marksist-Leninist devrim teori"sinin bu basit ifade biçimi bile, Somer'in tahrifatına maruz kalmıştır. Tahrifte gerçekten cambaz olan Bay Somer'in kalemi; son derece açık olduğu için tahrifi gayrı mümkün ve Marksistlere göre evrensel niteliğe sahip olan Mao'nun bu sözünü Çin'in özel durumuna bağlamaktadır. "Çin'in özel şartları, çok özelmiş de, Mao ondan böyle söylüyormuş". Fakat Mao, yalnız Çin'e ilişkindir demiyor ve dünyayı özellikle, üstüne basa basa belirtiyor. Olsun, Bay Somer için zor mu yani "dünya"nın başına ufacık bir "Çin" kelimesi ilave etmek. Ve böylece Bay Somer'in teoriye katkısıyla (!) Mao'nun "dünya ancak tüfekle değiştirilebilir" sözü, "Çin'de dünya ancak tüfekle değiştirilebilir" durumuna dönüşüyor.

> *"Mao'ya göre, Çin bağımsız demokratik. bir devlet değil, feodal baskı altında yaşayan yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkeydi. Dış ilişkilerinde milli bağımsızlıktan yoksundu, emperyalist boyunduruğu altında bulunuyordu, bu yüzden Çin'de ne yararlanılması mümkün bir parlamento, ne de işçilere legal mücadele imkanını veren bir kanun vardı. Çin'deki devrimci mücadelenin esas biçimini ve esas örgütlenme ilkesini Çin'in bu özellikleri belirliyordu* (...) *nedenle Mao'nun sadece bu özellikler için bir anlam taşıyan "iktidar tüfeğin ucundadır" ya da "dünya ancak tüfekle değiştirilebilir" gibi sözlerinde evrensel geçerliliğe sahip bir taktik ya da stratejinin unsurlarını görmek büyük bir hata olur. Bu anlamda "Çin'de dünyanın ancak tüfekle*

değiştirilmesinin mümkün olduğu söylenebilirdi'." (Kenan Somer, "Devrim Teorisi ve Yeni Demokrasi", Emek, Sayı: 6)

Mao Tse Tung'un Marksizme katkısına geçmeden şunu öncelikle belirtelim.

Somer'e göre Çin'de legal mücadele imkanını veren bir parlamento ve de kanun olmadığı için, Mao böyle bir yola, başka bir alternatif olmadığı için başvurmuştur. Bu nedenle "iktidar tüfeğin ucundadır" sözü evrensel bir nitelik taşımamaktadır.

Bu sözlerin bir değişik yorumu şu olmaktadır; *"eğer Çin'de legal mücadele imkanı mevcut olsaydı, örneğin parlamento ve kanunlar olsaydı iktidar barışçı bir yolun sonunda"* olabilirdi. Geçen yazımızda ve bu yazımızın iki ve üçüncü bölümlerinde böyle bir yorumun Marksist bilime aykırı olduğunu ortaya koyduğumuz için, burada tekrar bu açıklığa kavuşmuş sorun üzerinde durmak gereksiz olur. Fakat bir başka biçimde bu söz üzerinde biraz durmak gerekiyor.

Biraz dikkat edersek, Somer'in bu sözünün, Güney Amerika'daki devrimci mücadelelerin gizli bir inkarını içerdiğini görüyoruz. Öyle ya, yüzelli yıldır görünüşte de olsa bağımsızdır, Güney Amerika ülkeleri. Onbeş milyona yakını sendikalarda örgütlenmiş yüz milyon küsür işçi vardır. Bu ülkelerde ve bu ülkelerin bir kısmında devrimcilere legal mücadele etme imkanını veren kanunlar ve parlamentolar vardır. (Var olan demokrasi, elbette Filipin tipidir. Ancak Emek'ci yazarın "Çin'de de olsaydı" dediği demokrasiden kastettiğinin bu tip bir demokrasi olduğu sonucuna varıyoruz. Çünkü sanayi devriminden geçmemiş, emperyalizmin kontrol alanı içinde yer alan bir ülkede ancak "Filipin tipi bir demokrasi" mevcut olabilir).

Hadi Çin neyse, Çin'e "silahlı emperyalizm" girmişti. Bu nedenle Çinliler mecburen silahlara sarıldılar. Fakat legal mücadele etme imkanını veren parlamento ve kanunlara sahip Güney Amerikalı Devrimciler neden silahlı mücadele yolunu tercih ediyorlar? *Örneğin, devrimcilere legal mücadele imkanını tanıyan parlamento ve kanunlara sahip ve de Marksist bir partinin eylem yaptığı Venezüella'da Douglas Bravo'nun zoru ne? Niye Falkon'da silahlı mücadeleyi sürdürüyor? Pekala parlamenter yoldan sosyalizm*

mücadelesi yapabilirdi. Ve de birgün oyların %51'ini alıp iktidarı ele geçirebilir, sonra da anti-emperyalist mücadeleyi sürdürebilirdi, değil mi Bay Somer? Aptalca mı ölüyor dersiniz Falkon'da emperyalizmin uşaklarının kurşunlarına hedef olan işçi, köylü, öğrenci gerillalar?.. Neyse...

Mao'nun "iktidar tüfeğin ucundadır" veya "dünya ancak tüfekle değiştirilebilir" sözleri ve bunun doğal sonucu olan "Halk Savaşları" yalnız Çin için mi geçerlidir? Lin Piao'nun cevabı açık ve kesindir, *"Mao Tse-Tung arkadaşın halk savaşı teorisi, sadece Çin devriminin değil, aynı zamanda çağımızın da niteliğini taşımaktadır".*

Mao Tse-Tung, can çekişen, bu nedenle savaş sanayiine dört elle sarılan tekel kapitalizminin çelişmelerinin ve bu genel çelişmelerin Çin'e yansıması olan Çin'in özel çelişmelerinin diyalektik tahlilini yaparak, Leninizmin evrensel tezini, bu sözlerle dile getirmiş oluyordu, Lin Piao'ya göre.

Mao'ya göre, Lenin'den bu yana kapitalizmin özünde bir değişim olmamıştır. Ve bugün, nicelik değişimlerine uğramış olan kapitalizm, III. Buhran döneminde can çekişmektedir. Kapitalizm değişen şartlar karşısında (Lenin'den bu yana) bekasının devamı için tek çıkar yol olan militarizmi, "savaş ekonomisi"ni görmektedir. Emperyalistler arası çelişkiler yumuşamış ve uzlaşabilir hale gelmiştir bugün. Ve Amerikan emperyalizmi, kurtuluş mücadelesi veren ülkelere ve sosyalist bloğa karşı, dünya kapitalist bloğunun jandarması rolünü üstlenmiştir.

Bu nedenle, *"dünya tüfekle değişebilir", "militarizmine sımsıkı yapışmış olan kapitalizm ancak şiddetle alaşağı edilebilir"* Mao'ya göre.

Emperyalizm, Mao'nun özellikle belirttiği gibi, yalnızca kaba yoldan silahla bir ülkeye girmez. Bugün emperyalizm çok daha akıllı yöntemler kullanmaktadır; özellikle işbirlikçileri ile ülkeyi gerici bir parlamentarizmle yönetmekte, böylece ezilen halk kitlelerinden kendisini gizleyerek sömürü mekanizmasını rahatlıkla sürdürebilmektedir.

Devrimciler için emperyalizmin bir ülkeyi, Çin'deki gibi açıkça işgal etmesi, gizli bir işgalden çok daha avantajlıdır.

İşte, Somer'in tahrifatına dayanak aramak için ileri sürdüğü Stalin'in sözlerini bu açıdan yorumlamak gerekir. Stalin; *"Çin'de silahlı devrim, silahlı karşı-devrimle savaşıyor, Çin devriminin özelliklerinden ve avantajlarından birisi de işte budur"* demektedir.

Çin devriminin avantajı buradadır, çünkü, düşman halk tarafından somut olarak görülmekte ve anlaşılmaktadır. Bu nedenle halkın bilinçlenmesi ve devrimci saflara katılması o denli hızlı olmaktadır.

Oysa bugün, Çin, Vietnam devrimlerinden gereken dersi almış olan emperyalizm yaşaması için ezilen halk kitlelerinden kendisini gizlemesi gerektiğini biliyor ve yüzde yüz çıkarları tehlikeye düşmeden, artık açıkça hiçbir ülkeye müdahalede bulunmuyor.

Çağdaş Marksistlere göre, Marksist-Leninist ihtilâl teorisi, son derece açık bir biçimde, Mao'nun "iktidar tüfeğin ucundadır" veya "dünya ancak tüfekle değişebilir" sözünde ifade bulmaktadır. Mao'ya göre bu söz, yalnız emperyalizmin boyunduruğu altındaki ülkeler için değil, bütün burjuva diktatoryasının var olduğu ülkeler için de geçerlidir ve genel bir kuraldır.

> *"Bazı kapitalist ülkelerde, burjuvazinin temel çıkarlarını tehlikeye sokmamak şartıyla komünist partilerinin kurulmalarına kanunla izin verilmiştir. Bu sınırı aştı mı hukuken var olamazlar." (Mao Tse Tung, Teori ve Pratik, sayfa: 80, Sol Yayınlar)*

- V -

Yazımızın başından beri belirttiğimiz gibi "savaşçı veya barışçı yol" Marksizmin meselesi değildir. *"Savaş veya barış ikilemi, Marksistlerin değil, revizyonistlerin meselesidir".*

Marksizmin ustalarına göre, ister parlamenter eylem içinde olsun, ister olmasın, Marksist bir partinin kudreti ancak belli bir noktaya

kadar çıkar, ondan sonra partinin gücü donmuştur. Hatta partinin pasifliği nedeni ile yığınlar partiden uzaklaşabilir. Bu nedenle parlamenter eylem içinde bulunan bir Marksist parti, hiç bir zaman oyların çoğunluğunu alamaz dersek, herhalde kehanette bulunmuş olmayız.

Marksistler bu gerçeği bildikleri için öyle "barışçı geçiş", "oyların %51"i vb. ile kafa yormazlar. Marksistler için tek şey önemlidir; konjonktürün, yani belirli bir toplumda, tarihin belirli bir anında, sınıflar ve güçler ilişkisinin kendileri için elverişli olup olmamasıdır.

Marksist literatürde son derece önemli olan bu kavram üzerinde, soruna -tartışmamıza- nihai düğümü atacağı için biraz durmak gerekiyor.

Bay Somer'in, Emek dergisinin beşinci sayısındaki *"Marksist İlkeleri Nerede Bulacağız"* çevirisinde, yazının sahibi ünlü Marksist düşünür Louis Althusser tarafından Lenin'in bu kavramının, Marksistler için ne kadar önemli olduğu belirtilmektedir.

Althusser; *"Ve eğer Marx ve Engels'ten sonra meydana gelmiş en büyük teorik olayların izi bulunmak istenirse, bunları Lenin'in teorik metinlerinden çok siyasi metinlerinde aramak gerekir. Lenin'in en derin ve en verimli teorik bulguları, herşeyden önce, siyasi metinlerde yani onun siyasi pratiğinin 'özetini' teşkil eden şey içinde saklıdır. Sadece bir tek örnek vermiş olmak için, şunu söyleyelim; Lenin'in siyasi metinleri (durumun ve durumdaki değişmelerin tahlilleri, alınan kararlar ve bunların sonuçlarının tahlilleri vb.) göz kamaştırıcı bir ısrarla, bize son derece önemli teorik bir kavram verir, 'aktüel uğrak' ya da 'konjonktür' kavramı. Lenin'in Marksist bir partinin eylemi içinde bu partinin mücadelesini yönelmek için üretmiş bulunduğu bu kavram (ya da ilke), sadece tarihi materyalizm için değil* (...) *diyalektik materyalizm için de temel bir Marksist ilkedir*... *Bu ilkenin Lenin'in siyasi yapıtlarından çıkartılması düşünülmeksizin pratik durumda kaldığı da maalesef bir başka gerçektir. Teorik bir hazine şuracıkta, el altında, Lenin'in siyasi yapıtlarında gizliydi ama kimse 'keşfedemedi' bu hazineyi ve kısır kaldı"* demektedir.

Althusser, görüldüğü gibi bu kavranın Marksizm-Leninizm için bir hazine olduğunu söylemektedir.

Tabii, siz Bay Somer, bu çevirinizden bir şey anlamadınız. Eğer anlasaydınız yaptığınız tahrifatın anlaşılacağını düşünerek, Lenin'in taktik ve şiarlarını Lenin'i Dühring'in düzeyine indirgeyen bir biçimde yorumlamaktan kaçınırdınız. Bu "konjonktür" kavramının ne anlama geldiğini merak edip araştırsaydınız "barışçı ve savaşçı yol" ikileminin Marksizme ait olmadığını görürdünüz.

Kısaca özetlersek, "politik konjonktür" veya "aktüel uğrak" kavramı *"belli bir toplumda, tarihin belli bir anında o toplumdaki sınıflar ve güçler arasındaki kuvvet dengesinin objektif durumu"* anlamına gelir.

Bir örnekle bu kavramı iyice somutlaştıralım. Örneğin, Fransa'nın bugünkü iktisadi gelişme düzeyi (objektif şartları) bir proletarya devrimi için olanaklıdır. Ancak Lenin'in "ihtilâlci bunalım" diye belirttiği bir kriz olmadan, bu ülkede proletarya devriminin olabilmesi olanaksızdır. (Subjektif şartların hazır olması gerekir). Ve 1968 Mayıs'ına kadar, Fransa'da proletarya devrimi için uygun bir ortam yoktu. Fakat 1968 Mayıs'ında, spontane olarak başlayan ve anarşist John Bendit'in geliştirdiği öğrenci hareketleri bir anda on milyon işçiyi sokağa döktü; işçiler fabrikaları işgal ettiler, kızıl bayraklar astılar v.b.

İşte "Aktüel uğrak" Lenin'in ünlü kavramı.

Bilindiği gibi, ani bir kıvılcım, sübjektif şartları oluşturdu ve Fransa'yı devrimin eşiğine getirip bıraktı. Fakat Fransız Marksist partisi, böyle bir uğrağın bir daha hiç gelmemezcesine -kısa zaman dilimi içinde- gidişine seyirci kaldı; pasif kaldı.

Partinin pasifliğinin bir sonucu olarak, ayaklanan, fabrikaları işgal eden işçi kitlelerinin umutları hayal kırıklığına dönüşürken, De Gaulle iktidarı da içinde bulunduğu panikten kurtularak, yığınların bu hayal kırıklığından yararlanarak duruma hakim oldu.

İşte bu pasif tavır, Marksist ustalara göre, gerçekte, eylem için yeteneksizliğin ve de korkaklığın maskesidir. Yine Marksist ustalara göre, devrimcilerle oportünistleri ayıran temel kriter, nihai olarak "devrim yapmaya", "harekete geçmeye" cesaret edip etmemede düğümlenmektedir. Lin Piao bunu açıkça belirtmektedir. "Son

çözümlemede mesele devrim yapmaya cesaret edip etmeme meselesidir. Bu gerçek devrimcileri ve Marksist-Leninistleri, sahtelerinden ayırt eden en şaşmaz mihenk taşıdır."

- VI -

Bu yazımız 5 bölümden ibaretti. Fakat bu arada Emek dergisinin 7. sayısı çıktı. Bu sayıdaki "Devrim Nasıl Tanımlanmalı" yazısında Bay Somer, gerçek niteliğini, kemkümlerinin ötesinde, tartışma götürmez bir biçimde ortaya koymaktadır.

Baştan beri eleştirdiğimiz Somer revizyonizmine, Somer'in bu yazıdaki sözleri, en mükemmel ve tartışma kabul etmez kanıtlardır.

Somer, baştan beri gizli gizli sergilemeye çalıştığı revizyonizmini, bu yazıda gizlemeye lüzum bile görmeden açıkça ilan etmektedir.

Bunu okuyucuya yansıtabilmek için yazımıza yeni bir bölüm (VI) ilave etmek gereğini duyduk.

Bay Somer; *"Sosyalist devrimin barışçı yoldan gerçekleştirilmesi düşüncesi ise siyasi devrimin sosyalizmin zorunlu bir şartı olduğu, ama bu devrimin* ihtilâlci olmayan, barışçı 'demokratik' *yoldan başarı sağlamasının mümkün bulunduğu görüşüne dayanır"* demektedir, Emek dergisinin 7. sayısında (düz yazılar bize aittir).

Bay Somer'in sözlerine dikkat!

"... Ama bu devrimin, ihtilâlci olmayan, barışçı 'demokratik yol'dan"

Soruna dışardan bakan bir kişinin bile açıkça görebileceği gibi, bu ifadede, sosyalist ihtilâlle, demokratiklik kavramı zıtlaştırılmış ve karşı karşıya getirilmiştir.

Böyle bir ifadenin ise anlamı açıktır:

a) Sosyalist ihtilâl, anti-demokratik bir yol olarak kabul edilmektedir. Ve ihtilâl alelade bir hükümet darbesi ile özdeşleştirilmektedir. Demokratik yol olarak da sosyalistlere parlamento ve oyların % 51'i gösterilmektedir.

b) Lenin, Stalin, Mao Tse Tung, Ho Chi Minh, Giap, Lin Piao, Fidel Castro, Che Guevera vb. gibi bütün proletarya ihtilâlcileri anti-demokratik yoldan işbaşına gelmiş "darbeciler" gibi kabul edilmektedir. (ifadeye göre)

Meseleye noktayı koyabilmek için, objektif bir tavırla, burada iki karşıt düşüncenin (Marksist-Leninist düşünce ile revizyonist düşüncenin) *sosyalist ihtilâle* ilişkin görüşlerini belirtmemiz gerekir.

Marksist görüş, sosyalist ihtilâli gerçek anlamda demokratik [8*] bir yol olarak kabul eder. Marksist-Leninist ihtilâl teorisinin teorisyeni Lenin, sosyalizme siyasi demokrasinin dışında başka bir yoldan varmanın imkansız olduğunu ve siyasi demokrasi dışında başka bir yoldan sosyalizme varılabileceğini zannedenlerin anarşistler olduğunu belirterek, emekçi halkın desteği olmadan bir devrimin düşünülemeyeceğini açıkça söylemektedir.

"Ancak, halka inanan, halkın yaratıcı dehasının canlı pınarına dalan galip gelebilir" diyen Lenin'e göre sosyalist ihtilâl yolu, demokratik bir yoldur. Ve Lenin, sosyalist ihtilâl yolunu, en demokratik ilişkiler içinde, yığınların bağımsız iradelerinin tezahürü olarak tanımlar.

Revizyonist görüş ise, sosyalist ihtilâl yolunu anti-demokratik bir yol olarak görür. Revizyonist düşüncede, *Marksist görüşe göre temelde burjuva zorlayışının bir ifade biçiminden başka bir şey olmayan hukuki biçimler ve parlamento esastır.* Revizyonistler demokratik yol olarak niteledikleri bu yoldan yeni burjuva hukuki biçimleriyle, parlamentoculukla sosyalizme dönüşünü savunurlar.

Barışçı yol = parlamenter yol = demokratik yol; barışçı olmayan yol = ihtilâlci yol = anti-demokratik yol (ölçü burjuva parlamentarizmi) diyen Bay Somer'in ise hangi tarafın mensubu olduğu açıktır.

Ancak biz Bay Somer'in revizyonizmini eleştirirken, onun revizyonist oluşunu değil de Lenin'in, Mao'nun eserlerini tahrif ederek, revizyonizmini bu eserlerle sergilemeye çalışmasını eleştiriyoruz.

Revizyonistler hep bu tahrif yöntemini kullanırlar. Bu yöntemi ilginç bir biçimde kullanırlar. *Bir yandan Marksizmin ana metinlerini tahrif*

ederek, diğer yandan da, revizyonizmi açıkça tescil edilmiş ünlü revizyonistleri, "revizyonist" diye suçlayarak, aynı revizyonist düşünceyi savunurlar.

Somer de bu klasik yöntemi kullanmaktadır.

Sosyalist devrimi (ihtilâli) anti-demokratik yol olarak ilan eden sözlerini, Bernstein revizyonizmine şiddetle çatıp, sonra Kautsky'e dönüp, onun da şikeden Bernstein'ı en sert biçimde eleştirdiğini, fakat nihai olarak aynı sözleri söylediğini, *"kapitalizmin sosyalizme barışçı entegrasyonunun oportünizm"* olduğunu belirterek *"aslında devrimci sosyalistlerle oportünistler arasındaki temel farklılık siyasi devrim karşısındaki tutumlarıdır"* cümlesiyle bu bölümünü bitirdiği yazısında söylemektedir, Bay Somer.

Böylece Kautsky'i açıklarken kendi taktiğini de açıklamış oluyor, Bay Somer. Bilindiği gibi Kautsky, anarşizme ve revizyonizme karşı çok sert eleştiriler yöneltmiştir. Fakat nihai olarak revizyonizmin akıllı bir savunmasından başka bir şey yapmamış ve gayet ustalıkla "devrimci Marksist teori"yi revizyonizmle küllemeye çalışmıştır.

Kautsky'nin yöntemi açıktır; Marksizmin binasını temele kadar son derece tutarlı bir biçimde açıklayan *"Kautsky anlatımı"*, temelin analizine gelince birden değişir ve devrimci Marksist dil, yerini revizyonizmin kuş diline bırakır. Ve bina revizyonist temelin üzerinde yükselir Kautsky yönteminde. (tabii bütün bu sözler Kautsky'nin oportünist dönemine ilişkindir).

Ve Kautsky'den yarım asır sonra bir Kautsky çömezi sahnede; "Bernstein ve Kautsky Marksizme ihanet etmişlerdir", "sosyalizmin kapitalizmle barışçı entegrasyonu oportünizmdir", "aslında devrimci sosyalistlerle oportünistler arasındaki temel farklılık, siyasi devrim karşısındaki tutumlarıdır" doğru önermeleri binayı devrimci bir dille tasvir eder. Somer "sosyalist ihtilâli anti-demokratik bir yol" ilan ederek, bu binayı revizyonizmin temeli üzerine oturtmaktadır.

Nihayet Emek Dergisi baklayı ağzından çıkardı. Öyle ya, Marksizmin ana eserlerini tahrif ederek, Marksizm için hiç bir şeyi ifade etmeyen "savaşçı-barışçı yol" ikilemine ilişkin iki aydır yapılan neşriyat neydi?

Meğer Emek fraksiyonunun bir maruzatı varmış.

MAHİR ÇAYAN
19 Ağustos 1969

Dipnotlar

[*] Bu yazı, ilk kez 19 Ağustos 1969 tarihinde Türk Solu dergisinin 92. sayısında yayınlanmıştır.
[1*] "Devlet ve İhtilâl", sf. 158, Lenin, Bilim ve Sosyalizm Yayınları.
[2*] "Ekim Dersleri", sf. 56, Troçki, Ser Yayınları, (büyük harfterı biz yazdık.)
[3*] 'Ekim Dersleri", sf. 40, Troçki, Ser Yayınlan, (büyük harfleri biz yazdık.)
[4*] "Lenin, Hayatı ve Eserleri", Henri Lefebvre, Anadolu Yayınları
[6*] Stalin, "Silahı Sosyalist" İsaac Deutscher, sf. 233.
[7*] "Lenin, Hayatı ve Eserleri" Henri Lefebvre, sf. 124, Anadolu Yayınları.
[8*] Sınıflı toplumun bir kavramı olan "demokrasi"yi burada, "emekçilerin iradelerinin serbest tezahürü" olarak kullanıyoruz.

Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori [*]

"Acep, Türkiye'de işçi sınıfı var mıydı? Çağdaş proletarya mıydı, değil miydi? gibilerden ince ince sinek kaydı kıl kesen aydın baylarımıza düşünce pekliği çektirmesin. (...) Doğrudan doğruya çağdaş proleterliğinde kuşku götürmeyen işçi sınıfımızın sosyal tarihi de, gene Türkiye'de modern yerli özel sermaye tarihinden çok önce başlar. Bunu en ufak araştırmalar bile gösterebilir..." [1*]
H. Kıvılcımlı

"Devrimci Teori olmadan, Devrimci Hareketten söz edilemez."
Bu söz emperyalizmin boyunduruğu altındaki, küçük-burjuva yaşantı ve düşüncesinin son derece etkin olduğu bizimki gibi bir ülkede çok daha anlamlıdır. İlk bakışta "dağ gibi" güçlü gözüken ve her çeşit oportünizmin stratejik planda büyüttüğü Yankee işgali, ülkenin sanatından sporuna kadar bütün sosyal yaşantısında kendisini hissettirmektedir. Yeraltı kaynaklarından dış ticaretine, ekonomisinden politikasına kadar ülkenin üzerinde denetim kurmuş olan Yankee Emperyalizmi, bilindiği gibi feodal müttefiki ile birlikte demokrasiciliğimizin iktidar partisidir. Milli kurtuluşçu ve demokratik nitelikteki en küçük kıpırdanmaların bile ezilmeğe çalışıldığı, milli kurtuluşçuların ana caddelerde, halkın gözü önünde açıkça öldürüldüğü bir ülkede, bu koşullar altında değil marksist olmak, demokrasiden yana olmak bile yürek ve cesaret isteyen bir iştir. "Ne yardan, ne yerden" diyerek, ne marksistlikten vazgeçen, ne de bunun gereklerini böyle bir ülkede yerine getirebilecek niteliklere sahip olan, korkak, tabansız, pasifist küçük-burjuva entellektüel bozuntularının marksist akımdaki bozguncu düşüncelerinin temelinde ülkenin bugünkü koşullarının zorluğunu aramak gerekir. İkinci olarak, Amerikan Emperyalizmi ülke üzerindeki hegemonyasını yalnızca

işbirlikçileri aracılığı ile değil, devrimci ve millici akımlar içine adamlarını sokarak, akımlar içinde fırsatçı ve yoz klikler yaratıp, bunları bulundukları örgütlerde hakim kılmağa çalışarak sürdürmektedir. Türkiye'deki marksist hareket içindeki Aybar-Aren, Küçükömer-Divitçioglu oportünizmlerini değerlendirirken bu iki ana etkenin mutlaka dikkate alınması gerekir. Filipin tipi demokrasiyi gerçek bir burjuva demokrasisi olarak kabul edip, yarı işgal altındaki bir ülkede "oy mekanizması" ile politik iktidarın emekçi sınıflar tarafından ele geçirilebileceğini savunan Aybar oportünizminin temelinde yatan yukardaki iki ana etkenden başka bir şey değildir. [2*]

Aynı biçimde yüzde bilmem şu kadar feodalizm vardır, ana üretim biçimi kapitalize ilişkilerdir vs. diyerek Yankee Emperyalizmine karşı kurulması gereken Milli Cephenin, millici sınıflarını karşıya iten ve bu aşamada sosyalist saflarda eylemsizliği oluşturan "Sosyalist Devrim" şiarını ortaya atan Aren veya Emek oportünizminin de bu yola sapmasının başlıca nedeni, Aybar'ı çarpıtandan farklı değildir. Nihai olarak, Aybar'ın teorisinden farklı olmayan bu fraksiyonun bütün görüşleri kendilerinin ağzıyla şu sözlerde özetlenebilir. *"Emek Dergisi'nin söylediği şudur; sosyalist devrim, işçi sınıfının müttefikleri ile birlikte sosyalist toplum düzenini kurmak için devletin sınıf niteliğini değiştirmesidir. Bugün sosyalist toplumu kurma sürecinde bir an olan sosyalist devrimi gerçekleştirmeden, Türkiye'de anti-emperyalist ve anti-feodal bir mücadeleyi başarı ile tamamlamak olanaksızdır. Buna karşılık anti-emperyalist mücadele kazanılmadan ve feodal kalıntılar ayıklanmadan sosyalist toplumu kurmaya başlamak mümkün değildir. Bir başka deyişle, sosyalist devrimin gerçekleşmesinden sonra, sosyalist düzeni kurma süresinin ilk evresi, anti-emperyalist mücadele ve feodal kalıntılarının yok edilmesi olacaktır."* [3*]

Aybar'ın parlamentarizm teorisinin yaldızlanarak tekrar ortaya sürülmesinden başka bir şey olmayan bu görüşe göre; Sosyalist Devrim olacak, ondan sonra ülkeden emperyalizm atılacak ve feodalizm temizlenecektir (!) Emperyalizmin işgali altındaki ülkemizde sosyalist devrim, çetin ve uzun bir halk savaşından sonra değil de

önce yapılacakmış (!) Bundan anlaşılan, bu beylerin sosyalist devrimden kastettikleri Filipin tipi demokraside oyların %51'ini alıp iktidara gelmek, ondan sonra bir yandan anti-emperyalist mücadele - Amerika ile ikili anlaşmalar fesh edilecek, böylece Amerika tasını tarağını toplayıp gidecek- diğer yandan da anti-feodal mücadele birlikte yürütülecek ve de sosyalist toplum düzeni kurulacak (!) Ve Aybar'ın teorisine, marksist teoriyi -tahrif ederek- zorlayarak kılıf arama çabaları: "sosyalist devrimin barışçı yoldan gerçekleşmesi meselesinde sapı samana karıştırarak keskin bir revizyonizm kokusu duyanlar vardır", diyerek, Marks'in serbest rekabetçi kapitalizm döneminde bürokrasi ve militarizmi son derece zayıf olan İngiltere ve Amerika için, o da bir ihtimal olarak söylediği ve tekelci kapitalist dönemle birlikte Leninizmin kabul etmediği sözlerini, ölmemek için alabildiğine güçlendirdiği bürokrasi ve militarizmine dört elle sarılan can çekişen kapitalizmin bu III. kriz döneminde, geçerliymişcesine ortaya sürmeleri hep bu çabaların açık kanıtlarıdır.
Bu iki görüşü de çarpıttıran ana nedenler, aslında bu görüşlerden nihai olarak farklı olmayan "İslamcı Doğucu Halk Cephesini" savunan görüşün de temelinde yatmaktadır. Bu görüş daha da ileri giderek "1961 Anayasası üretim güçlerinin gelişmesini engellemektedir. A.P. Türkiye'de kapitalizmi geliştirmekte, dolayısıyla işçi sınıfını objektif olarak güçlendirmektedir. Dolayısıyla A.P. iktidarına ve bu anayasayı değiştirme teşebbüsüne destek olunması gerekir" diyebilmektedir. Bu görüşe göre; Türkiye halkının baş düşmanı Amerikan emperyalizmi - İşbirlikçi burjuvazi - Mütegallibe ortaklığı değil, anti-emperyalist, milliyetçi, asker - sivil aydın zümredir. Ve bu zümreye ne kadar şiddetli tavır alırsa, "Sosyalist gelişim" o denli güçlenir (!). Bu düşünce ile "Türkiye'deki geleneksel yöneticiler" diye adlandırdıkları asker-sivil aydın zümreden yakınan, kendileri için büyük bir tehlike olduğunu söyleyen eski Amerikan büyükelçisi Hare ile AİD yöneticisi Macomber'in düşünceleri, -emperyalizmin görüşü ile- arasında tam bir ayniyet olduğu açıktır. [4*]
İşte üç yapışık çirkin kardeş: Al birini vur ötekine! En iyi niyetlisi bile nihai tahlilde Amerikan emperyalizmine hizmetten başka bir işe yaramayan bu teorilerin hepsine birden *"Emperyalizme teslimiyeti*

oluşturan oportünizm" demek herhalde yanlış olmaz.
Birincisi iyi bir teorik kılıf bulamadı, marksizmin bilimine küfrederek ortaya, "Türkiye Sosyalizmi" diye uyduruk bir teori attı. Üçüncüsü hakkında bir şey söylemeğe gerek yok; çünkü, bu gizlenmeye bile gerek görmeden işini açıkça yürütmeğe çalışmaktadır. İkincisi, ambalajlamada daha usta ve kurnaz. Marksizmin lafızları arkasına gizlenerek Bilimsel Sosyalizmden bihaber kafaları karıştırabilmektedir.
Fakat yarı-sömürge bir ülkede, Marksist akım içinde yalnızca "emperyalizme teslimiyeti oluşturan" yukarda kısaca özetlediğimiz tipte bir oportünizm yeşermez. Böyle bir ülkede birinci oportünizme tepki olarak, diğer anti-emperyalist sınıfların lehinde bir oportünizm, marksist çevrelerde gürbüzleşme imkanına her zaman sahiptir. Bilindiği gibi, ülkemizde Amerikan emperyalizmi ile çelişkisi olan sadece işçi sınıfı değildir; milli burjuvazinin, küçük burjuvazinin de çıkar çatışması açıktır. Küçük burjuvazinin en bilinçli kesimini oluşturan "Kemalistlerin" Amerikan emperyalizmine karşı kıyasıya bir mücadele vermenin hazırlığı içinde bulunduğu bilinen bir gerçektir. Her sınıf kendi iktidarı için mücadele edeceğinden Kemalistlerin Anti-Amerikan Milli Cephenin kendi önderliklerinde kurulmasına çalışmaları ve II. kurtuluş savaşımızı sevk ve idare etmek istemeleri çok doğaldır. Bu nedenle Kemalistler marksist saflarda kendi lehlerine bir *"eğilim"* yaratmak isteyeceklerdir, elbette. Bugün saflarımızda böyle bir sapma filizlenmiştir. Bunu kolaylaştıran pek çok neden vardır: Bir kere, ülkemiz küçük burjuvalar ülkesidir. Türkiye devrimler tarihi bir bakıma küçük burjuva devrimler tarihidir. Uzun bir geçmişi olan küçük burjuva bürokrasisinin böyle bir ülkede etkin olmaması olanaksızdır. Özellikle, küçük burjuva bürokrasisinin öncülüğünde -Kemalizmin bayraktarlığını yaptığı- bir milli kurtuluş savaşı vermemiz ve II. Emperyalist evren savaşının sonuna kadar "Kemalist düşüncenin" ülkede tek hakim politik akım olarak tutulmaya dikkatle çalışılması, yüzde yetmişi okuma-yazma bilmeyen yarı-feodal bir ülkenin kamuoyunun genellikle küçük burjuva aydınlarından oluşması oldukça önemli etkenlerdir.
İkinci olarak, sosyalist saflara,"aydın kesimden" geçişte, Kemalizmin zorunlu sayılabilecek bir durak olması da çok önemli diğer bir etkendir.

Üçüncü olarak, milli ittifakları hiçe sayarak, asker-sivil aydın zümreyi Türkiye proletarya hareketinin baş düşmanı ilan eden sol "sekter" görünüşlü, fakat nihai tahlilde "emperyalizme teslimiyeti oluşturan" oportünizmin hem ideolojik planda iflas etmesi, hem de sosyal pratikte bozguna uğramış olması, saflarımızda küçük burjuva kuyrukçu görüşlere elbette kuvvet kazandırmıştır.

Dördüncü olarak, devrimci marksistlerle birlikte küçük burjuvazinin azami programcıları da "emperyalizme teslimiyet" oportünizmine karşı Türkiye'nin genel doğruları sorununda, sıkı bir teorik mücadele vermişlerdir. [5*] Bu da saflarımızda oldukça etkili olmuştur. Yakın zamana kadar, Kemalist çizgi ile proleter devrimci çizgi geniş yığınların nazarında açık seçik çizilmiş değildi.

Beşinci olarak -ki, dördüncüsüne çok bağlıdır- küçük burjuva devrimci fraksiyonunun görevini teorik planda (hakim-tali) mükemmel yapması, Türkiye'ye ilişkin araştırmalar yaparak, onları kendi çizgisi açısından oldukça tutarlı değerlendirmesi de önemli sayılabilecek diğer bir etkendir.

Bütün bunlara ilave olarak, kolay devrimciliği, fırsatçılık propagandasının kolayca tuttuğu krizli bir evrede olmamızı, proleter devrimci olmanın zorluğunu, proleter devrimcileri olarak görevlerimizi gereği kadar tutarlı bir biçimde yerine getirememememizi v.s. de sayabiliriz.

Bu nedenlerden dolayı devrimci marksist teoriye sıkı sıkı sarılmamız ve her çeşit sapmayı açıkça ortaya koymamız gerekmektedir.

Ayrıca şu üç sebepten marksist teorinin ışığı altında, eğilim halinde olan sapmaları bile gün ışığına çıkarmanın gereği vardır; herşeyden önce proleter devrimci saflar henüz oluşum halindedir ve fizyonomisi daha sağlam bir biçimde belirmemiştir. İkinci olarak proleter devrimci hareket, emperyalizme teslimiyeti empoze etmeğe çalışan Aren (Emek) oportünizmi ile daha hesaplaşmasını bitirmemiştir. Bu nedenle saflarımızda belirecek her sapmayı ortaya koymamız gerekir. Eğer bunu yapmakta gevşek davranırsak "emperyalizme teslimiyet oportünizminin" eline, teorik yetersizlikten dolayı "Sosyalist her zaman sosyalist devrim yapar" diye düşünen, fakat gerçekte, yiğit, dürüst ve yetenekli omuzdaş1arımızın kafalarını bir süre daha

karıştırabilecek oldukça önemli bir silah vermiş oluruz. Açıktır ki, bu da, bu oportünizmin silinmesini bir süre için bile olsa geciktirecektir. Üçüncü olarak, marksist hareketin dışındaki akımlar arasındaki küçük burjuva devrimci hareketi, emperyalizme karşı teorik planda kesin tavrını alarak (sevindirici bir olgu) "Milli Kurtuluş Cephesi" çağrısında bulunmaktadır. Ve bu hareket gün geçtikçe büyümekte ve güçlenmektedir.

Bu şartlar altında, ilk bakışta önemsiz bir hata en kötü sonuçları doğurabilir. Bu nedenle, Türkiye devrimci Marksist hareketinin sınırlarının kesin bir biçimde çizilmesi gerekmektedir. Ve buna ilişkin tartışmaları boş ve zamansız bulmak için, değil miyop, *kör* olmak gerekir. Çünkü, Lenin'in çarlık Rusyası için dediği gibi Türkiye proleter hareketinin geleceği, uzun yıllar boyunca şu ya da bu nüansın pekişmesine bağlı olabilir.

Biz bu yazımızda genellikle saflarımızda (Milli demokratik devrim stratejisini savunan sosyalistler arasında) yeşermeğe başlayan *"sağ sapma"* üzerinde duracağız. Ancak zaman zaman -yeri geldiğinde- halen, "emperyalizme teslimiyet" oportünizminin en güçlü fraksiyonu olan "Emek fraksiyonunun" görüşlerini de ele alıp eleştireceğiz. Saflarımızdaki sağ sapma, son derece temkinli hareket ederek, marksizmin genel doğruları arkasına gizlenerek gelişme imkanları aramaktadır. Marksizmin genel doğruları arkasına gizlenen "sağ sapma" açık bir şekilde devrimci çizgiyi inkar etmemekte, sadece Türkiye'nin şartlarını olduğundan daha aşağı bir seviyede değerlendirerek, öz gücümüzü olduğundan daha zayıf göstermeye çalışmaktadır. Ve doğaldır ki, temeldeki yanlış analiz, temelin üstünde yükselen binanın bütün katlarının tasvirinde de yansıyacaktır. Biz, önce temeldeki bu yanlış değerlendirmeyi, sonra temeldeki bu yanlış değerlendirmenin kitle çizgisi, ittifaklar politikası ve de günlük eylemlerde yansımasını teker teker -tabii genel planda- ortaya koyacağız.

İlk önce temelin yanlış analizini ele alalım. Sağ görüş, Türkiye proletaryasının bugünkü durumunu şöyle değerlendirmektedir. *"Türkiye proletaryası milli demokratik devrime öncülük edebilecek objektif ve subjektif şartlara tam olarak sahip değildir. Proleter devrimcilerinin bugünkü başlıca görevi, proletaryayı bu şartlara*

kavuşturmak için mücadeledir." [[6*]

Görüldüğü gibi, buradaki "tam" sözcüğü, elastiki ve her çeşit eleştiriye karşı bir paratonerdir. Fakat aynı yazının başka bölümlerinde proletaryanın objektif şartlara sahip olmadığı açıkça söylenmektedir. Aslında "tam" sözcüğünün arada olup olmamasının hiçbir anlamı yoktur. Şöyle ki, bu söz tekelci kapitalist dönemde söylenmektedir ve sözün anlamı da açıktır. "Proletaryanın burjuva demokratik devrimde önderliği için objektif şartlar tam olarak olgunlaşmamıştır", *"Ülkenin iktisadi gelişme seviyesi, işçi sınıfının siyaset sahnesindeki rolünü ikincil kılmakta"*, "ancak bu ekonomik koşullar tam olarak mevcut olduğu zaman, proletaryanın burjuva demokratik devrimde öncülüğü söz konusu olabilir".

Biz bu görüşün, sağcı niteliğini iyice ortaya koymak, meseleyi, okuyucunun gözünde somutlaştırmak için dört bölümde, değişik açılardan ele alacağız. Her bölümde, sanki bir önceki bölümde incelememişiz gibi, değişik bakış açılarından inceleyerek bu "sağ", "Takipçilik" düşüncesini sergileyeceğiz.

OBJEKTİF ŞARTLAR VE SAĞ SAPMA

"Türkiye işçi sınıfının milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar yoktur" diyen ve bu objektif şartları da "Önce proletarya, bir sınıf olarak, yani işgücünden başka satacak bir şeyi olmayan bir proleter kitlesi olarak mevcut olmalıdır. Esas olarak büyük çapta kapitalist üretimin yapıldığı sanayi alanında toplanmalıdır... Köylülükle, özel mülkiyetle tüm bağları tam olarak kopmalıdır" [7*] şeklinde tanımlayan bu görüşü:

1) Objektif şartlar ve Milli Demokratik Devrim Teorisi.
2) Derinleştirilen Ekonomizm ve Devrimci Teori.
3) "Köylü Devrimi" Olarak Milli Demokratik Devrim.
4) Sağ Sapma ve Devrimci Pratik

başlıkları altında dört bölümde eleştireceğiz.

OBJEKTİF ŞARTLAR VE MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM TEORİSİ

"Türkiye'nin bugün erişmiş olduğu ekonomik gelişme seviyesi, Milli demokratik devrim için proletarya öncülüğüne yeterli değildir" görüşü, "Milli Demokratik Devrim" teorisiyle çatışan bir düşüncedir. Bunu açıkça ortaya koyabilmek için, milli demokratik devrim teorisinin niteliğini genel hatları ile ortaya koymak gerekir.

Milli Demokratik Devrim Teorisi, Marksist-Leninist kesintisiz devrim teorisidir.

Kesintisiz devrim teorisinin temelinde, burjuva sınıfının tarihi misyonunu yitirmiş olduğu bir evrede, o ülkede, burjuva sınıfının omuzlayamayacağı burjuva devriminin, müttefikleri ile birlikte işçi sınıfı tarafından yapılması, sonra da işçi sınıfının bu *"sürekli devrim anlayışı"* içinde "Sosyalist devrim"e yönelmesi, düşüncesi yatar.

Bu düşüncenin ilk belirtileri tekel öncesi döneminde, Marx ve Engels'de görülmektedir. 1848 ihtilâli ile birlikte proletarya tarih sahnesine bağımsız bir güç olarak çıkmıştı. Avrupa burjuvazisinin bütün devrimci atılımını yitirdiği bu dönemde, Almanya'da halen (1856'lar) burjuva devrimi olmamıştı.

Alman burjuvazisinin bu devrimi yapabilecek güç ve cesarete sahip olmadığını gören Marx, köylülerle ittifak kuran proletaryanın girişimi ile başarılacak olan burjuva devrimini, Almanya'da proletarya devriminin başlangıcı olarak görmekteydi.

"Almanya'da demokratik burjuva devrimi tamamlanmadığı sürece Marx, sosyalist proletaryanın taktiği konusunda bütün dikkatini köylü sınıfının demokratik enerjisinin gelişimine yöneltecektir." [8*]

Almanya'da aristokrasinin yıkılıp burjuva demokratik devriminin başarılmasının proletarya için ne kadar önemli olduğunu anlamayarak Bismark ile anlaşıp, köylü hareketlerine sırt çeviren, yalnızca sözüm ona proletarya için mücadele eden Lasalle'ı Engels en sert biçimde eleştirerek ihanetle suçlamaktadır:

"Temeli bakımından tarımsal bir ülkede ataerkil (sömürüye), kır proletaryasının büyük feodal asiller tarafından 'sopayla'

sömürülmesine bir imada dahi bulunmaksızın, sanayi proletaryası adına sadece burjuvaziye saldırmak alçaklıktır." [9*]

Lenin, tekelci kapitalist dönemde, Marx'ın bu sürekli devrim anlayışını, tekelci kapitalizmin evrensel çelişkileriyle Çarlık Rusya'sının somut şartlarını birlikte tahlil ederek formüle etti. Bu teori "objektivizme" ve Lenin'in yarı anarşist diye nitelendirdiği *Troçkist düşünceye* karşı, Lenin'in siyasi pratiği içinde gelişmiş ve biçimlenmiştir. Bu teoriye *Leninist veya Marksist-Leninist kesintisiz devrim* adı verilmektedir. Her ne kadar, yukarda da belirttiğimiz gibi, bu düşüncenin tohumları ve ilk unsurları Marx ve Engels'de görülmekteyse de, bu teori en mükemmel ifadesini Lenin'le birlikte emperyalist dönemde bulmuştur. Lenin'e göre, Rusya'da olduğu gibi, burjuva demokratik devriminin o zamana kadar başarılamadığı ülkelerde, proletaryanın görevi, Menşeviklerin söylediği gibi, liberal burjuvaziye destek olunması gibi ikinci dereceden bir görev değildir. Çünkü bu dönemde -emperyalist dönemde- burjuvazi artık tarihi kaçırmıştır. Burjuvazi kendisinden beklenen görevi yapamayacak kadar zayıf, cılız ve korkaktır. Bu nedenle liderlik köylülerle ittifak kurmuş olan proletaryanındır. Köylülerle ittifak kurmuş olan -bu ittifak içinde kentsel küçük-burjuvazi de yer alabilir veya almayabilir- proletaryanın faal müdahalesiyle demokratik burjuva devrimi tam bir zafere ulaşabilir. Devrimle birlikte kurulacak olan *İşçi-Köylü iktidarı* içinde proletarya bu devrimi derinleştirerek, proletarya devrimi için dönüşümü sağlama imkanlarına sahip olur. [10*]

Ve nihayet, tekelci kapitalizmin birinci bunalım döneminde, Mao Tse-tung "Leninist kesintisiz devrim teorisi"ni, emperyalizmin boyunduruğu altında yarı-sömürge bir ülke olan Çin'in somut pratiğine uygulayarak, "Milli Demokratik Devrim Teorisi"ni formüle etmiştir.

Görüldüğü gibi, bu teori proletaryanın öncülüğünü önermekte, proletaryanın hegemonyasını esas almaktadır. Bu nedenle, "proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar tam olgunlaşmamıştır", sözünde, *"öncülük"* kelimesinin hiçbir anlamı yoktur. Ve fazladan kullanılmıştır. Çünkü milli demokratik devrim ancak proletaryanın öncülüğünde söz konusu olabilir. İşçi

sınıfının öncü role sahip olması, hemen devrimi yapabilecek güçte olması demek değildir. İşçi sınıfı, müttefikleri ile birlikte düşmana karşı *sürekli* bir mücadele içinde olacaktır. Bu sürekli savaş içinde, zaman zaman yenilecek, bozguna uğrayacaktır. Fakat her bozgundan daha güçlü ve tecrübeler kazanmış olarak çıkacaktır. Ve sonunda, müttefiklerinin başında, devrimin kesin zaferini sağlayacaktır.
Demokratik devrimin zaferini temsil eden devrimci iktidarını bir *"düzen örgütü"* değil, bir *"savaş örgütü"* olarak görmek gerekir. İster politik iktidarı ele geçirmiş olsun, (tabii müttefikleriyle birlikte), ister geçirmiş olmasın, her dönemde işçi sınıfı yoğun bir savaşın içinde olacaktır. Demokratik devrimin zaferinden sonra işçi sınıfı, sosyalizme geçişin maddi ortamını yaratmak için savaş verecektir. Milli demokratik Devrim mücadelesi bir kaç aylık bir hareket değil, yıllarca sürecek olan bir savaştır. Demokratik devrim ile sosyalist devrim arasında bir Çin Seddi yoktur. Stalin'in deyişiyle, burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimi *bir tek zincirin iki halkası olarak ve bir tek tablo olarak* görmek gerekir. Ve az çok işçi sınıfının belli bir toplumsal gücü temsil ettiği bütün ülkelerde, burjuva demokratik devrim sosyalist devrime geçiştir. Ancak Kamerun, Bassertolun gibi genç Afrika ülkelerinde sanayi yok sayılabilecek bir seviyededir, dolayısıyla belli bir toplumsal gücü temsil eden işçi sınıfı da yoktur. Bu ülkeler, emperyalizmin "böl" ve "yönet" yöntemi ile esas ana parçalarından kopartılmış ülkelerdir. Güdük de olsa, var olan sanayi kuruluşlarının büyük bir çoğunluğu zamanında kopartıldıkları bütünde kalmıştır. Ve ilkel kabile ilişkilerinin derin izlerini taşıyan bu ülkelerde, proletaryanın öncülüğünde bir devrim düşünmek biraz zordur.
Burada, bugün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin sosyalizme geçişlerine ilişkin, Marksist çevrelerde yapılan bir tartışmaya, kısa da olsa, değinmek yararlı olacaktır. Bilindiği gibi sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin bağımsızlıklarını kazanıp, sosyalizme yönelmelerindeki yöntem meselesinde Marksist çevrelerde iki ayrı görüş vardır.
Birinci görüşün temelinde, "her şeyi silahlar belirler" teorisinin bir ifadesinden başka bir şey olmayan, nükleer silahların bütün insanlığı tahrip edecek bir seviyeye ulaştığını, bu nedenle sosyalizmin zafere giden savaşçı yolunun milyonlarca insanın ölümünden geçtiğini öne

süren "karamsar" bir düşünce yatmaktadır. Bu görüş *"barış içinde birarada yaşamak", "barış içinde kapitalizm ile sosyalizmin ideolojik mücadelesi"* tezlerinin sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için uygulanması olan *"kapitalist olmayan yol"* teorisini formüle etmektedir. Kısaca özetlersek, bu görüşe göre, belli bir toplumsal gücü temsil eden işçi sınıfına sahip olmayan Afrika ve Asya'nın sömürge ülkelerinde emperyalizme karşı milli mücadele *"devrimci demokratlar"* denilen, köken itibariyle emekçi sınıflardan gelme milliyetçi aydın ve subayların yönetiminde yürütülebilir.
Ancak bu görüş kendi içinde pek homojen değildir. Bu görüşü savunanların bir kısmının, bu "devrimci demokratların" öncülüğünde anti-emperyalist ve anti-feodal mücadele verildikten sonra, sosyalizme bile geçmenin mümkün olabileceğini belirtmelerine karşılık, diğerleri küçük-burjuva kökenli aydın ve subayların öncülüğünü, genel demokratik programın uygulanmasıyla pre-kapitalist ilişkilerin büyük ölçüde tasfiye edileceği ve ülkede güçlü sayılabilecek bir işçi sınıfını doğurabilecek seviyede bir sanayileşmenin sağlanmasına kadarki süre ile sınırlamaktadırlar. Ve küçük-burjuva iktidarına alternatif olarak ortaya çıkan bu işçi sınıfının güç kazanmasıyla ancak sosyalizme dönüşümün mümkün olabileceğini söylemektedirler. Bu birinci görüşün farklı nüansları, bu iki ana yorumun geçici ve melez ara şekillenmeleri biçimindedir. [11*]
İkinci görüş ise, gerek emperyalizme karşı mücadelede, gerekse de sosyalizme geçişte işçi sınıfının ideolojik, örgütsel ve politik öncülüğünü esas almaktadır. Milli Demokratik mücadeleyi, Marksist-Leninist kesintisiz devrim teorisinin bir bölümü olarak kabul etmektedir.
Hemen belirtelim ki, işçi sınıfının öncülüğü olmadan ne anti-emperyalist savaş başarıya ulaşabilir, ne de sosyalizme geçiş mümkün olabilir. İşçi sınıfının öncülüğü olmadan sosyalizme geçişi mümkün görmek boş bir hayaldir. Fakat, "sosyalizme geçişi mümkün görmemek şartıyla" bu görüş, çok özel şartlar altında olan, işçi sınıfı var sayılmayacak kadar zayıf ve cılız olan *Kamerun, Burundi, Bassertolun* gibi Afrika ülkelerinde, işçi sınıfı belli bir güce sahip olana kadar, tatbik imkanına sahip *olabilir.* Bu ülkelerde sosyal yapı, büyük

sınıf farklılaşması göstermemektedir. Sosyal sınıf ve zümreler kesin olarak birbirinden ayrılmamıştır. Bundan ötürü, bu tip ülkelerde marksist partiler gerçek birer marksist parti olmaktan çok, milli kurtuluş akımlarını ve hareketlerini dile getiren, devrimci sınıf ve zümrelerin örgütleri biçimindedirler. Ve kuruldukları günden itibaren milletin bütününün özlemlerini ve çıkarlarını temsil etmişlerdir. Örneğin bir İngiliz sömürgesi olan Bassertolun'da, John Mottoheloa'nın sekreterliğini yaptığı Komünist Partisi bu niteliktedir, stratejik programı "kapitalist olmayan yol"dur. Bu parti, işçi sınıfı olmadığı için, ülkenin bütün anti-emperyalist ve demokratik güçlerine hitap etmektedir. Ülkede daha modern sınıfların iskeleti bile tam anlamı ile oluşmamıştır. Buna karşılık, Tunus Komünist Partisi'nin stratejik programı "Milli Devrimci Yol" değil, "Milli Demokratik Devrim yoludur". Çünkü Tunus'ta belli bir seviyede sanayi kuruluşu ve dolayısıyla belli bir sosyal güce sahip işçi sınıfı vardır.
Bu tartışmalara M. Belli'nin (15 Aralık 1967, Türk Solu, Sayı: 5, Sf. 5'deki yazı) görüşü de açıklık getirmektedir.
"... Sosyalizm, işçi sınıfının davasıdır, onun toplumsal düzenidir. İlkel kabile toplumunun derin izlerini taşıyan, sözü edilebilecek sanayii bulunmayan ve dolayısıyla işçi sınıfı da olmayan, ya da işçi sınıfı tarihi gelişmeyi etkileyecek güce erişmemiş bulunan bağımsız bir ülkede, örneğin Gana'da, Somali'de, elbette ***sosyalist kuruluştan*** *söz edilemezdi. Öte yandan bu ülkeler için kapitalist kalkınma yolunu tutmak demek, yeniden, emperyalizme bağımlı geri tarım ülkesi durumuna dönmek demektir. Bu durumda, bu ülkelerin yurtseverlerinin tutabilecekleri yegane doğru iktisadi kalkınma yolu, sosyalizme götürecek olan "kapitalist olmayan yol" olabilirdi.*
Ama sanayii olan, işçi sınıfının toplumsal bir gücü temsil ettiği geri kalmış ülkelerde devrimci şiar, elbette ki, sosyalist kuruluş şiarı olabilir ve olmalıdır. Örneğin kurtuluşunda, sanayinin ikiyüzbin istihdam gücü olan Cezayir'de 'kapitalist olmayan yol'dan söz edilemezdi ve nitekim edilmedi, bu ülkede sosyalist kuruluş şiarı ileri sürüldü. Bu bakımdan Cezayir'den ileri olan Türkiye gibi bir ülkede, kapitalist gelişmede bir hayli yol katetmiş olan Türkiye gibi bir ülkede

'kapitalist olmayan yol'un sözü hiç edilemez. *"* [12*]

Ülkemizde "kapitalist olmayan yol"u savunan, şu anda küçük burjuvazinin azami programını çizmekte olan D. Avcıoğlu fraksiyonunu görmekteyiz. Avcıoğlu'na göre Türkiye proletaryasının emperyalizme karşı mücadelede öncü rolü oynamasına objektif olarak imkan yoktur. Bu nedenle, II. Milli Kurtuluş savaşımızda öncülük, "demokrat devrimcilere" başka bir deyişle asker-sivil zümreye aittir. *"Ülkemizin bugünkü gelişme aşamasında milliyetçi devrimciler bir kez daha ön planda rol almaya aday gözükmektedir"* demektedir, Avcıoğlu. [13*]

Avcıoğlu'nun görüşü: *"Bugün milliyetçi devrimciler ön planda rol oynamaya aday gözükmektedirler". Çünkü, "ülkenin bugünkü gelişme aşaması bunu gerektirmektedir".*

"Sağ Sapma"nın Avcıoğlu'nun yorumuna ilişkin görüşü: *"Hiç olmazsa bir süre için yanlış değildir".* (Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine, sf. 464, Aydınlık Sayı 12) Çünkü "bugün proletaryanın ön planda rol oynaması için objektif şartlar olgunlaşmamıştır."

Görüldüğü gibi, "asker-sivil aydın zümrenin" öncülüğü meselesinde Avcıoğlu ile "sağ sapma" hemfikir. Gerekçeler de aynıdır; "ülkenin iktisadi gelişme seviyesi proletaryanın değil de, asker-sivil aydın zümrenin öncülüğüne uygundur".

Avcıoğlu'nun "kapitalist olmayan yol"unu eleştiren sağ sapma, değişik bir tarzda tıpatıp aynı şeyleri söylemektedir.

Açıktır ki, birinci tezin yani kapitalist olmayan yol tezinin, ikinci nüansı ile, "sağ" görüş arasında hiçbir fark yoktur. Avcıoğlu'nun görüşü ile arasındaki fark da, birinci tezin iki nüansı arasındaki fark kadardır. Bir nüans ayrılığı da metoda ilişkindir; Avcıoğlu marksist olmadığını açıkça söylemesine ve de marksist terminolojiyi çok kullanmamaya dikkat etmesine karşılık, sağ görüş, marksizme sahip çıkarak marksist terminolojiyi bol bol kullanmaktadır. Yazımızın başında bahsettiğimiz küçük burjuva devrimciliğinin saflarımızdaki yankısı işte budur.

Kısaca özetlersek, sağ görüşe göre, "asker-sivil aydın zümrenin öncülüğünde uygulanacak genel demokratik program, ülkede belli bir sanayileşmeyi sağlayacak, toprak ve tarım reformları yapılacak, böylece işçi sınıfının öncülüğü için objektif şartlar yaratılmış olacaktır

ve proleter devrimcilerinin bugünkü görevleri bu küçük burjuva iktidarı için çalışmaktır". Bugün için bu görüşün Türkiye işçi sınıfına atfettiği rol ikincildir, Türkiye işçi sınıfının siyaset sahnesindeki rolü objektif şartlara sahip olmadığından ikincil bir roldür. Oysa milli demokratik devrim teorisinde, işçi sınıfının rolü, *artçı* değil, *öncü* bir roldür. Milli demokratik devrim mücadelesi sosyalizme geçişin hazırlığı olduğu gibi, bir bakıma da işçi sınıfının iktidar mücadelesidir. Herhangi bir devrim öncesinde öncü rolü oynamaya aday olan sınıfın, bu rolü oynayabilecek belli bir potansiyeli olması gerekir. "Öncülüğü için işçi sınıfının objektif şartları oluşmamıştır" demek, "işçi sınıfının bu öncülüğe sahip olmasına maddeten imkan yoktur" anlamına gelir ki, bu da tekelci kapitalist dönemde, işçi sınıfına tekel öncesi burjuva devrimlerindeki gibi ikincil bir rol tanımak demektir. Açıktır ki, böyle bir düşünce de, milli demokratik devrim düşüncesinin dışında sağcı bir düşüncedir.[14*]

HORTLAYAN II. ENTERNASYONAL OPORTÜNİZMİ VE TEKELCİ DÖNEMİN MARKSİZMİ

Meseleyi daha da açmak, daha da somutlaştırmak için II. Enternasyonalin "objektivist" düşüncesine, *"takipçilik"* ideolojisine ve de tekelci dönem marksizmine kısaca da olsa mutlaka değinmek gerekir.

II. Enternasyonalin düşüncesi, Marx, Engels ile Lenin arasındaki uzun sayılabilecek bir dönemin en etkin ideolojisidir. II. Enternasyonal düşüncesine "objektivizm" veya "takipçilik" ideolojisi de diyebiliriz. Marksizmi öz bakımından ekonomik bir teori, sosyolojik ve tarihi bir veri olarak kabul eder. "Objektivizm", marksizmin devrimci ruhu olan diyalektiği bir tarafa bırakan bir düşüncedir. Bu düşünce, marksizmi bu bilimlerin -tarih, sosyoloji ve ekonomi- bir yerde dar sayılabilecek çerçevesi içine hapseder. Sınai gelişme ile proletaryanın eylem yeteneği arasındaki sıkı bağlantıyı, mekanik bir biçimde ele alır. Takipçilik ideolojisinde, marksizmin devrimci ruhu evrimciliğe

dönüşmüş ve marksist felsefenin devrimci kişiliği, mekanik düşüncenin karanlığında görünmez olmuştur. (Tabii bütün bunlar, sözüm ona, diyalektik metotla, marksizm bilimi adına yapılmıştır).
II. Enternasyonalin mekanik düşüncesinin en belirgin örneğini, *Kautsky*'nin meşhur *"üretici güçler teorisinde"* görmekteyiz. Bu teori, sadece çelişkinin özgül karakterine dikkat eder. Çelişkinin evrensel karakteri ve bunun özgülde yansıması, bu teorinin hesaba katmadığı bir sorundur. Ve proletarya devrimi için objektif şartların olgunlaşması sorununda, bu teori sadece tek tek ülkelerin iktisadi gelişme seviyelerini tahlil ederek, tekelci kapitalizmin dünya ölçüsünde had safhaya ulaşan evrensel çelişkilerini ve bunların ülkelerin iç çelişkilerinde yansımalarını hesaba katmayarak, II. Enternasyonal'in bütün partilerini "oportünizmin" mezarına gömmüştür. II. Enternasyonalin Çarlık Rusya'sındaki uzantısı Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisinin *"Menşevik Hizbi"dir.* Bu hizip, bu teoriye sıkı sarılarak "Rus proletaryasının objektif şartları olgunlaşmamıştır", "bu nedenle Rus proletaryasının, (Çarlık Rusya'sının politik konjonktüründe öncü bir rol oynamasına maddeten imkan yoktur", "Rusya'da proleter bir ihtilalci olanak yoktur" mihveri etrafında, Lenin'i kitlelerden kopuk, "komplocu bir Blanquist", "küçük burjuva *maceraperesti*" diye suçlayarak, marksizm adına, leninist çizgiyi en sert biçimde eleştirmiştir .
Oysa Lenin'e göre, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki dünya ölçüsünde varılan çelişme had safhaya ulaşmıştır, kapitalizm artık çöküş dönemine girmiştir. "Tarih bize bu an için bir görev vermektedir, görevlerin en devrimcisi.... Avrupa gericiliğinin ve aynı zamanda Asya gericiliğinin en kudretli kalesinin yıkılması, Rus proletaryasını enternasyonal devrimci proletaryanın öncüsü haline getirmektir" diyen Lenin, kapitalizmin en uç noktaya ulaşmış olan çelişmelerinin sosyalist dönüşümü kaçınılmaz bir hale getirdiğini ve Çarlık Rusya'sının dünya kapitalizminin bütün çelişkilerini bağrında taşıdığını, bu nedenle dünya kapitalist sisteminin en zayıf halkası olan Çarlık Rusya'sında bir proletarya ihtilalinin mümkün olduğunu görmekte ve örgütlenme v.s. gibi bütün hazırlıkları buna göre yapmaktadır bu yıllarda.
Emperyalist dönemle birlikte, tarihin lokomotifinin burjuvazi değil,

proletarya olduğu esprisi, Leninist kesintisiz devrim düşüncesinin özüdür.

Emperyalizm henüz köylülükten kurtulamamış, zayıf ve genç işçi sınıflarını, ülkelerinin en devrimci sınıfları haline getirmiştir. Lenin, "artık proletarya devrimlerinin mihrakı doğu olmuştur" derken, bu kesintisiz devrim anlayışı içinde proletarya devrimine geçişi kastediyordu. Sömürge ve yarı-sömürge olan bu ülkelerde proletarya devrimi, tek aşamada değil, iki aşamada, bu sürekli devrim esprisi içinde oluşmaktadır. Ve bu ülkelerde burjuva devrimi ile proletarya devrimi, "bir tek zincirin iki halkası", "bir tek tablo" durumundadır.

Şimdi gelelim sorunun en alıcı noktasına: Yarı-sömürge, sömürge ülkelerin proletaryalarının, Marksist-Leninist sürekli devrimi omuzlayabilecek objektif şartlan var mıdır? Diğer bir deyişle, "Milli demokratik devrimde proletaryanın öncü bir rol oynaması için ülkenin iktisadi gelişme seviyesi müsaittir veya değildir ama objektif şartlar tam olarak olgunlaşmamıştır" soru ve önerileri tekelci dönemin marksizmi için hiçbir anlam ifade etmemektedir. Bu tip tartışmalar, tekelci dönemde, Stalin'in deyişiyle, artık geride kalmıştır.

Stalin, meseleleri son derece açık bir şekilde koymaktadır: "Eskiden proletarya devrimine hazırlık devresinin şartlarının tahlili, genellikle ayrı olarak ele alınan, *şu veya bu ülkenin ekonomik durumu bakımından* yapılıyordu. Şimdi artık meselenin bu tarzda tetkiki yetersizdir. Şimdi meseleyi, *bütün ülkelerin veya ülkelerin çoğunluğunun ekonomik durumu açısından, dünya ekonomik durumu bakımından tetkik etmek gerekir*, çünkü ülkeler ve milli ekonomiler kendi kendilerine yeter birim olmaktan çıkmışlar, dünya ekonomisi denilen bir zincirin halkaları haline gelmişlerdir... Eskiden ayrı ayrı ülkelerde veya daha doğrusu gelişmiş şu veya bu ülkede, proletarya devrimi için objektif şartların varlığından veya yokluğundan söz etmek adetti. Şimdi artık bu görüş yetersizdir. *Şimdi devrim için objektif şartların dünya ekonomik sisteminin tamamında bir bütün olarak mevcut olup olmadığından söz etmek gerekir."* [15*] (Leninizmin İlkeleri, sf. 30-3 1)

Ve Stalin, emperyalist dönemde, tek tek ülkelerde proletaryanın devrim için objektif şartlara sahip olup olmadığının tetkikini, II.

Enternasyonal düşüncesinin bir ifadesi olarak görmektedir.
"Bu sebeple ayrı ayrı olarak ele alınan şu veya bu ülkenin proletaryasının genel nüfusa nispeti hakkında istatistik hesaplarına, emperyalizmin ne olduğunu anlamamış olan ve vebadan korkar gibi devrimden korkan II. Enternasyonal yorumcularının verdikleri özel önem tamamen büyütülmüştür". (J.Stalin, Leninizmin İlkeleri. s. 233).
Ve emperyalist zincirinin yakın gelecekte nereden kırılacağı sorusuna Stalin'in cevabı şudur: "Yine zincirin en zayıf bulunduğu noktada. Zincirin, örneğin, Hindistan'da kırılması imkansız değildir. Niçin? Çünkü Hindistan'da genç ve ateşli bir proletarya vardır. Ve *bu proletarya milli kurtuluş hareketleri gibi itiraz kabul etmeyen bir müttefike sahiptir.* Çünkü bu ülkelerde devrime karşı duran düşman, manevi her itibardan mahrum ve Hindistan'ın bütün ezilen ve sömürülen kitlelerinin nefretini haketmiş olan, herkesin tanıdığı yabancı emperyalizmdir". [16*]
Gelelim saflarımızdaki sağ eğilime: Manifesto'daki modern sanayi proletaryası için gerekli öğeleri sıralayarak, "Türkiye proletaryası bu şartlara sahip değildir. Bu nedenle Türkiye proletaryasının, milli demokratik devrim mücadelesinde *"öncülüğü"* için Türkiye'nin ulaşmış olduğu iktisadi gelişme seviyesi yetersizdir. Bu dönemde, ön planda rolü, asker-sivil aydın zümre oynayacaktır, zaten bugün yurt çapındaki esas mücadele işbirlikçilerle bu zümre arasında olmaktadır" mihveri etrafında, Kautsky'nin üretici güçler teorisine sıkı sıkı sarılan bu görüşün temelinde, görüldüğü gibi, II. Enternasyonalin *"takipçilik ideolojisi"* yatmaktadır. Bu, öncü, devrimci bir düşünce değil, *kuyrukçu, artçı ve evrimci* bir düşüncedir. Böyle bir görüşe milli demokratik devrim etiketi takmakla da "proleter sosyalist" olunamaz!...

"KÖYLÜ DEVRİMİ OLARAK" MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM SAVAŞI

Bütün açıklığı ile "sağ" niteliği ortaya çıkan bu düşünceyi şimdi de bir başka açıdan ele alalım:

Objektif şartların oluşması için "işçi sınıfının köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır" düşüncesi yanlıştır ve milli demokratik devrimin *"köylü savaşı", "köylü devrimi"* niteliğine ters düşen bir sağ görüştür.

Bir kere, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde, işçi sınıfı kısa bir geçmişe sahiptir ve büyük çoğunluğunun köylülükle bağları tazedir. Bu kötü bir şey değil bilakis, milli demokratik devrim için elzem olan işçi-köylü ittifakını kolaylaştıran bir avantaj olabilir.

İkinci olarak milli demokratik devrim mücadelesi, işçi sınıfının öncülüğünde yapılan bir köylü devrimidir.

"Köylü sınıfı milli hareketin esas ordusunu teşkil eder. Bu ordu olmadan güçlü bir milli hareket olamaz... Milliyet meselesi aslında bir köylü meselesidir. (J. Stalin'in, III. Enternasyonalin İcra Komitesinin Yugoslavya Komisyonunda 30 Mart 1925 tarihinde söylediği, Yugoslavya'da milliyet meselesine dair nutku) sözlerine atıfta bulunarak "bu demektir ki, Çin inkılabı aslında köylülerin inkılabıdır... Japonya'ya karşı savaş da bir köylü savaşıdır... Yeni demokrasi siyaseti aslında köylüleri takviye siyaseti demektir" diyor, Mao Tse-Tung. [17*]

Lin Piao da, "Yaşasın Halk Savaşının Zaferi" broşüründe milli demokratik devrimin köylü savaşı niteliğini açıkça belirtmektedir. "Ta birinci devrimci iç savaş döneminde Mao Tse-Tung arkadaş *köylü sorununun* Çin devriminde önemli bir yer tuttuğunu, emperyalizme ve feodalizme karşı gerçekleştirilecek burjuva demokratik devrimin aslında bir *köylü devrimi* olduğunu belirtmiş ve Çin proletaryasının burjuva demokratik devrimindeki temel görevinin köylü mücadelesine önderlik etmek olduğunu işaret etmişti. (...) Köylüler, emperyalistlere ve onların uşaklarına karşı demokratik devrimin ana gücünü temsil ederler." [18*]

Çin'de Mao'nun deyişiyle, "Proletarya saflarında burjuva reformizminin yankısı olan, Çen Tu-hsieu ve şürekası, bu gerçeği anlayamayarak, Leninist kesintisiz devrimin dışında, burjuvaziye öncülük tanıyan bir burjuva demokratik devrim öngörmüşlerdir.

Görüldüğü gibi *"İşçi sınıfının objektif şartlarının olgunlaşması için*

köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır" önerisi, milli demokratik devrim teorisinden habersiz olmanın ta kendisidir. İşçi sınıfının öncülüğü için *"köylülükle bağlarının tam olarak kopmasını" beklemek, kuyrukçuluk politikasının savunucusu Çen Tu-hsieu'nun yanında, aynı bataklıkta kulaç atmaktan başka bir şey değildir.*

SAĞ SAPMA VE DEVRİMCİ PRATİK

Son olarak bu görüşü bir de "devrimci pratiğin" canlı pınarına sokalım.

"Türkiye proletaryası, milli demokratik devrimde öncülük için objektif şartlara sahip değildir" veya -aynı anlama gelen- "Türkiye'nin bugünkü ekonomik gelişme seviyesi, işçi sınıfının milli demokratik devrim için öncülüğünü imkansız kılmaktadır", "proletaryanın bu objektif şartlara sahip olabilmesi için... köylülükle, özel mülkiyetle bütün bağları tam olarak kopmalıdır" sözleri, dünya proletarya hareketinin devrimci pratiklerini inkar etmek demektir.

Bilindiği gibi Çin'de milli demokratik devrim, proletaryanın hegemonyası ile zafere ulaşmıştır. Ve proletaryanın ideolojik, örgütsel ve politik öncülüğü ile sosyalizme geçilmiştir.

Kuomintang'ın devrimci bir çizgi izlediği (Mao Tse-Tung, Li Ta Çoa, Lin Po Çu ve Çuyu-Pay'ın merkez komitesine seçildikleri), "Rusya ile ittifak", "Sosyalistlerle işbirliği", "Köylülere işçilere yardım" ilkelerinin kabul edildiği, Çin Komünist Partisinin milli demokratik devrim mücadelesinde son derece etkin olduğu 1924-27 Devrimini sevk ve idare ettiği bir dönemde, 1926 Martında, Mao Tse-Tung Çin işçi sınıfı hakkında şunları söylemektedir: "Çin'de modern proletarya aşağı yukarı iki milyon civarındadır. Çin, ekonomi bakımından geri olduğu için modern proletarya sayısı fazla değildir... Çin'de şimdilik pek az modern kapitalist tarım vardır. Tarım proletaryası denilen, yıllk, aylık ya da günlük olarak tutulan tarım ırgatlarından ibarettir."[19*] Çin Komünist Partisi'nin öncülüğünde Japonya'ya karşı güçlü bir milli birleşik cephenin kurulduğu, Çin Komünist Partisinin komutlarına

yığınların kulak verdiği, kurtarılmış bölgelerde milli demokratik hükümet birimlerinin kurulduğu bir evrede, Mao Tse-Tung, Çin proletaryasının niteliğini şöyle belirtmektedir: "Çin proletaryası, geniş ölçüde, iflas etmiş köylülerden meydana gelmiş olduğundan, köylülükle tabii bağları vardır. Bu da proletarya ile köylülüğün ittifakını kolaylaştırır. Binaenaleyh, köylülüğe kıyasla küçük hacmi, kapitalist ülkelerin proletaryasına kıyasla genç yaşı ve burjuvaziye kıyasla düşük kültür seviyesi gibi bazı kaçınılmaz zaaflarına rağmen, Çin proletaryası, Çin inkılâbının temeli olabilmiştir." [20*]
Görüldüğü gibi, milli demokratik devrimin en üst aşamalarında, milli birleşik cephenin öncülüğünü yaparken bile, Çin proletaryası, bu sağ görüşün önerdiği biçimde değildir.
Fidel Castro'nun ikinci "Havana Bildirisi"nde söylediği şu sözler de soruna son derece açıklık getirmektedir: "Eğer Amerika kıtasının geri kalmış ülkelerinde işçi sınıfının sayıca nispeten az olduğu doğru ise, içinde yaşadığı insanlık dışı şartlar belli olduğuna göre, devrimci işçi ve aydınlar tarafından yönetilip ulusal kurtuluş mücadelesinde kesin bir rol oynayan sosyal bir sınıf var demektir. Ülkemizde egemen olan noktalar, sanayinin geri kalmışlığı ve tarımın feodal karakteridir. [21*]
İki milyon civarında imalat sanayiinde çalışan, dört milyona yakın proletaryanın bulunduğu ve nüfusunun % 70'i köylülerden oluşan, tarımda, feodal ilişkilerin yanında kapitalist ilişkilerin uç verdiği bir ülkede (Türkiye'de)" proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartları yoktur; ve bu şartlara sahip olabilmesi için "köylülükle, özel mülkiyetle bağları tam olarak kopmalıdır" diyen görüşün devrimci olmadığını, devrimci pratiğin canlı pınarı açıkça göstermektedir. Devrimci pratik, proletaryanın milli demokratik devrime öncülüğü için gerekli olan objektif şartları, önerilen bu biçimi ile onaylamamaktadır.
Devrimci pratiğin doğrulamadığı her teori boş ve kof bir doğma, bir spekülasyondur. ".... Her teori zorunlu olarak, pratiğe dönmelidir ve bu iki sebepten böyle olmalıdır; birincisi teori kesin olarak pratik tarafından yaratılmıştır, dünyayı seyreden heveskarca, boş bir merak için değil, dünyayı değiştirmeye yardım etmek için kurulup hazırlanmıştır; ikincisi, mademki gerçek, kesintisiz hareket ve

değişikliktir, kendi kendine yeterli olmaya bakan her teori kısırlaşır, artık ölü bir doğmadan başka bir şey değildir; ısrarla durmadan pratiğe dönmezse bilgi süreci duraklar..." [22*]

Görüldüğü gibi "objektif şartlar" meselesini dört ayrı bölümde, değişik açılardan ele alarak inceledik.

Meseleyi bu sağ görüşün koyduğu biçimde koymak, teoride, Marksist önermeleri kof dogmalar haline getirmek ve Marksizmin diyalektiğinden hiç birşey anlamamak demektir; pratikte ise, proleter devrimci hareketi küçük burjuva devrimcilerine teslim etmektir. Böyle bir tahlil, Türkiye işçi sınıfını gücünden daha aşağı seviyede, dolayısıyla anti-emperyalist safları olduğundan daha az kuvvetli, Amerikan emperyalizmi + işbirlikçi burjuvazi + feodal mütegallibe cephesini de olduğundan daha "az zayıf" değerlendirmek demektir. *Düşman kuvvetlerini, olduğundan daha kuvvetli, devrimci kuvvetleri ise, olduğundan daha zayıf değerlendirmek, "sağ oportünizmin", "PASİFİZM"in değişmez karakteridir.*

Aslında bütün bunların temelinde, kendine ve işçi sınıfına güvenemeyen pasifist bir küçük burjuva düşüncesi yatmaktadır. Bir ülkede halk savaşı vermek, devrim yapmak, herşeyden önce, kendine ve özgücüne güvenmekle mümkün olur. Ancak kendi özgücümüze güvenerek bu ölüm kalım mücadelesinin altından alnımızın akıyla çıkabiliriz. (Elbette bu, ittifaklardan yararlanmamak demek değildir. Mücadelemizin bütün aşamalarına "mümkün olan en geniş cepheyi kurmak politikası" hakim olmalıdır) *Zafere giden yolda, küçük burjuvazinin devrimci iktidarı zorunlu bir durak olsa bile, proleter devrimcilerinin görevi, işçi sınıfını, ihtimaller üzerine kurulmuş bir politikaya dayanarak, küçük burjuvazinin peşine takmak değil, tam tersine, onu bilinçlendirerek, örgütleyerek bütün halkın öncüsü durumuna getirmektir. "Sen kendini hele bir işine ver, gerisi gelir.* [23*]

PROLETARYANIN ÖNCÜLÜĞÜ MESELESİ

"Türkiye proletaryasının milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar vardır" sözünde kastedilen bu andaki fiili bir öncülüğü

değildir. "Ülkemizde proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü iç objektif şartlar mevcuttur" demek, "Türkiye'nin erişmiş olduğu iktisadi gelişme seviyesi, milli demokratik devrim stratejisine uygundur; objektif gücü bakımından Türkiye proletaryası bu mücadeleyi omuzlayabilecek bir potansiyele sahiptir" demektir.
Türkiye proletaryasının *pratikte öncülüğü* (fiili öncülüğü) için proletaryanın subjektif şartlarının (bilinçlenme ve örgütlenme düzeyinin yüksek olması) olgunlaşmış olması gerekir; yani, bilimsel sosyalizm silahı ile teçhizatlanmış öncü bir proletarya müfrezesinin var olması, proleter yığınlarının oldukça büyük bir kısmının kendi partisinin komutlarına kulak vermesi ve işçi köylü ittifakının sağlanmış ve bu ittifak üzerinde bütün anti-emperyalist sınıf ve zümreleri kapsayan bir *Milli Cephenin* kurulmuş olması veyahut bu yolda epeyce mesafe katedilmiş olması gerekir. Elbette, bu şartlar yokken, hele de şehir ve köy proletaryasının ve emekçilerinin hala önemli bir kısmının baş düşmanları olan emperyalizmin Türkiye'deki uzantısı A.P. iktidarının ya da statükocu muhalefetin peşinden gittiği, şehir ve köy proletaryasının geniş çevrelerinin öz devrimi sosyalist devrimden habersiz olması bir yana, ülkesinin işgal altında olduğunun bile farkında olmadığı bir evrede, proletaryanın fiili öncülüğünden bahsetmek, oportünizmin daniskasıdır. Böyle bir tutum, proleter devrimci harekete ihanet ve emperyalizme hizmetten başka bir şey değildir.

OBJEKTİF - SUBJEKTİF İLİŞKİSİ

Sorunu, öz ve açık bir şekilde ortaya koyabilmek için objektif ve subjektif şartlar üzerinde biraz durmak gerekiyor. Objektif ve subjektif şartları, aralarındaki ilişkiyi ortaya koymadan, birbirlerinden bıçak gibi ayırmak metafizik bir tutumdur. Objektif ve subjektif şartlar birbirine kopmaz bağlarla bağlıdırlar; objektif ve subjektif şartlar karşılıklı etki durumunda bulunurlar ve her an onların karşılıklı nispi önemlerini en yakından değerlendirmek gerekir.
Subjektif şartlar, objektif şartların üzerinde yükselir, diğer bir deyişle,

her ülkenin ekonomik bünyesi, maddi varlığı, proletaryasının örgütlenme ve bilinçlenme düzeyini -geniş sınırlar içinde- tayin eder. Objektif şartlar nihai olarak bir ülkenin proletaryasının o süreç içindeki, tabir yerinde ise, alın yazısını çizer. Proletaryası yok denecek kadar cılız, sömürge bir ülkede nasıl ki güçlü bir proleter devrimci akımdan söz edilemezse; proletaryası gelişmiş olan bir sanayi ülkesinde de, gücü az da olsa, marksist bir akımın var olmamasından bahsedilemez... Madde ilk veridir. Bilinç ikinci veridir ve türevdir. Sanayii belli bir seviyede olan Türkiye gibi yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede, bugünün devrimci şiarı nasıl "Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye" şiarı ise, sekter ve gerici şiar da "Sosyalist Türkiye" şiarıdır. Şöyle bir öneri ileri sürülebilir; "madem ki Türkiye'de proletaryanın objektif şartları tam olarak mevcuttur, o zaman proletaryanın 'kendi kendine bir sınıf değil de 'kendisi için bir sınıf' durumunda olması gerekir." Bu, diyalektiği anlamamak, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki ilişkiyi mekanik olarak ele almaktır. Bu, marksist materyalizmin birinci çizgisi olan "biçim, muhtevadan sonra gelir"den bihaber olmak demektir. (Burada bilincin ve bilginin gecikmesi söz konusudur). Tarihte bu tip düşünceyi Objektivistlerde, II. Enternasyonalin oportünist yöneticilerinde görmekteyiz; ekonomik seviyedeki gelişme, üretim güçlerinin gelişme düzeyi, politik ve sosyal dönüşümleri kendiliğinden, otomatik olarak sağlar şeklinde özetlenebilecek bu düşünce, "Marksist"leri pasif bir kaderciliğin rehaveti içerisinde yıllar boyu uyutmuştur. Subjektif şartlar, elbetteki objektif şartların pasif bir yansısı değildir, tam tersine aktif bir yansısıdır. Pasif yansısı biçiminde düşünmek mekanik materyalizme özgüdür. (Ekonomist bir düşüncedir). Emperyalist dönemde dört milyona yakın proletaryanın bulunduğu Türkiye'de "proletaryanın milli demokratik devrimde öncülüğü için objektif şartlar olgunlaşmamıştır" diyen ve olgunlaşması için "köylülükle bağları tam olarak kopmalıdır" şartını ileri süren görüş, daha önce açıkladığımız gibi ekonomist bir görüştür, ekonomizmin, emperyalizmin III. bunalım devresinde derinleştirilmesidir. Aynı şekilde Türkiye gibi bir ülke için "proletaryanın objektif şartları olgunlaşmış olsaydı, proletaryanın öz örgütü var olurdu" görüşü de yine aynı düşüncenin mahsulüdür.

Objektif şartlar, sınırlı da olsa, subjektif şartlarda mutlaka yansır. Tersini düşünmek metafizik bir düşüncedir. Bugün Türkiye proletaryasının olgunlaşmış olan objektif şartları, subjektif şartlarında yansımaktadır. Batman'da, Singer'de, Demirdökümde, Ereğli'deki işçi hareketleri, işçi aristokratlarının bütün uyutma ve engelleme çabalarına rağmen, Amerikalı patronlara karşı "Bağımsız Türkiye", "Kahrolsun Amerika" şiarlarıyla fabrikalarını işgal eden Singer işçilerinin hareketleri, sarı sendika "Metal-15"in bütün engelleme çabalarına rağmen "Kahrolsun Amerika" diyerek ve işbirlikçi Vehbi Koç'a karşı fabrikayı işgal ederek, işgali kırmaya çalışan işbirlikçi iktidarın toplum polisini ters geri püskürten demir döküm işçilerinin hareketleri..

Bütün bu hareketler, bir bakıma, mesleki hak ve istemlerin ötesinde mevcut rejime, Amerikan emperyalizmine karşı tavır alışlar değil midir? Yani bütün bu hareketler ekonomik mücadeleyi de aşıp siyasi bir mücadeleye dönüşme *belirtileri* değil midir! (Siyasi hale dönüşmeye *yönelmesi* demek, sosyalist mücadele olması demek değildir. Sosyalist mücadele olması için mücadelenin tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir). Aylardan beri süregelen işçi sınıfı hareketi, işçi sınıfının *sınırlı da olsa*, "kendi kendine sınıf"dan, "kendisi için sınıf" durumuna geçmekte olduğunun belirtileridir. Bütün bu hareketler işçi sınıfının potansiyel öncülüğünün fiili bir öncülüğe dönüşebileceğinin ilk işaretleridir. Milli kurtuluş savaşımızın bu aşamasında, proleter devrimcilerinin yönettiği gençlik hareketleri ve yoksul köylülerin toprak işgalleri bir tarafa bırakılırsa, hangi sınıf ve zümre işçi sınıfımız gibi açık olarak emperyalizme ve müttefiklerine karşı kesin tavır alıyor ve bu yolda eylem ortaya koyuyor? Bütün bu hareketler işçi sınıfımızın objektif koşullarının varlığının ve yansımasının belirtileridir. İşçi sınıfının bu hareketleri üzerinde o mahallerdeki işçi sosyalistlerin elbette rolleri küçümsenemez. Ama Ankara ve İstanbul'da yayın organları etrafında kümelenmiş bizler, bu hareketlerin peşine takılmak durumunda kalmaktayız. Şüphesiz, proleter devrimci hareketimiz henüz işçi hareketlerini koordine edici ve işçi sınıfını bütün halkın milli demokratik devrim mücadelesinin lokomotifi durumuna getirecek seviyeye erişmemiştir. Proleter devrimci kadroların dağınık, çeşitli

kümelenmeler içinde ve nihai olarak etkisiz olmasında çeşitli etkenler rol oynamaktadır -bu ayrı bir yazı konusu olacak kadar önemlidir- Konumuz bu olmadığı için bu etkenlere çok kısa birkaç örnek vermekle yetineceğiz: Proleter devrimci bir partinin olmaması, küçük-burjuva devrimci fraksiyonunun -tali- görevini mükemmel yapması dolayısıyla kısa zaman dilimi için de olsa etkinliğini saflarımızda sürdürebilen sağ sapma, ve "kötü teori yapılabildiği gibi kötü pratiğin de yapılabileceği..."

"Türkiye işçi sınıfı hegemonyasının objektif şartları olgunlaşmamıştır" diyen *sağcı görüşün* Türkiye'deki konjonktürü değerlendirişi oldukça ilginçtir: "Somut şartların somut tahlilinden hareket eder ve idealizme sapmazsak, daha bir süre Türkiye'deki devrimci harekette asker-sivil aydın zümrenin önemli bir rol oynayacağını görürüz. Bugün de yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle bu kuvvet arasında cereyan etmektedir. Proleter devrimcileri ancak yeni yeni, o da esas olarak gençlik hareketlerine dayanarak mücadelede yer almaktadır."[24*]

Sınıfsal durumu gereği küçük-burjuvazi emperyalizmin karşısındadır. Kaldı ki, Türkiye'deki asker-sivil aydın zümre bu sınıfın en bilinçli ve uyanık kesimidir. Ve dünyanın ilk milli kurtuluş savaşının yöneticisi olmuş, "laiklik ve milli kurtuluşçuluk" diye tanımlayabileceğimiz Kemalist düşünce ve eylemin mirasçısıdır. %60'i okuma yazma bilmeyen, feodalizmin baskısı altındaki küçük-burjuvalar ülkesinde, elbette, "daha bir süre devrimci harekette asker-sivil aydın zümre" önemli bir rol oynayacaktır. Ama "yurt çapında" esas mücadele, işbirlikçilerle Kemalistler arasında cereyan etmekte demek değildir bu. Gerçekten Kemalistlerin bugünkü devrimci mücadeledeki yerleri azımsanamayacak kadar önemlidir. Fakat emperyalizme ve müttefiklerine karşı mücadelenin tek devrimci alternatifi değildir. Bugün emperyalizme karşı ilk boy hedefi Kemalistler değil, proleter devrimcileridir.[25*] "Türkiye'de esas mücadele, işbirlikçilerle Kemalistler arasında oluyor" sözü, "Türkiye proletaryasının objektif şartları yoktur" sözünün doğal bir sonucu ve devrimci sosyalist teoriden sapmanın pratiğe yansımasının açık bir belirtisidir. Evet, bugün proletarya öz örgütüne sahip değildir ama, Kemalistler de öz örgütlerine sahip değillerdir. "Proleter devrimciler ancak yeni yeni, o

da esas olarak gençlik hareketine dayanarak mücadelede yer almaktadırlar." (Şahin Alpay, "Türkiye'nin Düzeni Üzerine" Aydınlık, Sayı: 12, s: 466) sözü iki nedenden dolayı yanlıştır. Bir kere böyle bir değerlendirme, Türkiye proleter hareketinin geçmişini küçümseme anlamını taşır. Bunu söyleyen arkadaş, tarihi bir ad taşıyan AYDINLIK dergisinin, yarım yüzyıl önce proleter devrimci hareketin organının adını taşıyan bu derginin, yazarı olduğunu unutmaktadır. Türkiye'deki sosyalist hareketin yarım asırdan fazla bir geçmişi, bir tarihi vardır. [26*] Bu denli köklü bir geçmişe sahip olan Türkiye proleter hareketi için, "Türkiye'nin siyasi platformunda yeni yeni, o da gençlik hareketlerine dayanarak yer alıyor" demek, en yumuşak deyişle, doğru bir değerlendirme değildir. Bugüne kadar ki, proleter devrimci mücadelenin hiç mi sosyalist birikimi olmadı? Yarı-feodal bir ülkede, sosyalist olmadığı halde sosyalist bir kimlik ile Türkiye halkının karşısına çıkan TİP'in, Filipin demokrasiciliği şartlarına ve oportünist yönetime rağmen, derme çatma bir örgütlenme ve kısa bir seçim çalışması ile "300 bine yakın" oy almasının başlıca nedeni, 1919'dan bugüne kadar gelen Türkiye proleter devrimci hareketinin oluşturduğu birikimdir. Diğer bütün etkenler bu ana etkenin yanında önemsiz ve talidir.[27*]

İkinci olarak, haldeki proleter devrimci saflardaki örgütsüzlük ve dağınıklık bizleri yanıltmasın; gerçekte, hareketimiz büyük bir atılım yapmanın eşiğindedir. Toplumun çeşitli kesimlerinde ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde proleter devrimci hareket bir çığ gibi büyümekte, gelişmektedir. Hareketimiz Türkiye'nin en ücra köşelerine kadar uzanmaktadır. Hemen hemen her bölgede bir proleter devrimci grup veya kişi vardır. *İçinde bulunduğumuz aşama demir gibi bir disipline sahip bir proletarya örgütünün içinde bu hareketi merkezileştirmektir.* Toplumların, sosyal olayların gelişimi düz bir çizgi izlemez, trentler çizerek akar. Bugün bir "trent" atlamasının içindeyiz. Çok kısa bir zaman dilimi sonra bu süreci geçmiş olacağız. Bir çığ gibi büyümemize siyasi irtica engel olamaz. Hayatın gerçekleri, safsatalara karşı her zaman muzaffer olmuştur, olacaktır da.

Yazımızın bu bölümünü bitirmeden önce, öteki sağ oportünizmin, yani "emperyalizme teslimiyeti oluşturan" Emek fraksiyonunun

proletaryanın objektif şartlarını değerlendirmesi üzerinde biraz duralım. Emek'e göre, "Türkiye'de objektif şartlar sosyalist devrim için uygundur. Tarımda kapitalist üretim ilişkileri hakimdir. Feodal kalıntılar %5 gibi önemsiz bir teferruattır. Üst yapıda gözüken feodal ideolojiler ise bir önceki üretim tarzının tortularıdır. Ve haldeki 'az gelişmiş kapitalist' ilişkiler tarafından mass edilmiştir".
Bir an iç feodal kalıntıları %5 gibi önemsiz bir teferruat olarak kabul edelim; Marksist materyalizme göre bir düşünce, bir ideoloji varlığını meydana getiren maddi şartlar kaybolduğu halde, bir zaman için varlığını sürdürür. Ama, bir önceki üretim düzeninin ürünü olan ideoloji, objektif çelişkiler geliştiği ölçüde gerilemek zorundadır, artık geçmişe dönüş imkansızlaşır. Yeni gelişmekte olan üretim güçlerine uygun düşünce, ideoloji eskinin yerini alır. Ülkemize bir bakalım; Atatürk döneminde sinmiş, pusmuş olan feodal ideolojiler, 1950 Demokrat Parti hareketi ile birlikte birdenbire bir çığ gibi büyümüş ve gürbüzleşmiştir. Bugün "nurculuk hareketi" o denli etkilidir ki, ülkedeki "politik iktidarın" oluşumuna, eli altındaki birkaç milyonluk oyu istediği yöne kanalize ederek "ağırlığını" koyabilmekte, hatta zaman zaman müttefiki işbirlikçi burjuvaziyi bile ürkütmektedir. Şimdi bu beylere sormak gerekir; Marksist diyalektiğe göre, feodal üretim düzeni büyük ölçüde tasfiye edilmiş olsaydı, bu feodal ideolojilerin giderek gerileyip, etkinliklerini yitirmeleri gerekmez miydi? Oysa 1950'den bu yana gelişim açıktır. Feodal ideolojiler giderek semirmiş, güçlenmiş ve toplum yaşantısında etkinliğini çok fazla arttırmıştır. Uzağa gitmeye gerek yok, son seçimlerde partilerin aday listelerine şöyle bir göz atmak kafi; ağalığın, şeyhliğin, aşiret reisliğinin adaylıkta ne denli önemli olduğu açıktır. Seçim sonrası, sadece mezhepçiliğe dayanarak seçmenlerin karşısına çıkan bir partinin azımsanmayacak sayıda oy toplayabildiğini hepimiz gördük. Görüldüğü gibi, derinliğine bir araştırma yapmadan, yüzeyde bir değerlendirme bile, feodal kalıntıların öyle %5'lik artıklardan olmadığı açıktır. Erdost'un belirttiği gibi, tarımda feodal ilişkilerin yanında kapitalist ilişkiler uç vermektedir. Bu durumda kalkıp da, "tarımda feodal sömürü yüzde şu kadar, kapitalist sömürü şu kadar" diye hesaplar yapmak hatalıdır. Marksizmin dışında bir metodla meselelere yaklaşmaktır. 1905 Rusya'sında bugün Emek fraksiyonunun yaptığı

tahlilleri yapan ihtilâlci sosyalistlere Lenin'in cevabı açıktır: "Rusya'da modern büyük toprak işletmesi, derebeylik ve kapitalizmin karakterini bağrında toplar. Köylülerin büyük toprak ağalarının karşısındaki bugünkü mücadeleleri, objektif değer ve kapsam bakımından, derebeylik kalıntılarına karşı mücadeledir. Ama bütün tek tek durumları ayırdıktan sonra her durumu ayrıca ölçüp tartmak ve derebeyliğin bitip, pür kapitalizmin başladığı noktayı matematik bir kesinlikle bulmaya girişmek, kendi ukalalığını marksistlere yüklemekten başka bir şey olamaz. Bir bakkaldan satın alınan değer-emek payıyla hırsızlık payını ayıramadık diye, değer-emek teorisini inkar mı edelim baylar?..."[28*]

Ayrıca, ülkemizde feodal artıkları % 5 değil de %05 olsa bile, Marksist diyalektik analize göre, bugünün devrimci şiarı "Sosyalist Türkiye" olamaz. Tersini savunmak "nihai tayin edici çelişme" ile "baş çelişme"yi birbirine karıştırmaktır. Bir toplumun bünyesi karmakarışık çelişmeler bütünüdür. Bu çelişmeler arasında, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişme, nihai tayin edici olan temel çelişmedir. Ama o anda "baş çelişme", bu çelişme olmayabilir. Örneğin yeniden paylaşım savaşında, Alman işgali altındaki gelişmiş kapitalist bir düzene sahip Fransa'da baş çelişki, proletarya-burjuvazi çelişmesi değil, burjuvazinin işbirlikçi kesimi hariç, bütün Fransız halkı ile Alman emperyalizmi arasındadır. Türkiye'deki temel çelişmenin proletarya burjuvazi çelişmesi olduğunu varsayalım, bu koşullara rağmen, biz sosyalist devrim şiarını ortaya atamayız. Çünkü bugün için tayin edici çelişme, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme değil, Yankee emperyalizmi ile bütün Türkiye halkı arasındadır. Bu durumda, proletarya partisinin görevi, proleter devrimcilerinin görevi, "sosyalist devrim" çığlıkları atmak değil, bütün ulusun en bilinçli sözcüsü olarak milli cephenin başına geçip, Amerikan postalları altında ezilen milli bağımsızlık bayrağını yükselterek milli devrimi yapmaktır. Bu baş çelişme çözümlenmeden ülkede ne "sosyalist devrim" yapılabilir ne de sosyalizm kurulabilir. İşgal altındaki bir ülkede marksistlerin ilk görevi, "sosyalist" değil "milli devrim"i yapmaktır. "Sosyalist mücadele", "anti-emperyalizmi" de içeriyor diye, millici sınıfları karşına alarak "sosyalist devrim" şiarıyla ortaya

çıkarsan, Amerikan emperyalizminin ekmeğine yağ sürerek Türkiye ulusuna, Türkiye proletaryasına ve enternasyonal proletarya hareketine ihanetlerin en büyüğünü yapmış olursun!
Açıktır ki, II. milli kurtuluş savaşımız düz bir hat izlemeyecektir. İçinde ayrıca evrelere ayrılmış çeşitli aşamalardan geçerek başarıya ulaşacaktır. Bu süre içinde, çeşitli ittifaklardan yararlanacağız, tabii düşman cephesi de. Bir yandan emperyalizme karşı mümkün olan en geniş milli cepheyi kurmaya, öte yandan da proletaryaya politik bilinç götürmeye çalışacağız. Bunun için millici sınıflara gideceğiz, görev alanımız bütün millici sınıfların alanıdır. Proleter devrimcisi olarak, Amerikan emperyalizmi+işbirlikçi burjuvazi+mütegallibe ittifakına karşı bütün alanlarda en kesin mücadeleyi vereceğiz. Proletaryanın kendiliğinden eylemleri içine girerek, bu ekonomik mücadeleleri örgütleyerek siyasi mücadelelere dönüştürmeye çalışarak, geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyasına girişerek proletaryaya sosyalist bilinç vermeye çalışacağız. Proletaryaya oportünizmin bütün biçimlerini göstererek, gençlik hareketlerinin anlam ve niteliğini, Kemalizmin tarihi geçmişi ve milli kurtuluşçu geleneğini tekrar tekrar anlatarak, II. milli kurtuluş savaşımızda işçi ve köylü kitlelerinin en yakın dost ve müttefiki olduğunu belirterek politik bilinç götüreceğiz. *Ama bütün bunları yaparken proletarya hareketinin siyasi bağımsızlığını göz bebeğimiz gibi koruyacağız!*

İTTİFAKLAR POLİTİKASI ve SAĞ SAPMA ÜNLÜ İKİLİ GÖREV

Emperyalizmin boyunduruğu altında bulunan yarı-feodal bir ülkede, proleter devrimcilerinin ikili bir mücadele biçimi içinde olmaları gerektiği açıktır; bir yandan emperyalizme karşı mücadelede bütün millici sınıf ve tabakaların yanında yer almak, anti-emperyalist cephenin kurulması için azami gayreti göstermek, öte yandan da proletaryaya politik bilinç vererek örgütlemek ve onu bütün halkın öncüsü durumuna getirmektir.
İşçi sınıfının bütün halkın öncüsü durumuna getirmek için "önce

kuvvet kazanalım sonra örgütlenmiş bu güç ile ittifaklara girelim" diye düşünmek, görevleri sıraya koyduğu için, marksizmin dışında, metafizik bir düşüncenin ürünüdür.
Bir yandan geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası yürüterek işçi sınıfına sosyalist bilinç vereceğiz, işçi-köylü kitlelerini örgütleyeceğiz, öte yandan da diğer bütün millici sınıflara milli demokratik bilinç vermeğe çalışarak, onların anti-emperyalist hareketlerine destek olarak, öz örgütlerine kavuşması için mücadele edeceğiz ve milli cephenin kurulmasına çalışacağız. Bu, diyalektik bir bütündür. Bu ikili mücadele birbirinden ayrılamaz. Önce birisi sonra diğeri ele alınamaz, ikisi bir arada yürütülmelidir.
Bütün bunlar, her zaman tekrar edilen, bilimsel sosyalizmin genel doğrularıdır. Sorunu bu soyut şekli ile bırakırsak, hiçbir şeye aydınlık getiremeyiz ve pratikte bu soyut formülasyonun hiç bir değeri yoktur -bu hali ile bırakılırsa tabii-. Mutlaka, sorunu *soyut plandan somut* plana indirmemiz ve somutun tahlilini yapmamız gerekir. *Nasıl ki, bir süreçteki iç içe geçmiş bütün çelişkileri birbirine eşdeğer kabul etmiyorsak, bir çelişkili bütünde de* (bu ikili görevde de) *iki çelişik yönü eşit olarak ele alamayız.* Bu iki çelişik görevi eşdeğerde ele almak, "proleter devrimcilerinin hiç bir iş yapmaması" demektir. Çünkü bu karşıt iki yön birbirini dengelediği için, hareket yerini statiğe terkedecektir. Şu halde, dinamik bir durumdan bahsetmek istiyorsak mutlaka bu iki yönden birisinin diğerine nazaran, az da olsa, ağır basması gerekir. Bu iki yönden bütünün karakterini belirleyen yönüne çelişkinin ağır basan yönü, ötekine de çelişkinin ikincil yönü denir.
Şimdi gelelim meselenin en can alıcı yerine; "Bir yandan proletaryaya sosyalist bilinç götürüp onu örgütlemek, proletaryayı öz partisine kavuşturmak, diğer yandan da, millici sınıfların anti-emperyalist mücadelesine omuz vermek, onları öz örgütlerine kavuşturmak için çalışmak" şeklinde konulan bu iki çelişkili görevden hangisi ana görev, hangisi tali görevdir? Milli demokratik devrim mücadelemizin bu aşamasında proleter devrimcilerinin ana görevi nedir? Bugünkü taktik hedeflerimizin çizilmesi açısından bu son derece önemlidir. *"Bir çelişmenin ana ve tali yönlerinin incelenmesi, devrimci bir partinin siyasi, askeri, stratejik ve taktik direktiflerini tayinde önemli*

metodlardan birisini teşkil eder". (Mao Tse-Tung) "Bazen birisi, bazı hallerde de ötekisi tali veya ana görev olur, duruma göre değişir" cevabı eklektik ve *ciddi* olmayan bir cevaptır. Bu soruya cevap vermeden önce, içinde bulunduğumuz evrenin niteliğini kısaca çizelim; bir kere, bu evrenin en belirgin niteliği işçi sınıfı da dahil olmak üzere bütün millici sınıfların bilinç seviyesinin düşüklüğüdür. İkinci olarak, bütün millici sınıflar öz örgütlerinden yoksundurlar. TİP'de proleter devrimciler, CHP'inde de Kemalistler ancak bir hizip teşkil edebilmektedirler.

Mücadelemizin bu evresinde, bu koşullar altında proleter devrimcilerinin ana görevi (dikkat edilsin, bütün veya tek görevi değil) işçi yığınlarının dışındaki, diğer millici sınıfların veya zümrelerin öz örgütlerine sahip olması için çalışmak, Kemalistlerin cılız da olsa yürüttükleri devrimci mücadelelerine destek olunması değil, işçi sınıfına bütün siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile sosyalist bilinç götürmek, işçilerin kendiliğinden gelişen hareketlerini örgütlemek ve proletaryayı öz partisine kavuşturmaktır. Diğer bir deyişle, proleter devrimcileri olarak güç ve olanaklarımızın önemli bir kısmını bu ana yönde, geri kalan kısmını da tali yönde istihdam edeceğiz. Bu çelişkili ikili görevi bu kadar somuta indirgeyerek, karakterize etmemiz, bu ikili yönün karşılıklı ilişkilerini ihmal edecek kadar aşırı basitleştirmek değil, tam tersi, iki çelişkili görevin ayırıcı karakterini ayrı ayrı ele almamız, marksist diyalektiğin tahlil metodu olarak gerektirdiği bir zorunluktur. *"Bir çelişmenin ana ve tali yönlerini incelemeseydik, yani çelişkinin bu iki şartının ayırıcı karakterlerini ayrı ayrı ele almasaydık, soyut bir inceleme içine sıkışır kalır, bu çelişmenin şartlarını somut olarak anlayamaz ve sonuçta onu çözmek için doğru metodu bulamazdık".* (Mao Tse-Tung). Marksist tahlil, somutun tahlilidir. Olayları, meseleleri ve çözüm yollarını, taktik hedef ve şiarları belli bir mekan ve evre içinde ele almak zorundayız. Her aşamanın temel taktik problemlerine, ancak içinde bulunulan şartların ciddi ve ayrıntılı tahlil ve açıklamaları yapılarak çözüm getirilebilir.

Milli demokratik devrim mücadelemizin bu evresinde proleter devrimcileri olarak bizlerin ana görevi işçi sınıfına sosyalist bilinç götürmek ve işçi kitlelerini öz örgütlerine kavuşturmaktır. Gücümüzün

az olduğu (buraya dikkat; kendi gücümüzün az olduğu, bazı ittifaklarda temsil etmek iddiasında olduğumuz sınıfın değil!..) bu evrede, bu görevin neden ana görev olduğu öyle marksist teorinin girift bir meselesi değildir. Marksizmden birazcık nasibini almış bir kişi bile, hemen anlayacaktır ki, bu evrede, işçi sınıfı arasında yerimizi sağlamlaştırmak "asli sorunumuz" olmalıdır. Sosyalistler bütün halkın milli demokratik mücadelesine öncülük etmekle yükümlüdürler. Fakat bu aşamada, işçi ve köylü hareketleri içinde yerimiz ve etkinliğimiz dikkate alınırsa, neden ikinci göreve öncelik tanımanız gerektiği ortaya çıkar. Marksist diyalektiğin büyük ustası Lenin, tartışma götürmez bir açıklıkla sorunu formüle etmektedir: *"İlk dönemde, gerçekten pek az gücümüz vardı ve o sıra kendimizi yalnızca işçiler arasındaki eyleme adamamız ve bu yoldan sapmalara karşı çıkmamız pek tabii idi. O sıra bütün görevimiz işçi sınıfı içinde durumumuzu sağlamlaştırmaktı."*[29*]

Elbette bu ana görevimiz, milli demokratik devrim mücadelemizin bütün aşamalarında hep aynı kalmayacaktır. İşçi ve köylü kitleleri arasındaki yerimizi sağlamlaştırdıktan sonra, yani proleter devrimci bir örgüt kurduktan ve işçi köylü hareketlerini koordine edici bir duruma geldikten veya bu yolda epeyce yol aldıktan, diğer bir deyişle bu evreyi geçtikten sonra, bugün tali olan görevimiz *ana*, ana olan görevimiz *tali* duruma dönüşecektir.[30*]

Açıktır ki, işçileri örgütlemek ve bilinçlendirmek sorunu ile Milli Cephenin kurulmasına çalışma eylemi, mücadelenin yaşayan diyalektiği ile birbirine bağlıdır. Bu iki mücadele iç içe geçmiştir ve onları ayıran arada bir *Çin Seddi* yoktur. Fakat, milli birleşik cephenin *yönlendirici gücü* olan işçi sınıfının bilinçlenme ve örgütlenme meselelerinde belli bir yol katedilmeden, gerçek bir anti-emperyalist cephenin kurulmasının mümkün olacağı *ciddi* olarak düşünülemez. Bütün millici sınıfların bilinç seviyesinin düşük olduğu ve öz örgütlerinden mahrum oldukları bu dönemde, Amerikan emperyalizmine karşı mücadelenin hızlanabilmesinin ve Milli Cephenin kurulabilmesinin ilk adımı, proletaryanın siyasi partisinin kurulmasıdır, bu nedenle çabaların büyüğünün bu alanda gösterilmesi zorunludur. Bu yapılmadan, işçi kitlelerini örgütlemeden,

bilinçlendirmede belli bir ölçüde başarı sağlamadan, milli cephe hakkında genel *gevezeliklerin* ötesinde, hiç bir şey yapılamaz. Meselenin öbür yanı da şudur; işçi sınıfını örgütlemek ve bilinçlendirme eyleminin daha fazla *gelişme* göstermesi, büyük ölçüde emperyalizm ve müttefiklerine karşı bir milli cephenin kurulmasına bağlıdır.

Sorunun somut tahlilini yaparak, bu evredeki ana görevlerimizi böylece belirttikten sonra gelelim sağ sapmanın bu konudaki görüşlerine; *"Birinci mesele milli cephe politikasıdır"*[31*] *"Ve ülkemizde emekçilerin öz partisinin kurulması olanağı bugün yoktur. Bugünkü biçimsel demokrasi buna imkan vermemektedir"*[32*]

Sağ görüşün, ikili görevde görevleri mekanik olarak sıraya koymadığını varsayalım. O zaman, açıktır ki, ana görev olarak "milli cephenin kurulması için çalışılması" önerilmektedir. "Ana görevimiz, objektif şartları olmayan bir sınıfa subjektif şartları kazandırmak olmalıdır. Bunun ilk adımı proletaryanın öz örgütünü kurmaktır" denseydi, elbette çok ters olurdu. Doğaldır ki, ülkenin ekonomik seviyesi işçi sınıfının objektif şartlarının olgunlaşması için yetersiz bir seviyede ise, ana görev diğer millici sınıflara destek olmaktır.[33*] (Bu evrede işçi sınıfının rolü aktif değil, pasiftir)

Gerçekte ise, burada bir yansıtma yapılmaktadır. Kendi proleter devrimci hareketimizin cılızlığı işçi sınıfına yansıtılmakta, bu sınıfın, şu an için, milli demokratik devrimi yönetecek subjektif şartların yanında objektif şartlarından da yoksun olduğu ilan edilerek, işçi sınıfının örgütlenmesi ekonomik ön şartların olgunlaşacağı daha ileri bir aşamaya bırakılmakta, bu döneme kadar da ünlü ikili görevin şu dönemde, öncelik kazanması gerekeni ikinci plana itilmektedir. İşçi sınıfının ekonomik ön şartlarının yerine getirilmesi savunularak, "Milli devrimci yol", "Kapitalist olmayan yol" kendini "Proleter Sosyalist" ilan eden ağızlarda "Milli demokratik devrim yolu" olarak şekillenmekte ve saflarımızda *"ekonomizm"* böylece hortlatılmış olmaktadır.

"Ülkemizde emekçilerin öz partisinin kurulması olanağı bugün yoktur" sözü, bu sapmanın başka bir kanıtı ve "işçi sınıfı öncülüğünün objektif şartları henüz olgunlaşmamıştır" değerlendirmesinin doğal

bir sonucudur. "Bugünkü biçimsel demokrasi buna imkan vermemektedir", o halde, bu aşamadaki mücadelemizin başlıca amacı, (işçi sınıfının mücadelesi, pozitif değil, negatif bir mücadeledir) emekçi kitlelerine bu imkanı verecek olan demokratik ortamın kurulması olmaktadır. Bu değerlendirme ise, *Leninizme karşıt* bir değerlendirme ve "ekonomizm"in bir ürünüdür. Burjuva, burjuva devrimi yapar, proletarya, proletarya devrimi yapar", "işçi sınıfının ülkenin siyasal sahnesinde birincil bir role sahip olabilmesi için burjuva demokrasisinin geliştirilmesi gerekir" diyen ve "sosyalist devrim ile burjuva devrimi arasında uzun bir mesafe olacağını" düşünen 1905 demokratik devriminin eşiğinde, Leninizmin iktidar mücadelesinin boş bir hayal olduğunu söyleyerek, acil politik amaçlar arasmda, *"parti kurma özgürlüğüne"* özellikle ağırlık veren *"ekonomist"* düşünce ile "emekçilerin öz örgütünün kurulması olanağı bugün yoktur, buna bugünkü biçimsel demokrasi imkan vermemektedir" diyen görüş arasında temelli bir ayniyet olduğu açıktır. Oysa leninist kesintisiz devrim teorisine, bu teorinin yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelere uygulanması olan Milli Demokratik Devrim teorisine göre, burjuva demokratik devrim aşaması ile sosyalist devrim arasındaki mesafe uzun değil, kısadır. Ve leninizme göre, proletaryanın öz örgütü mücadelenin her döneminde kurulur, demokratik haklar için mücadele başlıbaşına bir amaç değildir. "Ülkenin ekonomik gelişme seviyesi, milli demokratik devrim stratejisini öngörmektedir" yani, "proletaryanın objektif şartları mevcuttur". Bu aşamada proleter devrimcilerinin görevi işçi ve köylüleri bilinçlendirmek, örgütlemek ve proletaryanın öz örgütünü kurmak, tali görevi ise, diğer millici sınıfların öz örgütü için ve de Milli Cephenin kurulması için çalışmaktır, doğru devrimci çizgiye karşı, sağın görüşü şudur; "Ülkenin ekonomik gelişmesi proletaryayı anti-emperyalist mücadelede ikincil kılmada", "şu anda yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle Kemalistler arasında olmaktadır" ve bu önerilen doğal bir sonucu olarak "ana görev milli cephe politikasıdır".
Proletarya hegemonyasının objektif ve subjektif şartlarının mevcut olmadığı ve öz örgütünün de bu aşamada kurulmasına imkan olmadığına göre, "Milli Cephe"den kastedilenin küçük-burjuvazinin hegemonyasında bir cephe olduğu açıktır. (kısaca özetlersek, sağ

görüş şunları söylemektedir): Bu aşamada devrimci hedef, Mısır'daki, Suriye'deki gibi anti-emperyalist bir küçük-burjuva iktidarıdır. Bu harekette Türkiye işçi sınıfının rolü, artçı "destekçi" bir roldür. Kemalistlere destek olmaktır. Bu küçük-burjuva iktidarı proletarya öncülüğünün şu anda var olmayan objektif şartlarını oluşturacak, (fabrikalar kuracak, ülkede toprak reformu yapacak) *ülkede demokratik bir ortam yaratacak, böylece bu demokratik ortamda proletaryanın öz partisi kurulacaktır!.*

KEMALİZMİN "SAĞI-SOLU" VE ASKER-SİVİL AYDIN ZÜMRE

Aybar, Aren oportünizminin, asker-sivil aydın zümreyi "metafizik bir kategori" olarak ele alışını tutarlı bir biçimde, kıyasıya eleştiren saflarımızdaki sağ görüş, Kemalizmi sağ-sol diye metafizik bir ayrıma tabi tutarak, aynı idealizmin içine yuvarlanmaktadır. Sağ görüş meseleyi şöyle anlatmaktadır: "Küçük-burjuvazinin en uyanık kesimini meydana getiren *asker-sivil aydın zümrenin Kemalist devrimci çizginin* bugünkü ideologları küçük-burjuvazinin bocalayan niteliğini yansıtan bir şekilde, bir sol devrimci, bir de, sağ gerici parlamentarist iki kanada ayrılmıştır. Bugün bu ayrımı yapmadan, asker-sivil zümrenin bu iki ayrı kanadın liderliğinde bölünmüş olduğunu görmeden, Kemalist devrimci çizginin bugün içinde bulunduğu meseleleri doğru tespit etmeye imkan yoktur. Bu konuda doğru tespitlere varmak ise, kendimiz kadar müttefiklerimizin durumunu da bilmek zorunda olan proleter devrimcileri bakımından büyük önem taşır... Aralarında Bülent Ecevit'in bulunduğu diğer bir kadronun liderliğinde olan sağ kanat ise, Türkiye'deki parlamentarizmin gerici niteliğini kavramamakta, bu demokrasicilik oyununu burjuva demokrasisi olarak kabul etmekte ve onun üzerine kanat germektedir... Bu tutum kaçınılmaz olarak onları emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı tavizci, uzlaştırıcı, teslimiyete dayanan bir politika izlemek zorunda bırakmaktadır. Ama biz, hiç olmazsa ana kesim itibariyle küçük-burjuva devrimcilerinin uzun süre gerici

parlamentarizme bel bağlayacaklarına inanmıyoruz". (Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık, Sayı: 12. Sf, 450-451) [34*]
Bu konuda tutarlı bir tahlil yapabilmek için, ilk önce Kemalizmin niteliği üzerinde biraz durmamız gerekiyor. *Kemalizm, emperyalizmin boyunduruğu altındaki bir ülkede doğu halklarının milli kurtuluş bayraklarını yükselten, emperyalizmi yenerek milli kurtuluş savaşlarını açan bir küçük-burjuva milliyetçiliğidir. Türkiye'deki küçük-burjuvazinin en radikal çizgisi olan Kemalizmi karakterize eden yalnızca "Milli Kurtuluşçuluk" ve "Laiklik" öğeleridir. Eşyanın doğası gereği Kemalizmin belirli bir iktisat politikası yoktur ve olmamıştır. Küçük-burjuvazinin emekle sermaye arasında bocalayan genel niteliği, Kemalizmin iktisat politikasında yansımaktadır. İçinde bulunulan evrenin koşullarına göre yön değiştiren, bazen özel teşebbüsçü yanı, bazen de devletçi yanı ağır basan bir iktisat politikası vardır Kemalizmin. Kemalizmi bugüne kadar ayakta tutan, ona ruh veren milli bağımsızlıkçı niteliğidir. Kemalizmin anti-emperyalist niteliği bir tarafa bırakılırsa, ortada Kemalizm diye bir şey kalmaz.* Bu nedenle ancak emperyalizmin karşısındaki saflarda yer alanlar, Kemalizme sahip çıkabilirler. Emperyalizmle uzlaşarak, anti-emperyalist hareketleri kınayanlar, emperyalizmin iktidar aracı olan Filipin tipi demokrasiye kanat gerenler, sağında da olsa Kemalist saflarda yer almazlar. 1919'da *Amerikan mandası isteyenler ne kadar milli bağımsızlıkçı ve Kemalistlerse, 1969'da anti-amerikan hareketleri sabote etmeye çalışarak anti-emperyalist safları dağıtmak hevesinde olanlar, milli kurtuluşçulara "gözü dönmüş demokrasi düşmanları" "halka inanmayan yobaz aydınlar" diye kara çalarak Amerika'ya taviz verme politikasında işbirlikçilerle yarış halinde olanlar da o kadar Kemalisttirler. Ve bu Kemalistler ne kadar devrimci iseler, onları Kemalist saflara sokan görüş de bir o kadar devrimcidir!..*
Kemalizmi bu şekilde sağ-sol diye ayırmak, çeşitli hataları içeren yanlış bir tahlildir.[35*] Dikkat edilirse, sağ görüş asker-sivil aydın zümre ile Kemalizmi aynı şeyler olarak kabul etmektedir. Bu tamamen saçmadır. Asker-sivil aydın zümre küçük-burjuvazinin bir tabakasıdır. Kemalizm ise, bu kesimin veya küçük-burjuvazinin en radikal tutumu, politik görüşüdür. Görüldüğü gibi burada aynı sıradan

olmayan gerçekler aynı kategori içinde yer almaktadır. Birini öteki diye almak, kullanılan terimlerin belirlenmesini isteyen diyalektik mantığa aykırı, metafizik bir hatadır.
Sağ sapma, acaba neden "sağ-sol" diye asker-sivil aydın zümreyi ayırması gerekirken onun radikal politik görüşü olan Kemalizmi sağ-sol diye ikiye ayırarak hataya düşmektedir? Aslında, kendisine marksizmin bu temel ilkesini çiğneten bu tahlili sağ sapma yapmak *zorunda* idi. "Neden zorundaydı" açıklamasına geçmeden önce, bu oldukça önemli mesele üzerinde bir açıklama yapalım; kavramların doğru ve yerinde kullanılması marksizmde, marksist felsefede hayati öneme haizdir. Burada sözü Louis Althusser'e bırakalım: "Felsefe halkın teori alanındaki sınıf mücadelesini temsil eder. *Neden felsefe kelimelerle dövüşür?* Sınıf mücadelesinin gerçekleri kelimeler tarafından 'temsil edilen', 'fikirler' tarafından temsil edilir. Bilimsel ve felsefi akıl yürütmelerde kelimeler (kavramlar, kategoriler) bilginin 'araçlarıdır'. Fakat siyasi, ideolojik ve felsefi mücadelede kelimeler aynı zamanda, silah, patlayıcı veya uyuşturucu madde ve zehirdir. Bazen sınıf mücadelesi bir kelimenin diğer bir kelimeye karşı mücadelesinde özetlenebilir. Bazı kelimeler kendi aralarında bir düşman gibi dövüş yaparlar. *Başka kelimeler vardır ki, anlam karışıklığına yol açarlar, hayati fakat sonuca bağlanmamış bir muharebenin kaderi gibi.* (...) *En soyut, en zor ve en uzun teorik eserlerine kadar felsefe kelimelerle dövüşür. Yalan kelimelere karşı, anlam karışıklığına yol açan kelimelere karşı, doğru kelimelerden yana 'nüanslarla' dövüşür.* Kelimeler üzerindeki bu savaş, siyasi mücadelenin bir parçasıdır."[36*] Althusser'in üzerinde tekrar tekrar durarak belirttiği gibi, oportünizme karşı ideolojik savaş kelimelerle yürütülmektedir. Oportünizmin ve revizyonizmin her çeşidinin ortak noktalarından birisi de, anlam karışıklığı yaratarak, birbirleriyle eş anlamlı olmayan kelimeleri eş anlamlı kullanarak aynı kategoriye sokmaktır. Bu önemsiz ve masum hatanın (!) mihveri etrafında en korkunç ihanetlere ideolojik kılıf aranmaktadır. Örneğin, Jules Moach, "Bugünkü rejimde iki sınıf, işçi sınıfı ile kapitalizm karşı karşıyadır" gibi ilk bakışta çok önemsiz gibi gözüken bir kategori tahrifinden hareket ederek işçi sınıfına en büyük ihanetlerden birini yapmıştır;

işçi sınıfının öz çıkarlarını burjuvazinin yasallığı tahtasında kurban etmiştir. (Bilindiği gibi kapitalizm bir düzendir. İşçi sınıfının hasmı da kapitalizm değil, burjuvazidir). Görüldüğü gibi, asker-sivil aydın zümre ile Kemalizm kavramlarında olduğu gibi burada da, ayrı kategorilerin gerçekleri aynı kategoriye sokulmaktadır. Aynı şeyi -aynı dozda olmamak üzere- saflarımızdaki sağ sapma da yapmaktadır. Şöyle ki, Bu görüşün iddiası "Türkiye'de proletarya öncülüğünün objektif şartları yetersizdir" -ki bu sözün doğal sonucu, bu evrede proletaryanın rolü aktif değil, pasiftir- anti-emperyalist savaşın bu evresinde aktif rol, küçük-burjuvazinin en bilinçli kesimi olan Kemalistlere aittir. Buna kanıt olarak da, "Bugün yurt çapında esas mücadele Kemalistlerle işbirlikçiler arasında olmaktadır." Şimdi ülkemize bakalım; sağ sapmanın deyişiyle *"Kemalist kadroların büyük çoğunluğu Ecevit'in etrafında toplanmıştır".* Eğer Ecevit, İnönü ve CHP, Kemalizm kapsamı içine sokulmazsa "Kemalist kadroların çoğunluğu bu kesimde olduğu için" Kemalistler bir anda büyük bir değer yitimine uğrayacaklardır. Ve "yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle Kemalistler arasında oluyor" kanıtı da bir anda kof bir dayanak durumuna düşecektir. *"Yurt çapında esas mücadele Kemalistlerle işbirlikçiler arasında oluyor" iddiasının mesnet kazanabilmesi için mutlaka, Filipin tipi demokrasiye kanat gerenlerin, emperyalizmle uzlaşanların Kemalist saflara transfer edilmesi gerekir.* İşbirlikçi A.P. iktidarı karşısında ikinci büyük parti Kemalist C.H.P. yer almış oluyor ki, bu dev transferle birlikte saflarını güçlendiren Kemalistler, yurt çapındaki esas mücadelede işbirlikçilerin en önemli devrimci alternatifi durumuna geliyorlar! (Doğaldır ki, C.H.P.'nin gücü yalnızca oyla ölçülmez. Ordu da dahil Türkiye'nin çeşitli kurumları üzerinde C.H.P. oldukça etkindir). Ayrıca bugün gerici parlamentarizme kanat gerenler, seçimlerden sonra yanıldıklarını görerek, bu yolla düzen değişikliğinin imkansız olduğunu görerek, Kemalizmin sağından soluna geçeceklerdir (!)[37*]

Sağ sapma, her çeşit sapmanın görünüşte sıkı sıkıya yapıştığı, "somut durumların somut tahlili" vs. süslemeleri altında Kemalizmi ufacık (!) bir tahrif işlemine tabii tutarak, kavram karışıklığı yaratıp sağ görüşünü meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Jules Moach'in yaptığı

minicik kavram hatası ile bizim sağ görüşün, ilk bakışta teferruata ilişkinmiş gibi gözüken kavram hatası arasında hiçbir fark yoktur. Nasıl ki, Moach, bu kavram tahrifini zorunlu yaptıysa, bugün sağ görüş de, sapmasına sağlam bir dayanak bulmak için bu tahrifi yapmak zorunda idi ve yaptı. *Diğer bir deyişle, Kemalizmin sağ-sol diye ayrılması, bu artçı, pasifist teorinin zorunlu bir işlemidir*...

Sağ görüşün, Kemalizmi sağ-sol diye ayırarak sorunu formüle edişi, şunu da içermektedir: *Burada iki şey aynı anda yapılmış olmaktadır. "Bir yandan yurt çapında esas mücadele Kemalistlerle işbirlikçiler arasında olmaktadır". "Proletaryanın devrimde öncülüğünün objektif şartları yoktur" denilerek bu evrede, Kemalistlere öncülük için açık bono verilerek Kemalizm abartılmakta, yüceltilmekte, diğer yandan emperyalizmle uzlaşanlar da Kemalizm kapsamı içine sokularak Kemalizm azımsanmakta, aşağılanmaktadır.* Yani, aynı anda Kemalizmin devrimci potansiyeli hem büyültülüyor, hem de küçültülüyor. *Bu Kemalizmin hem büyütülmesi, hem de küçültülmesi şeklinde iki yönlü hata meselelere proleter devrimci bir gözle bakmamaktan oluştuğu gibi, aynı zamanda da işçi sınıfının küçümsenmesinden meydana gelmektedir. Her çeşit oportünizm, en son tahlilde, işçi sınıfı ve müttefiklerinin yanlış değerlendirilmesine dayanır.*

Ülkemizin bugünkü sürecinde baş çelişmenin Amerikan emperyalizmi ile bir avuç hainin dışındaki bütün Türkiye halkı arasında olduğu açıktır. Bu nedenle toplumumuzdaki çeşitli sınıf ve zümrelerin arasındaki iç çelişmelerin gelişme süreçleri de bu dış etkenin, yani baş çelişmenin büyük ölçüde etkisi altındadır. Bu sınıf veya zümrelerin hem birbirlerine karşı olan çelişmelerini, hem de kendi içlerinde var olan çelişmeleri karakterize eden bu baş çelişmedir. Sınıf ve zümreleri incelerken metafiziğin bataklığına yuvarlanmamak için özellikle şuna dikkat edilmelidir. Bir sınıf veya zümre veya bunların aktif olarak içinde yeraldığı örgüt içindeki çelişmeler hesaba alınmadan bir bütün olarak ele alınamaz. Bir sınıf, zümre veya örgüt *içindeki çelişmelerin özdeşliği* görmemezlikten gelinerek çelişik yönlerden sadece birisine göre, bu çelişik yönün belli bir dönemde ana veya tali olduğu dikkate alınmadan bütüne karşı bir tavır alınamaz. Bu nedenle asker-sivil aydın zümreyi de tahlil ederken,

büyük ölçüde ülkedeki baş çelişmeye göre şekillenen iç çelişmeleriyle birlikte ele almamız gerekmektedir. Küçük-burjuvalar ülkesi olan Türkiye'de devrimci bir geleneğe sahip olan bu zümre, içinde bulunduğumuz evrede de çeşitli kurum ve örgütlerde yer alarak ülkenin politik hayatında aktif bir rol oynamaktadır. Ve bugün, bu zümre *anti-emperyalist* unsurlarla birlikte *"emperyalizmle uzlaşan"* unsurları da içinde barındırmaktadır. Dış etkenlerin büyük etkisiyle, çelişik yönlerden bir aşamada ana olanın diğer bir aşamada tali yöne dönüştüğü bu zümre, bugüne kadar, ilericilik ile tutuculuk arasında bocalayıp durmuştur. Örneğin, bu zümrenin faal olarak yer aldığı C.H.P.'de, 1924'de, hakim olan "anti-emperyalist yön", II. yeniden paylaşım savaşının sonunda ülkenin kapılarının emperyalizme açılmasının sonucu tali yöne dönüşmüştür. Bu çelişik yönlerden yalnızca birisini ele alarak her dönemde bu zümreyi *"salt Kemalist", "salt devrimci ve halkçı"* veya teslimiyet oportünizminin yaptığı gibi, *"salt karşı devrimci halk düşmanı"* ilan etmek idealizmin ta kendisidir. Niteliği gereği, anti-emperyalist saflarda er veya geç yerini alacak olan küçük-burjuvazinin bu en bilinçli zümresinin II. milli kurtuluş savaşındaki yeri çok önemlidir. Fakat bu zümrenin en devrimci çizgisi olan Kemalist çizgi ile, bu zümre karıştırılmamalıdır. *Bugün işçi sınıfının bilinç seviyesi ne kadar düşükse, bu zümrenin bilinç seviyesi de o kadar düşüktür. Emperyalizmin ihraç metası olan anti-komünizm şartlanmasının büyük ölçüde etkisi altında olan bu zümrenin önemli bir kesimi emperyalizm olgusundan habersizdir. Ve "Gardrop Atatürkçülüğü"* ile Kemalizmi birbirine karıştırmakta, Kemalist kökleriyle bağlarını kaybetmiş olan C.H.P.'nin dümen suyunda rota takip etmektedirler.

Şunu özellikle belirtelim ki, bugün emperyalizmle uz1aşmasına, sermaye çevreleri ve taşra mütegallibesiyle "Orta Sol" paravanası altında flört etmesine rağmen C.H.P., AP ile aynı paralelde görülmez. Temelde küçük-burjuva reformist unsurlara dayanan bu partide, bugün için tali durumda da olsa, "anti-emperyalist ve halkçı unsurlar" yer almaktadır. Fakat içinde *"anti-emperyalist unsurlar da var"* diye de emperyalizmle uzlaşan bu partiyi, akıl almaz bir tutumla Kemalist ilan edemeyiz.

MİLLİ CEPHE POLİTİKASI

"Milli Demokratik Cephe, bütün millici sınıfların öz örgütleriyle katıldıkları bir cephedir", "Proletarya hareketinin güçlenmesi bir yerde milli cephenin güçlü kurulmasına bağlıdır", "Milli cephenin kuvvetli kurulması da, devrimci proletarya hareketinin gücüne bağlıdır." vb.

Meşhur ikili görevde olduğu gibi burada da söylenilenler Marksizmin genel doğrularıdır. Nasıl ki, ikili görevi soyut haliyle bırakmanın pratikte hiçbir değeri yoksa, milli cephe politikasını da bu soyutlama içine hapsederek yine hiç bir soruna çözüm getirmemiş oluruz.

Marksizmin evrensel gerçeklerini inkar edenler hariç, *"sapmalar"* soyut formülasyonlarda belli olamaz. Her çeşit sapma marksizm-leninizmin evrensel gerçeklerini soyut formüller halinde bol bol kullanır. Ancak mesele soyuttan somuta indirgendiğinde iş değişmiş, marksist soyutlamalar artık yerini revizyonizmin somutlaştırmalarına terketmiştir. Bu nedenle kimin doğru kimin eğri yolda olduğunu ortaya çıkartmanın tek yolu leninizmin evrensel ilkeleri ışığında *somutun* tartışılmasıdır. Ve en somut olunması gereken meselelerin başında da *"Milli Cephe Politikası"* gelir. Bu alanda soyut formülasyonlar hiçbir anlam ifade etmez. Milli cephe politikasında her çeşit şemacılıktan, soyutlamalardan, dogmatiklikten, hazır kalıplardan uzak olmalıyız. Örneğin, Milli Cephenin en mükemmel şekliyle sadece her sınıfın öz örgütlerinin katılmasıyla kurulabileceğini düşünmek yanlıştır. Bu milli demokratik devrimin başarıya ulaşması yolunda küçük-burjuva devrimci iktidarının kurulmasının *kaçınılmaz* bir aşama olduğunu düşünmek kadar yanlış bir düşüncedir. (Aynı biçimde küçük-burjuva devrimci iktidarının zararlı olacağını düşünmek de hatalıdır).

Milli Cephe politikasına ilişkin tahlillerimizin önemli bir kısmını; "Ünlü İkili Görev", "Kemalizmin 'Sağı-Solu' ve Asker-Sivil Aydın Zümre" bölümlerinde yaptığımız için, bu bölümde önemli gördüğümüz birkaç nokta üzerinde durmakla yetineceğiz.

Önce köylülük sorunu üzerinde duralım. Niteliği gereği milli demokratik devrim bir köylü devrimidir. Bu nedenle devrim süreci

içinde köylü meselesi çok önemlidir. Öyle ki, örneğin Mao TseTung, Çin toplumundaki sınıfları tahlil ederken, nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil eden *orta ve fakir köylüyü* küçük-burjuvazinin bir bölümü olarak değil de başlıbaşına bir kategori olarak ele almaktadır. (Köylülük ve köylülük dışındaki küçük-burjuvazi diye ayırım yapmaktadır.) Milli Cephenin kurulmasının ilk ittifakı olan işçi-köylü ittifakı aynı zamanda işçi sınıfının bu cepheye öncülüğünün başlıca koşuludur.

Milli cephe iki ittifak üzerinde yükselir; *"emekçi sınıflar ittifakı" ile "milli burjuvazi ve emekçi olmayan halk ile emekçiler arası ittifak"* ve işçi sınıfının öncülüğünün sağlanabilmesi, milli demokratik devrimin başarıya ulaşması meselesi, proletaryanın öz örgütünün, köylüleri etrafında toplayarak sevk ve idare edip etmemesine bağlıdır. Bu nedenle, milli demokratik cepheye, köylülüğün öz örgütüyle katılması pek öyle avantajlı bir durum değildir. Örneğin, cephenin en mükemmel şekline sahip olduğu evrede bile, Çin'de köylülerin öz örgütleri olmamıştır.

Emekçi ittifakı sağlanmadan milli cephenin gerçek anlamda kurulabileceğini düşünmek boş bir hayaldir. Bu dönemde, ikili görevimizden işçi sınıfını örgütlemek ve öz partisine kavuşturmak meselesinin neden ana görev olduğu açıktır; proletaryayı öz partisine kavuşturmak, Milli Cephenin kurulmasının en büyük adımıdır.

Diğer önemli bir mesele, *milli cephe politikasının katı, değişmez bir biçimde ele alınması tehlikesidir.* Her evrede, proleter devrimci şiarlar, bu mücadelenin bütün potansiyel müttefiklerini kazanmaya yönelik olmalıdır. Fakat o evrede karşı-devrim saflarına geçmiş olan potansiyel müttefiklerin düşmanca tavırlarına karşı mutlaka kesin bir tavır alınmalıdır. Elbetteki, bu devrimcilikle karşı-devrimcilik arasında bocalayan küçük-burjuva örgütlerinin, işbirlikçilerle aynı sepete konulması demek değildir.

Herhangi bir evrede, eğer mevcut örgütler küçük-burjuvazinin milli çıkarlarını tam temsil etmiyorsa, güçbirliği politikasının bir amacı da, küçük-burjuvaziyi tutarlı bir biçimde temsil etmeyen bu örgütlerdeki, millici kadroların hakim duruma gelmesine çalışmaktır. Eğer bu mümkün değilse, bu tip örgütlerle küçük-burjuvaziyi çelişkiye sokmak ve onu bu örgütlerden koparmaktır.

Milli Cephe politikasının katı, değişmez olmadığının en güzel örneklerini Çin'in devrimci pratiğinde görmekteyiz. 1927'de Kuomintang'ın milli burjuvazi ve emekçi olmayan halkın önemli kesimlerini peşinden sürükleyerek karşı-devrim saflarına geçmesi üzerine, 1928'de Çin proletarya partisinin ana şiarı *"İşçi-Köylü Cumhuriyeti"* olmuştur. Bu evrede, temel müttefik olan köylüler ve şehir emekçileri aynı zamanda potansiyel müttefikler ve tek devrimci parti, Çin Marksist Partisidir. Bu dönemde milli ve demokratik görevleri zorunlu olarak Çin Marksist Partisi omuzlamıştır.
1935'deki Japon işgali, Çin'deki sınıflar arası ilişkiler tablosunu değiştirmiştir. Bu değişik durumla birlikte, Çin milli burjuvazisi ve emekçi olmayan halk kesimleri tekrar Milli Cepheye yönelmiştir. Ve bunun üzerine Çin Marksist Partisi de "İşçi-Köylü Cumhuriyeti" olan ana şiarını "Halk Cumhuriyeti"ne dönüştürmüştür. O evrede Mao şöyle diyor: "Şimdiki durum, sloganımızı değiştirmemizi gerektirmektedir. Bunun sebebi Japon istilasının Çin'deki sınıf ilişkilerini değiştirmesidir ve şimdi yalnız küçük-burjuvazinin *değil hatta milli burjuvazinin bile anti-Japon mücadeleye katılması mümkündür*". (Emperyalizmle Mücadele, sf. 117, Sol Yayınları)
Bir başka önemli sorun da şudur; Amerikan emperyalizmi, sömürüsünü sadece işbirlikçileri aracılığı ile değil, aynı zamanda devrimci ve millici sınıf ve zümrelerin arasına sızarak, adamlarını sokarak veya bu örgütlerdeki fırsatçı ve yoz klikleri tutarak, bulundukları örgütlerde hakim kılmaya çalışarak sürdürmektedir. Bu nedenlerle potansiyel müttefiklerimizin örgütlerini değerlendirirken dikkatli olmak zorundayız.
Bugün Amerikan emperyalizmine ve onun iktidar aracı olan Filipin tipi demokrasiye karşı takınılan tavır, küçük-burjuvazinin (onun bir kesimi olan asker-sivil aydın zümrenin) gerici bölümleri ile devrimci bölümleri arasındaki seti belirtir. İşbirlikçilerle aynı saflarda yer alan gerici kampın yönetici kliklerine karşı savaşmamız ne kadar yoğun olursa devrimci sosyal demokratlarla güç birliği o kadar etkili olur. Ve sol cephe içinde küçük-burjuvazinin çeşitli unsurlarının daha çabuk yer alması için biz sosyalistlerin Milli Cephe hareketinde, emperyalizmle işbirliği yapanlar bir yana, reformist küçük-burjuva unsurların peşinden gittiği, fakat emperyalizmle flört durumunda olan

örgütlere karşı kararlı savaşmamız gerekmektedir. Bir şeyler yapabilmenin çırpıntısı içinde bocalayan gayri memnun küçük-burjuva unsurların kendi örgütlerine gösterdikleri ve çoklarımız tarafından yanlış anlaşılan sadakat ve "büyük isimlere" körükörüne bağlılıklarını bilerek, bu örgütlerin yoz ve fırsatçı kliklerini, cesaretle ve sabırlı bir mücadele ile teşhir etmeliyiz. Küçük-burjuvazinin gerici liderlerinin *telkin ve tavsiye yolu* ile ikna edilerek Kemalist devrimci çizgiye geleceklerini düşünmek büyük saflıktır. Tersi bir düşünce, yani, "küçük-burjuva taban onların gerçek yüzlerini bilmediği için, yönetici kliklerine savaş açarsak bütün bu tabanı karşımıza alırız" diye düşünmek, "biz şiarlarımızı atarız gelen gelir" düşüncesi kadar yanlıştır. *Milli kurtuluş savaşımız ve Milli Cephenin kurulması açık ve gizli düşmanlara karşı sert bir mücadele olmadan başarıya ulaşamaz.*
Küçük-burjuva unsurların bir anda kitleler halinde devrimci saflara gelmesi olanaksızdır elbette. Bugün, gerici kanadı bir yana, küçük-burjuvazinin en bilinçli kesimi olan Kemalistlerin bile, hemen kararlı bir anti-emperyalist savaşçı durumuna geçecekleri *hiçbir ara aşama olmaksızın, doğrudan doğruya* her çeşit anti-emperyalist eyleme destek olacakları hayal edilmemelidir. Hatta öz örgütleriyle kesin mücadele içine girdikleri evrede bile bir müddet bizlerle beraber aynı cephe içinde yer almamaya dikkat edebilirler. Aynı cephede ortak düşmana karşı omuz omuza olmak, öyle zannedildiği gibi sözlü-yazılı eleştiriler veya dostluk temennileri ile değil, (sadece değil) hele dalkavukluk ve sırt sıvazlamalarıyla hiç değil, oldukça güç ve karmaşık bir mücadele süreci içinde sabırlı bir mücadeleyle ilkelerden taviz vermeyen sosyalistçe bir tutumla, yiğitçe ve mertçe emperyalizme karşı dövüşerek, saygınlıklarını kazanmakla mümkündür. Ancak bu yolla emperyalizmin ideolojik ihraç metası olan anti-komünizm şartlanmasından onların kurtulması süratle mümkün olabilir.
Ancak ve ancak sapına kadar sosyalist olanlar, emperyalizme karşı mücadelede hem kendi saflarında hem de bütün anti-emperyalist sınıf, zümre ve örgütler arasında birleştirici ve yönlendirici olabilirler...
Bu bölümü bitirirken kısa bir hatırlatma yapalım.
Milli bağımsızlık ve gerçek demokrasi için Amerikan emperyalizmine karşı en sert bir şekilde mücadele verirken, bunu Kemalist

devrimciler olarak değil, proleter devrimciler olarak yapmaktayız. Halkımızın kurtuluşunu bir küçük-burjuva yurtseveri olarak değil, proleter devrimcileri olarak savunuyoruz. *Bu nedenle, II. milli kurtuluş savaşımızda, esnek bir milli cephe politikası izlerken, emperyalizme ve müttefiklerine karşı millici güç1er ile birlikte hareket ederken, işçi sınıfını ve sosyalizmin gerçekleşmesinin tarihi zorunluluğunu bir nebze bile aklımızdan çıkarmamamız gerekir.*

KİTLE ÇİZGİSİ VE SAĞ SAPMA

Yazının uzunluğunu ve konunun da önemini dikkate alarak; bu bölümü ayrı bir yazı konusu olarak ele alıp irdeleyeceğiz. Burada birkaç noktaya değinmekle yetineceğiz.

Kitle çizgisi, marksist hareketin bel kemiğidir. Marksist hareketi her çeşit küçük-burjuva hareketinden ayıran bir seddir, kitle çizgisi. Marksist devrim teorisinin üç ana ilkesinden biri ve belki de en önemlisi, devrimin kitlelere dayandırılmasıdır.

Kitle çizgisi, mücadelenin herhangi bir aşamasının herhangi bir evresinde, o evrenin şartları altında, çıkarları devrimde olan yığınlara dışarıdan verilecek olan bilincin biçim ve özelliklerini, taktik ve şiarlarının niteliklerini tayin eder.

Kitle çizgisi, marksist olduğunu söyleyen her fraksiyonun ideolojik görüşüne göre (marksist veya oportünist ideolojiye göre) değişik yollar çizer. Örneğin, ekonomizmin çizdiği kitle çizgisi ile leninizmin çizdiği kitle çizgisi apayrıdır. Ekonomizmin kitle çizgisi, kuyrukçu bir kitle çizgisidir. Ve leninist kitle çizgisi onun için bir "sol sapma", "sol maceracılıktır" Ve bu düşünceye göre de Lenin ve bolşevikler, "Blanquistler", "Anarşistler" ve maceracılardır. Aynı şekilde Çin'de, kuyrukçu Çen Tu Hiseu'ye göre, Mao Tse-Tung ve arkadaşları, kitle çizgisinin dışına düşmüş olan sekterlerdir, çünkü o evrede proletaryaya değil, Çin milli burjuvazisine öncülük tanınması gerekmektedir. Ve Güney Amerika'daki oportünist komünist partilerine göre de, Fidel, Guevara ve arkadaşları, "maceraperestler" ve Küba'daki marksist devrimci hareketi baltalayan hainlerdir (!).

Türkiye'de ise, II. Enternasyonal'in "takipçilik ideolojisi"ni derinleştirmekte olan sağ sapmaya göre, proleter devrimci çizgi "sol oportünizmin" ve "maceracılığın" yoludur.
Açıktır ki, kendi görüş1erini ve çizgilerini kabul etmeyen, onların pasifizmine ayak uydurmayan kişi, her çeşit sağ sapmaya göre "sol maceracı" ve "sekter"dir.[38*] Ve gençlik kesimindeki proleter devrimcileri değerlendirmede, teslimiyet oportünizminin dilinde "Gauchiste" sözcüğü, sağ sapmanın ağzında *"küçük-burjuva maceracıları"* olarak şekillenmektedir. Lenin'in belirttiği gibi, ister sağdan gelsin, ister soldan, temelin yanlış analizine dayanan bütün görüşler, nihai olarak çakışır.
1903-1905 Rusya'sında, "Sosyal Demokratik İşçi Partisinde, işçiler henüz yer almamıştır, parti sadece aydınlara dayanmaktadır" diyerek Çarlığa karşı mücadelede liberal burjuvazinin o evrede öncü bir rol oynamasını savunarak, aksini ileri süren leninist çizgiyi maceracılıkla suçlayan Axelrod'un kitle çizgisi ne kadar devrimci idiyse, 1970 Türkiye'sinde, "proletarya öncülüğünün objektif şartları demokratik devrim için olgunlaşmamıştır", "içinde bulunduğumuz aşama, henüz sosyalist aydın kadroların meydana gelmesi aşamasıdır" diyerek emperyalizme ve feodalizme karşı mücadelenin bu evresinde küçük-burjuvazinin ön planda rol oynamasını savunan sağ görüşün kitle çizgisi de o kadar devrimcidir.
Ve Lenin, ne kadar *maceraperestse, sağ görüşün "maceracılıkla" suçladığı militanlar da o kadar maceracıdırlar!..*

SONSÖZ

Saflarımızda bir sağ sapmanın ortaya çıkması kötü bir şeydir elbette. Ama bu, kaçınılmaz ve varlığı da objektif bir gerçek olduğuna göre, bu sapmanın açıkça belirtilmesi, ortaya çıkartılması sosyalist mücadelenin esenliği açısından zorunludur. Devrimci proleter hareketin sınırları kesin çizilir ve hareketimiz güçlü bir raya oturur, saflarımız çelikleşir.
Böylelikle kötü bir şey, güçlü bir oluşumu sağlar.

Saflarımızdaki sağ sapma, marksizmin lafızları arkasına gizlenerek laf ebeliğini ve "gevezeliğini" bir süre daha sürdürecektir. Ne var ki, Türkiye 1960'ların değil, 1970'lerin Türkiye'sidir ve gerçekle sahteliğin, oportünizmle devrimci teorinin açıkça seçilebildiği bir ülkedir.
Biz biliyoruz ki, oportünizm çeşitli biçimlerde devrimci proletarya hareketini saptırmaya, çarpıtmaya çalışacaktır. Fakat bu saptırma gayretleri boşunadır. Ülkemizin devrimci pratiği ve 19. yy. sonlarından bugüne kadar devam edegelen devrimci marksizm ile revizyonizm ve oportünizm arasındaki ideolojik mücadelelerin tarihi ve vargısı, devrimci marksist çizgi ve yol hakkında bizlerin en sağlıklı kılavuzudur. Mücadelemizin her döneminde, tekelci dönem marksizmin yüce bayrağı, ülkemizin somut pratiği önünde dalgalanacaktır.

MAHİR ÇAYAN
Ocak 1970

Dipnotlar

[*] Bu yazı, ilk kez Ocak 1970 tarihinde Aydınlık Sosyalist Dergi'nin 15. sayısında yayınlanmıştır.
[1*] Dr. Hikmet Kıvılcımlı, "Türkiye'de Kapitalizm" Cilt: 1, sf.18, 20. Tarihsel Maddecilik Yayınları.
[2*] Aybar oportünizmi, bu etkenlerden sadece birisinin etkisi ile mi oluşmuştur, yoksa her ikisi de birden mi etkili olmuştur? Hangisi ana, hangisi tali etkendir? gibi sorular, objeküf bir değerlendirmenin dışındadır.
[3*] Kuyuya Atilan Taş, Emek, Sayı: 5, sf. 4. Italikler bize aittir.
[4*] Hare ve Macomber Amerikan kongresi önünde "Geleneksel Yöneticilerden" yakınmaktadır : "Bürokrasinin bir kısmının, dış yardımlara tüm sempati ile baktığı konusunda şüpheliyim... Türkiye'de özel sektöre daha çok rol verildiğini görmenin sabırsızlığı içindeyiz,

seçimle işbaşına gelen yeni iktidar da aynı şeyden şikayetçidir". (D.Avcıoğlu, Yön, 14 Ekim 1977, s.8-9-10)

[5*] Yön'ün Aybar-Aren, İdris ve Divitçioğlu oportünizmine karşı açtığı mücadele, sosyalist saflarda hızlı bir uyanışı sağlamıştır. Özellikle E.Tüfekçi ve Vahap Erdoğdu'nun yazıları...)

[6*] Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine, s.464, Aydınlık, Sayı 12

[7*] Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine, s.464, Aydınlık, Sayı 12

[8*] Lenin, Marksizmin Kaynağı, s.48, Gün Yayınları

[9*] Görüldüğü gibi sadece sosyalist devrimi sunmakla sosyalist olunamıyor, hatta bazen bu eylem kişiyi alçaklık mertebesine oturtabiliyor.

[10*] "Leninist Kesintisiz Devrim" ile Troçkist "Sürekli Devrim" teorilerini özellikle birbirine karıştırmamak gerekir. Leninist tahlil, somut durumların somut tahlilinden hareket ettiği halde, Troçkist tahlil, soyutun tahlilidir ve zaman ve mekan mefhumlarını dikkate almayan metafizik bir formüldür. 1905 demokratik devrim döneminde Troçkist formül özet olarak şudur : "Devrimcilerin önündeki aşama, burjuva devrimci aşamadır. Rus burjuvazisi tarihi kaçırdığı için, bu devrimin temel gücü Rus proletaryasıdır. Bu yüzden her iki devrim (burjuva devrimi ve sosyalist devrim) giderek bütünleşecektir. Geçici bir "İşçi Hükümeti" kurulacak ve böylece burjuva devrimi proleter bir devrim olacaktır. Politik iktidarı eline geçirmiş olan işçi sınıfı kırlarda tarımın kollektivizasyonunu gerçekleştirecektir. Buna, o zamana kadar işçi sınıfını destekleyen mülkiyet düşkünü köylüler direnecektir. Ayrıca Rus burjuvazisinden başka Avrupa burjuvazisi de, Rus işçi sınıfı iktidarına karşı harakete geçecektir. Fakat, batı burjuva devletlerinin müdahaleleri önlenebilecek; çünkü Rusya'daki sosyalist devrim süratle batıya sıçrayacak, Avrupa proletaryasını harekete geçirecektir. Böylece devrim, sürekli devrim olacaktır.

[11*] Bu konuda geniş bilgi için bkz."Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşiniz" Bilim ve Sosyalizm Yayınları. "Azgelişmiş Ülkeler ve Askeri Darbeler", "Afrika'daki Milli Kurtuluş ve Sosyalizm Hareketleri"

[12*] İtalikler bize aittir.

[13*] İtalikler bize aittir. (D.Avcıoğlu, bilindiği gibi kitabında, Milli burjuvazinin varolmadığını ileri sürmektedir. Aslında Avcıoğlu bunu ileri sürmek zorundadır, çünkü savunduğu "kapitalist olmayan yol" tezine göre, bu tezin geçerli olduğu ülkelerde toplumsal gücü temsil eden iki grup vardır, ve bu iki grup da küçük burjuva aydın zümreden gelmektedir; bir kesimi "bürokratik burjuvazi" adı altında emperyalizm ile işbirliği yaparak "kapitalist yol"u savunmaktadır, diğer kesimi ise "demokratik devrimci güçler" olarak "kapitalist olmayan yol"un izlenmesini istemektedir. Milli burjuvazinin çekirdek halinde de olsa varlığı, bu görüşe ters düşmektedir, çünkü ülkede modern sınıflaşma oluşmamıştır).

[14*] Ülkede devrimci sınıf ve zümrelerden herhangi biri, o evrede işçi sınıfına nazaran daha faal ve aktif olsa bile, proleter devrimcilerin görevi, "ülkenin iktisadi gelişme seviyesi müsait değildir" diyerek işçi sınıfına ikincil bir rol atfedip, işçi sınıfını bu sınıf veya zümrenin peşine takmak değil, bu sınıf veya zümreyle birlikte ortak düşmana karşı savaşta bir yandan bu dosta omuz vermek, itelemek, diğer yandan da öncülüğü kazanmaya çalışmaktır.

[15*] İtalikler bize aittir.

[16*] "Leninizmin İlkeleri", sf. 32, Sol Yayınları. Herhangi bir tereddüde yer bırakmamak için şunun açıklanması yararlı olacaktır. Stalin'in, "emperyalist dönemde proletarya devrimleri için proletaryanın objektif şartları artık olgunlaşmıştır" sözünü leninist devrim anlayışı içinde ele almak gerekir. Şöyle ki, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede proletarya hegemonyasının objektif şartlarının varolması demek, "sürekli devrim anlayışı içinde proletaryanın, zincirin ilk halkasını omuzlayarak başarıya ulaştırıp, ikinci halkaya, 'sosyalizme' geçebilmesi için ülkenin gelişme seviyesi elverişlidir" demektir. Yoksa tek aşamada proletarya devrimini yapması demek değildir. Böyle bir düşünce anti-leninist ve bir bakıma Trotskist düşüncedir. İkinci önemli husus da şudur: Proletarya hegemonyasının objektif şartlarının varolması ile devrimin objektif şartı (devrimin temel kanunu) birbirine karıştırılmamalıdır. Lenin'in ihtilâlci kriz teorisine göre devrimin temel kanunu şudur, "Bir devrimin olabilmesi için, sömürülen ve ezilen kitlelerin eskiden olduğu gibi yaşamanın imkansızlığının bilincine varmaları ve değişme istemeleri yeterli değildir. Devrim olabilmesi için sömürenlerin eskiden olduğu gibi yaşayamamaların ve hükümet edememeleri gerekir. 'Milli ölçüde genel bunalım olmadan devrim imkansızdır'." (Lenin'in Hayatı ve Eserleri, sf 36, İtalikler bize aittir)

[17*] Mao Tse-Tung, Yeni Demokrasi, sf. 44, Sosyal Yayınları.

[18*] Lin Piao, Yaşasın Halk Savaşının Zaferi, sf. 26 ve 54, Bilim ve Sosyalizm Yayınları.

[19*] Teori - Pratik, sf. 235-137, Mao Tse-Tung, Sol Yayınları

[20*] Yeni Demokrasi, sf. 97, Mao Tse-Tung. Sol Yayınları.

[21*] "Sosyalist Devrim", sf. 3 1, Fidel Castro.

[22*] Felsefenin Temel İlkeleri, sf. 194, George Politzer, Sol Yayınları.

[23*] Lenin, Napolyon'un bu sözünü işçi sınıfına güvenmeyen eyyamcılar için kullanmıştır.

[24*] Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık, Sayı: 12, sf. 446.

[25*] Türkiye'deki sosyalist hareketin etkinliğine örnekler verelim: FKF'nin Türkiye politik konjonktüründeki etkinliği, (TDGF bilimsel sosyalizmi öğrenme yolunda gayret gösteren ve bu yolla devrimci pratiğe katılan sosyalist gençliğin örgütüdür) işgale varan köylü ve işçi hareketlerinde, o bölgedeki proleter devrimcilerin bu hareketleri örgütleme ve kanalize etmelerindeki etkinlikleri, devrimci yayın organları olarak, Aydınlık, Türk Solu'nun, Türkiye politik hayatındaki etkinlikleri, (oportünizmin bütün denetimine ve sosyalist bir niteliğe sahip

olmamasına rağmen) TİP'in, içindeki proleter devrimci unsurların itelemeleri ile de olsa, Türkiye politikasındaki etkinliği. (Daha pek çok ömek verebiliriz).

[26*] Milli kurtuluş savaşmızdan bugüne kadar ki süregelen proleter devrimci mücadele öyle pek kolaylıkla azımsanacak bir şey değildir; 20 Eylül 1919'da Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası'nın kurulması, kurulmasından 3 ay sonra 2000 işçi delege ile ilk kongresini yapmış olması, İngiliz sansürüne rağmen marksist bir yayın organı olan Aydınlık'ın çıkartılması, 1946'da Türkiye Sosyalist Emekçi Köylü Partisi'nin kurulması ve bu ara dönemde siyasi irticaya karşı, demokrasi düşmanlarına bile şapka çıkarttıracak kadar güçlü bir mücadele verilmiş olması, 951 olgusu, Vatan Partisi'nin kurulması öyle bir kalemde karalanacak olgular değildir.

[27*] Elbette "oy mekanizması" kesin bir ölçü değildir. Ama, bir birikimin ifadesidir.

[28*] Lenin, Küçük-Burjuva Sosyalizmi ve Proletarya Sosyalizmi, Seçme Yazılar, sf. 69.

[29*] Lenin, Ne Yapmalı?, sf. 1 10, Sol Yayınları

[30*] Elbetteki iki çelişik yönü aşamalara göre gok katı bir şekilde ayıramayız. Fakat her aşamada genellikle bir tanesi ana, diğeri tali durumunu, o aşamanın sonuna kadar sürdürür. Yani marksist diyalektik analize göre mücadelenin her aşamasında ikili görevlerden birinin diğerine ağır basması gerekir.

[31*] Erdogan Güçbilmez, Ömer Özerturgut'un TDGF kurultayındaki konuşmalarından.

[32*] Ö. Özerturgut ile röportaj, Devrim, Sayı: 5

[33*] Aydınlık'ın 14. sayısındaki (Bu yazı Aydınlık'ın 14. sayısından önce yazılmıştır) Halil Berktay'in "Bilimsel Sosyalist Devrim Anlayışı" yazısı, Ş. Alpay'in "Türkiye'nin Düzeni Üzerine" yazısından sonra, sağın takipçilik ideolojisinin diğer bir yazılı belgesidir.

H. Berktay, içinde bulunduğumuz evrede, proleter devrimcilerinin küçük-burjuva radikalleri ile olan güç birliği ilişkisinin "Dostluk-Destek-Eleştiri" ilişkisi olduğunu söylemektedir. Kendisi -bunun kuyrukçuluk olmadığını söylemesine rağmen- bu politika sağ kuyrukçu bir politikadır. Bu politika küçük-burjuva radikalliğinin saflarımızda yankısından başka bir şey değildir. Milli demokratik devrim mücadelesi, içinde ayrıca evrelere ayrılmış çeşitli aşamalardan geçecektir. Herhangi bir evrede proleter devrimci akım, çeşitli nedenlerin etkisiyle küçük-burjuva radikal akıma nazaran daha az güçlü olabilir. Fakat proleter devrimcilerin bu evredeki görevi, "dostluk- destek- eleştiri" teranesiyle proleter devrimci hareketi, küçük-burjuvazinin peşine takmak, küçük-burjuva devrimcilerine öncülük için açık bono vermek değildir. Milli demokratik devrim mücadelesinin her evresinde, proleter devrimci güçbirliği politikası, "hem mücadele, hem dostluk" politikasıdır; ortak düşmana karşı savaşta dostluk, Milli Cephenin öncülüğü için de mücadeledir.

"Dostluk-Destek-Eleştiri" politikası, Chen Tu Hsieu'nun "hep dostluk, mücadele yok"

biçimindeki sağ oportünist politikasının değişik ifade biçiminden başka bir şey değildir.

[34*] İtalikler bize aittir. Görüldüğü gibi asker-sivil aydın zümre ile Kemalizm eş anlamda kullanılmaktadır.

[35*] Kemalizmi sağ- sol diye ikiye ayırıp, bugün emperyalizmin dümen suyunda rota takip edenleri de Kemalizmin safları içine sokmak, proleter devrimci taktik açısından da yanlıştır. Kemal Satır'a veya Bülent Ecevit'e Kemalist dersek, Süleyman Demirel veya Metin Toker'e ne diyeceğiz? Çünkü onlar da Kemalizme sahip çıkmaktadırlar. (Dış Basın, LE MONDE yeni hükümeti kapitalist metotlara ve batıya çok bağlanan ve kemalist olduğunu söyleyen muhafazakar bir ekip diye tanımladı.)

[36*] İtalikler bize aittir. "Devrim Silahı Olarak Felesefe" Aydınlık, Sayı: 6, sf. 482-483.

[37*] Sağ sapmanın CHP hakkındaki değerlendirmesinin temelinde bu düşünce yatıyor zannederim.

[38*] Milli Demokratik Devrimi stratejik planda savunan sağ sapma ile, nihai tahlilde emperyalizme teslimiyeti savunan öteki sağ oportünizmi birbirine karıştırmamak ve aynı kefeye koymamak gerekir. Çünkü bir taraf en azından milli bağımsızlık için mücadeleyi savunmaktadır.

Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine [*]

Bilindiği gibi, Aydınlık Sosyalist Derginin 12. sayısında çıkan "Türkiye'nin Düzeni Üzerine" adlı yazıda sergilenen görüşün biz sağ oportünist bir görüş olduğunu belirterek, genel olarak bu yazıda atıfta bulunarak milli demokratik hareket etiketi altında uç veren bu sağ oportünizmi "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısıyla Aydınlık Sosyalist Derginin 15. sayısında eleştirmiştik. Bu yazımız "Proleter Devrimci Aydınlık"ın 16. sayısında "Aydınlık'ta Dünya ve Türkiye" 17. sayısında da Şahin Alpay imzalı "İşçi Sınıfı ve Milli Demokratik Devrim" yazılarında yeni oportünizmin eleştirisine hedef oldu. (Her ne kadar "Proleter Devrimci " Aydınlık'ın yazarı adımızı vermiyorsa da yazısını, bizim yazımızın eleştirisi üzerine kurmuş olduğunu en dikkatsiz okuyucu bile anlamıştır.)
Meseleleri bilen bir okuyucunun hemen anlayacağı gibi, bu yazılar aslında eleştiri konusu bile olamayacak kadar çelişkiler, kavram karışıklıkları ve rastgele yapılan aktarmalarla doludur. Hatta böyle bir yazıyı eleştiri konusu olarak almanın gereksiz zaman harcaması olduğu bile ileri sürülebilir. Fakat biz bu yazıların, iyiniyetli, yürekli fakat ideolojik aydınlığa sahip olmadıklarından dolayı hasbelkader yeni oportünizmin saflarında yer alan birkaç arkadaşın kafalarını daha da bulandıracağını düşünerek gerçekten sıkıcı olan bu işi omuzladık. Bizi buna zorlayan diğer bir etken de, bilimsel sosyalizmin ustalarının her çeşit sapmaya karşı "cehaletin ürünü olanları bile" ciddiye alarak bunlarla mücadele etmeleri ve bizim bu devrimci tutumdan ders almamızdır. Yankee emperyalizminin işgali altındaki ülkemizde proletaryanın devrimci mücadelesi emperyalizme ve onun uzantısı olan oportünizmin her türüne karşı verilecek sert mücadelelerle güçlenecektir. "Proleter Devrimci" Aydınlık'ta çıkan bu iki yazıyı esas olarak alıp, genel olarak yeni oportünizmin bir daha eleştirisini yaparken ele alacağımız sorunlar esasa ilişkin olacaktır. [1*] Önceki yazımızda olduğu gibi, "kriminolojinin sahasına giren" hataları dikkate alıp ikinci dereceden hatalara değinmeyeceğiz. Yoksa bütün bir Aydınlık'ı, bu eleştirilere ayırmak gerekir.
Eleştirimize girmeden önce, oportünizmin genel özellikleri üzerinde kısaca duralım. Oportünizm bukalemun gibidir. Çeşitli kılıklara bürünerek sosyalist hareket içinde ortaya çıkar. Oportünizmin kılık kıyafetini o ülkenin ekonomik ve sosyal bünyesi, işçi sınıfının politik bilinç ve örgütlenme seviyesi, kısaca ülkenin içinde bulunduğu devrimci aşamanın niteliği belirler. Ancak her çeşit oportünizm proletaryanın devrimci potansiyeline inanmamaya dayanır. Genellikle sağ oportünizmin temelinde *korkaklık, azimsizlik, ve proletaryanın devrimci zaferine inanmamak* yatar. Bu yanlarını örtmek için o, en "keskin" gözükmek

zorundadır. Aslında ise Marksizmin lafızlarına, Stalin'in deyişiyle kölece bağlı kalarak pasifizmini sergiler. Bir başka deyişle pasifizm aynı zamanda dogmatiktir de. "Vebadan korkar gibi devrimden korkan" İkinci Enternasyonal oportünizmi bunun en somut örneğidir. Bunlar Marksizmde neyin kesin olduğunu yani Marksizmin belkemiği olan diyalektiği hiç ama hiç anlamış değillerdir. Ve hepsinin de ortak yanı Kautsky'lerden ve Plehanov'lara kadar, korkaklıklarını en süslü ve devrimci lafızlarla maskeleyerek Marksist önermeleri içi boş dogmalar haline getirmekte gösterdikleri bilgiçlik ve lafazanlıklarıdır.

Oportünizmde *ilke istikrarı* diye birşey yoktur. Düne kadar savunduğu ilkelerin niteliği kitlelerin gözünde açıklığa kavuşunca, o bu ilkeleri en ağır suçlamalarla karalar. Onun için tek şey önemlidir : "Herşeye rağmen proletaryanın devrimci hareketini nasıl pasifize edebilirim?". Bu eyleminde Marksist ilkeler sadece basit birer araçlardır. Ülkemizdeki yeni oportünizmin sözcülerinin yazı ve sözleri bunun en somut örnekleridir. Biz bu yazıda bunları sergileyerek bu fraksiyonun nasıl bir "İlkeli Birlik" olduğunu ortaya koyacağız.

MARKSİST METOT ÜZERİNE

Her çeşit oportünist tahlil, Marksist metotu bir tarafa bırakır. Açıklayalım : "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısında sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin bağımsızlıklarına kavuşarak sosyalizme geçişlerine ilişkin Marksist çevrelerdeki bir tartışmanın varlığından söz ederek bu görüşleri çok kısa bir şekilde özetlemiştik. "Türkiye'nin iktisadi gelişme seviyesi işçi sınıfının siyaset sahnesindeki rolünü ikincil kılmaktadır" diyerek işçi sınıfı belli bir güce erişinceye kadar küçük burjuva devrimci iktidarını savunan yeni oportünizmin aslında milli demokratik devrim teorisini değil de, kapitalist olmayan yol revizyonist tezinin birinci görüşünü savunduğunu belirterek "işçi sınıfının öncülüğü olmadan sosyalizme geçişi mümkün görmek boş bir hayaldir, fakat sosyalizme geçişi mümkün görmemek şartıyla bu görüş (yeni oportünizmin görüşü) çok özel şartlar altında olan, işçi sınıfı var sayılmayacak kadar zayıf ve cılız olan Kamerun, Brundi, Bassutolan gibi Afrika ülkelerinde işçi sınıfı belli bir güce sahip olana kadar tatbik imkanına sahip olabilir" [2*] dedik. Bu sözlerimizden bu ülkeler için bizim kapitalist olmayan yolu savunduğumuz sonucunu çıkarmak akıllılığını gösteren yeni oportünizmin bir sözcüsü, hem Milli Demokratik Devrimi tek devrimci çizgi olarak kabul ettiğimizi hem de kapitalist olmayan yolu savunduğumuzu iddia ederek bunun gülünç olduğunu söylüyor. (Bkz. Şahin Alpay, "İşçi Sınıfı ve Milli Demokratik Devrim", PDA, Sayı: 7, s: 366)

Marksist metottan habersiz olduğu anlaşılan, milli demokratik hareket adı altında kapitalist

olmayan yol revizyonist tezini savunan bu yazarın bu eleştirisi gerçekten bir hayli eğlendiricidir. Bizim *italikle* yazmış olduğumuz "olabilir" ibaresinin anlamı açıktır. Burada, yeni oportünizmin milli demokratik hareket tezinin, Türkiye gibi dört milyona yakın işçisi bulunan bir ülkede değil de olsa olsa, işçi sınıfı yok sayılabilecek kabile ilişkilerinin derin izlerini taşıyan bazı Afrika ülkelerinde ileri sürülebileceği daha doğrusu tartışılabileceği kastedilmiştir. Bundan, bu ülkelerde kapitalist olmayan yolun geçerli olduğu sonucu çıkartılabilir mi? Kesinlikle hayır. Biz bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkeler için tek devrimci çizginin Milli Demokratik Devrim çizgisi olduğunu defalarca belirttik ve o yazımızda da bu çizginin dışındaki yolun, yani kapitalist olmayan yolu savunan görüşün temelinde tarihi materyalizme aykırı bir düşünce olan "her şeyi silahlar belirler" teorisinin yattığını söyleyerek, revizyonist bir çizgi olduğunu açıkça belirttik. Bazı Afrika ülkeleri için bu milli demokratik hareket tezinin tartışılabileceğini söylerken ulus bilincinin fazla gelişmediği, kabile hayatının derin izlerini taşıyan, işçi sınıfı yok sayılabilecek bazı ülkelerde, değil Marksist bir partinin, birkaç aydının dışında gerçek bir Marksist fraksiyonun bile olmadığı gerçeğini dikkate aldık. [3*]

Dünya çapında takip edilecek yol hakkında revizyonist nitelikte olan bir tezin, bazı özel ve istisnai şartlar altında olan ülkelerde *"olabilir"* şartlı sınırlamasıyla tartışma konusu olabileceği, Marksist tahlil metodunun yani somut durumların somut tahlilinin gerektirdiği bir zorunluluktur. Marksizmin büyük ustalarının tahlillerinde bu şartlı sınırlamayı, bu olabilirliği görmekteyiz. Örneğin Marx, Engels, Lenin'in tahlillerinde...

Barışçıl yoldan bir sosyal devrim olabileceğini savunan Laselle ve Proudhon'u en sert biçimde eleştirerek, sosyal devrimin tek yolunun *şiddet* olduğunu belirterek barışçıl yolun reformistlere ait olduğunu söyleyen Marx ve Engels, çok özel şartlara sahip İngiltere ve Amerika'da devrimin bir ihtimal olarak barışçıl bir yol izleyebileceğini söylüyorlardı. Tekelci kapitalist dönemde artık Marx ve Engels'in bu şartlı sınırlamasının da geçerli olmadığını söyleyerek, barışçıl yoldan sosyalizme geçilebileceğini öneren İkinci Enternasyonal partilerini hainlikle suçlayan Lenin, 1917 Mayıs'ında Rusya'da çok özel ve istisnai şartların ortaya çıktığını bu nedenle sosyalizme barışçıl bir yoldan *geçilebileceğini* söylemektedir. [4*]

"Proleter Devrimci" Aydınlık'ın yazarının mantığına göre, barışçıl yoldan geçişi ihanet olarak nitelendiren Marx, Engels ve Lenin şartlı sınırlama içinde *"mümkündür"* dedikleri için kendi kendileriyle çelişkiye düşmüşlerdir! Gerçekten komik duruma düşenler, bizim şartlı sınırlama içinde kendilerinin ileri sürdükleri tezin tartışılabileceğini söylememize karşı çıkanlardır. Hele "devrimde (Milli Demokratik Devrim kastediliyor -M.Ç.) küçük burjuvazi öncü olsun, proletarya öncü olsun sömürge ülkelerinin önündeki hedef mili demokrasidir, sosyalizm değil." (Bkz. Ş. Alpay, Aydınlık, Sayı: 12, s: 471) diyerek Milli Demokratik Devrimin küçük-burjuvazinin de öncülüğünde olabileceğini mümkün gören, sonra da "öncülük pazarlık

konusu değildir" diyen M. Belli'yi sağ oportünizmle suçlamaya kalkan böyle ne dediği belli olmayan *eyyamcı* bir yazarın eleştirisi hiç ama hiç *ciddiye* alınmaz! [5*]

"Sağ Sapma Devrimci Pratik ve Teori" yazısında, feodal kalıntıların % 5 olduğunu iddia ederek, buradan Türkiye'deki baş çelişkinin proletarya ile burjuvazi arasında olduğu sonucuna varan *Emek* oportünizminin, vardığı bu sonucun yanlış olduğunu belirterek, üretim ilişkisi olarak feodalizmin % 5 değil de % 05 olması halinde bile bizim gibi emperyalizmin işgali altındaki bir ülkede ilk hedefin zorunlu olarak Milli Demokratik Devrim olduğunu söyledik. Ve baş çelişmenin de, *üretim ilişkilerinden* çıkartılamayacağına ilişkin olarak da, 1941-44 emperyalist kapitalist Fransa'sında baş çelişkinin (nihai tayin edici temel çelişki değil) proletarya-burjuvazi arasında değil de, istilacı Alman emperyalizmi ve gerici Vichy burjuvazisi ile burjuvazinin millici fraksiyonu dahil bütün Fransız ulusu arasında olduğu örneğini gösterdik. (Bkz. Aydınlık Sosyalist Dergi, Sayı: 15, s: 208)

"Proleter Devrimci" Aydınlık'ın bu tahrifatçı yazarı, *Aristo mantığı* ile bizim 1944 emperyalist Fransa'sında Milli Demokratik Devrim yapıldığını iddia ettiğimiz sonucunu çıkartmış (!). İşte karavana atmak buna denir! Dünyanın ilk burjuva demokratik devrimlerinden bir tanesinin yapıldığı Fransa'da, demokratik devrimin tekrar yapıldığını hiç kimse ileri sürmemiştir ve sürmez. Hele belli bir seviyesi olması gereken ideolojik bir polemikte de, "karşı taraf bunu söyledi' diye bir iddiada da bulunulmaz. Ancak bunda bizim için *şaşılacak* bir taraf yoktur.

Sen yazının başından beri Milli Demokratik Devrimin sömürge, yarı-sömürge ve feodal kalıntıların olduğu ülkelerin önlerindeki zorunlu devrimci adım olduğunu istediğin kadar söyle, bu yazar bu tahrifi mutlaka yapacaktır! Çünkü *tahrifat ve yalan* bu eyyamcı yazarının politik aletleridir.

Bu tahrifi yaptıktan sonra bakın aynı yazar ne diyor, "İşgal altında olsun olmasın Fransa gibi kapitalist emperyalist bir ülkede devrimci şiar sosyalist devrimdir". (Bkz. Şahin Alpay, PDA, Sayı: 17, s: 366) Bu görüş ile, anti-emperyalizmi de kapsıyor diyerek, sosyalist devrim şiarının sosyalistlerin dışındaki millici güçlere de hitap ettiğini iddia eden Aren-Boran oportünizminin görüşü arasında *temelde* hiçbir fark yoktur. [6*] Oysa evre ve devrimci şiar *her zaman* üretim ilişkilerine göre tespit edilemez. Kapitalist bir ülkede baş çelişki proletarya ile burjuvazi arasındadır. Ama bir dış müdahale bu çelişmeyi *geçici* olarak ikinci plana iter ve o anda baş çelişme de bu dış müdahaleye, istilaya göre biçimlenir. Ve bu yeni çelişmeye göre, proletaryanın partisi, taktiklerini ve devrimci şiarını ayarlar. II. yeniden paylaşım savaşı kapitalist Fransa'sındaki, proletarya-burjuvazi baş çelişkisi, Alman istilası üzerine geçici olarak tali plana geçiyor ve Alman emperyalizmi + Vichy gerici burjuvazisi ile Alman emperyalizmine karşı olan burjuvazinin milli fraksiyonu dahil bütün Fransız ulusu arasındaki çelişki bir süre için baş çelişki oluyor. Bu evrede Fransız Marksistlerinin baş görevi bu çelişkiyi çözümlemektir. Farklı nitelikteki çelişmelerin farklı metotlarla çözümlenmesi Marksist

diyalektiğin gerektirdiği bir zorunluluktur. İşgalci düşman ile ulus arasındaki çelişki de sosyalist devrim yolu ile değil, *milli devrimci savaş* yolu ile çözümlenir. Bu nedenle bu evrede FKP'nin gündeminde Sosyalist Fransa değil, *"Bağımsız Fransa"* vardır. Çünkü Sosyalist Fransa'nın yolu, Bağımsız Fransa'dan geçmektedir. Ve FKP, "Bağımsız Fransa" devrimci şiarı etrafında bütün Fransız yurtseverlerini toplayarak geniş bir *milli cephe* kurup bu çelişkiyi çözümlemiştir. Bazı "solcular" Fransız Komünist Partisi'ni bu oportünist yazar gibi, şartlar ne olursa olsun devrimci şiar "Sosyalist İktidar"dır, diyerek eleştirmişlerdir. [7*] Burada sözü, Fransız Komünist Partisi üyelerine bırakalım: " ... Bazı kişiler 1944'de KP'nin yönettiği Fransız proletaryasının iktidarı alacak güçte olduğuna ve bunu yapmamakla otobüsü kaçırdığına içtenlikle inanırlar. İlk bakışta çekici bir değerlendirme ama yanlış... İlk önce mukavemetin amacı ve karakteri hakkında bir yanılma var. Mukavemetin hedefi proletarya devrimi değil, ülkenin işgal altından kurtulması ve faşizmin yok edilmesiydi. Böyle bir amaç her çeşit Fransız vatandaşını bir araya topladı. Mukavemet büyük bir *milli davranış* oldu. Onun hakim çizgisi budur. Fransız komünistlerinin değeri, durumu bütünü içinde anlamaları oldu; onun için Hitler'e ve suç ortaklarına karşı mücadelede geniş bir *Milli Cephe* kurmaya çalıştılar ve mukavemet hareketinin halkımızın derin yığınlarından kopmuş bir tarikat halinde dejenere olmasına izin vermediler. Gitgide daha çok tecrit edilmiş hale gelen düşmana karşı 1944 *milli ayaklanması* böyle mümkün kılındı. Eğer o sırada işçi sınıfı devrim yapmaya sosyalizmi kurmaya kalksaydı ne olurdu? (...) İşçi sınıfının ülkenin kurtuluşu için kararlı ama devrimci bir hareketi desteklemeye hiç de hazırlıklı olmayan her sınıftan Fransız vatandaşı ile bağlarını kopardıklarını göreceklerdi. Ve Hitler'ciler, suç ortakları, gerici Vişici burjuvazisi bayram ederdi buna". [8*] Ve Almanların kovulmasından sonra Fransız Komünist Partisinin de içinde yeraldığı bir milli iktidar iş başına gelmiştir. Görüldüğü gibi, *çatısı dar mekanik kafaların* iddialarının tersine, kapitalist-emperyalist bir ülkede devrimci şiar her zaman sosyalist iktidar değildir!

"Marksizm son derece derinliği olan, son derece karmaşık bir doktrindir". Marksizmde bütün meseleleri, bir kaç tipik çözüm yolu ile çözen *hazır reçeteler* arayanlar, acınası dar kafalı çok bilmişlerdir! Bir kaç tipik formülasyonun dar sınırları içinde ukalalık taslayan mekanik kafalı entellektüel bozuntuları için bakın Mao ne diyor: "Dünyanın en gülünç insanları, kulaktan dolma bazı ham bilgilerle kendisini "allameyi cihan" sanan çok bilmişlerdir. Bu, bu insanların boylarının ölçüsünü pek iyi bilmediklerini gösterir. Bilgi meselesi bilimsel bir meseledir, bu meselede ne samimiyetsizliğe, ne de böbürlenmeye yer vardır. Asıl gerekli olan, tersine içtenlik ve alçak gönüllülüktür." [9*]

FİDEL-GUEVARA VE KÜBA DENEYİ KARŞISINDAKİ TAVRIMIZ

Yeni oportünizm Küba devrimi deneyi karşısında şaşkın ördek gibidir. Kimilerine göre Küba sosyalist bir ülke değildir. Küba'da devrim olmamıştır. Bazılarına göre de, "evet Küba'da devrim olmuştur ama bu dar deneyci bir anlayışın tesadüfi sonucudur". (Bkz. H. Berktay, Proleter Devrimci Aydınlık, Sayı: 16, s: 327) Ve bunlara göre eğer Amerikan emperyalizmi uyanık davranmış olsaydı bu devrim olmazdı! "Gerek Küba hakim sınıflarının ve gerekse Amerikan emperyalizminin *uykuda* olmasından gelen koşullarda Küba tecrübesi başarıya ulaşmıştır." (H. Berktay, P.Devrimci Aydınlık, 16. Sayı, s: 326) Yani bunlara göre Küba devrimi mucizevi bir olgudur. İşte, sergilenen bilimsel sosyalist düşünce (!) daha doğrusu katledilen Marksizmin diyalektiği!

Metafizikçi, devrimleri *tesadüf ve mucizelerle* açıklar. Onun için örneğin, Fransız burjuva devrimi bir tesadüftür. Fransız devrimi metafizikçi tarafından XVI. Louis'in zayıf ve yumuşak bir insan olmasıyla açıklanır. "Güçlü bir insan olsaydı devrim olmazdı" der. Hatta ona göre "Varennes'de XVI. Louis yemeğini kısa kesseydi, yakalanmaz ve tarihin akışı değişirdi." [10*]

Oysa bilimsel sosyalist anlayışta mucize ve tesadüf açıklamalarına yer yoktur. Mucize ve tesadüf Lenin'in deyişiyle "ne tabiatta ne de tarihte vardır." İşte biçimle özü birbirine karıştıran, öz yerine biçimde kesinkes ilkeler arayarak dünya devrimci hareketinin *trafik polisliğini* yapmaya kalkanların teoride sonu, metafiziğin bataklığında kulaç atmaktır!

Bilimsel sosyalist dünya görüşü, Küba devrimini Amerikan emperyalizminin ve Küba hakim sınıflarının bir anlık gafleti ile açıklamaz. Küba tecrübesinin başarıya ulaşması dünya kapitalizminin bugünkü durumu ile ilgilidir.

Lenin, Küba gibi sömürge bir ülkenin bir sıra iç devrimlerle sosyalizme geçmesinin ilk etabı olan anti-emperyalist savaşı kazanabilmesi için şu üç şartın var olmasını önermektedir :"Ezilen bu ulusların ahalisinin önemli bir kısmının çabalarının koordinasyonu... veya uluslararası durumun özellikle uygun olması (örneğin emperyalistlerin müdahalesinin zayıf düşmesi, aralarındaki bir savaş ve kendi çelişmeleri vs. sebebiyle felce uğraması) veya büyük devletlerden birinin proletaryasının aynı anda burjuvaziye karşı koyması gereklidir". [11*] Bugünkü emperyalizmin III. genel bunalım döneminin ayırt edici özelliği bütün bu etkenlerin bir araya gelmiş olmasıdır. Dünyanın 1/3'i sosyalisttir. Ezilen uluslar her geçen gün emperyalizme öldürücü yumruklar indirmektedir. Dünya sürekli altüst oluşlar içindedir. Artık dünya kapitalizmi son nefesini vermektedir. Küba devrimi ne dar deneyci bir anlayışın tesadüfi bir sonucudur ne de mucizevi bir olaydır. Küba devrimi can çekişen emperyalizmin zorunlu bir sonucudur!

Küba devrimini Amerikan emperyalizminin önleyebilmesini mümkün görerek "Amerikan emperyalizmi uyanık davransaydı, bu devrim olmazdı" diye açıklamak *revizyonizmin* ta

kendisidir. [12*] Bu, emperyalizmin *"herşeye kadir"* olduğunu söylemek, dolayısıyla stratejik planda onu (emperyalizmi) gözde büyüterek dünya halklarının, özellikle Latin Amerika halklarının devrimci mücadelelerinin zaferine inanmamaktır! İşte pasifizm ve pasifizmin ideolojisi budur!

Tesadüfler ve mucizeler ve de sol oportünistler Marksizm-Leninizm hazinesini derinleştirmezler. Oysa Küba tecrübesi ve onun önderleri Marksizm-Leninizm hazinesini derinleştirmiş ve zenginleştirmişlerdir! "Sen halk savaşından yana mısın yoksa gerilla savaşından mı" diyerek *saçma sapan* bir ikilem ortaya atan yeni oportünizme göre, Küba'da halk savaşı hiçbir zaman olmamıştır. Oysa gerilla savaşı halk savaşının ilk iki aşamasının temel mücadele şeklidir.

Biz kahraman Küba halkı bir halk savaşı vererek Milli Demokratik Devrimi yapıp sosyalizme geçmiştir diyoruz. Ve Küba deneyi Fidel Castro ve Che Guevara hakkında görüşlerimiz açıktır: Şimdi Ekim İhtilalinin deneyine ilaveten, Çin'de, Doğu Avrupa Sosyalist ülkelerindeki, Kore, Vietnam ve Küba'daki devrimci deneyler mevcuttur. Bu ülkelerin muzaffer devrimcileri Marksizm-Leninizm ve Ekim İhtilalini zenginleştirmiş ve geliştirmiştir. Çin'den Küba'ya kadar bütün bu devrimler istisnasız silahlı mücadele ile ve silahlı emperyalist saldırısına ve müdahalesine karşı savaşmakla kazanılmıştır. Küba halkının silahlı ayaklanması 1953 yılında başlamıştır. Amerikan emperyalizmi ve Küba'daki kuklası Batista'nın yönetimini devirmeden önce iki yıldan fazla bir devrimci halk savaşı vermiştir. (China In Revolution, History, Documents and Analysis, edited by Verasimons, s: 404-5, 31 Mart 1964'de yayınlanan SBKP Merkez Komitesinin açık mektubu üzerine Çin KP'nin yorumu)

Evet Küba Devrimi Marksizm-Leninizm hazinesine büyük bir katkıdır. Ve Küba devriminin muzaffer proleter devrimcileri olan Fidel Castro, Che Guevara ve arkadaşlarından bizim gibi yarı-sömürge ülke Marksistlerinin öğreneceği pek çok şey vardır. *Çünkü biz Marksizmi entellektüel gevezelik ve dünya devrimci hareketinin trafik polisliğini yapmak için okuyup öğrenmiyoruz. Biz dünyayı değiştirmek için, dünyanın Türkiye'sinde devrim yapmak için Marksizmi öğreniyoruz!*

Küba sosyalist devriminin muzaffer proleter devrimcilerine "Küçük burjuva devrimcileri", "sol oportünistler" demek ihanetin, oportünizmin ta kendisidir. Ve bu görüşü saflarımızda yaygınlaştırmaya çalışanların kişiliklerinden bütün Türkiye'li proleter devrimcileri şüphe etmelidir.

"Proleter Devrimci" Aydınlık'ın *eyyamcı yazarı* bizim "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısında Fidel Castro'ya atıfta bulunmamızı eleştirmektedir. (Bkz. Ş. Alpay, P.D. Aydınlık, 17. Sayı, s: 366) Biz daima Marksizm-Leninizm hazinesine katkısı olan muzaffer proleter devrimcilerine atıfta bulunduk ve her zaman da bulunacağız. [13*]) Yeni oportünizmle aramızdaki küçücük (!) fark da burada ya! Onlar Amerika'nın sözde devrimcileri Campus

"Mao' istlerine, biz ise Marksizm-Leninizm hazinesini geliştiren muzaffer devrimcilere atıfta bulunuyoruz!

Latin Amerika'daki proleter devrimci çizgi hakkında son derece önemli bir sorunu da bu bölümü bitirmeden açıklayalım. Şu iki hususun özellikle karıştırılmaması gerekir:

Bütün Latin Amerika ülkelerinin "sanayinin geri kalmışlığı ve tarımın feodal karakteri" ortak özellikleri olduğunu belirterek, "anti-emperyalist mücadelede, halkın çok büyük çoğunluğunu, işçi sınıfının, köylülerin, aydınların, küçük-burjuvazinin ve ulusal burjuvazideki en ilerici tabakaların çıkarları yönünde bir kurtuluş programı üzerinde birleştirmemiz gerekmektedir." (İkinci Havana Deklarasyonu'ndan) diyerek bütün Latin Amerika ülkelerinin önlerindeki devrimci adımın *Milli Demokratik Devrim* olduğunu söyleyen *Fidel Castro* ve arkadaşları ile Milli Demokratik Devrim stratejisinin geçerliliğini üretim ilişkisi olarak feodalizmin varlığına bağlayarak, Latin Amerika ülkelerinde "tarımda az gelişmiş kapitalizm hakimdir ve de milli burjuvazi yoktur" diyerek bu ülkeleri için *sosyalist devrim stratejisini* öneren A..G. Frank, A.Shah, vs.. gibi yazar çizer takımını ayırmak gerekir, *bir.*

Fidel Castro'nun, Che Guevara'nın görüşleriyle özellikle Debray'ın dogmatik önerilerini *kesinlikle* karıştırmamak gerekir; *iki.* Silahlı halk savaşının, emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmanın tek yolu olduğu gerçeğine karşı çıkarak, barışçı bir yoldan da devrimin zafere ulaşabileceğini mümkün gören *W. J. Pomeroy* bile bu gerçeği açıkça itiraf etmektedir. Bakın ne diyor Pomeroy: "Debray'ın oldukça dogmatik formüllendirmelerinin, çoğu kez *kendi adlarına* konuştuğunu sandığı *Küba'lı önderlerin beyanlarından* ayırdedilmesi gerekir." Hele "Debray'ın, Devrimde Devrim kitabı KKP'nin resmi görüşüdür. Bu kitap Küba'da 2,5 milyon basılıp dağıtılmıştır" demek gerçeği *ahlaksızca* tahriften başka bir şey değildir. Çünkü bu kitap KKP'nin görüşlerini dile getiren Simon Torres ve Jullo Arende tarafından, *"Debray ve Küba Tecrübesi"* başlıklı yazı ile Monthly Review'in 1968 Haziran sayısında çok sert bir şekilde eleştirilmiştir. Bu eleştirinin ana çizgileri şunlardır;

1. Debray'ın "askeri liderliğin temel unsur olması gerekir" önerisi yanlıştır. Tam tersine siyasi çalışma esastır. Ve askeri yan, politik liderliğe tabi kılınmalıdır.

2. Debray'ın "burjuva şehir-proleter kır", "Liana-Sierra" şeklinde yaptığı ayrımını bir sınıf çatışması olarak ortaya koyması, Leninist bir analiz değildir.

Yazının *"Kim Kimi Yarattı"* başlıklı kesiminde, Debray'ın "Küba"da foco, partiyi yarattı" iddiasının yanlış olduğu belirtilerek, devrim için partinin şart olduğu ileri sürülmektedir. Simon Torres ve Julio Arende, Lenin'in "Ne Yapmalı" kitabına atıflar yaparak, Debray'ın *ekonomist* bir görüşe sahip olduğu sonucuna varmaktadırlar.

Ancak bütün ülkelerin pasifistleri, bu farklılıkları görmezlikten gelerek Debray'ın dogmatik formülasyonları ile Latin Amerika'daki proleter devrimci çizgiyi özdeş tutmaya çalışmaktadırlar. Örneğin, Progressive Labour adlı Amerika'lı sözüm ona "Mao"cu bir parti

bütün bu farklı ideolojileri Debrayizm başlığı altında toplayarak F. Castro, Che Guevara ve arkadaşlarını sol oportünizmle (!) suçlamaktadır. [1*]4 Ve ülkemizde de, Campus "Mao"izminin şubesi olan yeni oportünizmin sözcüleri, tıpkı Amerika'lı ideologları gibi, bu farklı ideolojileri (yani A.G. Frank, Debray oportünist çizgileri ile Küba'lı muzaffer proleter devrimcilerinin Leninist çizgisini) karıştırarak, Debray'ın kitabına atıfta bulunarak, F.Castro-Che Guevara'yı eleştirmeye kalkmaktadırlar. Yeni oportünizmin sözcüleri kırlardan şehirlerin fethedilmesini öneren Latin Amerika'lı muzaffer proleter devrimcilerini Debray'ın dogmatik formülasyonları ile mahkum edip, onların Leninist çizginin dışında olduklarını söyleyerek, büyük proleter devrimcisi Mao Tse Tung'u da *Amerikanca* yorumlayarak korkaklıklarına ve ihanetlerine ideolojik kılıf bulacaklarını zannetmektedirler!

Emperyalizmin ölüm saatlerinin yaklaştığı bu III. genel kriz döneminde, Marksist-Leninist hareket, yeni oportünizmin iddia ettiği gibi, Castro-Guevara çizgisine karşı verilecek olan mücadele ile değil, modern revizyonizmin şehirlere öncelik tanıyarak, kırlara ikinci dereceden önem veren, köylülerin giderek "Köylü" halkların devrimci potansiyelini küçümseyen "sol", işçi sınıfının dışında sosyalizme geçişi mümkün görerek barış içinde bir arada yaşamayı savunan sağ çizgilerine karşı, neo-troçkist, neo-blankist... kısaca her çeşit sağ ve "sol" sapmalara karşı verilecek mücadeleler ile güçlenecek ve emperyalizmi çökertecektir. Castro-Guevara ve bütün Latin Amerika'lı proleter devrimcilerini "sol oportünist" ilan eden ağızlar bütün ülkelerin *pasifistleridir!*

MAO'NUN LENİNİZMİN HAZİNESİNE KATKILARI VE YENİ OPORTÜNİZM

Mao Tse Tung'un Marksizm-Leninizm hazinesine katkıları sorunu bugün Marksist çevrelerde tartışılan son derece önemli bir sorundur. Mao Tse Tung'un Leninizm hazinesine kattıklarını ana hatları ile başlıca iki başlıkta toplayabiliriz:

1. Milli Demokratik Devrim Teorisi,
2. Proleter Kültür Devrimi.

Mao'nun bu iki katkısının özlerini ve temel unsurlarını Lenin'de de görmekteyiz. Fakat Marksizm-Leninizmin bu son derece önemli iki ilkesi, en mükemmel şekillerini Mao'nun siyasi pratiği içinde almışlardır. Bu nedenle Leninizmin bu iki önemli ilkesini açıklarken, Çin somut pratiğinden hareket ederek, Mao'nun siyasi pratiği içinde ele almak zorundayız

MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM TEORİSİ

Geçen yazımızda Milli Demokratik Devrim teorisinin, Marksist-Leninist kesintisiz devrim teorisinin sömürge ve yarı-sömürge ülkelere uygulanması olduğunu belirtmiştik. Bir daha belirtelim ki, Mao Tse Tung, emperyalizmin I. ve II. genel bunalım devrelerinde nicelik olarak zayıf ve köylülükle tabi bağları olan bir işçi sınıfına sahip, yarı-sömürge ve yarı-feodal Çin'de, Leninist kesintisiz devrim teorisini bu somut pratiğe uygulayarak derinleştirmiş ve zenginleştirmiştir. Böylece Mao, bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin devrimcilerine emperyalist boyunduruğun kırılarak sosyalizme geçişin yolunu göstermiştir. Mao Tse Tung'un bu katkısı ile birlikte (işçi sınıfının hegemonyasında temel gücü köylü kitlelerinin teşkil ettiği devrim ordusunun kırlardan şehirleri fethetmek teorisi) Leninist kesintisiz devrim teorisi hayatın yeni realiteleri karşısında daha gelişmiş ve zenginleşmiştir. Mao ile birlikte yarı-sömürge ve sömürge ülkelerin sosyalizme geçişlerinde zorunlu bir durak olan Halk Savaşları çığırı açılmıştır. Açılan bu yoldan bir Vietnam, bir Küba emperyalizmin boyunduruğunu kırarak sınıfsız topluma doğru emin adımlarla yürümektedirler.
Mao Tse Tung'un yeni demokratik devrim teorisinin başlıca unsurları şunlardır:

1. Milli Demokratik Devrim, özünde bir köylü devrimidir.
2. Milli Demokratik Devrimde Halk Savaşı zorunlu bir duraktır.
3. İdeolojik öncülük esastır.
4. Milli Demokratik Devrim teorisi proletaryanın hegemonyasını içinde taşır.

MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM ÖZÜNDE BİR KÖYLÜ DEVRİMİDİR

Demokratik devrim programı köylülerin objektif taleplerine cevap veren en radikal programdır. Lenin'in dediği gibi *"onun özlediği bütün tarımsal reformları ancak tam olarak zafere ulaşmış olan bir devrim gerçekleştirebilir, onun rüyalarını gerçek yapar... Hepsi o kadar değil. Köylüler sadece en köklü toprak reformu için değil genel ve daimi çıkarları bakımından da devrime bağlıdır."* (İki Taktik, s: 104) Özellikle köylülerin nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil ettiği yarı-feodal bir ülkede Milli Demokratik Devrim özünde bir köylü devrimidir. *"Bu sebepten dolayı, bütün halkın harekete geçirilmesi, köylü yığınlarının harekete geçirilmesi ile aynı şeydir."* (Giap: Halk Savaşı Halk Ordusu) Aslında köylü devrimi olan bu devrim, proletaryanın dışında başka bir sınıfın veya zümrenin önderliğinde zafere erişebilir mi? Hayır, erişemez. Çünkü burjuvazinin devrimci barutunu tükettiği proleter devrimleri çağında, temelde burjuva demokratik nitelik taşısa da herhangi bir devrimi

sonuna kadar götürebilecek tek devrimci sınıf proletaryadır. Milli Demokratik Devrimin aslında bir köylü devrimi olması gerçeğini gerek Mao Tse Tung, Lin Piao ve gerekse Giap özellikle belirtmektedir. [15*] Çünkü Milli Demokratik Devrimin özünde bir köylü devrimi olması gerçeği stratejik, politik ve taktik çizgimizi tayin eden son derece önemli bir unsurdur. (İleriki sayfalarda tekrar üzerinde duracağız) Milli Demokratik Devrimin özünde köylü devrimi olmasının doğal sonucu, sınıf mevzilenmesinde köylüler, devrimin *temel gücünü* teşkil ederler. Emperyalist dönemde tarihin lokomotifi olan proletarya devrimin önderidir. 1905-17 Rus Demokratik Devrimlerinde devrimin temel ve önder gücü proletarya idi. (Köylüler vasıtasız yedek)

Neden Rusya'da, demokratik devrimlerin temel gücü proletarya oluyor da, Çin ve Vietnam demokratik devrimlerinin temel gücü proletarya değil de köylüler olmaktadır? Bu sorunun cevabı, somut durumların somut tahlilinde düğümlenmektedir. Çünkü, Rusya'da devrim ordusunun temel gücü genellikle büyük şehirlerde yaşıyordu. Çin, Vietnam gibi ülkelerle kıyaslanmayacak seviyede (nicelik ve nitelik bakımından) bir Rus sanayi proletaryası vardı. Bu nedenle devrim, şehirlerden kırların fethedilmesi şeklinde bir rota takip etti. Oysa yarı-sömürge ve sömürge ülkelerde, 1) İşçi sınıfının nicelik ve nitelik olarak gelişmiş kapitalist ülkelere kıyasla zayıf olması; 2) şehirlerde emperyalizmin denetiminin çok kuvvetli olması gibi, başlıca iki ana nedenden dolayı Milli Demokratik Devrimin izleyeceği rota, kırlardan şehirlerin fethedilmesi rotasıdır.

HALK SAVAŞI MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİMİN ZORUNLU BİR DURAĞIDIR

Emperyalizme karşı mücadele bir *uluslaşma* mücadelesidir. Ve "milliyet meselesi de aslında bir köylü meselesidir". (Stalin) Bu nedenle saldırgan emperyalizme karşı verilen halk savaşı da bir köylü savaşıdır. Halk savaşının bir köylü savaşı olması gerçeği kırlardaki mücadeleyi ön plana çıkartmaktadır. Yani Milli Demokratik Devrim mücadelesinin ağırlık noktası kırlardır. Ayrıca bu milli kurtuluş savaşının başarıya erişmesinde askeri bir zorunluluktur da. (Çünkü "Emperyalistler ülkelere (sömürge ve yarı-sömürge ülkelere -M. Ç.) karşı saldırılarda bulunurlarken çoğunlukla büyük şehirleri ve ana haberleşme hatlarını ele geçirerek işe başlarlar. Fakat geniş kırlık bölgeleri tamamen kontrolleri altına almak onların gücü dışındadır. Devrimcilerin serbestçe manevra yapabilmesini sağlayacak geniş alanlar, ancak ve ancak kırlık bölgelerdir. Devrimcilerin kesin zafere doğru ilerleyebilecekleri devrimci üsler, ancak ve ancak kırlık bölgelerde kurulur." [16*]

Emperyalizmin denetiminin son derece zayıf olduğu kırlarda halk savaşı başlıca dört

aşamadan geçer:
a) Gerilla savaşı; elde olanı koruma aşaması,
b) Gerilla üsleri kurma; elde olanı koruma aşaması,
c) Düzenli orduya geçiş; denge aşaması,
d) Düzenli ordu savaşı; karşı saldırıya geçiş aşaması (sonuç alma).
Halk savaşı teorisi kısaca budur. Görüldüğü gibi halk savaşında şehirlerin rolü *ikincildir.* Elbette bu şehirlerde mücadele yürütülmemesi dernek değildir. İşçi genel grevleri, öğrenci ve kitle hareketleri, vs. şüphesiz milli bağımsızlık savaşının başarıya erişmesinde oldukça önemli etkenlerdir. *Bir köylü savaşı olan halk savaşında hegemonya proleter devrimcilerinde de olabilir, küçük-burjuva devrimcilerinde de.* Yani halk savaşında önderlik, pazarlık konusu değildir. Bu güçler dengesine, tarafların örgütlenme derecesine, vs.'ye bağlıdır. Kim kitleler ile daha iyi organik bağlar kurarsa, kim milli kurtuluş savaşında kahramanca ve tutarlı dövüşerek kitlelere kendini kabul ettirirse halk savaşında önder o olur. Ancak işçi sınıfının, daha doğrusu işçi sınıfının öncü müfrezesinin hegemonyasında kazanılmamış olan halk savaşlarının başarıları sınırlıdır. Zaferden sonra kurulacak olan küçük-burjuva iktidarı Milli Demokratik Devrim programını sonuna kadar uygulayamaz. Örneğin, Cezayir. Lin Piao halk savaşının önderliği konusunda şunları söylemektedir: "Bu halk savaşlarına öncülük edecek sınıflar değişebildiği gibi, yığın hareketlerinin ve zafer derecesinin genişliği ve derinliği de değişik olabilir." (Yaşasın Halk Savaşının Zaferi, s: 60)
Şunu hemen belirtelim ki, Latin-Amerika'daki Milli Demokratik Devrimi sözde savunan İşçi Partilerinin tümünü oportünizmin batağına iten, bu devrimde halk savaşının zorunlu bir durak olması geçeğini bir tarafa iterek, işçileri temel güç kabul edip, şehirleri esas almalarıdır.

İDEOLOJİK ÖNCÜLÜK ESASTIR

Milli Demokratik Devrim mücadelesinde şehirlerin ikincil bir öneme sahip olması dolayısıyla devrimin temel gücünün işçiler değil köylüler olması gerçeğinin doğal sonucu, Milli Demokratik Devrimde işçi sınıfının önderliğinin, bir *ideolojik öncülük* olmasıdır. İşçi sınıfının ideolojik önderliği, çoğunluğunu yoksul köylülerin teşkil ettiği işçi sınıfının öz örgütünün köylü devriminin komutanı olmasıdır. Bu tip ülkelerde, işçi sınıfının zayıf ve köylülükle bağları olmasının yanında, devrimci mücadelenin odak noktasının kırlar olması, sosyalist partide nicel çoğunluğun yoksul köylülerden meydana gelmesi sonucunu doğurmaktadır. Çin'de devrimci mücadelenin en üst aşmalarında bile proletaryanın öz örgütünde yoksul köylülerin

oranı % 65'in altına düşmemiştir. (Keza parti yönetim kademelerinde de) Modern revizyonistler ve de kimileri tarafından bu , Lenin'ci örgüt ilkesinin çiğnenmesi şeklinde yorumlanmakta ve eleştirilmektedir. Stalin, Leninizmin İlkeleri'nde proletaryanın öz örgütü işçi sınıfının içinden çıkar ve işçi sınıfının en iyi unsurlarını bağrında toplar demektedir. Ve Lenin'in deyişiyle bu örgütte işçilerin yönetim kademeleri de dahil çoğunlukta olmaları gerekmektedir. 1905 devrimi sırasında Lenin şöyle diyor: "... Şimdi parti örgütlerinde, Sosyal Demokrasiye bağlı her aydına karşılık birkaç yüz Sosyal Demokrat işçi bulunması arzu edilir." [17*]

Çin'deki proletaryanın öz örgütünün bu terkibi, gerçekten Leninist örgüt ilkesinin ihlâli midir? Kesinlikle hayır. Bu, bu ülkelerin somut şartlarının, yani hayatın doğurduğu bir zorunluluktur. *Bu Leninist parti anlayışının, Leninizmin doğrultusunda geliştirilmesidir.* Tabii, diyalektiğin en elemanter iki unsuru olan zaman ve mekan mefhumları dikkate alınmazsa, bundan Leninist parti ilkesinin saptırılması sonucuna varılır.

MİLLİ DEMOKRATİK DEVRİM STRATEJİK TEZİ, PROLETARYANIN HEGEMONYASINI İÇİNDE TAŞIR [18*]

Leninist kesintisiz devrim teorisinin yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelere uygulanması olan Milli Demokratik Devrim stratejisinde proletaryanın önderliğinin objektif şartları tartışılmaz bir şekilde mevcuttur.

Mao Tse Tung'un Yeni Demokratik Devrim teorisi ana hatları ile budur. Yeni Demokratik Devrim teorisinde, devrimin temel gücünü işçilerin değil de köylülerin teşkil etmesi, kırların halk savaşının odağı olması ve işçi sınıfının öncülüğünün, ideolojik öncülük olması gerçekleri birbirlerine kopmaz bağlarla bağlıdırlar. Ve herbiri, bir diğerinin zorunlu sonucudur. Yukarıda özetlediğimiz bu dört ana unsur son derece önemlidir. Çünkü bu dört ana unsur modern revizyonizm ile Marksist-Leninist çizgi arasındaki *Çin Seddini* belirlemektedir. Açıklayalım:

Dünya proleter hareketinin zaferini, şehirlerdeki mi , yoksa kırlardaki mücadele mi tayin edecektir? Diğer bir deyişle, kırlar mı esastır, yoksa şehirler mi? Mao Tse Tung'a göre çağımızın baş çelişkisi, ezilen uluslar ile emperyalizm arasındadır. Bu nedenle kırlar esastır. Mao Tse Tung ve Lin Piao'nun geliştirdikleri halk savaşı teorisine göre zafere kırlardan şehirlerin kuşatılması yoluyla varılacaktır. "Yeryüzünün tümünü ele alırsak, eğer Kuzey Amerika ile Batı Avrupa'ya dünyanin şehirleri denebilirse, Asya, Afrika ve Latin-Amerika'da dünyanın kırlık bölgelerini teşkil ederler... Çağdaş dünya devrimi bir bakıma şehirlerin kırlık bölgelerden kuşatılması görüntüsünü vermektedir". [19*] Sonucu dünyanın kırlık

bölgelerinde yürütülen, ezilen ulusların devrimci mücadeleleri tayin edecektir. Dünyanın şehirlerindeki mücadele, sonucu tayin bakımından *ikinci* dereceden önemlidir. Çünkü batı, "sönmüş bir ihtilâl ocağıdır". Emperyalist bloğun jandarmalığını üstlenmiş olan Yankee emperyalizmi ve müttefiklerine karşı "köylü" halkların, bu devrimci savaşlarında dünya sosyalist bloğu ve kapitalist ülkelerin işçi sınıfları, omuzdaşlarıdır.

Modern revizyonizme göre ise, kırlardaki mücadeleler emperyalizme gerçekten öldürücü yumruklar indirmektedir. Fakat asıl belirleyici alan dünyanın kırları değil şehirleridir. Yani sosyalist blok ile batı kapitalist ülkelerin işçi sınıflarıdır. Tayin edici çelişme sosyalizm ile kapitalizmin güçleri arasındadır. Uluslararası işçi sınıfı hareketi dünya sosyalist sistemi ile kapitalist ülkelerin işçi sınıfları tarafından temsil edilmektedir. Sosyalist ülkelerin ekonomik kalkınma ritimlerinin yüksek olması sonucu, sosyalizm ekonomik bakımdan üstünlüğünü kapitalist ülkelere kabul ettirecektir ve bu ekonomik ve sosyal üstünlük batı işçi sınıfı üzerinde etkili olacak ve onları harekete geçirecektir. Bu ekonomik ve sosyal üstünlük ve de güdülen barışçı politika emperyalizmin demagojik anti-komünizm propagandasını tesirsiz hale getirecektir. Bütün bunların sonucu Avrupa işçi sınıfı bütün halkın desteğini alarak parlamenter yoldan iktidara gelecektir. Budur, kısaca özetlenirse modern revizyonizmin dünya devrimi stratejisi.

Gürüldüğü gibi, modern revizyonist çizgi şehirlerden kırların fethedilmesini önermektedir. Yani bu çizgi (aralarındaki nüans ayrılıkları ne olursa olsun) dünyanın kırlık bölgelerindeki mücadeleleri dolayısıyla "köylü" halkların devrimci mücadelelerini küçümsemektedir. Hatta o derece ileri gidilmektedir ki, Batılı olmayan ülkelerdeki proleter devrimlerinin ikinci dereceden devrimler olduğu bile ileri sürülebilmektedir. Çünkü bu devrimler sanayi proletaryasına dayandırılamamıştır. [20*] Çin Komünist Partisi içinde işçilerin azınlıkta olmaları, bu görüş tarafından Leninist parti anlayışının ihlali olarak görülmektedir. Çin Komünist Partisi'nin terkibi; "Partililerin % 65'i köylü, % 15'i şehirli teknisyen , % 10'u aydın, % 10'u ordulu.") [21*]

Sömürge ülkelerdeki proletarya devrimlerini bile ikinci dereceden devrimler kabul eden modern revizyonist çizgi için doğal olarak, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde milli kurtuluş savaşlarının sosyalist partilerin veya küçük-burjuva örgütlerinin önderliğinde olması pek önemli değildir. Önemli olan emperyalizme tamamen angaje olmayan, görünüşte tarafsız bir dış politika güden bir milli iktidarın iş başına gelmesidir. Elbette bu görüşün çeşitli meselelerde birbirinden farklı önerileri ve tezleri olan nüansları vardır. Fakat bütün bu nüanslar en son tahlilde *"şehirlerin kırlara üstünlüğü"* biçiminde özetlenebilir.

Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde bu görüşü benimsemiş bütün sözümona "Marksist" partilerin tümünde devrimci mücadelenin ağırlık merkezi şehirlerdir. Onlar için anti-emperyalist ve anti-feodal devrimin yapılmasında, şehirler esas olduğu için temel güç

proletaryadır. Latin-Amerika'daki bu tip "işçi" partilerinin, ülkenin sanayileşmesini, dolayısıyla işçi sınıfının kuvvet kazanmasını amaçlayan reform taleplerinin, sosyal demokrat partilerle parlamenter güç birliklerine gitmelerinin temelinde bu gerçek yatar. Programlarında barışçıl ve silahlı bütün mücadele yöntemlerinin yerine göre kullanılacağı yazmasına rağmen şehirler temel alındığından (şehirlerde genel ayaklanma temel alınıyor) yani devrimin temel gücü işçi sınıfı kabul edildiğinden, işçi sınıfının devrim yapabilmesi için objektif ve sübjektif şartları bir türlü olgunlaşamıyor! (Şehirler esas alınınca emperyalizm çökmeden bu şartlar da hiçbir zaman olgunlaşamaz) Ve silahlı mücadele ilkesi böylece programla birlikte rafta tozlanıyor. Temel Devrimci askeri rota yanlış olduğu için, yani sonucu belirleyen mücadele olarak şehirlerdeki işçi sınıfının hareketi kabul edildiği için, emperyalizmin şehirlerdeki sıkı kontrolünün doğal sonucu olarak, bu "Marksist" partilerin gözünde emperyalizm stratejik planda büyüyor. Bu da, bu partilerin Filipin tipi demokrasiciliğin parlamenter pasifizminin ta göbeğine yuvarlanmaları sonucunu doğuruyor.

Şehirleri esas alan bu görüş "askeri harekatın politik liderliğe bağlı olması gerekir" Leninist ilkesini de yanlış anlamaktadır. Bunlara göre, parti şehirlerdeki işçi sınıfının genellikle legal hareket ve eylemlerine ağırlık verecek, yan olarak da kırlardaki gerilla mücadelesini de şehirden yönetecek! (Yöneticilerin çoğunluğu da şehirlerde oturacak) Oysa Mao Tse Tung'un belirttiği gibi işçi sınıfının partisi halk savaşına önder olmak istiyorsa, mücadelenin ta içinde olması gerekir. (Çin Halk Savaşında Komünist Partisi üyelerinin % 90'ından fazlası Kızıl Ordudan gelmektedir) Gemi kıyıdan talimatla idare edilemez! [22*]

Görüldüğü gibi, bütün bu "Marksist" partileri oportünizmin bataklığına iten en önemli neden, bu partilerin *köylülerin devrimci potansiyelini* küçümsemeleridir. Bir diğer deyişle, emperyalizmin III. kriz döneminde, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde demokratik devrimin zafere giden yolunun köylü ordusunun emperyalizme karşı yürüttüğü bir köylü savaşından geçtiğini görmemeleridir.

Her çeşit oportünizmin en son tahlilde köylülerin devrimci potansiyelinin küçümsenmesine dayandığını sosyalizmin tarihi bize göstermektedir. Tekel öncesi dönemde işçi sınıfının dışındaki bütün sınıfları gerici kabul eden Lassalle oportünizminin temelinde bu yatar. Tekelci kapitalist dönemde ise, Leninizme karşı olan bütün sağ ve "sol" sapmaların temelinde yine aynı gerçeği görmekteyiz. Ve Çin'in devrimci mücadelesinde, Mao'nun mücadele ettiği bütün sağ ve "sol" sapmalar da temelde köylülerin devrimci potansiyelinin küçümsenmesine dayanmaktadır. Asya Tipi Üretim Tarzına sıkı sıkı sarılarak "Çin'de feodalizm yoktur, bu nedenle anti-feodal mücadele gereksizdir" diyerek anti-kapitalist mücadeleyi öneren Troçkistler, şehirlerdeki sovyetik bir ayaklanmayı esas aldıkları için, Japon işgalinin Çin'de kapitalizmi geliştireceğini söyleyerek teslimiyetçiliği savunmuşlardır. Li-Lisan ise, anti-emperyalist ve anti-feodal bir devrimin gerekliliğini belirtmesine rağmen zafere götürecek

mücadelenin mihrakı olarak şehirleri gördüğü için aralıksız işçi grev ve saldırıları ile sonuca gidilebileceğini savunuyordu. (Li-Lisan, 1927'den 1935'e kadar ÇKP'nin en etkin yöneticilerinden birisidir.) Aynı görüş, Çen Tu Hsieu da sağ oportünizmin kucağına itmiştir. Çen Tu Hsieu, Sovyetik bir ayaklanma için, Çin işçi sınıfının gücünü yeterli görmediği için, Çin'in belli bir gelişme seviyesine kadar, anti-Japon mücadelenin önderliğini Kuomintang'a bırakmıştır. [23*] Görüldüğü gibi, görünümleri birbirinden tamamen farklı olan bu üç oportünizmin temelinde köylülüğün devrimci potansiyelini azımsama ve işçi sınıfının ideolojik öncülüğünün anlaşılmaması yatmaktadır. Mao'nun yeni demokratik devrim teorisi bir bakıma bu üç oportünizme karşı verilen mücadele içinde biçimlenmiştir.

Sonuç olarak, Mao Tse Tung, Leninizmin şu iki temel ilkesinden:

"1. Emperyalist dönemde, gelişme derecesi ne olursa olsun bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde demokratik devrimin objektif şartları vardır.

2. Emperyalist dönemde bütün devrimlerin lokomotifi proletaryadır. Burjuva demokratik devrimini de kalıcı zafere ulaştıracak tek sınıf proletaryadır." hareket ederek, bu iki ilkeyi:

3. İktisadi gelişme seviyesi çok düşük, dolayısıyla proletaryası zayıf ve cılız olan yarı-sömürge ve yarı-feodal Çin'in pratiğine uygulayarak Yeni Demokratik Devrim teorisini formüle etmiştir.

Mao'nun Yeni Demokratik Devrim Teorisinin ana niteliklerini özetledikten sonra, gelelim bizim Campus "Mao"istlerine! Ve modern revizyonizmin Türkiye şubesi olan Milli Demokratik Hareket etiketli yeni oportünizmin gerçek yüzünü sergileyelim. Yeni oportünizmin bir sözcüsü, Milli Demokratik Devrim anlayışlarını son derece açık bir şekilde ortaya koymaktadır: *"**Temel gücü** işçi sınıfı olmayan bir hareket Milli Demokratik Devrimi tamamlayamaz... Proletaryanın Milli Demokratik Devrim hareketinin **temel gücü ve öncüsü olma** potansiyelini taşıdığının son delilidir."* (Doğu Perinçek, Türk Solu, Sayı: 91, s:12-13) (siyahlar bize aittir) Bu anlayışa göre, Milli Demokratik Devrimin temel gücü, köylüler değil de işçi sınıfıdır. Ve bu görüş kendi içinde tutarlı olarak Milli Demokratik Devrimin özünde bir köylü devrimi olmasına karşı çıkmaktadır. [24*] Yeni oportünizmin bir diğer sözcüsü ise "önder güç-temel güç" ayrımının ne anlama geldiğini anlamayarak "İşçi sınıfının hegemonyasının objektif şartları yoktur" diyerek devrimde işçi sınıfının bu şartlara sahip olması için Türkiye'nin sanayileşmesini önermektedir. (Bkz. Şahin Alpay, Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık, Sayı: 12) Deyişlerdeki farklılıklara rağmen oportünizmin sözcülerinin birleştikleri nokta; Milli Demokratik Devrimin özünde bir köylü devrimi olması gerçeğini ve bu devrimde şehirlerin kırlardan fethedilmesi olan halk savaşının zorunlu bir durak olduğunu inkar etmeleridir. *İşçi sınıfının öncülüğü için ülkenin sanayileşmesini öngören bu görüş, kırları ve köylüleri değil de, şehirleri ve proletaryayı temel almaktadır.* Milli Demokratik Devrim teorisini böyle anlayan bu görüşün ideolojik öncülüğü de anlamasına

imkan yoktur elbette! *İdeolojik öncülük şudur; İşçi sınıfının çok zayıf olduğu yarı- sömürge ve yarı- feodal bir ülkede proletaryanın öz örgütünde yoksul köylülerin çoğunlukta olması ve bu örgütün işçi sınıfı adına Milli Demokratik Devrimde hegemonya kurmasıdır.* Elbette köylülerin devrimci potansiyelini küçümseyerek şehirleri esas alan yeni oportünizm, bundan, yani işçi sınıfının ideolojik öncülüğünden, "küçük burjuva aydınların öncülüğünün" savunulduğu sonucunu çıkartacaktır. Ve pasifizmin veciz fakat özünde ahmakça ifadesinden başka birşey olmayan "işçi sınıfının ideolojik öncülüğü mü, yoksa ideolojik, politik, örgütsel önderliği mi?" (Bkz., Ş. Alpay, İşçi Sınıfı ve Milli Demokratik Devrim, "Proleter Devrimci" Aydınlık, Sayı:17) biçiminde sahte bir ikilem ortaya atılacaktır. Hemen belirtelim ki, pasifizmini içinde kilitleyen bu ikilem, ilk defa 1970'in Türkiye'sinde yeni oportünizm tarafından ortaya atılmış değildir. Bu ikilemin tarihi temeli II. Enternasyonal oportünizmine dayanır. Bu ikilemi ilk defa Menşevikler, Leninist örgütlenmeye karşı "İşçi sınıfının gerçek öncülüğü mü, yoksa bir avuç Jakoben'in öncülüğü mü?" şeklinde 1902 Rusya'sında ortaya atmışlardır. Görüldüğü gibi pasifizmin bu klasik önerisi, bugün de yeni oportünizm tarafından ileri sürülmektedir. *Milli Demokratik Devrim ordusunda işçi sınıfını temel güç olarak kabul ederek şehirleri esas alan yeni oportünizm, kendi içinde tutarlı olarak işçi sınıfının öz örgütünde işçilerin nicelik olarak da çoğunlukta olmasının şart olduğunu söylemektedir;* "İşçi sınıfının ideolojisini benimsemiş sosyalist işçi partileri üyeleri içinde işçi sınıfının güçlü bir *çoğunlukta* olmasına ve proletarya saflarından yetişmiş bilinçli devrimcilerin partide hakim unsuru meydana getirmesine dikkat eder." (Doğu Perinçek, Aydınlık, Sayı: 3, s: 225) *Ve bu görüşün doğal sonucu, bu evrede işçi sınıfı zayıf ve cılız olduğu için (öncülüğünün objektif şartları olgunlaşmadığı için) bu şartlara sahip bir parti kurulamaz!*

Bu gerçeği açık bir şekilde yeni oportünizmin sözcülerinin sözlü ve yazılı demeçlerinde görmekteyiz: "Ülkemizde emekçilerin öz partisinin kurulmasının olanağı bugün yoktur." (Ömer Özerturgut'un Devrim Gazetesine verdiği beyanat) "...ve o bağımsız ve demokratik Türkiye'de proletaryanın, öz örgütü bir güneş gibi doğacaktır!" (Doğu Perinçek, TİP Çankaya İlçesi konuşmasından, Aydınlık Sosyalist Dergi, Sayı: 16, s: 242)

Diyelim ki, yeni oportünizmin sözcülerinden Ö. Özerturgut'un demeci Devrim gazetesinde yanlış yazıldı (!); ve yine varsayalım ki, Doğu Perinçek'in konuşma esnasında dili sürçtü (!). Fakat aynı görüş, proleter devrimcisi (!) olarak bu dönemde yani, yeni oportünizmin deyişiyle, bu "milli demokratik hareket" döneminde, işçi ve köylü kitlelerine örgüt olarak, bakın neyi empoze etmektedir: "Bizim partimiz MİLLİ KURTULUŞ cephesidir. Bizim partimizin komutanı Mustafa Kemal'dir. Bizim partimizin üyeleri Amerikan sömürücüleriyle ortaklık etmeyen bütün bir MİLLET'dir." (Doğu Perinçek, İşçi-Köylü Gazetesi, Sayı: 7, s: 4)

Hemen anlaşılacağı gibi, bu milli cephe partisi, Kemalist Doğan Avcıoğlu'nun "halkın içinden gelen ve halkın nabzını elinde tutan", içinde milli cepheyi teşkil eden *Devrim Partisidir.* (Bkz.

D. Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni, s: 523) İşte kendisiyle küçük burjuva radikalleri arasında hiçbir fark görmeyen, "Hep dostluk, mücadele yok" diyen sağ oportünizm! *Bizim partimiz ne milli cephe partisidir, ne de bizim partimizin komutanlığı küçük burjuva radikallerine aittir. Biz sosyalistlerin partisi, Marksist bir partidir ve partimizin de eylem kılavuzu kemalizm değil, bilimsel sosyalizmdir!* Ve bu parti, milli cephenin ve halk ordusunun komutanı olduğu an işçi sınıfının hegemonyası *fiilen* gerçekleşmiş olacaktır. İşçi sınıfının *ideolojik- politik- örgütsel ve askeri* (nedense Mao'nun bu deyişinden yeni oportünizm pek hoşlanmıyor (!) hegemonyası işte budur!

Şehirleri temel alan bu oportünist görüş, Libya gibi ülkelerdeki milliyetçi subayların ilerici *cunta* hareketlerini *Halk Savaşı* olarak görmektedir. (Bkz. Şahin Alpay, "Proleter Devrimci" Aydınlık, Sayı: 17, s: 368) Biz, Aren-Boran oportünizmi gibi milliyetçi, ilerici askerlerin hareketlerini faşist hareketler olarak nitelendirmeyiz. Ama biz, akıl almaz bir tutumla en son tahlilde egemen sınıfların miilitarize gücü olan mekanizmayı kullanarak yapılan hareketleri de Halk Savaşı olarak ilan etmeyiz. Bu hareketlere Halk Savaşı demek, Mao'nun ve Lin Piao'nun geliştirdiği halk savaşı teorisine kesinlikle *aykırıdır. Halk Savaşı, köylü ordusu ile kırlardan şehirlerin fethi savaşıdır.*

Yeni oportünizmin sözcülerinin "sen halk savaşını mı, yoksa gerilla savaşını mı savunuyorsun?" garip ikileminin niteliği de böylece aydınlanmış olmaktadır. *Meğer bizim anladığımız Halk Savaşı ile yeni oportünizmin anladığı 'Halk Savaşı' ayrı kavramlarmış!* Onlara göre ilerici askeri darbeler de halk savaşıymış!

İşte özet olarak yeni oportünizmin Milli Demokratik Devrim anlayışı budur.

Mao'nun Yeni Demokratik Devrim Teorisine göre:

1- Milli Demokratik Devrim özünde köylü devrimidir.
2- Devrim ordusunun temel gücü köylülerdir.
3- Belirleyici alan kırlardır.
4- Halk Savaşı, köylü ordusunun kırlardan şehirleri fethetme savaşıdır.
5- İşçi sınıfının öncülüğünün objektif şartları Milli Demokratik Devrimde bölünmez bir bütün olarak mevcuttur.
6- Yarı-sömürge ve yarı-feodal ülkelerde, proletaryanın öz örgütünde işçilerin çoğunlukta olması şart ve gerekli değildir. Hatta genellikle yoksul köylüler çoğunluktadır.

Yeni oportünizmin "Milli Demokratik Devrim" Teorisine göre:

1- Milli Demokratik Devrim özünde köylü devrimi değildir.
2- Devrimin temel gücü köylüler değil işçilerdir.
3- Belirleyici alan kırlar değil şehirlerdir.
4- Halk Savaşı ile cunta hareketleri aynı şeylerdir.
5- Hayır, işçi sınıfının önderliğini tayin eden üretici güçlerin gelişme seviyesidir.

6- Proletaryanın öz örgütünde işçiler mutlak bir çoğunluğa sahip olmalıdır.

İşte Marksizm-Leninizm ve Mao Tse Tung çizgisi ve de "kapitalist olmayan yol"u milli demokratik hareket etiketi altında savunan bizim sözde "Mao"istlerimiz (!). Görüldüğü gibi yeni oportünizmin "Mao"culuğu sadece lafızdadır, gerçekte ise Mao'culukla bu oportünizmin hiç bir ilgisi yoktur. *Eğer bir "Mao"culuk varsa, o da, köylülerin devrimci potansiyelinin doğru değerlendirilmesinde yatmaktadır.* Oysa bu oportünizm temelde, köylülerin devrimci potansiyelini küçümseyen sağ oportünist Chen Tu Hsieu'nun çizgisinin derinleştirilmesinden başka bir şey değildir!

İşte Marksizm-Leninizm ve Mao Tse Tung düşüncesi ve de yeni oportünizmin Campus "Mao"ist çizgisi! *Latin- Amerika'daki Milli Demokratik Devrim stratejik tezini savunan sağ oportünist, pasifist ve de hain olan "Marksist" partiler ne kadar "Mao"ist iseler, yeni oportünist fraksiyon da bir o kadar "Mao"isttir!* Böyle pasifist bir fraksiyonun Mao'nun düşüncelerini rozet yapmaya kalkması kadar, büyük proleter devrimci Mao Tse Tung'a ve onun Leninizm doğrultusundaki düşüncelerine daha büyük hakaret olamaz herhalde! Ancak bu revizyonizmin çok *klâsik bir yöntemidir.* Revizyonizm görünüşte daima proleter devrimci çizgiye sahip çıkar. Ve revizyonistlikleri tescil edilmiş bütün revizyonistleri ve onların çizgilerini *görünüşte* en sert biçimde eleştirir. Fakat temelde aynı revizyonist çizgiyi daha akıllıca, devrimci lafızlarla sürdürür. Örneğin, Kautsky. Bernstein revizyonizmine karşı en sert eleştirileri yönelten Kautsky, temelde revizyonizmin akıllı bir savunmasından başka bir şey yapmamıştır. Bu nedenle *yeni oportünizmin, modern revizyonizmi ve "kapitalist olmayan yol"u görünüşte eleştirmesi ve revizyonist ilan etmesi görevi gereğidir!*

PROLETER KÜLTÜR DEVRİMİ

"Kapitalizmin mi, yoksa sosyalizmin mi kazanacağını bütün bir tarihsel çağı alacak, uzun ve dolambaçlı bir mücadelenin sonucu tayin edecektir."

Mao'nun bu önemli önerisini Marks'da, özellikle Lenin'de görmekteyiz. Marks, Gotha Programının Eleştirisi'nde kapitalizmden sınıfsız topluma geçişin ancak proletarya diktatoryası altında mümkün olacağını söylemektedir. Lenin ise, bu zorunluluğu açık bir şekilde belirtmektedir: "Kapitalizmden komünizme geçiş tüm bir tarihsel çağı temsil eder. Bu çağ sona erene kadar sömürenler restorasyon umudunu ister istemez beslerler ve bu umut restorasyon girişimlerine dönüşür (...) (Tek bir ülkede bile olsa) devrilmesi yüzünden direnci on misli artan ve gücü sadece enternasyonal sermayenin gücüne değil, aynı zamanda alışkanlık gücüne, küçük üretim gücüne de dayanan burjuvazi. Çünkü maalesef küçük

üretim dünyada hala pek yaygındır ve küçük üretim gün be gün, saat be saat kendiliğinden ve kitlevi bir ölçüde durmadan kendisini oluşturur." (Lin Piao'nun ÇKP'nin IX. Kongresindeki raporundan)

Marks'ın ve özellikle Lenin'in bu önerilerinden hareket eden Mao Tse Tung, sosyalist devrimi yapmış bir ülkede;

1) Emperyalizmin dünyada var olduğu sürece,

2) Özünde "köylü mülkiyeti" sayılabilecek küçük üretimin hayatiyetini sürdürdüğü kollektif mülkiyet olduğu sürece (Sosyalist toplumda sosyalist mülkiyet bilindiği gibi, kollektif ve kamu mülkiyetleri biçimindedir.),

3) Sınıflı toplumların bin yıllık kalıntı ve alışkanlıklarının etkisi ile, sosyalist devrimden sonra kapitalizmin restore edilmesinin her zaman mümkün olduğunu belirterek, proletarya diktatoryası altında da sınıf mücadelesinin devam edeceğini, bu nedenle ideolojik ve kültürel alanda, üst-yapıda siyasi bir devrimin zorunlu olduğunu söyleyerek "Proleter Kültür Devrimi" şiarını ortaya atmıştır. Liu Shaochi' nin "Kapitalizmin mi, sosyalizmin mi kazanacağı sorunu artık çözümlenmiştir. Sosyalist ekonomi geliştikçe, üretici güçler geliştikçe artık geriye dönüş mümkün olamaz" anlamındaki revizyonist tezine karşılık, sosyalist bir toplumda ideolojik ve kültürel alandaki, üst-yapıdaki siyasi devrimin nihai zaferine kadar kimin kazanacağının önceden kestirilemeyeceğine ilişkin "Sosyalizm mi, yoksa kapitalizm mi kazanacak belli değildir" ünlü tezini formüle etmiştir. (Bu tez sadece Liu Shaochi' yi değil, aynı zamanda Sovyetler'de sınıf mücadelesinin artık sona erdiğini, bu nedenle SBKP'nin, sadece proletaryanın değil, bütün halkın partisi haline geldiğini söyleyen Kruşçev revizyonizmini de eleştirmektedir.)

Mao'nun Marksizm-Leninizm hazinesine ikinci büyük katkısı da budur.

Bilindiği gibi, burjuva devrimlerinde burjuvazi kendi ideolojisini devrimi yapar yapmaz egemen kılmıştır. "Muzaffer burjuvazi, burjuva mülkiyet hakkını, insan hakları beyannamesine kaydetti, burjuva parlamenter meclisler kurdu, kendi ahlakını üstün kıldı, yeni bir öğretim yarattı ve bununla orta çağ felsefesini kovdu." Başlangıçta feodal ideolojiler bir süre direndiler ve hemen etkilerini yitirmediler.

Fakat objektif çelişkiler geliştikçe, yeni üretici güçler geliştikçe etkinliklerini yitirdiler ve artık geçmişe dönüş giderek imkansızlaştı. Sosyalist bir toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında objektif bir çelişki *yoktur. Üretimin* sosyal niteliği ile sosyalist mülkiyet tam bir uygunluk halindedir. Üretici güçlerin gelişmesine engel teşkil etmezler, tam tersine geliştirirler.

Sosyalist bir toplumda üretici güçlerin gelişmesini engelleyen objektif bir çelişki olmadığı halde kapitalizm neden restore edilebiliyor da, örneğin kapitalist toplumda feodalizm neden restore edilmiyor? Açıklayalım:

1) Bir kere kapitalizm (sanayi kapitalizmi) ve sosyalizm sanayi devriminden sonra ortaya çıkmış olup, ileri teknolojinin ürünü olan düzenlerdir. Makina çağının toplumsal düzenleridir. Bu anlamda üretici güçler geliştikçe, ekonomiye teknoloji egemen oldukça feodal kalıntılar ve ideolojiler giderek geriler ve yerini yeni düzenin "kapitalist düzenin" ideolojisine bırakır. Artık geriye dönüş imkansızdır.

2) Asıl önemli olan neden her iki devrimin *niteliklerine* ilişkindir. Sosyalist topluma kadarki bütün düzenlerde sınıf mücadelesi bir sömürücü sınıfın yerine başka bir sömürücü sınıfın gelmesiyle sonuçlanmıştır. Temelde, üretim araçlarındaki özel mülkiyet değişmemiş, sadece biçim ve el değiştirmiştir. İkinci olarak, sosyalist devrime kadarki bütün devrimlerin iktidarın ele geçirilmesi tek sorunu olmuştur. Örneğin, burjuva ekonomisi feodalizmin bağrında gelişmiş ve gürbüzleşmiştir.

Burjuva ekonomik düzeni az çok olgunlaşınca devrim olmuştur. Bu nedenle burjuva devriminin ana görevi iktidarı ele alıp, onu mevcut burjuva ekonomisiyle birleştirmek olmuştur. Oysa sosyalist devrimde iktidarı ele geçirmek sadece başlangıçtır. Büyük çapta üretimi gerçekleştirmek, sosyalist ekonomiyi yaratmak o güne kadarki sınıflı toplumların "yabancılaştırılmasına" maruz kalmış insanın "tabiatını" değiştirmek gibi görevleri vardır. Bu nedenle sosyalist devrim sadece mülkiyet biçimini değiştirmek, sadece sosyalist ekonomiyi yaratmakla sona ermez. Proletaryanın sınıf olarak ortadan kalkmasına kadar üst yapıda siyasi bir devrim olarak devam etmek zorundadır. Bu ihmal edilir veya önemsenmezse yani ideolojik ve kültürel mücadele, üretici güçlerin geliştirilmesi ile beraber yürütülmezse kapitalizmin *restore* edildiği görülür.

Görüldüğü gibi, sosyalizm öncesi toplumsal düzenler için doğru bir Marksist diyalektik analiz olan "üretici güçler geliştikçe eski ideolojinin yerini, yeniye bırakacağı ve artık geriye dönüşün mümkün olmayacağı" tezi, sosyalist topluma teşmil ettirildiğinde, sosyalist toplum ve düzen ile sosyalizm öncesi devrim ve düzenler arasındaki nitelik farkından dolayı revizyonist bir tez olmaktadır!

Yeni oportünizmin sözcülerinden birisi "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısından "bir önceki üretim düzeninin ürünü olan ideoloji *objektif çelişkiler* geliştiği ölçüde gerilemek zorundadır, artık geçmişe dönüş imkansızlaşır" sözünü alarak, eleştirmektedir: "Bu satırlardaki *modern revizyonizmin keskin kokusu* üzerine sayfalar dolusu yazı yazmak mümkündür. Geriye dönüşün mümkün olmadığı tezini bilimsel sosyalizm mahkum eder. Üretici güçler geliştikçe eski ideolojinin yerini kendiliğinden yeniye bırakacağı tezi Kruşçev revizyonistlerinin, Liu Şao Şi'nin karşı-devrimci çizgisinin ta kendisidir." (Ş. Alpay, PDA, Sayı: 17, s: 375, italikler bize aittir)

Bu, öküz altında buzağı ararken öküzün altında kalan bir küçük burjuva oportünistinin cehaletidir! Lenin'in belirttiği gibi bu küçük burjuva entellektüel bozuntuları kadar *bilgiç ve*

ukala ve de bir o kadar da cahillerini yeryüzünde bulmak imkansızdır. Bu oportünist bayımızın görüşüne göre ;
1) Ya sosyalist toplumda, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında objektif bir çelişki vardır (bu objektif çelişki sosyalist toplumda değil de bu oportünist bayımızın kafasında vardır!);
2) Ya da "geriye dönüş mümkündür" tezi sadece sosyalist düzen için değil de, sosyalizm öncesi toplumlar için de geçerlidir. Yani bu bayımızın kafasında tarihi materyalizmi *katleden* bir Mao Tse Tung vardır (!)

OBJEKTİF ŞARTLAR ESAS FAKTÖRDÜR

Objektif şartların anlamı ve önemi:
Biz, "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısında "Türkiye proletaryasının devrimde hegemonyasının objektif şartları yoktur" önerisi üzerine dört ayrı bölümde, oldukça detaylı bir şekilde durduk. (Mesele son derece önemli olduğu için)
Yeni oportünizmin iddiasının aksine bu sorun son derece önemlidir. *Sorun şu ya da bu, ikinci dereceden bir taktik sorunu değil, proleter devrimci hareketimizin gücü, potansiyeline ilişkindir.* Ve ideolojik ve politik eylem çizgimizin tayininde esas faktördür. Milli Cephe politikamızın biçimini ve taktik şiarlarımızın niteliklerini tayin edecek başlıca etkendir. Devrimci hareketimizin ana çizgisini tayin eden bu son derece önemli sorunun tartışılmasının bir aydın gevezeliği olduğunu iddia etmek *ciddiye* alınacak bir şey değildir. Hele, bizim gibi Milli Demokratik Devrim aşamasında olan ülkelerin Marksisitleri için *ikinci* dereceden önemli olan, sosyalist devrimi gerçekleştirmiş ülkelerin sorunlarını tartışma platformuna getirerek cehaletin verdiği cesaretle "revizyonizm" kokusu aramaya kalkan küçük-burjuva entellektüel bozuntularının bunu söylemeleri son derece komik ve gülünçtür!
Bu küçük-burjuva oportünistlerinin öze ilişkin bu tartışmayı, örtbas etmek istemeleri son derece doğaldır. Çünkü öncülüğün objektif şartlarının varlığı veya yokluğu, bugün için proleter devrimciliğinin en sağlam ölçüsüdür. Marksist lafızlar altında kendini gizlemeye kalkışan bu oportünist bayların, bu tartışma bazıdır. Nasıl ki, turnusolun gerçek rengi bazın içine sokulunca ortaya çıkarsa, bunların pembe renkleri de objektif şartlar tartışmasında hemencecik ortaya çıkmaktadır. Bu baylar ne kadar kıvırtırlarsa kıvırtsınlar, objektif şartlar tartışmasında yakayı hemencecik ele vermektedirler!
Bir daha "Türkiye proletaryasının devrimde hegemonyasının objektif şartları yoktur" sözünün anlamını ortaya koyalım. Anlamı açıktır; "Türkiye'nin bugünkü iktisadi gelişme seviyesi proletaryanın milli bağımsızlık mücadelesinde öncü olmasına imkan vermemektedir". Bu

dönemde proletarya iktidar mücadelesi yapamaz. Dolayısıyla küçük-burjuvazinin yedek gücüdür, yani "içinde bulunduğumuz dönem Milli Demokratik Devrim aşaması değil, küçük-burjuvazinin emperyalizme karşı yürüttüğü iktidar mücadelesi dönemi, Milli demokratik hareket dönemidir".

"Bu dönemde radikal küçük-burjuvazi önderdir", "bu nedenle bizim görevimiz onlara destek olmaktır", "Milli Cephe politikamız bu aşamada dostluk-*destek*-eleştiri politikasıdır", "proletaryanın öz örgütü bu aşamada kurulamaz", "bizim partimiz Milli Cephedir" incileri hep bu "Türkiye proletaryasının devrimde hegemonyasının objektif şartları yoktur", ana mihverinden çıkmaktadır. Bunun politik ve pratik çizgimize ve de taktik şiarlara yansımasını eski FKF başkanı Yusuf Küpeli arkadaş son derece açık bir şekilde ortaya koymaktadır: "... FKF'nin, şehir küçük-burjuvazisi ile girdiği ortak eylemlerin çoğunda bu kliğin mensupları (yeni oportünizm kastediliyor - M. Ç.) *bırakın sloganları onlar atsın, siz peşlerinden yürüyün*... vs. gibi öğütlerde bulunmuşlardır... Mustafa Kemal yürüyüşünde, Amerika'ya dokunmadan sadece siyasi iktidara karşı soyut bir takım sloganlar ortaya atan Kadri Kaplan'ı desteklemişler ve militanlara şimdilik böyle yapsak bir zararı olmaz, *aşama aşama gider ileride Amerika'ya karşı da slogan atarız* diyerek öğütte bulunmaya kalkmışlardır. Yargıtay yürüyüşünde küçük-burjuva temsilcilerinin peşinden sessizce yürümemizi öğütlemişlerdir." (İleri, s: 11, İtalikler bize aittir - M. Ç.)

Görüldüğü gibi, bu sorunun ortaya koyuluş şekli, saflarımızdaki küçük-burjuva reformizminin yankısı olan yeni oportünizm ile proleter devrimci çizgi arasındaki Çin Seddini çizmektedir. Elbette bu denli önemli bir sorun üzerinde uzun uzun durulması gerekir. Nitekim de duruldu. *Proleter devrimcisi odur ki, bir sürü Marksist-Leninist lafızlarla süslenmiş olan laf salataları arasından proleter devrimci çizgiyi gerçekten sapıttıracak, çarpıttırabilecek nitelikte temel oportünist öneriyi bulur ve onu çürüterek, teşhir eder.* İşte budur devrimci tutum!

HEGEMONYANIN OBJEKTİF ŞARTLARININ VARLIĞI TARTIŞILAMAZ !

Emperyalist dönemde, proletaryanın hegemonyasının objektif şartları tartışılamaz. Leninizm, bu tartışmayı, Kautsky'nin üretici güçler teorisi ile birlikte tarihin çöp tenekesine atmıştır. Geri kalmış ülkeler için devrimci yol olarak "Kapitalist olmayan yol"u öneren modern revizyonizm bile hiç olmazsa görünüşte Leninizmin bu temel ilkesine karşı çıkmamaktadır. Çünkü bu temel ilkeye karşı çıkmak daha işin başında kendini revizyonist ilan etmektir. Oysa revizyonizmin yöntemleri çok daha ince ve akıllıcadır (onlar, sömürge ülkelerdeki proleter devrimlerini, sanayi proletaryasına dayanmadığı gerekçesiyle ikinci dereceden devrimler

olarak ilan ettiklerinden, onlar için milli demokrasi devletinin, küçük-burjuva radikalleri veya proleter devrimcilerinin önderliğinde kurulmuş olması pek önemli değildir) Bizdeki yeni oportünizm, o kadar ince ve kıvrak olmadığı için Leninizmin II. Enternasyonal müzesine kaldırdığı Kautsky'nin üretici güçler teorisini, "bu evrede işçi sınıfının iktidar mücadelesi yapması imkansızdır. Çünkü üretici güçlerin gelişme seviyesi yetersizdir" diyerek tezgahlamaya kalkmıştır. Böylece niteliği daha başlangıçta ortaya çıkmış oldu.

Bilindiği gibi, can çekişen kapitalizm, ülkenin ekonomik ve sosyal otonomisini kırarak milli özel ekonomileri, dünya ekonomisi denilen bir zincirin halkaları haline dönüştürmüştür. Bu nedenle, artık, kapitalist ülkelerin proletarya devrimlerinin, yarı-sömürge ve sömürge ülkelerin demokratik devrimlerinde proletarya hegemonyasının, objektif şartlarının varlığı *tartışılmaz* bir ilkedir. Kautsky'nin üretici güçler teorisinde ifade bulan tek tek ülkelerin üretici güçlerinin seviyesinin tetkiki artık geride kalmıştır. Artık üretici güçlerin seviyesi ne olursa olsun her ülkede proletaryanın devrimde hegemonyasının objektif şartları vardır. Biz, Leninizmin bu temel ilkesinin ışığı altında "Türkiye proletaryasının devrimde hegemonyasının objektif şartları olgundur" dedik ve diyoruz.

Stalin, Leninizmin Meseleleri'nde, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde proletarya hegemonyasının objektif olarak tartışılamayacağını, hiçbir mugalataya yer bırakmayacak bir şekilde açıkça ortaya koymaktadır : "Milli mesele, proletarya devrimi genel meselesinin bir bölümüdür... Sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin alabildiğine sömürülebildiği ve ezilebildiği çağ tamamlanmıştır."

"Sömürgelerde ve bağımlı ülkelerde kurtuluş devrimleri çağı, bu ülkelerin proletaryasının ***uyanış*** *çağı ve onun* ***devrimci hegemonyası çağı gelmiştir.****"* [25*]

Niteliğinin devrimci kitleler tarafından çok çabuk farkedildiğini gören yeni oportünizm, kavram karışıklığı yaratarak zevahiri kurtarmaya çalışmaktadır. Açıklayalım. Yeni oportünizmin bir sözcüsü "devrimin objektif şartları ile proletaryanın hegemonyasının objektif şartları"nın farklı kavramlar olduğunu iddia ederek, " devrimci kriz ile devrimin objektif şartları"nın aynı kavramlar olduğunu söylemektedir. (Bkz. Şahin Alpay, PDA, Sayı: 17, s: 377)

Devrimin objektif şartları ile proletaryanın hegemonyasının objektif şartları ayrı kavramlar değil, aynı gerçeğin aynı anlamda kullanılan deyişleridir. Emperyalist dönemde tarihin ileri götürücü lokomotifi proletarya olduğu için, niteliği ne olursa olsun bu dönemdeki bütün devrimleri ancak ve ancak o zafere götürebilir. Bu nedenle devrimin (Milli Demokratik Devrimin) objektif şartları ile proletaryanın hegemonyasının objektif şartları *aynı* şeyler değildir. Bunlar anlamları değişik ayrı kavramlardır demek, emperyalist dönemde herhangi bir devrimi proletaryanın dışında bir başka sınıf gerçekleştirebilir, demektir ki bu da Leninizme aykırıdır! Devrimin objektif şartları ile devrimci durum (devrimci kriz) anlamları

farklı olan kavramlardır. "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısında açıkladığımız gibi devrimci kriz, bir kıvılcımdır; devrimci mücadelede, Lenin'in deyişiyle, kısa bir andır. Proletaryanın varolan öncülüğünün objektif şartlarının yanında subjektif şartları olgunlaşmış olsa bile devrimci bir kriz yoksa devrim olamaz. Yani bu, bir devrimin olabilmesinin ön şartıdır. (Biz, "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısında proletaryanın hegemonyasının objektif şartları ile karışmaması için buna devrimin *objektif* şartı dedik ve ne anlamda kullandığımızı da bir parantez açarak belirttik)

Devrimci kriz kavramı Lenin'in belirttiği gibi sadece proletarya devrimleri veya XX. yüzyıldaki devrimler için değil tarihteki bütün devrimler için (örneğin Fransız devrimi için de) geçerlidir. Ve devrimci kriz, ülkenin iktisadi gelişme seviyesine birinci dereceden bağlı değildir. Ayrıca her devrimci kriz de bir devrime yol açmaz. Aynı zamanda subjektif şartların olgunlaşmış olması gerekir. Kısaca özetlersek, dünyanın herhangi bir ülkesinde devrimin olabilmesi için :

1) Ülkenin iktisadi gelişme seviyesinin yeterli olması gerekir. (Devrimin objektif şartlarının olgunlaşmış olması gerekir)

2) Proletaryanın bilinçlenme ve örgütlenme seviyesinin yeterli olması gerekir.

3) Ayrıca bir de ülke çapında genel bir krizin olması gerekir.

Bilindiği gibi birinci şart emperyalist dönemde her ülkede mevcuttur. Bu nedenle bir ülkede işçi sınıfının iktidara gelip gelmeyeceğini tayin eden *ikinci* ve *üçüncü* faktörlerdir.

Bu iki unsurun varolduğu aşamaya *Devrim Aşaması* denir. H. Kıvılcımlı bu aşamaya Devrim Konağı demektedir. Kıvılcımlı : "...sosyal gelişim iki konakta olur. 1) Evrim aşaması 2) Devrim aşaması. Sınıflı bir toplumda evrim aşaması uzun sürer. Bir sosyal sınıf iktidarı; verili üretim ilişkileri çerçevesinde, uzlaşmazlıkları uzlaştırıp biriktirir. Biriktirim son haddine geldi mi, üretim ilişkilerinin çerçevesi çatlar. Oldukça kısa süren DEVRİM AŞAMASI başlar. Bu altüstlükler sırasında İKTİDAR; bir sosyal sınıf elinden başka bir sosyal sınıf eline geçer. Asıl SOSYAL DEVRİM politik devrimle tamamlanmış olur" diyerek içinde bulunduğumuz aşamanın Evrim Konağı olduğunu söylemektedir. Gerçekten de proletaryanın öz örgütünün olmadığı, devrimci işçi ve köylü militan kadroların ortaya çıkmadığı bir evre, *evrim konağıdır.* İçinde bulunduğumuz dönemin ayırdedici özelliği budur. Proleter devrimcilerinin bu aşamadaki dili *Almancadır*; devrimci bir durum olsa bile Almanca hitabet değişmeyecektir. Ancak proletaryanın öz örgütü kurulup, kitleleri bilinçlendirmede belli bir mesafe katedildikten sonra, herhangi bir devrimci kriz döneminde proleter devrimcilerim dili *Fransızca* olabilir. (Bilindiği gibi, Marksist literatürde, Almanca ricat, örgütlenme ve bilinçlendirme, Fransızca ise taarruz anlamlarında kullanılır)

Elbette herşeyin devamlı altüst olduğu bir dünyada bütün bu aşamaları mekanik bir şekilde sıralayamayız. Fakat kesin olarak şu söylenebilir ; *herhalükarda, belli bir subjektif birikim oluşmadan ne Fransızca konuşulabilir, ne de devrim konağında olunabilir!* [26*]

Yeni oportünizmin bu eyyamcı sözcüsü, oportünist önerisini çağımızdaki bütün oportünistlerin başvurduğu klasik yola başvurarak, yani Lenin'den atıfta bulunarak kanıtlamaya çalışmaktadır. Lenin'in İki Taktik'teki (s: 20-21) "Rusya'nın ulaşmış olduğu iktisadi gelişme seviyesi ve geniş proletarya yığınlarının ulaşmış olduğu bilinç ve örgütlenme derecesi...İşçi sınıfının şu anda ve tam olarak kurtuluşunu imkansız kılmaktadır" sözleri ile "proletaryanın devrimde öncülüğünün objektif ve subjektif şartları tam olarak olgunlaşmamıştır" anti- Leninist tezini doğrulamaya çalışmaktadır. (Bkz. Ş.Alpay, PDA, Sayı: 17, s: 373) Bilindiği gibi, Lenin "Rusya'nın iktisadi gelişme seviyesi devrim için yetersizdir" derken demokratik devrimi değil de sosyalist devrimi kastetmektedir. Tekelci kapitalist dönemde "Devrimin objektif şartları bütün dünyada mevcuttur" Leninist ilkesindeki "objektif şartlar mevcuttur" sözcüğü, 1905 Rusya'sı gibi burjuva devrimini yapmamış ülkelerde sosyalist devrim için değil demokratik devrim için geçerlidir. Ve Lenin bu sözü, burjuva demokratik aşamada derhal bir işçi hükümeti kurulmasını öneren Parvus ve Trotsky'e karşı söylemektedir. Görüldüğü gibi, "Proleter Devrimci" Aydınlık'ın yazarı her çeşit oportünizmin başvurduğu *malum* yöntemle, yani mekan ve zaman mefhumlarını dikkate almayarak yaptığı aktarmalarla zevahiri kurtarmaya çalışmaktadır.

Ne tuhaf ve de ne komik ki, bu rastgele, oportünizmin malum yöntemi ile yapılan aktarmalar arasında, "Türkiye proletaryasının devrimde öncülüğünün objektif şartlarının olgunlaşması için üretici güçlerin gelişmesi gerekir" diyen yazarın yazısında, kendi menşevik tezini çürüten Pekin Review'dan yapılan şu aktarma da yer almaktadır : *"işçi sınıfının iktidara gelip gelemeyeceğini tayin eden üretici güçlerin erişmiş olduğu düzey değildir.* Bunu tayin eden, objektif olarak, devrimci bir durumun mevcut olup olmadığı ve subjektif olarak, geniş devrimci yığınları siyasi iktidara yönelen cesur bir mücadelede yöneten bilimsel sosyalizmle teçhiz edilmiş devrimci bir partinin mevcut olup olmadığıdır." (Bkz. PDA, Sayı: 18, s: 381, italikler bize ait-M.Ç.) Görüldüğü gibi yeni oportünizmin iddiasının aksine bizim de belirttiğimiz gibi, işçi sınıfının devrimde hegemonyasını tayin eden o ülkenin iktisadi gelişme seviyesi değildir. Çünkü hegemonyasının objektif şartları, emperyalist dönemde, bütün ülkelerde mevcuttur. *Tayin eden faktörler, işçi ve yoksul köylü kitlelerinin bilinçlenme ve örgütlenme dereceleri ile bir krizin mevcut olup olmamasıdır.*

İşte oportünizm bu şekilde kendi kendini çürüten aktarmalar ile anlam ve kavram karışıklıkları yaratarak kıvırtabileceğini zanneder. Sadece kendisi zanneder tabii!

Aynı yazar bakın daha neler diyor : "Biz herhangi bir yerde proletaryanın önderliğinin objektif şartı (şartları kastediliyor-M.Ç.) olarak kapitalizmin ileri bir gelişme düzeyine ulaşmış olması, proletaryanın çoğunluğu meydana getirmesi gibi şartlar ileri sürmedik. Leninizmin İlkeleri'nden ithamlarına dayanak bulmaya çalışanlar gerçekten pek gülünç duruma düşüyorlar."(Ş. Alpay, PDA, Sayı: 17, s: 379)

İlahi Proleter Devrimci Aydınlık'ın yazarı, Kautsky bile mezardan çıksa dünyanın bu döneminde Türkiye gibi yarı-sömürge bir ülke için bunları söylemez. (Kautsky ve menşevikler bunu emperyalizmin 1.bunalım devresinde sosyalist devrim ve sosyalizmin o ülkede başarıya ulaşmasına ilişkin söylüyorlardı) Bunların aynını emperyalizmin III. genel bunalım devresinde Türkiye gibi yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede söylemek *politik intihar* demektir. En geri zekalılar bile bu tezi bu şekli ile ileri sürmezler! Evet, sizler bunları söylemiyorsunuz. Sizler sadece ve sadece "Türkiye'nin ekonomik gelişme derecesi, Milli Demokratik Devrimde proletaryanın hegemonyası için yeterli değildir.", "Bu dönemde üretici güçlerin bugünkü seviyesinin elverişsizliğinden dolayı öncü küçük-burjuva radikalleridir" diyorsunuz. *Kautsky'nin üretici güçler teorisinin aynını önermiyorsunuz. Sadece bu teoriyi yarı- sömürge ve yarı- feodal bir ülkenin somut pratiğine uyguluyorsunuz. Hepsi bu kadarcık!*

İşte bizim geçen yazımızdaki kastettiğimiz hortlatılan II. Enternasyonal oportünizmi budur. Menşevizm budur! [27*]

Bu menşevizmi bu yazarın yazısının her bölümünde görmek mümkündür. Birkaç eğlendirici örnek verelim. "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısını eleştirerek bakın ne diyor: "Yazının bir yerinde çok kısaca, işçi sınıfının devrimde önderliğinin subjektif şartlarının mevcut olmadığını bu bakımdan işçi sınıfının bugün devrimin önderi (fiili olması gerekir - M. Ç.) olduğunu savunmanın oportünizm olduğu belirtildikten sonra bütün yazı boyunca potansiyel öncülükten, objektif şartların *ne kadar olgun* olduğundan dem vurulmaktadır." (Ş. Alpay, PDA, Sayı: 17, s: 374, İtalikler bize ait)

Görüldüğü gibi, "işçi sınıfının devrimde önderliğinin objektif şartları olgundur" sözünden bu bay, "Türkiye'de üretici güçlerin seviyesi çok yüksektir, Türkiye sanayiinde büyük çapta üretim egemendir; işçilerin köylülükle ve özel mülkiyetle bağları büyük ölçüde kopmuştur, vs.'yi anlamaktadır. Menşevizm bu yazarın o kadar iliklerine işlemiştir ki, "İşçi sınıfının zayıf ve cılız olmasını ve de işçilerin köylülükle bağlarının mevcudiyeti meselesini (sanki bu eleştiriliyormuş da) ilk defa biz yazmadık, M.Belli işçi sınıfının durumunu bizim gösterdiğimizden çok daha kötü göstermiştir." diyerek kendisine yöneltilen eleştirinin ne olduğunu bir türlü anlayamamaktadır. [28*] *Bu menşevik kafa şunu hiç ama hiç anlamış değildi: Bir ülkede işçi sınıfının zayıf ve cılız olması, işçilerin büyük çoğunluğunun köylülükle bağları olması ayrı şeydir, işçi sınıfının devrimde hegemonyasının objektif şartlarının mevcut olması ayrı şeydir!*

Gelelim işin en komik kısmına. *"Proleter Devrimci" Aydınlık'ın bu yazarı diyor ki; "objektif şartların subjektif şartlardan önce geldiği doğrudur. Bu açıdan, bilinçlenmeyi ve örgütlenmeyi geciktiren objektif şartların geçmişi izahta önem taşıdığı ama bugün **artık** öncülüğün objektif şartlarının mevcut olduğu ileri sürülebilir."* (Ş. Alpay, PDA, Sayı: 17, s:

373, siyahlar bize aittir. -M. Ç.) Oysa aynı yazar Aydınlık'ın 12. sayısında bakın ne diyor. "Proletaryanın öncülüğü, kişilerin subjektif niyet ve isteklerine bağlı olan bir şey değildir. Kendi niyet ve isteklerini somut şartların, gerçeklerin yerine koyan kişi idealisttir, devrimci değildir. Devrimci somut şartların somut tahlilinden hareket eder... Türkiye'de proletarya bugün devrime öncülük edebilecek objektif ve subjektif şarklara tam olarak sahip değildir. Devrimde öncülük kazanabilmesi için proletaryanın sahip olması gereken objektif şartları şunlardır: önce, proletarya bir sınıf olarak, yani işgücünden başka satacak hiçbir şeyi olmayan bir proleterler kitlesi olarak mevcut olmalıdır. Esas olarak büyük çapta kapitalist üretimin yapıldığı sanayi alanında toplanmalıdır. Ancak böylelikle örgütlenmek ve disiplin altına girmek için zorunlu olan şartları kazanabilecektir. Köylülükle, özel mülkiyetle bütün bağlan tam olarak kopmalıdır. Oysa Türkiye proletaryası, bugün, çoğunlukla yarı-proleter niteliktedir." (Türkiye'nin Düzeni Üzerine, Aydınlık, Sayı: 12, s: 464)
Bizim "Türkiye'de proletaryanın devrimde hegemonyasının objektif şartları olgundur" sözümüzdeki "Objektif şartların olgunluğunu, üretici güçlerin gelişme seviyesinin çok yüksek olması" şeklinde anlayan bu menşevik yazar, Aydınlık'ın 12. sayısındaki önerilerinden *vazgeçerek* "bu durum geçmişe ait olabilir" diyerek, "öncülüğün objektif şartlarının" şimdi ileri sürülebileceğini söylemektedir. Yani bu konuda, bu menşevik bayımıza göre *uzlaşılabilir!* Bu menşevik yazara göre Türkiye 4-5 ay içinde harikalar yaratmıştır; Amerikan emperyalizmi + işbirlikçi burjuva + feodal mütegallibe iktidarının yönetimindeki Türkiye bu çok kısa süre içinde dünyada görülmemiş dev bir adım atmıştır, büyük ölçüde, küçük çapta üretim yerini büyük çapta üretime bırakmıştır ve işçi sınıfının köylülükle bağları geniş ölçüde kopmuştur ve artık şimdi proletarya devrimde öncülük edebilecek objektif şartlara sahip olmuştur (!).
İşte budur oportünizmin birbiri ile çelişen tezler arasından yılan gibi kıvrılarak sağdan en sola süratle kayması! "Türkiye'nin iktisadi gelişme seviyesi sosyalist devrim için olgundur." diyen *Emek* oportünizmi bile Türkiye'yi bu şekilde değerlendirmiyor. Bu değerlendirme *Emek* oportünizminin abartmalı ve yanlış değerlendirmesinin bile çok ötesinde abartılmış yanlış bir değerlendirmedir. (Aslında beş ay içinde olan bu değişikliğin temelinde *Emek* oportünizminin "üretim ilişkileri" üzerine büyü,k uzmanı (!) K. Boratav'ın son 5 ay içinde yeni oportünizmin ideologu durumuna gelmesi yatmaktadır!)
Biz; Türkiye proletaryası, kapitalist ülkelerin işçi sınıflarına nazaran zayıf ve cılızdır, işçi sınıfımızın köylülükle bağları mevcuttur, diyoruz. Ve işçi sınıfının gücünü olduğundan daha fazla göstermeye çalışan bütün oportünist görüşlere de karşıyız!
1) Kavram karışıklığı yaratan
2) Lenini tahrif etmeye kalkan
3) Birbirini çürüten tezler ortaya atarak ve tahrif montajları yaparak durumu kurtarmaya çalışan

4) Birbiri ile taban tabana zıt olan her iki görüş için de eklektik bir anlayışla "mümkündür" diyen bu bayımızın ve bunun gibilerinin tabiatı hakkında bakın Lenin ne diyor: "Bir oportünist, tabiatı gereği, her zaman açık ve kararlı bir tutum takınmaktan kaçınacaktır, her zaman orta yolu arayacaktır, birbirini hariç tutan iki karşılıklı görüş noktası arasında her zaman bir yılan gibi kıvranacak ve her iki görüşle de birlik olmaya çalışacak, küçük değişikliklerle, şüphelerle, masum ve saygılı tavsiyelerle olan görüş farklarını azaltacaktır." (Bir Adım İleri İki Adım Geri, s: 241-242)

SOSYALİST SİYASİ BİLİNÇ VE PROLETER DEVRİMCİ SİYASİ MÜCADELE

İşte kitlelerini bilinçlendirmek ve örgütlemek proleter devrimcilerin en önemli görevlerindendir. *Hangi evrede olursak olalım*, kendi kendine en fazla sendikal bilince sahip olabilecek olan işçi sınıfının bu kendiliğinden bilincini *sosyalist siyasi bilinç* seviyesine yükseltmek ana görevimizdir. İşçi sınıfına sosyalist siyasi bilinç götürmek için proleter devrimcilerinin eylem alanı sadece işçi sınıfı değil, bütün millici sınıfların alanıdır. İşçi sınıfının ekonomik mücadeleleri içine girerek bu ekonomik hak ve istem mücadelesinin çerçevesi etrafında işçi kitlelerini örgütleyerek ve bu ekonomik mücadeleleri siyasi parolalarla cihazlandırmaya çalışarak, bütün millici sınıflara hitap eden geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyasına girişerek işçi sınıfımızın bugünkü kendiliğinden bilincini, sosyalist siyasi bilinç seviyesine yükseltmeliyiz. İşçi sınıfına bu aşamadaki dost ve düşmanlarını göstererek, kendisinin tam kurtuluşunun sosyalist devrimle mümkün olacağını ancak sosyalist devrime giden yolun Milli Demokrasi olduğunu belirterek sosyalist siyasi bilinç götüreceğiz. [29*] Budur işçi sınıfına sosyalist siyasi bilinç götürmek!
Kimileri bu aşamada, işçi sınıfına sosyalist siyasi bilinç öteki milli sınıflara da milli bilinç (azami sınıf bilinci) götürülmesini öngören *Leninist ilkeye*, sosyalist siyasi bilinç götürmeyi "Sosyalist Türkiye" diye *bağırmak* zannettikleri için karşı çakmaktadırlar. Bakın yeni oportünizmin iki sözcüsü bu konuda ne diyor: "... İşçi sınıfına sosyalist bilinç götürürken, diğer Milli sınıflara milli bilinç götürmek gerekir... kategorik anlayışı bizi, işçi sınıfı bağımsızlık için mücadele etmez, fabrikalarda Sosyalist Türkiye, öğrenciler arasında Bağımsız Türkiye diye bağıralım gibi *Aren oportünizminden* kalan fikirlere götürmektedir. Anti-emperyalist mücadele en çok işçi sınıfının davasıdır. Anti-emperyalist hareketlerin gelişmesi, milli şiarların ortaya atılması en çok işçi sınıfının bilinçlenmesine yarar. Bu bakımdan işçi sınıfına ayrı bilinç, diğer millici sınıflara ayrı bilinç götürülmez." (Gün Zileli, Oral Çalışlar, "Milli Cephe Temel Politikamızdır", Türk Solu, Sayı: 119, s: 12)

Ne yazık ki beyler, biz işçi sınıfına (yoksul köylüler de dahil) ayrı bilinç yani sosyalist siyasi bilinç, öteki milli sınıflara (sosyalist siyasi bilinç değil) *ayrı bilinç götüreceğiz!* Bilimsel sosyalizm hangi aşamada olarsak olalım işçi sınıfına *kademeli bilinç* değil, sosyalist siyasi bilinç götürmemizi emrediyor. Bu nedenle biz sosyalistler işçi sınıfına asıl hedefin ne olduğunu ve bu hedefe gitmede Milli Demokratik Devrimin zorunlu bir durak olduğunu söyleyerek, bizim partimizin sosyalist bir parti olması gerektiğini belirterek sosyalist siyasi bilinç götürüyoruz. Bu aşamada milli burjuvazi ve küçük-burjuvazi (özellikle asker-sivil aydın zümre) ile proletarya arasında hiçbir fark görmeyerek her ikisine de aynı bilinci götürmeyi savunan sizler ise, hem işçi sınıfına hem de milli ve küçük-burjuvaziye "Bizim Partimiz Milli Cephe" diyerek aynı örgütü hedef göstermektesiniz! [30*]

İşte aramızdaki küçücük ayrılık, yani gerçek sosyalist ile küçük-burjuva oportünisti arasındaki küçücük (!) *fark da*, burada düğümlenmektedir. İçte milli demokratik hareket aşamasının anlamı budur; devrimci proletaryayı küçük-burjuva radikallerinin yedek gücü haline getirmek isteyen menşevizm işte budur! Hemen görüleceği gibi, bu sağ oportünist anlayış işçi sınıfına sosyalist siyasi bilinç götürmeyi "Sosyalist Türkiye" diye bağırmak şeklinde anlamaktadır. Bu aşamada "Sosyalist Türkiye" şiarı atmak işçi sınıfına sosyalist siyasi bilinç götürmek demek değildir. Tam tersine, işçi sınıfının dostunu ve düşmanını karıştırmak, hedef saptırmaktır. Kısacası, yanlış bilinç götürme anlayışı ile eski oportünizmin bilinç götürme anlayışı arasında *temelde* hiçbir fark yoktur. *Her iki oportünist fraksiyon da, "Sosyalist Türkiye" şiarı atılınca sosyalist bilinç, "Bağımsız Türkiye" diye bağırılınca da Milli Bilinç (??!) götüreceğini zannetmektedir!*

İşçi sınıfının iktisadi ve demokratik hak ve taleplerini hedef alan mücadelesi elbette *proleter devrimci bir siyasi mücadele* değildir. [31*] Proleter devrimci siyasi mücadele olması için mücadelenin tek tek patronlara karşı mücadele olmaktan çıkması gerekir. (Bu ise sosyalist bir partinin sevk ve idaresinde, sosyalist siyasi bilince sahip işçi militan kadroların yönlendirdiği işçi kitlelerinin mücadelesi ile mümkün olur) İşçi sınıfının proleter devrimci siyasi mücadelesi, hangi aşamada olunursa olunsun *sosyalizm* içindir. Ancak bu mücadele Milli Demokratik Devrim aşamasında anti-emperyalist ve anti-feodal niteliktedir.

İşçi sınıfının iktisadi hak ve talepleri mücadelesi demokratik bir mücadele olduğu için objektif değer ve kapsamı bakımından anti-emperyalist ve anti-feodal bir niteliktedir. Fakat *özde anti-emperyalist ve anti-feodal olan bu mücadele işbirlikçi veya milli burjuvaziye karşı olsun tek tek patronlara karşı sendikal bilinçle sürdürüldüğü için, Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçilerine karşı kendi iktidarını kurmak amacını güden sosyalist siyasi bilince sahip işçilerin proleter devrimci siyasi mücadelesi değildir.* Özetlersek, işçi sınıfının bugünkü iktisadi ve demokratik mücadelesi, özdeki anti-emperyalist ve anti-feodal niteliğine ve de zaman zaman fabrika işgallerine, Amerikan emperyalizmi + işbirlikçi burjuvazi + feodal mütegallibe

iktidarının toplum polisi ile fiili çatışmalara yani siyasi niteliğe dönüşmesine rağmen proleter devrimci bir siyasi mücadele değildir. İşçi sınıfının proleter devrimci siyasi mücadelesi işçi sınıfının öncü müfrezesi ile yürütülür. *Sosyalist siyasi bilince sahip işçilerin mücadelesinin nihai hedefi işçi sınıfı iktidarıdır.*

Bu amacın zorunlu bir durağı olan Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye için mücadele ediyor olmaları, sosyalist siyasi bilincine sahip işçilerin nihai hedeflerini unutmaları veya bir tarafa bırakmaları demek değildir. Genel olarak bütün sosyalistler ve özel olarak da onlar, Lenin'in deyişiyle, *"Demokratik devrimi gözde büyütüp, gönüllerde yüceltmeden" hem demokratik devrim için hem de sosyalist devrim için mücadele ederler!*

Biz, "Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısında işçi sınıfının son altı yedi ay içindeki en önemli hareketlerinden örnekler vererek (dokuz aylık Ereğli grevini, Demir Döküm ve Singer işgallerini seçmemizin nedeni, işbirlikçi veya Amerikalı patronlara karşı olmalarından dolayı değildir. İşçi hareketleri içinde kapsam ve kamu oyuna yansıması bakımından en önemlileri olmalarından dolayıdır. Bütün işçi hareketlerini yazımızda gazete haberleri gibi sıralayacak değildik herhalde) Amerikan emperyalizmine "tavır alışlar" olduğunu söyleyerek, aylardan beri süregelen işçi hareketlerini, işçi sınıfımızın sınırlı da olsa kendi kendine sınıftan, kendisi için sınıf durumuna kayma *belirtileri* olduğunu söyleyerek, işçi sınıfının bu hareketleri üzerinde, o bölgelerdeki işçi sosyalistlerin rollerinin küçümsenemeyeceğini yazmıştık. (Bkz., Aydınlık Sosyalist Dergi, Sayı: 15, s: 205) Bizim bu sözlerimizi "Proleter Devrimci" Aydınlık'ın yazarı, İngilizlerin satır arası okuma dedikleri tahrifat aktarmaları ile ana tezden bir cümleyi soyutlayarak, canının istediği şekilde yorumlamış ! İşin en *eğlendirici* yanı, bu bayımızın, işçi sınıfının bugünkü mücadelesinin niteliğini o yazıda açık açık yazmamıza rağmen, işçi sınıfının bugünkü mücadelesinin proleter devrimci siyasi bir mücadele olduğunu söylediğimizi iddia etmesidir!

Biz, o yazıda, işçi sınıfının bugünkü ekonomik mücadelesi zaman zaman fabrika işgalleri ile siyasi *niteliğe* dönüştüğünü belirterek bu hareketlerin özünde Amerikan emperyalizmine karşı mücadeleler olduğunu yazmıştık. Ayrıca, gerek altmış yıllık Türkiye sosyalist hareketinin birikiminin gerekse de dağınıklığına rağmen proleter devrimci hareketimizin etkisinin sonucu, işçiler arasında sosyalist siyasi bilince sahip arkadaşların var olduğunu ve bu arkadaşların işçi sınıfının iktisadi ve demokratik mücadelelerinde "Kahrolsun Amerika", "Bağımsız Türkiye", vs. gibi siyasi şiarların ortaya atılmasında etkin olduklarını belirtmiştik. Gerçekten de işçilerin bu ekonomik hak ve talepleri mücadelesinde bazı siyasi şiarlar, kimilerinin zannettiği gibi "rasgele" veya "yanlışlıkla" ortaya atılmış değildir. Örneğin, Metal-İş'in bütün uyutma çabalarına rağmen, dokuz ay süren Ereğli grevinde "Kahrolsun Amerika", "Bağımsız Türkiye" gibi siyasi şiarlar ortaya atılmışsa, bu, Ereğli'deki sosyalist siyasi bilince sahip işçi arkadaşların tutarlı ve yürekli çalışmalarının sonucunda atılmıştır. [32*] Bu arkadaşların bilinç

seviyesi, Ankara ve İstanbul'da yayın organları etrafında ahkam kesmeye çalışan oportünist bozgunculardan çok daha yüksektir. Bu, yeni oportünizmin iddiasının aksine, proleter devrimci çizginin sadece gençlik hareketleri tarafından temsil edilmediğinin en somut örneğidir. Yeni oportünizm bu gerçeğe sırtını dönerek, *beyaz* ve *siyah* renkler arasında çeşitli tonlar olduğunu unutarak, sosyalist hareketin sadece devrimci gençlik tarafından temsil edildiğini söyleyerek; bu dönemde küçük-burjuvazinin "Öncü' olduğu sonucuna varmaktadır. Elbette bugün, işçi sınıfımızın geniş kitleleri, sendikal bilince bile tam anlamıyla sahip değillerdir. Ama hemen hatırlatalım ki, bilimsel sosyalist anlayış siyah ile beyaz da çeşitli *gri tonların* var olduğunu söyler. O nedenle dönüşme belirtileri, "kendi kendine sınıftan, kendisi için sınıf durumuna kaymaktadır" sözlerinin ne anlama geldiği sosyalistler için hiçbir mugalataya yer bırakmayacak kadar açıktır! (Tabii sosyalistler için!)

"Sağ Sapma, Devrimci Pratik ve Teori" yazısında, işçi sınıfımızın geniş kitlelerinin kendi kendine sınıf olduğunu belirttikten sonra, bu aşamada "Proleter devrimcilerin yönettiği işçi hareketleri ve yoksul köylülerin toprak işgalleri bir tarafa bırakılırsa hangi sınıf ve zümre işçi sınıfımız gibi açık olarak emperyalizme ve müttefiklerine kesin tavır alıyor ve eylem ortaya koyuyor?" sözümüzden hareket eden bu yazarımız, işçi sınıfının proleter devrimci siyasi mücadelesiyle iktisadi mücadelesini birbirine karıştırdığımızı(!) ileri sürmek akıllılığını göstermektedir! Oysa işçi sınıfının, bugünkü bilinç seviyesini o yazının başında belirttiğimiz için, burada kastedilenin işçi sınıfının proleter devrimci siyasi mücadelesi olmadığı açıktır. Objektif değer ve kapsamı bakımından anti-emperyalist ve anti-feodal olan işçilerin iktisadi ve demokratik mücadelelerinin, zaman zaman fabrika işgallerine ve işbirlikçi iktidarın toplum polisi ile çatışmalara dönüşmesi Amerikan emperyalizmine ve onun iktidarına karşı bir tavır alış değil midir? Yoksul köylü ve Devrimci Gençliğin dışında bu şekilde işbirlikçi iktidarın faşist kuvvetleri ile çatışmaya varacak eylemler ortaya koyan başka hangi sınıf veya zümre vardır?

Bu soru, o yazımızda "bugün yurt çapında esas mücadele işbirlikçilerle-Kemalistler arasında olmaktadır. Proleter devrimcileri yeni yeni, o da gençlik hareketlerine dayanarak siyasi platformda yer almaktadır" diyerek bu aşamada küçük-burjuva radikallerinin öncü olduğunu söyleyen bu oportünist yazara yöneltilmişti. Bu eyyamcı bayımız da, bu soruya cevap vereceği yerde *ikinci* dereceden sorunlar üzerinde polemik yaparak *kıvırtmayı* tercih etmiştir!

O yazımızda özellikle belirttiğimiz meseleyi burada da belirtelim. Yurt çapında esas mücadele Kemalistler ile işbirlikçiler arasında değil, proleter devrimcilerle Amerikan emperyalizmi arasında olmaktadır. (İkinci Milli Kurtuluş Savaşımızda, işbirlikçileri tek karşı-devrimci alternatif olarak gösterip, Amerikan emperyalizmini *soyutlamak* yanlıştır. Ama CHP'yi "Sağ Kemalist" ilan eden bu yazar burada emperyalizmi *kasıtlı olarak soyutlamaktadır!*) Emperyalizmin ilk boy hedefi "Kemalist kadroların çoğunun peşinden gittiği" Ecevit ve CHP değil, proleter devrimcilerdir. İkinci Milli Kurtuluş Savaşımızın bu evresinde hapislerde

yatanlar, şehit düşenler, "Sağlı-sollu" Kemalistler değil, *Proleter Devrimcilerdir.* Ama bu bay kendine göre haklıdır; çünkü bunlara göre, hapislere tıkılanlar, şehit edilenler proleter devrimcileri değillerdir ki, onlar "anarşist", "maceraperest", "bir avuç sol hayta"dır. "Hakiki" proleter devrimciler ne şehit olur, ne de hapishanelere düşer, onlar cici "Mao"ist fraksiyon olarak bu kitleyi bilinçlendirme aşamasının devrimci yolunun dergicilik olduğunu bilirler ve bu yolla işçi ve köylü kitlelerini uyandırmaya çalışırlar! Öyle ya, bu beylere göre, bu dönemde, ne proletaryanın öncülüğünün ne de örgütünü kurmanın objektif şartları vardır. Bu evre sadece dergicilik ve proletaryaya milli bilinç götürme dönemidir! Ne garip, ne komik ve ne acıklıdır ki, bizim objektif kapsamı bakımından işçi sınıfının bugünkü mücadelesinin özünde anti-emperyalist ve anti-feodal niteliğe sahip olduğunu söylememizi *menşevizm* olarak nitelendirmeye kalkan bu oportünist yazarın bakın kendisi neler diyor; *"Bugün Türkiye işçi sınıfının mücadelesi anti-emperyalist ve anti-feodal mücadeledir."* (Şahin Alpay, Aydınlık, Sayı: 12, s: 409) Onbeşinci sayıya kadar Aydınlık Sosyalist Derginin "Aydınlık'ta Dünya ve Türkiye" başlıklı yazılarının kendilerinin politik çizgisini tayin ettiğini söyleyen yeni oportünizm bakın daha neler diyor; "Singer işçilerinin; Honçho Kommer'in arabasının ODTÜ'lü öğrenciler tarafından yakılmasının hemen ardından *anti-Amerikan* nitelikte bir eyleme girmeleri, ikinci Milli Kurtuluş Savaşımıza güç katmıştır. Türkiye işçi sınıfı artık ekonomik mücadeleden *siyasi mücadeleye* kaymaya başlamıştır." (Okuyucu dikkat; biz sadece *yönelme belirtileri* demiştik. M. Ç.)

İşte eleştirmek için, tahrifat yaparak eleştirmeye kalkmanın sonu. Pandora Kutusunu açmanın sonu! Bu bayımızın dün *ak* dediğine bugün *kara* demesi bizim için son derece doğaldır. Bu nedenle biz, kendisini kitlelerin önünde özeleştiri yapmaya davet *etmiyoruz. Özeleştiri mekanizması sadece hata yapan proleter devrimcilerine aittir!* İlke istikrarı, entelektüel ahlâk ve kendi içinde görüşlerinde ilke birliğine sahip olmayan bu "ilkeli birlik" şebekesinin görüşleri, bütün birbirleri ile çelişen tezleri, temelde şu tek kelime ile özetlenebilir: KORKAKLIK! Bunların ideolojisi korkaklığın ve pasifizmin ideolojisidir. Bütün birbiriyle çelişen teorik zırvaların altında yatan bu gerçeği bakın yeni oportünizmin bir sözcüsü çok güzel özetlemektedir; "Gençler, güçbirliği bozguncularına olduğu gibi, gençliğin eylemine *anarşizmi ve terörcülüğü* sokmak isteyenlerle de mücadele ediyorlar. *Gençlik eylemini; 27 Mayıs Anayasasının meşruiyet sınırları dışına taşırmak isteyen küçük-burjuva anarşistleri karşısında, gençler uyanık devrimciler* (!!??) olarak hareket ediyorlar. Polisten gelen bombalı tertiplere, suikast tekliflerine yüz vermiyorlar." (Doğu Perinçek: Aydınlık, Sayı: 7, s: 21, italikler bize ait - M.Ç.)

Bu, Behice Boran'ın *icazetli* sosyalizminin bir değişik ifade tarzıdır. Bu anlayışa göre, 27 Mayıs Anayasasının meşruiyet sınırları dışındaki hareketler, 1) ya terörist, anarşist hareketlerdir, 2) ya da polis provokasyonlarıdır. Ankara'da Tuslog'u ve Amerikan Haberler

Merkezini, İstanbul'da Pan Amerikan'ı basıp, tahrip edenler acaba anarşistler miydi, yoksa ajanlar mıydı?
Ne dersiniz, meşruiyet sınırları içinde sosyalistçilik oynamaya kalkan küçük-burjuva entellektüel bozuntuları?

MAHİR ÇAYAN
Haziran 1970

Dipnotlar

[*] Bu yazı, ilk kez Haziran 1970 tarihinde Aydınlık Sosyalist Dergi'nin 20. sayısında yayınlanmıştır.
[1*] Proleter Devrimci Aydınlık'ın 16. sayısındaki " Aydınlık'ta Dünya ve Türkiye", 17.sayısındaki "İşçi Sınıfı ve Milli Demokratik Devrim" yazısının kısa bir özetidir. Bu nedenle biz, eleştirirken aynı yazarın kaleminden çıktığı belli olan bu iki yazıdan sadece Ş.Alpay imzalı yazıya atıfta bulunacağız.
[2*] 15. sayıda önemli baskı hataları oldu. (Örneğin "Türkiye'yi Vietnam haline getireceğiz", "getirmeyeceğiz"; J.Moch, "J.Moach" ve "Sosyalist siyasi mücadele", "Sosyalist mücadele" şeklinde çıkmıştır). Bu arada Bassutolan da Bassertulon biçiminde dizilmiştir. Bassutolan (Losetho), Afrika'nın güneyinde başkenti Maseru olan bir milyon nüfuslu bir İngiliz sömürgesidir. Dizgi hatasından hareket ederek, "dünyada bizim bildiğimiz böyle bir ülke yoktur" demek entellektüel züppelikten başka birşey değildir. İdeolojik tartışmayı bu seviyeye indirgemek Bizantizmin ta kendisidir. Yazımızda B.A.C.'ni de eski adıyla anmıştık. Doğrusu, yukardaki sözleri söyleyen kişinin "dünyada Mısır diye bir ülke de yoktur" dememesine pek çok şaşırdık.(!).
[3*] Biz, yeni oportünizmin iddia ettiği gibi, ülkelerin iktisadi gelişme seviyelerine göre strateji tespit edilmesi gerektiğini savunmadık. Sömürge, yarı-sömürge ve feodal kalıntıların varolduğu bütün ülkeler için biz tek geçerli devrimci yol olarak Milli Demokratik Devrim stratejisini önerdik ve öneriyoruz. Biz sadece, iktisadi gelişme seviyelerinin ülkelerin marksist hareketleri üzerindeki -olumlu ve olumsuz- etkilerine dikkat çekerek, iktisadi gelişme seviyesi çok düşük bölgelerdeki marksist hareket içinde küçük burjuva radikallerine bel bağlama

eğilimlerinin yüksek olduğu gerçeğini göstermek istedik. Bu, bilimsel olarak objektif bir gerçeği tesbitten başka bir şey değildir. İşçi sınıfı yok sayılabilecek Afrika ülkelerindeki sosyalist hareketi incelediğimizde bu objektif gerçeği açıkça görmekteyiz. İşçi sınıfı örgütü bulunan Afrika ülkelerinin bile çoğunluğunda, küçük burjuva radikallerine geçici veya devamlı öncülük tanıyan "kapitalist olmayan yol" tezinin bu örgütlerin stratejik çizgileri olduğu açıktır. Afrika'da Milli Demokratik Devrim stratejik tezini savunan çok az işçi sınıfı partisi vardır. (Bkz.Nkrumah, Yeni Sömürgecilik, Afrika Ülkelerindeki Siyasi Partiler).
Ve Türk Solu'nun 5. sayısındaki M.Belli'nin görüşünün de, bu objektif gerçeğin doğru tespiti olduğunu gördüğümüz için yazımıza aldık. M.Belli, o yazısında bellirttiği gibi, Gana, Somali gibi ülkelerde (ki bu ülkelerde sosyalist parti yoktur. Bunun nedeni, işçi sınıfının yok sayılabilecek bir seviyede olması olabilir) bagımsızlıktan sonra ülkenin yurtseverlerinin (küçük-burjuva radikalleri kastedilmektedir) emperyalizmin kucağına tekrar düşmemek için takip edecekleri tek yol kapitalist olmayan bir kalkınma olabilirdi. Ve bu yolla güçlenen işçi sınıfının yapacağı bır sıra devrimlerle sosyalizme geçilebilir ve ülke tam olarak kurtulabilirdi. Yoksa emperyalizmin tekrar boyunduruğu altına girmek kaçınılmazdı. (M.Belli: "Sosyalizm işçi sınıfının davasıdır" diyerek açıkça küçük-burjuvazinin öncülüğünde sosyalizme geçilemeyecegini söylemektedir).
Gana, Somali gibi ülkelerin bağımsızlıklarına kavuşmalarından sonra, genel demokratik program içinde sosyalist kuruluş ileri sürülmemesine karşılık, belli bir seviyede sanayisi, işçi sınıfı ve de sosyalist partisi olan Cezayir'de Milli ekonomi içinde sosyalist kuruluş önerisi PAGS-ORP (Sosyalist Öncü Partisi) tarafından, 5 maddelik bildiriminde ileri sürülmüştür. Yoksa Bin Bella veya Bumedyen Sosyalist (!) rejimleri kastedilmiş değildir. Sosyalist Öncü Partisi, 1968'de Bumedyen rejiminin kıyımına maruz kalan, sosyalist işçi, köylü ve aydınları bağrında toplayan bir partidir. Bu parti, Cezayir için, 1968'de gericiliğe ve emperyalizme karşı geniş bir Milli Cephe kurulmasını öneren ve de halen Cezayir'in önündeki devrimci adımın Milli Demokratik Devrim olduğunu söyleyen bir partidir. (Sosyalist kuruluş önerisi, sadece Sosyalist Öncü Partisi tarafından değil, eski CKP'nin üyeleri tarafından da ileri sürülmüştür).
Sosyalist Öncü Partisi, Sosyalist bir partidir, dedik. Aslında, Sosyalist Öncü Partisinin niteliği önemli değildir. Çünkü bizim buradaki amacımız açıktır : İşçi sınıfı yok sayılabilecek, iktisadi gelişme seviyesi çok geri olan Gana ve Somali gibi ülkelerde sosyalist kuruluştan asla bahsedilememekte, buna karşılık Cezayir gibi belli bir iktisadi gelişme seviyesi olan ülkelerde, işçi sınıfının partisi genellikle vardır ve de bu ülkelerde sosyalist kuruluştan bahsedilebilmektedir.
Yeni oportünizm bu konuyu en iğrenç bir şekilde tahrif ederek, Türkiye'de Milli Demokratik Devrimin zorunlu bir adım olduğunu ilk söyleyenlerden olan M.Belli'nin, Türkiye'de sosyalist

devrimi savunduğunu iddia etmek komikliğine düşmektedir. Oportünizmin amacı için her ne pahasına olursa olsun, her şeyi kolayca tahrife yeltenebileceğinin en somut örneğidir, bu. Yeni oportünizmin iddiasının aksine , sosyalist kuruluş, Milli Demokratik Devrim ekonomisinde mutlaka olacaktır. Ve bu ekonomiye de damgasını vuracaktır!

[4*] Bu, emperyalizmin III. can çekişme döneminde, barışçıl bir yoldan sosyalizme geçilebileceğini savunan, ayrıca 1917'de Lenin'in devrimin subiektif şartlarını hazırlamaya yönelik parolalarını, "Lenin banşçıl yoldan geçişte sonuna kadar ısrar etti, ancak bu yol kapanınca ihtilale başvurdu" şeklinde yorumlayan K.Somer'in düşüncelerine katılmak demek değildir.

[5*] Aynı yazar, M.Belli'nin "Sen sensin, ben de benim. Sen Türkiye toplumunda bir devrimci gücü temsil ediyorsun, ben de bir başka gücü, sen bensiz edemezsin, ben de sensiz, gel Milli Demokratik Devrimde omuz omuza yürüyelim" sözünün "küçük-burjuva yığınlarına önder olarak küçük-burjuva radikallerini" gösterdiğini iddia ederek eleştirmektedir. (Bkz. PDA Sayı: 17, s: 391). Oysa aynı eyyamcı yazar bakın kendisi ne demektedir: "Asker, sivil aydın zümrenin yani küçük-burjuvazinin politik çizgisi olan sol Kemalizmin düşmanları ve hedefleri esas olarak aynıdır (Proleter Devrimcilerle). Ve bu iki kuvvet arasında bu iki çizgi ve temsil ettikleri sınıflar arasında Devrimci güçbirliği kurulmadıkça milli demokratik hedeflerin gerçekleştirilmesine imkan yoktur." (Bkz. Ş.Alpay, Aydınlık Sayı: 12, s: 462, İtalikler bize ait-M.Ç.).

İşte budur, oportünizmin eleştirmek için eleştirirken kendisini de karalaması! Bu oportünist bayın görevi kafaları kanştırmaktan başka bir şey değildir.

[6*] Marksist bir partinin gündeminde anti-kapitalist macadele olması ayrı şeydir. O evrede devrimci şiarın sosyalist iktidar olması ayrı şeydir.

[7*] Anarşist-Sendikalistler: "Ulustan sana ne, senin görevin devrim yapmaktır" diyerek FKP'ni 1941-44'deki tavrından dolayı eleştirmişlerdir.

[8*] George Politzer, Felsefenin Temel İlkeleri, s: 52, 53. İtalikler bize aittir

[9*] Mao Çe-tung, Teorı Pratik, s: 14

[10*] George Politzer, Felsefenin Başlangıç İlkeleri, s: 179

[11*] (A. Propos de la Brochure de Junius C.1, s: 336) Arzumanyan, Dünya Kapitalizminin Bugünkü Bunalımı. s: 2

[12*] Karşı devrimcilerin dikkatini çekmek için bu tip yorumları Ticaret Odalarının bastırdığı anti-komünist broşürlerin yazarları yapmaktadır.

[13*] Yeni oportünizmin bir sözcüsü, bizim F.Castro'ya atıfta bulunmamızı eleştirmektedir. Diyelim ki, F.Castro "Sol oportünist"(!). Bir "Sol oportünist"den aktarma yapmak eleştiri konusu olacak fahiş bir hata mıdır? Hayır. Lenin "Ne Yapmalı?"da, Marx ve Engels'in hainlikle

suçladıkları anti-marksist Lassale'a atıfta bulunmaktadır. Bu bayımızın mantığına göre Marx'ın ihanetle suçladığı Lassalle'a atıfta bulunduğu için Lenin'de aynı oportünist çizgiyi, Lassalle ile paylaşmış olmaktadır.

[14*] Progressive Labor'da Debrayizmin eleştirisi uzun uzun hikaye edilmektedir. Hatta John Kily imzalı yazıda "Che" Guevara yalancılıkla bile suçlanmaktadır.

[15*] Bkz. M. Tse Tung; "proletarya önderliği... köylü devrimini hızlandırmıştır... 1927'den sonra Komünist Partisi yeniden Tarımsal Devrim savaşını cesaretle yürüttü ve devrimci ordu ve üsler kurdu." (Teori ve Pratik, s: 47, italikler bize aittir). Ayrıca, Bkz. Yeni Demokrasi, s: 44 ve Giap'ın Halk Savaşı Halk Ordusu ile Lin Piao'nun Yaşasın Halk Savaşının Zaferi.

[16*] Lin Piao: Yaşasın Halk Savaşının Zaferi, s: 54

[17*] Tony Cliff, Rosa Luxemburg, s: 58

[18*] Hemen belirtelimi ki bizim cici "mao"istlerimzin iddia ettiği gibi "Milli Demokratik Devrirm-Milli Demokratik Hareket" ayrımı, Mao Tse Tung'a ait değildir! Mao, sadece şunu söylemektedir; "İşçi sınıfı önder olmazsa devrim yenilgiye uğrar". Mao'ya göre, devrimin kalıcı zafere ulaşmasının tek garantisi işçi sınıfının önderliğidir. Mao'da, küçük-burjuvazinin önderliğinde zafere ulaşmış bir halk savaşını milli demokratik hareket, proletaryanın önderliğinde zafere ulşamış bir halk savaşının Milli Demokratik Devrim diye bir ayrım yoktur. Örneğin, ÇKP'nin 1964'de SBKP Merkez Komitesi'nin açık mektubuna verdiği cevapta aynen şöyle deniliyor: "Devrimci silahlı mücadele sadece proleter devrimleri için birinci dereceden önem taşımaz, ayrıca ezilen ulusların Milli Demokratik Devrimleri için de birinci derecede önem taşır. Cezayir Milli Kurtuluş Savaşı bu açıdan güzel bir ömek vermiştir." (Proleter Devrimi ve Kruşçev Revizyonizmi). Bu ayırım, bizim Campus "Mao"istlerinin, marksizme "biçimsel katkı"sıdır! Bunların kimileri "Mili Demokratik Hareket-Devrim" ayırımı yaparken bazıları da Milli Demokratik Devrimle, Devrimci Milli Hareketin aynı kavramlar olduğunu iddia etmektedir. Örneğin, "Lenin bu stratejiye (Milli Demokratik Devrim stratejisine) Devrimci Milli hareket demektedir." (Gün Zileli, Aydınlık, Sayı:: 8, s: 149. İtalikler bize ait)

Bu, bunların nasıl bir "İlkeli Birlik" olduğunun sadece ufak bir örneğidir!

[19*] Lin Piao, Yaşasın Halk Savaşının Zaferi, s: 54-55

[20*] Bu görüş, en iyi şekilde Otto Kuusinen tarafından ifade edilmiştir. Bkz. Kuusinen'in "Çin Diktatörlüğünün Karakteri", France Nouvelle, Sayı:: 974, s: 18-19. Şöyle demektedir Kuusinen; "şunu idrak etrmek gerekir ki, hakikatte Çin işçi sınıfı, iktidarın icrasında Marksizm-Leninizm kendisine ayırdığı yere sahip değil (...) Sosyalist devrimde köylülerin rolüne haddinden fazla değer verilmesi ve marksistier için sonuna kadar ihtilâlci olarak kalan sosyal sınıf olarak kabul edilen işçi sınıfına gereken değerin verilmemesi, Çin'de çok yaygın olan küçük-burjuva düşünçelerin açık nitelikleridir. Çin Komünist Partisi yöneticileri iktidarın

alınmasına takaddüm eden devrede bile parti içindeki proleter unsurlara gerekli önemi vermiyorlar ve şehirlerdeki proletarya içinde az çalışıyorlardı. Daha sonra yine Çin yöneticileri "Changhai" gibi.,önemli bir işçi merkezinde Kuomintang'ın Komünist Partisinden daha fazla nüfuzu olduğundan yakınıyor ve bundan da işçileri mesul tutuyorlardı."

[21*] Mao Diyor Ki (Edgar Snow ile Mao arasındaki konuşma), Sosyalist, Sayı: 4, s: 4

[22*] Cezayir'deki halk savaşının küçük-burjuva radikallerinin önderliğinde başarıya erişmesinin başlıca nedeni Cezayir Komünist Partisi'nin bu yanlış stratejik anlayışından olmuştur. Guevara ve Castro'nun önerileri de oportünist anlayışa yöneliktir. Yoksa Debray'ın dogmatik formülasyonları ile Latin-Amerikalı proleter devrimcilerini karalamak isteyen yeni oportünizmin iddia ettiği gibi Castro ve Guevara askeri liderliğe öncelik verilmesini savunmuyorlar. Bakın bu konuda F. Castro ne diyor: "Gerilla siyasal bir örgüt tarafından örgütlenir.Gerilla mücadelesi hakkındaki doğru bir anlayışla bağdaşmayacağına inandığımız şey, gerillaların şehirlerden yönetilmesi fikridir." (Olas Kongresi söylevi)

[23*] Çen Tu Hsieu, devrimin temel gücü olarak işçi sınıfını kabul ettiği için, ÇKP'nin himayesinde bir köylü partisinin kurulmasını öngörmüştür.

[24*] 1970 Ocak ayındaki Siyasal Bilgiler Fakültesi'ndeki "İdeolojik Ayrılıklar Üzerine" yapılan açık oturumda Ş. Alpay ve D. Perinçek'in konuşmaları.

[25*] G. Politzer, Felsefenin Temel İlkeleri, s: 430

[26*] Marksist çevrelerde Lenin'in "Devrimci Durum" teorisi, bugün yarı-sömürge ülkelerde tartışma konusudur. Bazıları bunun halk savaşı vermek zorunda olan ülkeler için değil de kapitalist ülkeler için geçerli olduğunu iddia etmektedir. Örneğin CKP Genel Sekreteri Beşir Hacı Ali. Diyor ki, B.H.Ali, "Durumu doğru değerlendirememizin hemen akla gelen sebeplerinden biri de... devrimci bir durumun gelişmesi konusunda yaptığımız değerlendirmelerin yüzeyde kalışıdır. Komünist Partisi'nin inandığı, Kasım 1954'de şartların bir ulusal kurtuluş savaşı vermemiz için elverişli bir olgunluğa erişmemiş olmasıydı. Çünkü Lenin'in koyduğu şartlar henüz gerçekleşmemişti. Ne var ki, Lenin'in koyduğu bu şartların kapitalist ülkelerle ilgili olduğunu ve askeri eylemlerle genel ayaklanmanın farkını unutuyorduk." ("Cezayir Kurtuluş Mücadelesinden Alınacak Bazı Dersler". Gerilla Savaşı ve Marksizm, s: 320)

[27*] Menşevikler, yeni oportünizmin söylediğinin aksine tıpkı (Yeni oportünizmin önerdiği gibi) işçileri bilinçlendirme ve örgütlendirme mücadelesinin her dönemde yapılması gerektiğini söylemişlerdir. Yani, bu mücadeleyi menşevikler ertelememişlerdir. Onlar sadece Rusya'da 1900-17 yılları arasında Rus proletaryasının iktidar mücadelesini yapamayacağını söylemişlerdir.(Yeni oportünizm de Türkiye'de bu dönem için bunu önermektedir.

[28*] Bkz.,Proleter Devrimci Aydınlık, Sayı: 17, s: 376-377

[29*] Lenin, 1905'de sadece şehir proletaryasına değil kır proletaryasına ve yoksul köylülere bile sosyalist devrimin zorunluluğunun anlatılmasını önermektedir. "... RSDİP, proletaryanın sınıf partisi köy proletaryasının bağımsız sınıf olarak örgütlelenmesi yolunda, yorulmadan çaba gösterir, bir an bile unutmadan ki, tarım proletaryası onun çıkarları ile köy burjuvazisinin çıkarları arasında çelişki bulunduğunu açıklamak, ve ancak köylülerin ve şehirlerin proletaryasının burjuva toplumunun bütününe karşı ortak mücadelesinin yoksul köylülerin bütün kitlesini yoksulluktan ve sömürüden gerçekten kurtarabilecek biricik devrim olan Sosyalist Devrimin zaferini sağlayabileceğini anlatmak onun görevidir." (İşçi Köylü İttifakı, s: 13, italikler bize ait - M. Ç.)

[30*] Hem Milli Cephenin ilk adımı olan işçi sınıfının öz örgütü bu dönemde kurulamaz, diyeceksiniz, hem de bu aşamada birinci mücadelemiz Milli Cepheyi kurmaktır diyeceksiniz. Olmaz öyle şey, proletaryanın öz örgütünü kurmadan Milli Cephe kurulmaz!

[31*] Sosyalist siyasi bilince sahip işçi sınıfının mücadelesine sadece siyasi mücadele demek, açık bir deyiş değildir. Çünkü sosyalist siyasi bilince sahip olmayan işçilerin fabrika işgallerinin de niteliği iktisadi değil siyasidir. Lenin sosyalist siyasi bilince sahip işçilerin mücadelesine sosyal demokrat siyasi mücadele demektedir. Biz proleter devrimci siyasi mücadele kavramını bu anlamda kullanmaktayız.

[32*] Bu arkadaşların bir kısmı, bu 9 aylık grevdeki çalışmalarından dolayı kışkırtıcı diye işten atılmışlardır. "Siz hiç, sosyalist bilince sahip işçi gördünüz mü?" diyen aydın bayla Ereğli'ye bir uğrayıvermesini salık veririz!

Aydınlık Sosyalist Dergi'ye Açık Mektup [*]

Aydınlık Sosyalist Dergi'den ayrılmamız üzerine söylentilerin ve spekülasyonların yoğunlaştığı şu günlerde bu yazılı açıklamayı zorunlu görmekteyiz.
Bu kısa yazıda aynlmamızın nedenlerini ve görüş farklılıklarımızı çok kısa bir şekilde özetleyecegiz. Türkiye'deki devrimci hareketin çeşitli meselelerine (genel olarak devrimin yolu, Türkiye'nin sınıfsal ilişki ve çelişkilerini, solun tarihinin değerlendirilişi ve Türkiye'ye özgü yol vs.) ilişkin görüşlerimizi etraflı bir şekilde ortaya koyacağız.

I

Hakim sınıfların sınırlı demokratik hakları rafa kaldırma hazırlıkları içinde oldukları, proleter devrimci hareketi ezmek için oyunların tezgahlandığı şu günlerde, ilk bakışta saflarımızdaki bu bölünme hoş bir şey değildir. Ve hareketimize sempati duyan, ama gerçek duruma yabancı olan pek çok arkadaşta bu ayrılmanın derin bir üzüntü ve endişe yaratacağı açıktır.
Gerçekten de ayrılmaların, bölünmelerin hoş olduğunu iddia edecek değiliz. Ne var ki, bütün gayretlerimize rağmen, birlik amaci ile birlik-eleştiri-birlik mekanizmasmi kullanarak, *Aydınlık* Sosyalist Dergi'deki sağcı ideolojiyi bertaraf edemedik, Aydınlık Sosyalist Dergi'deki sağcı ideolojiyi tartışma ile bertaraf etmenin ortamı olmadığına ve de iki ideolojinin ortasının bulunamayacağına göre, ayrılık zorunlu olmuştur. Çünkü, gerçek anlamda birlik, bilimsel sosyalizmin temeli üzerinde kurulabilir. Birlik, şu veya bu kişinin etrafında kümelenme değildir. Hareketin birliği, *leninizmin ilkeleri* üzerindeki birliktir. Ve bu uzlaşmaz durumdan dolayı Aydınlık Sosyalist Dergi'yi bıraktık. [1*] Unutmayalım ki, bugün için kötü olan, yarın için iyi birşey olabilir. Ve bugün, devrimci ilkeler üzerinde kurmaya başladığımız birlik, anın

üzüntü ve endişelerini memnuniyete çevirecek kadar güçlüdür.

II

Devrim yolu engebeli, dolambaçlı ve dikenli bir yoldur. Devrimci hareketin meseleleri, karmaşık ve çözümü güç meselelerdir. Bu şartlar altında sosyal sınıf pusulasının ayarındaki bozukluklardan dolayı, bir devrimci harekette, hareketin ilkelerini değişik yorumlayan, "ufak görüş ayrılıkları"nın varlığı, sağ ve sol kanatların varlığı kaçınılmaz bir olgudur. Bu kaçınılmaz olguda önemli olan, birlik isteğiyle yola çıkmak ve karşılıklı saygı çerçevresi içinde bu görüş ayrılıklarının temeline inerek, bilimsel sosyalizmin devrimci ilkeleri üzerinde var olan bu farklılıkları gidererek, birliği sağlamaktır.
Devrimci tutum budur. Yani görüş ayrılıkları karşısındaki devrimci tutum, bazı arkadaşların yaptığı gibi, bu ayrılıkları örtbas etmek değil üstüne üstüne gitmektir.
Biz daima ikinci yolu tercih ettik. Sahte birlik çığlıklarına karşı koyarak, varolan ideolojik farklılıkların üstüne üstüne gittik. Bunu ayrılıkçı bir tutumla değil, birleştirici bir tutumla birlik-eleştiri-birlik ilkesine bağlı kalarak yaptık.
Baştan beri bizim Mihri Belli arkadaşla görüş ayrılıklarımız vardı. Fakat biz, Mihri Belli arkadaşın, geçmişini, tecrübesini dikkate alarak, onun bir proleter devrimciye yaraşmayacak tavır ve davranışlarına, kişisel davranışlarına karşı geniş bir tolerans havası içinde, hareketin birliğini savunduk. Bunu yaparken hiçbir zaman idare-i maslahatçılık içine girmedik. Doğru bildiğimiz ilkelerden hiçbir zaman taviz vermedik. Görüşlerimizi her zaman, her yerde açıkça ortaya koyduk; yazdık ve de söyledik. Çünkü birlikçi tutum ilkelerde uzlaşmak demek değildir.
Bizim bu tutumumuz karşısında Mihri Belli ve bugün etrafında olan arkadaşlar ne yaptılar?
M. Belli arkadaş, kendi görüşleri ile bizimkiler arasında temelde önemli bir fark olmadığını söyleyerek, milliyetçilik, revizyonizm, örgüt meselesi vs. gibi konulardaki görüşlerini düzeltme yoluna gittiğini ima

ediyordu. Böylece saflarımızdaki sağ görüşler arkadaşça yürütülen eleştiri mekanizması ile bertaraf ediliyordu. Ne var ki olaylar umutlarımızı boşa çıkartan bir yönde gelişti. Ve 29-30 Ekim tarihindeki toplantı, M. Belli arkadaşın bu tutumunda samimi olmadığını ortaya koydu. Mihri Belli arkadaş, bu toplantıda tam bir ayrılıkçı ve bölücü tutumla, terkettiğini ima ettiği eski sağ görüşlerini tekrar ileri sürerek; bu görüşlerle çelişki içinde olan görüşlerin tamamen yanlış görüşler olduğunu söyleyerek, "ilkelerimiz demek, ben demektir; arkamdan gelen gelir, gelmeyen gelmez" diyerek birlik-eleştiri-birlik ilkesini çiğnedi.

Yapılan hatalar, körükörüne üstüne gidilerek düzeltilmez. Hele de üstünü örterek, yanlış görüşler yokedilemez. Her eleştiriyi kendisine karşi bir kinin ifadesi sayan insanlardaki eleştiriye tahammülsüzlük "küçük görüş ayrılıkları"nın altında, koskoca bir ideolojik ayrılık uçurumunun yattığını belirler. Bu yanlışların ve sağ görüşlerin düzeltilmesine ilişkin yapilan *ciddi* bir ihtar ise, bu kişilerin üzerinde, artık herşeyi parçalamanın zamanı geldi, duygusunu uyandırır. Ve mesele 29-30 Ekim günlerindeki toplantıda olduğu gibi umulmadık bir anda patlak verir.

Bu toplantıda *Aydınlık* Sosyalist Dergi'deki *sağ kanat* , görüşlerini *Aydınlık* Sosyalist Dergi'nin gürüşleri olarak, kendi kendine gelin güvey olarak ilan ediyordu.

Bu durumda hareket bölünmesin diye, proletaryanın devrimci ilkelerinin çiğnenmesine, leninizmin bayrağının oportünizm batağına sokulmasına göz yumacak mıydık?

Hayır, bin kere hayır!

> *"Biz mutlaka, barış ve birlik aracı değiliz, görüş ayrılıklarını asla saklamamaya ve bütün çıplaklığı ile ortaya koymaya mecburuz. Biz mutlaka ayrılıkçı ve nifakçı da değiliz. Saptırmaları yola getirmek doğrultmak için kullandığımız bütün imkanlar tükenirse,* ***dünyanın en uzlaşmazlarıyız****.*
> *Bizim için ayrılık ne zaman parola olur? Kargaşalık, gerek teorik, gerek pratik ilerleyişe engel olmaya başladığı zaman."* (Lenin, Sol Komünizm, İtalikler bize ait).

Artık, Mihri Belli'nin sağcı görüşlerinden dolayı harekete tam bir kargaşa hakim olmuştur. Bu kargaşa, hareketin hem teorik, hem de pratik ilerleyişine engel olmaya başlamıştir.
Artık ayrılık parolamızdır.
Ve proletaryanın devrimci ilkelerini her şeyden üstün tutan, devrimci şerefi ve namusu olan her devrimcinin yapacağı gibi Mihri Belli ve onun temsil ettiği akımla bütün organik bağlarımızı kestik!

III

Bizimlde düne kadar ilkelerde hem fikir olan bazı arkadaşlar bu sağcı görüşlerin yanında yer aldılar.
Devrim yolu engebelidir, dolambaçlıdır, sarptır. Bazıları düşerler, gerilerde kalırlar. Daha düne kadar beraber omuz omuza yürüdüğümüz bazı arkadaşlarla artık beraber değiliz. Onlar için daha fazla duramayız. Çünkü onlar tercihlerini geriye doğru yaptılar. Onlar bataklığı tercih ettiler. Ve maalesef, namlularını bize çevirdiler. Bu mücadele sınıflar mücadelesidir. Burada el titremesine, tereddüde ve kararsızlığa yer yoktur. Sınıflar mücadelesinde proletarya yoldaşlığının dışında, feodal ve ataerkil ilişkilere yer yoktur.
Ve işin acı tarafı bu arkadaşlar, daha düne kadar beraber oldukları arkadaşları olan bizlere atıp tutacaklar, kızacaklar, veryansın edeceklerdir. Ve bunu yaparken içtenlikle hareket ettiklerini söyleyeceklerdir. Nitekim, bugün de bu arkadaşlar hareketin esenliğini düşündükleri için o saflarda yeraldıklarını, aslında görüş ayrılıklarının, ayrılmayı gerektirecek kadar önemli olmadığını, varolan farklılıkların "küçük görüş ayrılıkları" olduğunu bizlerin bir kaşık suda fırtına kopartan sekterler olduğumuzu içinde bulunduğumuz dönemde, MİTin, CIA'nin ve oportünizmin bütün fraksiyonlarının M. Belli'ye saldırdıkları bu dönemde, M. Belli'yi eleştirmenin yanlış olduğunu, bizim dün ayrı şeyler bugün ise ayrı şeyler söylediğimizi, bugün değiştiğimizi söyleyerek bizleri suçlamaktadırlar.
Bu arkadaşların subjektif niyetleri ne kadar iyi, ne kadar "devrimci"

olursa olsun, bunlar demagoji ve safsatadan başka şeyler degildir.
Bu demagoji ve safsataların bazı arkadaşlarımızın kafalarını karıştıracağını düşünerek, bunları teker teker cevaplandıralım.
Bir kere, Mihri Belli arkaşın temsil ettiği görüş ile aramızdaki farklılığın "küçük görüş ayrılığı" olmadığını bilenlerdensiniz.
Sizler değil miydiniz, AYDINLIK Sosyalist Dergi'nin bu kadar eleştirilere hedef olmasının, dolayısıyla saflarımızda varolan kesif dağınıklığın sebeplerinin, Mihri Belli arkadaşın bulanık ve yanlış görüşlerini ihtiva eden *yazıları* olduğunu defalarca söyleyen?
Saflarımızda hem teorik, hem de pratik ilerlemeye engel olan sağcı ideoloji ile devrimci ideoloji arasındaki farklılık 'küçük görüş ayrılığı" mıdır?
Bu arkadaşlara hatırlatalım ki, oportünizmi ayakta tutmanın bir yolu da onun önemini küçültmektir, "küçük görüş ayrılıkları" diyerek meseleyi savuşturmaktır!
Bir an için Mihri Belli arkadaşla aramızdaki ideolojik farklılıkların "küçük görüş ayrılıkları" olduğunu *varsayalım.* Bu durumda bile, Mihri Belli arkadaşın 29-30 Ekim toplantısındaki bireyci tavrından ve sağcı görüşlerinde *ısrarından* sonra, bu arkadaşların hala "görüş ayrılıkları önemsizdir" diyerek, meseleyi geçiştirmeleri devrimci olmayan bir tavırdır.
Unutmayalım ki, bir hareket içinde varolan nüans ayrılıklarında, küçük görüş ayrılıklarında uzlaşabilir çelişkiler, birlik-eleştiri-birlik ilkesinin ışıgı altında çözümlenemezse, yanlış görüşlerin sahipleri görüşlerinde *ısrar ederlerse* , bu çelişkiler, uzlaşmaz zıtlıklara dönüşür. "Küçük ihtilafların" bu biçime dönüşmeleri, o nüansların temelinde uzlaşmaz ideolojik ayrılıkların yattığını gösterir.
Bu konuda diyor ki, Lenin; *"her küçük ayrılık, eğer onda ISRAR edilirse, eğer hep ön planda tutulursa, eğer herkes ayrılığın köklerini ve dallarını araştırmaya koyulursa, büyük bir ayrılık haline gelebilir. Her* ***küçük farklılık****, kararlı hatalı görüşlere doğru bir hareket* ***noktası*** *olursa, bu hatalı görüşler yeni ve ek farklılıklar tarafından, Partiyi (saflarımızı) parçalanış noktasına getiren* ***anarşist*** *hareketlerle birleştirilirse, işte o zaman o küçük farklılıklar,* ***korkunç*** *bir önem kazanır".* (Lenin, Bir Adim İleri, İki Adım Geri, s: 66)
Görüldügü gibi, mesele açık ve basittir. İstedikleri kadar bu

arkadaşlar, "küçük görüş ayrılıkları etrafinda fırtına koparılıyor, önemli görüş ayrılıkları yok" diyerek, Mihri Belli arkadaşla aynı saflarda yer almalarını hareketin esenliği için bir taktik esneklik (!) olarak nitelendirsinler, yanlış ve sağcı görüşlerin yayılmasına zemin hazırladıkları için, bu tutumlarının devrimci bir tutum olmadığını hiç bir gerekçe ile gizleyemeyeceklerdir. Hele bu gerekçelerinin safsata ve demagoji olduğu o kadar ortadaki!..

Gelelim CIA, MİT, TİP ve PDA oportünizmleri ile aynı makamlarda türkü söyleme demagojisine...

Bu arkadaşlara göre bizim eleştirilerimiz sınırlı olmalıdır. Özellikle Mihri Belli arkadaşı içinde bulunduğumuz dönemde hedef almak yanlıştır. Çünkü, bugün, CIA da, MİT de, Bizim Radyo da, PDA da, TİP de Mihri Belli arkadaşa saldırmaktadır. Bu ortamda, Mihri Belli arkadaşı eleştirmek onlarla aynı makamda türkü söylemek; emperyalizmin ve oportünizmin oyununa gelmektir.

Bu iddia temelsiz bir iddia olduğu gibi, aynı zamanda korkunç bir demagojidir.

Bir kere, bu arkadaşlara sormak isteriz; şu günlerde M. Belli'nin sağcı görüşlerini eleştiren bir dizi kitaplar çıkartan, "en eski sosyalizmin" temsilcisi Hikmet Kıvılcımlı arkadaş yetmişinden sonra pusulasını mı şaşırdı acaba, CIA'nın oyununa gelmekte?

İkinci olarak, neden Mihri Belli arkadaş, emperyalizmin ve oportünizmin oklarına bu kadar çok hedef olmaktadır? Neden bir başka arkadaş, mesela Mihri Belli arkadaştan çok daha güç şartlar altında, genellikle "eski tüfeklerin" pek ateş almadığı 1951-1960 dönemi de dahil olmak üzere, her dönemde yılmaz bir mücadele vermiş olan Türkiye'nin sınıfsal ilişki ve çelişkilerine ilişkin bizlere ışık tutacak, değerli teorik çalışmalar yapmış olan Hikmet Kıvılcımlı arkadaş Mihri Belli gibi sürekli ve yoğun olarak CIA'nın ve MİT'in broşürlerine, PDA ve TİP oportünizmlerinin saldırılanına hedef olmamaktadır?

Bu arkadaşlar bunu hiç düşündüler mi? Acaba, CIA, MİT veya oportünizmin her türlüsü başka proleter devrimci arkadaşları daha az mı tehlikeli görüyorlar? Değil elbette.

Mihri Belli arkadaşın bu kadar çok hücuma hedef olması iki ana nedene dayanmaktadır. Mihri Belli arkadaşın bu hücumlara hedef

olmasının en önemli nedeni, bu arkadaşın hareketimizin sözcüsü olarak bugüne kadar görülmesinden ileri gelmektedir. Burada hedef alınan Mihri Belli arkadaşın şu veya bu olağanüstü niteliği değildir; hedef alınan 30 küsur şehit vermiş, Türkiye'deki işçi ve köylü hareketlerini yönlendirme gayretleri içnde olan, *Dev-Genç* aracılığıyla sayısız anti-emperyalist gençlik hareketlerinin başını çekmiş olan proleter devrimci hareketimizdir. Bu durumda Mihri Belli değil de, Ahmet veya Mehmet olsaydi şüphesiz aynı hücumlara Mihri Belli kadar o da hedef olacaktı.

İkinci olarak, Mihri Belli arkadaş, sosyal pratikte en doğru olan, emperyalizme ve yerli müttefiklerine karşı en kararlı ve uzlaşmaz bir mücadele vermeye çalışan, genellikle genç proleter devrimci kadroların başını çektiği harekete, bütün sağcı görüşlerine, eklemeci, zikzaklı çizgisine rağmen sözcülük yapmak iddiasında ve durumundadır. Oportünizmin bu kadar eleştirilerine hedef olmasında Mihri Belli arkadaşın birbiriyle çelişen tutarsız görüşIere sahip olmasını da dikkate almak gerekir. Oportünizm karşı tarafın doğrularını bile eğri gösterir. Hele de eğrileri bu kadar çok birarada görünce, ne yapmaz ki?

Şimdi bütün arkadaşlara soruyoruz; böyle bir kurmayı olan bir hareket ileriye doğru hamleler yapabilir mi?

Elemanları ne kadar tutarlı olursa olsun şefi bu kadar tutarsız olan bir orkestra başarılı olabilir mi?

Böyle kritik bir pozisyonda gözüken kişinin doğru ve tutarlı bir çizgisinin olması gerekmez mi?

Bu şartlar altında CIA, MİT ve oportünizm Mihri Belli arkadaşa saldırıyor diye hareketi, Mihri Belli arkadaşın yanlış ve sağcı ideolojisinin yönlendirmesine bırakmak mı doğrudur? Yoksa bu ideolojiyi eleştirerek bertaraf etmek mi doğrudur?

Düşman tarafından kuşatılmış, dört bir yandan hücuma uğrayan bir ordunun yanlış bir rota izleyen genel kurmayı izlemesi mi doğrudur, yoksa rotanın düzeltilmesi için sonuna kadar direnmesi mi doğrudur?

Bizce doğru olan ikinci şıklardır. Çünkü bilimsel sosyalizm bize bunu öğretmektedir.

Gelelim bizim görüşlerimizi değiştirdiğimiz meselesine...

Mihri Belli'nin sağcı görüşleri ile yaptıkları uzlaşmalara meşru bir

gerekçe aramak amacıyla bu arkadaşlar dün bizim ayrı şeyler söylediğimizi, bugün ise ayrı şeyler söylediğimizi iddia etmektedirler.
Bu da, öteki iddialar gibi boş ve mesnetsiz bir iddiadır, dolayısıyla kötü bir demagojidir.
Bizim yazdıklarımız ve toplantılardaki konuşmalarımız açıktır, ortadadır. Mihri Belli arkadaşın söyledikleri ve yazdıkları açıktır; ortadadır.
Maalesef değişen sizlersiniz arkadaşlar!
Açıkça görülüyor ki, Mihri Belli'nin rotasını sözde "bazı eleştirilerle" kabul ettiniz ve birdenbire tutum değiştirdiniz!
Gelelim sekterlik, kapalı kapıcılık ve bölücülük suçlamalarına... Önce sormak isteriz bize sekter bir politika içinde olduğumuzu söyleyen arkadaşlara;
Mihri Belli arkadaşın görüşlerinin hem yanlış olduğunu kabul edip, hem de pratikte bu ideolojinin saflarımızdan tasfiye edilmesine karşı çıkmak mı doğru politikadır?
Yanlışlığı artık iyice ortaya çıkmış olan, Mihri Belli'nin sağcı görüşlerinin hem yanlışlığını kabul edip, hem de Aydınlık Sosyalist Dergi'nin görüşleri olarak ileri sürmek hareketimizin militanlarını aldatmak olmuyor mu?
Şurası apaçık gerçektir ki, biz bu arkadaşların dediği yolda gitseydik, M. Belli arkadaşın yanlış görüşleri saflarımızda pekişecek ve teorik yeterliliğe sahip olmayan pek çok militan arkadaşımız bu görüşlerin etkisi altında kalarak rotalarını şaşıracaklardı. Bu durum ise, proleter devrimci hareketimizin yara alması, zayıf ve cılız kalması, oportünizmin gürbüzleşmesi sonucunu doğurmayacak mıydı?
Sağcı bir ideolojiye karşı pasif ve hayırhah bir tavır almak, bu ideolojiyi savunanlarla beraber olmak demek değil midir?
Bu, devrimci bayrağı yarıya indirmek değil midir? Bu, işçi sınıfının davasına yan çizmek değil midir?
Oportünist görüşlere karşı devrimci tavır, uzlaşmacı tavır değil, uzlaşmaz tavırdır. Oportünist görüşlere sekter davranmayanlar, kendi emekçi halkına sekter davrananlardır.
Gerçekler göstermiştir ki, leninizm bayrağı yarıya indirildiği zaman devrimci hareket zayıflar, düşmanlar güç kazanır. Devrimci ideolojinin bayrağı yükseklerde tutuldukça devrim yükselir, düşmanlara ağır

darbeler indirilir.
Biz sağcı ideoloji ile uzlaşmıyor ve devrimci ideolojik bayrağı yükseklerde tutmaya çalışıyoruz. Bu doğru tutumdur. Biz bu doğru tutumda sonuna kadar direniyoruz ve direneceğiz. Çünkü, saflarımızın ancak bu tutumla çelikleşeceğine, hareketin ancak bu kararlı tavırla ilerilere doğru hamleler yapacağına kesinlikle inanıyoruz. Bu tutuma nasıl sekter bir tavır denilebilir.
Mihri Belli'ye karşı olmak devrimci hareketin tarihine karşı olmaktır demagojisine gelince... Bazı arkadaşlar M. Belli'nin tarihi temsil ettiğini, bu yüzden M. Belli arkadaşın sağcı görüşlerine karşı olmayı devrimci hareketin geçmişi, tarihi ile bağları koparmak anlamında yorumlayarak, M. Belli'nin görüşlerine kendilerinin de karşı olduğunu fakat geçmişle bağları koparmamak için bu görüşlere katlandıklarını, dolayısıyla Mihri Belli'ye angaje olduklanını söylemektedirler.
Bu temelsiz, saçma sapan ve devrimci olmayan bir tutumdur. Bu ilişkiler sosyalist ilişkiler değildir. Bunlar devrimci olmayan anormal ilişkilerdir; feodal ilişkilerdir.
Elbette marksistler arası ilişkileri feodal bir ailenin ilişkileri şeklinde anlayanlar için, devrimci hareketin tarihi mirasını bu feodal ailenin nesillerine intikal etmesi şeklinde anlayanlar için, bugün M. Belli arkadaşın sağcı görüşleri ve temsil ettiği akımla ilişkilerimizi kesmemiz, tarihle bağlarımızı koparmak anlamına gelebilir.
Ama sosyalistler arası ilişkiler bu mudur? Hayır, bu olamaz.
Türkiye'deki marksist hareket şerefli bir mücadele tarihine sahiptir. CHP ve DP yönetimlerinin karanlık yıllarında, siyasi irticanin en azgın olduğu yıllarda, Türkiyeli proleter devrimciler yiğitçe ve mertçe mücadeleler vermişlerdir. Türkiye proleter devrimci hareket içinde siyasi irticaya karşı başeğmez bir mücadele içinde olan arkadaşlarımız, daima biz genç proleter devrimciler için örnek olmuşlar ve büyük değer taşımışlardır. Ama bu geçmişteki mücadelelerin hatalarını eleştirmeyeceğimiz anlamına gelmez. Bugün ve yarın için doğru olan politika, dünün eleştirisinden çıkar.
Biz, Türkiye'deki marksist hareketin tarihine sonuna kadar saygılıyız. Ve onun bir devamı olarak kendimizi görmekteyiz.
Biz sadece "ben tarihim, bana karşı olan tarihe karşıdır" görüşüne karşı çıkıyoruz. Ve bu görüşün sahibi ile bağlarımızı kopartıyoruz;

tarihle değil!
"Biz eskileriz, biz biliriz" safsatadan başka birşey değildir. Neyi bilirsiniz? Biz eğer gerçekten devrimci isek, gerçeği biliriz. Sosyalistler arası ilişkiler, askeri kışla ilişkileri değildir. Her geçen yıl kıdemin arttığını zanneden ve başkalarından itaat bekleyen kişinin kafası sosyalist değil, olsa olsa dar asker kafasıdır.
Sosyalist harekette, elbette geçmişte mücadeleleri olanlara saygı beslenir ve onlara öncelik tanınır. Sosyalist harekette elbetteki bir hiyerarşi vardır. Ama, nasıl hiyerarşi? Doğru ideolojinin temeli üzerinde hiyerarşi. Doğru görüşlerin sözcülüğünü yaptığın sürece kitle seni tanır; yanlış görüşlerinde ısrar edersen artık hiyerarşi filan ortada kalmaz!
Ayrıca, bir kişi kalkıyor ben devrimci hareketin tarihiyim diye ortaya çıkıyor, bu dünyanın hangi ülkesinde görülmüştür?
Bu, ülkemizdeki devrimci hareketin tarihinin zayıf ve cılız olduğunu söylemek olmuyor mu?
Bu, ülkemizdeki devrimci hareketin tarihini küçümsemek olmuyor mu?
Geçmişin mirasçısı, geçmişteki kararlı ve uzlaşmaz mücadelelerin mirasçısı olmak isteyen kimse, bugün doğru devrimci çizgide proletaryanın devrimi bayrağını yükseklerde tutmak zorundadır.
Bu bayrağı her kim yükseklerde tutmuyorsa, her kim devrimci hareketin oportünizm oklarına hedef olmasına sebebiyet vererek, hareketi zayıf ve cılız düşürüyorsa, o kişi, mazideki durumu ne olursa olsun, geçmişin temsilcisiyim diye ortaya çıkamaz.
Bugün, kim leninizmin yüce bayrağını, hem teoride, hem sosyal pratikte emperyalizmin ve oportünizmin saldırılarını göğüsleyerek yükseklerde tutuyorsa, Türkiye'deki marksist hareketin tarihi zincirinin haldeki halkası olur; devamı olur!
Özetlersek; bizler, "küçük görüş ayrılıkları" etrafında bir karış suda fırtınalar koparmakla suçlanıyoruz; niçin? Marksizm-Leninizmin perspektifi yerine M. Belli arkadaşın perspektifini kabul etmediğimiz için!
Bizler, emperyalizm ve oportünizm ile aynı makamda türkü söylemekle suçlanıyoruz; niçin? Hareketimizin ileriye gidişini engelleyen sağcı ideolojiye karşı uzlaşmaz bir tavır içinde olduğumuz

için!
Bizler, tarihle bağları koparmakla suçlanıyoruz; niçin? Marksizm-Leninizm bayrağının yarıya indirilmesine göz yummadığımiz için, geriye değil, ileriye baktığımız için!
Bizler, sekterlik, kapalı kapıcılık ve bölücülükle suçlanıyoruz; niçin? Sağcı ideolojiye karşı sekter davrandığımız, onunla uzlaşmadığımız için, ahbab çavuşlar birliğine dahil olmamakta israr ettiğimiz için!
Varsın bütün oklar üstümüze yağsın. Biz, doğru gördüğümüz bu yolda sonuna kadar yürüyeceğiz. Bu yolda çeşitli suçlamalara, haksız kötülemelere, iftiralara, küfürlere hatta, *provokasyonlara* hedef olacağız. Dünyanın herhangi bir ülkesinde oportünizm tarafından bu çeşit suçlamalara hedef olmamış, bir marksist- leninist hareket gösterilebilir mi? Ve yine gösterilebilir mi ki, bu çeşit suçlamalarla oportünizmin bir marksist- leninist hareketin üstesinden geldiği? Hayır, hayır arkadaşlar, dünyanın her yerinde, her zaman marksist hareket oportünizmin suçlamalarına, iftiralarına, hatta provokasyonlarına rağmen, emperyalizmin ve hakim sınıfların insanlık dışı bütün cebir ve baskılarına rağmen, giderek güçlenmiş, çelikleşmiş ve zafer kazanmıştır!
Tavrımız proleter devrimci tavırdır. Çünkü, proletaryanın devrimci ilkelerine azimle bağlı kalmak, bu ilkeleri çiğneyen her çeşit sağ ve "sol" görüş ve hareketle uzlaşmaz bir mücadele içinde olmak kendisine proleter devrimcisiyim diyen bütün devrimcilerin en kutsal görevleridir!

IV

Gelelim, Mihri Belli arkadaşla olan ideolojik ayrılığımıza. Mihri Belli arkadaşla aramızdaki çeşitli meselelere ilişkin ideolojik farklılıkları başlıca üç ana başlık altında toplayabiliriz:
1 - Devrim anlayışı,
2 - Çalışma tarzı,
3 - Örgüt anlayışı,
Milliyetçilik, revizyonizm vs. gibi diğer konulardaki görüş ayrılıkları, bu

üç ana meseledeki görüş ayrılıklarının çeşitli meselelerde yansımasından başka birşey değildir.

DEVRİM ANLAYIŞI

Devrim tarihi göstermektedir ki, devrimci marksizm ile oportünizm ve çağdaş reformizm arasındaki görüş ayrılıkları en son çözümlemede, "kendi özgücüne güvenerek devrim için yola çıkmaya cesaret edip etmeme" meselesine dayanmaktadır. Devrim teorisi, çalışma tarzı, örgüt konularındaki bütün ilke ayrılımlarının temelinde bu gerçek yatmaktadır.

Bugün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin solu içerisinde ideolojik mücadele, en son tahlilde, devrimin kırlardan şehirlerin kuşatılmasi şeklinde, köylü ordusunun işçi sınıfı kurmaylığında, uzun, dolambaçlı bir halk savaşıyla zafere erişebileceğini savunanlarla, şehirlerde düşmanın çizdiği sınırlar içinde "legalite uğruna" mücadele ederek kendi özgücünün dışındaki güçlere, bel bağlayanlar arasında cereyan etmektedir.

Leninizmin dünyanın yarı-sömürge ve sömürge ülkeler için öngördüğü devrim teorisi; işçi sınıfının önderliğinde köylü ordusunun halk savaşıyla kırlardan şehirleri kuşatması teorisidir.

Biz, hiçbir sömürge ve yarı-sömürge ülkenin, kıtanın veya bölgenin leninizmin bu evrensel ilkesini geçersiz kılabilecek kendine özgü şartlar taşıdığını kabul etmiyoruz.

Mahalli, tarihi, gelenek, görenek veya üretici güçlerin gelişme seviyesi, sadece leninizmin evrensel devrim teorisinin taktiklerine yön verecek unsurlardır. Bu farklılıklar, her ülkenin devrim stratejisinin kendine özgü ara aşamalarının niteliklerini biçmlendirirler.

İşte sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin, solundaki ideolojik ayrılığın temeli budur. "Kastrist", "Maoist", "Guevarist" vs. ayrımları ise, özde hiçbir şey ifade etmeyen, gerçek durumu yansıtmayan, sahte ve suni ayrımlardır. Şiarları ne olursa olsun, "Kastrist" veya "Maocu" rozetini yakasına iliştirmiş bir hareket veya parti pekala sol gevezeliklerle icazetli bir mücadele içinde olabilir. Dünyada ve ülkemizde bunun

örnekleri vardir. [2*]
Biz, devrimin, işçi-köylü ittifakı temeli üzerinde emperyalist boyunduruğun en zayıf olduğu kırlardan şehirlerin fethi rotasını izleyen bir halk savaşı ile zafere erişeceğini söylüyoruz. Bu devrim anlayışında köylülük temel güçtür, proletarya önder güçtür. [3*] Proletaryanın önderliği ideolojik öncülüktür.
Mihri Belli arkadaş ise, işçi sınıfının önderliğini reddederek, köylülüğü değil de, işçi sınıfını temel güç kabul ederek, işçi sınıfının fiili öncülüğünün geçerli olduğunu savunmaktadır.
Açıktır ki, sınıfların güdümü ve önderliğin niteliği, tayin edici mücadele alanı olarak, şehirleri veya kırları temel alma düşüncesinden gelmektedir. İşçi sınıfını temel güç kabul ederek, ideolojik önderliği reddeden görüş, lafta ne derse desin, şehirleri temel almaktadır. Ve bu anlayışa göre de, devrim şehirlerden kırlara doğru bir rota izleyecektir.
Bu anlayış temelden sakattır. Emperyalizmin işgali altındaki bir ülkede devrimin, köylü ordusunun uzun ve dolambaçlı bir savaşı olmadan olacağını düşünmek boş bir hayaldir. Bilimsel sosyalizm ve dünya devrimci pratiği, bu düşüncenin bir hayal olduğunu söylemektedir. Emperyalist boyunduruk, bu şekilde kırılamaz. Emperyalist zinciri en zayıf halkasından parçalamak gerekir. [4*]
Çağdaş reformizm devrimlerin temel gücü olarak, işçi sınıfını gördüğü ve kırlardan şehirlerin fethi teorisini "köylü çeteciler" vs. şeklinde küçük-burjuva hareketi olarak kınadığı için, Mihri Belli arkadaşın bu görüşüyle aramızdaki çelişki, çağdaş reformizm ile leninizm, klâsik sol partilerle, leninist partiler arasındaki ideolojik ayrılıktan başka birşey değildir.
Mihri Belli arkadaşın devrim anlayışı, niyeti ne kadar devrimci olursa olsun, en son tahlilde sosyal reformist bir temele dayanmaktadır.

ÇALIŞMA TARZI

Devrim teorisiyle, devrime giden yolda yapılacak çalışmaların biçimi arasında tam bir uygunluk vardır.

Devrim yolu olarak, uzun, yorucu ve dolambaçlı bir halk savaşını değil de, şehirleri esas kabul ederek, buradan işçi sınıfının iktidara el koyması temel alınırsa, emperyalizmin 3. bunalım döneminde, emperyalizmin ve yerli hakim sınıfların şehirlerde kurdukları sıkı denetim zorunlu olarak, devrimin subjektif güçlerinin dışında, başka güçlere bel bağlamak eğilimini doğurur. Başka bir deyişle, bu devrim anlayışı içinde, kişinin subjektif niyeti ne kadar devrimci olursa olsun, devrimin subjektif güçlerinin (örgütlü özgücünün) dışındaki güçlere güvenmek hatta, bu güçlerin atılımını kısa dönemde temel almak ön plana çıkar. Mihri Belli arkadaşın hem pratik çalışmaları, hem de teorik görüşleri açıktır. Mihri Belli arkadaşın yönetimindeki *Türk Solu* 'nun bilindiği gibi bütün eyleme proletaryasız bir cephe kurma çalışmalarından başka birşey değildi. *Dev-Güç* hikayeleri, yine pratikte herkesin bildiği bir başka ömektir.

Mihri Belli'nin bu konudaki teorik görüşleri açıktır; Mihri Belli arkadaş, bugüne kadar ki tahlillerinde daha çok özgücüne değil de sağındaki güçlere yer vermiştir. Teorik yazılarını topladığı Yazılar adlı kitabında açıkça görülebileceği gibi, küçük-burjuva, hatta kısa dönemde onlara öncelik tanıyan bir sağ göruş hakimdir. Bu görüş, çağdaş reformizmin "milli devrimci yol" diye tanımladığı reformist bir görüştür. Bu reformist strateji ile, elbette devrimci bir ruhla kendi özgücünü örgütlendirerek harekete geçilemez.

İşte, Mihri Belli arkadaşın çalışma tarzını çok kısa özetlersek budur. 29-30 Ekim toplantısında, Türk Solu'nun bir yöneticisi; "bizim bütün amacımız eski tüfek denilen kişilere meşruiyet kazandırmaktı" diyerek Türk Solu'nun bütün çalışmasını çok güzel açıklamıştır. Yani, Mihri Belli'nin yönetimindeki Türk Solu'nun başlıca amacı, Mihri Belli ve birkaç "eski tüfeğe" legalite kazandırmakmış! Ve hala bugün bu "legalite uğruna mücadele" devam etmektedir!

Sosyalistçilik yasağı yaparak, "devrimci milliyetçi" adını kendine takıp, kimliğini gizleyerek, legaliteyi temel amaç alan bir çalışma tarzı ile proleter devrimci çalışma tarzı arasında hiç ama hiç benzerlik yoktur.

ÖRGÜT ANLAYIŞI

Kişinin devrim teorisi ve çalışma tarzındaki bütün yanlışlıkların örgüt anlayıyında yansıması son derece doğaldır. Savaş alanı yanlış seçilmişse, sakat bir çalışma tarzı, çalışma tarzı olarak alınmışsa, bu çalışmaları yönlendirecek, çeşitli sektör ve bölgelerdeki çalışmalar arasındaki ahenk ve eşgüdümü sağlayacak olan organizasyonun, doğru ve tutarlı olması beklenemez elbette. Rotası yanlış olan bir ordunun, rotayı çizen genel kurmayının tutarlı olmasına imkan var mı? Şehirleri temel alan, düşmanın çizdiği sınırlar içinde "legalite uğruna" göğüsleme manevraları yapan kişinin parti anlayışı da devrimci olmayan bir örgüt anlayışıdır. Bu sağcI devrim teorisini ve çalIşma tarzını kabul etmiş bir kişiden savaşçı bir örgüt anlayışı beklenebilir mi?

Bu yüzden M. Belli arkadaşın sağcı devrimci teorisi ve çalışma tarzı proletarya partisi anlayışını çarpıtmaktadır. Bu görüşün parti anlayışı, deyişleri ne kadar keskin olursa olsun, savaş örgütü değil, *düzen örgütüdür.*

Leninist örgütlenmeye karşılık, oportünizm her yerde ve her zaman iki şeyi önermiştir.

1- *Demokratizm* : En demokratik şekilde aşağıdan yukarıya örgütlenme,

2- Partinin kurulmasının ilk etabında, emekçilerin mutlak bir *çoğunlukta* olması.

Örgüt konusundaki oportünizm ve menşevizm, işte bu iki ana noktada ortaya çıkar; işte bu iki ana nokta yeni kurulan veya kurulma aşamasında olan bir partinin düzen örgütü mü, yoksa savaş örgütü mü olacağını belirler. Hiçbir örgüt, savaş örgütü olarak doğmaz. Ancak atılan ilk adımın niteliği örgütün, savaş örgütünün tohumlarını taşıyıp taşımayacağını belli eder. Halk arasında yerleşmiş bir söz vardır: "Adam olacak çocuk bokundan bellidir".

Daha ilk etapta örgütü "aşağıdan yukarı, en demokratik şekilde kuracağız ve işçiler, köylüler ilk dönemde sayıca ağır basacaklardır" diyen Mihri Belli ve etrafındaki kişilerin kuracağı partinin devrimci bir parti, emperyalizme karşı bir savaş örgütü olmayacağı gün gibi açıktır.

Leninizmin parti hakkındaki görüşleri açıktır; leninizm, aşağıdan yukarı demokratik biçimde örgütlenmeyi mahkum etmektedir. Leninizm, Mihri Belli arkadaşın örgüt görüşünü 65 yil önce oportünizm diye mahkum etmiştir. Mihri Belli arkadaş gibi aşağıdan yukarı en demokratik biçimde örgütlenmeyi savunan menşevik Martov'lara, Akselrod'lara karşı büyük usta Lenin diyor ki; *"Oportünist sosyal-demokrasinin örgütlenme prensipleri aşağıdan yukarıya doğru örgütlenme usulünü izler. Ve bu yüzden mümkün olduğu kadar, (aşırı bir şevkle) anarşizm noktasına varan özerkliği ve demokrasiyi yeğ tutar. Devrimci sosyal demokrasinin örgütlenme prensipleri ise, yukarıdan aşağı doğru örgütlenme usulünü izler..."* (Bir Adim İleri İki Adım Geri, s: 232-233)

Elbette, bu şekilde kurulacak olan bir örgüt proleter devrimcileri tarafından düzen örgütü damgasını yer. Ve gerçekten de böyle kurulan bir örgütün savaş örgütü olma şansı hiç ama hiç yoktur.

İkinci olarak, oportünizm parti konusunda leninizmin ikinci etapta aradığı şartı ilk etapta arar. Yani ilk dönemde, kuruluş döneminde, tıpkı Mihri Belli'nin söylediği gibi, işçilerin ve köylülerin yani emekçilerin coğunlukta olmasının şart olduğunu ileri sürer. (Bu öneri, aşağıdan yukarıya örgütlenme önerisinin doğal bir sonucudur.)

Oysa, leninizme göre, partinin ilk etabında emekçi kökenden gelen-gelmeyen ayırımı yapılmaz. İlk dönemde bu ayırımı yapmak oportünizmin ta kendisidir. *İlk etapta, işçi veya aydın kesiminden gelmek önemli değildir, önemli olan işçi sınıfı ile kendisini özdeşleştirmiş, "yalnız boş gecelerini değil, bütün ömrünü devrime adamış" asgari bir marksist formasyondan geçmiş ve belli alanda uzmanlaşma yolunda olan profesyonel devrimcilerin örgütün temelini oluşturmasıdır. Önemli olan, profesyonel devrimcilerin yönetimde olup olmamasıdır. Ve ilk dönemde dar tutulmuş, sayıca az, ama demir gibi bir disipline sahip çelik çekirdek önemlidir.* Ve bu çekirdek içinde sınıfsal kökenin şöyle veya böyle olması ilk dönemde önenli değildir.

Ancak, bu çelik çekirdek çeşitli aşamalardan geçerek, ikinci etaba geçer. Emekçi kitlelerin mücadelelerini yönlendirmeye, onu kucaklamaya başladığı bu ikinci etapta emekçi kökenden gelenlerin ağır basmasına dikkat edilir. İlk dönemde, aydın-işçi ayrımını

yapmanın oportünizm olduğunu söyleyen Lenin, ikinci dönemde, parti yönetim kademelerinde işçilerin mutlak bir çoğunluğa sahip olmaları gerektiğini söylemektedir.

Oportünizm, daima ilk dönemde, aydın-işçi ayırımı yapar, aydın düşmanlığı yaratır ve görünüşte işçilerin yanında yer alir. Oysa bu sahte bir tavırdır. Oportünizmin yanında olduğu, savunduğu işçiler ve onların çoğunlukta olması değil, örgütün baştan *düzen örgütü* olarak doğmasıdır. Oportünizmin örgüt konusundaki bu evrensel ve değişmez karakteridir. İlk dönemde emekçilerin "yanında" olmakla işe başlayan oportünizm, ikinci ve üçüncü dönemlerde *savaş örgütü* içinde barındırılması imkansız olan, küçük-burjuva aydınların sözcülüğünü yapar duruma gelir. *Aslında o, ilk dönemde de proletaryanın değil, hakim sınıflara karşı savaşmayı göze alamayan pasifist küçük-burjuva aydınlarının özlemlerini, yani düzen örgütünü dile getirmektedir. Bunu, sözde devrimci bir gorünüm altında, özde ise duzen örgütünü savunarak yapar.* İkinci ve üçüncü etapta ise, devrimci maskesini atıp, bütün çıplaklığıyla ortaya çıkarak bu eylemi sürdürür.

Emperyalizmin III. genel bunalım döneminde, menşevizmin bu örgüt anlayışını ileri süren çağdaş reformizmdir. Bu örgüt anlayışı çağdaş reformizmin devrim ve çalışma tarzı anlayışları ile tam bir uygunluk içindedir.

İşte görüldüğü gibi, Mihri Belli arkadaşın örgüt görüşü de sağcı devrim teorisi ve sağcı çalışma tarzının doğal sonucu, sağcı bir görüştür. Bu görüşlerin sahiplerinin kuracağı örgüt, stratejisi milli demokratik devrim olan yeni bir TİP'den başka birşey olamaz. [5*]

Biz, her çeşit anti-leninist örgütlenmeye karşıyız. Biz düzen örgütünden değil, savaş örgütünden yanayız. Savaş örgütü olabilecek bir parti leninizmin ilkelerinin temeli üzerinde, leninist örgütlenmeye uygun bir şekilde kurulur.

İşte Mihri Belli arkadaşla olan ideolojik ayrılıklarımız bu üç temel üzerinde yükselmektedir. Görüldüğü gibi, perspektiflerimiz tamamen farklıdır. Bu perspektif farkı, çeşitli konularda yansımaktadır. Son zamanlarda aktüel olan milliyetçilik, milli mesele ve revizyonizm tartışmalarındaki Mihri Belli arkadaşın sağ görüşlerinin, sağ perspektiflerinin bu meselelere yansımasından başka bir şey değildir.

Kısaca, son zamanlarda aktüel olan bu meselelere değinelim.
Mihri Belli arkadaşa göre, bugün dünya işçi sınıfı hareketi içinde sosyal reformist bir çizgi olarak revizyonizm, modern revizyonizm yoktur. Revizyonizm, Bernstein ile ortaya çıkmış ve onun ölümü ile birlikte yok olmuş bir akımdır. Hele dünyanın bazı sosyalist ülkelerinde revizyonizmin etkin ve yönetici olduğunu söylemek saçmalıktır. Çünkü revizyonizmin tanımı açıktır; revizyonizm marksizmin resmen inkarıdır.
Bu görüş temelden yanlıştır. Bir kere, revizyonizm marksizrmn resmen inkarı değildir. Tam tersine revizyonizm, marksizmin bazı tezlerinin gayrı resmi inkarıdır. Kelime anlamı düzeltme, kontrol etme olan revizyonizm, marksizmin lafızlarına sahip çıkarak, özünün, belkemiğinin inkarıdır. Mihri Belli arkadaşın revizyonizmi bu şekilde tanımlayarak, bugün revizyonizmin mevcut olmadığını söylemesi tamamen devrim, çalışma tarzı ve örgüt konusundaki sosyal reformist görüşlerinden dolayıdır. Mihri Belli'nin örgüt anlayışı, devrim teorisi ve çalışma tarzı bugün dünya işçi sınıfı hareketi için yok varsaydığı revizyonist akımın temsilcilerinin görüşlerinden başka birşey değildir. Mihri Belli, bu görüşleri devrimci saydığı için, bu görüşlerin sahiplerini de revizyonist saymamaktadır ve bu anlayışın dünya işçi sınıfı hareketi içinde revizyonizm diye bir sosyal reformist akımın var olduğunu kabul etmemesi, son derece doğaldır.

Milliyetçilik meselesine gelince...
Mihri Belli arkadaşa göre, "devrimci milliyetçilikle" proleter enternasyonalizmi çelişmez. Ve "devrimci milliyetçi" olduğunu söyleyen Mihri Belli arkadaşa göre sosyalistler koyu milliyetçilerdir. Çünkü, "milliyetçiliğin azı enternasyonalizmden kişiyi uzaklaştırır".
Mihri Belli, sosyalistlerin milliyetçi değil, yurtsever olduklarını, nasyonalizm ile enternasyonalizmin birbirine tamamen zıt iki kavram olduğunu bilmiyor mu? Biliyor elbette. Fakat Mihri Belli'nin küçük-burjuva radikalizmine bel bağlayan tutumu, proleter devrimcilikten tavize hatta, literatüre "proleter milliyetçiliği" katkısıyla tahrife kadar uzanmaktadır.
Bütün bunların temelinde "milliyetçi devrimci" küçük-burjuva radikallerine proleter devrimcilerin kendilerinden pek farkli

olmadıklarını, temelde devrimci milliyetçi olduklarını ima ederek, şirin gözükme yatmaktadır. Mihri Belli'nin aynı şirin gözükme gayretlerini milli meselede de görmekteyiz.
Mihri Belli'ye göre, Türkiye'deki milli meselenin her zaman ve her şart altında tek bir çözüm.yolu vardır; Kürt emekçi halkının çıkarlarıyla bağdaşan tek formül vardır; o da, meseleyi şartlar ne olursa olsun, misak-i milli sınırları içinde ele almak gerekir.
Oysa bu görüş, temelden yanlış ve anti-sosyalist bir görüştür. Bilindiği gibi, devrimci proletarya milli meseleyi ulusların kendi kaderini tayin hakkının ışığı altında ele alır. Biz, ulusların kendi kaderini tayin hakkının ışiği altında diyoruz ki: "Her şart altında, her zaman meseleyi misak-ı milli sınırları içinde ele almak gerekir veya kürt emekçi halkının çıkarlarıyla bağdaşan tek çözüm yolu ayrılma hakkının kullanılmasıdır" diyen görüşler yanlıştır. Bu görüşlerin sahipleri, her iki tarafın burjuva ve küçük-burjuva milliyetçi unsurlarıdır. Oysa, devrimci proletarya, meseleyi diyalektik bir tarzda ele alır. Yani, ulusların kendi kaderini tayin etme hakkının öngördüğü *ayrılma, özerklik, federasyon* vs. çözüm yollarının hangi şartlar altında ve ne zaman geçerli olabileceğini açikça ortaya koyar. (Biz bu meseleyi ayrı bir yazıda etraflı bir şekilde ortaya koyacağız. Bu kısa açık mektubun amacı bu olmadığı için bu meseleye burada girmiyoruz.)
Mihri Belli'nin proleter enternasyonalimini zedeleyen bu milliyetçi görüşlerinin temelinde yukarıda da belirttiğimiz gibi, devrim anlayışı ve çalışma tarzındaki reformist görüşlerinden dolayı "milliyetçi devrimcilere" yani küçük-burjuva devrimcilerine bel bağlama ve taviz verme eğilimleri yatmaktadır.

V

İşte Mihri Belli arkadaşla olan görüş ayrılıklarımızı çok kısa bir şekilde, özet olarak ortaya koyduk. Görülebileceği gibi, bu saflarımızdaki herhangi ikinci dereceden bir meselede varolan "ufak görüş ayrılıkları" karşısında alınacak bir tavır meselesi değil, leninizm

ile sosyal reformizm arasındaki bir tercih meselesidir.
Bu, sıradan yanlış görüşlerin eleştirilerek düzeltilmesi meselesi değildir. Hareketi temelden saptıracak nitelikteki sağcı görüşlerin tasfiye edilmesi meselesidir.
Takınılacak tavır, devrimcilikle, oportünizm arasındaki tavırdır. Her kim ki, hem Mihri Belli'nin görüşlerinin yanlış görüşler olduğunu söyler ve hem de şu veya bu gerekçeyle o saflarda kalırsa, bilsin ki, kaldığı yer bataklıktır, oportünizmin bataklığıdır. Ve kendisinin subjektif niyeti ne olursa olsun, ne kadar halisane duygularla dolu olursa olsun, tavrı oportünizmin en sinsi, en ikiyüzlü, en iğrenç tavrıdır.
Biz proletaryanın devrimci ilkelerinin pazarlık konusu olmasına sonuna kadar karşı çıkacağız. Böyle pazarlıklara bugüne kadar yanaşmadık ve bugün de yanaşmayacağız!
Unutmayalım, proleter devrimci, devrimci hareketin esenliği için, sadece taktiklerde veya ikinci dereceden teorik meselelerde geçici uzlaşmalara gidebilir; devrim lehine eğilip bükülebilir. Ama, proletaryanın devrimci ilkelerinde o, asla pazarlığa yanaşmaz. Ve bu ilkeleri pazara çıkaranlara karşı da devrimci tavır, proletaryanın en uzlaşmaz, en sekter tavrıdır.
Bizi sekterlikle suçlayan arkadaşlara bu yanlış ve uzlaşmacı tutumlarını bir yana bırakmalarını, Mihri Belli arkadaşın ise, özeleştiri yaparak, doğru çizgiye gelmesini, bu arkadaşların her çeşit pragmatizmi bir yana bırakarak, bilimsel sosyalizmin ilkelerine güvenmelerini, zaman henüz geçmeden akıllarını başlarına toplamalarını, dostça ve arkadaşça salık veririz.

KURTULUŞ
Ocak 1971

Dipnotlar

[*] Bu yazı, Ertuğrul Kürkçü, Yusuf Küpeli, Münir Aktolga ve Mahir Çayan imzası ile 1971 Ocak ayında KURTULUŞ YAYINLARI'ndan broşür olarak yayınlanmıştır.

[1*] Aydınlık Sosyalist Dergi'yi bırakmayabilirdik. Öteki ideoloji ve ekibin ayrılmasını önerebilirdik. Ama Aydınlık Sosyalist Dergi başyazarlarından dolayı bugüne kadar ikinci ideolojinin temsil edildiği bir organ olmuştur. Kanımızca, Aydınlık Sosyalist Dergi de, Türk Solu gibi dönemini kapatmış bir yayın organıdır. Bu nedenlerle Aydınlık Sosyalist Dergi'yi öteki ekibe bıraktık.

[2*] Amerika'daki Campus "Maoist"leri ve ülkemizdeki PDA'cılar bu gerçeğin somut örnekleridir. Ülkemizdeki icazetli sosyalizmin bu fraksiyonunun durumu gerçekten ibret vericidir. [PDA'cıların ülkenin gelişme seviyesini, mahalli özelliklerini, coğrafi konumunu, emperyalizmin III. bunalım döneminin ayırt edici özelliklerini.... dikkate almadan Çin Halk savaşının şiar ve taktik formüllerini zaman ve mekan mefhumunu önemsemeden aktararak, nasıl bir hedef ve rota şaşırdıkları açıktır. Bunları Türkiye'ye Özgü Yol yazımızda ortaya koyacağız. Bu kısa yazının amacı, bu değildir.) Bunlar bir yandan kaloriferli salonlarda, Campus'larda halk savaşı çığlıkları atarken, öte yandan hakim sınıflara göz kırparak devrimci hareketi 27 Mayıs Anayasasının sınırlarının dışına taşırmak isteyen anarşistlerin (!) olduğunu söylemektedirler.

[3*] Kimilerinin zannettiği gibi, proletaryanın önder güç olması devrimin itici güçleri arasında olmaması demek değildir. İşçiler ve köylüler devrimin itici güçleridir.

[4*] Devrim, kırlardan şehirlerin fethi şeklinde bir rota izleyecektir. Bu leninizmin sömürge ve yan-sömürge ülkeler için öngördüğü evrensel bir tezdir. Türkiye'de yarı-sömürge bir ülke olduğu için, Türkiye'de devrim, bu genel evrensel çizgiyi izleyecektir. Yani son duruşma kırlarda cereyan edecektir. Fakat, emperyalizmin 3. bunalım döneminin özelliklerinden ve de Türkiye'deki üretici güçlerin gelişme seviyesinden dolayı Türkiye devrimi, Vietnam, Çin, Küba devrimlerinden farklı ara aşamalarından geçerek zafere erişecektir. Şehir ve kır ilişkileri ve halk savaşının aşamaları kendine özgü olacaktır. Birinci dönemde şehirler temel kırlar yardımcı, ikinci dönemde kırlar temel, şehirler yardımcı. "Birleşik Devrimci Savaş" (Bütün bunları "Türkiye'ye Özgü Yol" yazımızda etraflıca koyacağız.)

[5*] Kaldı ki, Mihri Belli arkadaşın örgüt anlayışına, menşevizm demek bile fazladır. Şöyle ki, Mihri Belli bugüne kadar, küçük-burjuva radikallerine şirin gözükmek amacıyla "demokrasi uğruna mücadele örgüt uğruna mücadeledir. Örgüt demokrasi mücadelesiyle bir süreç içinde kurulur" diyerek, sosyalist parti meselesini bugüne kadar yokuşa sürmüş bir kişidir.

Yayın Politikamız

27 Mayıs hareketi ile birlikte, reformist burjuvazi ile finans oligarşisi arasında kurulan nispi denge Türkiye'de sınırlı da olsa bir demokratik ortam yarattı.

Bu sınırlı demokratik hakların çerçevesi içinde sol, belli ölçülerde legalite kazanarak, açılıp gelişti. Bu sınırlı demokratik ortam bir yandan solun gelişmesini sağlarken, öte yandan da solun içersinde revizyonizmin ve küçük-burjuva sosyalizminin gelişmesine ve kök salmasına maddi bir temel teşkil etti. İşte TİP pasifizmi bu zemin üzerinde, yayılma imkanı buldu. TİP pasifizmi karşısında, Mihri Belli revizyonizminin solda devrimci bir alternatif olarak güç kazanmasının en önemli nedeni, yine bu ortamdır.

1966'lardan sonra, Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin şiddetlenmesine paralel olarak, bilimsel sosyalizmin temel klâsiklerinin süratle Türkçe'ye çevrilmesi, soldaki sisleri dağıtmaya başladı.

Bilimsel sosyalizmin temel eserlerinin Türkçe'ye çevrilmesi, sosyalist teoriyi ülkemizdeki bir avuç solun entellektüelinin zihni idmanı olmaktan çıkarmıştır. Böylece ülkemizde sosyalist teori mücadelenin gerçek militanlarının savaşına eylem kılavuzu olarak maddi bir güç haline gelmiştir. Bu durum, ve özellikle son üç yılda hızlanan ve keskinleşen sınıf mücadelesi ile birlikte proleter devrimciliğin cesaret, atılganlık ve coşku isteyen bir meslek haline gelmesi, soldaki pasifistlerin, revizyonistlerin ve devrim hokkabazlarının niteliğini hızla ortaya koymaya başladı.

Sınıflar savaşının giderek keskinleşmesi, ülkemizdeki ekonomik, politik ve sosyal krizi iyice şiddetlendirdi. Öyle ki, bugün toplumun bütün kesimleri, eskisi gibi yaşamamak istemeleri bir yana, patlamaya hazır volkan gibi, bir kıvılcım beklemektedirler.

Toplumun bütün kesimlerini sarsmaya başlayan bu devrimci kasırga, genç militanlara devrim arenasında sadece kendilerinin kaldığını gösterdi. Bu esen kasırga, devrimci kavganın çeşitli kesimlerinde fedakârca dövüşen genç militanların benliğinde, bilincinde ve

kalbinde derin değişiklikler yaptı; her çeşit feodal ve ataerkil ilişkileri parçaladı. Hayat, devrimci pratiğin içindeki işçi, köylü, öğrenci militanları bir araya getirdi. Böylece, Leninizm temelleri üzerinde, devrimci yoldaşlığın oluşturduğu, kelimenin geniş anlamı ile proleter devrimci bir örgüt doğdu. Bu örgüt, Türkiye' deki karşı-devrim cephesinin bütün baskı, şiddet ve cebrini göğüsleyerek kırsal alanlardan fabrikalara, üniversitelere kadar, bütün kesimlerdeki devrimci mücadeleyi yönlendirme gayretleri içinde olanların örgütüdür.

İşte KURTULUŞ gazetesi, bu örgütün, ideolojik ve politik yayın organıdır.

Bu hareket, revizyonizmin uzun yıllar etkin olduğu bir ortamda yeşermiş, gelişmiş ve güçlenmiştir. O yüzden işler ne kadar sıkı tutulursa tutulsun başlangıçta, şu veya bu ölçüde, bu ortamın izlerini içinde taşıyacaktır. Tersini düşünmek idealizmdir. Bu kalıntılar, savaş içinde, savaşıla savaşıla atılacaktır.

Bugün, ülkemizde, revizyonizmin etkinliğini çeşitli alanlarda görmek mümkündür. Mesela, sosyalist aydınlar için ayrı seksen sayfalık bir aylık dergi, "orta seviyede" olanlar için haftalık onaltı sayfalık bir dergi, işçi ve köylü kitleleri için de bir kitle gazetesi çıkarma, revizyonist bir yayın politikasının ifadesinden başka birşey değildir.

Emperyalizmin işgali altında olan, dolayısıyla halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerde sosyalistlerin temel mücadele metodları, politikleşmiş askeri savaş metodudur. Bu metodu, *temel* metod olarak alanların devrimci yayın politikası bu olamaz.

Bu yayın politikası, halk savaşına yan çizen, dergicilik ve gazeteciliği temel alan revizyonistlerin politikasıdır. Bu yayın politikasının temeli, dergi etrafında örgütlenme düşüncesine dayanır. Büyük şehirlerde yayınlanan bir dergi etrafında örgütlenme ve bunun aracılığıyla parti örgütlenmesine geçme, revizyonist bir örgütlenme anlayışıdır. Kırlardan şehirlere doğru bir rota takip edecek olan halk savaşının zorunlu durak olduğu ülkelerde devrimcilerin örgütlenmesi bu şekilde olamaz!

Ayrıca bu yayın politikası, çeşitli bakımlardan yanlıştır.

Bir kere, kitleler, kitle organı, vs. ile bilinçlenmezler. Kitleler, savaş içinde, pratik içinde öncünün yakacağı kıvılcımla bilinçlenirler,

örgütlenirler. Devrimci yayın politikasında böyle uydurma bir kitle organı anlayışı yoktur.
İkinci olarak, entelektüele ayrı dergi, işçiye köylüye ayrı dergi, devrimci bir anlayışın ürünü değildir. Bu olsa olsa, emekçi kitlelerine yukardan bakan aydın düşüncesinin ürünü olabilir. Mesela, işçilere hitap eden *Iskra*'da sosyalizmin en karmaşık meseleleri rahatlıkla tartışma konusu yapılmıştır.
Geçmişte KURTULUŞ olarak biz de aynı hatayı işledik. Bu konuda kendimizi eleştiririz. Bundan böyle, KURTULUŞ gazetesi, bizim ideolojik ve politik görüşümüzü kitlelere iletecektir. KURTULUŞ'un bu niteliğe kavuşmasıyla birlikte (yani bundan böyle Dev-Genç'in yayın organı olan) İLERİ ideolojik ve politik organ olarak ayrıca çıkmayacaktır. Çünkü Dev-Genç hareketimizden bağımsız ayrı bir örgüt değildir. Dev-Genç, hareketimizin kitlevi gençlik örgütüdür. *Dolayısıyla, hareketimizin ideolojik* ve politik organı KURTULUŞ gazetesi, Dev-Genç'in de görüşlerini dile getirmektedir. Bir eylem örgütü olan *Dev-Genç* bundan böyle tabanıyla organik bağlantısını (yazılı olarak) Merkez Yürütme Kurulunun çıkardığı *İleri* bültenleriyle yürütecektir.
Biz, emperyalizme karşı aktif mücadeleyi savunuyoruz. Politikleşmiş askeri savaş metodunu, temel mücadele biçimi olarak kabul eden bizler, bu savaşı asgari bürokrasi ile yürüteceğiz. Asla kırtasiyeciliğin bataklığına yuvarlanmayacağız. Tek bir ideolojik ve politik organla kitlelere görüşlerimizi ileteceğiz. Ayrıca kitlelerin ekonomik ve demokratik mücadelelerine, bölgesel meselelere ilişkin olarak, onlara bilgi götüren, somut meselelerine ışık tutan KURTULUŞ özel sayıları çıkartılacaktır. Devrimci pratiğe ışık tutan uzun araştırmalar ve teorik, ideolojik polemikler ve çeviriler KURTULUŞ Yayınevi'nin çıkaracağı broşürlerle yürütülecektir.

KURTULUŞ
Sayı: 1
15 Mart 1971

Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi

Ekonomik ve politik buhran hızla derinleşiyor. Hakim sınıflar kendi aralarında çeşitli fraksiyonlara bölünmüş, düzeni kendi resmi kanunlarıyla koruyamaz duruma gelmişlerdir. Bu yüzden, devrimciler üzerinde, karşı-devrim cephesinin baskı, şiddet ve cebri görülmedik bir derecede artmıştır. Temsili demokrasi hızla rafa kaldırılmaktadır. Artık sosyalist politikanın devrimci cesaretle sürdürülebileceği bir ülke haline gelmiştir Türkiye.

Gittikçe genişleyen ve toplumun her kesimini şimdiden sarsmaya başlayan bu kriz, solda, bütün revizyonist grupların, devrim kalpazanlarının niteliklerini ortaya koymaya başladı.

Bütün revizyonist klikler, değişik tonlarla açıkça, pasifizmin ve teslimiyetçiliğin borusunu öttürmeye başladılar. Pasifizmin bu ileri borazancıları, karşı-devrim cephesine karşı aktif mücadeleyi savunan, başlangıçta sadece kendi örgütlü gücümüzle bu krizi derinleştirmeyi amaçlayan bizlere saldırmada tek bir cephe teşkil ettiler. Ve namlularını görevleri gereği bize çevirdiler. Son iki-üç aydır hareketimiz bu oportünist cephenin utanmazca tahriflerine, şarlatanca yalanlarına; rezilce iftiralarına ve haince provokasyonlarına maruz kaldı. Bizi bu rezillik ne üzüyor, ne de kızdırıyor! Hiç bir şeyden şikayetçi değiliz. Oportünizmin herhangi bir kliği bize mültefit davransaydı, biz o zaman üzgün olurduk. Çünkü bu, bizim hareketimizde mutlaka eğri bir yanın, oportünist bir yanın varolması demektir. Ülkemizde kriz derinleştikçe bütün oportünist fraksiyonların pasifizmleri de kitlelerin gözünde iyice gün ışığına çıkmaktadır. Artık devrimci militanları şu ya da bu şekilde aldatmaya imkan yoktur. Artık devrimciliğin ölçüsü geçmişteki kahramanlık menkıbeleri değil, devrimci pratiktir. Savaş açıktır, savaşanlar da açıktır ve ortadadır. Ve savaşmaya azimli olanlar, aktif mücadeleye hazır olanlar ve bizzat savaşanlar devrim meydanında kalmıştır. Hayat revizyonistleri hızla tecrit etmektedir.

Bu yüzden revizyonistlerin bütün ithamlarına teker teker cevap vermeye ve uzun ideolojik polemiklere girmeye artık gerek yoktur.

Biz, ülkemizdeki devrimci harekete ilişkin bütün görüşlerimizi uzun bir broşürle ortaya koymaya karar verdik. (Bu broşürün ilk kısmı birkaç güne kadar çıkacaktır).
Bu broşürde kendi görüşlerimizi ortaya koyarken doğal olarak, ülkemizdeki oportünist fraksiyonların görüşlerinin eleştirisini de yaptık. Bu broşürün bütünün çıkması biraz zaman alacağından ve de bazı arkadaşların acele cevap verilmesindeki ısrarlarından dolayı, biz bu cephenin "teorik" [1*] eleştirilerine, kısa bir şekilde KURTULUŞ'ta cevap vermeye karar verdik. Bu yazıda Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi ve de Halk Savaşı'na ilişkin oportünist iddialar ele alınmıştır. Devrimde sınıfların mevzilenmesi konusu, bu revizyonist ve oportünist stratejilerin turnusoludur. Nasıl ki bazların ve asitlerin gerçek renklerini devrimde sınıfların mevzilenmesi ve önderliğin niteliğinin belirtilmesi meselesi ortaya koyar.
Devrime sınıf kuvvetlerinin katılma esprisi, yani sınıf kuvvetlerinin düzenlenmesi, devrimde önderliğin niteliğinin ve kitlelerin eyleme sokuluş biçiminin belirtilmesi, yerine göre silahlı ve barışçı bütün mücadele metotlarının kullanılacağını söyleyen, hatta "Halk Savaşı Temeldir" diyen bütün oportünistlerin, pasifistlerin ve uzlaşmacıların niteliğini ortaya koyan temel kriterdir. Devrimin çeşitli meselelerine ilişkin görüş ayrılıklarının temelinde bu mesele yatar. Bu mesele, dünyadaki bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin solu içerisindeki ideolojik ayrılıkların temel meselesidir.

İDEOLOJİK ÖNDERLİK ESASTIR

Bizim gibi halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerin devrimci mücadelesinde köylüler temel güçtür, proleterya önder güçtür ve proleteryanın öncülüğünün niteliği ideolojiktir.
Bu Demokratik Halk Devriminde sınıfların mevzilenmesini çok açık ortaya koyan marksist bir formülasyondur. Bilindiği gibi, marksist sınıf tahlillerinde varılan sonuçlar daima bu şekilde kısa formüllerle ifade edilir. Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao... gibi bütün ustalar daima somutun tahlilinden elde ettikleri sonuçları soyut olarak formüle

etmişlerdir.
Bu formülasyonlar, bilimsel soyutlamalar olduğu için kelime yorumuna tabi tutulamazlar. Çünkü bu formülasyonlar nitelik belirleyicileridir. Bir başka deyişle, marksist formüller, belli bir tahlilin birkaç kelime ile soyutlanmalarıdır. Ve bu birkaç kelimelik soyutlama, bütün bir stratejik görüşü ifade eder. Mesela, "proleterya temel güçtür, köylülük yedek güçtür" formülünün ifade ettiği, devrimde sınıfların mevzilenmesi ve güdümü, devrimci çalışma tarzı ve örgüt anlayışı başkadır; "proleterya önder güçtür, köylüler temel güçtür" formülünün ifade ettiği başkadır. Her iki formül, devrimde takip edilecek olan apayrı iki yolun teorik ifadesidir.
Bu bakımdan marksizmde bu çeşit formülasyonlar dar kalıplar içinde kelime kelime yorumlanamaz.
Ancak en geri zekalılar ve marksizmin "M"sinden habersiz kişiler yahut da kendi oportünizmlerini kelime oyunlarıyla örtmeye çalışan politika hokkabazları, madrabazları, marksist formülasyonları dar kalıplar içinde (kelime kelime) yorumlarlar.
Bu kısa açıklamayı yaptıktan sonra gelelim çeşitli oportünist fraksiyonların bize yönelttikleri çeşitli ithamlara.
Aydınlık Sosyalist Dergi'ye göre; "proleterya önder güçtür, köylüler temel güçtür, proleteryanın önderliğinin niteliği ideolojiktir" şeklindeki bizim devrimde sınıfların mevzilenmesine ilişkin görüşümüz yanlıştır, leninist stratejiye aykırıdır. Meseleyi bu şekilde formüle etmek, proletaryasız proleteryanın ideolojisini öncü kabul eden köylülerle devrim yapmak demektir. İdeolojik öncülüğü savunmak, Narodnik Popülizmini savunmaktır. Doğrusu proleterya ve yoksul köylülük temel güçtür. Proleteryanın öncülüğü ideolojik değil, fiilidir... (Etraflı bilgi için bakınız, Örgüt İçin Görev Başına, ASD, s: 27).
Bizim devrimde sınıfların mevzilenmesine ilişkin formülasyonumuzu bu şekilde yorumlayan, bu yazının yazarının, yukarıda belirttiğimiz kategorilerden hangisine gireceğini okuyucu hemen düşünecektir.
Bu marksist formülasyonu, bu şekilde akıl almaz tarzda, kelime kelime tefsir eden yazar, acaba marksizmden habersiz, doktora tezi olarak bu konuyu seçmiş olan toy bir üniversite asistanı mıdır, yoksa kafasından tek akım geçen bir geri zekalı mıdır?
Ne biri ne de öteki. Bu yazıyı yazan kişi, meselenin bu şekilde

yorumlanamayacağını çok iyi bilen, tilki gibi kurnaz, sosyalizmin bir eski tüfeğidir.
O yazıdan bu sonucun çıkartılamayacağını çok iyi bilmesine rağmen, o bu işi yapmıştır. Foyası artık iyice ortaya çıkan, revizyonizmini ve kuyrukçu çizgisini saklayamayacak kadar deşifre olan bu revizyonist, birkaç taraftar bulabilirim ümidiyle denize düşenin yılana sarılması gibi bu aptalca tahrife dört elle sarılmıştır.
Önce, "milli burjuvazinin solundaki güçler devrimde öncü olabilir, işçi sınıfının öncülüğünü mutlak bir gerçek olarak görmek yanlıştır, ‚işçi sınıfı olmadan da devrim olabilir" diyen bu kişi, haklı eleştirilere hedef olunca, özeleştirisini yapacağı yerde "biz milli burjuvazinin solundaki güçler öncü olabilir derken işçilerin ve yoksul köylülerin öncülüğünü kastetmiştik" diye kıvırtarak, proleterya ile birlikte yoksul köylülerin de öncülüğünü savunur gözükmeye başlamıştır. Hayatın cilvesine bakın ki bugün bu kişi, bizi Narodnik Popülizmi ile suçlamaktadır! Daha düne kadar 'Filipin demokrasiciliğinde proleterya partisi kurulamaz' diyen yine bu kişi bugün, sosyalist parti her şart altında kurulur diyen bizleri utanmadan proleterya partisine karşı olmakla suçlamaktadır.
Ve bugün, proleterya hem temel güçtür hem de önder güçtür diyen bu kişi (tabi koltuk altındakiler de) derginin, Aydınlık imzalı bir başka yazısında, proleteryanın partisinin mevcut olmadığı bu dönemde, "Faşizmi Yenecek Güçteyiz" diyerek egemen sınıfların militarize gücünün aracılığıyla kurulması mümkün olan reformist burjuvazinin iktidarının Milli Demokratik Devrim programını uygulamasından dem vurmaktadır!
Bu kişinin temsil ettiği akım, ne söylediği belli olmayan (aslında belli olan) günlük olaylara göre politika tespiti yapan küçük-burjuva pragmatizminin bataklığında kulaç atan, zavallı bir politik akım haline gelmiştir.
Bu akımın bizi, proletarya adına proletaryasız devrim istemekle, (hele "sosyalizm yoksul köylülerin de ideolojisidir" diyenlerin) Narodnik Popülizmini savunmakla suçlaması, son derece gayri ciddi ve komiktir!
Ama biz her şeye rağmen bu "teorik" eleştiriye cevap verelim. Mao Tse Tung'un yazılarına dikkatle bakılınca görülecektir ki, bazı

yazılarda "proletarya önder güçtür, köylüler temel güçtür", bazılarında ise "proletarya, köylüler ve şehir küçük-burjuvazisi temel güçlerdir, itici güçlerdir" denilmektedir. Mao Tse Tung'un halefi Lin Piao'ya göre "köylüler devrimin temel gücüdür". Acaba, Lin Piao ve birinci ifadesinde Mao, proletarya ve şehir küçük-burjuvazisini ihmal mi ediyor?
Aynı duruma, birinci ve ikinci Rus Demokratik Halk Devrimini formüle eden Stalin ve Lenin'in yazılarında da rastlamaktayız.
Lenin, İki Taktik'in sadece 58. sayfasında, (Türkçe 2. baskı) devrimin temel güçleri arasında işçileri, köylüleri ve şehir küçük-burjuvazisini saymaktadır. Ve bütün kitap boyunca sadece temel güç olarak proletaryadan bahsetmektedir. Keza Stalin yazılarında, demokratik halk devriminde temel güç olarak yalnız proletaryadan söz etmektedir.
Acaba Lenin, İki Taktik'de köylülüğü ve şehir küçük-burjuvasını devrimin temel güçleri arasında yanlışlıkla mı saydı? Bu bir kalem sürçmesi midir? Stalin'in devrimin temel gücü olarak yalnız proletaryadan söz etmesi, Lenin'in o ifadesine ters düşmüyor mu?
İşte, bilimsel sosyalizmin formülasyonlarını Aydınlık Sosyalist Dergi'nin yaptığı gibi kelime yorumuna tabi tutma, kişiyi böyle saçma sapan, içinden çıkılmaz sonuçlara götürür.
Oysa, ne Lin Piao ile Mao ve Mao'nun kendi yazıları arasında ne de Stalin ile Lenin ve Lenin'in kendi yazıları arasında bu çelişki ve tutarsızlık vardır. Tersine, tam bir ayniyet ve uygunluk vardır.
Bilindiği gibi, Mao'nun ve Lenin'in birbirinden farklı olan bu formülasyonları, demokratik halk devriminde sınıfların mevzilenmesine ilişkindir. Her iki formül de, demokratik halk devriminde değişik sınıflar tertibini öngörmektedir. Bu farklılık, somut durumların farklı olmasından dolayıdır. Lenin ve Stalin'in formülasyonu, emperyalizmin işgali altında olmayan, halk savaşının zorunlu bir durak olmadığı bir ülkedeki demokratik halk devrimini esas almaktadır. Mao ve Lin Piao'nun formülasyonu ise, emperyalizmin işgali altında olan, devrim için halk savaşının zorunlu olduğu bir ülkenin demokratik halk devrimini esas almaktadır.
Demokratik halk devrimi, adı üstünde bütün halkın devrimidir. Bu aşamada halk ise, proletarya, köylüler ve şehir küçük-burjuvazisidir.

Halk devriminin temel güçlerini bu sınıflar teşkil ederler. Lenin ve Stalin'in formülasyonunda, temel güç olarak sadece proletaryadan söz edilmesinin nedeni, devrimde sınıf katılması olarak, kitle gücü olarak proletaryanın en aktif ve en enerjik rolü almasından dolayıdır.

Lenin ve Stalin'e göre, Çarlık, büyük şehirlerdeki halkın ayaklanması sonucu devrilecektir. Şehirlerdeki genel ayaklanmanın sonucu iktidar ele geçirilecek ve devrim, yukardan aşağıya, şehirlerden kırlara götürülecektir.

Büyük şehirlerde ise temel devrimci güç proletaryadır. Ve şehirlerden kırlara doğru bir rota izleyecek olan böyle bir devrimin ordusunda da, (Kızıl Ordu'da) kurmayında da (proletarya partisinde de) proleterlerin salt çoğunlukta olmaları zorunludur. Böyle bir durumda, proletarya partisi, sadece ideolojik ve politik bakımdan değil fiziki bakımdan da proletaryanın öncü müfrezesidir. Proletarya bu devrimin hem temel gücüdür, hem de önder gücüdür. Bir başka deyişle, bu devrimde temel savaş alanı şehirler olduğu için, devrimin temel kitle gücü de proletarya olmaktadır.

Ama emperyalizmin işgali altında olan dolayısıyla devrim için kurtuluş savaşının (Halk Savaşının) zorunlu bir durak olduğu ülkelerin Demokratik Halk Devrimi'nde sınıfların mevzilenmesi bu şekilde değildir.

Ülke işgal altındadır. (Açık veya gizli). Ve yönetim büyük şehirlerdeki bürokrasisi ve militarizmine dayanarak ayakta duran, işgalci düşmanın da içinde yer aldığı bir gerici ittifakın elindedir. Böyle ülkelerde devrim yapılabilmesi için, herşeyden önce, bir kurtuluş savaşının (halk savaşının)verilmesi şarttır. İşte bu yüzden, yani halk savaşının zorunlu bir durak olmasından dolayı, bu ülkelerin Demokratik Halk Devriminde sınıf mevzilenmesi değişiktir. Emperyalizme arkasını dayamış olan karşı-devrim cephesi, proletaryanın yoğun bulunduğu, büyük şehirlere ve kilit bölgelere güçlerinin büyüğünü yığmış ve çok sıkı bir denetim kurmuştur. Bu hain yönetimin yumuşak karnı kırlardır. Dünyadaki bütün kurtuluş savaşlarının (halk savaşlarının) pratiği, bize şunu söylemektedir; zafere kırlardan şehirlere doğru bir rota izleyen, çeşitli ara aşamalardan geçen halkın örgütlü savaşı ile varılabilir.

Temel alan olan kırlardaki halk kitlesi ise köylülerdir. [2*] Bu yüzden

halk savaşının zorunlu bir durak olduğu Demokratik Halk Devrimlerinde sınıf katılması olarak temel rolü işçiler değil köylüler oynayacaktır. Yani devrimin temel kitle gücü işçiler değil köylülerdir.
Meselenin bu şekilde ortaya konulması, şehirlerdeki mücadelenin küçümsenmesi anlamında yorumlanmamalıdır. Tam tersine, şehirlerdeki mücadele, düşmanın çok güçlü olduğu bir alanda sürdürüleceği için çok daha zor şartlar altında yürütülecektir. Tedhiş hareketinden, demokratik kitle hareketlerine kadar her çeşit mücadele metodu, şehirlerdeki devrimci savaşın gündeminde yer alacaktır. Bu alandaki savaşta proletarya, en enerjik ve aktif rolü oynayacaktır. Fakat temel savaş alanı kırlar olduğu için işçilerin sınıf katılması olarak devrimde rolü, köylülere nazaran nispidir.
Proletaryanın partisi eğer emperyalizme karşı yürütülecek olan bu kurtuluş savaşının önderi olmak istiyorsa, bizzat temel savaş meydanında bütün gücüyle yer almak zorundadır. Mesela Cezayir Kurtuluş Savaşı'nda proletarya partisi şehirleri temel aldığı için önderliği ele geçirememiştir. Temel mücadele alanının kırlar olduğu Kurtuluş Savaşında, vurucu gücün (Halk Ordusunun) köylülerden oluşması son derece doğaldır. Ve bu ordunun kurmayı olan örgütte ise, [proletaryanın siyasi kitle partisinde nicelik olarak proleterler değil de, köylülerin ağır basması kaçınılmaz bir durumdur. Bundan dolayı bu tip ülkelerin proleter siyasi kitle partisi, şehirlerin temel alındığı, sovyetik ayaklanmayla devrimin zafere ulaşacağı ülkelerin proletarya partilerindeki gibi, aynı zamanda proletaryanın fiziki öncü müfrezesi değildir. Bu ülkelerdeki proleter siyasi kitle partileri, ideolojik ve politik kuruluşlardır. Bu ülkelerdeki halk savaşını, proleter siyasi kitle partisi, (savaş örgütü) proletaryanın ideolojik ve politik bir kuruluşu olarak yönlendirirse, devrim zafere erişebilir. İşte bizim kastettiğimiz ideolojik öncülük budur.
İdeolojik öncülük, proletarya partisinde fakir köylülerin sayıca ağır basması ve bu partinin proletaryanın öncü müfrezesi olarak, halk savaşını yönlendirmesidir.
Emperyalizmi yenerek, devrim yapmış olan dünyadaki bütün sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin pratiği, proletaryanın devrimde öncülüğünün ideolojik öncülük olduğunu ortaya koymaktadır.
Bütün halk savaşına yan çizen, kendi öz gücünün dışında, başka

güçlere bel bağlayan oportünist fraksiyonlar, daima devrim işini yokuşa sürmek ve "sol" bir görünüm altında sağ kuyrukçu politikalarını gizlemek için sovyetik devrimdeki sınıflar kombinezonuna uygun olarak, proletaryanın fiili önderliğini savunurlar. Bunlar genellikle militanların nazarında prestijlerinin düşeceğini düşünerek halk savaşına açıkça karşı çıkmazlar.
Devrimde halk savaşının zorunlu bir durak olmasından doğan sınıf mevzilenmesine sözüm ona proletarya adına karşı çıkarak "proletaryasız devrimci mücadele öngörülüyor, bu narodnik popülizmidir", vs. gibi "sol" eleştirilerle zevahiri kurtarmaya çalışıyorlar.
Fiili öncülük esas alındığı zaman, emperyalizmin işgalinin varlığından ve karşı-devrim cephesinin şehirlerdeki sıkı denetiminden dolayı, devrim yapmak için proletaryanın objektif ve subjektif şartları bir türlü olgunlaşamaz. Emperyalizmin işgali altında olan bir ülkede, kurtuluş savaşı (halk savaşı) verilmeden devrim olamayacağından kurtuluş savaşına yan çizenler devrime de yan çizerler.
Böylece bu kurnaz menşevik "solculuğu" ile devrim, emperyalizmin bir sistem olarak toptan çöküşüne kadar, mahşere kadar ertelenmiş olur. O zamana kadar (belirsiz bir zamana kadar) bu revizyonist fraksiyonlar, reformist burjuvazinin koltuğu altında, keskin "solcu" ninnilerle emekçi kitleleri uyutmaya çalışırlar.
Görüldüğü gibi Mihrici Aydınlık'ın bu menşevik solculuğu zorunlu olarak revizyonizm ve sınıflararası işbirliğini oluşturmaktadır.
Bu durum sadece Mihrici Aydınlık'a özgü değildir. İşçi sınıfının ideolojik öncülüğü mü, yoksa, ideolojik, politik, örgütsel öncülüğü mü diye saçma sapan sahte bir ikilemle, ideolojik öncülüğe karşı çıkan Mao'cu kalpazanlar da, fiili öncülüğü savunan TİP de, Kıvılcımlı'cı Sosyalist Gazete de aynı menşevik solculuğun değişik şekillerini) savunmaktadırlar.
Görüldüğü gibi, revizyonist Mihrici Aydınlık, görünüşte PDA kalpazanlarına yöneltilmiş, aslında ise bütün revizyonistleri hedef alan (Aydınlık'ın 20. sayısında çıkan) "Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine" adlı yazıyı, yedi aylık bir yutkunmadan sonra, reddederek özeleştiri yapıyor. Ve PDA kalpazanlarının cevap veremedikleri ve dergilerinin kıyılarına, köşelerine yerleştirdikleri o sözde özeleştiriyle,

görünüşte kabul ettikleri ithamlara [3*] revizyonizm adına kendisi cevap vermeye çalışıyor.
Eksik olmasın ASD bu son teşebbüsü ile bizim işimizi iyice kolaylaştırdı. Böylece Aydınlık Sosyalist Dergi'nin yazı ailesi, dergilerindeki revizyonizme karşı olan yazıların dergilerinin politikasına aykırı olduğunu söyleyip özeleştiri yaparak, revizyonizmini kendi kendine açıkça ilan ediyor.
Biz de, ASD yazı ailesini, revizyonizm yolundaki bu açık ve cesur tavırlarından dolayı kutlarız. Yolunuz açık olsun beyler! Neyse ki ellerimizi sizden kurtardık, hamdolsun!
Aynılar aynı yerde, ayrılar ayrı yerde kümelenirler! İşte siyamlı ikiz kardeşler ASD ve PDA aynı bataklıkta kulaç atıyor!

KÖYLÜLERİN DEVRİMDE TEMEL GÜCÜ TEŞKİL ETMESİ, DEVRİMCİ SAVAŞTA KIRLARIN TEMEL ALAN OLMASINDAN DOLAYIDIR

Demokratik devrimde sınıfların mevzilenmesine ilişkin bir başka oportünist tahrifat, PDA pasifizminin yaptığıdır. Bu sahtekar "Mao" culara göre, köylülerin devrimde temel güç olmasının nedeni, devrimde halk savaşının zorunlu bir durak olmasından dolayı değil de, geniş köylü yığınlarının feodal ve yarı-feodal ilişkiler içinde olmasından dolayıdır! "Bir devrimin temel gücünü, o ülkenin toplumsal yapısı tayin eder.... yurdumuzda devrimin temel gücü köylülüktür. Bu aynı zamanda devrimimizin demokratik devrim olması demektir. (...) Geniş köylü yığınlarının esas itibariyle yarı-feodal ilişkiler içinde olması, köylülüğün devrimimizde temel gücü meydana getirmesi demektir." (PDA, sayı 26, s. 3, 108, ayrıca bkz. sayı 29, s. 3).
Görüldüğü gibi, PDA kalpazanları, bizim gibi emperyalizmin işgalinde olan ülkelerin demokratik halk devriminde köylülerin temel güç olmasını, devrimin sınıfsal karakterine bağlıyorlar.
Bu "mantıki" ve "kitaba uygun" bir görüştür. Ama tıpkı, Menşeviklerin burjuva devrimini değerlendirmelerindeki gibi "mantıki" ve "kitaba

uygun" bir görüştür. PDA kalpazanlarının mantığı, devrimin sınıfsal niteliği ile sınıfların fiili yolu arasında ayniyet arayan menşevik mantığıdır. Bu kalpazan mantığa göre, geniş köylü yığınlarının feodal ilişkiler içinde olduğu Çarlık Rusya'sındaki demokratik halk devriminde temel gücü proletarya değil de, köylülerin teşkil etmesi gerekmektedir. Ve meseleyi "proletarya temel güçtür, köylülük yedek güçtür" şeklinde formüle eden Lenin ve Stalin hata etmişlerdir (!). Lenin ve Stalin'in bu formülasyonu yanlıştır(!).
İşte PDA kalpazanlarının "temel güç" tahlilinin mantıkiliği budur. Başta, işçi sınıfı hem temel güçtür, hem de öncü güçtür diyen bu kalpazanlar, eleştirilerimiz üzerine, dergi sayfalarında bu hatalarını düzelttiler. Fakat bu formüle edişin revizyonist çizgisini pratikte sürdürdüler, hala da sürdürmektedirler. Meselenin özünü anlamadıkları için (devrim için savaşmaya niyetleri olmadığından) bir hatayı düzelteyim derken bir başka yerden gedik veriyorlar.
Köylülerin demokratik halk devriminde temel güç olmasının nedeni bu şekilde ortaya konamaz. Köylülerin temel güç olarak formüle edilmesi sadece devrimin anti-feodal niteliğinden dolayı değildir. Meseleyi bu şekilde ortaya koymak, dünyayı menşevizmin düz mantığı ile yorumlamak demektir.
Bugün, Türkiye gibi emperyalizmin işgali altındaki bütün yarı-sömürge ülkelerde, emekçi halkın sefaleti, hayat şartlarının zorluğu ve sömürülmesi korkunç bir seviyededir. Halkın hiçbir kesimi halinden memnun değildir ve her an patlamaya hazır bir volkan gibidir. Devrim için objektif şartlar hazırdır. Fakat ülke işgal altında olduğu için, devrim için emperyalizme karşı halk savaşı vermek zorunludur. Bu zalim yönetimin yumuşak karnı kırlardır. Bu gerici ve hain yönetim zincirinin zayıf halkası kırlardır. Zafere, temel ve yardımcı alanlarda, kırlarda ve şehirlerde verilecek olan uzun ve çeşitli ara evrelerden geçen bir halk savaşı ile ulaşılabilir. Halk savaşı bir avuç öncünün savaşı değil emekçi halkın savaşıdır. Halk savaşında temel mücadele alanı kırlar olduğu için, köylüler de savaşın temel gücüdür.
Marx, Engels, Lenin ve Stalin demokratik halk devrimine, tarım devrimi de demektedirler. Çünkü bu devrim, geniş köylü yığınlarını feodal boyunduruktan kurtaracak ve derebeylik yönetimine son verecektir. Marksist ustalardan sadece Mao bu devrime (tarım

devrimi kavramından ayrı olarak) köylü devrimi demektedir. Mao'nun bu devrimi bu şekilde adlandırmasının nedeni, devrimin sadece tarım devrimi olmasından dolayı değildir; ana nedeni, temel mücadele alanının kırlar olmasından dolayı devrimin temel kitle gücünü köylülerin teşkil etmesidir.
Özetlersek, bu devrimde köylülerin temel gücü teşkil etmesinin ana nedeni, devrimin tarım devrimi olması değil de, kırların temel savaş alanı olmasıdır. Bir başka deyişle, emperyalizmin işgali altındaki ülkelerin demokratik devrimlerinde halk savaşının zorunlu bir durak olmasından dolayı köylüler temel güçtür!

ASKERİ YAN, İDEOLOJİK VE POLİTİK YANDAN AYRI OLARAK ELE ALINAMAZ

Savaş, politikanın silahla sürdürülmesidir. Her değişik askeri strateji ve taktik, değişik ideoloji ve politikanın bir ifadesidir. Mesela, emperyalizmin işgali altındaki ülkelerde devrimin zaferi için kırlardan şehirlere doğru bir askeri stratejiyi öneren görüşün ideolojik ve politik çizgisi ayrıdır, şehirlerden kırlara doğru bir stratejiyi öneren görüşün ideolojik ve politik çizgisi ayrıdır. Birincinin ideolojik ve politik çizgisi proleter devrimci bir çizgidir. İkincisinin ki ise oportünist bir çizgidir.
Askeri yan hiçbir zaman ideolojik ve politik yandan ayrılamaz. Bütün oportünistler bu ayrılmaz iki yanı daima birbirinden ayırırlar. Bunun en somut örneği ülkemizdeki çeşitli oportünist fraksiyonların tahlilleridir.
PDA kalpazanlarına göre, "karşı-devrim cephesinin en zayıf olduğu alan kırlardır. Temel savaş alanı kırlar olduğu için, temel güç köylülerdir", demek, devrimde sınıfların mevzilenmesi tahlili, askeri bir zorunluluk gibi bir taktik meseleye bağlandığı için yanlıştır (Bkz. PDA, sayı: 29, s: 3).
Aynı temel görüşü, başka ifadelerle Mihrici Aydınlık da savunmaktadır. Mihrici Aydınlık'a göre, kırların veya şehirlerin temel alınması tamamen bir askeri meseledir. Askeri bir mesele olduğu için, bunun devrimde sosyal sınıfların mevzilenmesi gibi ideolojik ve politik

bir konuda rolü yoktur (Bkz. ASD, sayı: 27, s: 209).
Ve bu koroya "Yeter Be" yazısı ile Kıvılcımlı Sosyalist Gazete de katılmaktadır (Bkz. Sosyalist Gazete, sayı 9-16).
Görüldüğü gibi, ilk bakışta birbirinden tamamen ayrı olan, birbirinin can düşmanı gibi gözüken, bu üç fraksiyon, bu temel meselede birleşmektedir. Bu mesele de, şu ya da bu sıradan bir mesele değil, devrim teorisinin temel meselesidir.
Bu üç fraksiyona göre, meselenin askeri yanı ile ideolojik ve politik yanı ayrıdır. Leninist devrim teorisi ve bu teoride sınıfların konumu, ideolojik ve politik bir meseledir; bunu askeri bir meseleye bağlamak yanlıştır. İdeolojik ve politik mesele ile askeri mesele ayrıdır.
İşte Türkiye'deki oportünizmin üç ayrı çehresi [4*] (tabii TİP'li hainler herkesçe malumdur). Bu görüşler, özde gerilla savaşına karşı olan, programlarında ise "bütün mücadele metodlarına yerine göre başvurulur, hatta kırlar temeldir, ama önce şehirlerde proletaryayı örgütleyelim..." diye yazan Latin Amerikanın herhangi bir ülkesinde, üç dört tane birden "parti" örgütlenmesi içinde olan, revizyonist ve oportünist fraksiyonların görüşlerinin aynısıdır.
Bu görüşler sakat ve anti-marksist görüşlerdir. Meseleyi bu şekilde koymak, halk savaşından hiçbir şey anlamamaktır. Halk savaşı politikleşmiş bir askeri savaştır. Yani sosyalistlerin halk savaşındaki temel mücadele metotları askeri savaş metodudur. Bu savaş klasik savaş metoduyla değil, politikleşmiş askeri savaş metoduyla yürütülür. Bu savaşta, bütün demokratik ve ekonomik amaçlı hareketler, kitle gösterileri, vs. bu politikleşmiş askeri mücadeleye tabidir. Çalışma tarzında, devrimcileri revizyonist ve oportünistlerden ayıran temel kriter budur.
Emperyalizmin işgalinin varlığı bizzat karşı tarafın zora başvurması demektir. Karşı taraf zora başvurduğu için, devrimci temel politika, askeri mücadeleyi esas alır. [5*] Sınıfların eyleme sokuluşu ve mücadele alanlarının seçilişi bu politikanın ışığı altında olur.
Emperyalizmin işgali altındaki ülkelerdeki bütün revizyonist ve oportünist fraksiyonlara göre silahlı savaş teknik bir meseledir; taktik bir meseledir. Esas olan yığınların bilinçlendirilmesi ve silahlı savaş için sosyal ve psikolojik şartların hazırlanması ve yaratılmasıdır. Oysa silahlı mücadelenin objektif şartları, emperyalizmin işgalinden dolayı

her dönemde vardır.
Silahlı mücadele için objektif şartların var olduğu durumlarda, yığınları bilinçlendirme ve örgütlendirme ile silahlı savaşı bu şekilde ayırmak her çeşit oportünizmin ve pasifizmin evrensel karakteridir. Mesela, 1905 ayaklanması arifesinde Rusya'daki Legal Marksizm'in sözcüsü olan Struve diyor ki: "Silahlı ayaklanma sonuçta bir teknik meseleden başka bir şey değildir. Yığınların bilinçlendirilmesi ve psikolojik şartların hazırlanması en önemli ve acil olanıdır." (Lenin, İki Taktik, s. 81).
İşte ülkemizdeki bu üç oportünist fraksiyonun temel görüşü bu formüle edişin şu veya bu şeklinden başka birşey değildir. Bir başka deyişle Struve mantığının, şu veya bu biçimde derinleştirilmesidir. "Emperyalizme en öldürücü darbeler, dünyanın kırlık bölgelerinde vurulmaktadır. Emperyalist zincirin en zayıf halkaları dünyanın kırlarıdır. Bu yüzden dünyanın baş çelişkisi köylü halkları ile emperyalizm arasındadır" şeklindeki çağdaş baş çelişkinin leninist tespiti yanlıştır. Çünkü bu tespit askeri zorunluluk gibi bir taktik meseleye dayandırılmaktadır.
İşte bu üç fraksiyonun meseleye yukarıdan bakan, çok bilmiş tahlillerinin vardığı sonuç budur!
Genellikle bizim gibi ülkelerde pasifist gruplar "biz halk savaşına karşıyız" diye ortaya çıkmazlar (TİP'li hainler hariç).
Görünüşte herkes halk savaşını savunur. Maksat birdir, ama rivayetler muhteliftir. Bu rivayetlerin biraz üzerinde durulunca görülür ki maksat da bir değildir. Pasifizmin esas niyeti teslimiyetçiliktir; savaşmamaktır. Onların savunduğu, marksist terminoloji ile allanıp pullanmış, yaldızlanmış bir teslimiyetçilikten başka birşey değildir. Bunu kimisi "proletarya temel güçtür", kimisi "Proletarya ve yoksul köylüler temel güçtür", bazısı da "köylüler temel güçtür" diyerek yapar.
Bu yüzden "Castrist", "Guevarist" veya 'Marksist" ayrımları temelde hiçbir şeyi ifade etmeyen suni ayrımlardır. Bunun en iyi ve en somut örneğini ülkemizde görmekteyiz. Halk savaşını ağzından hiç düşürmeyen ve revizyonizme karşı korkunç (!) bir kampanya açmış olan "Mao"cu kalpazanlarımız, revizyonizmle itham ettikleri öteki gruplarla temelde aynı tahlili yapmaktadırlar.
Pratikte hedef şaşırtmaktan başka bir iş yapmayan bu kalpazanların

anlayışına göre halk savaşı, köylülerin savaşıdır. Savaşacak olan fukara köylülerdir. Onların görevi ise, savaşmak değil, köylüler arasında Mao Tse Tung düşüncesini yaymaktır. ["Gerilla savaşında küçük burjuva aydın kadroların görevi nedir? Onların görevi kırlık alanlara giderek, köylü kitleleri arasında Mao Zedung düşüncesini yaymaktır." (PDA, sayı 25, s. 40)]

Bunların "silahlanın, ayaklanın..." gibi çığırtkanlıklarının nedeni, bu ifadeden sonra iyice anlaşılıyor. Nasıl olsa, silahlanacak ve savaşacak olan kendileri değildir, savaşacak olan fukara köylülerdir! Çünkü halk savaşı fukara köylünün savaşıdır, küçük-burjuva aydınının değil! Bu küçük-burjuva aydınlarının görevi köylülere sosyalizmi ulaştırmaktır. Ve bir küçük-burjuva aydın kadrosu olarak PDA kadrosu da Anadolu'ya yolladıkları PDA dergisi ve İşçi-Köylü gazetesiyle bu görevlerini (sosyalizmi yayma görevlerini) layıkıyla yapıyorlar (!). Ve silahlı savaş dönemi başladığı zaman artık bunların görevi de bitecektir. Artık köylüler, kendi savaşlarını kendileri sürdüreceklerdir. Bunu düşünen bu Campus "Mao"istleri, bu yüzden üç dilden dergi çıkarmaya başlıyorlar. Çünkü burada savaş başlayınca, Türkiye'de görevleri kalmayacağına göre yurt dışında eylem sürdürmenin şimdiden hazırlığını yapmak gerek!

İşte PDA oportünizminin niteliği budur.

Küçük-burjuva kökenli olmak ayrıdır, küçük-burjuva aydını olmak ayrıdır. Mesela, Che Guevara, Fidel Castro küçük-burjuva kökenlidirler, ama küçük-burjuva aydını değillerdir. Onlar, sapına kadar proleter devrimcisidirler!

Profesyonel devrimci, ister köy küçük-burjuvazisinden gelsin, isterse de şehir küçük-burjuvazisinden, o proletaryanın devrimcisidir. Eğer o, gerçekten profesyonel devrimci olmuşsa, geldiği sınıfla bütün bağlarını koparmıştır. O, artık ne köylüdür, ne aydındır; o, bir proleter devrimcisidir. Görevi sadece bilinç götürmek değil, bizzat fiili olarak savaşmaktır. O, ölene kadar savaşacaktır ve savaşa savaşa proletaryanın partisinde proleterleşecektir.

Bütün ideolojik ayrılıkların temeli PDA oportünistlerinin dediği gibi, devrim isteyip istememeye değil, (çünkü sosyalist geçinen herkesin subjektif niyeti genellikle devrimin olması doğrultusundadır) devrim yapmak için yola çıkmaya, savaşmaya cesaret edip edememeye

dayanır. İşte bu yüzden, **"devrim için savaşmayana sosyalist denemez."**

KURTULUŞ
Sayı: 1, 15 Mart 1971

Dipnotlar

(1*) Bu eleştirilerde ele alacaklarımız sadece "teorik" ithamlar olacaktır. Yalana, riyaya, tahrife dayananlar ise eleştiri konusu bile olamaz. Mesela Mihrici Aydınlık'a göre, biz, "Proletarya partisi şehirde değil kırda kurulur" diyormuşuz. Ve buna kaynak olarak da Mahir Çayan arkadaşımızın Aydınlık'ın 20. sayısında yazmış olduğu "Yeni Oportünizmin Niteliği Üzerine" başlıklı yazı gösterilmektedir. Böyle bir şey o yazıda yoktur. Bu, iğrenç bir tahrifattan başka bir şey değildir Fakat bu derginin bu akıl almaz tahrifi, bizi fazla şaşırtmadı. Bizi asıl şaşırtan, eleştiri konusu olan yazıyla, yedi-sekiz ay önce tamamen hemfikir olan bazı arkadaşların bugün sözde o yazıyı eleştiren Mihri Belli'nin, riyaya, yalana dayanan yazısını kabullenerek Aydınlık imzasıyla yayınlamalarıdır. Bu da devrim hareketine gerçekten yararlı olabilecek nitelikte olan bu arkadaşların artık iyice oportünizmin batağına girdiklerini göstermektedir. Bu durumdan, bu arkadaşlarımız adına biz sadece üzüntü duyuyoruz. Çünkü Aydınlık imzasıyla o yazıyı yazan kişi, tahrifçilikte ve yalancılıkta kariyer yapmış bir kişidir. Lenin'in Jaures'in yazılarını tahrif eden, kendine göre düzelten bir kişinin bizim yazımızı da kendince düzeltmesi (!) son derece doğaldır.
Buna oportünizmin daha bir çok şarlatanlığını ilave etmek mümkündür. Oportünizm kocaman bir yalan, riya ve tahrif makinasıdır. Bu makinanın mamullerinin hepsini ciddiye alarak uğraşmaya, ne zaman vardır, ne de gerek!
(2*) Bilindiği gibi, biz ilk dönemde, kısa bir süre için, taktik bir mesele olarak şehirleri temel aldık. Bunu PDA kalpazanları revizyonizm diye nitelediler: "Devrimci mücadele saksı çiçeği değildir ki, onu ilk önce şehirlerde büyütüp daha sonra kırlara götüresin" (PDA, sayı 29, s. 3).Neden kısa bir süre için ilk planda şehirlerdeki savaşı temel aldığımızı burada uzun uzun anlatacak değiliz. Birkaç aya kadar, 2. ve 3. kısımları çıkacak olan KESİNTİSİZ DEVRİM broşüründe bu mesele etraflı bir şekilde konmuş olacaktır.
Birkaç ay sonra anlaşılacaktır devrimci savaş, kavanozda yetişmiş Campus "mao"cu

kalpazanlarının sandığı gibi saksıda mı geliştirilecektir, yoksa devrimci pratikte yakılan kıvılcımla emekçi halkın bilincinde, ruhunda, kalbinde mi geliştirilecektir.

(3*) PDA kalpazanları bu yazıdan sonra, baştan karşı çıktıklarını "özeleştiri" yaparak kabullendiler. Ama bunlar, aynı pasifist çizgiyi sürdürmekten vazgeçmediler. Şu anda ilk bakışta doğru şeyler söylediği zannedilen bu fraksiyon temelde halk savaşı teorisini tahrif ederek, revizyonizmin pasifist çizgisini keskin 'Mao'cu pozlarla sürdürmektedir. Bu yüzden bu grup, pasifizmin en namussuz, en igrenç ve en sahtekar bir fraksiyonudur.

(4*) Bunlar arasında Hikmet Kıvılcımlı'nın özel bir yeri vardır. Kıvılcımlı 20 yıla yakın hapislerde yatmış, siyasi irticaya karşı her dönemde doğru veya yanlış mücadele vermiş bir kişidir. Fakat önerdiği çizgi sağ bir çizgidir, Leninist bir çizgi değildir. Buna rağmen Türkiye Sol'unda Doktor Kıvılcımlı'nın bir yeri vardır. Geçmişine saygılıyız. Nasıl anti-leninist Rosa Luxemburg'un devrim tarihinde bir yeri varsa.

(5*) Ancak, bu, Debray'ın "politik liderlik askeri liderliğe tabidir" görüşü değildir. Bize göre tam tersine politik liderlik esastır. Politik liderlik ise marksist-leninist partidir. Halk savaşını şu ya da bu örgüt değil, bu parti yönetirse devrim zafere ulaşabilir.

KESİNTİSİZ DEVRİM-I

ÖNSÖZ

Ülkemizin Sol'unda tam bir teorik keşmekeş hüküm sürmektedir. Öyle ki, aynı revizyonist tezleri temel alan ve bunları değişik ambalajlamalarla piyasaya süren, kendi özgücünün dışında başka güçlere bel bağlayan çeşitli oportünist fraksiyonlar, en sert bir şekilde birbirlerini oportünizmle, pasifizmle, ihanetle, vs. ile suçlamaktadırlar. Kendi aralarında taktik ayrılık bile sayılmayacak ufak değerlendirme veya deyiş farklılıkları etrafında fırtına koparmaktadırlar.
Sözde yapılan ideolojik polemiklerde, utanmazca yapılan tahriflerin, küçük-burjuva çığırtkanlıklarının, "biz eskiyiz biliriz" ukalalıklarının tozu dumanı içinde tam bir kördöğüşü yıllardır süregelmektedir.
Ülkemizde güçlü bir proletarya hareketinin olmamasının sonucu, solda ideolojik seviye yüksek değildir. Bu yüzden, böyle bir ortamda neyin doğru olduğu, neyin eğri olduğu ayırdedilemez olmuş; her şey birbirinin içine girmiştir. Ve Marksist-Leninist devrim teorisinin özünün kaybolduğu bu ortamda, oportünizmin çeşitli biçimlerinin orjinal "devrim" teorileri, Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao-Tse Tung, Ho Chi Minh... adına; onların yazılarına atıflar yapılarak tezgahlanmaktadır. Öyle ki, oportünizmin bir türü Lenin'in yazılarını kaynak alarak, diğer tarafı hainlikle suçlarken, öteki taraf da, Mao ve Lin Piao'nun yazılarını kaynak alarak kendisini suçlayanı revizyonizmle suçlamaktadır.
"Marksizm son derece derinliği olan, son derece karmaşık bir doktrindir." Marksizm sürekli olarak, hayatın yeni gerçekleri karşısında derinleşip, zenginleşen, kendi kendini aşan bir doktrindir. Marksizmde esas olan lafızlar değil, muhtevadır. Marksizmde değişmeyen tek şey, Lenin'in deyişiyle onun yaşayan ruhu olan diyalektik metottur. Diyalektiğin en elemanter iki unsuru olan, zaman ve mekan kavramları dikkate alınmazsa, Marks ve Engels'e göre Lenin'in, Lenin ve Stalin'e göre Mao-Tse Tung'un ve Mao'ya göre de emperyalizmin

üçüncü bunalım döneminin muzaffer proleter devrimcilerinin revizyonistliklerinden bahsetmek mümkündür.

Oportünizm her yerde her zaman Bilimsel Sosyalizm'i tahrifte iki metoda başvurur:

Ya zaman ve mekan kavramlarını dikkate almadan, Marksizm ustalarının başka tarihi şartlar için ileri sürdükleri ve yaşanılan dönemde eskimiş olan tezlere dört elle sarılır ve bu tezleri kendi sapmasına dayanak yapmaya çalışır. Veya Marksizm-Leninizmin her şart altında geçerli tezlerini "zaman ve mekan değişmiştir, o yüzden geçerli değildir" diyerek Marksizmi revize eder.

Dünyanın her ülkesinde olduğu gibi, ülkemizde de oportünizmin her türü, her iki metoda başvurarak Marksizm-Leninizmi tahrif ederek, devrimci militanların kafalarını karıştırmaya çalışmaktadır.

Biz bu broşürü kaleme alırken özellikle bu gerçeği dikkate aldık. Devrim anlayışımızı, buna bağlı olarak örgüt ve çalışma tarzı anlayışımızı, Marksist devrim teorisinin, zaman içinde derinleşip zenginleşmesinin nasıl bir rota izlediğini belirterek ortaya koymaya çalıştık. Aslında Bilimsel Sosyalizm'in tahlillerinde genellikle soyuttan somuta değil de, somutun tahlillerinden soyuta doğru gidiler. Fakat ülkemizin solu özel bir durum arzetmektedir. Yukarıda belirttiğimiz gibi, solda var olan teorik keşmekeşin içinde doktrinin özü gözden kaybolmuştur. Bu yüzden, soyuttan başlayarak, meseleyi en başından ele alıp zaman içinde nasıl derinleştiğini ortaya koyarak somuta inmeye karar verdik.

Böylece bir kere, bu kördöğüşü içinde özü kaybolan Marksist devrim teorisini ortaya koymuş olacağız, ikinci olarak da oportünizmin her türünün sözde ideolojik polemikleri ile militan arkadaşlarımızın kafalarını karıştırmasına geniş ölçüde engel olmuş olacağız. (Oportünizmin tahriflerini tam olarak engellemeye elbette imkan yoktur. Ne var ki, meseleyi tam bir açıklıkla ortaya koymak mümkündür ve bu da oportünizmin tahrifatını geniş ölçüde etkisiz kılar).

İşte bu nedenlerle tahlillerimizde soyuttan somuta doğru bir metot izledik.

Meseleyi üç kısımda inceledik. Birinci kısım, Marks, Engels ve Lenin dönemlerinin Marksist devrim teorisini ihtiva etmektedir.

İkinci kısım, İki Taktik'de formüle edilmiş olan Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi'nin bizzat Lenin tarafından derinleştirilmesi; bu teorinin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin pratiklerine uygulanması; Stalin'in yönetimindeki Komintern'in ve Mao'nun, Lenin'in bu önerisini ayrı ayrı yorumlamaları: Kapitalist olmayan yol tezinin özü ve Milli Demokratik Devrim Teorisi bölümlerini ihtiva etmektedir.
Üçüncü kısım ise, emperyalizmin ayırdedici özellikleri, Leninist önerinin yeni şartlar karşısında zenginleşip derinleşmesi ve yarı-sömürge ülkelerin devrim stratejisi, Küba devriminin devrimci ve revizyonist yorumlar, Türkiye Devriminin Yolu bölümlerini kapsamaktadır.
Ayrıca her bölümde, konuyla ilintili olan meselelerde ülkemizdeki oportünizmin her türlü eleştirisi yer almaktadır.

KURTULUŞ

DEVRİMİN TANIMI

Marksist devrim teorisi hem determinist hem de (iradecidir) volantiristir. Bu ikili yön diyalektik bir bütün oluşturmaktadır. Devrimin olabilmesi için maddi bir temelin varlığı şarttır. Üretici güçler devrim için gerekli olan (belli bir) seviyede olursa devrim olabilir. Bu anlamda Marksist devrim teorisi, deterministtir. Fakat sadece devrimin zaferi için üretici güçlerin belli bir seviyede olması, objektif şartların olgun olması yetmez. Devrimin zaferi için **ihtilâlci inisiyatif** de gereklidir. Bu anlamda da Marksist devrim teorisi volantiristir.
Proletaryanın yönetimi ele geçirebilmesi için, üretim ilişkileri ile üretici güçlerin arasındaki çelişkinin antagonizma kazanması, son haddine ulaşması gerekmektedir. [1*] Proletarya, daha doğrusu öncü müfrezesi bu zıtlığı çözümlemek için devrimci sınıfları kendi tarafına

çekerek, ileriye fırlar, karşı tarafın baskı ve cebrini devrimci şiddet ile bertaraf edip, eski devlet mekanizmasını parçalayarak, kendi politik hegemonyasını [2*] kurarak, kendi iktidarına uygun alt yapı düzenlemelerine geçerek, sınıfsız topluma kadar devrimi sürekli kılar.
"Devrim politik iktidarın ele geçirilmesidir; veya devrim bir üretim tarzından bir ileri üretim tarzına geçiştir" şeklinde karşı karşıya getirilmeye çalışılan bu iki tanım, kendi başlarına hem doğru, hem de eksiktir; ve eksik oldukları için de yanlıştır. Marksist devrim teorisinde böyle karşı karşıya getirilen bir ikilem yoktur. İktidar meselesi her devrimin ana meselesidir; ama bütünü değildir. *"Proletarya ve müttefiklerinin iktidara el koymasıdır"* şeklindeki devrim tanımı tek başına eksiktir ve dolayısıyla her eksik tanım gibi yanlıştır. Tarihte proletaryanın iktidarı ele geçirdiği halde sosyal dönüşümü sağlayamadığı, Paris Komünü gibi pek çok devrimci girişimi olmuştur. Bu tanıma göre bütün bu hareketleri devrim saymak gerekecektir. Aynı şekilde ikinci kavram da eksik olduğu için nitelik belirleyici değildir. Bu tanıma göre "yukarıdan devrim"le Almanya'yı feodalizmden kapitalizme yükselten Bismarc yönetimini devrimci saymak gerekecektir.
Marksist devrim anlayışı, sürekli ve kesintisiz bir ihtilâl sürecini öngörmektedir. Devrim, halkın devrimci girişimiyle -aşağıdan yukarı- mevcut devlet cihazının parçalanarak, politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla -yukarıdan aşağıya- daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir.
İşçi sınıfının tarih sahnesine bağımsız bir güç olarak çıkmasından itibaren, sosyalist harekette sapmalar daima devrim teorisinin bu ikili niteliğinden birisini abartmak veya ihmal etmek şeklinde ortaya çıkmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TEKEL ÖNCESİ MARKSİZMDE DEVRİM TEORİSİ

I.
MARX VE ENGELS'DE DEVRİM KAVRAMLARI

Marks ve Engels'de, **politik devrim, sosyal devrim** ve **sürekli devrim** olmak üzere üç, tip devrim kavramını görmekteyiz. (Sürekli devrimi III. bölümde inceleyeceğiz.)

Marks ve Engels'e göre politik devrim, politik iktidarın o tarihsel süreç içinde daha ilerici bir yönetime, mevcut gerici iktidarın alaşağı edilerek geçmesidir. Bir hareketin politik devrim olabilmesi için halk [3*] kitlelerinin, en azından önemli bir kesiminin iktidara yönelik mücadelesinin olması şarttır. Ancak kitlelerin ayaklanması sonucu iktidarın devrimci ellere geçmesi halinde politik devrimden söz edilebilir. [4*] İkinci olarak, Marks ve Engels'e göre, bir hareketin politik devrim sayılabilmesi için, bu hareketin sonucunda oluşan yönetimin ilerici ve demokrat olması şarttır. Marks'ın bu tanımı tekel öncesi dönemin burjuva toplumuna ilişkindir. Marks ve Engels'teki ilericiliğin ölçüsü oldukça ilginçtir. Bir hareketin ilericiliğinin ölçüsü olarak diyor ki Marks:

> *"Kamu kredisi ile özel kredi, bir devrimin şiddetini ölçmeye yarayan ekonomik termometreleridir. Onların düştüğü oranda devrimin yıkıcı ve yaratıcı gücü yükselir."* (Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, s: 53) [5*]

Kamu kredisi ve özel kredilere sadece ve sadece tek bir yönetim öldürücü darbeyi indirebilir; o da proletarya yönetimidir. Bu bakımdan, burjuva toplumu zemini üzerinde yıkıcı şiddeti ve yaratıcı gücü en yüksek olan politik devrim, proletarya devrimidir. Bu devrim aynı zamanda sosyal dönüşümü de sağlar (sosyal devrim). Çünkü bu devrim, burjuva kredisini ve borsayı ortadan kaldıracaktır. Bu ise, burjuva üretim ve rejiminin ortadan kalkmasıdır; yeni bir sosyal ve

ekonomik düzene geçmektir.
18 Şubat Devrimi, politik bir devrimdir. Mali aristokrasiyi hedef alan devrim, kamu kredisine ve özel krediye öldürücü darbeyi indirememiş, fakat sınırlandırmıştır. Şubat burjuva rejimine son vermemiş, sadece onun gerici bir fraksiyonunun yönetimine son vermiştir; demokratik hak ve özgürlüklerin çerçevesini genişletmiş ve derinleştirmiştir. Şubat devrimi, burjuva rejimine son vermediği için bir sosyal devrim değildi; ama, kitlelerin ayaklanması sonucu, mali aristokrasinin en gerici yönetimi alaşağı edildiği ve yerine ifadesini sosyal cumhuriyette bulan, daha ilerici bir yönetim iş başına geldiği için, bir politik devrimdir.
Marks'ın sosyal devrim tanımı ise, (gerçek devrim demektir buna) bir üretim tarzından daha ileri bir üretim tarzına geçişi temel almaktadır.
Bu konuda diyor ki Marks:

> *"Gelişmelerinin belirli bir aşamasında, toplumun maddi üretici güçleri, o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkileri ile ya da bunların hukuki ifadesinde başka bir şey olmayan mülkiyet ilişkileriyle çelişkiye düşerler. Bu ilişkiler, üretici güçlerin gelişmesinin sonucu olan şekiller olmaktan çıkıp, bu gelişmenin önünde engeller niteliğine bürünürler. O zaman toplumsal devrim çağı başlar. İktisadi temeldeki değişme, kocaman üst yapıyı, büyük ya da az bir hızla devirir. Bu alt-üst oluşların incelenmesinde daima, iktisadi üretim şartlarının maddi altüst oluşuyla -ki, bu bilimsel bakımdan kesin olarak tespit edilebilir- hukuki, siyasi, dini, artistik ya da felsefi biçimleri, kısaca insanların bu çatışmanın bilincine vardıkları ve onu sonuna kadar götürdükleri ideolojik şekilleri ayırt etmek gerekir... İçerebildiği bütün üretici güçler gelişmeden bir sosyal şekillenme asla yok olmaz; yeni ve daha yüksek üretim ilişkileri, bu ilişkilerin maddi varlık şartları eski toplumun bağrında çiçek açmadan asla gelip yerlerini almazlar."* (Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı, s: 23-24)

Hemen görüleceği gibi, Marks ve Engels'in devrim teorilerinde ağır basan yön, ekonomik ve sosyal determinizmdir. Volantirizmin rolü,

maddi koşulların belirleyici çerçevesi içindedir. Bu anlayışa göre, politik devrim, sosyal devrimin tamamlayıcısıdır. Politik devrim, maddi şartların belirleyici çerçevesi içinde **ihtilâlci insiyatifin** ürünüdür. (Proletarya Devrimi deyince, politik ve sosyal devrim kastedilir.)
Unsurlarına ayırırsak:
1-) **Politik devrim, sosyal devrimin zorunlu bir aşamasıdır.**
Politik devrim ihtilâlci atılımın eseridir. Devrim, kitleleri peşinden sürükleyen, bilinçli ve ne yapacağını bilen bir organizasyonun işidir. Özellikle sosyalist dönüşüme yol açacak olan politik devrim için bu böyledir. Demir gibi bir disipline sahip, bir azınlık örgütü kitleleri bilinçlendirerek, kitlelerin bilinç, ve eylem düzeyini yükselterek, yerinde ve zamanında **ihtilâlci insiyatifi** kullanarak politik devrimi yapar ve sosyalist dönüşümü sağlar. Devrim bilinçli kitlelerin eyleminin sonucunda olur ve kitlelere dayanır. Fakat dar tutulmuş mesleği devrimcilik olan ihtilâlciler örgütünün ihtilâlci atılımı burada hayati öneme haizdir. (Pasifistler, ihtilâlci inisiyatifin rolünü daima azımsarlar.)
2-) **Politik devrimin sosyal dönüşümü sağlayabilmesi için** (tekel öncesi dönem için söyleniyor. Yaşadığımız çağda ise devrimin olabilmesi için), **yani sosyal bir devrim olabilmesi için, bir yandan tarihsel koşulların, ekonomik ve sosyal yapının yeterli olması, öte yandan da halk kitlelerinin bilinç ve örgütlenme seviyesinin yüksek olması gerekir.**
Sosyal devrimde belirleyici rolü sadece ihtilâlci insiyatif oynamaz. Tarihi kahramanlar değil, kahramanları tarih yaratır. Devrimler tarihi, iktidarı ele geçirmesine rağmen, objektif şartların yetersizliğinden dolayı (her çeşit kahramanlığına rağmen) ihtilâlci insiyatifin hüsranla sonuçlanması ile doludur. **Münzer hareketinden, Şeyh Bedrettin ve Paris Komün'üne** kadar tarih, o yaşanılan devrin maddi temelleri ile uygunluk içinde olmayan ihtilâlci insiyatifin mağlubiyetlerine sahne olmuştur.
Belli bir dönemdeki ihtilâlci atılım, ne kadar güçlü olursa olsun, o tarihi dönem bu atılımın zafere erişmesini imkansız kılıyorsa, maddi yaşama şartları, bu atılımın başarıya erişmesi için belli bir olgunluğa erişmemişse, bozgun mukadder bir sonuçtur.
İhtilâlci insiyatif ile tarihi ve sosyal determinizm arasındaki

diyalektik birliği, Münzer'in hareketini tahlil ederken, Engels çok usta bir şekilde gözler önüne sermektedir:

> *"Aşırı (o tarihi döneme uygun düşmeyen anlamında kullanılmaktadır) bir parti şefinin başına gelebilecek en büyük bela, hareketin, bu hareket tarafından temsil edilen sınıf hakimiyetini daha ele alacak ve bu sınıfın hakimiyetinin gerektirdiği tedbirleri uygulayacak kadar olgunlaşmadığı bir devrede iktidarı ele almak zorunda kalmasıdır. Bu şefin elinden gelen şey, iradesine bağlı değildir. Bu olsa olsa çeşitli sınıflar arasındaki zıtlığın ulaştığı merhaleye ve sınıflar arasındaki çatışmanın gelişme derecesine, sınıf zıtlıklarının gelişme derecesini her an tayin eden maddi geçim şartlarının ve istihsal münasebetleri ile mübadele münasebetlerinin gelişme derecesine bağlıdır... Böylelikle, o halledilmesi mümkün olmayan bir muamma karşısında bulunmaktadır. Elinden gelen şey, geçmişteki bütün eylemine, kendi prensiplerine ve kendi partisinin günlük menfaatlerine zıttır. Yapacağı şey ise gerçekleşmesi mümkün olmayan bir şeydir."* (Almanya'da Köylü Savaşı, sf. 127)

Devrim teorisinde, **ihtilâlci insiyatif ile ekonomik ve sosyal determinizm** arasındaki ilişki ve çelişkiyi, Marks, şu şekilde ortaya koymaktadır:

> *"Kişiler kendi tarihlerini, kendileri yaparlar; fakat keyiflerine,göre, kendileri tarafından seçilmiş koşullarda değil de, geçmişin doğrudan doğruya verdiği ve miras bıraktığı koşullarda olur bu."* (Louis Bonaparte'nin Darbesi, sf. 21)

Ve Marks, ihtilâllerin bir avuç kışkırtıcının eseri olduğunu iddia eden gericilere karşı ihtilâllerin nedenini şu şekilde açıklamaktadır:

> *"İhtilâlleri kötü niyetli kışkırtıcıların iradesinin ürünü gibi gösteren batıl inancın artık zamanı geçmiştir. Bir ihtilâl sarsıntısının ortaya çıktığı her yerde, bu sarsıntının eskimiş*

müesseseler tarafından tatmin edilemeyen sosyal ihtiyaçlardan doğduğunu artık herkes bilmektedir". (1851'de Marks'ın Kolonya Yargı Kurulu Üyeleri Önündeki Söylev'ınden, aktaran Henri Lefebvre, Marks'ın Sosyolojisi, sf. 189)

Mesele açıktır. İhtilâlci insiyatifin rolünde başarıya ulaşabilmesi için devrimin maddi bir tabana oturması şarttır. Bir başka deyişle, alt yapının, o ihtilâlci atılımın zafere erişmesi belli bir düzeye ulaşması gerekmektedir.

"Devrimler için maddi bir temel lazımdır. Nazariye kendi ihtiyaçlarının gerçekleşmesini temsil etmedikçe bir halk arasında gerçekleşemez. Düşüncenin gerçekleşmeye doğru yönelmesi yetmez, gerçekleşme düşünceye doğru yönelmelidir." (Marks)

II.
DEVRİM AŞAMASI, EVRİM AŞAMASI VE BUHRANLAR TEORİSİ

"Büyük tarihi gelişmeler söz konusu olunca" diye yazıyor Marks Engels'e, *"yirmi yıl bir tek gün bile sayılmaz ama sonradan yirmi koca yılı içinde toplayan günler de gelebilir"* (Lenin, Proletaryanın Sınıf Mücadelesi Taktiği, Marksizmin Kaynağı, sf. 44).

Marks ve Engels, proletaryanın devrimci mücadelesini **evrim ve devrim** aşaması olmak üzere iki aşamada formüle ederler.

Her iki aşamada da proletaryanın devrimci taktikleri değişiktir.

Devrim aşaması kısa bir dönemdir. Bu aşama, verili sosyal düzenin alt üst olması aşamasıdır. Bu kısa aşamada proletaryanın ve onun öncüsünün taktiği hücumdur; gündemde tek bir madde yazılıdır: AYAKLANMA! Bu dönemde proletaryanın taktiği verili devlet mekanizmasını parçalayarak, proletaryanın devrimci iktidarını

kurmaktır. Marks ve Engels bu taktiğe, Fransızların ihtilâlci atılım ve geleneklerinden esinlenerek **Fransızca konuşma** adını koymuşlardır. Marks ve Engels'e göre ayaklanma bir sanattır.

> *"Günümüzde ayaklanma gerçekten savaş türünden bir sanattır ve ihmal edildiği zaman, ihmal eden partinin mahvına sebep olacak kurallara bağlıdır... Önce oyununuzun sonuçlarıyla karşılaşmaya tamamen hazır olmadıkça ayaklanma ile oynamayınız... İkinci olarak ayaklanma bir kere başladı mı, **en büyük azimle ve hücum planında** yürür. Savunucu bir eylem her silahlı ayaklanmanın ölümüdür... Devrimci politikanın bu güne kadar bilinen en büyük üstadı Danton'un dediği gibi: '**Atılganlık, atılganlık ve yine atılganlık**'."* (Friedrich Engels, Germany, Revolution and Counter-Revolution, International Publishers 1932, s: 100) [6*]

Görüldüğü gibi, şartlar olgunlaşmadan, asla ihtilâlle oynanmamalıdır. Ama ihtilâl çığırın bir kere açıldı mı durmaksızın hücuma geçmek, hergün ne kadar küçük olursa olsun zaferler kazanarak mütereddit unsurları kendi tarafına çekmek ve de düşmanı gafil avlamak için **saldırmak** şarttır.

Proletaryanın devrim dönemindeki taktiği budur.

Bu kısa süren devrim aşamasına kadar proletaryanın öncü müfrezesinin görevi nedir, oturup beklemek mi? Değil elbette, devrim aşamasına nazaran oldukça uzun süren bu aşamada proletarya partisinin görevlerine ilişkin, Marks ve Engels'in görüşlerini Lenin, şu şekilde nakletmektedir:

> *"Proletarya taktiği evrimin her aşamasında, her anında, insanlığın tarihindeki objektif bakımdan kaçınılmaz olan şu diyalektiği hesaba katmak zorundadır: Bir yandan siyasi durgunluk dönemlerinden, yani- barış içinde gelişmeden yararlanıp öncü sınıfının bilincini, gücünü ve dövüşkenliğini artırmak üzere, kaplumbağa adımlarıyla ilerlemek; öte yandan da bütün bu çalışmayı öncü sınıfın son hedefine yönelterek düzenlemek suretiyle işçi sınıfını, yirmi koca yılı içinde toplayan,*

büyük işlerde büyük işler başarmaya yeterli hale getirmek." (Proletaryanın Sınıf Mücadelesi Taktiği, Marksizmin Kaynağı, s: 44)

Bu uzun dönemin devrimci mücadelesi **içeride** oportünizme karşı amansız ideolojik mücadele vermek, öncü sınıfın bilincini ve gücünü yükseltmek, eğitmek, **dışarıda** ise proletaryanın sendikal mücadelesinden halk kitlelerinin ekonomik ve demokratik mücadelesine kadar kitlelerin günlük mücadelesini örgütlemekten, mevcut gerici yönetime karşı, demokratik ordunun en solunda yer alarak, siyasi muhalefeti yönlendirmeye kadar her çeşit eylem biçimini kapsar. Marks ve Engels proletaryanın bu aşamadaki devrimci diline, Alman proletaryasının ideolojik-teorik seviyesinin yüksekliğinden ve halk kitlelerini kendi saflarına çekmekteki maharetinden dolayı **Almanca konuşma** demişlerdir. Görüldüğü gibi, proletaryanın taktikleri, somut şartlara ve durumlara göre biçimlenmektedir. Şartlar değişince taktikler de değişmektedir.

Proleter devrimcisi, her iki dili de yerinde ve zamanında kullanan kişidir. Marks'ın Ludwig Feurbach'tan esinlenerek söylediği gibi, **devrimci: *"Fransız kalbine ve Alman kafasına"* sahip olan savaşçıdır. Proletarya partisi ise, en küçük reformist hareketten devrimci tedhişçiliğe kadar her çeşit eylem biçimini, yerinde ve zamanında gündem meselesi yapan, diyalektik ve tarihi materyalizmin temeli üzerinde kurulmuş olan savaşçı bir örgüttür.**

Devrim hareketinde ortaya çıkan bütün sağ ve "sol" sapmaların temelinde, bu iki aşamanın devrimci taktiklerini birbirine karıştırmak; ya evrim aşamasında Fransızca konuşmaya kalkışmak ya da devrim aşamasında hala Almanca hitapta ısrar etmek veyahut her iki aşamada da o aşamaların dilini bozuk konuşmak yatmaktadır. (Bir başka deyişle, bütün sapmaların nedenini, devrim teorisindeki ikili yönün, herhangi bir yanını ihmal etmek veya abartmak şeklinde özetlemek mümkündür).

Marks ve Engels, hayatları boyunca her iki sapma ile en sert şekilde mücadele etmişlerdir. Bilimsel Sosyalizm bir bakıma, bir yandan objektif şartlar olgunlaşmadan Fransızca konuşmaya çalışan,

kitlelerden kopuk, komplocu, iktidara el koyma manevraları yapan Blanquistlere, Bakuninciler ve de Marks ve Engels'in devrim simyagerleri diye adlandırdıkları Alman Kaba Komünistlerine, öte yandan Proudhon'cu ve Lassalle'ci reformistler ile, proletaryanın siyasi mücadelesini, kapitalizmin isteklerine uygun bir alana sokmaya çalışan İngiliz ve Alman küçük-burjuva reformistlerine karşı, Marks ve Engels'in hayatları boyunca devrimci pratiğin içinde vermiş oldukları teorik-ideolojik mücadelelerle şekillenmiştir.

Evrim ve devrim aşamalarını belirleyen etkenler nelerdir? Devrim konakları tesadüflere mi bağlıdır? Değildir elbette. Devrimlerin bir yasası vardır. Marks ve Engels devrim aşamasını **devrimci buhrana** bağlamaktadırlar. (Proletaryanın bilinç ve örgüt seviyesinin de devrim için yeterli olması şarttır).

Devrimci bunalım kavramı uzun süre Marks ve Engels'de açık ve net bir kavram niteliğine sahip olamamıştır. Devrimci bunalım kavramının bu bulanık durumundan dolayı, Marks ve Engels 1848 ihtilâllerinde yanılmışlardır.

Bilimsel Sosyalizmde **devrimci buhran** programı, **ekonomik buhran, sosyal buhran, siyasi buhran, ve sürekli buhran gibi çeşitli unsurları ihtiva etmektedir.**

Yukarda da belirttiğimiz gibi, Bilimsel Sosyalizm'de bu buhranlar teorisi, **Kapital**'e kadar oldukça bulanıktır. Marks ve Engels, **Manifesto**'da *"Dönem dönem ortaya çıkmalarıyla burjuva toplumunun varlığını her an daha büyük tehlikeye düşüren ticari buhranları anmak yeter"* (s: 54) demektedirler. Bu ekonomik buhranlar, her defasında tehlikesi daha da artan, burjuva ekonomisinin hayatının sonuna kadar devam edecek olan kalp krizleridir. Bu buhranlar ayni zamanda sosyal buhranları da yaratırlar. Fakat bir devrimin olabilmesi için bu iki buhranın varlığı yetmez; devrimin objektif şartlarının olgun olabilmesi için, ekonomik buhranın yanında, sosyal bunalımın derinleşmesi [7*] ve burjuva yönetimini alaşağı etmeyi sağlayacak politik buhranın varolması şarttır. (Böyle bir politik buhranın olması da, sosyal bunalımın derinleşmesi ve ekonomik bunalımın varlığına bağlıdır).

Eğer bu üç bunalım bu şekilde son haddine ulaşmazsa, devrim olamaz. (Devrim için, devrimin objektif şartlarının olgunlaşması

şarttır.)
Marks ve Engels'in, 1848 ihtilâlleri sırasında, kullandıkları devrimci bunalım kavramı, ekonomik ve derinleşmeyen sosyal bunalımı içermektedir. Marks ve Engels, 1848 ihtilâlleri patlak verdiği zaman, beklenen anın geldiğini zannetmişlerdi. Ve patlak veren buhranı, kapitalizmin **sürekli ve son** buhranı olarak düşünmüşlerdir. Bu günlerde Marks ve Engels, gerileme ve duraklama olmaksızın politik iktidarı ele geçirip sosyal dönüşümün yapılabileceğini ummaktadırlar. Bu konuda diyor ki Engels:

> *"... bizim için o zaman geçerli şartlar altında büyük mücadelenin nihayet başladığına ve tek bir uzun ve karışık devrim döneminde (sürekli devrim kastedilmektedir) sonuçlandırılması gerekeceğine ve fakat en nihayet ancak proletaryanın nihai zaferiyle biteceğine hiç bir şüphe olamazdı."* (Fransa'da Sınıf Mücadelelerine Önsöz, s: 12)

Ve yine Engels 1848-50 yılları arasında bu şekilde kendileri gibi düşünenlerin yanıldıklarını açık yüreklilikle söylemektedir:

> *"Tarih bizi ve bizim gibi düşünenlerin hepsini haksız çıkardı. Avrupa kıtasında ekonomik gelişme durumunun, o zaman kapitalist üretimin ortadan kalkmasına imkan verecek şekilde olgunlaşmaktan çok uzak olduğunu gösterdi* (...) *Ve o zaman burada anlattığımız dönemden yirmi yıl sonra bile, bir işçi sınıfı iktidarının ne kadar imkansız olduğu, bir kere daha ispatlandı."* (age, s: 16-18, Ayrıca bakınız, Manifesto'in 1888 tarihli İngilizce Baskısına Önsöz)

1850 yıllarında objektif şartların yetersizliğinden dolayı, bir proletarya devriminin olmasını beklemenin yanlış olduğunu Marks da söylemektedir:

> *"Burjuva şartlarının izin verdiği kadar bir bollukta, burjuva toplumunun üretici güçlerinin geliştiği böyle bir genel refah mümkün olduğuna göre* ***gerçek bir devrimden*** *bahsedilemez.*

Böyle bir devrim ancak ***bu iki faktörün, yani mevcut üretici güçlerle burjuva üretim biçimlerinin birbirleriyle çatışma haline girdikleri zaman söz konusu olabilir****... Yeni bir devrim ancak yeni bir krizin ardından gelecektir ve birisinin gelmesi ne kadar kesin ise ötekinin gelmesi de o kadar kesindir."*
(Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, s: 159)

Marks, 1848-50 dönemi arasında objektif şartların yetersizliğinden dolayı proletaryanın her devrimci atılımının giderek cılızlaştığını ve söndüğünü söylemektedir:

"Hareketin her hamle kazanır gibi oluşunda, öndeki yerini yeniden almaya uğraştı (proletarya), fakat her defasında biraz daha zayıfladı ve her defasında elde ettiği sonuç daha cılız oldu."
(Louis Bonaparte'in Darbesi, s: 28)

Bütün bu ifadelerden sonra, **devrimci bunalım kavramı, Manifest**'tekinden daha fazla açıklık kazanmaktadır. Marks'ın dediği gibi, üretimin sosyal niteliği ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki çelişki **antagonizma** kazanmadan, kapitalizm üretici güçleri geliştirme imkanlarına sahipken, kapitalizmin devrevi ekonomik krizleri bir devrime yol açamazlar. Açıktır ki, üretim düzeni diyalektik bir bütündür. Her diyalektik bütün gibi, bu da, birliği, beraberliği ve de ayrılmayı, zıtlığı ihtiva eder.
Bir yandan belli bir tarihi anda mevcut üretim ilişkilerinin, üretici güçlere uygun düşmesi, onları kamçılaması, geliştirmesi, öte yandan başka bir tarihi anda aynı üretici güçlere ters düşmesi, gelişmesini frenlemesi; işte bir üretim düzeninin diyalektiği budur.
Üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişmeden bir dizi çatışma doğar. Bu çatışmalar; üretim ile tüketim arasında **ekonomik**, sınıflar arasında, proletarya ve emekçilerle burjuvazi ve burjuvazinin çeşitli fraksiyonları arasında **sosyal** ve proletarya ile burjuvazi arasında, burjuva devlet ve düzenini yıkma veyahut muhafaza etme mücadelesi şeklinde **siyasal** niteliktedir.
Devrim anı, bu temel çelişkilerin son hadde varması dolayısıyla üç buhranın, tek bir buhran halinde kaynaşıp, derinleşmesi yani devrimci

buhranın var olması halidir. Ayaklanma ancak böyle bir durumun varlığı halinde söz konusu olabilir.
Marks, Fransa'daki (1848-50 arası) sınıf mücadelesinin genişleyebilmesi ve Avrupa devrimine (dünya devrimi anlamında) varılabilmesi için, bütün Avrupa uluslarını karşı karşıya getirecek bir dünya savaşının mevcudiyetini şart koşmaktadır. Birinci Dünya Savaşının, dünyanın ilk büyük proleter devrimine yol açması gerçeğine bakarak, Marks'in bu düşüncesinin, gerçekten de büyük bir kehanet, ama bilimsel bir kehanet olmadığını söylemek imkansızdır. (Tabii Marks'in kehanetinin önce devrimin İngiltere'de olacağı ve proleter devriminin bütün Avrupa'daki ülkelere yayılacağına ilişkin kısmının gerçekleşmediği bilinen bir gerçektir. Fakat, burada önemli olan kapitalist ülkelerarası bir dünya savaşının proleter devrimine yol açacağının kahince gözlenmesidir). Diyor ki bu konuda Marks:

> *"Fransız toplumunun içindeki sınıflar mücadelesi, bütün ulusların karşı karşıya geldiği bir* ***dünya savaşı*** *halinde genişler. Dünya ölçüsünde bir çözülme, dünya pazarına hakim olan ulusun, yani İngiltere'nin başına bir dünya savaşı, dolayısıyla proletaryanın geçmesi sonucunda yaklaşmak mümkündür. Orada bitiminde değil, örgütlenmesinin başlangıcında bulunan devrim, kısa soluklu değildir. Bu günkü kuşak, Musa'nın çöllere götürdüğü yahudilere benziyor. Fethetmek zorunda olduğu sadece yeni bir dünya değildir, yeni dünya ile boy ölçüşebilecek olan insanlara yer açmak için kendini feda etmesi gerekmektedir."* (Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, s: 132)

Engels, ilk proletarya devrimi gerçeğine ilişkin Marks'ın bu kehanetini, Marks'ın bunları söylemesinden otuz küsur yıl sonra, ilk proleter devriminden otuz küsur yıl önce, 15 Aralık 1887'de, daha da mükemmelleştirerek, kendilerinden sonraki proleter devrimcilerine, devrim zamanını haber vermektedir. (Engels'in bu uyarısına sadece Rusya'da, Lenin ve Bolşevikler uymuşlardır).
Diyor ki bu konuda Engels:

"...Prusya-Fransa için bir dünya savaşı dışında artık başka bir savaş mümkün değildir, ve bu savaş bugüne kadar hayal edilmemiş bir ölçüde ve şiddette olacaktır. Sekiz-on milyon asker birbirini kıracak ve böylece bütün Avrupa'yı çekirge sürülerinin bile beceremeyeceği şekilde soyup soğana çevirene kadar, hırsla yiyip yutacaklardır. Otuz yıl savaşlarının yıkımı 3-4 yıla sığacak ve bütün kıtaya yayılacak; açlık, veba, ordularda ve halk kitlelerinde son haddine ulaşmış ıstırap ve tehlikenin yarattığı bir çöküntü; ticaret, sanayi, bankacılıkta kurduğumuz suni mekanizmanın genel iflasla sonuçlanmasının doğurduğu umutsuz karışıklık; eski devletler ile bunların geleneksel devlet felsefesinin çöküşü öylesine bir hal alacak ki, düzinelerle taç kaldırımlarda yuvarlanacak ve mücadeleden kimin galip çıkacağını kestirmek imkansızlığı; yalnız tek bir sonuç kesinlikle belli: genel bir bitkinlik ve ***işçi sınıfının nihai zaferi için şartların hazırlanması.***
Son hadde ulaşmış karşılıklı silahlanma yarışı sistemi nihayet meyvalarını vermeye başladığı zaman durum budur... Savaş, belki de bizi geçici olarak geriye itebilir, kazandığımız birçok mevzileri bizden kopartıp alabilir. Fakat tekrar kontrol altına alamayacağınız güçleri bir defa başı boş bıraktınız mı her şey kendi bildiği gibi hareket edebilir: Dramın sonunda siz mahvolursunuz ve proletaryanın zaferi ya kazanılmış olur ya da herhalde (doch) kaçınılmaz hale gelir." (Lenin, Sosyalizm ve Savaş, s:172-173)

III.
SÜREKLİ BUHRAN VE SÜREKLİ DEVRİM TEORİSİ

1848'den 1850 sonbaharına kadarki süreç içinde Marks ve Engels'in devrim perspektifleri sürekli devrimdir. Bu stratejik görüş o dönemi

yanlış değerlendirmenin bir sonucudur. Marks ve Engels, 1847'deki iki büyük krize (1847 dünya ticaret ve sanayi krizi ile tarım krizine) bakarak, kapitalizmin artık son saatlerinin geldiğini, büyük mücadelenin nihayet başladığını, sosyalist devrimler çağının açıldığını zannetmişlerdi. Yani, Marks ve Engels 1847'de patlayan dünya ölçüsündeki kapitalizmin ekonomik buhranının, sistemin **sürekli ve son buhranı** sanmışlardır. İşte, bu sürekli devrim teorisi, sürekli bunalım teorisinin bir ürünüdür.

1847-50 döneminde, Marks ve Engels, Fransa'da ve de Avrupa'da proletarya devriminin yakın bir zaman içinde olacağını düşünerek, Almanya'daki gecikmiş burjuva demokratik devrimine, proletaryanın önderlik etmesini savunuyorlardı. Bu dönemde Marks ve Engels, teorik ve pratik çalışmalarının çoğunu Almanya üzerinde yoğunlaştırmışlardı:

> *"Komünistler dikkatlerini en çok Almanya üstüne çeviriyorlar, çünkü bu ülke, Avrupa uygarlığının daha ileri şartlarında, XVII. yüzyılda İngiltere'de, XVIII. yüzyılda Fransa'da olandan çok daha gelişmiş bir proletarya ile yapılmak durumundaki bir burjuva devriminin eşiğindedir ve çünkü* ***Almanya'daki burjuva devrimi, onun hemen ardından gelecek bir proletarya devriminin ilk adımı olacaktır****".* (Marks, Engels, Manifesto, s: 91)

Görüldüğü gibi, Marks ve Engels'in Almanya için öngördüğü devrim **sürekli devrimdir**. Ve bu sürekli devrim, aşamasız değil **aşamalı devrim teorisidir.** Burası son derece önemlidir. Lenin'in emperyalist dönemde hayata uyguladığı bu teoriyi, Trotçkist sürekli devrim teorisinden ayıran temel özellik budur. 1849'un Almanyası için sürekli devrimi sadece Marks ve Engels öngörmüyordu. Gosttschalk ve taraftarları da sürekli devrimi öngörüyorlardı: ama onların sürekli devrimi aşamasız veya tek aşamalı bir devrimdir. [8*] (Köylülerin devrimci potansiyelini küçümseme, proletaryanın ittifaklarını reddetme; bu teorinin özü budur) ve Marks'ın aşamalı devrim önerisine [önce burjuva devrimi, sonra proleter devrimi] şiddetle çatıyorlardı: *"Neden kanımızı dökecekmişiz? Sizin bildirdiğiniz gibi,*

vaiz bey, (Marks kastediliyor) orta çağ cehenneminden kurtulacağız diye... kapitalizm tarafına mi koşmalıydık."

Derhal proletaryanın devrimci iktidarını kurarak sürekli devrim yoluyla komünizme geçmeyi ileriye süren Gottschalk ve taraftarlarına karşı, Marks ve Engels, Almanya'daki "gelen devrimin" görevinin derebeylik kalıntılarını silip süpürmek, burjuva demokrasisini derinleştirmek olduğunu, onların söylediği gibi bir tarihi görevin üstünden atlayarak geçmenin imkansız olduğunu söylüyorlardı.

Marks ve Engels'in öngördüğü aşamalı devrim teorisinin temelinde, Almanya'daki gecikmiş burjuva devrimini, liberal burjuvaziyi karşıya alarak bizzat proletaryanın, küçük-burjuva demokratlarla ittifak kurarak yapması ve proletaryanın hiç durmadan, devrimi sürekli kılarak sosyalizme germesi düşüncesi yatmaktadır. Bu teoriye göre: Liberal burjuvazi karşıya alınmalıdır, çünkü liberal burjuvazi korkak ve zayıftır, Fransa'da olanlardan sonra ürkmüştür, feodallerle anlaşarak devrime ihanet etmiştir. Bu yüzden Almanya'daki burjuva devrimi, ancak liberal burjuvazi karşıya alınarak, yani ona rağmen gerçekleşebilir.

Bununla beraber bu devrim, sosyalist bir devrim olmayacaktı, "cumhuriyetçi ve sosyal" bir devrim olacaktı. Feodal ve mahalli aristokrasi devrilecek, herkese oy hakkı tanınacak, köylüler serf durumundan kurtarılacak, özgür vatandaş durumuna getirilecek, ve de burjuva demokrasisi derinleştirilecekti. Fakat özel mülkiyet, kapitalist sömürü ve sınıflararası çatışma devam edecekti. Ancak özel mülkiyetin yanında kamu mülkiyeti de, proletaryanın yönetime katılması ölçüsünde yer alacaktı. Yani proletarya ekonominin ve üretimin düzenlenmesinde söz sahibi olacaktı. Devletin sınıfsal niteliği ise karma olacaktı. İktidar, işçilerin, köylülerin ve radikal küçük-burjuvazinin ortak iktidarı olacaktı. Böylece "sosyalist demokrasiye" doğru yeni bir hamlenin şartları yaratılmış olacaktı. Ancak unutmamak gerekir ki, demokratik küçük-burjuvazi kırlarda feodal mülkiyetin tasfiyesinden sonra, onun yerine, küçük kapitalist üretimi (ve mülkiyeti) yayarak, kendi hakimiyetini sağlamak isteyecekti. Yani devrimi "mümkün olduğu kadar çabuk" durdurmaya çalışacaktı. Proletarya ona bu fırsatı vermemelidir. Derhal bağımsız bir parti olarak örgütlenip, devrimi sürekli kılmalıdır.

"Küçük-burjuva demokratlar... devrimi bir an önce sona erdirmek isterken, az çok varlıklı bütün sınıflar iktidardan uzaklaştırılmadıkça, proletarya devlet iktidarını ele geçirmedikçe, sadece bir ülkede değil dünyanın belli başlı bütün ülkelerinde proleter örgütleri, bu ülkeler proleterleri arasında rekabeti durduracak ölçüde gelişmedikçe ve üretici güçler, hiç değilse tayin edici nitelikte güçler, proleterlerin eline toplanmadıkça, görevimiz devrimi sürekli kılmaktır." (Marks ve Engels'in Merkez Komitesi Kanalıyla, Komünist Ligasına Hitab'ından, aktaran Stalin, Leninizmin İlkeleri, s: 38)

Sonradan emperyalist dönemin Marksizminin devrim teorisi olacak olan Marks ve Engels'in sürekli devrim teorisi işte budur.

Dikkat edilecek olursa, Marks ve Engels'in sürekli devrim teorisi, dört ana unsuru ihtiva etmektedir:

1) Sürekli devrim teorisi, sürekli buhranlar teorisinin sonucudur. (Sürekli buhran, kesiksiz buhran değildir. Bu, kapitalizmin öldürücü buhranın zaman zaman kesilmesi fakat yok olmaması demektir. Bir başka deyişle, kapitalizmin ölüm döşeğine girmesi, zaman zaman komadan çıkması, düzelmesi ama döşekten kalkamamasıdır.)

2) Sürekli devrim teorisi, Avrupa devriminin yakın olması düşüncesine dayanır.

3) Sürekli devrim teorisi, o zamana kadar burjuvazinin ordusu sayılan köylülerin, proletaryanın ordusunu teşkil etmesi düşüncesine dayanır. Bu teori geniş köylü yığınlarının burjuvazi tarafından değil, proletarya tarafından feodalizme karşı kanalize edilmesini öngörür. Bir başka deyişle, sürekli devrim teorisi, köylülerin devrimci potansiyelinin Marksist analizidir.

4) Marks ve Engels'in sürekli devrim teorisi, Almanya'da gecikmiş burjuva devrimine proletaryanın önderlik etmesini ve bu proletaryanın, Avrupa proletaryasının -özellikle Fransız proletaryasının- yardımıyla, durmaksızın, sosyalist devrime yönelmesi düşüncesine dayanır.

Özetlersek bu teorinin özü, köylü kitlelerinin devrimci potansiyelinin doğru değerlendirilmesine, proletaryanın önderliğinde devrim doğrultusunda kanalize edilmesine dayanmaktadır.

Gottschalk ve etrafındaki "Kaba Komünistler"in sürekli devriminde ise, köylü kitlelerinin devrimci potansiyelini küçümseme, ekonomik ve sosyal determinizmin belirleyiciliğini önemsememe (bunlar bir tarihi dönemin atlanabileceğini savunuyorlardı) temeldir. (Sol sapma). Trotçki'nin sürekli devrim teorisinin de temelinde bu düşünce yatmaktadır. İleriki bölümlerde göreceğimiz gibi, ihtilâlci inisiyatiften yoksun olan bütün sağ oportünistler ve pasifistler de, daima görünüşte proletaryaya sıkı sıkı sarılarak, köylü kitlelerinin devrimci potansiyelini azımsayarak, pasifizmlerine ideolojik kılıf bulmaya çalışmışlardır.

Görüldüğü gibi, bütün "sağ" ve "sol" sapma, proletaryaya tek başına kaldıramayacağı kadar yük yüklemede ve köylülerin devrimciliğini küçümsemede birleşmektedirler. Sağ ve "sol" sapmaların ortak yanı budur. (1905 Rus Demokratik Devrim döneminde, en "sol"da gözüken Trotçki'nin menşevik öze sahip olmasının temelinde bu yatar).

Başında da belirttiğimiz gibi, Marks ve Engels, sonradan bu teoriyi terketmişlerdir. (1850'lerden sonra) Çünkü bu teori, kapitalizmin sürekli bunalım teorisine dayanmaktadır. Oysa 1850'ler, kapitalizmin üretici güçleri geliştirdiği, kamçıladığı, burjuva anlamında toplumun refah içinde olduğu yıllardır. (Bilindiği gibi, kapitalizm sürekli buhrana, emperyalist dönemde girmiştir). Ve Marks ve Engels'in kapitalizmin "sürekli ve son" buhranı zannettikleri, 1847 ekonomik buhranı, ne sürekli buhrandı ne de kapitalizmin son buhranıydı.

Marks ve Engels, 1850 sonbaharında yanılgılarını anladılar. (Bakınız İkinci Bölüm). Ve bu bunalımın devrevi bir bunalım olduğunu söylediler. Daha kapitalizm sürekli ve kesintisiz bunalımlar dönemine girmemişti. Bundan sonraki yıllarda Marks kapitalizmin buhranları meselesi üzerine eğildi. Ve kapitalizmin devrevi buhranlarını ve sistemin genel buhranını **Kapital'de** etraflı bir şekilde inceledi. Marks kapitalizmin bu devrevi buhranlarının özünün "kârın normal oranın altına düşmesi"ne dayandığını, bu devrevi bunalımların aşırı üretimin fazlalıklarını emerek ekonomiyi temelde düzenlediğini, yapıyı tedavi ettiğini ve de her devrevi buhrandan sonra bir nispi refah döneminin başladığını açık bir şekilde Ekonomi Politiğin Eleştirisi'nde ortaya koydu. (Bkz. Kapital, cilt. 5, s: 694-95).

Bu analizlerin sonucu Marks kapitalizmin o çağdaki gelişme durumundan dolayı sürekli bir buhranın (o dönem için) söz konusu olamayacağını anlayarak, bu sürekli devrim teorisini terketti. Ve bu teori uzun yıllar terkedilmiş ve unutulmuş bir teori olarak bir kenarda kaldı. Ta ki, kapitalizm gerecekten sürekli (genel) buhranlar dönemine yani emperyalist aşamaya girene kadar. Bu süre içinde Marksist devrim teorisinde daima ekonomik ve sosyal determinizm (determinist yön) ağır bastı.

Lenin 20. yüzyılın başında, kapitalizmin ekonomik ve politik alanda eşit oranda gelişmeme kanununu -bu kanunun ilk ipuçları Marks'in ekonomi politiği eleştirirken yaptığı soyutlamalarda vardır- bularak, onun en yüksek aşaması olan **emperyalizm** teorisini formüle ederek, kapitalizmin sürekli ve son buhranlar çağının başladığını, Marks ve Engels'in *"bekledikleri büyük mücadele anının"* artık geldiğini söyleyerek, Rus proletaryasının devrim teorisinin, **sürekli veya kesintisiz devrim teorisi** olduğunu ilan etti.

İkinci Enternasyonal'in sözcüleri ve partileri, özellikle bu kuruluşun Rusya kolu olan menşevikler, Marks ve Engels'in **sürekli devrim** meselesinde yanıldıklarına ilişkin sözlerini, mekanik yorumladılar. Marks ve Engels'in, o tarihi şartlar altında, -tekel öncesi dönemde- kapitalizmin sürekli buhranlarının mümkün olamayacağını, dolayısıyla da sürekli devrim teorisinin geçerli sayılamayacağına ilişkin değerlendirmelerini, emperyalist dönemin şartlarında kapitalizmin sürekli bunalımlar dönemine girdiği gerçeğini hesaba katmayarak, bir dogma şeklinde, her şart altında geçerliymişcesine ele aldılar. (Bu ele alışları sağ oportünizmin ve pasifizmin değişmez karakteridir).

Bunlar, somut durumların somut tahlilini bir yana bırakarak, Marks ve Engels'in başka tarihi şartlarda başka ülkeler için öngördükleri tezlerine -devrimin kapitalizmin en gelişmiş ülkede başlayacağı ve barışçıl geçişin de mümkün olabileceğine ilişkin- dört elle sarıldılar. Oysa kapitalizm, Marks ve Engels'in döneminin kapitalizmi değildi. Kapitalizm, sürekli buhranlar çağına, proleter devrimleri çağına girmişti. Marks ve Engels'in tekel öncesi dönemde hatalı olarak niteledikleri sürekli devrim teorisi, kapitalizmin sürekli buhranlar döneminde, Marksizmin devrim teorisi oluyordu.

VI.
DEVRİMCİ ŞİDDET VE BARIŞCIL GEÇİŞ

Marks ve Engels, Lenin'in deyişiyle sosyalizme geçiş meseleleri ile yani biçim meseleleri ile kendilerini bağımlı kılmamışlardır. Sadece genel kural öngörmüşlerdir. Bu kurala göre, proletaryanın burjuva diktatoryasını alaşağı edebilmesi için **devrimci şiddete, zora** başvurması zorunludur. Zor, Marks'in deyişiyle, bir yenisine gebe olan her eski toplumun ebesidir. Sosyal devrimin bir tek yolu vardır, Marks'a göre: *"...Ancak, artık sınıfların ve sınıf çelişmelerinin bulunmadığı bir düzendedir ki sosyal evrimler, artık siyasi devrimler olmaktan çıkacaklardır. O zamana kadar toplumun her yerinden değiştirilip, düzeltilmesinin arifesinde sosyal bilimin son sözü şu olacaktır:* ***Ya mücadele ya ölüm, ya kanlı savaş ya da yok olma.****"* (Felsefenin Sefaleti, s: 195)
Fakat Marks ve Engels hayatın çok yönlülüğü karşısında dogmatizme düşmemek için şartlı, sınırlama içinde, yani amaca barışçı ajitasyonlarla daha çabuk ve daha emin ulaşılması mümkün olduğu yerlerde, barışçıl geçişten de bahsetmişlerdir.
Marks ve Engels "barışçıl yollardan sosyalizme geçişi" Kara Avrupa'sindan tamamen farklı ve de çok değişik özelliklere sahip İngiltere ve Amerika için bir ihtimal olarak öngörmüşlerdir. Marks ve Engels'e göre bu ülkeler barışçıl geçişi mümkün kılabilecek özelliklere sahiptirler. Bir kere, kapitalizm Kıta Avrupa'sına kıyasla bu ülkelerde daha gürbüzdü. Proletarya bu ülkelerde -İngiltere'de- nüfusun çoğunluğunu teşkil ediyordu ve sendikalarda çok iyi örgütlenmişti; ve de Kara Avrupa'sı proletaryasına nazaran kültür düzeyi daha yüksekti. Kapitalist sınıf, Kara Avrupa'sındaki benzerlerine kıyasla çıkarlarını çok daha iyi anlamıştı ve uzlaşma geleneğine sahipti. Bütün bu özelliklerinin yanında bu ülkelerde burjuva devleti yani bürokrasi ve militarizm, Kara Avrupa'sına kıyasla daha zayıf ve cılızdı. Bu nedenlerden dolayı, bu özelliklere sahip olan İngiltere ve Amerika'da proletarya burjuva parlamentosu kanalıyla yani oy mekanizması aracılığıyla, "kapitalistleri satın alma yoluyla" iktidara

gelebilirdi.
New York Tribunene, 1851 Nisan'ında yazdığı bir makalesinde şöyle diyor bu konuda Marks:

> *"İngiliz işçi sınıfı için genel oy kullanma hakkı ve siyasi iktidar aynı şeyi ifade eder. Proletarya nüfusun çoğunluğunu teşkil etmektedir. İngiltere'de genel oy hakkının kazanılması, Kıta Avrupa'sında sosyalist diye adlandırılan herhangi bir vasıtadan çok daha fazla bir ilerleme, yani sosyalizme doğru bir ilerleme teşkil edecek; genel oy... hakkının kazanılmasının kaçınılmaz sonucu işçi sınıfının politik hegemonyası olacaktır."*

V.
"MİLLİLİK" VE ENTERNASYONALİZM

Bu meseleye girmeden önce **millilik ve enternasyonalizm** hakkında Marks ve Engels'in görüşleri üzerinde kısaca duralım.
Marks ve Engels, somut durumların somut tahlilini yaparken, proletarya devrimine kapitalist ülkelerin bütünü açısından bakmışlardır. Marks ve Engels, proletarya ve dünya emekçilerinin kurtuluşunu, her şeyden önce Avrupa'da ve Amerika'da proleter enternasyonalizminin -I. Enternasyonal'in- iktidara gelmesine bağlamışlardır. Onlar dar milli sınırlar içinde, millet çerçevesinde devrim mücadelesinin hapsedilmesine daima karşı çıkmışlardır. Onlara göre, proletaryanın devrimci mücadelesinin amacı, burjuvazinin çizdiği sınırları aşmak ve ulusların enternasyonalizmini gerçekleştirmektir; proleterlerin vatanı yoktur, onların vatanı enternasyonaldir. [9*]

> *"Proleterler, bütün ülkelerde bir tek ve aynı menfaatin; bir tek ve aynı düşmanın, bir tek ve aynı savaşın karşısındadırlar;*

proleterlerin çoğu daha şimdiden tabi olarak milli peşin hükümlerden sıyrılmışlardır; onların bütün hareketleri, temel bakımından insancıl ve milliyet karşıtıdır. Milliyeti yalnız proleterler ortadan kaldırabilirler." (Marks)

Fakat bu, her ülkede proletaryanın o sınırlar çerçevesi içinde kendi burjuvazisi ile savaşarak, milli iktidarını kurmaması anlamında yorumlanmamalıdır. Tam tersine, her ülkenin işçi sınıfı, sınıf olarak her şeyden önce kendi ülkesinde iktidarı ele alabilecek şekilde teşkilatlanmalı, kısa ve uzun vadeli taktiklerini, mücadele zemini olarak kabul ettiği ülkenin ekonomik, sosyal ve siyasi şartlarına, yani sosyal yapının tutarlı analizine, hal ve şartların doğru değerlendirilmesine dayandırmalıdır.

Bu açıdan proletaryanın sınıf mücadelesi, içeriği bakımından değil, sadece **formu** bakımından millidir.

Lassalle'cilerin etkisi altında kaleme alınmış olan **Gotha Programı**'ndaki *"İşçi sınıfı, bütün uygar ülkelerin işçilerinin ortak çabası olan gayretinin zorunlu sonucunun, halkların uluslararası kardeşliği olacağını bilerek kurtuluşu için ilk önce bugünkü ulusal devlet çerçevesi içinde çalışır"* metnini meseleyi dar ulusal açıdan aldığı için eleştiren Marks bu konuda şunları söylemektedir:

"Komünist Manifesto'nun ve daha önceki sosyalizmin tümünün tersine, Lassalle işçi hareketini en dar ulusal açıdan kavramıştır. Program tasarısında Lassalle'in bu yolu izlenmektedir ve bu, Enternasyonal'in eyleminden sonra yapılmaktadır!

*Besbelli ki, işçi sınıfı, mücadele edebilmek için **sınıf olarak** kendi ülkesinde örgütlenmelidir ve her ülke ayrı ayrı bu sınıf mücadelesinin sahnesidir. İşte işçi sınıfının mücadelesi bu anlamda ulusal nitelik taşır, muhtevası bakımından değil, ama **Komünist Manifesto**'nun da dediği gibi 'şekil bakımından' ulusal"* (Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi, s: 36)

İşte Marks ve Engels enternasyonalizm ve "millilik" ilişkisini bu şekilde ele almaktadır.

VI.
PROLETARYA DEVRİMİ,
TEK ÜLKEDE Mİ, BÜTÜN AVRUPA'DA MI?

Kapitalizmin dengesiz gelişmesinin henüz tam anlamıyla tespit edilmesine imkan olmayan tekel öncesi dönemde, Marks ve Engels, tek bir ülkede devrimin zaferinin kesinleşmesinin imkansız olduğunu, bir dünya çapında krizin hemen ertesinde, bütün kapitalist ülkelerin proletaryasının birlikte kurtuluşunun söz konusu edilebileceğini söylemişlerdir.

Marks dar ulusal sınırlar içinde bir proleter devriminin tamamlanmasının imkansız olduğuna örnek olarak, 1849 Haziran'ındaki Fransız proletaryasının bozgununu göstermektedir:

> *"**İşçiler... Fransa'nın ulusal sınırları içinde bir proleter devrimi tamamlayabileceklerini düşünüyorlardı.** Fakat Fransa'nın üretim şartları, dış ticaretiyle, dünya piyasasındaki durumuyla ve bu piyasanın kanunlarıyla belirlenmiştir. **Fransa, bunları, bütün Avrupayı içine alacak ve dünya piyasasının despotu İngiltere üzerinde tepkisi olan bir devrimci mücadele olmaksızın nasıl parçalayacaktı?**"* (Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, s: 48. italikler bize ait)

Marks, görüldüğü gibi bu yıllarda, dünya devriminin -Avrupa devriminin- başlangıç noktası olarak **İngiltere**'yi görmektedir. Marks'a göre, Fransa'daki mevcut siyasi krizin bir çözüme ulaşması ve proletaryanın yönetime geçebilmesi için, bütün dünyayı sarsan bir krizin olması ve bu kriz döneminde, İngiltere'de bir proleter devriminin patlak vermesi şarttır:

> *"....Fransız toplumunun içindeki sınıflar mücadelesi, bütün ulusların karşi karşıya geldiği bir dünya savaşı halinde genişler. Dünya ölçüsünde bir çözüme ancak dünya pazarına hakim olan ulusun, yani İngiltere'nin başına, bir dünya savaşı dolayısıyla,*

proletaryanın geçmesi sonucunda yaklaşmak mümkündür." (Karl Marks, Fransa'da Sınıf Mücadeleleri. s: 132)

1847-50 yılları arasında Kıta Avrupa'sında sürekli devrimin olacağını zanneden, sonra bunda yanıldıklarını söyleyen Marks ve Engels'in devrim teorilerinde, görüldüğü gibi 1850'de ihtilâlci inisiyatif değil de, ekonomik ve sosyal determinizm ağır basmaktadır. Onlara göre Avrupa devrimi üretici güçlerin gelişme seviyesi en yüksek -objektif şartları en olgun- ülke olan İngiltere'den başlayacaktı.
1850 yılında İngiltere'de yerleşen Marks ve Engels uzun bir süre İngiltere'ye bu gözle baktılar. (Dünya devriminin başlangıç noktası olarak gördüler). Fakat 1850'lerden sonra, hızla İngiliz işçi hareketi küçük-burjuva reformizmine, trade-union'cu bataklığa yöneldi; ve yavaş yavaş işçi ile işveren arasında ortalama bir zümre, işçi aristokrasisi doğmaya başladı. Bu aristokrasinin sınıf mücadelesini, kapitalizmin isteklerine uygun bir yöne kanalize etmeyi iyi kötü başardığını gören Marks ve Engels, İngiltere'den ümitlerini keserek, tekrar bütün dikkatlerini Kıta Avrupa'sına çevirdiler. Paris Komünü hareketinde Fransız işçisinin hunharca ezilmesinden sonra, Marks ve Engels, bütün ümitlerini Almanya' daki mücadeleye bağladılar. Ve Almanya'daki proletaryanın muhtemel bir zaferini, dünya devriminin başlangıcı olarak gördüler.
Özetlersek, Avrupa devrimini bir bütün olarak gören Marks ve Engels'e göre ilk muzaffer proletarya devrimi üretici güçlerin gelişme seviyesinin az çok yüksek olduğu bir Avrupa ülkesinde olacaktı. Yani Marks ve Engels'in devrim teorilerinde ekonomik ve sosyal determinizm ağır basmaktadır. İhtilâlci inisiyatifin rolü daha talidir. Fakat devrim mihrakının batıdan -İngiltere'den- yavaş yavaş doğuya doğru kaymasına paralel olarak ihtilâlci inisiyatifin nispi önemi de artmaktadır. (Ancak daima belirleyici yön, ekonomik ve sosyal determinist yöndür).

İKİNCİ BÖLÜM

EMPERYALİST DÖNEM MARKSİZMİNİN DEVRİM TEORİSİ

I.
SERBEST REKABETÇİ KAPİTALİZMİN TEKELCİ KAPİTALİZME DÖNÜŞMESİ

Fransa ve Prusya savaşından ve onu takiben Paris Komünü hareketinden, 20. yüzyılın başlarına kadar, kapitalizm nispeten barışçı bir gelişim içine girdi. Bu döneme, barış dönemi de diyebiliriz.
Bu evre, kapitalizmin üretici güçleri geliştirdiği, kamçıladığı ve burjuva anlamda refahı sağladığı, tek kelime ile kapitalizmin gürbüzleştiği bir evredir. Fakat, her gelişen, güçlenen şey gibi kapitalizm de bu süre içinde, kendi zayıflığını, çürüklüğünü de geliştirdi ve güçlendirdi. Bir başka deyişle, kapitalizm bir yandan yükselirken öte yandan hızla kokuşmaya, asalaklaşmaya, tekelleşmeye yöneliyordu.
Bu dönem, bireysel kapitalizmin hızla ortadan kalktığı, tekellerin, kartellerin ve tröstlerin ekonomiye hakim olduğu, serbest rekabetçi kapitalin hakimiyetinin, finans kapital tahakkümüne dönüştüğü bir dönemdir.
Lenin, serbest rekabetçi kapitalizmin finans kapitalizmine dönüşme sürecini üçe ayırmaktadır: (Lenin bu süreci 1860'dan başlatıyor).

> *"... tekellerin tarihindeki belli başlı evreler şöyle beliriyor: 1) Serbest rekabetteki gelişimin en yüksek noktaya eriştiği 1860-1880 yılları: Bu dönemde tekeller henüz güçlükle farkedilebilen birer çekirdek halindedirler; 2) 1873 krizini izleyen ve kartellerin büyük gelişme dönemi olan yıllar; ancak bunlar yine de birer istisna halindedirler; kararlı ve sağlam bir durumları yoktur henüz. Geçici bir nitelik gösterirler; 3) 19. yüzyılın sonundaki*

yükseliş ve 1900 - 1903 krizi dönemi; bu dönemde karteller bütünüyle ekonomik hayatın temellerinden biri haline geliyor, kapitalizm emperyalizme dönüşmüştür..." (Emperyalizm, s: 29)

1857-60 dünya ekonomik krizinden sonra kapitalizm tam bir refah (boom) dönemine girdi. Bilim ve teknikteki o zamana kadar görülmemiş buluş ve gelişmeler, kapitalizmi hızlı bir gelişme ve yükselme sürecine soktu.
Bilim ve tekniğin en son buluşlarını sanayiye uygulayarak onu hızla geliştiren kapitalizm, büyük çapta üretimi dev tesislerle geliştirdi ve yaygınlaştırdı. Üretim hızla merkezileşip yoğunlaştı. Giderek bankalar, o güne kadarki aracı görevlerini bir yana iterek, bizzat ekonomiye yatırım yapan dev tekellere dönüşmeye başladı.
Kartellerin, tröstlerin ekonomik hayata hakim olmaya başlamasının, özellikle bankaların sanayiye el atmasının sonucu, küçük ve orta teşebbüsler hızla ortadan silinmeye başladı. Holding sistemi aracılığıyla büyük tekeller ekonominin tek hakimi haline geldiler. Ve böylece kapitalizm, yeni bir çağa, finans kapital çağına girdi.

"Üretimin yoğunlaşması, bundan tekellerin doğuşu, sanayi ile bankaların kaynaşması, iç içe girmesi: İşte mali sermayenin oluşum tarihi ve bu kavramın (finans kapital kavramının) özü." (Lenin, Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması, s: 60)

Ve bu gelişmenin doğal sonucu, serbest rekabetçi dönemde belirgin olmayan kapitalizmin dengesiz ve kesikli gelişiminin, bütün çıplaklığı ile ortaya çıkması, iyice belirginleşmesidir.
"Teşebbüslerin, endüstri dallarının ve farklı ülkelerin eşitsiz ve kesintili gelişmeler içinde olması kapitalist rejimde kaçınılmaz bir olaydır." (age, s: 77) Bu eşitsiz gelişim tekellerle birlikte ekonomide muazzam bir sermaye fazlası yarattı. Kapitalizm, endüstriye uygun şekilde tarımı geliştiremediği ve de kâra göre üretim daima bir tüketim eksikliği -halk kitlelerinin açlığı ve yoksulluğunun hızla artmasından dolayı- yarattığı için, bu fazlalık zorunlu olarak, sömürge ülkelere kanalize edildi. Emtia ihracına dayanan eski tip sömürgecilik politikası, yerini sermaye ihracına dayanan emperyalist sömürgeciliğe

bıraktı. Dünya bir avuç tekeller tarafından paylaşıldı.
"Sermaye ihraç eden ülkeler, dünyayı, kelimenin mecaz anlamıyla, aralarında bölüşmüşlerdir. Ama mali sermaye kürenin doğrudan doğruya bölüşülmesine yol açıyor." (age, s: 83). Ve dünyanın bütün ülkeleri *"dünya mali sermaye işlemleri zincirinin halkalarını meydana getiriyorlar."*
Bütün bunlar olurken, teknikteki ve bilimdeki o zamana kadar görülmemiş olan yenilikler ve buluşlar [10*] kapitalist ülkeler arasındaki düzey farklarını kapatmaya uygun ortamı hazırlıyordu. Bu ortam içinde daha geri bir kapitalist ülke, sıçramalı gelişme ile ileri bir ülkeye yetişiyor ve bölünmüş olan dünyanın yeni güçler dengesine göre "daha adil" bölüşülmesini istiyordu. Bunun, kapitalistlerarası yeniden paylaşım savaşlarına yol açması kaçınılmazdı.
Emperyalist, aşamada kapitalizmin dengesiz ve kesikli gelişmesi, tekellerarası anlaşmazlıkları derinleştirip şiddetlendiriyordu. Bunun doğal sonucu, emperyalist cephede yarıklar açılması, ve bu açılan gediklerde sosyalizmin zaferinin mümkün olmasıdır.

> *"Emperyalizmin neden can çekişen kapitalizm olduğu, sosyalizme geçit teşkil ettiği kolayca anlaşılabilir; kapitalizmden doğup gelişen tekel, artık kapitalizmin ölümüdür. Ve onun sosyalizme geçişinin başlangıcıdır."* (Lenin)

Ve artık tarihsel bir dönem geride kalıyordu. Tarih yeni bir sayfasını çeviriyordu. Bu yeni sayfanın başlığı proleter devrimleri çağıdır. "Barış" dönemi artık geride kalıyordu. Artık proleter devrimcilerinin dünyayı yorumlamaktan değiştirmeye geçecekleri, her şeyin alt üst olacağı, kapitalizmin sürekli ve genel bunalımlarını yaşamaya başlayacağı dönem başlıyordu.
Marks ve Engels'in 1840-50 döneminde geldiğini zannettikleri "beklenen an" artık gelmişti.

II.
MARKSİZMİN "ORTODOKS" TAHRİFİ

VE
LENİNİST DEVRİM TEORİSİ (I)

Rekabetin tekele dönüştüğü bu dönem sonundaki enternasyonal örgüt, İkinci Enternasyonal'dir. Kapitalizmin burjuva anlamda refahı sağladığı, bu "barış" döneminde, Avrupa'daki İkinci Enternasyonal partileri, parlamenter yollardan büyük başarılar sağladılar. Özellikle Almanya'daki işçi partisi dev seçim zaferleri kazandı. (Pek çok seçim bölgesinde oyların %50'sinden fazlasını aldı.)
Bu dönem, bütün barış dönemlerinde olduğu gibi solda pasifist ve sağ eğilimlerin palazlandığı bir dönemdir. Kazanılan parlamenter zaferler, İkinci Enternasyonal'in bütün partilerinin başını döndürdü. Bu dönemin hep böyle devam edeceğini zannederek hiç savaş döneminin hazırlıkları ile uğraşmadılar.
İkinci Enternasyonal'in pasifizmini Stalin şu şekilde özetlemektedir:

> *"Bu devre, kapitalizmin nispeten sakin bir gelişme devri, emperyalizmin felaketli çelişkilerinin henüz açıkça belirmeye vakit bulamadığı; işçilerin ve sendikaların ekonomik grevlerinin az çok 'normal' bir şekilde geliştiği; seçim mücadelesinin ve parlamento gruplarının 'baş döndürücü' başarılar sağladığı, legal mücadele şekillerinin övgüleri ile göklere yükseltildiği ve legalite yoluyla kapitalizmin yenileceğine inanıldığı bir çeşit savaş öncesi devre idi. Bir kelime ile bu devir, İkinci Enternasyonal partilerinin kendilerini besiye çekip semizlendikleri ve devrimi, kitlelerin devrimci eğitimini ciddi surette düşünmek istemedikleri bir devir idi."* (Leninizmin İlkeleri, s: 17)

Hayatının son yıllarında, bu kötü gidişi gören Engels, İkinci Enternasyonal reformizmi konusunda Wilhelm Liebknecht ve Kautsky'i uyarmaya çalıştı. Engels, 1891'de **Erfurt Programının Eleştirisi'**nde bu "barışçıl geçiş"e ilişkin pasifist ve parlamenter hayalleri sert bir dille eleştirdi.
Ama Engels'in bütün eleştirisi ve uyarıları sonuçsuz kaldı: İkinci

Enternasyonal partileri parlamentarizmin batağına iyice saplandılar. İşte 1900 yıllarında, proleter devrimler çağının başında, Avrupa solunun durumu böyle idi.
II. Enternasyonal'in partileri, kapitalizmin barışçıl bir gelişme gösterdiği yükselme döneminde elde edilen seçim zaferlerinin sarhoşluğu içinde, kapitalizmin bu yeni dönemini hiç ama hiç anlamadılar. Geçici bir devre olan bu "barış dönemi"nin devam edeceğini zannettiler.
Bu partiler, somut durumların somut tahlilini bir yana bırakarak, Marksizmin bir eylem kılavuzu olduğunu ve tarih içinde zenginleşip derinleştiğini unutarak Marks ve Engels'in tekel öncesi dönem için öngördüklerini bir dogma olarak aldılar. Hatta Marks ve Engels'in istisna şartlar için söylediklerini bile genelleştirdiler; tam bir dogmatizmin içine düştüler.
Marks ve Engels'in tekel öncesi döneme ilişkin önerilerinin "ortodoks" yönden muhafaza edilmesi, yani dondurulması, onların objektif durumlarına uygun düşüyordu. Ve bu dogmatizm, aynı zamanda onların ihanet ve korkaklıklarına bir ideolojik kılıf oluyordu. Marks ve Engels'in kapitalizmin üretici güçleri henüz geliştirdiği, onlara ters düşmediği yükselme dönemine ilişkin, "evrim dönemine ilişkin", öngörmüş oldukları devrim teorisini, çalışma tarzını ve taktiklerini, kapitalizmin genel bunalımlar dönemine, sosyalist devrimler dönemine uygulamaya çalışıyorlardı.
Marks ve Engels, tek ülkede, dar milli sınırlar içinde bir proletarya devriminin olamayacağını söylememişler miydi? Devrim, Marks ve Engels'in önerilerine göre, gelişmiş kapitalist ülkelerde, "zamandaş" olarak, dünya devrimi şeklinde patlak vermeyecek miydi? İlk proletarya devrimi, üretici güçlerin en gelişmiş, objektif şartların en olgun, demokrasinin ve proletaryanın kültür düzeyinin en yüksek olduğu ülkede başlamayacak mıydı? O yüzden üretici güçlerin gelişme seviyesi düşük olan bir ülkede yapılacak olan her ihtilâlci teşebbüs, tıpkı 1849 Haziran yenilgisi gibi, tıpkı Paris Komünü yenilgisi gibi, bozgunla sonuçlanmaya mahkumdu. Bu bakımdan üretici güçlerin olgunlaşmasını beklemek şarttı.
Ayrıca bu partiler Marks ve Engels'in başka tarihi şartlar için ileri sürdüklerini bu şekilde dogmatikleştirmeleri bir yana, "istisnai"

durumlar için öngördüklerini de genelleştiriyorlardı. Marks'ın nüfusun çoğunluğunu proletaryanın teşkil ettiği İngiltere'de proleter devriminin barışçıl yollardan zafere erişmesinin mümkün olduğuna ilişkin şartlı sınırlamasını genelleştirerek, proletaryanın devrim yapabilmesi için nüfusun çoğunluğunu teşkil etmesinin şart olduğunu ileri sürüyorlardı. Onlara göre proletarya nüfusun çoğunluğunu teşkil edecek ve oyların çoğunluğunu alarak iktidara gelecekti.
II. Enternasyon'in partileri işte, proleter devrimleri çağında Marks ve Engels'i böyle yorumluyorlardı.
II. Enternasyonal pasifistleri, Marksizmi bu şekilde dogmatikleştirirlerken, Marksizmi eylem kılavuzu olarak kabul eden Lenin, somut durumların somut tahlillerini yaparak, kapitalizmin emperyalizme dönüşmesi sürecini yakından izliyordu. (Lenin, **Emperyalizm: Kapitalizmin En Yüksek Aşaması** kitabını 1916'da yazmıştır; fakat Lenin'in 1900'lerden itibaren yapmış olduğu bütün tahliller, emperyalist dönemin çelişkilerinin doğrudan analizine dayanmaktadır.)
Lenin'e göre, dönem Marks ve Engels'in dönemi değildi; kapitalizm yeni bir safhaya girmişti. Kapitalizm Marks ve Engels'in 1947-50 dönemi arasında girdiğini zannettikleri sürekli ve genel bunalımlar dönemine, can çekişme sürecine artık girmiştir. Ve Lenin tekelci dönemde iyice belirginleşen kapitalizmin dengesiz ve kesikli gelişimini doğru gözleyerek, bundan tek ülkede sosyalizmin zaferinin mümkün olduğu sunucunu çıkardı:

> *"... kapitalizmin gelişmesi, farklı ülkelerde hiç de muntazam olmayan bir şekilde yürümektedir. Meta üretimi sisteminde başka türlü de olamaz. Bundan da reddedilemez bir şekilde şu çıkıyor ki, sosyalizm bütün ülkelerde aynı anda zafere ulaşamaz. Önce bir ya da birkaç ülkede zafere ulaşacak, ötekiler ise bir süre burjuva ya da burjuva öncesi dönemde kalacaklardır."* (Proletarya Devriminin Savaş Programı, Sosyalizm ve Savaş, s: 61)

Lenin, "ekonomik ve politik gelişmenin eşit oranda olmaması kapitalizmin kesin kanunudur. Bundan sosyalizmin, önce kapitalist

ülkelerin pek azında, hatta bir tanesinde mümkün olduğu sonucu çıkar" diyor. Marks ve Engels'in "devrim bütün ülkelerde birden patlak verecektir" şeklindeki önerisinin emperyalist dönemde eskidiğini belirtmektedir. Lenin'e göre, Marks ve Engels'in bu eskimiş önerisini, dogmalaştırarak tekrarlayan II. Enternasyonal parti ve sözcüleri, burjuvaziye hizmetten başka birşey yapmamaktadırlar:

> *"Kendilerini çok akıllı sayanların ve üstelik sosyalist geçinenlerin, devrim bütün ülkelerde birden patlak vermedikçe iktidarın mücadele ile ele geçirilemeyeceğini iddia edenlerin her türlüsünü biliyoruz. Bu adamlar, bu gevezeliklerle devrime sırt çevirdiklerini ve burjuvazinin yanına geçtiklerini sezmiyorlar. Çalışan sınıfların uluslararası oranda devrim yapmalarını beklemek, herşeyin bekleyiş içinde donakalması demek olur. Bu saçmalıktır."* (Bkz. 4. Baskı, Cilt: 27, s: 336, Lenin'den aktaran Stalin: Sağ ve Sol Sapmalar, s: 220)

Leninizme göre, proletarya devrimine o ülkenin iç gelişmesinin bir meselesi olarak bakıp, üretici güçlerin gelişmesinin yeterli olup olmadığının tetkiki artık geride kalmıştır. Emperyalist dönemde, herhangi bir ülkede devrim şartları, üretici güçlerin gelişme seviyesine bağlı değildir. Çünkü emperyalist ekonomik otarşiyi yıkarak, milli özel ekonomileri, dünya ekonomisi denilen bir zincirin halkaları haline getirmiştir. Ve sistemin bütünü açısından, bütün ülkelerde devrimin objektif şartları mevcuttur. Bu yüzden ilk proletarya devrimini kapitalizmin en gelişmiş olduğu, demokrasinin ve kültür seviyesinin en yüksek olduğu ülkede olacağını beklemek yanlıştır. Marks ve Engels'in tekel öncesi dönem için doğru olan bu önerisi, emperyalist dönemde, artık eskimiştir. Ve Leninizme göre, ilk proletarya devrimi, kapitalizmin ve demokrasinin en gelişmiş olduğu şu veya bu ülkede değil, emperyalist zincirin en zayıf olduğu ülkede yapılacaktır:

> *"Emperyalist zincirin en zayıf olduğu yerde sermayenin cephesi yarılacaktır; çünkü proletarya devrimi, dünya emperyalist zincirinin kırılmasının sonucudur ve devrime*

başlayan ülkenin sermayenin cephesini yaran ülkenin, kapitalist anlamda daha gelişmiş ülkelere oranla daha az gelişmiş olması, bununla beraber kapitalizmin çerçevesi içinde bulunması pekala mümkündür." (Stalin: Leninizmin İlkeleri, s: 32)

II. Enternasyonal partilerinin ileri sürdükleri "barışçıl geçiş" teorisi de, Lenin'e göre yanlıştır. Kapitalizm can çekişme dönemine girdiği için, bürokrasi ve militarizmini iyice güçlendirmiştir. Sosyal devrimin emperyalist dönemde tek yolu vardır, o da "şiddet yoluyla bürokratik ve askeri makineyi" parçalamaktır. Marx ve Engels'in tekel öncesi dönemin İngiltere ve Amerika'sı için öngördüğü **barışçıl** geçiş tezi, tekelci dönemde eskimiştir, geçersizdir.
Diyor ki bu konuda Lenin:

"Bugün,... Marx'ın bu sınırlaması geçerli değildir. Amerika gibi İngiltere de, Anglo-Sakson özgürlüğünün (militarizm ve bürokratizm yokluğu) dünyadaki bu en büyük ve en son temsilcileri de, her şeyi kendilerine bağımlı kılan ve herşeyi kendi ağırlığı altında askeri ve bürokratik kurumların, kan ve çirkef dolu Avrupai bataklığı içine boylu boyunca battılar. Şimdi Amerika'da olduğu gibi, İngiltere'de de, 'bütün gerçek halk devrimlerinin ilk şartı' (...) 'hazır devlet makinasını' ***kırmak, parçalamaktır.****"* (Devlet ve İhtilâl, s: 52)

Leninist devrim teorisinde, işçi sınıfının zayıf olduğu, nüfusun büyük çoğunluğunu köylülerin teşkil ettiği bir ülkede, emperyalist zinciri parçalamak mümkündür. Burada köylülerin devrimci potansiyelinin, proleteryanın ve partisinin yönetiminde harekete geçirilmesi temel alınmaktadır.

" ... Bilindiği gibi, Lenin, proleterlerin köylülüğe karşı olan münasebetinde Marx kuramını tamamlamış ve geliştirmişti." (G. Dimitrov, Partinin Gelişmesinde Başlıca Devreler, Halk Cumhuriyetine Doğru, s: 124)

Lenin'in devrim teorisinde, ihtilâlci inisiyatifin rolü (emperyalist dönemin özelliklerinden dolayı) Marx ve Engels'inkilerine kıyasla çok daha ağırlıklıdır. Emperyalist dönemde, devrimlerin maddi temelleri hazır olduğu için, meseleyi çözmek ihtilâlci inisiyatifin uygun zamandaki atılımına kalmaktadır.
Bilimsel sosyalizmin devrim teorisinde köylülerin rolü arttıkça, devrim mihrakı Doğu'ya kaydıkça volantirist yön ön plana çıkmaktadır.
II. Enternasyonal partilerinin devrim yapmaya niyetleri olmadığı için, köylülerin ihtilâlci potansiyellerini kanalize etmek, köylüleri proletaryanın saflarına kazanmak diye bir meseleleri yoktu. Onlar, devrimi köylülerin çoğunluğunun proleterleşeceği, proleteryanın nüfusun çoğunluğunu teşkil edeceği bilinmeyen bir zamana ertelemişlerdi. II. Enternasyonal'in "ortodoks" düşüncesine göre, köylüleri tüm olarak burjuvazinin ordusu içinde düşünmek gerekir. Bu düşünceye göre, "köylüler bütünüyle ancak bir gıda ürünleri sağlayıcısıdırlar" ve çıkarları proletarya ile zıttır. Bu şekilde toplumu birbirine zıt iki renge boyamak II. Enternasyonal oportünizminin, klâsik "ortodoks" anlayışından başka birşey değildir.
II. Enternasyonal pasifistleri, yukarıda kısaca özetlediğimiz bütün oportünist tezlerini, Marx ve Engels'e dayandırıyorlardı. Onlar Marksizmde neyin kesin olduğunu hiç ama hiç anlamış değillerdi. Onlar Stalin'in deyişle, Marksizmin özünü -somut durumların somut tahlilini- bir yana bırakarak, Marksizmi donduruyorlardı.
Emperyalist dönemin ilk yıllarında sadece Lenin ve Bolşevikler Marksizmin özüyle lafızlarını birbirinden ayırarak, Marksizmin özünü muhafaza ederek, hayatın yeni gerçekleri karşısında derinleştirip, zenginleştiriyorlardı.
1900'lerde diyordu ki Lenin:

> *"Marks'ın teorisini tamamlanmış, değişmez bir bütün olarak görmüyoruz. Aksine olarak düşünüyoruz ki, bu teori sadece bilimin köşe* ***taşlarını*** *yerleştirmiştir; eğer sosyalistler hayatın kendilerini aşmasını istemiyorlarsa bu bilimi her yönden derinleştirmelidirler. Düşüncemize göre Rus sosyalistleri için Marks'ın teorisini bağımsızca iyice işlemek özel olarak zorunludur."*

III.
MARKSİZMİN "ORTODOKS" TAHRİFİ
VE
LENİNİST DEVRİM TEORİSİ (II)

LENİNİST KESİNTİSİZ DEVRİM TEORİSİ VE MENŞEVİZM

20. yüzyılın başında, kapitalizmin emperyalizme dönüştüğünü gözleyen Lenin'e göre, Marks'ın 1847-50 dönemi arasında geldiğini zannettikleri an, *"büyük mücadele anı"* artık gelmişti. Artık *"burjuvazi ile proletarya arasındaki savaş bütün Avrupa'da gündemdedir".* Ve Lenin, Marks ve Engels'in 1850 Almanya'sı için öngördükleri **sürekli devrim** teorisini, Rus proletaryasının devrim teorisi olarak ilan ediyordu.
1840-50 dönemi arasında, Marx ve Engels, bu devrim teorisinde gerçekten yanılmışlardı. Çünkü onlar, 1847 dünya ticaret bunalımı ile kapitalizmin genel ve sürekli buhranlar dönemine girdiğini zannetmişlerdi. Oysa kapitalizm o çağda yükselme dönemindeydi. Dolayısıyla Avrupa'da bir proleter devrimi olması imkansızdı. Bu nedenle, Almanya'daki demokratik devrimin başını proletarya çekse bile, Avrupa'da zamandaş patlak veren proletarya devrimleri olmadığı için, proletarya, devrimi sürekli kılamazdı. Almanya'da proletaryanın burjuva demokratik aşamadan durmaksızın sosyalist devrim aşamasına geçebilmesi için, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde iktidarı ele geçirmiş olan muzaffer proletaryanın yardımı şarttı.
Oysa, şu anda (emperyalist dönemde) kapitalizm sürekli bunalımlar dönemine girmiştir. Avrupa proletaryasının iktidara gelmesi için objektif şartlar sistemin bütünü açısından olgunlaşmıştır. Bu yüzden Marx ve Engels'in 1856'lardan sonra vazgeçtikleri bu devrim teorisi, kapitalizmin sürekli ve genel bunalımlar döneminde, Rusya gibi, gecikmiş burjuva demokratik devrimin eşiğinde olan bir ülkenin

proletaryasının tek ve doğru devrim teorisidir.
Yani, Lenin'e göre Marx ve Engels'in bir Avrupa devrimi bekledikleri yılların (1840-50 yıllar) Almanya'sının durumu nasılsa, 20. yüzyılın başında, Çarlık Rusya'sının durumu da öyleydi. Bu benzerliğe ilişkin diyor ki Stalin:

> *"Rusya'nın ve Lenin'in başına gelen, 1840-50 arasında Almanya'nın ve Marx ve Engels'in başına gelmiştir."* (Leninizmin İlkeleri, s: 15)

Yine Stalin Manifesto'daki Almanya'da olacak olan burjuva demokratik devrim, proletarya devriminin başlangıcı olacaktır sözüne dikkati çekerek şunları söylemektedir:

> *"20. yüzyıl başları Rusya'sı için aynı şeyleri söylemek gerekir; ancak Rusya, 1840-50 Almanya'sına oranla gelişmenin daha yüksek bir noktasında idi. Rusya, bu devrimi, ileri bir Avrupa çerçevesi içinde ve (İngiltere ve Fransa şöyle dursun) Almanya'dakinden de daha gelişmiş bir proletarya ile yapmak zorundaydı; ve herşey bu devrimin, proletarya devriminin mayası ve başlangıcı olacağını gösteriyordu.*
> *Daha 1902'de, henüz Rus devriminin hazırlık günlerinde, Lenin'in* ***Ne Yapmalı? adlı*** *eserinde geleceği önceden gören şu sözleri yazması tesadüf değildi.*
> *'Tarih, bizi (yani Rus Marksistlerini, J.Stalin) herhangi bir ülkenin proletaryasının karşılaştığı* ***hemen yerine getirilmesi gereken*** *görevler içinde en devrimcisi olan acil bir görevle karşı karşıya getirmiştir. Bu görevin yerine getirilmesi, sadece Avrupa irticaının değil Asya irticaının da en güçlü kalesinin yıkılması, Rus proletaryasını, uluslararası devrimci proletaryanın öncüsü durumuna getirir.' (c: IV, s: 382)"* (Leninizmin İlkeleri, s: 15-16)

Rus proletaryasının, uluslararası devrimci proletaryanın öncüsü durumuna gelmesinin nedeni, Çarlık Rusyası'nın had safhaya ulaşmış olan bütün zıtlıkları bağrında toplaması, bir başka deyişle emperyalist zincirin en zayıf halkası olmasıdır.

"İşte bunun için Rusya'nın emperyalizmin çelişkilerinin kesin sonucunu erecek olan çatışma konusu olması gerekiyordu; bu, sadece bu çelişkilerin Rusya'da özellikle rezilce, özellikle tahammül edilmez şekilde belirmesinden ötürü değildir; sadece Rusya'nın, Batı'nın mali sermayesini, Doğu'nun sömürgelerine bağlayan batı emperyalizminin başlıca desteğini teşkil etmesinden ötürü de değildi; fakat bunlarla birlikte, emperyalizmin çelişkilerini, devrimci yoldan çözümlemeye sahip gerçek kuvvetin yalnız Rusya'da bulunmasından ötürüydü. Dolayısıyla, Rusya'da devrimin bir proleter devrimi olması zorunlu idi [11*] *ve bu devrimin gelişmesinin daha ilk gününden zorunlu olarak uluslararası bir karakter alması ve sonuç olarak emperyalizmi ta temelinden sarsması gerekiyordu."* (Stalin, Leninizmin İlkeleri, s: 14)

Bu değerlendirişin doğal sonucu, Rus proletaryası birbirinden farklı iki savaşı tek bir süreç içinde yürütecekti:

"Burjuvazi ile proletarya arasındaki savaş, bütün Avrupa'da gündemdedir. Bu savaş çoktan Rusya'ya da ulaştı. Çağdaş Rusya'da, devrime muhtevasını veren, savaş halinde iki güç değildir, fakat heterojen ve farklı iki sosyal savaştır. Birinci savaş, bugünkü otokratik düzenin bağrında verilmelidir ve köleliğe dayanır; öteki ise gözlerimiz önünde doğan, geleceğin burjuva demokratik düzeninin içinde yer alan savaştır. Biri özgürlük için (burjuva toplumunun özgürlüğü için), demokrasi için, yani halkın mutlak egemenliği için bütün halkın verdiği savaştır; öteki, toplumun sosyalist örgütlenmesi için proletaryanın burjuvaziye karşı giriştiği sınıf mücadelesidir.
Şu halde, karakterleriyle, amaçlarıyla ve kavgada kesin bir tavır takınmaya yetenekli sosyal güçlerin bileşimi bakımından tamamen farklı iki savaşı aynı zamanda yürütmek gibi zor ve ağır basan bir görev sosyalistlere düşüyor." (Lenin, Sosyalizm ve Köylüler, İşçi-Köylü İttifakı, s: 15) [12*]

1905 Rus burjuva devrimi arifesinde bolşevik devrim perspektifi işte buydu. [13*]

Bu perspektifin ayırdedici özelliklerini şu şekilde özetleyebiliriz:

1) Leninist kesintisiz devrim teorisi, kapitalizmin can çekişme döneminin devrim teorisidir. Bu teori, sadece kapitalizmin genel bunalımının başlangıcındaki Çarlık Rusyası için değil, bütün emperyalist kapitalist gelişme sürecine girememiş, dolayısıyla sömürge ve yarı-sömürge olan ülkeler için de geçerlidir.

2) Leninist sürekli devrim teorisi, Marx'ın sürekli devrim teorisinden daha da ileride köylülerin devrimci potansiyelinin devrim doğrultusunda kanalize edilmesine dayanır. Bu teoriye göre, köylü ordusuna, emperyalist dönemde proletarya kumanda edebilir. Ve devrimi kesintisiz kılmak isteyen proletaryanın görevi bu orduya kumanda etmektir.

3) Çarlık Rusyası gibi bir ülkede burjuva demokratik devriminin sosyalist devrime dönüştürülebilmesi için, iktidara geçmiş olan Avrupa proletaryasının yardımı şarttır.

II. Enternasyonal'in Rusya kolu olan Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin **menşevik hizbinin** devrim perspektifi, II. Enternasyonal'in **resmi** devrim anlayışının doğal bir sonucu olarak, Bolşevik perspektifin tam tersiydi.

II. Enternasyonal'in "ortodoks" anlayışına göre, ilk proletarya devrimi, kapitalizmin ve demokrasinin en gelişmiş olduğu, proletaryanın nüfusun çoğunluğunu teşkil ettiği bir ülkede patlak verecekti. Ve bu ülkede patlak veren devrim, öteki ülkelere sıçrayacaktı. Böylece dünya devrimi zamandaş olacaktı.

Bu düşünceden hareket eden menşevizme göre 1900'lerde bir dünya proleter devriminin patlak vermesinin objektif şartları olgun olmadığı için ve de henüz, proletaryanın iktidarı ele geçirdikten sonra gerekli olan yönetici kadroları tam oluşmadığından, Rusya'daki demokratik devrime proletaryanın önderlik etmesi düşünülemezdi. Bu şartlar olgunlaşıncaya kadarki süre içinde Rus liberal burjuvazisi burjuva devrimini yapmalı, proletarya da ona destek olmalıdır. Beklenen an gelene kadar, "batı tipi bir demokratik ortamda" Rus proletaryası, parlamenter mücadele metoduyla güç toplardı (güçlenirdi).

Bolşeviklerin sürekli devrim teorisi saçma ve anarşist bir teoridir. Bu

teori Marx ve Engels'in 1840-50 dönemi arasındaki yanılgılarından hareket etmektedir. Daha sonraları, Marx ve Engels, bu konuda yanıldıklarını söyleyerek, bu teoriyi terketmemişler miydi? Ve Marx 1859'da yayınladığı **Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı**'nın **Önsöz**'ünde yapmış olduğu devrim tanımı ile bu teoriyi mahkum etmiyor muydu?
Proletarya ancak tek bir devrimle uğraşabilir; o da kendi öz devrimi olan sosyalist devrimdir. Bunun için burjuvazinin kendi devrimini yapmış olması, kapitalist üretimi geliştirmiş olması şarttır. Üretici güçler olgunlaşmadan, proletarya nüfusun çoğunluğunu oluşturmadan, burjuva toplum ve düzeni Rusya'ya yerleşmeden, proletaryanın iktidarı diye bir şey söz konusu olamaz.
Menşevizmin Rus proletaryası için öngördüğü devrim teorisi de budur.
Her iki teori, bir sonraki bölümde üzerinde duracağımız gibi, bolşevik ve menşevik parti anlayışı ve çalışma tarzının temeli olmuştur.
Dünyayı ayrı yorumlayanların, değiştirme araçlarının da ayrılacağı açıktır!

IV.
BOLŞEVİKLERİN VE MENŞEVİKLERİN PARTİ ANLAYIŞLARI

Leninist sürekli devrim teorisi, proletaryası zayıf olan bir ülke, ihtilâlci inisiyatifin, çeşitli imkanları -bu imkanların en önemlisi köylülerin devrimci potansiyelidir- devrim için kullanmasına dayanır.
Belli bir tarihi aşamanın sınıfsal karakteri ile, bu aşamadaki sınıfların rolü arasındaki farklılık, bu teorinin temelidir. Bu farklılık, Leninist derim teorisindeki volantirist yanın ağır basmasının doğal sonucudur.
Marx ve Engels'in devrim teorilerinde -o zamanın somut şartlarından dolayı- ekonomik ve sosyal determinist yön, volantirist yöne nazaran daha ağır basar. Leninist teoride ise, politikanın, ekonomiye oranla belirleyiciliği ağır basmaktadır. Yani ihtilâlci inisiyatif temelidir. (Temel olması tek başına belirlemesi demek değildir).

"Politika ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir. Politikanın ekonomiye nazaran önceliğini kabul etmemek olmaz. Aksini düşünmek, Marksizmin ABC'sini unutmak demektir." (Lenin, cilt 42, s: 278, Fransızca baskı)

Leninist devrim teorisindeki ihtilâlci inisiyatife, politikaya öncelikle ağırlık vermek düşüncesi Leninist parti anlayışını da biçimlendirmektedir.
Lenin'e göre, proletaryanın, işçiler örgütü ve devrimciler örgütü olmak üzere iki tip örgütü vardır.

"İşçilerin örgütü ilk olarak, mesleki bir örgüt olmalıdır, mümkün olduğu kadar gizlilikten uzak, açık olmalıdır. Buna karşılık devrimciler örgütü, herşeyden önce ve başlıca mesleği devrimci eylem olan adamları kucaklamalı..." (Lenin, Ne Yapmalı, s: 340)

Bu anlayışa göre proletarya partisi, tamamen profesyonel devrimcilerden oluşmalıdır. Parti, profesyonel devrimcilerin oluşturduğu bir savaş örgütüdür. Bu profesyonel devrimciler, *"toplumdaki mevcut düzen ile bütün bağlarını koparmış, sadece boş gecelerini değil, bütün ömürlerini devrime adamış ve asgari marksist formasyondan geçmiş, belli konularda uzmanlaşmaya yönelmiş kişilerdir."* Ve başlangıçta bu profesyonel devrimcilerden oluşmuş olan partide sınıfsal köken ayrımı yapılamaz: *"Böyle bir örgütün özelliği karşısında,* ***işçiler aydınlar arasında*** *ve hele ayrı aynı meslekler arasında, her türlü fark* ***silinmelidir.*** *Besbelli ki bu örgüt, pek geniş tutulmamalı ve mümkün olduğu kadar gizli* ***olmalıdır****".* (Lenin, Ne Yapmalı, s: 140)
Görüldüğü gibi, başlangıçta parti ile sınıf arasındaki ilişkiler daha çok objektiftir; yani ideolojiktir. Partinin öncülüğünün temeli ideolojiktir. Başlangıçta önemli olan Lenin'in deyişiyle, parti üyelerinin işçi veya öğrenci olması değil de profesyonel devrimcilerden oluşmasıdır. Profesyonel devrimcilerin teşkil ettiği savaş örgütünün objektif olarak proletaryanın devrimci iradesini temsil etmesi esastır. Ve proletaryaya bilinç bu örgüt aracılığıyla dıştan iletilecektir. Çünkü bu örgüt,

sosyalist hareketi temsil etmektedir. *"Devrimci Sosyal Demokrasi, proletarya örgütüyle [mesleki örgüt kastediliyor] ayrılmaz surette bağlantılı Jakobenleri temsil eder."* (Lenin)
Bu örgüt yarı-askeri nitelikte olan bir örgüttür. Yani, demokratik merkeziyetçilik ilkesinde demokratik yan değil de, merkeziyetçi yan ağır basmaktadır. (Bu, burjuva demokrasisi olmayan bütün ülkeler için geçerlidir).

> *"Devrimci Sosyal Demokrasi'nin örgütlenmedeki ilkeleri demokrasiye karşı hiyerarşik yapı, veya diğer deyişle, otonomiye karşı merkeziyetçiliktir. Bunlar eyyamcıların savunduklarının tam tersi ilkelerdir. Sonuncuların savundukları ilke tabandan yukarı tırmanmak istediği için, en uzaktaki otonomiye ve demokrasiye varıncaya kadar var... Fakat Devrimci Sosyal Demokrasi iktidar mücadelesini yukardan başlattığı için, bölümlerin karşısında merkez teşkilatı haklarını ve tam iktidarının genişletilmesini savunur."* (Lenin, Bir Adım İleri, Adım Geri)

Lenin'in *"Bize bir savaş örgütü verin, Rusya'yı altüst edelim"* dediği parti örgütünün niteliği ve işlevi budur.
Fakat bu şekilde savaş örgütünün ilkelerine göre kurulmuş olan bir partinin, savaş örgütü olabilmesi için, geniş proleter kitlelerini mücadele içinde kucaklaması şarttır.
İlk etapta, işçilerin çoğunlukta olması gerekmiyordu. Önemli olan sınıfsal köken durumu ne olursa olsun,.örgütün profesyonel devrimcilerden oluşmasıdır. Fakat ikinci etapta, **işçilerin** mutlak bir çoğunluğu teşkil etmesi şarttır. [14*] 1902'de partinin dar tutulmuş bir azınlık örgütü olması gerektiğini söyleyen Lenin, 1905'de parti örgütü içinde "yüzbinlerce işçinin" yer alması gerektiğini söylemektedir.

> *"Üçüncü Kongre'de, Parti Komitelerinde her iki aydına karşılık sekiz işçi bulunası gerektiği arzusunu ifade etmiştim. Artık bunun da modası geçti. Şimdi, Parti örgütlerinde, Sosyal Demokrasi'ye bağlı her aydına karşılık, birkaç yüz Sosyal Demokrat işçi bulunması arzu edilir."* (Aktaran; Clif, Rosa Luxemburg, s: 58)

Parti, proletaryanın siyasi kitle partisi haline dönüştüğü zaman, partinin savaş örgütü olmasından bahsedilebilir. Ve bu savaş örgütünün üyeleri ikili karaktere sahiptir:

> *"Lenin, Partinin yapısının ve kuruluşunun iki kısımda meydana gelmesi gerektiğini ileri sürüyordu: a) Önde gelen parti işçilerinden esas olarak profesyonel ihtilâlci, yani parti çalışması dışında hiçbir işle uğraşmayan ve gerekli teorik bilgiye, tecrübeye, örgütsel pratiğe ve çarlık polisiyle dövüşme ve ellerinden kurtulma ustalığına sahip olan işçilerinden meydana gelen sıkı bir düzenli kadro; b) Yüzbinlerce emekçinin sevgi ve desteğini kazanan geniş bir mahalli parti örgütleri ağı ve çok sayıda parti üyesi."* (SBKPT, s:353)

İşte Bolşevik parti anlayışı budur.
Proletarya devrimi ile burjuva devrimi arasına bir Çin Seddi sokan, proletaryanın devrimci atılımını kapitalizmin ve demokrasinin Rusya'da gelişeceği, proletaryanın nüfusun belli bir çoğunluğunu teşkil edeceği bir zaman ertelemiş olan menşevik devrim teorisi, parti konusunda da olduğu gibi yansıyordu.
Menşeviklere göre, Rus işçi sınıfı henüz zayıf ve cılızdı. Gizli kurulan RSDİP ise, proletarya ile organik bağlar kurmuş değildi. Sadece, "ilkelerde işçileri temsil eden" aydınlardan oluşmaktaydı. Bu yüzden bu parti henüz gerçek proletarya partisi sayılamazdı. (Görülüğü gibi menşevik anlayış, örgütlenmenin ilk aşamasında işçilerin çoğunlukta olmasını şart koşmaktadır).
Burjuva devrimi Rusya'da belli bir burjuva yasallığını getirecekti. İşçiler bu burjuva özgürlüğünden yararlanarak bir araya gelebilirlerdi. Biraraya gelen işçiler kendi sendikalarını, örgütlerini ve partilerini oluşturacaklardı. Devrimci aydınların görevi sadece bu oluşuma yardımcı olmaktır. Profesyonel ihtilâlcilerin partisi diye bir kavram, çoğunluğun devrimi olan sosyalist devrimi savunan marksistlere ait olamazdı. Bu kavram, azınlık devriminin devrimcileri olan Jakobenlere, küçük-burjuva devrimcilerine aitti. Bu, komplocu Blanquistlerin partisi olabilirdi ama, devrimi kitlelere dayandırmak zorunda olan çoğunluğun devrimini yapmak isteyenlerin olamazdı.

Hele proleter kökenli olmayanların profesyonel devrimci adı altında proletaryayı temsil etme ve onlara bilinç götürme iddiaları tamamen marksist olmayan düşüncenin mahsulüdür. [15*]
Mihri Belli'ye göre, ilk etapta proletaryayı bilinçlendirecek ve örgütlendirecek olan, profesyonel devrimciler değildir. (Bütün bunlar için bkz, Mihri Belli, **Milli Demokratik Devrim**, s: 49-50-51-52).
Mihri Belli bir sosyalist aydın (!) olarak, bu anlayışa hayatının düsturu olarak sonuna kadar sadık kalmıştır. Bu yüzden hayatı boyunca proletaryanın bilinçlendirilmesi ve örgütlendirilmesi meselesi ile hiç ama hiç uğraşmamıştır; çünkü onun ekonomist anlayışına göre, proletarya kendi kendine bilinçlenecektir. Proleter kökenli olmayan sosyalistlerin görevi, ona dıştan bilinç götürmek değildir.
O zaman, bu anlayışa göre, Mihri Belli gibi proleter kökenli olmayan sosyalistlere (!) düşen görev, proletaryanın dışındaki devrimci sınıfları, mesela, küçük-burjuvaziyi bilinçlendirmek ve örgütlendirmektir. Ve Mihri Belli de bütün politik hayatı boyunca bu görevi başarıyla yerine getirmeye canla başla çalışmış bir "sosyalisttir". Bu konudaki çalışmaları için, **Yazılar** adlı kitabına bakmak kafidir.
Proletaryanın yönetimi, en demokratik yönetimdir. Onun partisi de en demokratik bir partidir ve en demokratik şekilde aşağıdan yukarı kurulur.
1905 burjuva devriminin oluşturacağı özgürlük ortamında, sadece işçiler değil, halk kitleleri de geniş tutulmuş, "non-partizan" sovyetler içinde örgütlenmelidirler. Bu kendi kendini yöneten belediyelerin ve işçi örgütlerinin temsilcileri "kurucu meclis"e geçiş olan Milli Kongre'yi oluşturacaklar. Böylece gerçek anlamda bir burjuva parlamenter ortam Rusya'ya yerleşecek, yerel, kendi kendini yöneten belediyeler seçimlerine katılan proletarya, **halkı** yanına çekecekti. Ve bu yüzden parti bütün işçilere ve sosyalist aydınlara **açık** olmalıdır, geniş tutulmalıdır.
İşte menşevik örgüt anlayışı da budur.
Görüldüğü gibi bu iki farklı örgüt anlayışı, farklı iki devrim anlayışının sonucundan başka birşey değildir.

V.
1905 DEVRİMİ VE LENİN'İN ÖNGÖRDÜĞÜ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ

Lenin'in öngördüğü demokratik devrimi karakterize eden unsurlar şunlardır:
1) **Emperyalist dönemde, tarihi ileriye götüren lokomotif, proletaryadır.** Bu yüzden Rus liberal burjuvazisi, artık tarihi kaçırmıştır. Burjuva devriminin önderi, sonuna kadar tek devrimci sınıf olan proletaryadır.

> *"Proletarya durumu gereği, en ilerici ve biricik tutarlı devrimci **sınıf** olduğundan, Rusya'da, genel demokratik devrimci harekette baş rolü oynamalıdır."* (RSDİP'nin III. Kongre Kararı, İki Taktik, s:80)

2) **Demokratik halk devriminin temel güçleri işçiler, köylüler ve şehir küçük-burjuvazisidir.**

> *"... Çarlık üzerinde kesin zaferi gerçekleştirebilecek olan biricik güç **halktır**, yani -eğer **temel büyük güçleri** ele almıyorsak, şehir ve köy küçük- burjuvazisini bu **temel güçler** arasında dağıtıyorsak (çünkü küçük- burjuvazi de 'halktir')- proleterler ve köylülerdir."* (Lenin, İki Taktik, 2. baskı, s:58)

3) **Devrimci temel güç birliği işçi-köylü ittifakıdır.**
Bu işçi-köylü ittifakı konusunda biraz duralım. Lenin, Çarlık Rusya'sındaki **kırlık** bölgeyi tahlil ederek, devrimci politikayı şu şekilde tespit etmektedir:

> *"Gerçekte, yakın ve uzak amaçları ile, karşımızda üç ayrı sosyal sınıf vardır; büyük toprak sahipleri, varlıklı köylüler -ve kısmen orta köylüler- ve nihayet proletarya. Böyle bir durumda, proletaryanın görevinin iki yön taşıması zorunludur... Köy burjuvazisi ile her türlü kölelik zihniyetine karşı, tarım*

feodallerine karşı; kent proletaryası ile birlikte köy burjuvazisine ve tüm öteki burjuva unsurlara karşı; işte köy proletaryasının ve onun Sosyal Demokrat ideologunun izleyeceği 'siyasi çizgi!'." (Proletarya ve Köylüler, İşçi-Köylü İttifakı, s: 10)

Ve Lenin, yoksul köylü ve tarım proletaryasına sosyalist devrimle kurtulacaklarını belirterek, onların örgütünün proletarya partisi olduğunu söylemektedir:

"... RSDİP, proletaryanın sınıf partisi, köy proletaryasının bağımsız sınıf olarak örgütlenmesi yolunda, yorulmadan çaba gösterir, bir an bile unutmadan ki, tarım proletaryasına onun çıkarları ile köy burjuvazisinin çıkarları arasındaki çelişki bulunduğunu açıklamak ve ancak köylülerin ve şehirlerin proletaryasının burjuva toplumunun bütününe karşı ortak mücadelesinin, yoksul köylülerin bütün kitlesine yoksulluktan ve sömürüden gerçekten kurtarabilecek biricik devrim olan sosyalist devrimin zaferini sağlayabileceğini anlatmak onun görevidir." (age, s: 13)

Lenin'in bu tahlillerinden sonra Rus Demokratik Halk Devrimindeki işçi-köylü ittifakı meselesi iyice aydınlığa kavuşmaktadır. İşçi-köylü ittifakı, parti içinde ve parti dışında olmak üzere ikilidir.
Parti içinde şehir ve köy proletaryası ile yarı-proleter unsurlar ve yoksul köylü ittifakı söz konusudur. Orta ve varlıklı köylüler ile ittifak ise, parti dışında ve ayrı sınıf tabanları üzerinde olacaktır. Bir başka deyişle bu ittifak her iki tarafın sınıf partileri arasında olacaktır. **Devrim işçi ve köylü partisinin güç birliği sonucu olacaktır. Fakat bu ittifakta egemen durumda olan proletaryadır. Bu ittifakı yönlendirecek, devrimde hegemonya kuracak olan parti, proletaryanın sınıf partisidir.**
Bu konuya ilişkin olarak diyor ki Lenin:

"RSDİP'nin III. Kongresinde formüle edilen bizim taktik şiarımız ise, demokratik devrimci ve cumhuriyetçi burjuvazinin şiarları ile uygunluk durumundadır. Bu burjuvazi ve küçük-

burjuvazi, henüz Rusya'da, büyük bir halkçı parti teşkil etmemektedir. Ama bu partinin unsurlarının varlığından şüphe etmek için ülkede şu anda olup bitenlerden hiçbir şey anlamamak gerekir. Bizim niyetimiz (büyük Rus devriminin başarılı olduğu bir durumda) sadece Sosyal Demokrat Parti tarafından örgütlendirilmiş proletaryayı değil, ama bizim yanımızda yürümesi pekala mümkün olan küçük-burjuvaziyi de yönetmektir." (İki Taktik, 2. baskı, s: 46)

DEVRİM ŞEHİRDEN KIRA DOĞRU BİR ROTA TAKİP EDECEKTİR

Çarlık despotizmi, büyük şehirlerdeki silahlı proletaryanın ayaklanması sonucu devrilecektir. Ve devrim -yukarıdan aşağıya doğru- şehirden kıra doğru örgütlenecektir.
Lenin şöyle demektedir:

"Bu hareket şu anda daha şimdiden bir silahlı ayaklanma zorunluluğuna vardığına göre:
Proletarya, bu ayaklanmada kaçınılmaz olarak en enerjik rolü oynayacağına ve proletaryanın katılmasının Rusya'da Devrimin kaderini tayin edeceğine göre;
Proletaryayı silahlandırmak için ve aynı zamanda silahlı ayaklanmanın ve bu ayaklanmanın doğrudan doğruya önderliğinin planlarının hazırlanması için en enerjik tedbirlerin alınması ve bu maksatla gerektiğinde özel parti militanları gruplarının teşkili." (İki Taktik, s: 80-81)

Lenin'e göre, bu ayaklanmada proletarya baş rolü oynayacaktır ve devrim, geniş ölçüde işçi milis kuvvetlerinin ve işçi ordusunun [Kızıl Ordunun] ayaklanması sonucu zafere erecektir. Fakat işçi sınıfının

zaferi sağlayabilmesi için köylülerin desteği şarttır.

KURULACAK OLAN İKTİDAR TEMEL GÜÇLERİN İKTİDARI OLACAKTIR;
İŞÇİ VE KÖYLÜ DEVRİMCİ DİKTATORYASI

"Devrimin çarlığa karşı kesin zaferi; proletarya ile köylülerin devrimci diktatörlüğüdür." (Lenin, İki Taktik, s: 58)

Burada oldukça önemli olan bir konu üzerinde kısaca duralım: **İki Taktik**'i dikkatli okuyan bir okuyucu görecektir ki, Lenin, köylüleri ve şehir küçük-burjuvazisini temel güçler arasında bir kere saymaktadır. Ve bunun dışında devamlı olarak devrimde temel güç olarak sadece proletaryadan bahsetmektedir.

Ayrıca, **Leninizmin İlkeleri**'nde, Stalin, demokratik devrim aşmasında temel güç olarak sadece proletaryayı saymakta, köylülükten ise yedek güç diye bahsetmektedir.

Acaba Lenin, o paragrafta köylüleri ve şehir küçük-burjuvazisini temel güçler arasında yanlışlıkla mı saydı? Yoksa bu bir kalem sürçmesi midir?

Değil elbette. Lenin'in o paragraftaki formülasyonu ile kendisinin ve Stalin'in yapmış oldukları öteki formülasyonlar arasında bir uyuşmazlık veya çelişki yoktur, tam bir uygunluk ve ayniyet vardır.

Mesele şudur; köy ve şehir küçük-burjuvazisinin de temel güçlerinin içinde olduğu demokratik halk devrimi, şehirlerde halkın silahlı ayaklanmasıyla zafere erişecektir. Bu ayaklanmada proletarya **sınıf katılması** olarak en enerjik ve aktif rolü oynayacaktır. Proletarya halk kitlelerini kendi safına çekerek, silahlı ayaklanması sonucu iktidarı ele geçirecek ve işçi-köylü devrimci diktatoryası böylece kurulmuş olacaktır.

Görüldüğü gibi bu devrimin temel kitle kuvveti işçi sınıfıdır. Köylülerin devrimdeki rolü, sınıf katılması olarak ikinci derecedendir; nispidir.

"**Proletarya temel güçtür, köylülük yedek güçtür**" **şeklindeki**

Lenin'in ve Stalin'in formülasyonu devrimin ağırlık merkezinin şehirler olması ve bunun sonucu olarak devrimin temel kitle gücünün proletarya olmasından dolayıdır.
Aynı durum, Mao'nun, Yeni Demokratik Devrim'inde sınıfların mevzilenmesine ilişkin formülasyonunda vardır. Mao'nun Yeni Demokratik Devrim formülasyonunda bazen "temel güç köylülerdir", bazen de "işçiler, köylüler ve şehir küçük-burjuvazisidir" denmektedir.
Bu ilk bakışta çelişkili gibi gözüken formülasyon, tıpkı Lenin'in formülasyonu gibi çelişkili değildir. Mao, "köylüler temel güçtür" derken, elbette şehirli küçük-burjuvazinin, özellikle de proletaryanın devrimde rolünü küçümsememektedir.
Bu şekilde formüle etmesinin nedeni devrimin, halk savaşı izlenerek kırlardan şehirlere doğru bir rota izlemesindendir; yani devrimin odak noktasının farklılığından dolayıdır. Kırlardaki halk kitlesi köylüler olduğu için, devrimin temel kitle gücü köylüler olmaktadır. Devrimin temel kitle kuvveti köylüler olduğu için de, "proletarya önder güçtür, köylüler temel güçtür" formülasyonu yapılmaktadır.
Rus Demokratik Halk Devrimi ile, emperyalizmin işgali altındaki sömürge ve yarı-sömürge ülkeler arasındaki temel fark budur.
Bu faklılık son derece önemlidir. Her iki formülasyonun öngördüğü devrim anlayışı, örgüt anlayışı ve çalışma tarzı temelden farklıdır. Ve bu farklılık şu veya bu ikinci derecede bir farklılık değil, ideolojik-politik ve eylem çizgimizi tayin eden **esas** faktördür. (İlerki bölümlerde bu konu üzerinde etraflı bir şekilde duracağız)
Kesintisiz devrimin, **İki Taktik**'teki formülasyonu, emperyalizmin işgali altındaki Türkiye için de öngörülmektedir. Doktor Hikmet Kıvılcımlı açıkça, **İki Taktik**'teki formülasyonu, Türkiye'nin sınıfsal orijinalitesine uygulamaya çalışmaktadır.
Bu sonuca Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın,kitaplarındaki tahlillere bakarak varmaktayız. Şöyle ki; Dr. Hikmet Kıvılcımlı kitaplarında:
1) **İşçi Partisinde işçilerin mutlak çoğunlukta olması şart koşulmaktadır. Ayrıca proletaryanın sınıf partisinin dışında bir köylü partisinin varlığına veya varolması gerektiğine işaret edilmektedir.**
Bu konularda diyor ki Dr. Kıvılcımlı:

"Halk Partisi henüz bir Köylü Partisi olmaktan çok uzaktır." (Halk Savaşının Planları, s: 19)

"Ancak kimi şehirlere ve kasabalara dek ve tek tük köylere dek benekleri atmış bulunan TİP teşkilatının ve TİP yedeğindeki örgütlerin içine pek çok işçi yurttaşlar da girip çoğunluğu ve güdümü bilfiil ele almadıkça, İşçi Partisi henüz bir PROLETARYA PARTİSİ olmaktan uzak kaldığını görmezlikten gelmemelidir." (Keza, s: 19, italikler bize aittir)

"Örgütte işçi sınıfı üyelerini sayıca ağır bastırmak." [lazımdır] (Oportünizm Nedir?, s: 11, altını biz çizdik)

2) **Devrimci mücadelenin temel alanı olarak şehirleri seçmesi bunun doğal sonuçları olarak, sınıf mevzilenmesinin de temel güç olarak proletaryayı alması ve onun ideolojik değil, fiili önderliğini savunması.** (Yani sınıf katılması olarak proleterlerin devrimci temel kitle kuvveti olması). (Bkz. **Halk Savaşının Planları**, s: 188-189)

Oysa marksist-leninist kesintisiz devrim teorisi, **İki Taktik**'teki formülasyonundan günümüze kadar hayatın çeşitli değişiklikleri karşısında değişmiş, yeni deneylerden zenginleşip derinleşmiştir. İçinde bulunduğumuz dönem, kapitalizmin bunalımının başlangıç dönemi değildir. Türkiye de Çarlık Rusyası gibi dünyanın 5-6 büyük sömürgeci ülkesinden bir tanesi değil, tam tersi ne emperyalizmin işgali altında bir yarı-sömürgedir.

Marksist-Leninist sürekli devrim teorisini, **İki Taktik**'teki formüasyonla sınırlandırıp dondurarak, onu her dönem için geçerli evrensel bir model olarak alıp, ülkenin sınıfsal orjinalitesine uygulamaya kalkmak, bundan sonraki bölümlerde etraflı bir şekilde göstereceğimiz gibi kişiyi bir sağ-sapma içine sokar.

Lenin'in **İki Taktik** formülasyonundaki modele yakın ele alışı Mihri Belli'de de görmekteyiz. (Mesela, CHP'yi köylü partisi ve de Ecevit'i köylü lideri olarak ilan etmesi, şehirleri temel alması, vs.)

Fakat Mihri Belli'yi belli bir yere oturtmak gerçekten güçtür. Çünkü onun belli bir çizgisi; kendi içinde tutarlı bir rotası yoktur. Bazen, işçi sınıfının öncülüğünü mutlak bir gerçek olarak ele almak dogmatizmdir derken, bazen de işçi sınıfının öncülüğünü, fiili bir

öncülük olarak ele almaktadır. Yine bazı yazılarında Filipin demokrasiciliği şartları altında proletaryanın partisi kurulamaz derken, bir başka yazısında aynı şeyleri söyleyenleri rahatlıkla sağ oportünizmle suçlayabilmektedir. Bir yazısında MDD aşamasında işçi sınıfının ideolojik önerliğinin esas olduğunu söyleyen bir devrimcinin yazısını tahrif ederek; akıl almaz bir hokkabazlıkla buradan işçi sınıfı olmadan devrim yapılmak istendiği sonucunu çıkartırken, öte yandan işçi sınıfı olmadan da küçük-burjuvazinin önderliğinde devrimin olabileceğini rahatlıkla söyleyebilmektedir!..

Bunlara sayısız örnekler katmak mümkündür.

Kısacası, Mihri Belli'nin ne dediği belli değildir. Belli olan tek şey belirsizliğidir. Aslında Mihri Belli, kendinden başka hiç kimseye ve hiçbir şeye (Bilimsel Sosyalizm ve onun kurucuları da dahil) inanmayan, "kerameti kendinde bulan" bir "sosyalist"tir.

O küçük hesapların peşinde tam bir "reel-politiker"dir. (Burjuva anlamda gerçekçi politikacıdır). Ve her reel-politiker gibi, avareliğin zirvesinde, serseri mayın gibi dolaşmaktadır!

VI.
EVRİM AŞAMASI, DEVRİM AŞAMASI

Marx ve Engels'teki evrim aşaması, devrim aşaması ve ihtilâlin objektif şartları meselesi, Lenin'in tahlillerinde iyice açıklık kazanmaktadır. Bunda şüphesiz, Lenin'in yaşadığı dönemin, proleter devrimleri çağı olmasının ve Lenin'in iki devrim tecrübesi geçirmesinin büyük rolü vardır.

Lenin'e göre, emperyalist dönemde, bütün ülkelerde kesintisiz devrim anlayışı içinde proletarya devrimlerinin objektif şartları vardır. Üretici güçlerin dünya çapında ulaşmış olduğu seviye devrim yapmak için olgundur. Hazır olarak var olmayan devrimin subjektif şartlarıdır. **Leninizmin temellerini bir bakıma devimin subjektif şartlarının hazırlanması teşkil eder.** [16*] Bu gerçeğin kavranmasının meselenin özü olduğunu ileriki bölümlerde göreceğiz.

Lenin, Marx ve Engels'in evrim ve devrim aşamaları ayırımında, somut durumların faklılığından dolayı değişiklikler yaptı.
Marx ve Engels'e göre, dünya çapında devrimin objektif şartları olgun olduğu zaman, sosyalistlerin dili Fransızca olmalıdır.
Bilindiği gibi emperyalist çağ, dünya çapında devrimlerin objektif şartlarının olgun olduğu çağdır. Düz mantığa göre, Marx ve Engels'in önerilerinin doğal sonucu bu dönemde sosyalistlerin görevi sürekli Fransızca konuşmaktır, durmadan, yılmadan, devamlı taarruz etmektir! (Trotskist düşünce bir bakıma buna dayanır).
Ama diyalektik mantık için durum böyle değildir. Dünya devrimi asla zamandaş olmayacaktır. Önce bir veya birkaç ülkede olacaktır. Bu yüzden her ülkenin proletaryası, kendi sınırları içinde aşamalı bir mücadele vermelidir. Çünkü her ülkenin proletaryasının kurtuluşu, ülke proletaryasının eseri olacaktır. Devrimler ne ithal edilebilir, ne de ihraç edilebilir.
Bir ülkede devrimin objektif şartlarının olabilmesi için, kapitalizmin dünya çapındaki genel bunalımından başka, o ülkenin kendi **milli bunalımını** da yaşaması gerekmektedir.
Leninist ayrıma göre, devrim aşamasında olunabilmesi için a) proletaryanın bilinç ve örgütlenme seviyesinin devrim için yeterli olması gerekir. (Devrimin subjektif şartlarının uygun olması gerekir). b) Ezeni de, ezileni de etkileyen bir milli bunalımın olması şarttır. [17*] Bu milli bunalım, kapitalizmin genel bunalımının çelişkilerinin o ülkeye en keskin bir şekilde yansımasından başka birşey değildir.
Devrim aşaması, kısa bir andır. Evrim aşaması uzun bir süreçtir.

EVRİM DÖNEMİ

Evrim döneminin devrimci hitap dili, Almancadır. Almanca konuşma döneminde ihtilâlci atılıma yer yoktur. Bu dönemin devrimci çalışma tarzı proletaryayı bilinçlendirmek, örgütlendirmek, proletarya ile öncüsünün bağlarını sıklaştırmak, emekçi halk kitlelerini proletaryanın saflarına kazanarak devrim için eğitmektir.
Eğer proletarya partisi kurulmuş ise, devrmci çalışma o partiyi proleter siyasi kitle partisi haline getirmek; çeşitli mesleki örgütler aracılığıyla kitlelerle organik bağlarını sıklaştırmak, proletaryanın ve

emekçi halkın sınıf bilincini yükseltmek, demokratik muhalefetin en solunda yürüyerek, hakim sınıfları yoğun politik propaganda ile teşhir etmektir.
Eğer, proletarya partisi henüz kurulmamış ise, ana görev proletaryanın öncü müfrezesini oluşturmaktır. Proletaryanın sınıf partisinin olmadığı bir evrede, devrimci durumun olması halinde bile proleter devrimci dil Fransızca olamaz!
Bu dönemin proleter devrimci çalışma tarzını Lenin, şu şekilde özetlemektedir:

> *"Propaganda ve bilinçlendirme, bilinçlendirme ve propaganda **o sırada** objektif şartlar tarafından gerçekten en ön plana itilmişti. Bütün ülkeye hitap eden haftalık olarak yayınlanması ideal gibi gözüken bir siyasi gazetenin yayınlanması için çalışma, o zaman devrim hazırlığı çalışmasının temel taşı olarak görünüyordu (ve **Ne Yapmalı** meseleyi böyle koyuyordu). (Silahlı aksiyon **yerine**) yığınların bilinçlendirilmesi şiarı, (yöresel ayaklanmalar **yerine**) ayaklanmanın sosyal ve psikolojik şartlarının hazırlanması şiarı, **o sırada** devrimci-sosyal demokrasinin biricik doğru şiarlarıydı."* (İki Taktik, s: 79, ikinci baskı)

1905-1907 yenilgisinden sonraki ricat taktiğini ise Stalin şu şekilde anlatmaktadır:

> *"1907-1912 devresinde Parti ricat taktiğine geçmek zorunda kaldı; çünkü devrimci eylem yavaşlamıştı, devrim cezri vardı ve taktik zorunlu olarak bu olguyu dikkate almalıydı. Sonuç olarak mücadele şekilleri ve örgüt şekilleri gene değişti. Duma'yı boykot yerine Duma'ya katılma; aleni parlamento dışı eylem yerine Duma'da müdahaleler ve çalışma, genel siyasi grevler yerine özel ekonomik grevler ya da basbayağı hareketsizlik."* (Leninizmin İlkeleri, s: 83)

Görüldüğü gibi, evrim dönemlerinde parlamentoyu boykot etme, genel siyasi grevlere gitme, silahlı eylemin her türüne başvurma

metodları devrimci değildir. Bu dönemde bu metodlara başvurma sol oportünizmden başka birşey değildir. Devrimci çalışma metodları, başta proletarya olmak üzere emekçi kitleleri bilinçlendirme, propaganda, özel ekonomik grevler ve demokratik muhalefettir.

DEVRİM AŞAMASI

Devrim aşamasında proletarya partisinin çalışma tarzı ve şiarları tamamen değişir. 1905 Devrim aşamasında Lenin, evrim aşmasının şiar ve taktiklerine ilişkin şunları söylemektedir:

> *" ... şimdi olaylar bu şiarları aşmış bulunuyor, çünkü hareket ilerleme kaydetmiştir; bu şiarlar artık eskidir, kullanılmış ve hizmetini tamamlamış eşyadır."* (İki Taktik, 2. baskı, s: 79)

Bu yirmi yılı, bir güne sığdıran bu kısa dönemi çok iyi değerlendirmek gerekir: "İhtilâl, saatinin alelade, alışılagelen saatlerden farklı olduğunu, tarihin hazırlanması saatlerinden farklı olduğunu ve ihtilâl saatlerinde yığınların ruh haletinin için için kaynamasının, inancın **eylem olarak** ifadesini bulduğunu" iyi anlamak gerekir.
Bugünler, yığınların koro halinde ihtilâl türkülerini söylediği nadir günlerdir. Dönem, artık ihtilâlci atılımın dönemidir. Bu dönemde kitleler tek bir dilden anlamaktadırlar: O da Fransızcadır. Ve bu dili konuşmak da başlı başına bir sanattır... **Fransız yüreği** veya **Rus devrimci atılımının** rolü burada önem kazanmaktadır. Bu atılımdan yoksun evrim dönemlerinin nice başarılı devrimci, nice ulema devrimcisi bu dönemde acizliğin, korkaklığın ve ihanetin bataklığında kulaç atar.
Bu kısa dönem de ayrıca kendi içinde **geçiş devresi, taktik taarruz devresi ve stratejik taarruz devresi** olmak üzere üçe ayrılır.

a) Geçiş devresi Fransızcası:

Evrim döneminin hemen bitiminde başlar. Devrim dalgasının yavaş yavaş yükseldiği ve kitleleri sarsmaya başladığı ve kitlelerin inancının

kitlesel eylemlere dönüştüğü evrenin Fransızca konuşma taktiğidir.
1905 Devrim döneminde, Fransızca hitabın bu aksanı şöyle idi; mahalli siyasi grevler, nümayişler, genel siyasi grev ve Duma'yı boykottur.
Bu dönemin Bolşevik taktiğini Stalin şu şekilde açıklamaktadır:

> *"Nümayişler ve tezahüratlarla öncüye sokak eylemlerini öğretmek ve aynı zamanda cephe gerisinde sovyetler ve cephede asker komiteleri vasıtasıyla ihtiyatları öncüye bağlamak."* (Leninizmin İlkeleri, s: 85. Bu aktarılan kısım, 1917 Devrim döneminin geçiş devresi Fransızca konuşma taktiğidir)

b) Taktik Taarruz devresi

Bu kısa devre, öncünün şehir eylemlerini öğrendiği dolayısıyla halk kitlelerine önderlik etmeyi becerebildiği ve halk kitlelerine ayaklanmanın doğru taktiklerini öğrettiği devredir. Bu evre, halkan devrimci potansiyelinin iyice yükseldiği, devrim dalgasının en üst seviyeye yaklaştığı, öncünün son hücum öncesi taktik taarruzlarının yoğunlaştığı evredir. Bu devrede başlıca amaç, düşman saflarında yılgınlık ve panik yaratmak, karşı-devrim cephesini dağıtmak ve yarıklar açmaktır.
1905 Devriminin taktik taarruz devresinin devrimci taktikleri, barikat savaşları (sokak savaşları) ve şehir gerillasıdır. Şehir gerillası, şehir proletaryasından oluşmaktadır.
Şehir gerillasının çeşitli görevlerinden bir tanesi olarak halk kitlelerine ayaklanma taktiklerini öğretmesi konusunda Lenin, **Moskova Ayaklanmasından Alınacak Dersler** yazısında şöyle demektedir:

> *"Aralıktan beri bütün Rusya'da süregelen gerilla savaşı ve korkunç şiddet hareketleri elbette bir ayaklanmanın doğru taktiğini öğrenmede kitlelere yardım edecektir."*

c) Stratejik Taarruz Devresi,

Nizami Orduya Geçiş ve Ayaklanma:
1905'in 10 Haziran'ında Lenin diyor ki:

> *"Parlamalar-gösteriler-sokak çarpışmaları, devrimci ordu birlikleri: İşte halk ayaklanmasının gelişimindeki aşamalar bunlardır. Artık son aşamaya ulaştık."*

İktisadi ve politik buhran iyice derinleşmiş ve en üst seviyeye çıkmıştır. Artık beklemek, Lenin'in deyişiyle, cinayettir. Ve ayaklanma gündemin artık birinci maddesi olmuştur. Stratejik taarruz nizami ordu ile, düzenli ordu ile yapılır. Son hücum için önce dağınık olan bütün güçler bir araya toplanır, Kızıl Ordu yaratılır. (Kızıl Ordu da proleter ordusudur). Barikat savaşları ve şehir gerilla taktiği artık yerini Kızıl Ordu'nun ayaklanma taktiğine bırakmıştır.
Ekim ayaklanmasının taktiğini Lenin şu şekilde çizmektedir:

> *"... ayaklanmayı marksistçe, yani bir sanat gibi anlamak için aynı zamanda, bir saniye kaybetmeksizin, ihtilâl müfrezelerinin **genel kurmayını** örgütlemeli, güçlerimizi taksim etmeli, güvenilir alayları en önemli noktalara göndermeli, Aleksandra tiyatrosunu kuşatmalı, Pier Paul kalesini işgal etmeli, genel kurmay heyetini ve hükümeti tutuklamalı, askeri öğrencilere ve vahşi tümene karşı, düşmanın şehrin hayati merkezlerine girmesine izin vermektense ölmeye hazır müfrezeleri göndermeliyiz; silahlı işçileri seferber etmeli, onları en son ve amansız mücadeleye çağırmalı, aynı zamanda telefon ve telgrafı işgal etmeli, **bizim** ihtilâl genel kurmayımızı telefon merkezine yerleştirmeli ve onu telefonla bütün fabrikalara, bütün alaylara, bütün silahlı mücadele merkezlerine, vb. bağlamalıyız."*
> (Marksizm ve İhtilâl, Nisan Tezleri ve Ekim Dersleri, s:167-168)

İşte sovyetik ayaklanma bu şekilde bir süreç izler. Elbette hayat hiçbir zaman şu veya bu şemalandırmaya harfiyen uygun akmaz. Her soyutlama ve şemalandırma gerçeğin bir **kısmını** ihmal eder, bir **kısmını** ise, ister istemez abartır. Fakat teorik tahlil, hayatın giriftliğini ve çok yanlılığını kolay anlaşılır hale getirerek, eylem

kılavuzluğu görevini yerine getirir.
Bu yüzden bu şemalandırmamızdaki dönemleri mekanik bir şekilde birbirinden ayrı şekilde değil de, bir sürecin, birbiri içine girmiş iç halkaları olarak görmek gerekir.

Dipnotlar

[1*] Devrim kavramı, burada proletarya devrimi veya proletaryanın hegemonyasında demokratik devrim anlamında kullanılmaktadır.
[2*] Sosyalist devrimde proletarya diktatoryasını; demokratik devrimde ise halk diktatoryasını kurar.
[3*] Halk siyasi bir kavramdır. İçinde bulunulan devrimci aşamaya göre bir araya gelen, çıkarları mevcut hakim sınıflara karşı olan sınıfların kompozisyonudur.
[4*] Marks ve Engels'e göre, eğer bir politik devrim, sosyal dönüşümü sağlarsa, o, aynı zamanda sosyal bir devrimdir. Sağlamazsa politik devrim olarak kalır. Manifest'in 1888 tarihli İngilizce Baskıya Önsöz'deki komünist işçi tanımı şöyledir: "İşçi sınıfının politik devrimlerin yetersizliğine inanmış ve toptan bir sosyal değişmenin zorunluluğunu ilan etmiş olan her bir kesimi kendisine komünist diyordu." (Manifesto, s: 24)
[5*] Bu ölçü çağımızdaki yarı-sömürge, sömürge ülkelerdeki, sözde ilerici, anti-emperyalist, özde ise emperyalizmin bir iktidar değişikliğinden başka birşey olmayan bir yönetim yenilenmesi ile, gerçekten ilerici, milliyetçi, bir küçük-burjuva devrimci iktidarını ayırdetmekte de geçerlidir.
[6*] Aktaran, Pomeroy, Gerilla Savaşı ve Marksizm, s: 52
[7*] Sosyal Bunalımın Derinleşmesi: Toplumda emekçilerin fakirleşmesinin son haddine varmasıdır. Yani burjuva toplumunda sınıflar kutuplaşmasının derinleşmesidir. Üretim ilişkilerinin, üretici güçlerin gelişmesine iyice köstek olmasıdır.
[8*] Trotçki'nin Marks'a dayandırmaya çalıştığı sürekli devrim teorisinin özü, Kaba Komünistler'den Gottschalk ve Weitling'lere aittir. Yani Trotçkist sürekli devrim teorisi, Marksist bir teori değildir.
[9*] Bu, Marks'ın vatanseverliğe karşı olduğu anlamında yorumlanmamalıdır. Marks ve

Engels'e göre proletarya, vatanı tehlikeye düştüğü her zaman ve her yerde en önde dövüşmüştür. Ve de dövüşmelidir. O açıdan sonuna kadar milli olan tek sınıf proletaryadır. İşçilerin vatanı yoktur diyen Marks, bir işçi hükümeti olan Paris Komünü hakkında şunları söylüyor: "Komün, böylece Fransız toplumunun bütün sıhhatli unsurlarının gerçek temsilcisi ve dolayısıyla Fransa'nın **gerçekten milli hükümeti** oluyordu. Aynı zamanda bir emekçi hükümetin ve emeğin kurtuluşunun cesur savaşçısı olarak sözün tam anlamıyla **enternasyonal** bir mahiyete sahipti." (Fransa'da İç Savaş, s: 86, italikler bize ait).
Bu arada Prusya ordularının istilasi karşısında vatan ve millet bayrağını yükselten, vatanı kahramanca koruyan Fransız burjuvazisi değil, proletaryasıydı. "Paris'in mütecaviz Prusya'ya karşı zaferi, Fransız emekçisinin, Fransız kapitalistleriyle devletin parazitlerine karşı zaferi olacaktı. Milli görevler ile sınıf menfaatleri arasındaki bu ihtilafta, **milli savunma hükümeti** (burjuva hükümeti) bir **milli ihanet hükümetine dönüşmekte bir an bile tereddüt etmedi.**" (age, s: 46, italikler bize ait)
[10*] Planck'ın "Quantum Teorisi", Einstein'ın İzafiyet Teorisi modern atom fiziğinin temel taşlarını oluşturdu. Ayrıca, endüstride seri üretim (Ford'un otomobil seri üretimi), elektrikli ve içten yanmalı motorların kullanılışının genişlemesi, vs.
[11*] Burjuva demokratik devrimin sosyalist devrime dönüştürülmesi, tek bir süreç içinde iki devrimin yapılması kastediliyor.
[12*] Görüldüğü gibi, Leninist kesintisiz devrimin özü, emperyalist dönemde, burjuva demokratik devrimini tamamlamamış bir ülkenin sosyalistlerinin, karakterleriyle, hedefleriyle ve ittifaklarıyla tamamen birbirinden farklı iki devrimin savaşını tek bir süreç içinde vermesine dayanmaktadır. Bir başka deyişle, emperyalist dönemde, bütün bu ülkelerde bu devrimi zafere götürecek tek güç proletaryadır. Yani demokratik devrimin önderi sadece proletarya olabilir. Ve de emperyalist dönemde burjuva demokratik devrimi yapan bir ülke şartları ne olursa olsun, sosyalizme gider.
Bu devrimin özü budur. Bu tez Lenin'den bu yana ileriki bölümlerde göstereceğimiz gibi derinleşip zenginleşmiştir.
Emperyalist dönemde, dünya konjonktüründeki durum ne olursa olsun, demokratik devrimini yapmış bir ülkenin önünde bir yol kavşağı değil, bir tek sosyalizme giden yolun olduğuna, Türkiye'de bilimsel sosyalizm adına karşı çıkanlar vardır. Meşevizmin bir başka ifadesi olan bu görüşün temsilcilerinden birisi ve bu görüşü en iyi formüle eden kişi, Mihri Belli'dir. Mihri Belli'ye göre, meseleyi bu şekilde (Lenin'in koyduğu şekilde) koymak kadercilıktir. Ve demokratik devrimin tek bir öncüsü olduğunu ve bu öncünün de proletarya olduğunu söylemek iddiacılıktır. Meseleyi pazarlık konusu yapmaktır; devrimde burjuvazi öncü olamak, ama pekala küçük-burjuvazi öncü olabilir. (Bkz. Türkiye'de Karşı-Devrim, Türk

Solu, Sayı: 64, s: 21. Aydınlık, Sayı: 9, s: 270, vs.)

[13*] Yazının amacını dikkate alarak, sürekli devrim teorisinin sosyalist toplumdan sınıfsız topluma kadar devam eden, kültür ihtilâli sürecini tahlilimizin dışında tutuyoruz.

[14*] Bu ilke, halk savaşı vermek zorunda olan ülkeler için geçerli değildir. Bir başka deyişle, bu ikinci etapta örgütte işçilerin mutlak bir çoğunlukta olması bu ülkeler için geçerli değildir. Eğer halk savaşı verilecekse kırlık bölgelerdeki geniş yoksul köylüleri kucaklamalıdır. Partili emekçiler arasında köylüler işçilerden nicelik olarak daha ağır basar bu ülkelerde. Bu, Leninist parti anlayışının zaman içinde derinleşmesinin, devrim teorisindeki volantirist yönün daha ağır basmasının tabii bir sonucudur.

[15*] Bilincin içten iletilmesi meselesi ile Çin seddi teorisi aynı ideolojik bütünün parçalarıdır. Burjuva devrimi ile sosyalist devrim arasına Çin seddi sokanlar her zaman ve her yerde, değişik laflarla bilincin dıştan iletilmesine karşı çıkarlar. Bu sadece 1900'lerin Çarlık Rusya'sındaki ekonomistlere ve de sonradan bu görüşü kabul etmiş olan menşevik hizbine özgü değildir. Menşevizm, emperyalist çağın her döneminde ve her ülkede şu ya da bu kılıkta solda daima yaşama imkanı bulmuş olan oportünist bir akımdır. Örneğin Türkiye'de Çin seddi teorisyenlerinden Mihri Belli de bilincin dıştan iletilmesine karşı çıkmaktadır. Mihri Belli'ye göre bilincin dıştan iletileceğini söylemek yanlıştır. Hem Lenin, Kautsky'den aktardığı bu düşünceden bir kere o da çok kısa olarak bahsetmiş, bir daha hiç bahsetmemiştir (yani Lenin, sonradan bu düşünceden vazgeçmiştir!). Bu görüşe göre, Lenin bilincin dıştan iletilmesini değil, içten iletilmesini savunmuştur (!).

[16*] Devrimin subjektif faktörünü hazırlamanın Leninizmin temeli olmasına ilişkin Dimitrov şunları söylemektedir: "Partimiz Bolşevik Partisinin ve ölmez Lenin'in önderliği altında, Entemasyonal'in kurulmasına katıldı. Yeni bir program beyannamesi kabul etti ve proleter devrimini, belirsiz geleceğe ait bir gaye olarak değil, objektif şartları olgunlaşmış bulunan, halledilmesi devrimin subjektif faktörüne, yani bizzat Partinin devrimi teşkilatlandırmak ve idare etmek hazırlığına ve kabiliyetine bağlı olan bir görev olarak kavradı." (Partinin Gelişmesinde Başlıca Devreler, Halk Cumhuriyetine Doğru, s: 129)

[17*] **Lenin, milli bunalımı (devrimci krizi) şu şekilde tahlil etmektedir: "Marksistler için, devrime elverişli bir durum olmaksızın bir devrim imkansızdır, üstelik her devrimci durum da bir devrime yol açmaz.Genel anlamda bir devrim durumunun belirtileri nelerdir? Şu üç ana belirleyiciyi sıralarsak bizce yanılmış olmayız: 1. Hakim sınıflar için bir değişiklik yapmaksızın hakimiyellerini sürdürmek imkansız hale geldiği zaman, 'üstteki sınıflar' arasında şu ya da bu şekilde bir buhran olduğu zaman; hakim sınıfın politikasındaki bu buhran, ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve kızgınlıklarının ortaya dökülmesini sağlayacak bir**

gedik açtığı zaman, bir devrimin olması için çoğu zaman 'alttaki sınıfların' eski biçimde yaşamak 'istememeleri' yeterli değildir, 'üstteki sınıfların da' eski biçimde 'yaşayamaz hale gelmeleri' gerekir. 2. Ezilen sınıfların sıkıntıları ve ihtiyaçları dayanılmaz hale geldiği zaman, 3. Yukarıdaki sebeplerin sonucu olarak barışta soyulmalarına hiç seslerini çikartmadan katlanan ama, ortalığın karıştığı zamanlarda hem buhranm yarattığı şartlarla ve **hem de bizzat 'üstteki sınıfların'** bağımsız tarihi bir eyleme sürüklemeleriyle kitlelerin faaliyetinde oldukça büyük artış olduğu zaman.

Sadece tek tek grupların ve partilerin değil, münferit sınıfların iradesinden de bağımsız olan bu objektif değişmeler olmaksızın, genel kural olarak, bir devrim imkansızdır.Bu objektif değişikliklerin hepsine birden, devrim durumu denilmektedir." (V. İ. Lenin: **Sosyalizm ve Savaş**, s: 118-119)

KESİNTİSİZ DEVRİM II-III

GİRİŞ

Bilindiği gibi Türkiye Solu'nda uzun yıllar revizyonizm, pratiğe ışık tutmayan entellektüel tahlilleri, kuyrukçu çalışma tarzı ve iğrenç ilişkileri ile etkin ve yönlendirici unsur olmuştur.
1961 Anayasası'nın oluşturduğu sınırlı demokratik haklar, bu akıma hiçbir tarihsel dönemde olmayan maddi bir ortam yaratmıştır.
Devrimci hareket, devrimci-milliyetçi bir rotanın peşine takılarak, onun himayesinde entellektüel planda yıllar önce sosyalizmin ustaları tarafından yazılmış, çizilmiş ve her biri, belli bir devrimci pratiğin ürünü olan siyasi tahliller, yerli "teorisyenler" tarafından adaptasyonlarla, teori yeniden keşfedildi (!). Yıllar ülkedeki devrimci mücadeleye ilişkin "nereden ve nasıl başlanmalıdır?" sorusuna açıklık getirecek somuta ilişkin hiçbir şey yazılmadan geçti. Kitap ve broşür çıkarma (ticaretle karışık) başlı başına bir eylem haline geldi.
Yetişen genç devrimci kuşaklar da bu ortamda, bu ortamın ilişkileri içinde sosyalist gıdalarını aldılar.
Ülkede belki hiçbir sömürge ülkede olmayan çok enteresan bir durum ortaya çıktı. Korkunç bir seviyede (!) (aslında yıllar önce ustalarca yapılmış olan) teorik polemikler, ideolojik spekülasyonlar solu kırıp geçirirken, pratik ise üç-beş üniversitelinin, küçük-burjuva anlamda yaptığı gençlik eylemleri olarak kalıyordu.
Revizyonist anlayışla, Amerikalar yeniden keşfediliyor, üç aşağı-beş yukarı, belli bir seviyede olan herkesin kabaca doğru olarak değerlendirebileceği, ülkenin tarihsel şartlarının içine "lider teorisyen kadrolar" balıklama dalıyorlar. Kademe kademe önce, Osmanlı İmparatorluğu'nda Asya tipi üretim tarzı mı yoksa feodal üretim tarzı mı egemendi, arkasından da 1960'ların Türkiye'sinde feodalizm mi yoksa, kapitalist ilişkiler mi egemendir, yoksa var olan üretim ilişkileri kapitalize ilişkiler midir? tartışmaları solu kaplıyordu.
Feodalizm egemendir, kapitalizm egemendir tefrikalarının yayınlandığı dergiler etrafında fraksiyonlar savaşı en şiddeti ile yıllar boyu sürdü.

Revizyonizm, oportünizm suçlamaları ortalığı kırıp geçirdi. Her çıkan dergi, birer "ciddi" hareketin temsilcisi iddiası içinde sosyalist blok içindeki şu veya bu devlete karşı politik tavırlarından, Osman Gazi'den itibaren üretim ilişkilerinin gelişme sürecine ilişkin görüşlerini, ilk sayılarında 80-100 (hızını alamayan daha da fazla) sayfalık broşürlerle ortaya koyuyorlardı. (Aslında hepsinin değerlendirmesi de, terminoloji ve nüans farkları hariç, öz bakımından üç aşağı beş yukarı aynıydı.) Genellikle soldaki samimi unsurlar da, bu havaya göre şartlanmışlardı. Sürekli olarak herkes, hergün dergilerde ve her yeni ayrılıkta yeni bir Amerika'nın keşfini bekliyordu. Oysa, dünyanın hiçbir ülkesinde devrim hareketi, önce teorik planda binlerce sayfalık yazıları yazıp, sonra da pratiğe geçmemişti. Ulemaların yazıları arasında artık samimi unsurlar ne yapacaklarını şaşırmışlardı. [1]
İşte biz bu hava içinde, biraz da bu havanın etkisinde kalarak doğru çizgiyi, ayaklarımız bu bataklıkta olduğu için ağır ağır yürüyerek bulduk. Aynı yavaşlıkla da pratiğe geçtik. (Teoriyi devrim yapmak için okuduk, öğrendik. Ancak bu ulema olduk anlamında yorumlanmamalıdır. Biz sosyalizmin öğrencileriyiz. Ve bu öğrencilik hayatımız boyunca devam edecektir.)
Bu gerçeği de Kurtuluş'un birinci sayısında şu şekilde ortaya koymuştuk:

> *"Bu hareket, revizyonizmin uzun yıllar etkinliğini sürdürdüğü bir ortamda filizlenip gelişmiştir. Dolayısıyla revizyonizmin (pasifizmin) kalıntılarını da içinde belli bir süre taşıyacaktır. Bu kalıntılar savaş içinde, savaşa savaşa atılacaktır."*

(Metin elimizde olmadığı için kelime kelime aynen değil de, hatırlayabildiğimiz şekilde yazdık). [*]
Yine o sayıda bundan böyle yazılacak olan teorik yazıların kısa, öz ve açık yazılar olacağını ve teorik değerlendirmelerin masa başında değil de, pratikten çıkan zengin deney ve tecrübelerin, Marksizm-Leninizm kılavuzluğunda yoğrulacağını belirtmiştik.
Şu anda, daha önce genel hatları belirtilmiş olan partimizin ideolojik-politik-örgütsel-stratejik ilkelerini ortaya koyarken hareket noktamız

bu devrimci tespit noktası olacaktır.
Bu ilkelerimizi, bir sürü genel doğrularla, Marksizmin lafızları arasında yüzlerce sayfalık metinlerle ortaya koymak, takdir edileceği gibi pekala mümkündür. Ve pekala mümkündür sözde pratiğe ışık tutacak, bir sürü masa başı ahkamlar kesmek.
Ama hayır! Partimizin bünyesinde bu tip entellektüel tahlillere yer yoktur. Dilimiz, terminolojimiz ve tahlillerimiz genel olarak dünya devrimci pratiğinin, özel olarak da pratiğimizin ürünü olmalıdır.
Genel çizgimize ilişkin sorunlarımızı en açık, öz ve direkt pratiğimize ışık tutacak şekilde ele almalıyız.
Partimiz, diyalektik ve tarihi materyalizmin ilkeleri üzerine kurulmuş Leninist bir partidir.
Partimiz Marksizm-Leninizm kılavuzluğu altında, emperyalizmin III. bunalım döneminin çelişki ve ilişkileri ile, bu çelişki ve ilişkilerin Türkiye'ye yansımasının (ülkemizin tarihi, sosyal, politik, ekonomik, psikolojik niteliklerinin) devrimci tespitinden hareketle **Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'**ni, devrim stratejisi olarak saptamıştır.
Bu stratejik çizgi, kır ve şehiri, silahlı propaganda ve öteki politik kitlevi mücadele biçimlerini diyalektik bir bütün olarak ele alan çizgidir.
Bilindiği gibi, gerilla savaşı kavramı, kavram olarak tek başına nitelik belirleyici değildir.
Merkezi otoriteye karşı mahalli mütegallibe de, düzenli birlikleri yenilmiş bir ordu da düşmanına karşı gerilla savaşı yürütebilir. Gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine, yani politik kitle mücadelesi olarak ele alınmasına **Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi** denir. Politikleşmiş askeri savaş stratejik çizgisinin teorik kaynakları, hareket çizgisi, somut durumların somut tahlilindedir. Yani genel olarak emperyalizmin III. bunalım döneminin ayırtedici niteliklerinde, özel olarak bu çelişki ve özelliklerin Türkiye şartlarına yansımasında yatmaktadır.
Devrim stratejisini bu şekilde saptayan bir örgütün örgütsel ilkesi de, bu Leninist çizginin örgütsel ilkesi olan, **politik ve askeri liderliğin birliği ilkesidir.**
Bu teorik temelleri kısa ve öz olarak açıklamadan önce, Marksist-

Leninist teoriye ilişkin bazı ön açıklamaların, meselenin somutlaşması açısından faydalı olacağı kanısındayız.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÖN AÇIKLAMALAR

I.
MARKSİZM-LENİNİZM BİR EYLEM KILAVUZUDUR

> *"Marksizm son derece derinliği olan, son derece karmaşık bir doktrindir".*

Marksizm sürekli olarak, hayatın yeni gerçekleri karşısında derinleşip, zenginleşen, kendi kendini aşan bir doktrindir. Marksizmde esas olan lafızlar değil, muhtevadır. Marksizmde değişmeyen tek şey Lenin'in deyişiyle, onun yaşayan ruhu olan diyalektik metodtur. Diyalektiğin en elemanter iki unsuru olan, **zaman** ve **mekan** kavramları dikkate alınmazsa, Marx ve Engels'e göre Lenin'in, Lenin ve Stalin'e göre Mao Tse Tung'un ve Mao' ya göre de emperyalizmin III. bunalım döneminin muzaffer proleter devrimcilerinin revizyonistliklerinden bahsetmek mümkündür.

> *Oportünizm, her yerde ve her zaman bilimsel sosyalizmi tahrifte iki metoda başvurur. Ya zaman ve mekan kavramlarını dikkate almadan, Marksizmin ustalarının başka tarihi şartlar için ileri sürdükleri ve yaşanılan dönemde eskimiş olan tezlere dört elle sarılır ve bu tezleri kendi sapmasına dayanak yapmaya çalışır. Veya Marksizm-Leninizmin her şart altında geçerli tezlerini -zaman ve mekan değişmiştir, o yüzden geçerli değildir' diyerek, Marksizmi revize eder."* (Bkz. **Kesintisiz Devrim-I**)

Revizyonizm ve oportünizm teoriyi bir dogma ve nas olarak ele alır. Sadece devrim anlayışı, sınıflar kombinezonu ve örgüt meselelerinde değil, çalışma metodlarında da revizyonizmin soruna yaklaşması böyledir. Geçmiş dönemde ustalar tarafından öngörülen mücadele metodlarının varlığı, oportünistlere göre teorinin revizyonudur. Mesela, 1905-07 Ayaklanma döneminde, devrim dalgasının düşüş evresinde, gerilla savaşına başvuran Bolşevikler, Kadetler (burjuva partisi) ve Menşevikler tarafından anarşizmle, narodnizmle ve blanquizmle suçlanmışlardır. Menşevikler bu mücadele biçiminin Marks ve Engels'in yapıtlarında olmadığını ileri sürmüşlerdir.
Keza Mao, şehir proletaryasının anahtar rolü oynamadığı (ayaklanma ile değil, halk savaşı ile zafere erişecek olan) Çin Devrimi'nde, gerilla savaşını temel alarak Sovyet Devrimi modelinden farklı bir çizgi izlemiştir. Mao, bu yüzden pasifistler tarafından Leninist olmamakla, narodnik olmakla, Leninizmi revizyona tabi tutmakla suçlanmıştır. Gerekçe, Mao'nun devrim yolu ve mücadele biçimlerine ilişkin öngördüklerinin Lenin ve Stalin'in kitaplarında mevcut olmayışıdır.
III. bunalım döneminde pasifistlerin itirazları gene aynıdır. Değişen tarihsel durumu dikkate almayan oportünistler için teoriyi diyalektik olarak ele alıp, pratiğe uygulayan Marksist-Leninistlerin çizgisi ve pratik içinde geliştirilen aktif mücadele metodları, Lenin, Stalin ve Mao'nun kitaplarında olmadığından anti-leninisttir, sol sapmanın ve anarşizmin çizgisidir.
Her tarihsel dönemde, sağ oportünizm teoriyi "ortodoks" yönden dondurarak, Marksizmin yaşayan ruhu somut durumların somut tahlilini bir yana atarak, onun özüne değil de lafızlarına dört elle sarılır.

II.
LENİNİZMİN EVRENSEL TEZLERİ

Konuyu genişletip, laf kalabalığına yol açmadan siyasi pratiğe ilişkin evrensel ilkeleri şu şekilde belirtebiliriz:

Özetle bu ilkeler, devrim, parti ve devlet teorilerinde yatmaktadır. Sırasıyla özetleyelim:

-Devlet aygıtı, bürokrasi ve militarizmi ile bir bütün olarak egemen sınıfların bir baskı örgütüdür.
-Devrim, halkın devrimci girişimiyle -aşağıdan yukarı- mevcut devlet cihazının parçalanarak politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla -yukarıdan aşağıya- daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir.
Bunun için:

1) Milli krizin varlığı
2) Öncünün varlığı
3) Kitlelerin bilinçli ve örgütlü olarak savaşa katılması şarttır.

-Emperyalist dönemde tek ülkede devrim olabilir. Bu dönemde burjuvazi devrimci niteliğini kaybetmiştir. Kendi devrimini yapamaz. Bu yüzden geri-bıraktırılmış ülkelerde proletarya tek bir süreç içinde ikili devrimci görevle karşı karşıyadır. (**Kesintisiz Devrim esprisi.**)
-Proletaryanın siyasi partisi olmadan proletarya devrimi olamaz.
-Proletaryanın partisi ideolojik, ekonomik-demokratik ve politik olmak üzere üç cephede birden savaşan, diyalektik ve tarihi materyalizmin temeli üzerine kurulmuş olan proletaryanın öncü müfrezesidir.
-Devrim sürekli ve kesintisizdir. Sadece iktidarın ele geçirilip, altyapının düzenlenmesi ile bitmez, üst-yapıda, sınıflı toplumlara özgü çelişkiler ortadan kalkana kadar devam eder. (**Kültür İhtilâli**)

Leninizmin bu evrensel tezlerinin herhangi birisinin eskimiş olduğunu, dolayısıyla geçersizliğini iddia edenler, bu iddiaları ister soldan (Debray), isterse de sağdan (klâsik revizyonizm) gelsin anti-leninizmdir; revizyonizmdir.

III.
EVRİM-DEVRİM AŞAMALARI ve ÇALIŞMA TARZI

Marx, Engels ve Lenin devrimci mücadeleyi iki evrede mütalâa ederler: **Evrim dönemi, devrim dönemi.**

> "Marx ve Engels proletaryanın devrimci mücadelesini evrim ve devrim aşamaları olmak üzere iki aşamada formüle ederler. Her iki aşamada da proletaryanın devrimci taktiği değişiktir. Devrim aşaması kısa bir dönemdir. Bu aşama verili sosyal düzenin alt üst olması aşamasıdır. Bu kısa aşamada proletaryanın ve öncüsünün taktiği hücumdur; gündemde tek bir madde yazılıdır: AYAKLANMA. Bu dönemde proletaryanın taktiği verili devlet mekanizmasını parçalayarak, proletaryanın devrimci iktidarını kurmaktır. Marx ve Engels bu taktiğe Fransızların ihtilâlci atılım ve geleneklerinden esinlenerek **Fransızca konuşma** adını koymuşlardır (...)
> Proletaryanın devrim dönemindeki taktiği budur." (Bkz. **Kesintisiz Devrim I**)

Evrim aşaması ise uzun bir dönemdir. Bu dönemde proletaryanın partisinin görevi proletarya ve müttefiklerini bilinçlendirme, örgütlendirme ve devrim aşamasının sosyal ve psikolojik şartlarını yaratmaktır.
Marx ve Engels bu evrim döneminin devrimci çalışma tarzını şu şekilde ortaya koymaktadırlar:

> "Bu uzun dönemin devrimci mücadelesi, içeride oportünizme karşı amansız ideolojik mücadele vermek, dışarıda ise, proletaryanın sendikal mücadelesinden, halk kitlelerinin ekonomik ve demokratik mücadelesine kadar kitlelerin günlük mücadelesini örgütlemekten, mevcut gerici yönetime karşı, demokratik muhalefetin en solunda yer alarak, siyasi muhalefeti yönlendirmeye kadar her çeşit eylem biçimini kapsar (silahsız). Marx ve Engels, proletaryanın bu aşamadaki devrimci diline, Alman proletaryasının ideolojik-teorik seviyesinin yüksekliğinden ve halk kitlelerini kendi saflarına çekmekteki maharetinden dolayı, **Almanca konuşma** demişlerdir." (Bkz. **Kesintisiz Devrim I**)

"Marx ve Engels'deki evrim aşaması, devrim aşaması ve ihtilâlin objektif şartları meselesi, Lenin'in tahlillerinde iyice açıklık kazanmaktadır. Bunda şüphesiz Lenin'in yaşadığı dönemin, proleter devrimleri çağı olmasının ve Lenin'in iki devrim tecrübesi geçirmesinin büyük rolü vardır.

Lenin'e göre emperyalist dönemde, bütün ülkelerde kesintisiz devrim anlayışı içinde proletarya devriminin objektif şartları vardır. Üretici güçlerin dünya çapında ulaşmış olduğu seviye devrim yapmak için olgundur. Hazır olarak var olmayan devrimin subjektif şartlarıdır. **Leninizmin temellerini devrimin subjektif şartlarının hazırlanması teşkil eder... Lenin, Marx ve Engels'in evrim ve devrim aşamaları ayrımında somut durumların farklılığından dolayı değişiklikler yaptı.**

Marks ve Engels'e göre, dünya çapında devrimin objektif şartlarının olgun olduğu zaman, sosyalistlerin dili Fransızca olmalıdır.

Bilindiği gibi emperyalist çağ dünya çapında devrimlerin objektif şartlarının olgun olduğu çağdır. Düz mantığa göre, Marx ve Engels'in önerilerinin doğal sonucu bu dönemde sosyalistlerin görevi sürekli Fransızca konuşmaktır. Durmadan, yılmadan devamlı taarruz etmektir.

Ama diyalektik mantık için durum böyle değildir. Dünya devrimi asla zamandaş olmayacaktır. Önce bir veya birkaç ülkede olacaktır. Bu yüzden her ülkenin kurtuluşu, bizzat o ülkenin proletaryasının kendi eseri olacaktır. Devrimler ne ithal edilebilir, ne de ihraç edilebilir.

Bir ülkede devrimin objektif şartlarının olabilmesi için, kapitalizmin dünya çapındaki genel bunalımından başka, o ülkenin kendi milli bunalımını da yaşaması gerekmektedir. Leninizmin ayrımına göre devrim aşamasında olunabilinmesi için: a) Proletaryanın bilinç ve örgütlenme seviyesinin devrim için yeterli olması gerekir. (Devrimin subjektif şartlarının olgun olması şarttır.) b) Ezeni de, ezileni de etkileyen bir **milli bunalımın** olması şarttır. (...)

Devrim aşaması kısa bir andır. Evrim aşaması ise uzun bir süreçtir..." (Bkz. **Kesintisiz Devrim I**)

Evrim aşamasına ilişkin bolşevik çalışma tarzı Lenin'e göre şöyledir:

"Evrim döneminin devrimci hitap dili Almanca'dır. Almanca konuşma döneminde ihtilâlci atılıma yer yoktur. Bu dönemin devrimci çalışma tarzı proletaryayı bilinçlendirmek, örgütlendirmek, proletarya ile öncüsünün bağlarını sıklaştırmak, proletaryanın ve emekçi halkın sınıf bilincini yükseltmek, demokratik muhalefetin en solunda yürüyerek, hakim sınıfları yoğun politik propaganda ile teşhir etmektir."
Eğer proletaryanın partisi henüz kurulmamış ise ana görev, proletaryanın öncü müfrezesini oluşturmaktır. Proletaryanın sınıf partisinin olmadığı bir evrede, devrimci durumun olması halinde bile devrimci dil Fransızca olamaz. Bu dönemin proleter devrimci çalışma tarzını Lenin, şu şekilde özetlemektedir: *'Propaganda ve bilinçlendirme, bilinçlendirme ve propaganda o sırada objektif şartlar tarafından gerçekten ön plana itilmişti. Bütün ülkeye hitap eden haftalık olarak yayınlanması ideal gibi gözüken bir siyasi gazetenin yayınlanması için çalışma, o zaman devrim hazırlığı çalışmasının temel taşı olarak görünüyordu. (Ve **Ne Yapmalı** meseleyi böyle koyuyordu.) (**Silahlı Aksiyon yerine**) yığınların bilinçlendirilmesi şiarı, (**yöresel ayaklanmalar yerine**) ayaklanmanın sosyal ve psikolojik şartlarının hazırlanması şiarı, **o sırada** devrimci-sosyal demokrasinin biricik doğru şiarlarıydı.'* (İki Taktik, s. 78)". (Bkz. **Kesintisiz Devrim I**)

Evrim aşamasını ve çalışma tarzını bu şekilde ortaya koyan Lenin, 1905 Devrim aşamasında şunları söylemektedir:

"... Şimdi olaylar bu şiarları aşmış bulunuyor, çünkü hareket ilerleme kaydetmiştir, bunlar artık eskidir, kullanılmıştır, hizmetini tamamlamış eşyadır (yani evrim aşamasına ilişkindir)." (İki Taktik, s. 78)

Kısa olan devrim aşamasında da bolşevik taktik ve şiarlar, derhal ayaklanma değildir.

"Bu kısa dönem de ayrıca kendi içinde **geçiş devresi, taktik taarruz devresi ve stratejik taarruz devresi** olmak üzere üçe ayrılır.
a) Geçiş devresi Fransızcası: Evrim döneminin hemen bitiminde başlar. Devrim dalgasının yavaş yavaş yükseldiği ve kitleleri sarsmaya başladığı ve kitlelerin inancının kitlesel eylemlere dönüştüğü evrenin Fransızca konuşma taktiğidir.
1905 Devrim döneminde, Fransızca hitabın bu aksanı şöyle idi; **mahalli siyasi grevler, nümayişler, genel siyasi grev ve Duma'yı boykottur.** (...)
b) Taktik Taarruz Devresi: Bu kısa devre, öncünün şehir eylemlerini öğrendiği dolayısıyla halk kitlelerine önderlik etmeyi becerebildiği ve halk kitlelerine ayaklanmanın doğru taktiklerini öğrettiği devredir. Bu devre, halkın devrimci potansiyelinin iyice yükseldiği, devrim dalgasının en üst seviyeye yaklaştığı, öncünün son hücum öncesi taktik taarruzlarının yoğunlaştığı evredir. Bu devrede başlıca amaç, düşman saflarında, yılgınlık ve panik yaratmak, karşı-devrim cephesini dağıtmak ve yarıklar açmaktır.
1905 Devriminin taktik taarruz devresinin devrimci taktikleri; barikat savaşları (sokak savaşları) ve şehir gerillasıdır. Şehir gerillası, şehir proletaryasından oluşmaktadır.
Şehir gerillasının çeşitli görevlerinden bir tanesi olarak, halk kitlelerine ayaklanma konusunda Lenin, **Moskova Ayaklanmasından Alınacak Dersler** yazısında şöyle demektedir. *"Aralıktan beri Rusya'da süregelen gerilla savaşı ve korkunç şiddet hareketleri elbette bir ayaklanmanın doğru taktiğini öğretmekte kitlelere yardım edecektir."*
c) Stratejik Taarruz Devresi, Nizami Orduya Geçiş ve Ayaklanma: 1905'in 10 Haziran'ında Lenin diyor ki: *'Parlamalar- gösteriler- sokak çarpışmaları, devrimci ordu birlikleri -**işte halk ayaklanmasının gelişimindeki aşamalar bunlardır.** Artık son aşamaya ulaştık.'*
İktisadi ve politik buhran iyice derinleşmiş ve en üst seviyeye

çıkmıştır. Artık beklemek Lenin'in deyişiyle cinayettir. Ve ayaklanma gündemin birinci maddesi olmuştur. Stratejik taarruz nizami ordu ile, düzenli ordu ile yapılır. Son hücum için, önce dağınık olan bütün güçler biraraya toplanır; Kızıl Ordu yaratılır (Kızıl Ordu proleter ordusudur). Barikat savaşları ve şehir gerilla taktikleri artık yerini Kızıl Ordu'nun ayaklanma taktiğine bırakmıştır." (Bkz, **Kesintisiz Devrim I)**

İşte Lenin dünyanın altı sömürgeci ülkesinden birisi olan Rusya'da proletaryanın devrimci sürecini ve taktiklerini böyle koyuyordu.
Stalin, **Leninizmin İlkeleri**'nde, 1905 Devrim aşamasının taktiklerine devrimin **med aşaması** taktikleri demektedir.
Ve 1905 Devriminin yenilgiye uğramasından sonra, tekrar bir uzun evrim dönemine girildiğini devrim cezrinin başladığını söylemektedir.
Hemen görülebileceği gibi, Marx, Engels ve Lenin'de devrim ve evrim aşamaları ve taktikleri **kesin çizgilerle** ayrıdır.
Marx ve Engels'in tahlil ettikleri bu süreç burjuva toplumuna ilişkin, Lenin'inki ise dünyanın en büyük altı sömürgeci ülkesinden birisi olan, öteki Avrupa ülkelerine kıyasla nispeten zayıf fakat iç dinamiği ile gelişen bir kapitalizmin olduğu Çarlık Rusya' sına ilişkindir.
Yine açıkça görülebileceği gibi her iki aşamada da, devrimci çalışmalar, şiar ve taktikler farklıdır. Evrim aşamasında öngörülen taktik şiar ve metodlar, Almanca'dan kaynaklanmaktadır. Ve silahlı aksiyon evrim aşamasının temel mücadele metodu asla değildir. Devrim aşamasında ise, devrim dalgasının yükselmesine paralel olarak silahlı aksiyon temel olmaktadır.
Marksizm-Leninizmde politik mücadele biçimleri çeşitlidir. Literatürde bu biçimler a) Silahlı aksiyon, b) Silahlı aksiyonun dışındaki mücadele biçimleri diye iki başlıkta mütalâa edilirler. Devrimci sürecin evrim ve devrim diye kesin çizgilerle ayrıldığı ülkelerdeki Marksist-Leninist partiler daima bu iki mücadele biçiminin birisini bu iki evreye göre temel ötekini ise ona tabi (tali) olarak seçerler. (İçinde bulunduğumuz evrede bu kesin çizgili ayrım emperyalist-kapitalist ülkeler için geçerlidir).
Devrim için uzun ve dolambaçlı halk savaşının zorunlu bir durak olduğu, emperyalist hegemonya altındaki geri-bıraktırılmış ülkelerin

somut pratikleri, devrimci sürecin bu evreleri arasındaki ilişkide değişiklik yapmıştır.

Şöyle ki, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerde, (ister II. bunalım döneminin emperyalist hegemonyasının dışsal bir olgu olduğu feodal, yarı-feodal ülkelerde olsun, isterse de III. bunalım döneminde emperyalist hegemonyanın içsel bir olgu olduğu emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu geri-bıraktırılmış ülkelerde olsun) evrim ve devrim aşamaları, (Çarlık Rusya' sında olduğu gibi zayıf da olsa) içsel dinamikle kapitalizmin geliştiği ülkelerdeki gibi kesin çizgilerle ayrılamaz.

Bu tip ülkelerde devrim aşaması kısa bir aşama değil, oldukça uzun bir aşamadır. Evrim aşamasının nerede bittiğini, devrim aşamasının ise nerede başladığını tespit etmek **fiilen** imkansızdır. **Her iki aşama iç içe girmiştir.**

Bu ülkelerdeki emperyalist hegemonya bağımsız bir milli burjuvazinin gelişmesine engel olduğundan ülke kapitalist bir ülke olsa bile, var olan kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişemediğinden çarpıktır, emperyalizme göre biçimlenmiştir. Emperyalist hegemonya toplumun kendi iç dinamiği ile gelişmesine engel olduğu için ülke alt yapı ilişkilerinden üst yapısına kadar, **milli bir kriz** içindedir.

Bu milli kriz, tam anlamı ile olgun değildir. Ancak şu veya bu ölçüde vardır. Var olan bu krizin derinleştirilip olgunlaştırılması, tamamen o ülke devrimcilerine bağlıdır.

Özetle söylersek, **emperyalist hegemonya altındaki bütün geri-bıraktırılmış ülkelerde milli kriz, tam anlamı ile olgunlaşmış olmasa bile mevcuttur.** Bu ise devrim durumunun sürekli olarak var olması, evrim ve devrim aşamalarının iç içe girmesi, bir başka deyişle silahlı eylemin objektif şartlarının mevcudiyeti demektir.

Emperyalist hegemonya altında bir ülke olan Türkiye'de silahlı kurtuluş savaşını sürdüren partimiz evrim ve devrim aşamaları değerlendirmesini bu gerçeğin ışığı altında şu şekilde ortaya koymuştur:

> **"Ülkemizdeki pasifistler evrim aşamasında olduğumuzu, bu yüzden de içinde bulunduğumuz evrede silahlı savaşın objektif şartlarının mevcut olmadığını**

iddia etmektedirler. Bu iddiaları temelden sakat ve yanlıştır. Bu şekildeki tahlillerin tek amacı teslimiyetçiliğe ideolojik kılıf giydirmektir. Emperyalizmin işgali altındaki ülkelerde evrim ve devrim aşamaları bu şekilde bıçak gibi birbirinden ayrılamazlar. Bu aşamalar birbirinin içine girmiştir. Ayrıca emperyalizmin işgali karşı tarafın bizzat zora, şiddete, silaha başvurması demektir. Bu ise, silahlı savaşın objektif şartlarının mevcudiyeti demektir.

Şu anda iktidar mücadelesi yapan partimiz iktidarı alabilecek güçte ve aşamada değildir. Ancak düzenli ordular aşamasında, bütün yurt çapında yönetimi ele geçirmekten söz etmek mümkündür. Ve biz, bugün bu aşamayı yaşadığımızı asla iddia etmiyoruz. Biz sadece halkımızın ihtilâlci savaşının bu aşamaya gelebilmesi için, gerilla savaşının şart olduğunu iddia ediyor ve bu amaçla da dövüşüyoruz." (Bkz. THKP Devrim Stratejisi, I No'lu Parti Bildirisi)

Bu devrimci değerlendirmeye karşı çıkış, sadece ülkemizin pasifistlerine özgü değildir. Emperyalist hegemonya altında olan bütün geri-bıraktırılmış ülkelerin solundaki pasifistlerin şiddetle karşı çıktıkları bir değerlendirmedir bu.

Meselenin özü de budur. Gerilla savaşına karşı olan (lafta evet deyip de, pratikte karşı olanlar da dahil) bütün geri-bıraktırılmış ülkelerin pasifistleri Lenin'in klâsik tanımına dört elle sarılırlar. Meselenin, zaman ve mekan mefhumlarının ışığında bu devrimci konuş tarzı, onlara göre maceracılıktır, anarşizmdir, fokoculuktur, vs.

Gerekçe, ülkede Lenin'in klâsik tanımına uygun bir milli kriz mevcut değildir.

Bu konuda bir örnek verelim. Cezayir'de küçük-burjuva devrimcileri, Fransız emperyalizmine karşı, silaha sarılıp halk savaşını sürdürürlerken, Cezayir Komünist Partisi ise, Lenin'in klâsik tanımına dört elle sarılıp, ülkede silahlı kurtuluş savaşının objektif şartlarının olmadığını, evrim aşamasını yaşadıklarını söyleyerek, evrim döneminin mücadele biçimlerini temel alıyordu. Bilindiği gibi Cezayir

Halk Savaşı, Cezayir Komünist Partisi'nin değil, küçük-burjuva radikallerinin önderliğinde zafere erişti. Savaştan sonra, Cezayir Komünist Partisi'nin sekreteri Beşir Hacı Ali'nin yaptığı özeleştiri ilginçti. Diyor ki, bu konuda Beşir Hacı Ali:

> *"Durumu doğru değerlendirememememizin hemen akla gelen sebeplerinden biri de... Devrimci bir durumun gelişmesi konusunda yaptığımız değerlendirmelerin yüzeyde kalışıdır. Komünist Partisinin inandığı, Kasım 1954'te şartların bir ulusal kurtuluş savaşı vermemiz için elverişli bir olgunluğa erişmemiş olmasıydı. Çünkü Lenin'in koyduğu şartların kapitalist ülkelerle ilgili olduğunu ve askeri eylemlerle genel ayaklanmanın farkını unutuyorduk."* (Bkz, **Pomeroy, Gerilla Savaşı ve Marksizm**, s. 320).

İşte, iş işten geçtikten sonra pasifizmin trajik günah çıkarması!

İKİNCİ BÖLÜM

EMPERYALİZMİN III. BUNALIM DÖNEMİ VE LENİNİST ÇİZGİ

I.
EMPERYALİZMİN III. BUNALIM DÖNEMİ

Amerikan emperyalizmi, II. yeniden paylaşım savaşından en az yıpranmış ve en çok kârlar sağlamış emperyalist ülke olarak çıktı. Geçmiş dönemlerle kıyaslanmayacak seviyede yaptığı sermaye ihraç ve transferleri ile öteki emperyalist-kapitalist ülke ekonomilerini hegemonyası altına aldı. Halk savaşlarına ve de sosyalist bloğa karşı, emperyalist bloğun jandarmalığını üstlendi. Dünya kapitalist

bloğunun, bu dönemde, Amerikan İmparatorluğuna dönüştüğünü söylemek herhalde yanlış olmayacaktır. (Kapitalist dünya üretiminin 2/5'ini USA yapmaktadır.)
Emperyalizmin III. bunalım dönemi denilen bu dönemde, emperyalist ilişki ve çelişkiler **biçim olarak** iki temel cephede değişikliğe uğramıştır.

> **1) Emperyalistler arası rekabetin (uzlaşmaz çelişkilerin) emperyalistler arası yeniden paylaşım savaşına yol açması imkanı ortadan kalkmıştır.**
> **2) Emperyalist işgalin biçimi değişmiştir.** (Bugün dünyada tam sömürge tipi ülke hemen hemen kalmamış gibidir. Açık işgal yerini gizli işgale bırakmıştır.)

II. yeniden paylaşım savaşından sonra dünya, burjuva araştırmacılarının "II. sanayi devrimi", Marksist araştırmacıların ise, **"bilim ve teknik devrim"** çağı dedikleri bir çağa girmiştir.

> *"İnsanlığın atom enerjisini kullanmasına, evrenin fethine, kimyanın gelişmesine, üretimin otomatikleştirilmesi ve bilimle tekniğin diğer muazzam başarılarına bağlı olan bir bilimsel ve teknik devrim çağına girdiğinden bugün kimsenin şüphesi yoktur."*

Dünya sosyalist bloğunun dev gelişmesinin yanında, emperyalizm özellikle Yankee emperyalizmi, bilimsel teknik ve keşifleri kullanarak, üretimi belli ölçülerde artırarak, nükleer vurucu kuvvetleri ile -dünya sosyalist bloğu da bu güçlere sahiptir- dünyayı yok edecek bir seviyeye gelmiştir. [2]
(Bu "bilimsel ve teknik devrim" burjuva iktisatçılarının düz mantığına göre, kapitalizmin bunalımına ilaç olmuştur. Oysa durum tam tersinedir. "Bilimsel ve teknik devrim" kapitalist rejimin özündeki mevcut çelişkileri görülmedik seviyeye çıkartarak, kapitalist ilişkiler çerçevesini çatırdatmaktadır. Üretimin artan yoğunlaşması, sermayenin temerküzü, özel tekellerle devlet tekellerinin iç içe girmesi, anormal bir talep yetersizliği korkunç bir kaos yaratmıştır.)

Bir yandan sermayenin korkunç bir seviyede yoğunlaşması ve temerküz etmesi, öteki taraftan dünyanın 1/3'ünün kapitalist sömürünün dışına çıkması, kapitalizm için metropolün dışında pazarların korkunç derecede daralması sonucunu doğurmuştur.
İşte kapitalizmin bunalımını had safhaya çıkaran, onun kudurmuş ve azgın bir güç haline gelmesinin nedeni budur. Bu emperyalistlerarası çelişkileri korkunç seviyede keskinleştirip, derinleştirmiştir.

> *"Kapitalist ekonominin gelişme ritmi, kapitalist pazarın durumu ile belirlenmiştir."*

Nükleer vurucu güçlerin dünya çapında erişmiş olduğu seviye ve de esas tayin edici olarak da, dev dünya sosyalist bloğunun varlığı, emperyalistler arası had safhaya ulaşmış olan uzlaşmaz çelişkilerin ekonomik plandan, askeri plana sıçramasına engel olmaktadır. Bir yandan çelişkiler keskinleşip derinleşirken, öte yandan da entegrasyona gidilmektedir.
Emperyalistlerarası uzlaşmaz çelişkilerin had safhaya çıkması, ancak bu çelişkileri yeniden paylaşım savaşı ile geçici olarak çözümleyememeleri ve zorunlu olarak entegrasyona gitmeleri kapitalizmin krizinin en öldürücü aşamayı yaşaması demektir.
Bugün Yankee emperyalizmi tam bir kriz içindedir. Oysa II. yeniden paylaşım savaşını takip eden yıllarda, Avrupa'lı ve Japon dostlarını, tam bir ekonomik kontrol altına almış olan Yankee emperyalizmi, uzun bir süre ekonomisinin "istikrar"ını devam ettirebilmiş ve uzun süre kendi ekonomik ve politik taleplerini onlara dikte ettirmiştir. Kapitalist dünyada dolar değişmez birim olarak kalmıştır.
Ancak kapitalizmin dengesiz gelişme kanunu bu süre içinde işlemiş ve Avrupa ve de Japon emperyalizmi Amerikan hegemonyasını tehdit eder duruma gelmiştir. Amerikan ekonomisi -işleyen kapitalizmin kanunlarıyla- son on yıldır tam bir kriz içine girmiş ve son yıllarda bu krizi had safhaya gelmiştir. Amerikan ekonomisindeki kriz o derece artmıştır ki, Yankeeler efsanevi dolarının dokunulmazlığını istemeye istemeye -iki yıl geciktirerek- bozmuşlardır. Amerika dolarını 1969'da devalüe etmesi gerekirken, iki yıl dostlarını zorlamış fakat bazı tavizlerin dışında olumlu sonuç alamamış ve 1971'de devalüe

etmiştir.

Eğer, III. bunalım döneminin belirttiğimiz özelliği olmasaydı, Yankeeler dostlarının tavizleri ile yetinmeyip, pazar sorununu halletmek için, işi silahla çözümlemek yolunu tercih ederlerdi. (Böylece bir taşla iki kuş vurmuş olurlardı. çünkü aynı zamanda savaş, kapitalizmin talep yetersizliği hastalığının bir ilacıdır.) Ancak dünya sosyalist bloğunun varlığı ve de tekniğin ulaşmış olduğu dev gelişme seviyesi bu tip politikanın aynı zamanda kendi sonu demek olduğunu da hatırlatmaktadır. (Metropollerde ve sömürgelerdeki emekçi sınıflar arasında sosyalizmin bu dönemde kazandığı olağanüstü prestijin de dikkate alınması gerekir. Bu faktör de son derece önemlidir.)

Bu dönemde emperyalizmin iç ve dış pazarlarının son derece daralması, buna karşılık sorunun yeniden paylaşım savaşı ile çözümlenememesi karşısında, genel olarak emperyalizm, özel olarak da Yankee emperyalizmi içte ve dışta iki metoda başvurmuştur. İçte **ekonomisini askerileştirmiş**, dışta ise, eski sömürgecilik metoduna ilaveten yeni-sömürgeciliğe başlamıştır.

Bilindiği gibi iç pazar emekçilerin ferdi tüketimini artırmakla mümkündür. Ancak çalışan nüfusun gerçek gelirlerinde esaslı yükselmelerle iç pazar genişleyebilir. Fakat bu kapitalizmin tabiatına aykırıdır. Artan kârlar peşinde koşmak tekellerin öz tabiatıdır. Sermayenin yoğunlaşıp, temerküzü, kapitalist toplumda işçi ve emekçi sınıfların gerçek gelirlerinin azalması sonucunu doğurmaktadır. 1952'den itibaren, Amerikan proletaryasının gerçek geliri, sürekli olarak düşmüştür.

İç pazarın daralması karşısında, talep yetersizliğine Yankeelerin bulduğu formül, ekonominin daha fazla askerileştirilmesi formülüdür. [3](Bu formülün de kapitalizmi kurtaramayacağını hayat bugün ortaya koymuştur).

Sermayenin olağanüstü yoğunlaşması ve temerküzü, tekelci kapitalizmi, gerçek anlamı ile tekelci devlet kapitalizmine dönüştürmüştür. [4] Bu da tekellerin gücüyle, devletin gücünün iç içe girmesi, tek bir mekanizma haline dönüşmesi demektir. (Tekelci devlet kapitalizmi aşamasını bilindiği gibi Lenin, sosyalizme geçişin maddi şartlarının en olgunlaştığı aşama olarak nitelemektedir. Yani

kapitalizmin uzlaşmaz çelişkileri en had safhadadır.)
Ekonomisini olağanüstü derecede militarize etmiş olan Yankee emperyalizmi, bu durumun doğal sonucu olarak, dünya çapında saldırganlığını, kudurganlığını korkunç bir seviyede artırmış, Pentagon bir yandan CIA'nın komploları ile sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde temsili demokrasileri bile rafa kaldırtarak, militarist rejimlerin kurulmasını sağlarken, öte yandan, milli kurtuluş savaşlarının yürütüldüğü ülkeleri cehenneme çevirmek için bütün güçlerini seferber etmiştir.
Emperyalizmin stratejik planda çökerken, taktik planda gücünü ve saldırısını artırması esprisi budur.
"Bilimsel ve teknik devrim" çağında, uluslararası kapitalizm pazar darlığından dolayı, korkunç seviyeye gelmiş olan krizini geçici olarak gidermek amacıyla, dışta, eski sömürme metodlarında değişiklikler yapmıştır dedik. (Bu, eski metodlarını terkettiği anlamında yorumlanmamalıdır. Bugün, her iki biçim birlikte işlemektedir. Ancak ağırlık yeni biçimlerindedir.)
Bizim pratiğimizi birinci dereceden ilgilendiren bu konu üzerinde etraflıca duralım.
I. ve II. genel bunalım dönemlerinde uluslararası kapitalizmin pazarları, III. bunalım döneminde olduğu gibi iyice daralmış değildi. Daha önce belirttiğimiz gibi, teknoloji ve de sermayenin yoğunlaşıp, temerküzü bu seviyede değildi. Bu yüzden uluslararası kapitalizm, sömürge ülkelere emtia ihracı ve nakit sermaye ihraç ve transferi ile pazar sorununu halledebiliyordu. Onun için dünya bu kadar küçülmüş (pazarlar daralmış) ve de talep eksikliği bugünkü korkunç seviyeye gelmiş değildi. Bu bakımdan emperyalizmin sömürge ülkelerde pazar genişletmesi diye bir sorunu yoktu. Mevcut yapı korunarak -tabi belli ölçülerde feodalizm çözültülüp, komprador-burjuvazi yaratılmıştı- feodalizmle ittifaka giren emperyalizm sömürüsünü rahatlıkla sürdürebiliyordu.
Feodalizme karşı, feodal sopa ile sömürülen halkın, özellikle hemen hemen serf statüsünde olan köylülerin -çelişkiler çok keskin- spontane patlamalarını ve isyanlarını örgütleyen proleter devrimcilerin mücadelesini, komprador-burjuvazi-feodal mütegallibe yönetimi -zayıf merkezi otorite- engelleyemez duruma geldiği zaman

-ki çoğu zaman pratikte böyle oldu- emperyalist işgal açık şeklini alıyordu. Zaten bu ülkelerde, emperyalist devletler, ticari işlerini güven altında tutmak, öteki emperyalist ülkelerin kendi pazarlarına el atmalarını engellemek için, stratejik yerlerde, özellikle limanlarda ve ana haberleşme merkezlerinde askerlerini bulundurarak fiili kontrolü elinde tutmaktaydı. (Zaten ülkenin stratejik merkezlerinde emperyalizmin fiili durumu mevcuttu.)

III. bunalım döneminde ise, **emperyalistlerarası ilişkilerde değişiklikler olmuştur.**

İkinci olarak, metropollerde sermayenin had safhaya varan yoğunlaşması ve temerküzünün oluşturduğu, **"talep yetersizliği"** ve de özellikle II. yeniden paylaşım savaşından sonralarını kaplayan **anti-emperyalist ve millici akımlar**, zorunlu olarak emperyalizmin sömürü metodunda değişiklikler yapmıştır. Bu değişiklikler emperyalizmin çirkin yüzünün saklanması ve de sömürge ülkelerde pazar genişletilmesini amaçlayan yeni-sömürgecilik metodlarıdır.

Yeni-sömürgeci metodların temelinde, emperyalist tekellerin aç gözlü sömürü politikasına cevap verecek şekilde, sömürge ülkelerde meta pazarının genişletilmesi, "yukardan aşağıya kapitalizmin" bu ülkelerde hakim üretim biçimi olması, merkezi güçlü otoritenin egemen olması sonucunu doğurmuştur.

"Yukardan aşağıya demokratik devrim" belli ölçülerde gerçekleştirilmiş; üst yapıda feodal ilişkiler genellikle muhafaza edilirken (emeğin feodal sömürüsü sürdürülüp, feodal ideolojiler muhafaza edilirken) alt yapıda kapitalizm egemen unsur haline gelmiştir (**pazar için üretim**).

Bu da, bu ülkelerde, hafif ve orta sanayinin kurulması ve de yerli tekelci burjuvazinin (emperyalizmin en gözde müttefiki olarak) oluşması ve gelişmesi demektir. Ancak gelişen yerli-tekelci burjuvazi, iç dinamikle değil, emperyalizmle baştan bütünleşmiş olarak gelişmiştir. Böylece I. ve II. genel bunalım dönemlerinde bu ülkeler için dışsal bir olgu olan emperyalizm bu dönemde aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmiştir. [5] (**Gizli işgal esprisi**)

Emperyalizmin, yukarda bahsettiğimiz sonucu doğuran yeni-sömürgecilik metodunu çok kısa özetleyelim.

Yankee emperyalizmi, **özellikle** 1946'dan sonra, yeni-sömürgecilik metodunu geliştirdi. Ve bu yeni-sömürgecilik politikasını, Truman, Marshall doktrinleri ve askeri paktlarla, ikili anlaşmalarla tezgahladı.
Bu politikanın esası, daha az masrafla, daha geniş pazar imkanı sağlayan, daha sistemli ve ulusal savaşlara yol açmayacak, daha üst seviyeye çıkmış emperyalizmin problemlerini daha fazla tatmin etmeye dayanmaktadır. **En temel metodu, sermaye ihraç ve transferinin terkibindeki değişikliktir.** Sermayenin 5-6 elemanı arasında yeni bir oran yaratılmıştır. Şöyle ki, savaş öncesi nakit sermaye ihracı, sermayenin isim, patent hakkı, yedek parça, teknik bilgi, teknik eleman, vs. gibi diğer elemanlarına kıyasla çok daha fazla yer tutarken, savaş sonrası dönemde özellikle 1960'dan sonra bu işleyiş tersine dönmüş, nakit sermaye ihracının dışındaki sermayenin yukarda özetlediğimiz elemanları ağırlık kazanmıştır.
Bugün geri-bıraktırılmış ülkelerde, yabancı nakit sermaye oranının yerli nakit sermayeye oranla çok az olduğu fakat mutlak dışa bağımlı birçok sanayi kuruluşu mevcuttur. (Örneğin oto sanayi) Birkaç yüzde yüz dışa bağımlı temel sanayi tesisi kurulmakta ve bunlara bağımlı olmaya mahkum hafif ve orta sanayi belli ölçülerde geliştirilmektedir. [6] (Bu sanayi kuruluşlarının temelinde ise, yabancı sermayenin nakit sermaye dışında kalan elemanları yatmaktadır.)
Kısaca özetlediğimiz bu yeni-sömürgecilik metodu, bir yandan emperyalizmin ülkeye iyice yerleşmesi (yani emperyalizmin sadece dışsal bir olgu değil aynı zamanda içsel bir olgu haline gelmesi) sonucunu doğururken, öte yandan geri-bıraktırılmış ülkelerde, geçmiş dönemlere kıyasla, izafi olarak -feodalizmin etkin olduğu, eski sömürgecilik dönemine kıyasla- belli ölçülerde pazarın genişlemesine paralel olarak toplumsal üretim ve nispi refahı artırmıştır.
Bunun sonucu olarak, geri-bıraktırılmış ülke içindeki çelişkiler görünüşte yumuşamış (feodal döneme kıyasla) halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur. Emperyalist işgal gizlendiği için -emperyalizm aynı zamanda içsel bir olgu haline geldiği için- halk kitlelerinin milliyetçi tepkileri, gavura alerjisi nötralize olmuştur. Merkezi devlet aygıtı, geçmiş döneme kıyasla çok güçlenmiş ve ittifak projeleri, ikili anlaşmalar, askeri pakt ilişkileri ile oligarşik devlet cihazı, devrimci iç savaş dikkate alınarak

militarize edilmiştir. (Emperyalist yardımların 3/4'ü askeri yardımlardan oluşmaktadır).
Ülke içinde pazarın genişlemesine paralel olarak şehirleşme, haberleşme ve ulaşım çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır. Eski dönemlerdeki halkın üzerindeki zayıf feodal denetim -emperyalizmin fiili durumu bütün ülke çapında değil ticari merkezlerde ve ana haberleşme yerlerindeydi- yerini, çok daha güçlü oligarşik devlet otoritesine bırakmıştır. Oligarşik devletin ordusu, polisi ve de her çeşit pasifikasyon ve propaganda araçları ülkenin her köşesinde egemenliğini kurmuştur.
Bütün bunlara, I. ve II. genel bunalım dönemlerindekilerle kıyaslanmayacak şekilde, bu ülkelerde emperyalizmin ve oligarşinin propaganda araçlarını korkunç seviyeye getirmesini, pasifikasyon yöntemlerini geliştirmesini ve geçmiş dönemlerde milli kurtuluş savaşlarından edindiği tecrübeleri ilave etmek gerekir.
Artık geri-bıraktırılmış ülkelerdeki oligarşik devlet aygıtı, mevcut üretim ilişkilerini -buna ülkedeki kapitalizm iç dinamikle gelişmediği için, emperyalist üretim ilişkileri demek yanlış olmayacaktır- uzun bir süre koruyabilecek seviyeye gelmiş, bu ülkelerdeki halk kitlelerinin özellikle geniş emekçi yığınlarının tepkileri pasifize edilerek, bu tepkiler ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur. (Bu durum, pasifizmin, revizyonizmin bu ülkelerdeki maddi dayanağını teşkil etmektedir.)

II.
OLİGARŞİK DİKTA

Sanayi devriminden geçmiş olan emperyalist-kapitalist ülkelerdeki yönetim de, geri-bıraktırılmış ülkelerdeki yönetim de oligarşik yönetimdir. Ancak emperyalist-kapitalist ülkelerdeki kapitalizm gerici bir tarzda değil (yukardan aşağıya değil), devrimci anlamı ile, iç dinamiği ile gelişmiş ve yerleşmiştir. Dolayısıyla, sadece alt yapıda değil, üst yapıda da burjuva demokratik ilişkiler egemen olmuş,

feodal ilişkiler bertaraf edilmiştir. Fakat tekelci dönemde, kapitalizm **serbest rekabet, milliyetçilik ve demokratik yönetim** ilkelerini bir yana iterek, yerlerine **tekel, kozmopolitizm ve oligarşik diktayı** ikame etmiştir.

Ancak geçmiş dönemlerde proletarya ve emekçi kitleler, uzun süren kanlı mücadeleler ile demokratik hak ve özgürlüklerine sahip olmuşlardır. Emekçi sınıflar gerek nitelik olarak, gerekse de nicelik olarak güçlüdürler. Onun için bu ülkelerdeki oligarşi, klâsik burjuva demokrasisini ve özgürlüklerini belli ölçülerde sınırlayabilmekte fakat asla özüne dokunamamaktadır. Bu ülkelerdeki oligarşinin niteliği finans oligarşisidir.

Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik dikta ise, sadece finans kapitalin damgasını taşımamaktadır. Çünkü ülkedeki kapitalizm, kendi iç dinamiği ile değil, yukardan aşağıya geliştirilmiştir. Dolayısıyla yerli tekelci burjuvazi, daha baştan, çekirdek halindeyken emperyalizmle bütünleşerek gelişmiştir. (Emperyalizm içsel bir olgu durumuna geldiği için bu oligarşi içindedir). Ancak bu gelişen tekelci-burjuvazi tek başına emperyalizmle ittifakını sürdürerek emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza edecek güçte değildir. Dolayısıyla, yabancı ve yerli tekellere zorunlu olarak bağlı olan toprak burjuvazisi ve feodal kalıntılarla yönetimi paylaşmaktadır.

Oligarşik yönetim içinde, işbirlikçi-tekelci burjuvazi, emperyalizmin temel dayanağı olmasına rağmen, emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza eden tek yerli sınıf değildir.

Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik yönetim, rahatlıkla işçi ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerinin olmadığı tam bir dikta yönetimi ile ülkeyi yönetebilmektedirler. Buna **sömürge tipi faşizm** de diyebiliriz. Bu yönetim, ya klâsik burjuva demokrasisi ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan "temsili demokrasi" ile icra edilir (**gizli faşizm**) ya da sandıksal demokrasiye itibar edilmeden açıkça icra edilir. Ancak açık icrası sürekli değildir. Genellikle, ipin ucunu kaçırdığı zaman başvurduğu bir yöntemdir.

III.
DEVRİMCİ ÇİZGİ VE REVİZYONİZM

Kısaca, III. genel bunalım döneminin karakteristiğini, emperyalizmin öteki genel bunalım dönemlerinden farklılığını belirttik.
Bu dönemde, solda revizyonizm ve oportünizm iki şekilde ortaya çıkmıştır.
Birincisi, bu dönemin karakteristik niteliklerine bakarak, Leninizmin, emperyalizm bir sistem olarak çökene kadar devam edecek olan evrensel tezlerinin geçerliliğini yitirdiğini iddia ederek, barışçıl, pasifist devrim teorileri ortaya atmaktadırlar.
Oysa emperyalizmin özü değişmemiştir. Değişen **emperyalistler arası ilişki ve istismar biçimidir**. Bu bakımdan, emperyalist dönemin Marksizmi olan Leninizmin evrensel tezleri, emperyalizm bir sistem olarak çökene kadar geçerlidir.
İkinci tip sosyal reformist çizgi, emperyalizmin değişen ilişki ve istismar biçimini dikkate almayarak, teoriyi bir eylem kılavuzu olarak değil de, tam bir dogma olarak almaktadır. Onlara göre, silahlı propaganda biçimi temel mücadele olamaz. Leninizmde böyle bir propaganda biçimi yoktur. Silahlı propaganda örgütleyici değildir. Bu şekilde ele alış, her şeye silahın ucundan bakmaktır vs...
Bu konu üzerinde biraz duralım.
Bilindiği gibi, Marx ve Engels, 19. yüzyılın ikinci yarısında, proletarya-burjuvazi mücadelesinin bir ileri aşamaya geçebilmesi ve de dünyada ilk proleter devriminin olabilmesinin, kapitalistler arası bir evren savaşıyla mümkün olabileceğini söylemişlerdi. (**Bkz. Kesintisiz Devrim-I**).
Emperyalist dönemde, bu dahiyane gözlemi, Lenin ve Bolşevikler dikkate alarak, dünyanın ilk proleter devrimini yapmışlardır.
Lenin daha 1900'lerde (**Emperyalizm** kitabını yazmadan çok önce) kapitalizmin sıçramalı ve dengesiz gelişme kanununun zorunlu olarak bir emperyalistler arası savaşı doğuracağını ve bunun da, kapitalizmin en zayıf halkası olan Rusya'da devrime yol açacağını söylemişti. Lenin'in öngördüğü devrim biçiminin temelinde, emperyalistler arası zıtlıkların kesin olarak askeri plana yansıyacağı görüşü yatar. (Bkz. **Kesintisiz Devrim-I ve Leninizmin İlkeleri**).
Bilindiği gibi, I. emperyalistler arası evren savaşında, bu alt-üst oluş

aşamasında, dünya proletarya hareketi büyük bir sıçrama yapmış ve dünyanın 1/6'sı sosyalist olmuştur. II. emperyalist evren savaşının oluşturduğu alt-üst oluş aşamasında ise, dünyanın 1/3'ü sosyalist olmuş ve sosyalizm dünya çapında büyük bir prestije sahip olmuştur.
II. Evren savaşından sonra, kapitalizm yeni bir bunalım dönemine girmiştir. Bu dönemde, emperyalistler arası zıtlığın savaşa yol açması imkansızdır. (Daha önce belirttiğimiz nedenlerden dolayı).
Küba devrimi, çalışma tarzıyla, takip ettiği rota itibariyle bu tarihsel dönemin özelliklerinin bir sonucudur. Bir başka deyişle, Marksizm-Leninizmin, bu tarihsel dönemin pratiğine uygulanmasının bir sonucudur. (Küba proleter devrimi hariç bütün devrimler, iki evren savaşının alt-üst oluşları içinde olmuştur). **Silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olması ve de halkın devrimci öncülerinin savaşı, Marksizm-Leninizmin evrensel tezlerinin bu somut tarihsel durumun pratiğine uygulanması sonucu ortaya çıkmış olan, bütün emperyalist hegemonya altında olan ülkelerin proleter devrimcilerinin bolşevik çizgisidir.**
İşte, silahlı propagandayı temel alan ve öncü savaşı ile emekçi kitleleri devrim saflarına çekerek, devrimci mücadelenin bir halk savaşı ile zafere ulaşacağını tespit eden partimiz bu tespiti, Marksizm-Leninizmin kılavuzluğu altında içinde yaşanılan tarihsel durumun ilişki ve çelişkilerinin ve bu çelişkilerin ülkemize yansımasının ışığında yapmıştır.
Gerek ülkemizdeki, gerekse de, dünyadaki pasifistler, silahlı propagandayı temel çarpışma biçimi alarak öncü savaşını sürdüren devrimci örgütlerin mücadelesine, "bu bir avuç adamın, hakim sınıflarla düellosudur. Bu anarşizmin, narodnizmin çizgisidir, Lenin'de böyle bir çarpışma biçimi yoktur. Sorunu bu şekilde ele alış, her şeye silahın ucundan bakmaktır... vs..." demektedirler. Aslında teslimiyetçiliğe ideolojik kılıftan başka bir şey olmayan bu iddiaların ciddiye alınacak bir tarafı yoktur. Şu kadarını söyleyelim ki, bu dönemde bir devrim olmuştur. Ve bu devrimi yapanlar, işe silahlı propagandayı temel çarpışma biçimi olarak alıp, öncü savaşı ile başlamışlardır. Bu tarihsel durumun bu Leninist çalışma biçimini temel alan devrimci hareketler, bugün dünyanın kırlık bölgelerinde halkların kurtuluş destanını yazmaktadırlar. Pasifistler ise, gerek

dünyada, gerekse de ülkemizde emperyalizmin ve oligarşinin soldaki uzantısı bir avuç grup olarak, emperyalizme karşı kanla ateşle kurtuluş destanları yazanlara karşı, söz düellosu yapmaktadırlar.
Bu tip çarpışma biçiminin Lenin'de olmadığını söyleyen bu pasifistlere en iyi cevabı Lenin vermektedir.
Sözü Lenin'e bırakalım:

> *"Marksizm çarpışma biçimleri sorunlarının salt tarihsel bir incelenmesini gerektirir. Bu sorunu,* ***somut tarihsel durumdan*** *ayrı olarak ele almak, diyalektik maddeciliğin esaslarının yeterince kavranmadığını gösterir. İktisadi evrimin değişik aşamalarında, siyasal-ulusal-kültürel canlı koşullardaki değişmelere bağlı olarak* ***değişik mücadele biçimleri ortaya çıkar, bunlar başlıca çarpışma biçimleri olurlar; bunlarla ilgili olarak ikinci derecede, tamamlayıcı mücadele biçimleri de değişir."*** **(Lenin)**

Evet, yaşanılan somut tarihsel durumda (emperyalizmin III. bunalım döneminde) ve de iktisadi evrimin (emperyalizmin) değişik aşamalarında siyasal, ulusal-kültürel canlı koşullardaki değişmeleri dikkate almadan Marx, Engels, Lenin, Stalin, Mao'nun yapıtlarından, pratikten kopuk, mekanik olarak çalışma tarzları tespit edenler, iyi birer marksolog olabilirler, ama asla proleter devrimcisi olamazlar.
Oportünizmin her türü ile devrimci çizgi arasındaki temel farklılık, temel mücadele biçiminin seçilişinde ortaya çıkar. Bilindiği gibi hakim sınıflara karşı yürütülen proleter devrimci mücadele çok yönlüdür. Bu çok yönlülük literatürde iki ana başlık altında toplanır:
a) Barışçıl mücadele metodları (uzlaşıcı demek değildir)
b) Silahlı aksiyon metodları.
Emperyalizmin işgali altında olan ülkelerde emperyalizm ve oligarşiye karşı mücadele nasıl yürütülecektir? Oligarşi ile halkın memnuniyetsizliği ve tepkileri arasındaki suni denge hangi mücadele biçimi temel alınarak bozulacaktır? Halkı devrim saflarına çekmek için hangi mücadele metodunu temel olarak seçeceğiz? Geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının temel aracı hangi mücadele biçimi olacaktır?

İşte, devrimci çizgi ile oportünist çizgiyi, devrimci teoriyi, "ortodoks" ideolojik-politik sözebeliğinden ayırt eden temel ölçü buradadır.
Devrimci mücadeleyi, yaşadığımız dönemde, evrim ve devrim aşamaları diye kesin çizgilerle ayıran, uluslararası revizyonizmin, pasifizmin bu soruya cevabı şudur: (Aralarındaki ayrılıklar ne olursa olsun, şehirleri temel alandan, kırları temel alana kadar.)

> *"Kitlelerin içine girerek, kitlelerin acil gereksinmeleri etrafında, kitleleri örgütleyip, eyleme sokma ve kitlelere siyasi bilinç götürüp örgütleme, yani emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik hak ve istemleri etrafında kitleleri örgütleyip, siyasi hedefe yönlendirme."*

Demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılamadığı -rafa kaldırıldığı- daha doğru bir deyişle oligarşi tarafından kullanılmasına "izin" verilmediği, ordusu, polisi ve diğer güçleri ile emekçi kitlelere tam bir tenkil politikasının izlendiği bütün geri-bıraktırılmış ülkelerde, bu tip klâsik "kitle çalışması" ile ekonomik ve demokratik mücadeleyi, politik mücadeleye dönüştürmek isteyen örgütler, düşmanın askeri üstünlüğü ve baskısı karşısında, güçsüzlüğe düşecekler, giderek de iyice sağa kayacaklardır.
Bu yol *"oligarşik diktatörlük ile halktan gelen baskı arasında kurulmuş olan suni dengeyi bozacak yerde onu devam ettirecektir."* (Che)
Evet, devam ettirecektir. Elbette bu yoldan gidildiğinde de görünüşte bazı ilerlemeler olacaktır. Ancak bu yolun savunucuları, giderek başlangıçta savaşçı niteliklere sahip olsalar bile, bu niteliklerini kaybedecek, yozlaşacak ve giderek bürokratlaşacaklardır. Yitirilen devrimci öz ve de pasifize edilmiş beş-on emekçi; işte bu görüşün yolu basitleştirilince budur. [7]
Bu mücadele biçimini temel alan örgütler giderek, devrimci milliyetçilerin koltuğu altına girecek ve onların yönetiminin ülkede demokratik hak ve özgürlükleri sağlayacağını ve bu ortamda da, ekonomik ve demokratik mücadelelerin etrafında kitleleri örgütleyip bilinçlendireceklerini düşüneceklerdir.
Mesela, ülkemizdeki (x) grubu, siyasi gerçekleri açıklayan bir yayın organı etrafında toplanıp fabrika, vs. yerlerde üslenmeye çalışarak,

ekonomik ve demokratik kitle hareketlerinin içine girerek, buradan hareketle kitleleri devrim saflarına çekmeye çalışırlarken, yani bu tip mücadele biçimini temel alırlarken, öte yandan örgütlenmelerine para sağlamak amacı ile bir-iki soygun yapmışlar ve bir-iki sabotaj ve suikast teşebbüsünde bulunmuşlardır. (Ancak yapılan bu silahlı eylemler, silahlı propaganda değildir.)
Ve bu çalışma tarzı içinde olan (x) grubu bütün ümitlerini devrimci-milliyetçi bir cuntaya bağlamıştı. Çünkü bu cunta, 27 Mayıs Anayasasını fiilen işler hale getirecek, 141-142'yi kaldıracak ve temel olarak aldıkları mücadele biçimine uygun bir ortam yaratacaktı.

Devrimci görüş:

Oligarşi ile halkın düzene karşı memnuniyetsizlik ve genellikle bilinçsiz tepkileri arasında kurulmuş olan suni dengeyi bozmanın, kitleleri devrim saflarına çekmenin temel mücadele metodu silahlı propagandadır.
Emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik mücadelelerinin, oligarşik diktatörlük -isterse temsili görünüm içinde olsun- tarafından terörle bastırıldığı merkezi otoritenin ordusu, polisi, vs. ile "dev"gibi güçlü olarak halk kitlelerine gözüktüğü, gizli işgalin var olduğu bu ülkelerde, kitlelerle temas kurmanın, onları geniş bir siyasi gerçekleri açıklama kampanyası ile devrim saflarına kazanmanın temel mücadele metodu silahlı propagandadır.
Silahlı propaganda, askeri değil politik mücadeledir. Ferdi değil, kitlevi mücadele biçimidir. Yani silahlı propaganda, pasifistlerin iddia ettiği gibi kesin olarak terörizm değildir. Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak farklıdır.
Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur, gözle görülür maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir. Silahlı propaganda, halkın düzene karşı olan memnuniyetsizliğini ajite eder, onları emperyalist beyin yıkamanın giderek etkisinden kurtarır. Önce kitleleri sarsar, giderek de, bilinçlendirir. Merkezi otoritenin görüldüğü gibi güçlü olmadığını, onun kuvvetinin herşeyden önce **yaygara,**

gözdağı ve demagojiye dayandığını gösterir.

Silahlı propaganda, herşeyden önce, günlük maişet derdi, vs. içinde kaybolan, emperyalist yayınla şartlanmış, düzenin şu veya bu partisine "umudunu" bağlamış kitlelerin dikkatini devrim hareketine çeker, uyuşturulmuş, pasifize edilmiş kitlelerde kıpırdanma yaratır.

İlk dönemde, yoğun sağcı propagandanın (oportünist yayın da dahil) etkisi ile kitlelerdeki şaşkınlık ve tereddüt, giderek devrim hareketine karşı sempatiye, eylemler karşısında, yüzündeki "adalet" maskesini bir kenara atarak baskı ve terörünü halkın üzerinde görülmedik derecede artıran oligarşinin çirkin yüzünü görerek ona karşı anti-patiye dönüşür.

Silahlı propagandayı temel alan örgüt, giderek ezilenlerin tek umut kaynağı olur. Bir yandan işsizliğin ve pahalılığın giderek artması halkın memnuniyetsizliğini had safhaya ulaştırırken, silahlı propagandanın karşısında baskı ve terörünü iyice artıran, halkın giderek bütün demokratik haklarını rafa kaldıran oligarşi, başta aydınlar olmak üzere bütün halkın nazarında, değer yitimine uğrar. Gerilla savaşını başarı ile yürüten parti, önce soldaki çeşitli oportünist fraksiyonların etkisi altında kalmış olan halkın uyanık kesimlerini etrafında toplayacak, soldaki parazitleri giderek temizleyecektir. Pasifistlerin kafalarını karıştırdığı unsurlar -işçi, köylü, öğrenci- giderek, silahlı propagandanın etrafında toplanacaktır. Yani silahlı propaganda önce solu toplayacaktır. Başlangıçta çeşitli eğilimlerin etkisi altında olan samimi unsurlar tek bir strateji etrafında toplanacaklardır.

Silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşı ile psikolojik ve yıpratma savaşını içerir.

Temel mücadele biçiminin bu şekilde ele alınması, elbetteki öteki mücadele biçimlerinin ihmal edilmesi demek değildir. Silahlı propagandayı temel alan örgüt, öteki mücadele biçimlerini de gücü oranında ele alır. Ancak öteki mücadele biçimleri talidir. Silahlı propaganda, temel mücadele biçimidir. Bu ekonomik ve demokratik kitle hareketlerine seyirci kalınması demek değildir. Örgüt, gücü oranında, ekonomik ve demokratik hak ve istemler etrafında kitleleri örgütlemeye çalışır. Oligarşiye karşı her çeşit tepkiyi yönlendirmeyle

uğraşır. Ancak başlangıçta asla her yere koşmaz, gücünü aşan silahla güven altına alınamayan kitle hareketlerinin içine girmez. **Gücüyle orantılı olarak silahlı propagandanın dışındaki, bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütlendirme işleri ile uğraşır.**

Klâsik politik kitle mücadelesi ile silahlı propaganda birbirini izler ve birbirinin içinde, birbirine bağımlıdırlar, her biri diğerini karşılıklı etkiler.

Silahlı propagandanın dışındaki öteki politik, ekonomik, demokratik mücadele biçimleri silahlı propagandaya tabidir ve silahlı propagandaya göre biçimlenirler. (Tali mücadele biçimleri temel mücadele biçimine göre şekillenir. Yani silahlı propaganda metodlarına göre şekillenir).

İşte silahlı propagandayı temel, öteki politik, ekonomik ve demokratik mücadele biçimlerini, bu temel mücadele biçimine tabi olarak ele alan devrimci stratejiye, **Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi** denir. (Bu stratejinin örgütü de, ideolojik mücadeleyi bir polemik aracı olarak ele almaz. İdeolojik mücadeleyi, kendi kadrolarının siyasi eğitimi olarak ele alır).

İşte III. bunalım döneminde, emperyalizmin işgali altında olan ülkelerin solundaki devrimci ve revizyonist çizgilerin görüşleri özetle budur. Kısaca özetlersek: Bu ülkelerde "proleter devrimci" adı altında iki tip sapma görülmektedir.

1) Revizyonist, Klâsik "Ortodoks" Çizgi:(Karakteristikleri)

Askeri yan ile politik yanı birbirine zıt şeylermiş gibi görüp, askeri yanın küçümsenmesi. Şehir proletaryasının siyasi işlevini, proletaryanın anahtar rolü oynadığı sovyetik modelin ışığı altında görerek, aşırı abartma. Silahlı propagandanın prestij kazanması üzerine solda prestij kaybına maruz kalan bu örgütler, sonradan gerilla yapan bir şube de açmışlardır. Tabiî bu gerilla hikaye olmuştur.

Milli bir krizin ülkede olmasına rağmen barışçıl mücadele metodlarının temel alınmasının ve de evrim ve devrim aşamalarının kesin çizgilerle ayrılmasının, Öncü Savaşının reddinin oluşturduğu kendiliğindencilik.

2) Bu görüşe tepki olarak doğan, Küba Devriminin yanlış yorumlanmasının sonucu ortaya çıkan **militan sol çizgi; Fokocu Görüş:** Şehir-kır ilişkilerini, silahlı propaganda ve öteki mücadele

biçimlerini diyalektik bir bütün olarak görmeyen, tek ve bütün olarak kırları ve silahlı propagandayı alan, şehirlerin ve öteki mücadele biçimlerinin tali rolünü önemsemeyen bir görüştür. Bu görüşün temelinde, geri-bıraktırılmış ülkelerdeki milli krizin en olgun bir şekilde değerlendirilmesi, öncünün mücadelesi ile köylülerin derhal silaha sarılarak, savaşın kısa zamanda Halk Savaşına dönüşeceği düşüncesi yatmaktadır.
Dolayısıyla bu çizgi de "sol" bir kendiliğindenciliktir. Ancak bu görüşün savunucuları, hayatın gerçekleri karşısında bu yorumlarının gerçekçi olmadığını anlayarak, hızla bu görüşü terketmişlerdir. Dünyada bugün hemen hemen fokocu anlayış içinde olan silahlı propaganda örgütleri yok gibidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN TARİHİ-SOSYAL-EKONOMİK ÖZELLİKLERİ VE PRATİĞİMİZE İLİŞKİN SORUNLAR

I.
MERKEZİ FEODAL OSMANLI DEVLETİ

Osmanlı devletini iki aşamada ele almak gerekir: a) Askeri Merkezi Feodal Osmanlı İmparatorluğu. b) Komprador-Feodal Osmanlı Devleti.
Osmanlı toplumu, klâsik feodal bir bünyeye sahip olmamasına rağmen feodal bir devletti. Tam deyimiyle -özellikle 15. yüzyıldan sonra- toplumsal yapı; askeri merkezi-feodal bir yapıydı. Toprağa bağlı reaya üretiyor; artı-ürün, ikincil dereceden feodaller aracılığıyla merkezi otorite tarafından ele geçiriliyordu. Stratejik ticaretin yollarının Osmanlı feodalizminin elinde olması ve dış talan, iç talanın -iç sömürünün- keskin olmamasını sağlıyordu.

Bu durum ve mevcut feodal yapının klâsik tipte olmaması iç çelişkileri belli ölçülerde yumuşatıyordu. (Yani üretici güçlerle feodal üretim ilişkileri arasındaki çelişki kısa bir dönemde had safhaya gelecek kadar keskin olmadı). Kapitalizm yavaş yavaş uç vermeye başlarken, çelişkiler keskinleşme sürecine girerken Avrupa kapitalizminin dış müdahalesi ile bu engellenmiş, yerli kapitalizm gelişememiştir. [8]
Avrupa kapitalizminin bir sömürü sahası haline gelişinde bu zayıf oto-dinamizm şüphesiz önemli rolü oynamıştır.
Osmanlı toplumunun Avrupa kapitalizminin bir açık pazarı haline gelmesi 18. yüzyılın sonlarına doğru olmuştur. (1838 Balta Limanı Anlaşması ile bu durum resmileşmiştir.) Bu yıllar aynı zamanda merkezi otoritenin zayıflayıp feodal mahalli birimlerin gücünü artırdığı yıllardır.
Osmanlı toplumu, 18. yüzyıldan itibaren hızlı bir sömürgeleşme sürecine girmiş, devlet hızla kompradorlaşmış, rüşeym halinde yerli kapitalizm Avrupa kapitalizminin rekabetine dayanamayarak kavrulmuş, ekonomi, feodal-komprador bir yapıya sahip olmuştur.
Bu feodal-komprador ekonomik yapının önemli özelliklerinden birisi de, uluslaşmayı yürütecek, feodal veya yarı-feodal toplum karakterinden, gelenek ve törelerinden doğan sosyal, psikolojik ve de kültürel oluşumun etkisi altında uyuyan halk kitlelerini harekete getirecek, ilerici ve demokratik düşünceyi yaygınlaştıracak güçte devrimci burjuvazinin olmayışıdır. Bu görev zorunlu olarak küçük-burjuvazinin omuzlarına yüklenmiştir. [9] Bir başka deyişle, Osmanlı feodalizminin klâsik bir bünyeye sahip olmayışının oluşturduğu zayıf oto-dinamizm askeri feodal devletin katı merkeziyetçiliğinin oluşturduğu imtiyazlı geniş bürokrasinin adeta bir sınıf gibi hareket kabiliyetini doğurmasıdır.
Merkezi feodal devletin, 18. yüzyılda içte yavaş yavaş merkezi etkinliğini kaybederek, mahalli mütegallibenin iktidar gücünü artırması ve dış müdahale ile merkezi feodal devletin dayanamayarak ittifaka girip, kompradorlaşması, bu imtiyazlı kapıkulu zümresi içinde iki akım ortaya çıkarmıştır. Kapıkulunun Avrupa kapitalizminden paylar alan, imtiyazlı üst tabakası, sultan ailesi ile birlikte hızla kompradorlaşmışlardır. Galata bankerleri, kompradorlaşmış saray ve kapıkulunun (feodal komprador devlet) üst kesimi, batı

sömürüsünden oldukça önemli paylar alan imtiyazlı gerici ittifakı oluşturuyordu.
Batı Avrupa kapitalizminin talanı ile hızla eski imtiyazlarını kaybeden, eski "şanlı" ve imtiyazlı dönemlerinin özlemini çeken kapıkulunun bu tayfası devletin bu yeni sürecinden memnun olmadılar. (Bunda mahalli mütegallibenin gücünü artırması da etkilidir). Eski imtiyazlı günlerin özlemi ile feodal-komprador akıma karşı önce "Osmanlılık", sonra da Avrupa'da gelişen, milliyetçilik akımının etkisi ile "Türkçülük" bayrağı altında tavır aldılar. Ancak bu zümre karakteri gereği hedefleri daima bulanık, eylemleri de direkt sonuca gidecek eylemler değildir. Avrupa kapitalizmi bu zümre içinde kendine ajanlar bularak, temelde kendi istismarını daha da genişleten sahte devrimci hedeflere -Turancılık, vs. gibi- çoğu kere rahatlıkla kanalize edebilmiştir. Hatta zaman zaman feodalitenin tepkilerine karşı, bu zümreyi bir tehdit aracı olarak bile kullanabilmiştir.
Sonuç olarak:
1) Avrupa'nın coğrafi ve teknik keşiflerinden istifade edip kapitalizme geçmesi aşamasında, Osmanlı devleti zayıf oto-dinamizminden dolayı geç kalmıştır. Dolayısıyla sömürgeleşme sürecine girmiştir.
2) Osmanlı feodalizminin niteliğinden dolayı (klâsik anlamda feodal-serf ilişkisinin açık ve kesin olmaması ve de iç sömürünün yumuşak ve gizli olması) isyancılık emekçilerde bir gelenek haline gelmemiştir. Merkezi feodal devlet dış talanı temel alıp, iç sömürüyü nispeten gizli ve yumuşak yürüttüğünden dolayı, Anadolu halkına bir yüce baba, bir hami gibi gözükebilmiştir.
3) Merkezi feodal otoritenin çok güçlü olması (mahalli mütegallibe çok zayıf) devlet otoritesinin "yenilmezliği" ve "karşı konulmazlığı"düşüncesini kitlelerde "fikri sabitlik" derecesinde yerleştirmiştir.
Özetle söylersek, feodal devletin kompradorlaşma öncesi dönemine kadarki süre içinde devlet "halkın babası" ve "kerim devlet" olarak kitlelere görünmüştür. Komprador-feodal devlet döneminde ise devletin kitlelere görüntüsü, ceberutlaşmış, ancak "karşı-konulmazlığı", "yıkılmazlığı" düşüncesi devam etmiştir.
Ancak I. Milli Kurtuluş Savaşı döneminde, açıkça işgalci düşmanın saflarında yer alan komprador-feodal devlete karşı Kuvay-ı Milliye'nin

başarılı eylemleri ceberut, "yıkılmaz", "karşıkonmaz", "gücünü tanrıdan alan" Osmanlı devletinin bu görünümünü yıkıp atmıştır.
4) İç ve dış dinamiğin etkisi ile feodalizmin rahminden doğan devrimci bir burjuvazi gelişememiştir. Onun görevini zorunlu olarak küçük-burjuva aydınları omuzlamışlardır.

II.
KEMALİZM

Kemalizm, emperyalizmin işgali altındaki bir ülkenin devrimci-milliyetçilerinin bir milli kurtuluş bayrağıdır. Kemalizmin özü, emperyalizme karşı tavır alıştır. Kemalizmi bir burjuva ideolojisi, veya bütün küçük-burjuvazinin veyahut asker-sivil bütün aydın zümrenin ideolojisi saymak kesin olarak yanlıştır.
Kemalizm, küçük-burjuvazinin en sol, en radikal kesiminin milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavır alışıdır. Bu yüzden, Kemalizm soldur; milli kurtuluşçuluktur. Kemalizm, devrimci-milliyetçilerin, emperyalizme karşı aldıkları radikal politik tutumdur.[10]
Ülkede, kendi solunda, emperyalizme karşı hiçbir devrimci, ulusal-radikal sınıf hareketi olmadığı, dünyada, bugünkü gibi milli kurtuluş savaşlarının destekçisi bir dünya sosyalist bloğunun olmadığı bir evrede, emperyalizme karşı, dünyada ilk muzaffer olmuş bir halk savaşını veren radikal-milliyetçiler, bu bakımdan, ülkemizin -kökeni Osmanlı alt bürokrasisinin ilericiliğine dayanan- bir orjinalitesidir. Kemalistler için ülkemizdeki, asker-sivil aydın zümrenin jakobenleri diyebiliriz.

III.
1923 DEVRİMİ, 1923-42 ve 1942-50 DÖNEMLERİ

1923 Devrimi, önder sınıfın karakterini yansıtan bir milli devrimdir. Emperyalist işgal kırılmış, komprador-burjuvazi tasfiye edilmiş, yabancı sermayeye tanınan bazı imtiyazlara rağmen genellikle emperyalist istismar bertaraf edilmiş, feodalizmin ideolojik ve politik gücü kırılmıştır.

Bu, muhtevası burjuva olan bir devrimdir. (Stalin ve Mao, 1919-23 Anadolu harekâtına devrim demektedirler. Keza Mao, 1923 Anadolu Devriminden muhteva bakımından pek farklı olmayan Cezayir Devrimi için de, milli demokratik devrim kavramını kullanmaktadır). Ancak, önder sınıfın karakterinden dolayı, bu devrim sürekli kılınamamış, duraklamalara ve hatta geriye dönüşlere maruz kalmış, sonunda da ülke yeniden sömürgeleşme sürecine girmiştir.

I. Milli Kurtuluş Savaşının ve de 1923 Anadolu Devriminin önderinin büyük-burjuvazi olduğunu söylemek gerçeklere aykırıdır. [11] Çünkü emperyalist dönemde burjuvazi, bütün dünyada devrimci, milliyetçi ve demokrat niteliğini kaybetmiştir. Onun ideolojisi artık milliyetçilik değil, kozmopolitizmdir. O, vatan, millet bayrağını geminin bordosundan aşağıya atmıştır. Bu bayrağı, emperyalist dönemde enternasyonalizm ve yurtseverlik tabanında proleter devrimcileri, milliyetçilik tabanında ise küçük-burjuva radikal unsurları yükseltmektedir.

1923'te kurulan, milli, laik Türkiye Cumhuriyeti'nde yönetim, hiyerarşik tabanın üst kademesinde kemalistler olmak üzere, küçük-burjuvazinin ve de burjuvazinin bütün fraksiyonlarının ortak yönetimidir.

Feodal mütegallibe sindirilmiş, ancak politik ve ideolojik gücü kırılmasına rağmen, ekonomik gücü bertaraf edilememiştir.

Kısaca özetlersek, **feodal-komprador devlet mekanizması parçalanmış yerine, tek parti yönetimi altında küçük-burjuvazinin diktatörlüğü egemen kılınmıştır.**

Lenin, küçük-burjuvazinin hiyerarşinin en üstünde yer aldığı yönetimin niteliklerini şu şekilde belirtmektedir:

> *"... otorite ve devlet gücünün bu sınıfın ekonomik, sosyal ve politik hiyerarşinin başında kalmasının hizmete konulması ve emperyalizmle ittifak halinde bulunan feodalite ile sermaye diktatörlüğü yerine küçük-burjuva diktatörlüğünün kurulması, bunun için de baskıcı devlet mekanizmasının bu sınıfın çıkar ve ideolojisinin hizmetine konulması."*

İşte 1923 Türkiye Cumhuriyeti yönetiminin ideolojik ve politik niteliği budur.
Ekonomik plandaki yönetimi ise özetle şudur: Özel mülkiyet ve kârı temel alan (başka türlü olması eşyanın tabiatına aykırıdır) kendi sınıfsal ve de ekonomik örgütlenmesini genişleten, giderek de "milli burjuvazi" sınıfını yetiştirmeye yönelik, küçük üretime dayanan, özünde boş bir milli ekonomi yaratılmıştır.
Bu tip ekonomiye ilişkin, Lenin şöyle demektedir:

> *"... Şehir ekonomisinin hafif endüstri temeli üzerinde kurulması, daha doğrusu kırsal bölgelerde ve şehirlerde bir tüketim ekonomisinin kurulması (bu 'ne üretilirse tüketilir' ilkesine dayanan ve birinci derecede küçük-burjuva tüketim ihtiyaçlarının hizmetinde olan bir ekonomidir; küçük-burjuva, proletaryanın ve yoksul köylülerin gücünden elde ettiği artı-değerin büyük bir kısmını elinde tuttuğu için nispeten büyük bir satın alma gücüne sahiptir)."*

1923 yıllarında yönetimin üst kademesinde bulunan Kemalistler, başlangıçta emperyalizmle ekonomik plandaki ilişkilerde çekimserdirler. Bir yandan emperyalizmin uzantısı komprador-burjuvazi tasfiye olunurken, yabancı tekellere ilişkin pek çok stratejik işletmeler satın alma yolu ile millileştirilir ve de borç almada son derece dikkatli davranılırken, öte yandan yine de kapitalist dünya içinde yer alınarak, yabancı sermayeye bazı imtiyazlar tanınmaktadır. İdeolojik ve politik alanda gücü iyice kırılan feodalizmin ekonomik gücüne, fazla dokunulamamaktadır. Yani, küçük-burjuva yönetimi, sınıfsal karakterinden dolayı, emperyalizm ve feodalizmle olan bütün köprüleri atamamaktadır.

"... Küçük-burjuvazinin örgütlenmesinin genişletilmesi, bununla birlikte feodalite ile olan sınıfsal ve siyasal ilişkilerini koruyacak bir köprünün kurulması." (Lenin)

İstiklâl-i tam Türkiye yolunun her alanda tam bağımsız olmaktan geçtiğinin bilincinde olan bu yönetimin lideri G. Mustafa Kemal, milli ekonomi konusunda çok hassas davranmıştır. Gümrük himayeleri, millileştirme, yerli malı kullanma mecburiyetleri, vs.lerde milli bir kapitalist sınıfı oluşturma gayretleri içinde olan Cumhuriyet yönetimi, bu amaçla milli kapitalizmin gelişmesi için devletin bütün imkanlarını kullanmıştır. Ancak gittikçe gelişen politik ve ekonomik plandaki küçük-burjuvazinin örgütlenmesi, giderek ticaret burjuvazisi ile işbirliği içinde olan ve devletin imkanlarını bu alanlarda kullanan bir bürokrat burjuvazisi oluşturmuştur.
Meselâ, milli özel yatırımları desteklemek ve kredi vermek amacı ile kurulan İş Bankasının kurucuları, milli kurtuluş savaşına katılmış, Cumhuriyet döneminin politikacıları ile tüccar ve eşraftır. (Bkz. Savunma)
İş Bankasının bir nevi politikacılar bankası olarak kurulmuş olması, Cumhuriyet dönemi için bir aforizm salgınının başlangıcı olmuştur. (F. R. Atay, Bkz. Doğan Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni) Giderek Cumhuriyet yöneticilerinin bir kesiminin bürokrat-burjuvazi haline dönüşmeleri, ticaret-burjuvazisi ve eşrafla birlikte ekonomik yatırımlar yapmaları, başlangıçta, ekonomide özel kartelleşme ve tröstleşmeye, yabancı sermaye yardımlarına ve işbirliğine karşı olan devlet üzerinde politik gücünü yavaş yavaş artırmayı doğurmuştur. Yavaş yavaş, bu konuda, meclisten imtiyazlı kanunlar çıkartılmış, yabancı sermaye ile "işbirliği" gelişmiş, ekonomide reformist-burjuvazi ile bürokrat-burjuvazi işbirliği sonucu tekelleşmeye doğru gidilmeye başlanmıştır.

"Aslında sanayiyi ellerinde tutan İş Bankası grubunun büyük yatırımlara burnunu sokup, tekel elde etmesi, bunun yanında perde arkasında bir şirket kurup o fabrika mamüllerini ithal edip, yüksek tuttuğu fabrika fiyatları ile piyasaya sürmesi reformist-burjuvazinin İş Bankası içindeki bir kanadının sivrilmesine ve

tekelleşmesine giderek yol açmıştır. Türkiye'de tekelci-burjuvazinin uç vermeye başlamasında en etkin grup, İş Bankası grubu olmuştur". (Bkz. Savunma) [12]

Özetle söylersek:
Bu dönemi üç evrede özetleyebiliriz:
1) **1923-32 Dönemi:** Ülkenin bağımsız, ekonomisinin ise bir milli tüketim ekonomisi olduğu evre.
Bürokrat-burjuvazisinin doğuş evresi. Bu evre, yönetimde Kemalistlerin en ağırlıkta olduğu evredir.
2) **1932-42 Dönemi:**Bu evrede, bürokrat-burjuvazinin, ticaret burjuvazisi ve de yabancı tekellerle birleşip yavaş yavaş tekelci-burjuvaziye doğru dönüşmeye başladığı evredir. 1932 Dünya krizinin oluşturduğu ekonomik sarsıntıdan bu zümre geniş ölçüde istifade etmiş ve palazlanmaya başlamıştır. (Bkz, 1932 Milli Korunma Kanunu, Savunma).
3) **1942-50 Dönemi:** Savaş yıllarında özellikle Saraçoğlu döneminde, Saraçoğlu yönetiminin fiyatları serbest bırakması, ülkede dört nal bir enflasyon yaratmış, Marshall, Truman yardımları paravanası altında, Amerikan emperyalizmi ülkeye iyice girmiş ve yabancı sermayeye geniş imtiyazlar sağlanmıştır. (Ülkenin sömürgeleşme sürecinin başlaması).

IV.
1950-71 DÖNEMİ

Bu yıllar ülkeye Amerikan emperyalizminin ekonomisinden politikasına, kültüründen sanatına kadar damgasını vurduğu ve bizzat oligarşi içinde yer aldığı yıllardır. (Emperyalizmin içsel bir olgu haline gelmesi) . Bu yıllarda emperyalist üretim ilişkileri ülkenin en ücra köşesine kadar egemen olmuştur.
Kısaca dersek, küçük-burjuva milli ekonomisi, emperyalist istismara cevap verecek şekilde değişikliğe uğramış, emperyalist üretim

ilişkilerinin egemen olduğu oligarşinin gayri milli ekonomisine dönüşmüştür. Küçük-burjuva diktatörlüğü yerini oligarşik diktaya terketmiş, küçük burjuvazinin milli ideolojisi ve politikası, oligarşinin gayri milli ideolojisi ve politikasına yerini bırakmıştır.
Emperyalist tekellerle baştan bütünleşmiş olarak doğan yerli tekelci-burjuvazinin gerçek anlamda gelişip yaygınlaşması bu devrede olmuştur. Özellikle 1960'dan sonra, emperyalist üretim ilişkilerinin derinlemesine yayılmasına paralel olarak, yerli tekelci-burjuvazi de oligarşi içinde emperyalizmin temel dayanağı olmuştur.
Ancak, bu dönemde herşeye rağmen, oligarşi ile küçük-burjuvazi arasında bir nispi denge ülkede süregelmiştir. Yani oligarşi devlete bu dönemde tam anlamı ile hakim değildir. Bu yüzden belli ölçülerde özellikle bürokrasi ve ordu içindeki devrimci-milliyetçiler etkinliklerini bu dönemde devam ettirebilmişlerdir. Fakat özellikle 1963'den sonra, yerli ve yabancı sermayenin ülkemizde giderek merkezileşip, yoğunlaşması ve meta üretiminin ta köylere kadar girmesi ile oligarşi kademe kademe gücünü artırmış ve nihayet 1971'de küçük-burjuvazinin sağ ve orta kanadını da kendi saflarına çekerek, ordu ve bürokrasi içindeki Kemalistlerin gücüne büyük bir darbe indirmiştir.

V.
12 MART VE DEĞİŞEN SINIFLAR İLİŞKİSİ

12 Mart darbesi ile birlikte, ülkedeki sınıflar kombinezonunda tam bir değişiklik olmuştur. Ülkedeki devrimci-milliyetçilerle oligarşi arasındaki nispi denge bozulmuş, devletin bütün kurumlarına oligarşi tam anlamı ile hakim olmuştur.
Kökenini Osmanlı devletinden ve yirmibeş yıllık Cumhuriyet dönemi küçük-burjuva yönetiminden alan Türk ordusunun küçük-burjuva devrimci geleneği artık son bulmuş, ordu doğrudan emperyalizmin ve oligarşinin sömürgeci politikasının aleti olmuştur. (Bu, Türk Ordusunda devrimci-milliyetçilerin hiç kalmadığı anlamında yorumlanmamalıdır. Sosyal olayların sonucu birden ortaya çıkmaz.

Ordu ve bürokrasi içinde devrimci-milliyetçiler bir süre daha barınacaklardır. Ancak artık eski güçlerini kaybetmişlerdir. Ve giderek de hızla tasfiye olacaklardır).

Ülkemizde 12 Mart askeri darbesinin olması bir tesadüf değildir. Bu genel olarak, emperyalizmin III. bunalım döneminin, özel olarak Amerikan ekonomisinin 1967'den beri içine girdiği korkunç krizin, Yankee işgali altındaki ülkemize yansımasının bir sonucudur. Ülkemizdeki rejimin militarize olması ve de saldırganlığını artırması, Amerikan emperyalizminin ekonomisini askerileştirmesini olağanüstü artırıp, içerde ve dışarda terörünü artırmasının "Küçük Amerika"ya yansımasıdır.

Amerikan emperyalizminin krizinin had safhaya ulaşması, ülkemizdeki tekellerin aç gözlü sömürüsünün artması emperyalist üretim ilişkilerinin iyice kökleşmesini oluşturdu. Bu ise, ülkemizdeki sosyal, iktisadi ve siyasi krizi iyice derinleştirdi. Paramız devalüe edildi. Fiyatlar görülmedik bir seviyeye yükseldi. Emekçi halkın yoksulluğu, sefaleti had safhaya ulaştı.

Amerika, Türkiye'deki Süleyman Demirel hükümetine iki tavsiyede bulundu. Ülkede kendi sömürüsünü artıracak bir dizi "rasyonalizasyon" tedbirleri (dolayısıyla işbirlikçi-tekelci burjuvazi lehine) almasını (Bkz. OECD Raporları) ve orduyu yönetime katarak hızla gelişen demokratik mücadeleyi bastırmasını tavsiye etti.

Süleyman Demirel yönetiminin bir ayağı tekelleşememiş vurguncu Anadolu burjuvazisine ve feodal kalıntılara dayandığından bu tedbirleri gereği gibi yerine getiremedi. Tekeller için "huzuru" sağlayamadı.

Bunun üzerine alaşağı edildi. Ve askeri diktatörlük kuruldu. Böylece bir yandan aç gözlü tekellerin istismarını daha da artıracak, öteki egemen sınıf ve zümrelerin aleyhine sömürüyü disipline edecek bir dizi "reformlar" yapılmış olurken, öte yandan ordu ve bürokrasi içindeki devrimci-milliyetçiler geniş ölçüde temizlenmiş ve halkımızın korkunç seviyede artan sefaletinin oluşturduğu tepkiler terörle engellenmiş, tekellerin açgözlü sömürüleri için "huzur" sağlanmış olacaktı.

12 Mart askeri darbesinin sonuçlarını ve aşamalarını sırasıyla şöyle

özetleyebiliriz:
1) Ülkemizdeki askeri diktatörlük, Amerikan emperyalizminin ülkemizdeki işgalinin aldığı son biçimdir. Bu, temsili demokrasinin rafa kaldırılması, düzen partilerinin rolünün asgariye indirilmesi demektir. Artık Türk Ordusu, oligarşinin halkımıza karşı yürüttüğü baskı politikasının açık ve doğrudan bir aleti olmuştur. [13]
Fakat Türk ordusunun alt kademe subaylarının niteliğini belirleyen milliyetçiliktir. Çoğunluğu da askeri liselerden gelen, küçük-burjuva emekçi kökenli kişilerdir. On yıldır emperyalizm sistemli çalışarak, ordunun küçük-burjuva devrimci geleneğini geniş ölçüde değiştirmiş, 12 Martla birlikte geniş tasfiyelere gitmiştir. Latin Amerika'daki gibi iç savaşa uygun bir biçimlenişi olmayan geniş Türk ordusunda, daha bir süre devrimci geleneğin izleri görülebilir. Ancak süratle oligarşi, tasfiyeler ve yeniden düzenlemelerle orduyu iç savaş ordusu haline getirerek doğrudan vurucu gücü haline getirmektedir.
2) Oligarşi 12 Mart darbesini ülkemizdeki küçük-burjuvazinin gücünü dikkate alarak, onlara ters düşmeyecek, "Atatürkçü", "milliyetçi", "ilerici", "reformcu" sloganlarla yapmış, I. Erim Hükümeti de reformist bir hükümet olarak görünmeye özel olarak dikkat etmiştir.
Bu, asker-sivil aydın zümrenin radikal kanadının sağ kanat ile olan ittifakını bozmak, onu tecrit edip, bu sloganlarla en azından nötralize edip, bürokrasi ve ordu içindeki, "tarafsız" ve sağ kanadı kendi saflarına çekmek için uyguladıkları bir yöntemdir. Oligarşi, ülkedeki nispi dengeden dolayı, bu yöntemi uygulamaya mecburdu. Çünkü Türk Ordusu, ülkenin tarihsel gelişmesinin sonucu olarak, Latin Amerika orduları gibi oligarşinin henüz vurucu gücü olmuş ve o şekilde örgütlenmiş değildi. Bu mekanizmayı, kendi politikasının doğrudan aracı olarak kullanabilmesi için, bu türlü sloganlarla işini yürütmesi zorunluydu.
Ayrıca Amerikan emperyalizmi sömürüsünü daha da genişletebilmek (tabi işbirlikçi-tekelci burjuvazi lehine de) yani sömürüyü disipline edebilmek için, bürokrasi ve ordu içindeki küçük-burjuva aydınlarının desteğine de muhtaçtı.
Şöyle ki, bu sömürüyü disipline etme eylemi, oligarşinin içindeki eski etkinliklerini kaybetmiş olsalar bile, hala belli bir güç olan, özellikle

mecliste önemli bir çoğunluğu oluşturan öteki gerici sınıf ve zümreleri -ticaret ve tarım burjuvazisi ile feodal kalıntıları- son derece rahatsız etmektedir. Bu yüzden başlangıçta bu sarı "reformları" büyük bir tepkiyle karşıladılar. Bu gerçeği emperyalizmin ve işbirlikçi-tekelci burjuvazinin teorisinin yapıldığı Milliyet gazetesi şu şekilde özetlemektedir.

> *"... büyük burjuvazinin öncü çekirdeğini teşkil eden grup özel sektörün bazı kesimlerine göre daha ileri görüşlere de sahiptir. İstekler öncelikle geleneksel ticaret ve tarım sermayelerini (kapitalizm öncesi ortamdaki güçlerini sarsacak biçimde etkileyeceğinden) fazlasıyla rahatsız etmektedir. Oysa, var olan koşulların getirdiği kapitalist üretim biçimi Türkiye'de daha rasyonel tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır. OECD, 1970'in daha ilk günlerinde, Türkiye için bu yönde bir dizi rasyonelleşme tedbirleri tavsiye etmişti."* (Ali Gevgilili, Türk Kapitalizmi ve Yeni İstekleri)

Bu kapitalizm öncesi sınıf ve zümrelerin sömürüyü disipline etmeye yönelik "reformlara" karşı tepkilerini, emperyalizmin ve yerli tekelci-burjuvazinin saf iktidarı olan I. Erim Hükümeti, "ilerici, Atatürkçü, reformist" görünüm altında, küçük-burjuva aydın çevrelerin desteğini alarak, bu çevreleri bu zümreler üzerinde baskı unsuru olarak kullanıp, kırmaya çalışmıştır. Ve ilk dönemde, en radikal küçük-burjuva kanadının bile bu konuda desteğini almayı da başarmıştır.

3) Ancak, silahlı propaganda, I. Erim Hükümetinin gerçek yüzünü ve emellerini, oligarşinin en gerici, en azgın ve terörist yönetimi olduğunu açığa çıkarmıştır. Böylece, Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçi yerli burjuvazinin oyununu alt üst ederek, maskesini alaşağı etmiş, kademeli planını bozmuştur. "İlerici, reformist, Atatürkçü" görünümü altındaki açık faşizmin erken doğum yapmasını sağlayarak, küçük-burjuva aydın çevreler de dahil olmak üzere kamuoyunun gözlerini açtı.

Bugün, aşağı yukarı bütün küçük-burjuva devrimci aydınları I. Erim Hükümetinin niteliğini açıkça anlamış bulunmaktadırlar.

4) Küçük-burjuva aydın kamuoyunun desteğini kaybeden emperyalizm-işbirlikçi (tekelci) burjuvazi ikilisi, bu sefer zorunlu olarak, sömürüyü disipline etmeye yönelik bir dizi rasyonelleştirme tedbirlerinden (sarı reformlarından) tavizler vererek, tekrar bu tedbirlerinden zarar görecek olan öteki gerici sınıf ve zümrelerle ortak müşterekler etrafında anlaşmışlardır.

Bugün oligarşi içinde tam bir bayram havası hüküm sürmektedir. II. Erim Hükümeti de, bu anlaşmanın ve gericiler arası barışın hükümetidir.

İşte 12 Mart ile birlikte ülkemizde sınıflar kombinezonunda meydana gelen değişiklikler bunlardır.

Bütün bunların anlamı, kaba deyişle, ülkemizin Latin-Amerika ülkelerinden farksız bir ülke haline gelmesidir. Artık 1961-70 döneminin sınırlı demokratik ortamı tarihe karışmış, nispi denge bozulmuştur. Emperyalist işgalin ve istismarın Türk Ordusu aracılığıyla sürdürüldüğü, ekonomik ve demokratik amaçlı her çeşit kıpırdanmanın terörle susturulduğu, legal bütün yolların tıkandığı, devrimci politikanın silahla susturulduğu bir ülke haline gelmiştir Türkiye.

Bundan böyle, bütün legal yolların tıkanmasından, emekçi kitlelere karşı tenkil politikasının en gaddarca sürdürülmesinden dolayı, kitlelerle diyalog kurmanın ve onları devrim saflarına çekmenin temel mücadele biçimi silahlı propagandadır.

Ülkemizin Latin Amerika ülkelerinden ve de öteki geri-bıraktırılmış ülkelerden kendine özgü temel farklılıkları ise şunlardır: (Bu temel faktörlerin yanında daha pek çok tali faktör sayılabilir).

1) Ülkemizin jeo-politik durumu:

Askeri ve taktik bir sorun olduğu için şu kadarını söyleyelim. Devrimciler için ülkemizin jeo-politik durumu oldukça önemli bir avantajdır.

Dezavantajı ise, anti-komünizm propagandasının tarihi "moskof düşmanlığına" dayandırılmasıdır.

2) Tarihi ve sosyal gelişmenin oluşturduğu özellik:

Osmanlı feodal bünyenin ayırtedici özelliklerinden (katı

merkeziyetçiliği, güçlü devlet aygıtı ve zayıf oto-dinamizmi) dolayı, Anadolu insanının kafasında devlet mefhumu karşı konulmaz, yıkılmaz bir kavram olarak yerleşmiştir. Keza ülkede 1950'ye kadar yönetimi elinde tutan küçük-burjuvazi diktatörlüğünün, geniş bürokratik mekanizması ve tek parti anlayışının küçük-burjuva yukardan aşağıya tahakkümü, devlet otoritesinin "karşı-konulmaz, yenilmez ve yıkılmaz" bir güç olduğuna ilişkin yüzyılların yerleşmiş düşüncesini perçinlemiştir.
Ayrıca merkezi devlet otoritesinin baskısı altında ezilmiş, bunalmış Anadolu insanı, kaderci bir düşüncenin rijid kalıpları içinde, "böyle gelmiş, böyle gider" düşüncesi ile politik pasiflik içindedir. (Emperyalizmin III. bunalım döneminde, geri-bıraktırılmış ülkelerde oligarşi ile halk kitlelerinin düzene karşı tepkileri arasında kurulmuş olan suni denge, ülkemizin tarihi, sosyal özelliklerinden dolayı, çok daha fazladır). Yıllardır aldatılmış, kazıklanmış olduğundan lafa, söze, vs.ye artık inanmaz olmuştur. Bu nedenle kendine söylenenlerin bizzat söyleyenler tarafından eyleme döküldüğünü görmeden inanmaz.
II. yeniden paylaşım savaşından, özellikle 1960'dan sonra (Amerikan gizli işgalinin oluşturduğu) ekonomik, sosyal ve politik kriz ülkedeki sınıflar arası kutuplaşmayı ve emekçi kitlelerin memnuniyetsizliğini had safhaya çıkarmıştır.
Bugün Anadolu'nun pek çok yerinde halkın uyanık kesimleri, düzenin bütün partilerinden umutlarını kesmişler ve bu sefaletten kurtulmanın tek yolunun isyan etmek olduğunun bilincine varmışlardır. Halkımızın uyanık kesimleri, Amerikan "gavuru" ile işbirliği içinde olan ağaların, patronların, parababalarının nasıl kendilerini iliklerine kadar sömürdüklerinin farkındadırlar. Kitlelerde zenginlik düşmanlığı had safhadadır. Onların anlayamadığı tek şey, yenilmez bir güç olarak gözlerinde büyüttükleri oligarşik devlet cihazının kof ve çürüklüğüdür. (Oligarşi, kitlelerin bilincinde fikri sabitlik derecesinde, "devlete karşı konulmaz" düşüncesini iyice perçinlemek için, sürekli olarak yaygara, gözdağı, kuvvet gösterisi ve demagoji ile özellikle bu konuyu işlemektedir).
Bu yüzden beş-altı tane devrimci askeri eylem, (propagandası yapılmamasına rağmen) kitlelerde derin bir

şaşkınlık ve sempati yaratmıştır. Latin Amerika ülkeleri de dahil olmak üzere hiçbir geri-bıraktırılmış ülkede, henüz mayalanma aşamasında olan bir gerilla mücadelesi, kitlelerin üzerinde bu kadar etkili ve prestijli olmamıştır.
Bunun nedenleri açıktır.
Bir kere, hiçbir geri-bıraktırılmış ülke insanında "devlete karşı konulmaz, çünkü yenilmez" yanlış düşüncesi Anadolu insanının kafasında şekillendiği biçimde şekillenmemiştir.
İkinci olarak, meclisten, düzen partilerinden ve politikacılarından nefret, nutuk ve lafta kalan propagandaya karşı alerji, ülkemizin emekçi kitlelerinde, hemen hemen öteki geri-bıraktırılmış ülkelerdeki kitlelerdekinden kıyaslanmayacak seviyededir.
Üçüncü olarak, halkımızın uyanık kesimleri pasifist, kuyrukçu çalışma tarzı içinde olan "solculardan" bıkmış ve onlardan hiçbir hayır gelmeyeceğini de anlamışlardır. Yıllardır bu kesim gerçekten devrim meselesini ciddiye alan, umutlarını bağlayabileceği bir savaşçı örgütün özlemini duymaktadır (THKP-C'nin bugünkü prestijinin kaynağı da budur).
İşte bu nedenlerden dolayı, **devrimci propagandanın etkili olabilmesi, kitlelerin devrim saflarına çekilebilmesi için silahlı propaganda, Latin Amerika ülkeleri de dahil olmak üzere bütün geri-bıraktırılmış ülkelerden çok daha fazla ülkemiz için şart ve elzemdir.**
Kitlelerin düzene karşı memnuniyetsizlik ve kıpırdanmalarının eyleme dönüşmesi için, önce inandırıcı olmalıyız. Söylediklerimizi bizzat eylemimizle onlara göstermeliyiz. Devrimciler herşeyden önce bir yandan kitlelere, hakim sınıfların baskı örgütünün, yüzyıllardır kafalarında şekillendiği gibi olmadığını, aslında çürük ve kof olduğunu, onun bütün gücünün **yaygara, gözdağı ve demagojiden** ibaret olduğunu askeri eylemleri ile göstermelidirler. Öte yandan, kitleleri devrimci propagandaya açık hale getirebilmek ve bu yolla devrimci bilinci onlara götürüp onları devrim saflarına çekmek için, askeri eylemlerin üzerine oturmuş propagandayı işlemelidirler.
Tekrar niteliğinde de olsa söylediklerimizi kısaca özetleyelim:
Ülkemizin ekonomik, sosyal ve tarihi gelişiminin sonucu olarak, bir

başka deyişle, geçmiş dönemlerde devletin niteliğinden dolayı, halkımızın tepkileri ile devlet arasında bir suni denge hep süregelmiştir. Emperyalizmin, III. bunalım döneminde istismar metodunda yaptığı değişiklik de böyle bir suni dengeyi kurmayı amaçlamaktadır.

Bu bakımdan Amerikan emperyalizmi ülkemizde çok iyi bir zemin bulmuştur. Bu bakımdan Latin Amerika ülkeleri dahil olmak üzere bütün geri-bıraktırılmış ülkelerdekinden çok daha güçlü olan suni dengeyi bozmanın temel mücadele metodu barışçıl mücadele biçimleri değil, silahlı propagandadır. Pasifist ve revizyonist mücadele biçimleri bu suni dengeyi devam ettirmekten başka hiçbir şey yapamaz.

Ve bütün baştan beri sıraladığımız nedenlerden dolayı, Şubat-Mayıs şehir gerilla eylemleri sonucu, halkımızın uyanık kesimlerinde düzene karşı duyulan memnuniyetsizlikler devrimci sempatiye dönüşmüştür.[14] Her yeni, önce tepki ile karşılanır. Giderek yer eder ve benimsenir. Oligarşinin yurt çapında yürüttüğü karşı propaganda önceleri belli ölçülerde etkili olmuşsa da, şu anda artık eski etkinliğini yitirmiştir. Halkımızın düzene karşı nefreti o seviyededir ki, oligarşiye karşı yürütülen 5-6 askeri hareket bir anda devrimciler lehine azımsanmayacak bir prestij yaratmıştır.

Silahlı devrim cephesine karşı somut bir yönelmenin olduğu ve mücadelenin tam bir nitelik sıçraması yapacağı evrede, silahlı propaganda, henüz rüşeym halinde iken darbe yedi.

Şu anda bizlerin görevi, düzen değişikliğinin şu veya bu biçimde gerekliliğine inanan kitlelere böyle bir değişikliğin mümkün olabileceğinin güvencini yaratmaktır. Örgütsüz olan ve idealist düşüncenin perspektifinden, oligarşik devlet gücünü "dev gibi" güçlü ve yenilmez olarak gören kitlelere, merkezi otoritenin aslında göründüğü kadar güçlü olmadığını, kof olduğunu, bütün gücünün yaygara ve gözdağı olduğunu bizzat devrimci pratik içinde göstermek suretiyle bu güvenceyi yaratabiliriz.

Evet, kitlelere, oligarşiye karşı savaşan silahlı devrim cephesinin güçlü olduğunu göstermemiz, bir bakıma **kuvvet gösterisi** yaparak, düşmanı yıpratmamız, moralman çökertmemiz gerekmektedir. Bunun tek yolu öncünün bir dizi askeri zaferleridir. Sağlanan potansiyelin

kaybolmamasının, giderek genişlemesinin tek yolu budur. Devrimci merkezi yayın organı ancak, bir dizi askeri eylemlerden sonra söz konusu olabilir. (Bu, bu süre içinde devrimci yayının tatil edileceği anlamında yorumlanmamalıdır. Bu süre içinde kitlelere elbette askeri eylemlerin üzerine oturmuş, devrimci yayın yapılacaktır. Ancak bu aşamada bu periyodik olmayacaktır. Ayrıca siyasi kadroların eğitilmesini amaçlayan pratiğimize ışık tutan broşürler de çıkartılacaktır).
Gerek neşir yolu ile, gerekse de propagandistler aracılığıyla yapılan ajitasyon ve propaganda var olan bir şeyin üzerine oturmak zorundadır. Bugün, birkaç tane sözde devrimci yayın organı çıkmaktadır. Zaman zaman çeşitli "solcu" fraksiyonların, kitleleri silaha sarılmaya davet eden bildirileri dağıtılmaktadır. Etkileri nedir? Etkileri hiçtir. Çünkü soyutun propagandasıdır. Kitleler, kendilerini bir dizi keskin laflarla, ayaklanmaya, silaha sarılmaya çağıranı bizzat savaşın içinde görmek ister. Özellikle Türkiye halkı, soyut propagandaya, "-ceğiz, -cağız"a hiç ama hiç itibar etmez. Kitleler 1961'den beri bu tip dergilere, bildirilere alışıktırlar. "Lafla peynir gemisi yürümez". Kitle, öncüsünü bizzat savaşın içinde görmek ister. Görecek ki, senin içtenliğine inansın. Bu da yetmez. Senin önemli bir güç olduğuna inanacak ki sana meyletsin, sempatisi güvene, güveni de giderek desteğe dönüşsün.
Ülkemizde pasifistler özellikle şunu söylemektedirler. "Yapılan eylemler kitlelerde sempati yaratıyor, ama hepsi o kadar..."
Doğrudur. Kitleler bizlere karşı sempati duymalarına rağmen, henüz aktif olarak desteklemiyorlar ve mücadelenin içine girmiyorlar. Bu son derece doğaldır. Ne bekleniyordu yani? 5-6 askeri eylem sonucu, kitlelerin ayaklanıp, ülkede devrim yapması mı?
Bu pasifistlerin devrimci mücadeleyi, kısa bir süreç olarak görmelerinin ve sosyal oluşumdan habersizliğinin bir kanıtıdır.
Biz bugüne kadar şunu söyledik ve hala da söylüyoruz; devrim yolu engebelidir, dolambaçlıdır, sarptır; onyılların mücadelesidir. Bugün henüz savaşın başındayız. Ve henüz mayalanma aşamasında kitlelerin bu sempatisi bile silahlı devrim cephesi için büyük bir kazançtır. Çünkü **desteğin yolu, sempati ve güvenden geçer.** Kitle önce

silahlı devrim cephesine sempati duyacaktır. Ama gözünde büyüttüğü merkezi devlet otoritesinden dolayı, silahlı devrim cephesinin ezileceği düşüncesi ile eylemleri tereddüt ve büyük merakla izleyecektir. Gerilla savaşının başarı ile yürütülmesi üzerine görecektir ki, silahlı devrim cephesi önemli bir güçtür; yıkılmaz ve yok olmaz. O zaman sempatisi güvene dönecektir. **Bu ikinci evredir.** Güvene dönmesi çoğunluğun desteğinin kazanılması demek değildir. Ancak gerilla savaşı devamlı ve istikrarlı kılındıktan sonra, güven yavaş yavaş desteğe dönecektir.
Herşey bizim kararlı, inançlı ve tutarlı savaşçılığımıza bağlıdır. Hiçbir zaman yılmamalıyız. Darbeler ve bozgunlar yılgınlık değil, tam tersine devrimci inanç ve öfkemizi bilemelidir. Daha tutarlı ve daha az hatalı savaşmamızı sağlamalıdır.

3) Ülkemizin ekonomik bünyesinin ve de küçük-burjuvazinin politik ve ekonomik örgütlenmesinin oluşturduğu özellik:
Ülkemizde küçük-burjuvazinin ekonomik ve politik örgütlenmesi, öteki emperyalist işgal altında olan geri-bıraktırılmış ülkelerden daha güçlüdür. Bu bakımdan ülkemizdeki oligarşi bugüne kadar zorunlu olarak, bu zümreye çok fazla ters düşmeden işlerini yürütmüştür. Hatta 12 Mart'tan sonra, azgınlığını ve terörünü artırmasına rağmen, yine de bir Pakistan, Yunanistan veya Brezilya'daki gerici yönetimler gibi açıkça hukukiliği ve demokratlığı reddetmemekte, görünüşte bazı ufak tefek tavizler vermektedir.
İkinci olarak, ülkemiz, öteki emperyalist işgal altındaki geri-bıraktırılmış ülkelerin çoğuna göre, yüzde yüz dışa bağımlı da olsa, daha güçlü orta ve hafif sanayiye sahip bir ülkedir.
İkinci temel özellikte, belirttiğimiz tarihi-sosyal-politik ve psikolojik etkenlerin yanında, bu iki etken de kitlelerin spontane patlamalarını pasifize etmede temel rolü oynamaktadır.
Bu da solda, revizyonistlerin ve pasifistlerin barışçıl ve uzlaşıcı sözde mücadelelerine bir gerekçe olmaktadır. Pasifistler, uzlaşıcı ve teslimiyetçi tutumlarını, "ülkemiz, uzak-doğu veya Latin Amerika ülkeleri gibi değildir; oralardaki kitlelerde bir isyancı gelenek vardır. Oysa ülkemizde durum başkadır, böyle bir gelenek yoktur. Bu yüzden, önce kitleleri silahlı aksiyonun dışındaki mücadele biçimleri

ile bilinçlendirip, örgütleyelim, yani silahlı mücadele için asgari (!) örgütlenmeyi sağlayalım, ondan sonra silahlı mücadeleye başlarız" diyerek haklı ve mazur göstermeye çalışmaktadırlar. [15] Bu da, belli ölçülerde, önemli sayılmasa bile solda bulanıklık yaratmaktadır. Bu revizyonist ve pasifist yorum, formel mantığa göre çok mantıki (!) olduğu için, meselelere henüz diyalektik materyalizmin ışığı altında bakamayanların kafalarını bulandırmaktadır.
Bizim gibi ülkelerin ekonomik ve sosyal durumunun revizyonizmin ve pasifizmin statik örgütlenmesi (kurumculuk) için maddi bir temel teşkil ettiğini Guevara şu şekilde izah etmektedir:

> *"Yoğun bir şehirleşmenin ve gerçek bir sanayileşme değilse bile az çok gelişmiş bir hafif ve orta sanayinin bulunduğu ülkelerde gerilla grupları teşkil etmek daha zordur. Şehirlerin ideolojik etkisi, barışçıl usullerle örgütlenmiş kitle savaşları umudunu yaratarak gerilla savaşlarını frenler. Bu da bir çeşit 'örgütçülük' ya da 'kurumculuk' (revizyonist örgütlenme) yaratır ki, az çok 'normal' sayılabilecek olan dönemlerde, halkın geçim şartlarının başka durumlara nazaran pek o kadar çetin olmaması ile nitelenebilir".*

4) 1919-23 Harekâtının oluşturduğu özellik:
Emperyalist açık işgali yaşamış ve emperyalizme karşı muzaffer olmuş, bir anti-emperyalist kurtuluş savaşı vermiş olan Türkiye halkında, anti-emperyalist duygular, yabancıya karşı alerji, Latin Amerika ülkelerinden çok daha fazladır.
Bu duygular devrimciler için çok önemli bir potansiyeldir. Gizli işgal esprisini iyi işleyebilen bir silahlı propagandayı temel alan örgüt, bu duygu ve alerjinin oluşturduğu potansiyeli, sınıfsal bir temel üzerine oturtabilir. (Eğer bu potansiyel iyi işlenemezse, oligarşi bunu anti-komünizm demagojik silahının bir aracı olarak devrimcilere karşı kullanabilir. Nitekim bugün bu konuyu oligarşi özellikle işlemeye çalışmaktadır. Ayrıca oligarşi, ülkemizdeki Türk ve Kürt halklarını birbirine düşürmek için de bu konuyu istismar aracı olarak kullanmaktadır).

İşte devrimci pratiğimize ışık tutan ülkemizin, emperyalist gizli işgal altında olan öteki geri-bıraktırılmış ülkelerle olan ortak temel özellikleri ile, onlardan farklı, kendine özgü temel özellikleri özetle bunlardır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİK HEDEFİMİZ: ANTİ-EMPERYALİST VE ANTİ-OLİGARŞİK DEVRİMDİR

Bugüne kadar Türkiye solunda, strateji hep yanlış anlaşılmış, stratejik hedef ve stratejinin planı ile bizatihi **stratejinin** kendisi sürekli olarak karıştırılmıştır.

Stratejik hedef, bilindiği gibi, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişkinin, ideolojik, politik, sosyal ve ekonomik çözüm platformudur.

Ülkemizdeki tekelci kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden ve de yerli tekelci burjuvazi, baştan emperyalizmle bütünleşmiş olarak doğduğundan, stratejik hedefimiz anti-emperyalist ve anti-oligarşik devrimdir. (Anti-emperyalist ve anti-oligarşik devrim kavramı, kavram olarak MDD'den **pek** farklı değildir. Ancak daha geniş bir muhtevayı ve niteliği belirtmektedir. Emperyalizmin III. bunalım döneminin emperyalist işgal biçimini belirtmesi açısından bu kavram daha tutarlıdır. Milli Demokratik Devrim kavramı, genellikle, emperyalizmin eski istismar metodlarının temel olduğu dönemi karakterize etmektedir).

II. Yeniden paylaşım savaşından önce, emperyalist istismar metodu sonucu, geri-bıraktırılmış ülkelerde, emperyalizmin müttefiki yerli egemen sınıf feodalizmdi. (Komprador-burjuvazi emperyalizmin uzantısından başka birşey değildir). İkinci bölümde etraflı şekilde belirttiğimiz gibi, emperyalist kontrol ve fiili durum, genellikle kıyı bölgelerinde, limanlarda, stratejik yerlerde ve ana haberleşme

merkezlerindeydi. Merkezi otorite çok zayıftı. Ülkenin ve nüfusun 3/4'ü, kendi aralarında da çelişkileri olan zayıf feodal mahalli devletçiklerin kontrolü altındaydı. Şehirleşme, ulaşım, haberleşme, kapitalizm egemen olmadığından zayıftı. Ülke için **emperyalizm dışsal bir olgu, toplumsal süreç de feodal bir süreçti.** Bu yüzden ülkedeki baş çelişki ülkenin ve nüfusun dörtte üçünü kontrol altında tutan zayıf feodal birimler ile yarı-serf durumunda olan köylüler arasındaydı. (**Demokratik mücadele**) Köylülerin spontane mücadele ve patlamalarını örgütleyip, onlara proleter devrimci bilinci götürerek, proletarya partisinin yönetiminde kurulan köylü ordusu ile zayıf mahalli feodal otoritelerin güçlerini kırarak üs bölgeleri kurmaya başlayıp, ülkeyi yavaş yavaş denetim altına almaya başladıkları evrede, emperyalizm, kendi sömürüsünü korumak için, ülkeyi bütün olarak işgal ediyordu. O zaman, ülkenin baş çelişkisi emperyalizm ve bir avuç hainin dışında bütün ulus arasında olmaktaydı. (**Milli Mücadele**) İç savaş döneminde savaş, genellikle sınıfsal şiarlarla ve sınıfsal planda yürürken, devrimci milli savaş evresinde savaş, ulusal planda ve ulusal şiarlarla yürümektedir.

Emperyalizmin III. bunalım döneminde ise, bizim gibi ülkelerde, toplumsal süreç feodal süreç değildir. Emperyalizm de, sadece dışsal bir olgu değildir. Emperyalist üretim ilişkilerinin ülkenin ta en ücra köşelerine kadar uzanması, emperyalizmi aynı zamanda içsel bir olgu haline getirmiştir. Zayıf-feodal mahalli otoritecikler yerini, bizzat emperyalizmin de içinde yer aldığı güçlü oligarşik devlet otoritesine bırakmıştır. Öyle ki, emperyalizm bu ülkelerde, CIA, FBI, vs. örgütleri ile, istediği zaman kendi çıkarları doğrultusunda oligarşinin çeşitli fraksiyonları arasında iktidar değişikliklerinden, oligarşinin halkımıza karşı yürüttüğü tenkil politikasına yön vermeye kadar her çeşit müdahaleler ve düzenlemelerde bulunabilmektedir. Bu bakımdan, bu nükleer vurucu güç çağında, emperyalist kontrol, bu ülkeler için sadece ekonomik değil, politik, ideolojik ve askeri niteliktedir. Mesela NATO Askeri örgütü içinde olan Türkiye'de, Amerikan emperyalizmi oligarşik dikta yönetimini yönlendirmeden, ülkedeki ekonomiye kadar tam bir hegemonya kurmuştur. (**Gizli işgal esprisi**) Bu bakımdan ülkemizdeki yerli hakim sınıflarla, Amerikan emperyalizmini kalın çizgilerle ayırmak fiilen imkansızdır.

Ülkemizdeki baş çelişki **oligarşi** ile **halkımız** arasındadır. [16] Oligarşi içinde bizzat emperyalizm yer aldığı için devrimci savaş sadece sınıfsal planda yürümeyecektir. Savaş, **sınıfsal** ve **ulusal planda** yürüyecektir. Şüphesiz oligarşik devlet cihazının militarize gücü yetersiz kalıp, Amerikan ordularının açıkça savaş içinde yer almasına kadar, sınıfsal yan ağır basacaktır.
Ülkemizdeki revizyonist ve pasifistler, emperyalizmin II. yeniden paylaşım savaşından sonra istismar metodlarında yaptığı değişikliği yani ekonomik, politik, ideolojik ve askeri gizli işgal esprisini gözden kaçırarak, emperyalizmin eski sömürü metodunun ağırlıklı olduğu dönemlerdeki geri-bıraktırılmış ülkelerin devrimcilerinin yaptığı gibi, emperyalizmi dışsal bir olgu kabul edip, onunla hakim sınıfları kalın çizgilerle ayırmaktadırlar. İster baş çelişkiyi feodalizm ile köylüler arasında tespit eden oportünistler olsun, ister yerli tekelci burjuvazi ile emekçi kitleler arasında tespit eden oportünistler olsun, bu tespitleri ile Amerikan emperyalizminin ekmeğine yağ sürmektedirler. Amerikalı işgalcilerin bizzat kendileri bütün güçlerini kullanarak, her çeşit ince metodları kullanarak işgallerini gizlemeye çalışmaktadırlar. Bu kesin ayrımlı tespit, Amerikalı emperyalistlerin bu yöndeki gayretlerini "soldan" takviye etmekten başka birşey değildir.
Stratejik hedefin tespiti ile sorun halledilmez. Stratejik hedef, devrimin başlıca darbesinin doğrultusunu tespit etmek işidir. Yani stratejik planın sadece bir kesimidir. Bu nedenle sorun sadece stratejik hedefin doğru tespiti ile bitmez; temel, öncü ve ihtiyatları da doğru tespit etmek gerekir.
Devrimimiz, Halk Savaşı ile zafere erişecektir. Ancak daha önce belirttiğimiz gibi, içinde yaşadığımız tarihsel durum ve ülkemizin özelliklerinden dolayı, Halk Savaşı Öncü Savaşı aşamasından geçecektir.
Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'nin ışığında devrimci rota şöyle bir çizgi izleyecektir:

1. aşama: Şehir gerillasını yaratma
2. aşama: Şehir gerillasını geliştirme,
Kır gerillasını yaratma ve **kuvvet gösterisi.**
Bu iki aşamada, savaşın, **psikolojik yıpratma** yönü ağır

basacaktır.
3. aşama: Şehir gerillasını yaygınlaştırma,
Kır gerillasını geliştirme
4. aşama ise, Kır gerillasını yaygınlaştırma aşamalarıdır.

Neden şehir gerillası ile gerilla savaşına başlandı?
Savaşa, şehir gerillası ile başlamamızın sebebi ikilidir.

A) Objektif nedenler:

a) Savaşçı bir örgütün varlığını kitlelere duyurmanın şehirlerde daha olanaklı olması.
Çünkü, propaganda ve kamuoyunda tanınma olanakları açısından başlangıçta şehir, kıra nazaran daha avantajlıydı.
b) Küçük-burjuva anlamda da olsa, Dev-Genç'in büyük şehirlerde yürüttüğü devrimci şiddet hareketleri ve de, kitle eylemleri, daha sert ve üst düzeyde silahlı eylemlerin yadırganmayacağı uygun bir ortam yaratmıştı.

B) Subjektif Neden:

Silahlı propagandaya hazırlık döneminde işleri gevşek olarak ele almamızdan, hem de, silaha sarılmakta geç kalmamızdan dolayı, kır gerillası için gerekli teçhizat, tecrübe, mühimmat gibi maddi ve manevi ön koşullardan yoksunduk.
İşte bu objektif ve subjektif şartlardan dolayı partimiz, gerilla savaşına şehir gerillası ile başlamıştır.
Bundan böyle partimiz daha önce tespit edilen bu rotayı izleyecektir. (Uzun bir faaliyetsizlik döneminden sonra)
Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne göre, devrimin önder ve temel güçleri ve ihtiyatlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Önder Güç: Proletaryadır.

Önder güç sorununda, Partimiz Halk Savaşı ile devrimin zafere erişeceğini tespit ettiğinden proletaryanın ideolojik önderliğini temel almıştır. (Temel bölgenin kırlar olması esprisi) Öncü Savaşı aşamasında Partimizde emekçi kökenden gelen, gelmeyen ayrımı yoktur. Önemli olan savaşçıların profesyonel devrimciler olmasıdır. Savaş genişledikçe yönetim kademeleri de dahil, emekçilerin ağır basmasına özel olarak dikkat edilir.

Temel Güçler: Köylülerdir. (Feodal kalıntılar ve tarım burjuvazisi hariç bütün köylü unsurlardır) Sırasıyla:
Köy proletaryası
Köy yarı-proletaryası
Yoksul köylüler
Orta köylüler

Şehir proletaryası da elbette devrimin temel kitle kuvvetleri içindedir. Ancak devrimde onun belirleyiciliği, devrimin yükselme aşamasındadır. Ve son sözü o söyleyecektir.

"Küçük savaşçı çekirdeklerin başlattıkları mücadeleye (öncü savaşı) giderek sürekli bir şekilde yeni yeni güçler katılır, kitle hareketleri boy göstermeye başlar, eski düzen yavaş yavaş yıpranır, çöker; işte tam bu sıradadır ki işçi sınıfı ve şehirli yığınlar savaşın kaderini tayin ederler." (Che Guevara)

Vasıtasız İhtiyatlar:
-Kemalist aydın çevre
-Dünya sosyalist bloğu
-Sömürge ülkelerdeki, özellikle Ortadoğu'daki milli kurtuluş hareketleri.

Vasıtalı İhtiyatlar:
-Küçük-burjuvazinin sağ kanadı.
-Demokrat batı ülkeleri ve kamuoyu.
-Oligarşinin kendi içindeki çelişkileri.

Gerek vasıtasız, gerekse de vasıtalı ihtiyatlardaki dizi sırası, şartlara göre değişir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

12 MART SONRASI TÜRKİYE SOLU

Giriş bölümünde belirttiğimiz gibi "sosyalist cephe"de ülkenin objektif ve tarihi şartlarının bir sonucu olarak revizyonizm ve pasifizm etkin ve yönlendirici unsur olmuştur.
Türkiye'de küçük-burjuvazinin ekonomik ve politik örgütlenmesinin güçlü ve yaygın olması ve ülkemizin 1946'lara kadar küçük-burjuvazi diktatörlüğü altında bir ülke olmasından ve de küçük-burjuvazinin 12 Mart'a kadar bürokrasi ve ordu içinde belli ölçüde etkinliğinden dolayı, küçük-burjuva devrimciliği ülkemizde yaygın bir alana sahip olmuştur.
Yirminci yüzyılın üçüncü çeyreğinde sosyalizmin dünya çapındaki prestijinden dolayı, radikal küçük-burjuvazi geri-bıraktırılmış ülkelerde sosyalizm adı altında politik arenada yer almaktadır.
Ülkemizdeki küçük-burjuva radikalizminin güçlülüğü ve devlet üzerindeki etkinliği "sosyalist cephe"de şu veya bu biçimde ve görünüm altında pasifizm ve de küçük-burjuva radikalizmine bel bağlama umudunu yaratmıştır.
Bu ortamda ülkemizdeki sosyalist hareket bağımsız olamamış, sürekli olarak küçük-burjuva radikalizmi ile iç içe olmuş ve de küçük-burjuvazinin legalite şemsiyesi altında gelişmeye çalışmıştır. İşte bu ortamda 12 Mart askeri darbesi olmuş ve 1923' den beri süregelen nispi denge (önce devrim cephesi lehine, 1946' dan sonra aleyhine olan) bozulmuş, ülkedeki oligarşi, küçük-burjuvazinin politik gücünü kırarak devletin bütün kurumlarına egemen olmuş ve baskı ve şiddet politikası ile solu dağıtmıştır.
12 Mart öncesinde yedi-sekiz fraksiyon halinde olan sol, bugün başlıca iki kampa ayrılmıştır:
-Silahlı devrim cephesi
-Oligarşinin soldaki uzantısı pasifist cephe
Silahlı propagandaya, gerillaya karşı olmanın hainlik sayıldığı hemen hemen herkesin savaş, silahlı eyleme geçme sözlerini ağzından düşürmediği 12 Mart öncesi ortam ile 12 Mart sonrası ortam iki ayrı dünya gibidir. En iyi devrimciliği en keskin gözükmek şeklinde anlayan, silahlı propagandayı ağızlarından düşürmeyen, silahlı propagandayı savunmayan herkesi hainlikle suçlayan pek çok legal

dönemin keskin "gerilla uzmanları" silaha sarılmaktan başka hiçbir yolun kalmadığı 12 Mart sonrasında ise, 12 Mart öncesinde devrim meselesini iyi düşünmediklerini, aslında silahlı propagandanın örgütleyici olmadığını, yanlış olduğunu, daha önce meseleleri iyi bilmediklerini, 12 Mart'tan sonra teoriyi öğrendiklerini söyleyerek, daha önce pasifizm diye küfrettikleri uluslararası revizyonizmin çizgisine dört elle sarılmışlardır.
Bu son derece doğaldır. çünkü her darbe, sağ ve pasifist eğilimleri ortaya çıkartır. (1905 yenilgisi menşevik çizgiye geçici olarak güç kazandırmıştır).
12 Mart'tan sonra Türkiye solunda birbirine zıt iki gelişim olmuştur.
Birincisi, genellikle öğrencilerin dışında halkın çeşitli kesimlerinden gelen pek çok yeni ve tutarlı eleman silahlı propagandanın etrafında toplanırken, legal dönemin bazı keskin "cazip şöhretleri" de, geçmişte yanlış düşündüklerini söyleyerek, pasifizmin cephesine gönüllü yazılmışlardır.
Soldaki bu oluşum, Partimizi de etkilemiş ve Partimizin içinden ufak bir grup, Partimizin ideolojik, teorik ve stratejik görüşleri ile eylemlerini narodnizmin, anarşizmin teorisi ve pratiği diyerek, pasifist cephenin Parti içindeki uzantıları olmuşlardır.
Bu sağcı unsurlara göre;
-THKP-C'nin ideolojik-stratejik temellerini açıklayan I No'lu Parti ve Cephe bildirileri ve de **Kurtuluş**'taki **"Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi"** yazıları, anarşizmin, fokoculuğun ve narodnizmin teorileridir.
-Şubat-Mayıs gerilla hareketleri, yani Partimizi kitlelere tanıtan silahlı devrimci eylemler, bu narodnik ideolojinin pratikleridir. Temellerinde sol oportünist ideoloji yatmaktadır.
-THKP'nin halkın devrimci öncüleri savaşı, bir avuç adamın oligarşi ile olan düellosudur.
-Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi fokocu bir stratejidir. Silahlı propaganda yanlıştır, örgütleyici değildir, asla temel alınamaz.
-İçinde bulunduğumuz dönemde, devrimci görev, merkezi yayın organı etrafında örgütlenip, işçilerin ekonomik ve demokratik mücadelelerini yönlendirmektir.
İşte Partimizdeki sağ çizginin öz olarak ileri sürdüğü eleştiriler

bunlardır. Bu eleştiriler Kıvılcımlı ve Şafak pasifist gruplarının Partimize yönelttiği eleştirilerin tamamen aynısıdır. (Bu pasifist görüşlerin eleştirileri Partimizin görüşlerini açıklayan bu yazıdır).
Partimizin ideolojik-pratik ilkelerine aykırı bir rota izleyen bu grupçuk Parti Genel Komitesi üyelerinin oy çoğunluğu ile Partiden ihraç edilmişlerdir. İtirazları ayrıca teker teker eleştirmeyi, gereksiz çaba olarak görüyoruz.
Parti Genel Komitesinin kararı, Partimizin çizgisinin, Marksizm-Leninizmin dünyanın ve ülkemizin somut şartlarına uygulanmasının oluşturduğu proleter devrimci çizgidir. Ve eylemleri de, bu leninist ideolojik ve politik tespitin pratiğe yansımasıdır.
Oligarşinin terörü, şiddeti ne kadar artarsa artsın, Partimiz gerilla savaşına devam edecektir. **Partimizin yolu, ihtilâlin yoludur. İhtilâlin yolu, Partimizin yoludur.**
Savaş, Mayıs darbesinden sonra kaldığı yerden devam edecektir. Örgütü, örgüt yapan, onu kitlelere tanıtan, programlar veya yaldızlı laflar değil, **devrimci eylemdir.**

YAŞASIN HALKIMIZIN SİLAHLI KURTULUŞ SAVAŞI !

YAŞASIN THKP-C !

KURTULUŞA KADAR SAVAŞ !

Dipnotlar

[1] Bu hava içinde oligarşinin 12 Mart darbesi gelmiş ve ortamın bütün yalancı pehlivanlarını, "keskin donkişotlarını" darmadağınık etmiştir.

(*) Esas metin tam olarak şöyledir: "Bu hareket revizyonizmin uzun yıllar etkin olduğu bir ortamda yeşermiş, gelişmiş ve güçlenmiştir. O yüzden işler ne kadar sıkı tutulursa tutulsun, başlangıçta şu veya bu ölçüde bu ortamın izlerini taşıyacaktır. Tersini düşünmek idealizmdir. Bu kalıntılar savaş içinde, savaşıla savaşıla atılacaktır."

[2] Uluslararası revizyonizm buradan hareket ederek emperyalizmin özünün değiştiğini, bu yüzden de Leninizmin evrensel tezlerinden birisi olan "şiddete dayanan devrim" tezinin geçersiz olduğunu iddia etmektedir. Oysa değişen öz değil, biçimdir. Emperyalizm bir sistem olarak çökene kadar da Leninizmin evrensel tezleri geçerliliğini muhafaza edecektir.

[3] Amerikan savaş mekanizması garip şekilde ve aşırı ölçüde büyümüştür. Ekim 1961'de Amerikan Nation dergisi, Fred Cook'un "Jaggemsut: Savaşa Yönelen Devlet" adlı incelemesini bir özel sayıda yayınladı.

"Sınai-asker karması, yani meslekten yetişmiş askerler grubu ile savaş malzemesi sayesinde zenginleşen kapitalistler, Amerikan politikasını gittikçe daha fazla tayin etmektedir. Akan milyarlar, Pentagon'a bütün ülkeye yayılan ekonomik bir kudret vermektedir. Silahlı kuvvetlerin aktifi, United States Steel, American Telephone and Telegraph, Metropolibin Life Insurance, General Motors ve Standart Oil of New Jersey şirketlerinin toplam aktifinden üç kat büyüktür. Savunma bakanlığından ücret ve maaş alanların sayısı, bu büyük şirketlerde çalışan toplam işçi ve memur sayısından üç kat daha fazladır."

Cook'un belirttiğine göre, 1960-61'deki askeri bütçenin, aşağı yukarı 21 milyar doları savaş malzemesi ve askeri donatım satın alımı için sarfedilmiştir. Bu siparişler ve girişimler, Amerikan ekonomisini askeri programa sıkı sıkıya bağımlı kılmaktadır.

1960-61'de durum böyleydi. Son on yıl içinde ise, ekonominin askerileştirilmesi korkunç bir seviyeye gelmiştir.

[4] Bu aşamada, bankalar gibi "para oyunlarıyla ilgili" örgütler mali oligarşiye yetmemektedir. Bu konuda emekli sandıkları, karşılık sandıkları, sigorta şirketleri gibi örgütler güçlerini artırmaktadırlar.

[5] Bu değişikliği dikkate almayan sözde "sosyalist" tahlillere göre, Türkiye öteki sömürge ülkeler gibi değildir. Hatta bazılarına göre, işgal nispidir. Kimileri bu yanlış değerlendirmeden sosyalist devrim stratejileri çıkartırken, bir kesimi de sovyetik modele uygun devrim tabloları çizmektedirler.

[6] III. bunalım döneminde, emperyalizmin sömürü metodunda yaptığı değişikliği, yani yeni-sömürgeciliğini, bu dönemin muzaffer proleter devrimcilerinden Che Guevara, 1961'de Verde Olive dergisinde yayınlanan "Küba: Bir İstisna mı, Yoksa Emperyalizme Karşı Savaşın Öncüsü

mü?" makalesinde şu şekilde belirtmektedir:
"..hâlâ ayakta duran eski feodal yapıları yıkmak ve milli burjuvazinin en ileri unsurları ile ittifak kurmak onların da (emperyalistlerin de) işine gelmektedir. Bazı mali reformlar yapmaya, toprak mülkiyeti rejiminde bazı değişiklikler meydana getirmeye, tercihen tekniği ve hammaddeleri ABD'den ithal edilen tüketim mallarına dayanan mutedil sanayileşmeye bir itirazları bulunmamaktadır.
En mükemmel formül, milli burjuvazinin yabancı çıkarlarla işbirliği yapmasıdır; böylece birlikte o ülkede yeni sanayiler kurarlar, bunlar için gümrük indirimleri elde ederek bu sayede rakip emperyalist ülkeleri tamamen bertaraf ederler ve ayrıca bu suretle elde ettikleri kârların gevşek kambiyo yönetmeliklerinin himayesinde ülkeden dışarıya çıkmasını sağlarlar.
Bu çok yeni ve daha akıllıca sömürü sistemi sayesinde, (milliyetçi) ülkenin bizzat kendisi, muazzam kârlara imkan veren imtiyazlı gümrük tarifeleri çıkarmak suretiyle ABD'nin çıkarlarını korumayı üzerine alır. (Tabi Amerikalılar bu kârları gerisin geriye ülkelerine götürürler.) Malın fiyatı da böylece ortada rekabet diye birşey kalmayınca tekeller tarafından tayin edilir. Bütün bunlar İlerleme İçin İttifak Projesinde yansır. Bu ittifak, emperyalizmin ülkedeki devrim şartlarının gelişmesini durdurmak için, kârların küçük bir kısmını milli sömürücü sınıflar arasında dağıtmak teşebbüsünden başka birşey değildir. Amaç, bu sınıfları en çok sömürülen sınıflara karşı emperyalizmin sağlam müttefikleri haline getirmektir. Başka bir söyleyişle, ittifak, iç çelişkileri mümkün mertebe ortadan kaldırmaya çalışmaktır."
Bunları söyledikten sonra Che, içinde bulunduğumuz dönemde, emperyalistlerarası çelişkilerin savaşla çözümlenmesinin olanaksız olduğunu belirterek, bizim gibi ülkeler için kader tayin edici siyasi ve ekonomik bunalım olarak, emperyalizm ve yerli müttefiklerinin (Che "yerli" yerine "milli" kavramını kullanmaktadır) bu dönemdeki korkunç krizlerinin gerekli objektif şartı oluşturduğunu söylemektedir; "Bugün için, tayin edici unsur, emperyalizm ve milli burjuvazi cephesindeki kaynaşmadır".
[7] Bu çizginin kitleleri bilinçlendirme politikası:
- Merkezi periyodik bir yayın organı (siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak)
- Broşürler
- Nakil görevini yapan merkezi organın dağıtım şebekesinde, mahaller birim alınarak örgütün bürokratik kademelerini kurmak
- Ve de sözde askeri hareketlerin (silahlı propaganda değil) asgari örgütlenmesi.
Bütün bunlara revizyonistler stratejik örgütlenme derler. Önce bu sözde stratejik örgütlenme için çalışılır.
Ancak oligarşinin ağır baskı ve tenkil politikasının ağır şartları altında:

- Merkezi periyodik yayın organı ve broşürler çıkarmak;
- Klâsik sözde kitle çalışması ile devrimin "taze kuvvetlerini" oluşturmak.

Henüz oluşum halinde olan ve asla da stratejik örgütlenme aşamasında olmayan örgütün yöneticilerinin ve önde gelen üyelerinin çalışmalarını, dergi ve broşürler çıkarmaya ve de dağıtmaya teksif eder.

Karşı-devrimin baskı şartları altında örgüt bir türlü silaha sarılacak seviyeye gelemez. Zaman geçer. Asgari örgütlenme için şartlar bir türlü hazır olmaz. Giderek örgüt tam bir bürokratizmin batağına saplanır. Üyelerdeki savaşçı ruh (eğer varsa) yiter; elemanlar merkezi organın çıkmasını bekleyen gazete bayilerine dönerler. Dağıtılması güç, okuyucusu fazla olmayan gazete bayileri halinde "işçi-köylü bölge komiteleri" iki-üç sözde yönetici pasifistin gevezelik, entellektüel tartışma ve de rapor alan-rapor veren bir bürokratik mekanizması haline döner.

Aşırı gizlilik ile laçkalık beraber gider. İllegalitenin çarkları pasifizm adına döner.

Arada bir hazırlop para gasbı işi olursa, merkez birkaç kişiyi tayin ederek bu işin yapılmasını organize eder. Böylece örgütün çok yönlü çalışmayı başarı ile yürüttüğü kanısına varılır. Haftalar, aylar stratejik örgütlenmeyi ve de askeri eylemler için asgari örgütlenmeyi tamamlama hikayesi ile, "büyük işler planlanıyor" havası içinde, gevezelik, yazı-çizi işleri ile geçer.

İşte silahlı mücadeleye sözde evet diyen pasifizmin çalışma tarzı pratikte budur.Yaptığı bütün iş, ideolojik mücadele paravanası altında, emperyalizm ve oligarşiye karşı, halkın devrimci savaşını sürdüren devrimcileri eleştirmek, onlara kara çalmaya çalışmak, silahlı propagandanın sağladığı sempatiyi, kafaları bulandırarak dağıtmaya çalışmaktır. Oportünizmin emperyalizmin soldaki uzantısı olması esprisi budur.

[8] 18. yüzyılda,Osmanlı toplumunda -toplumun iç dinamiğine ilişkin engelleyici faktörlerin bulunmamasına rağmen- feodal üretim biçimine kıyasla daha ileri bir üretim biçimi olan kapitalizmin oluşumu kendisini göstermiş.

a) Tarım, zanaat ve ticaret birbirinden ayrılmış, belli bir ticari ve tefeci sermaye birikimi meydana gelmiş;

b) Verimli yatırımlara yönelik zihniyet gelişmiş ve

c) Serbest iş gücü doğmuş;

d)Belli bir sermaye birikimini elinde tutan ve verimli yatırımlara yönelen yerli burjuvazi çekirdekleşmiştir.

Denilebilir ki, Osmanlı toplumunun oto-dinamizmi -güçlü olmamasına rağmen- kapitalizmin bağımsız gelişmesi, sanayi devriminin yapılabilmesi için elverişliydi.Kapitalist düzene geçilememesinin ve Avrupa kapitalizminin sömürü sahası olmasının nedenlerini şu şekilde

özetleyebiliriz:

a) Dünya ticaretinin mihrakı durumunda olan Anadolu'nun yeni deniz yollarının bulunması ile bu özelliğini yitirmesi, deniz ticaretinin önem kazanması;

b) Avrupa'nın Asya, Afrika, Amerika ve Hindistan'ın insan gücü ve doğal kaynaklarını yağmalayarak elde ettikleri büyük sermaye birikimi;

c) Avrupa'da vurucu gücü büyük, ateşli silahlarla donatılan profesyonel orduların kurulması vs.

Bütün bunlar Batı-Avrupa ülkelerinin toplumsal yapılarında ileriye doğru atılımın, modern kapitalizmin oluşumunun sıçrama tahtası olurken, Osmanlı toplumunun kapitalist düzene geçmesine dış engel teşkil etmişlerdir. (Daha geniş bilgi için Bkz. Savunma)

[9] Modern bir sosyal sınıf olmayan küçük-burjuvazi -açık işgal şartları hariç- emekçi halk kitlelerini uyandırıp, onları yüzyılların feodal uyuşukluğundan kurtaracak güçlü bir devrimci hareket yaratma kabiliyetinden yoksundur. Bu bakımdan Osmanlı milliyetçi asker-sivil aydınların bulanık milli ve devrimci hedeflere yönelik hareketleri daima zayıf ve cılız olmuş, halk kitleleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olamamış, genellikle kitleler bu hareketlerin seyircisi olmuşlardır.

[10] Bu sorunun bu şekilde tespit edilmesi, 72'nin Türkiye'sinde gerilla savaşını sürdüren Partimizin (içinde bulunduğumuz devrimci öncü savaşı aşamasında) ittifaklar politikası açısından son derece önemlidir. Küçük-burjuva aydın çevrelerde asgari müşterek içinde olacağımız kimlerdir? Bu sorunun cevabı, Kemalizmin doğru tanımlanmasında yatmaktadır. Ayrıca bu tanımlama kitle çizgisinin tespiti açısından da önemlidir. Şöyle ki, Kemalizmi bir ideoloji, asker-sivil aydın zümrenin bir ideolojisi olarak ele alırsak takip edilecek kitle çizgisi ayrı olur; Kemalizmi asker-sivil aydın zümrenin sol kanadının, emperyalizme karşı, milliyetçilik tabanında takındıkları, milli kurtuluşçu politik tutum olarak ele alırsak ayrı olur. Çağımızda sosyalizmin dünya çapında sahip olduğu prestijden ve SSCB'nin radikal devrimci-milliyetçi hareketlerin baş desteği olmasından dolayı, bugün devrimci-milliyetçiler de kendilerini sosyalist olarak lanse etmektedirler. Bu nedenle ülkemizdeki pek çok Kemalist bugün kendine sosyalist demektedir. Bilindiği gibi, geri-bıraktırılmış ülkelerdeki küçük-burjuvazinin niteliği, kapitalist-emperyalist ülkelerdekinden farklıdır. Bu sınıfın emperyalizme ve yerli hakim sınıflara karşı tavrı homojen değildir. Tavır bakımından bu sınıfı üç grupta mütalâa etmek gerekir. Bu gruplardan birisi, gerici ittifakın içinde yer alır, biri de "kontrol kulesi"ne çıkarak sonucu bekler. Üçüncü grup ise, "radikal-ulusal" sınıfların hareketine katılır; milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir tavır alır.

İşte Kemalizm, küçük-burjuvazinin en sol, en aydın kanadının milli kurtuluşçu politik tutumudur.

Bizim Öncü Savaşındaki, küçük-burjuva aydın çevrelerde asgari müşterek içinde olabileceğimiz, "hem dostluk, hem mücadele" ilkesini uygulayacağımız, müttefik sayacağımız kesim, bu Kemalist kanattır. Evrimci düşünceye sahip bütün küçük-burjuva aydınlarını, Kemalist sayarak, onların bugün eylemlerimiz karşısında takındıkları olumsuz tavırlara bakarak, "eyvah demokratik çevrelerden koptuk, sola saptık" demek, Kemalizm esprisini hiç anlamamak demektir. Bugün, özel olarak asker-sivil aydın zümrenin, genel olarak küçük-burjuvazinin sağ kanadı, kesin olarak oligarşinin saflarındadır. Orta kanadı ise, 12 Mart öncesinde, "kontrol kulesinden", bir radikal iktidar değişikliği gözlediğinden kendisini sol tarafa doğru fırlatmıştı. Şimdi ise, çaktırmadan iyice sağa yaklaşmıştır. Sol kanat ise, tabiatı gereği (darbeci-devrimci geleneği gereği) asker-sivil aydın zümrenin sağ kanadı ile ittifak kurup iktidara geleceği hülyaları içinde iken, 12 Mart darbesi kafasına balyoz gibi inmiş, 12 Mart öncesi müttefiki olan asker-sivil aydın zümrenin evrimci kanadının, kendisini yapayalnız bırakarak oligarşinin koluna girip, Mart sonrası balayına çıkması,oligarşinin balyozu kadar etkili olmuştur. Ve bugün bu demoralize hava içinde geri çekilip toparlanmaya çalışmaktadır.
Öncü Savaşı aşamasında olan THKP-C'nin küçük-burjuva aydın çevrelerdeki müttefiki, ancak Kemalistler olabilir. Onlarla olan ilişkilerimizde sağ kanadın oligarşinin kesin müttefiki olduğunu, her zaman devrimci saflara, tarihi bir hareket anında ihanet edebileceğini, nedenleri ile birlikte anlatmalıyız. Ortak cephe bu kanadın, darbeciliğin çıkar yol olmadığını anlayıp, sağ kanadı artık dostu olarak görmediği zaman mümkün olacaktır.

[11] Devrimin sosyal muhtevasından devrimin öncü sınıfını çıkartma diyalektik materyalizme aykırıdır.

[12] Bu gelişmeye paralel olarak, emperyalizm de bürokraside yandaşlar bulmaya başlamıştır. Örneğin, "Bu arada iş karşılığı komisyonlar almış yürümüş, eski İstiklâl Mahkemesi Başkanı ve İş Bankası İdare Meclisi üyesi İhsan beyin çevresi, yabancı silah tekelleri tarafından Deniz Kuvvetlerinin siparişi için rüşvetlere boğulmuştur." (Bkz. Savunma)

[13] Bu, devrimci-milliyetçilerin gücünün kırılması, nispi dengenin sona ermesi demektir.

[14] Sadece THKP-C'nin değil, THKO'nun silahlı eylemleri de bu konuda etkili olmuştur.

[15] Pasifistlerin, emperyalizmin işgali altında olan ülkemizde meseleyi bu şekilde koymalarının Türkçesi, "önce revizyonist çalışma yaparak, kitleyi ve kendimizi örgütleyelim, ondan sonra da devrimci mücadeleye başlarız" demektir. Oysa barışçıl mücadele metodları temel alınarak yapılan örgütlenme asla savaşma aşamasına geçemez. Yunanistan örneği açıktır.

[16] Bunun pratikteki görünümü, halkın devrimci öncüleri ile oligarşi arasındadır.

Diğer Yazılar
Durum Değerlendirmesi

(Bu yazı, 1971 Nisan sonunda sıkıyönetim ilan edilmesinden sonra Mahir Çayan yoldaşın kaleme aldığı mevcut durum değerlendirmesi taslağıdır.)

1950, Türkiye'de karşı devrimdi. Çünkü tefeci bezirgan, finans kapital temsilcileriyle yönetime geliyordu. Yönetime gelen Anadolu ticaret burjuvazisiydi. Kasaba kodamanı yönetime gelmişti. Bu asalak zümre, kendisi gibi asalak bir zümre ile ittifak kurarak iktidara geldi. İşte hakim ittifak bu idi.
1960, 27 Mayıs harekatı bir devrimdi. Reformist burjuvazi, feodal artıkları, tefeci bezirgan hegemonyasını yıkıp yerine bir hakim ittifakı iş başına getiriyordu. Tekelci burjuvazi ve emperyalizm neden 1950'de reformcu burjuvaziyi hakim ittifaktan atmadan tefeci bezirgan ve toprak ağasına omuz verdi? Neden 1960'da tefeci bezirgan ve toprak ağası takımının yönlendirici rolünü reformist burjuvazinin almasına en azından göz yumdu? Ve neden reformist burjuvaziyi tali plana iterek bu kalıntılarla ittifak kurdu? Durum son derece açıktır.
Türkiye'de devlet 1970'e kadar burjuvazinin hiçbir zümresinin kesin hakimiyeti altına girmemiştir. 1919-23 harekatı reformist burjuvazinin harekatıydı. Cumhuriyet, reformcu burjuvazi, radikaller, tefeci bezirgan ve eşraf devletiydi. Hakim ittifak burjuvazinin bütün fraksiyonlarıyla, toprak ağalarından oluşmaktaydı.Yönlendirici güç milli burjuvaziydi (reformist burjuvazi). Tekelci kapitalizm şartları içinde yıllar ilerledikçe reformcu burjuvazi ekonomik hayatta etkisini yitiriyordu ve dışa bağımlı unsurlar egemen oluyordu. Emperyalizm iyice içeriye sızıyordu.Ve daha çok toprak ağalarına ve tefeci bezirganlara dayanıyordu. Tekelci burjuvazi de yavaş yavaş güçleniyordu.

1950 harekatı oldu. Emperyalizm tam yönetim sağladı. O anda dayanacağı temel güç tekelci burjuvazi değildi.Tefeci bezirgan ve toprak ağaları takımı idi.
Tekelci burjuvazinin durumu temel dayanak olabilecek seviyede değildi. Yıllar ilerledi, emperyalizmin çıkarları açısından, kapitalizm açısından, bu müttefikin tasfiye edilmesi şart oldu. Emperyalist üretim ilişkileri tekelci burjuvaziyi de güçlendiriyordu. Nihayet 1960 harekatı oldu. Tekelci burjuvazi daha temel güç olma durumunda değildi. Bu yüzden ABD reformist burjuvaziye devrimde destek oldu. Nasıl olsa 60 dünyasında reformist burjuvazinin ekonomik, idari ve sosyal bütün tedbirleri tekelci burjuvaziyi güçlendirecekti. Ve öyle oldu.
Kısa bir süre sonra 1963'de reformist burjuvazi tekelci burjuvazi ile yer değiştirdi. Tekelci burjuvazi reformist burjuvaziyi hem tasfiye etmeyerek ona belli haklar tanıyarak (çünkü gücü yoktu) hem de tefeci bezirgan takımını eskisi gibi olmasa da imtiyazlı duruma getirerek ülkede garip bir yönetim dengesi kurdu. Buna nispi denge dönemi de diyebiliriz. Bu nispi denge ikilidir.
1. Hakim ittifaklar ile reformist burjuvazi arasında - yansıması 61 Anayasası. Belirleyici yön hakim ittifak.
2. Hakim ittifakın kendi içinde, tekelci burjuvazi ile tefeci bezirgan arasında, - belirleyici yön tekelci burjuvazi.
Böylece Türkiye yarı-sömürgeler arasında bir istisna oldu. Çünkü hiçbir ülkede Türkiye'deki sınırlı demokratik haklar yoktu. Tıpkı Fransa gibi. Fransa'nın daha aşağı seviyesindeki kopyası idi.
5. Devre - 1971 12 Mart harekatı, bu nispi denge döneminin sonu hakim ittifak içinde tekelci burjuvazinin tam denetim kurması. Artık ideolojisiyle, herşeyi ile tefeci bezirgan ve toprak ağaları siyasi hayatta etkinliğini kaybediyordu. Laik tekelci burjuvazi tam bir denetim kuruyordu, feodaliteyi tasfiye ediyordu. Türkiye tam bir Latin Amerika ülkesi haline geliyordu. Bu 5 devrenin yönetici kişileri de, bu 5 devreyi karakterize ediyor
1. Devre-Reformcu burjuvazi, adam Atatürk, sağa kayıyor adam İnönü.
2. Devre-Tefeci bezirgan ve feodal unsurların adamı Menderes
3. Devre-Reformist burjuvazi (MBK)

4. Devre-Tekelci burjuvazi, emperyalizm ve tefeci bezirgan ittifakı, adam: Demirel
5. Devre-Emperyalizm ve tekelci burjuvazi diktatörlüğü, adamı: Koçaş, Erim, Kuvvet Komutanları
İçinde bulunduğumuz dönem tekelci burjuvazinin çeşitli hizipleri arasındaki çelişkinin en minimum seviyede olduğu, dolayısıyla karşı-devrim cephesinin en kuvvetli olduğu devredir.
İtibarlı olmasının nedeni:
l. Kesin denetim ellerindedir ve rakip fraksiyonları iyice ezmişlerdir. O yüzden güçlü adam pozlarını iyi oynuyorlar.
2. Feodal artıkları (belli ölçülerde) hem ekonomik, hem de siyasi kültürel hayatta temizleme gayretleri içinde (laik tavır) bu da asker-sivil-aydın zümrenin geçici de olsa desteğini sağlamaktadır.
3. Ülkemizde sınırlı demokratik özgürlüklerin rehaveti içinde revizyonizmin etkinliği altında bir sol, hazır olmadığı için dağıtılmıştır. Tıpkı 1905-1908 devresi gibi. Sol yenilmiş, gericilik hakim duruma gelmiştir. Böyle durumlarda bolşevik taktiği hepimizin bildiği gibi ricattır, ricat taktiği sönme değildir. Ricat taktiği güç toplama, güçlerini kaptırmama taktiğidir.
Bu devrede RSDİP'nin bolşevik hizbi de en zayıf olduğu devredir (nicel olarak). Yöneticilerinin bile birçoğu yurtdışına gitmiştir.
İşçi sınıfı içinde çalışma, vs. hepsi ortadan kalkmış, sadece yurt dışında basılan bir gazetenin yurt içinde dağıtılması, partizan savaşı (şehir gerillası).
Bugün aynı durum bizler için de söz konusudur. O dönemde narodniklerle bolşevikler arasındaki farklar:
l. Narodnikler savaşın, sadece sabotaj ve suikast bölümüne ağırlık veriyorlardı...
2. Narodnikler için devrimci yayın önemli değildi. Yurt çapında çıkan bir gazetenin önemi yoktu.
3. Narodnikler ideolojik eğitimi reddediyorlardı.
İçinde bulunduğumuz devre ricat devresidir. Öz gücümüzü ezdirmeme, güç toplama, savaşı gücüne göre sürdürme devresidir. Partizan savaşı aşamasının gerilla savaşı dönemi:
Bu dönemin ilk evresi geçirilmiştir. Dostun düşmanın ciddiye aldığı vurduğu yerden ses çıkartan, dediğini yapan bir örgütün var

olduğunu ispat ettik. Belli bir 6-7 kişilik kadroyu kısa da olsa eğitimden geçirdik, fakat asla güçlü bir yan örgütlenmemiz yoktur.
Şehir gerillası yaratılması aşaması geçilmiştir; şehir gerillası geliştirme aşamasına girdik. Artık daha karmaşık daha komplike bir örgütlenmenin içine girmemiz gerekiyor. Herkesin herşeyi ve herkesi bilmediği bir örgütlenme içine girmemiz gerekiyor.

Yusuf Küpeli ve M. Ramazan Aktolga'nın THKP-C'den İhraç Kararı

İlhan ve Mahmut arkadaşlara Partimizin ideolojik-politik-örgütsel-stratejik ilkeleri Kurtuluş'un 1. sayısında, Parti ve Cephe bildirilerinde ve de Parti tüzüğünde net ve açıktır.
Partimizin çizgisi Marksizm-Leninizmin dünyanın ve Türkiye'nin şartlarına uygulanması sonucunda ortaya çıkmış olan uluslararası devrimci hareketin çizgisidir.
Partimiz, yeni-sömürgecilik çağında dünya ve Türkiye halklarına karşı enternasyonel ve milli görevini yerine getirme savaşında gerilla savaşını temel almıştır.
Gerilla savaşını politik mücadelenin en üst ve etkili biçimi olarak ele alan Partimizin stratejik çizgisi politikleşmiş askeri savaş çizgisidir.
Bu çizgi, gerilla savaşnı birleşik devrimci savaş ilkesine uygun olarak ele alır.
Birleşik devrimci savaş, henüz kitlelerin aktif desteğini almadığı, savaşın oligarşi ile halkın devrimci öncüleri arasında geliştiği bir ortamda, Partimizin örgütsel ilkesi politik ve askeri liderliğin birliği ilkesidir. Örgüt şeması da yeni-sömürgecilik döneminin bolşevik çizgisidir.

Partimizin ideolojik-politik-stratejik-örgütsel ilkelerini "Narodnizm", "Marksizm ile narodnizmin eklektik birleştirilmesi, en tehlikeli sol sapma" diye niteleyerek, Partimizin devrimci çizgisi yerine, uluslararası sosyal pasifizmin çizgisini, Partinin Genel Komitesinden habersiz tezgahlama gayretleri içinde olan sizlerin Partimizde kalmasına artık fiilen imkan yoktur.
Bu Parti, sizlerin bugün "Narodnizm" diye reddettiğiniz ideolojik-teorik-stratejik ilkelerin üstüne kurulmuş ve bu ideolojik çizgiye uygun devrimci pratikle halkımıza mal olmuştur.
Bu nedenle, Genel Komite üyeleri olarak, bizler, Partideki bütün yetki ve görevlerinizin iptaline ve de Partiden ayrılmanıza karar verdik. (*)
KURTULUŞA KADAR SAVAŞ!
Oral - Rüştü - Memduh - Cevdet - Hasan
Aralık 1971

(*) Bu sağcı görüşü benimsemiş olan örgütün bu veya şu kademesinde görevli olanlarda aynı işleme muhataptırlar.

Aralık 1971 Tarihli Mektup
Mahir Çayan

Bundan önceki mektupta sadece İlhan ve Mahmut'larla aynı örgütlenme içinde olamayacağımızı ve de fiilen bütün bağlarımızı kestiğimizi yazmıştık.
Bunun nedenlerini de iki ana başlık altında toplamıştık:
1) İdeolojik-politik-stratejik çizgi farklılığı,
2) Yoldaşlığa sığmayacak şekilde bu iki kişinin, en haince oligarşinin hücrelerindeki yoldaşlarını ilzam edecek işler yapmaları, en adice bırakalım devrimci yoldaşlığı, feodal dostluğa bile sığmayacak tavırlar almaları.

(...) Politikleşmiş askeri savaş stratejisi terkedilmiş, pasifist revizyonist Kıvılcımlı çizgisi (yeni bir yorumla) partiye egemen kılınmıştır.
Bu iki arkadaş ortak görüşlerimiz olan ve bir ölçüde hareketimizin ideolojik, teorik temellerini oluşturan bütün eski yazıları, Parti ve Cephe bildirilerini, Kurtuluş'ta tespit edilen çizgiyi ve de yazıp da bastırılmayan konuşmalarımız, vs.'yi tümden reddetmektedirler.
"Peki, o dönemde sizler bu görüşleri solda savunmuyor muydunuz?" sorusuna verdikleri cevap oldukça ilginç:
"Evet savunuyorduk. Biz de böyle düşünüyorduk. Ancak o zaman biz Marksizmi iyi bilmiyorduk. Mahir'in söylediklerini olduğu gibi kabul ediyorduk. Oysa bu altı ay içinde okuduk, öğrendik. Eski görüşlerin, parti çizgisinin Narodnizm ile Marksizmin eklektik bir karışımından, başka bir şey olmadığını anladık. Aslında eski çizgi fokoculuğun Marksist terminoloji altında tezgahlanmasından başka bir şey değildir. Eski çizgimiz sol sapmaydı..."
(...) Bilebildiğimiz kadarıyla bu arkadaşlar, Marksizmden habersiz kişiler değil, tam tersine bu konuda toplantılarda, vs.'lerde sözcülük yapan çeşitli fraksiyonların yanlış çizgide olduğunu, sosyalizmin ustalarının eserlerinden alıntılarla söyleyen ve de aylarca birlikte devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt anlayışı, Türkiye'nin şartları gibi konularda konuşup hemfikir olduğumuz kişilerdi.
Mayıs ayının sonuna kadar parti çizgisini hararetle savunan bu arkadaşlar, İstanbul'daki arkadaşlarının yakalanmaları üzerine, eski ideoloji ve stratejilerini değiştirerek, eski çizgiyi sol sapma diye mahkum ederek, kitaplar içine dalarak (bütün pratik görevlerini bir yana itip) Marksizmi öğrenip, sonunda da "Eskiden Doktor genellikle doğru söylüyordu. Biz Doktor'un dediklerini yanlış değerlendirmişiz" diyerek zamanında revizyonist ve anti-Leninist diye mahkum edilmiş olan çizgiyi, Partinin yeni çizgisi diye ilan etmişler, bunu Doktor'un her dediğinin doğru olduğunu söyleyerek değil, genellikle doğru söylüyordu diye yapmaktadırlar.
(...) Partimizin çizgisi politikleşmiş askeri savaş çizgisidir.
Bilindiği gibi, salt gerilla savaşı kendi başına askeri niteliktedir.
Gerilla savaşı, kavram olarak tek başına devrimci bir anlama sahip değildir.

Ancak emperyalizmin (açık ve gizli) işgali altında olan ülkenin marksistlerinin, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının, dolayısıyla politik bilinç götürme temel aracı ve de bu yoldaki temel çalışma tarzı olarak gerilla savaşını almalarına, politikleşmiş askeri savaş çizgisi denir.
Politikleşmiş askeri savaş deyişiyle, silahlı propaganda deyişi arasında muhteva olarak fark yoktur...

KURTULUŞA KADAR SAVAŞ